

HOVHANNES CILINGIRYAN

ÉCRITURE DANS

NAIRI

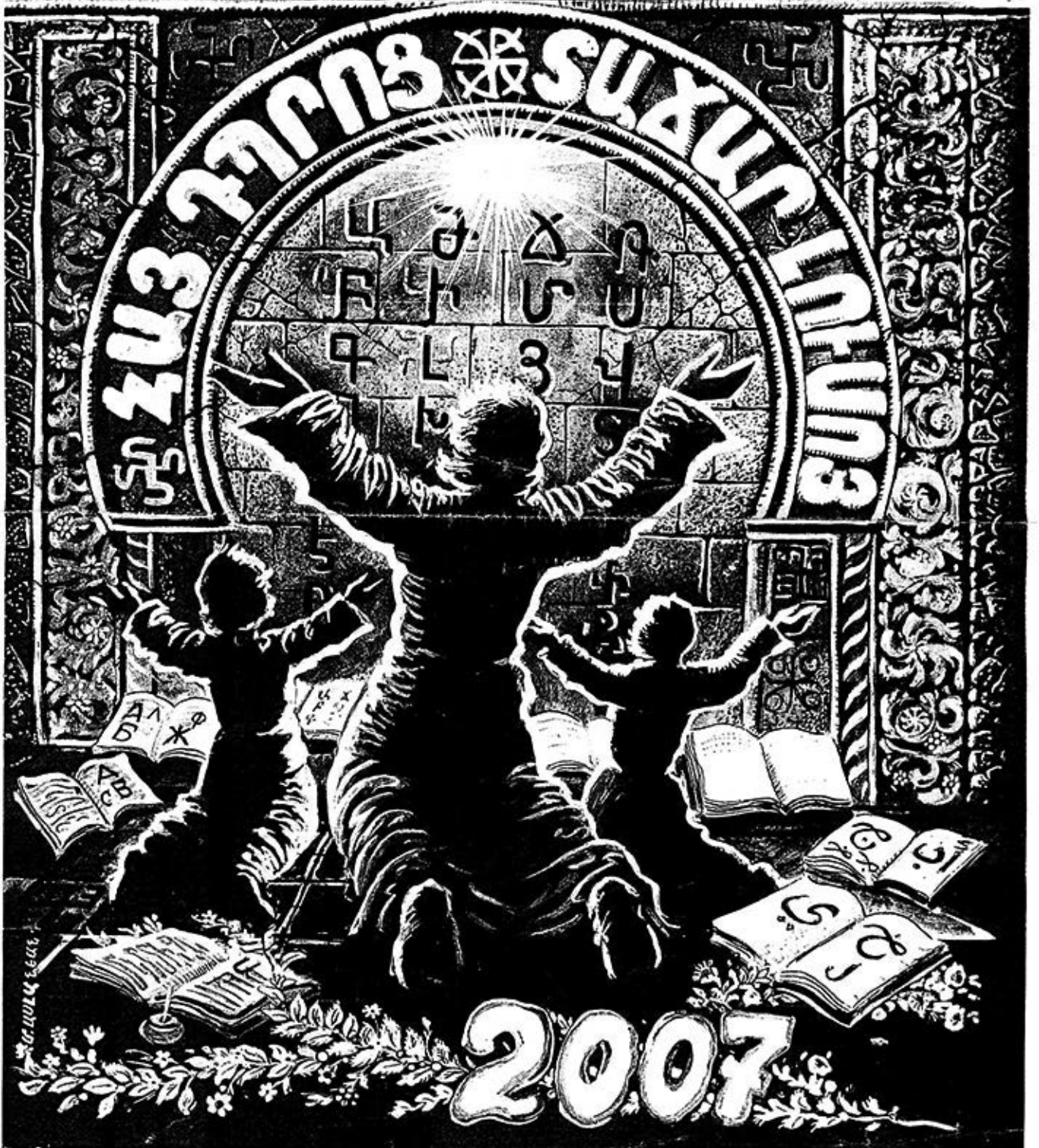
2006 À 2010

Paragraf 4 - 2007

NAÏRI

Ո՞Վ ԷՒՐ ԴՈՒՆ ՍՓԻՒՌԹ...

Ո՞ՒՐԿԷ ԵԿԱԾ ԷՒՐ ԴՈՒՆ ՍՓԻՒՌԹ...

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ԱՐՄԱՏՆԵՐԴ...

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ԱԶԳԴ ՄՊԱՆՆՈՂՆԵՐԸ...

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ԳՈՂՑՈՒԱԾ ՀԱՅՐԵՆԻՔԴ ԵՒ

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔԴ ԳՈՂՑՈՂՆԵՐԸ...

ԵՒ ԱՅՍՕՐ Ո՞ՒՐ ԵՍ, ԻՆՉ ԵՍ ԵՒ ԴԷՊԻ

Ո՞ՒՐ Կ'ԵՐԹԱՍ ՍՓԻՒՌԹ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

...Մինչդեռ ինչե՞ր կրճայիր ընել դու՞ն Սփիւռք...
ինչպէս որ սկսած էին ընել Շահան Լաթային և ընկեր-
ները 1921-ին, զգեստներով անսլափժ մնացած Թալաթը
և միւս ճիւղերը:

Բայց Շահան Լաթային արգելք եղան:

Ովքե՞ր էին արգելք եղողները...

Զու բարեկամ կարծած Արեւմտեան պետութիւնները:

Եւ դո՞ւն Սփիւռք՝ լեցիր չընդվզեցար ու չհասկցար
լարուած ծուղակը:

Եւ ընացար գրեթէ 50 տարիներ շարունակ:

Յետոյ, Գուրգեն Եամըզեանը արթնցուց քեզ, և պայ-
քարի ճամբան ցոյց տուաւ:

Եւ արթնցող երիտասարդներէ կազմուած Հայաս-
տանի Ազատագրութեան Հայ Գաղտնի Բանակը, Գուր-
գէն Եամըզեանի ճամբէն ընթանալով, ցեղասպան
թուրք պետութեան ներկայացուցիչները եղող ղեկաւոր-
ները, հիւպատոսները և ոճրապարտ բայց անսլափժ
թուրք պետութեան ծառայողները ահաբեկել սկսաւ:

Տարիներով հայ հերոսները, իրենց տարած պայքա-
րով, Սփիւռքի հայ ժողովուրդին մէջ գողցուած հայրե-
նիքի պահանջատիրութեան գաղափարը վերստեղծեցին:

Եւ աշխարհն գիտակցեցաւ հայկական հարցին էութեան:
Եւ աշխարհի հասարակաց կարծիքը համակրան-
քով կը հետեւէր թուրք ցեղասպան նենգ պետութեան
դէմ կատարուած պատժիչ ահաբեկումներուն:

Այստեղ կ'ուզենք նշել մեզ շատ տպաւորած եղելու-
թիւն մը:

1975-թ.ներուն էր, մեր դրացի սպանացի բարեկամը,
որ ֆրանքիստ-ներուն դէմ Սպանիոյ մէջ պատերազ-
մած էր, մեզի հեռաձայնեց և շատ ոգեւորուած ծայնով
մը հետեւեալը ըսաւ.

« Հիմա, ձեզի բարի լուր մը պիտի տամ:

Սա միջոցին հեռատեսիլը տեղեկացուց, թէ Վիէննա-
յի մէջ Հայ Գաղտնի Բանակի մարտիկները, թուրք ղեկ-
պանին հաշուեյարդարը կատարած են»:

Գիտակից երոպացի ժողովուրդը շատ լաւ հասկցած
էր, թէ հայ քաջամարտիկներուն թուրքերուն դէմ մղած
պայքարը, Հայ Ազգին դէմ գործուած անարդարութեան
դէմ ըմբոստացում մըն էր:

Բայց Արեւմտեան պետութիւնները հայ մարտիկնե-
րուն մղած այս արդար պայքարը, իրենց հասարակաց
շահերուն համար շատ վնասակար նկատեցին:

Ո՞Վ ԷՒՐ ԴՈՒՆ ՍՓԻՒՌԹ...

Ո՞ՒՐԿԷ ԵԿԱԾ ԷՒՐ ԴՈՒՆ ՍՓԻՒՌԹ...

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ԱՐՄԱՏՆԵՐԴ...

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ԱԶԳԴ ՄՊԱՆՆՈՂՆԵՐԸ...

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ԳՈՂՑՈՒԱԾ ՀԱՅՐԵՆԻՔԴ ԵՒ

ԻՆՉ ՇՈՒՏ ՄՈՌՑԱՐ ՔՈՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔԴ ԳՈՂՑՈՂՆԵՐԸ...

ԵՒ ԱՅՍՕՐ Ո՞ՒՐ ԵՍ, ԻՆՉ ԵՍ ԵՒ ԴԷՊԻ

Ո՞ՒՐ Կ'ԵՐԹԱՍ ՍՓԻՒՌԹ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԼԻԿՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷԺ ՌՈՒՐԷՆԵԱՆ)

Որովհետև իրենց զինակից-դաշնակից թուրք պետությունը վտանգի ենթարկում էր, և Հայ Գաղտնի Բանակին գործունեությունը դադրեցնելու համար միջոցներ խորհեցան:

Եւ վերջապէս գայն գտան: Պատմական Troie-ի ծիին (Տրոյվադայի պատերազմին «Փայտե Զի»ն) թակարդը լարեցին Հայ Գաղտնի Բանակին դէմ:

Եւ ամերիկացի Սոնթ Սելթոնեանը ներմուծեցին Հայ Գաղտնի Բանակին մէջ: Եւ ան, քանի՜ մը ուրիշ հայ դաւադիրներու միանալով, վերջապէս յաջողեցան «Բանակ»ը «ներսէն» քանդել:

Բոլոր հայրենասէր հայերը լաւ գիտեն, թէ այսօրուան փոքր Հայաստանը միայն հարիւրին տասը կը ներկայացնէ մեր բուն, պատմական հայրենիքին, որուն 90-աւ հարիւրը գողցուած, գրաւուած է ցեղասպան թուրքերուն կողմէ:

Եւ մենք հայերս, մեր «Մեծապատիւ» քաղաքական առաջնորդներուն ցուցմունքներով, 90 տարիներէ ի վեր միայն մէկուկէս միլիոն հայերուն թուրքերուն կողմէ ցեղասպանութեան ենթարկուիլը կը հառաչենք ու կը կենանք:

Եւ չենք յիշատակեր, որ մեր հայրենիքին 90 աւ հարիւրը, գողցուած է թուրքերուն կողմէ:

Ասկէ առաջ ալ ըսած էինք որ, մեզի համար, աշխարհի պատմութեան մէջ երկու մեծ ցեղասպանութիւն կատարուած է.

1.- Ամերիկայի մէջ կարմրամորթներուն ենթարկուած ցեղասպանութիւնը՝ որուն հետեւանքով կարմրամորթները իրենց մեծ հայրենիքը կորսնցուցին, և իրենց հայրենիքը գողցուեցաւ (իբր թէ քրիստոնեայ) Երոպացիներուն կողմէ:

2.- Հայկական ցեղասպանութիւնը՝ որուն հետեւանքով հայ Ազգին 4000 տարուան հայրենիքը թուրքերուն կողմէ գողցուեցաւ:

1940-1945-ի տարիներուն Եւրոպայի մէջ, գերմանացիներուն կողմէ հրեաներուն դէմ կատարուած խժոճութիւնները ցեղասպանութիւն չեն: Որովհետեւ, Եւրոպական հողերը, հրեաներուն հայրենիքը՝ չէին:

Հրեաները Եւրոպա եկան էին (իմչպէս որ հրեաները աշխարհի բոլոր կողմերը գացած են) այդ երկիրներուն

➔ հարստութիւնները կողոպտելու և իրենց՝ հրէական իշխանութիւնը բնիկ ժողովուրդին պարտադրելու համար: Այս՝ իրենց հրէական նկարագիրը երբե՛ք չեն փոխեր:

Եւ մենք ամէն օր, ամէն ժամ հեռատեսիլէն, թերթերէն և ամէն տեսակի ծանուցման միջոցներով պարտադրուած ենք դիտելու, լսելու և հետեւելու այս հրէական ձաբոտուքներուն որոնք, իբր թէ Գերման-Նացիներուն կողմէ կատարուած հրէական ցեղասպանութիւնը հազար ձեւերով մեզի կը ներկայացնեն:

* * *

Ի՞ՆՉ ԸՐԻՐ ԴՈՒՆ ՍՓԻՒՌԸ

Վերը ըսինք արդէն, թէ այսօրուան Հայաստանը մեր բուն հայրենիքին տասը առ հարիւրը կը ներկայացնէ միայն:

Ուրեմն՝ 1915-թ.ի ցեղասպանութենէն վերապրած հայ ժողովուրդը, աշխարհի չորս կողմերը տարածուած հայկական Սփիւռքը, մեր գողցուած հայրենիքին բուն տէրն էր... կը մնայ:

Այսինքն հայկական Սփիւռքը՝ թուրքերուն կողմէ գողցուած մեր հայրենիքին 90 առ հարիւրին ալ սեփականատէրն է... Այդ հայրենիքին վերատիրանալու բարոյա-հոգեկան ու անգա՛մ ֆիզիքական իրաւունքն ու պարտականութիւնը ունեցողը նոյնպէս Սփիւռքն է:

Բայց այս Սփիւռքը ի՞նչ ըրաւ 1915-էն մինչեւ 2006 թուականը:

Բոլորս ալ գիտենք, թէ Սփիւռքը 1915-էն մինչեւ այսօր, փոխանակ մեր գողցուած հողերուն վերատիրանալու նպատակով իրատես ծրագիր մը ունեցող կեդրոնական կազմակերպութիւն մը, վարչութիւն մը և ակադեմիա՝ Սփիւռքի կառավարութիւն մը կազմելու, մխրճուեցաւ կուսակցական սին պայքարներու ճախճախուտին մէջ:

772

**

Անհերքելի իրականություն մըն է, որ հայկական ցեղասպանությունը, հայկական հողերուն թուրքերուն կողմէ գողցուիլը և անոնց վրայ Նոր Թուրքիայի մը ստեղծուիլը, հարիւրաւոր տարիներու ծրագրի մը վրայ հիմնուած սիոնիստական սադրանքներուն հետեւանքն էր:

Բայց, հայկական ուղբերգութեան մէջ հայ Ազգին, մանաւանդ հայ անհատին նկարագիրը մեծ դեր խաղցած է:

Մենք՝ հայերս, անհատ առ անհատ շատ տաղանդաւոր Ազգ մըն ենք: Բայց, որպէս հաւաքականութիւն՝ դեռ միջնադարու աւատապետական շրջանը կ'ապրինք:

Դարձուցէք Հայոց պատմութեան հին էջերը: Առաջին շրջաններէն մինչեւ գրեթէ վերջին ժամանակներու հայկական պատմութեան էջերը՝ հայ իշխաններուն իրարու հանդէպ ունեցած նախանձի և մրցակցութեան պատճառաւ մղած պայքարներով լեցուն են:

Այս պատճառով ալ պիտի կրկնենք.—

«ՄԷԿ ՀԱՅ ՀԱԶԱՐ Կ'ԱՐԺԷ»,

«ԵՐԿՈՒ ՀԱՅ ՈՉԻՆՉ Կ'ԱՐԺԵՆ»:

Ուստի մենք, շատ պիտի նախընտրէինք, որ հայ անհատը քիչ մը նուազ տաղանդաւոր ըլլար, բայց ազգային շահերը ճիշդ ըմբռնելով և անոնց գծով գործելու բանականութիւնը ունենար:

Բայց այս՝ ծիներու (GEN) հարց է:

Հայ անհատին ծիներուն մէջն է նախանձը, ինքնահաւանութիւնը և եսասիրութիւնը: Մենք չենք փոխուիր... դժբախտաբար:

**

1915-թ.էն մինչեւ այսօր, Սփիւռքի հայութեան մեծամասնութեան իր հայրենիքին կորուստին և իր ազգին ցեղասպանութեան ենթարկուելուն հանդէպ ցուցաբերած անտարբերութեան հարցին մէջ, կը կարծենք, որ հայ անհատին ծիներուն մէջ գտնուող եաստիրութիւնն ալ մեծ դեր խաղցած է:

Եթէ, հայ անհատին նկարագրին մէջ, հայրենասիրական բանականութիւնը ծանր կշռէր, որքան ալ հայ կուսակցական առաջնորդ մը այլասերած ու ծախուած ըլլար հայուն ամէն գոյնի թշնամիներուն, ան պիտի զանազանէր Ազգին օգտակար կամ անոր վնասակար եղողները, և Դաշնակցական կարգ մը սուտ լոգունգներուն պիտի չենթարկուէր, և իր հայրենիքին կոնակ պիտի չդարձներ աւելի քան եօթանասուն տարի:

Այստեղ կ'ուզենք, երկար ատենէ ի վեր մեր միտքը չարջրկող Սփիւռքի հայութեան մէկ ուրիշ կեցուածքին մասին, մեր ունեցած գաղափարները յայտնել:

1920-թ.էն մինչեւ 1991-թ.ը, Սփիւռքի Դաշնակցական հատուածը դէմ էր Սովետական Հայաստանին: Անոնց մեծ մասը, մեր ըմբռնումով, ողջմիտ հայրենասէրներ չէին:

Բայց, միւս կողմէ ալ, Սփիւռքի «Հայրենասէր» կոչուող ու Սովետական Հայաստանի համակիր հայութեան հայրենասիրութեան չափանիշը ի՞նչ էր:

Երկրորդ Համաշխարհային պատերազմէն ետքի Սփիւռքի հայութեան պատմութեան մէջ, շատ կարեւոր եղելութիւն մը կայ: 1945-թ.էն յետոյ, Սովետական Հայաստանը՝ համայն Սփիւռքի հայութեան առջեւ հայրենիքին դռները բացաւ և հայութիւնը հայրենիք հրաւիրեց:

Եւ այս հրաւերը՝ Սփիւռքի հայրենասէր հայութեան մէջ մեծ խանդավառութիւն ստեղծեց:

Աշխարհի շատ մը երկիրներէն մեծ թիւով հայեր, աղքատ կամ հարուստ, շարան-շարան դիմում կատարեցին՝ հայրենիք երթալու համար:

Սփիւռքի հայութեան հայրենասիրական ոգիի այս վառ արտայայտութիւնը, իրապէս ալ շատ հպարտացուցիչ երեւոյթ էր, Սփիւռքի և համայն հայութեան համար:

Բայց այս՝ մեր Պատմութեան հպարտառիթ առաջին էջն է միայն:

Իսկ ի՞նչ եղան հայրենադարձուած հայերը:

1953-թ.ին Խրուշչովի Ս. Միութեան գլուխ գալէն յետոյ, հայրենադարձ այս հայերուն մեծ մասը և մանաւանդ՝ Ֆրանսայէն ներգաղթածներուն գրեթէ մեծամասնութիւնը Հայաստանը լքեցին:

Մանաւանդ նախկին ֆրանսահայերուն՝ Հայաստան այցելող ֆրանսայի ԱԳ նախարարին դիմելով՝ «Մեզ այստեղէն ազատեցէք» պռռալը կը կարծենք, որ հայութեան [գոնէ անոր մէկ մեծ հատուածին] իսկական հայրենասիրութենէ զուրկ ըլլալուն ապացոյցն էր:

Սփիւռքէն հայրենադարձուող հայերը բարեմիտ, բայց միամիտ հայրենասէրներ էին:

Արդէն շատ դժուար էր, մէկ երկրէն ուրիշ երկիր գաղթելն և այդ նոր երկրին պայմաններուն յարմարիլը:

Մանաւանդ որ Սովետական Միութիւնը այն ատեն, Երկրորդ Աշխարհամարտէն նոր ելած ու կիսաւեր վիճակ ունէր: Համեմատեցէք նաեւ Ֆրանսայի պէս հարուստ տէրութեան մը պայմանները պատերազմէ նոր դուրս եկած Ս. Միութեան և անոր մէկ Հանրապետութիւնը կազմող Հայաստանի մէջ ստեղծուած վիճակին հետ:

Մեր միամիտ հայրենասէրները որոնք քիչ մըն ալ երեւակայութենէ տարուած էին, մեծամասնութեամբ

➔ չհանդուրժեցին թէպէտ ժամանակաւոր, այդուհանդերձ Հայաստանի այդ օրերու դժուար պայմանները:

Այստեղ բաղդատութիւն մը ընել կ'ուզենք հայերուն և հրեաներուն միջեւ:

Հրեաները - սիոնական- սիրենք կամ չսիրենք՝ իրականութիւնը հարկ է որ ըսենք:

Հրեաներն ալ, հարուստ և աղքատ՝ հայրենասիրական կեցուածքով Իսրայէլ գաղթեցին, յատկապէս՝ 1948-թ.էն սկսեալ:

Եւ “KIBOUTZ”ներու (հրէական KOLKHOZE) մէջ ամենադժուար պայմաններով աշխատեցան, մանաւանդ՝ երիտասարդները: Եւ խոպանը այգեստանի վերածեցին:

Եւ Հրեաստան այցելողները հիացումով կ'արտայայտուէին Իսրայէլի բարգաւաճութեան մասին: Ծառ բնական է, որ Իսրայէլի այս յառաջդիմութեան մէջ, դրամը մեծ դեր ունեցած է:

Բայց ամէնէն կարելոր ազդակը՝ հրեաներուն հայրենիք մը կառուցանելու կամքը, կորովը և զոհաբերութեան ոգին եղած է:

Մենք՝ հայերս, հրեաներէն առնելիք դասեր ունինք:

Մանաւանդ՝ հայրենասիրութեան մարզի մէջ:

Հրեաները, ամենադժուար պայմաններու մէջ անգամ, կը մնան փարած իրենց հողին:

Մինչդեռ մենք՝ հայերս, ամենափոքր դժուարութեան պարագային, կը լքենք մեր հայրենի հողը:

**

* *

«Ո՛ւր հաց՝ հո՛ն կաց»:

Այո. հայը, ամենափոքր դժուարութեան մը դէմ յանդիման՝ կը լքէ իր հայրենի հողը, կեանքի աւելի լաւ սպայմաններ գտնելու մարմաջով:

Եւ կը կարծենք, թէ հայուն այս «Ո՛ւր հաց՝ հո՛ն կաց» սկզբունքով մեկնաբանուող կեցուածքը, Հայ Ազգը ողբերգութեան մատնած գլխաւոր ազդակներէն մէկն է:

11-րդ. դարուն վերջերէն սկսեալ դէպի Հայաստան կատարուող թուրանական արշաւանքներուն հետեւանքով էր, որ հայը իր հայրենիքը սկսաւ լքել:

Անիի կործանումէն յետոյ, մինչեւ Լեհաստան ափ առնող հայերը, հայրենիքէն զանգուածաբար արտագաղթած առաջինները եղան:

Բայց Օսմանցիներուն շրջանին հայրենիքէն (Պաւլոսական Հայաստանէն) կատարուող հայոց մեծաթիւ գաղթին բուն պատճառը, Օսմանցիներուն հովանաւորութեան ներքեւ աւելի լաւ կեանքի սպայմաններ գտնելու ակնկալութիւնն էր:

Եւ մենք կը հաւատանք, որ Օսմանեան իշխանութիւնները, հայերուն գաղթը շատ խորամանկ ծրագրով մը քաջալերած են: Ինչ նպատակով՝

1.- Հայերը, իբր հաւասարակշռիչ ուժ՝ գործածած են Անաթոլիոյ յոյներուն դէմ:

2.- Այս ձեւով հայուն հայրենիքը պարպուած և գրեթէ ամայացած է:

Այս իրավիճակին հետեւանքով է, որ 1915-թ.ին թուրքերը, Անաթոլիոյ տարածքին վրայ, ցիրուցան ապրող հայերը մեծ դիւրութեամբ հաւաքեցին և բնաջնջեցին:

Եւ 1915-թ.ի Եղեռնին՝ թուրքերը Պոլսաբնակ բոլոր հայերը աքսորի չենթարկեցին: (Ի բացառեալ՝ մտաւորականները):

Անոնք շատ լաւ գիտէին, որ Հայաստանի հողերէն շատ հեռու՝ Պոլսոյ մէջ ապրող հայերը, իրենց համար որեւէ վտանգ չէին ներկայացներ: Աւելին՝ հայերը Պոլ-

սոյ մէջ պահելով, թուրքերը անոնց պատանդի դեր կատարել տուին:

Պոլսոյ հայերը և Պոլսոյ հայ Պատրիարքութիւնը, մենք կը հաւատանք, որ հայկական ողբերգութեան առաջնակարգ [թէեւ ականայ] պատասխանատուներն են:

Եւ մինչեւ այսօր ալ անոնք՝ Պոլսահայերը իբր պատանդ, կը շարունակեն [անուղղակի] թրքանպաստ գործունէութիւն ցուցաբերել Հայութեան, Հայ Դատին, հայոց Պայքարին վնաս հասցնելով:

Այդ պատճառաւ ալ կ'ըսենք, որ իրենց գրեթէ թրքացած Պատրիարքէն սկսեալ բոլոր Պոլսահայերը [քիչ բացառութիւններով] հայ Ազգին գլխուն տեսակ մը փորձանքներ են:

*
*

Եւ վերջապէս, երկար տարիներու լռութենէն յետոյ, ձայն մը բարձրացաւ Հայաստանէն:

Վերջերս ստացանք, Սեպտեմբեր 2006-ին Երեւան հրատարակուած Փրօֆ. Վլատիմիր Պետրոսեանի հեղինակութեամբ բացառիկ գիրք մը՝

«ՉՄՈՌԱՆԱՆՔ»

Եւ գիրքին վրայ մեր հոգին խայտացնող քարտէս մը՝ Ամբողջական Հայաստանին քարտէսը:

Այս գիրքը Հայաստանի Ազատագրութեան Հայ Գաղտնի Բանակին պատմութիւնը և գաղափարականը ներկայացնող 814 էջանոց մեծղի հատոր մըն է:

ՎԱԿԻՍԻՐ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՉՄՈՒԱՆԱՆԸ...

Այս գիրքը Իրականության և Արդարության մարմա-
ջը, ծարաւը ունեցողներուն գիրքն է:

Վարձքի կատար՝ Փրօֆ. Վլատիմիր Պետրոսեան:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԵ] ՉԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՐԵՔ ԱՆՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՔ ԾՐՋԱՆ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆ Է» Կ'ԸՍԵՆ - ՈՉ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶԽԱՐՅԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՈՒԺԵՐՈՒՆ, ԻՐԵՆՑ ԻԶՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՒԱԿԱՆԱՅՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՆԻՐԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԶԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է:

ՏԱՐԻ 1876:

19-րդ դարուն Աշխարհը կառավարող ուժը՝ Անգլիան էր [Կրնա՞ք մտածել թէ ինչպէս, փոքր կղզի մը Աշխարհը կը կառավարէ]:

1850-թ.ներուն Անգլիոյ մրցակիցը Ռուսիան էր:

1876-թ.ին Ռուսերը: քիչ մնաց, որ Պոլիսը գրաւէին: Եւ Օսմանեան կայսրութիւնը պիտի կործանէր:

Բայց Անգլիական պոռնիկ քաղաքականութիւնը գործի լծուեցաւ: Եւ որոշ հայերու դաւաճանութենէն ալ օգտուելով՝ Անգլիացիները ստիպեցին Ռուսերուն, զէնքի սպաննալիքով, որ քաշուին Պոլսոյ արուարձանէն:

Եւ Անգլիացիները: իբր վարձատրութիւն, Ապտիւլիամիտէն կիպրոս կղզին: նուէր ստացան:

Եւ ո՞վ էր այն ատենուան Անգլիոյ վարչապետը՝ BENJAMIN D'ISRAELI անունով չրեայ մը:

**

ՏԱՐԻ 1918

Տարի 1918: Օսմանեան կայսրութիւնը պարտուած է, իսկ Պոլիսը՝ Անգլիացիներուն, Ֆրանսացիներուն և Իտալացիներուն կողմէ գրաւուած:

Օսմանեան կայսրութիւնը՝ կտոր-կտոր եղած ու կործանած է:

Արաբները անջատ պետութիւն մը կազմելու աշխատանքին լծուած են:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԵ] ՉԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՐԵՔ ԱՆՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՔ ԾՐՋԱՆ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆ Է» Կ'ԸՍԵՆ - ՈՉ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԱԾԽԱՐՅԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՈՒԺԵՐՈՒՆ, ԻՐԵՆՑ ԻԾՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՒԱԿԱՆԱՅՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՆԻՐԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԾԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է:

Յոյները թրակիան և Անաթոլիոյ արեւմտեան մասը գրաւեր են:

Պոլիսը՝ միջազգային, բաց քաղաքի է վերածուած:

Արեւելքի կողմը՝ քիւրտիստան մը հիմնուած է:

Նոյնպէս՝ Արեւելքի պատմական հայաստանի հողերուն վրայ՝ հայկական պետութիւն մը:

Պոլսոյ մէջ Օսմանեան զինուորական Ատեանը, հայերուն դէմ ցեղասպանութիւն գործած ըլլալու յանցանքով՝ Թալաթը, Ճեմալը և Էնվերը մահուան դատապարտած է:

Այս ծելով արդարութիւնը կատարուած պիտի ըլլայ: Եւ Օսմանեան կայսրութիւնը պատմութեան պիտի անցնի:

Բայց... ո՛չ.....

Կրկին Անգլիական պոռնիկ քաղաքականութիւնը գործի կ'անցնի... Անգլիացիները դեռ 1917-թ.ին, Պալֆուրի յայտարարութեամբ, հրեաներուն Իսրայէլական պետութիւն կազմել խոստացած էին արդէն:

Արաբական միացեալ և հզօր պետութիւն մը՝ Իսրայէլական պետութեան մը կազմութեան հաւանութիւն չէր տար:

Այդ պատճառաւ Արաբիոյ մէջ, մէկ պետութեան տեղ, շատ մը արաբական պետութիւններ ստեղծուեցան «Առ. ի չգոյէ» - [Ժանօթ է կարգախօսը՝ «Բաժանէ և իջխէ»]:

Անաթոլիոյ մէջ ալ, Ռուսերուն բարեկամ Ա.Ե.Թ. Հայաստանի մը կազմութիւնը, Անգլիական քաղաքականութեան միտումներուն հակառակ էր:

Եւ Անգլիական նենգի քաղաքականութիւնը հոս, եւս գործի

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԵ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՐԵՔ ԱՆՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՔ ԾՐՋԱՆ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆ Է» Կ'ԸՍԵՆ - ՈՉ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶԽԱՐՅԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՈՒԺԵՐՈՒՆ, ԻՐԵՆՑ ԻԶՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՒԱԿԱՆԱՅՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՆԻՐԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԶԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է:

Լծուեցաւ:

19 Մայիս 1919-թ.ին, Սելանիկ ծնած Ֆարմասոն և իթթիատական Մուսթաֆա Քեմալը, Անաթոլիա ղրկուեցաւ... ուր Մուսթաֆա Քեմալ շատ խորամանկ՝ «Մաքիանելական» բաղաբաղանուծիւն մը կիրարկեց:

Բոլոր նախկին իթթիատականները, Թուրանականները, Իսլամականները [այսինքն՝ բոլոր մարդասպաններու կազմակերպութիւնները իր կառավարութեան մէջ առաւ]:

Ամէնէն կարեւորը՝ ինքզինք համայնավար: Ռուսերուն համակիրներկայացուց: Եւ Ռուսերուն թիկունքը շահեցաւ:

... Եւ նախ՝ երկրին Արեւելեան շրջանին մէջ, հայերը «մաքրագործեց»:

Յետոյ՝ Արեւմուտք դարձաւ և Յոյներուն դէմ պատերազմեցաւ: Եւ մինչեւ 1923 թուականը Անաթոլիոյ մէջի բոլոր հայերը և Յոյները «մաքրագործելով» Մեծ Թուրքիա մը մէջտեղ բերաւ:

**

ՏԱՐԻ 2006

Տարի 2006: Այսօր՝ 1683-թ.ին մինչեւ Վիէննայի դռները յառաջացած վայրենի, բարբարոս Օսմանցիները և 1915-թ.ին հայոց դէմ ցեղասպանութիւն կատարած Թուրքերը յիշող կա՞յ: Ընդհակառակը՝

Այդ ցեղասպան թուրքերը, իբր՝ թէ՛ այսօր... բաղաբաղանուծներ և մարդացի են: Եւ երոպական Միութիւն մտնելու արժանի պետութիւն եղի են:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԵ] ՉԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՐԵՔ ԱՆՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՔ ԾՐՋԱՆ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆ Է» Կ'ԸՍԵՆ - ՈՉ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶԽԱՐՅԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՈՒԺԵՐՈՒՆ, ԻՐԵՆՑ ԻԶՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՒԱԿԱՆԱՅՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՆԻՐԱԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԶԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է:

Իսկ այս վայրենի և ցեղասպան թուրքերը երոպական Միության անդամ դարձնելու համար աշխատողը ո՞ր պետութիւնն է:

Նո՛յն պոռնիկ Անգլիացիները... Եւ Անգլիոյ այսօրուան Վարչապետը: «Ամերիկային "FINO" շունը» նկատուող և տեւական կեղծ ժպիտ մը պտըտցնող Թոնի Պլերը:

Եւ այս Թոնի Պլերը, երոպական Միութեան թուրքիոյ թեկնածութիւնը առժամաբար յետաձգող որոշման դէմ գալով սապէս կ'ըսէ՝

«ԹՈՒՐՔԻՈՅ՝ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍ ԿԱԶՄԵԼԸ՝ ԶԱՏ ՕԳՏԱԿԱՐ Է»:

«Միացեալ Նահանգներուն "FINO" շունը» իր տիրոջ ձայնը՝ "HIS MASTER'S VOICE" ը կը կրկնէ:

Այսինքն՝ «Աշխարհի հրէական Վեհաժողովին» խամաճիկը, Նախկին «ալքոհոլիք», այժմ ալ աղանդաւոր, բայց իրաքի ժողովուրդին բուն ցեղասպանը եղող ճորժ Պուշին հրահանգները կը գործադրէ:

**

Երեք շրջան. 1876 - 1918 - 2006]

Երեք Վարչապետ՝ BENJAMIN D'ISRAELI, LLOYD GEORGE, TONY BLAIR.

Երեք տարբեր շրջաններ,

Երեք տարբեր անուններ.

ԲԱՅՑ ՄԻՅՏ ՆՈՅՆ ՊՈՌՆԻԿ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ:

Յ. 2.

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

ÜÇ DEVİR VE, ÜÇ İSİM

“TARİH, TEKERRURDEN İBARETTİR”

DERLER. HAYIR.

TARİH, DÜNYAYI İDARE EDEN KUVVETLERİN HAKİMİYETLERİNİ DEVAM ETTİRMEK İÇİN YAPTIKLARI HAKSIZLIKLARIN, İSLEDİKLERİ CİNAYETLERİN KURDUKLARI KOMPLOLARIN DEVAMIDIR.

SENE 1876

19. ASIRDA DÜNYAYI İDARE EDEN KUVVET İNGİLTERE İDİ. (DÜŞÜNÜN BİRAZ, UFACIK BİR ADA DÜNYAYI NASIL İDARE EDER.)

VE 1850-LERDE İNGİLTERENİN RAKIBI RUSYA İDİ.

1876-DA RUSLAR NERDEİŞE İSTANBULU ZAPTEDECEKLERDİ.

VE OSMANLI İMPARATORLUGU YIKILJAKTI.

FAKAT, İNGİLİZLERİN KAHBE SİYASETİ DEVREYE GİRDİ.

VE ERMENİLERİN RUSLARA İHANETİNDEN DE İSTİFADE EDEN İNGİLİZLER RUSLARI GERİ ÇEKİLMEMEYE MEÇBUR ETTİ.

VE İNGİLİZLER MÜKÂFAT OLARAK ABDUHAMİT-DEN KIBRIS ADASINI ALDILAR.

VE KİM İDİ İNGİLTERENİN O ZAMANKI BASBAKANI ?

BENJAMİN İSRAELİ İSMİNDE BİR YAHÜDİ.

* * *

SENE 1918

SENE 1918. OSMANLI İMPARATORLUGU YENİLMİŞ.

İSTANBUL, İNGİLİZLER, FRANSIZLAR VE İTALYANLAR TARAFINDAN İSGAL EDİLMİŞ.

VE OSMANLI İMPARATORLUGU PARÇA PARÇA OLMUS, YIKILMIS.

ARAPLAR AYRI BİR DEVLET KURMAYA ÇALISIYORLAR. YUNANLILAR, TRAKYAYI VE ANADOLUNUN BATISINI İSGAL ETMİŞ.

İSTANBUL ENTERNASIONAL VE AÇIK BİR SEHIR OLMUS.

DOĞUDA KÜRDİSTAN KURULMUS.

DOĞUDAKI TARİHİ ERMENİSTAN TOPRAKLARINDA DA ERMENİSTAN DEVLETİ .

İSTANBULDA OSMANLI ASKERİ MAHKEMESİ: ERMENİ (SOYKIRIMI) SUÇU İLE TALAT, CEMAL VE ENVERİ İDAMA MAHKUM ETTMİŞ.

BU ŞEKİLDE ADALET YERİNİ BULACAK.

VE OSMANLI İMPARATORLUGU TARİHE GEÇECEK.

FAKAT HAYIR.

GENE İNGİLİZLERİN KAHBE SİYASETİ DEVREYE GİRDİ.

İNGİLİZLER DAHA 1917-DE BALFUR DEKLARASİYONU İLE YAHUDİLERE BİR İSRAİL DEVLETİ KURMAYI SÖZ VERMİŞLERDİ ZATEN.

BÜYÜK BİR ARAP DEVLETİ İSRAİLİN KURULMASINA MÜSAADE ETMEZDİ.

ONUN İÇİN ARABİSTANDA BİR DEVLET YERİNE BİR ÇOK ARAP DEVLETİ MEYDANA GETİRDİLER (MALUM YA : PARÇALA VE HÜKMET SİYASETİ).

ANADOLUDA DA RUSLARIN DOSTU BÜYÜK BİR ERMENİSTAN DA İNGİLİZLERİN SİYASETİNE AYKIRI İDİ.

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

ÜÇ DEVİR VE, ÜÇ İSİM

“TARİH, TEKERRURDEN İBARETTİR”

DERLER. HAYIR.

TARİH, DÜNYAYI İDARE EDEN KUVVETLERİN HAKİMİYETLERİNİ DEVAM ETTİRMEK İÇİN YAPTIKLARI HAKSIZLIKLARIN, İSLEDİKLERİ CİNAYETLERİN KURDUKLARI KOMPLOLARIN DEVAMIDIR.

“VE İNGİLİZ SİYASETİ YÜRÜDÜ...”

19 MAYIS 1919-DA SELANIK DOĞUMLU FARMASON VE İTTİHATÇI MUSTAFA KEMAL ANADOLUYA GÖNDERİLDİ.

VE ANADOLUDA MUSTAFA KEMAL ÇOK MUKEMMEL BİR MAKYAVEL SİYASETİ UYGULADI.

YANI BÜTÜN İTTİHATÇILARI, TURANCILARI, İSLAMCILARI (YANI BÜTÜN KATİLLER TEŞKİLATINI) BİR ARAYA GETİRDİ.

EN MÜHİMİ KENDİSİNİ KOMUNİST-RUSLARIN TARAFTARI OLARAK TANITTI. VE RUSLARIN DA DESTEĞİNİ KAZANDI.

VE ÖNCE DOĞUDA ERMENİLERİ TEMİZLEDİ. SONRA BATIDA YUNANLILARA DÖNDÜ.

VE 1923-E KADAR ANADOLUDAKİ BÜTÜN ERMENİLERİ VE YUNANLILARI TEMİZLEREK BÜYÜK BİR TÜRKİYE MEYDANA GETİRDİ.

* * *

SENE 2006

SENE 2006- BUGÜN, 1683-DE VIYANA KAPILARINA KADAR İLERLİYEN VAHSİ VE ÇAPULCU OSMANLILARI. VE 1915-DE SOYKIRIMCI TÜRKLERİ KİM HATIRLAR KI ?

BİLAKİS, O VAHSİ VE SOYKIRIMCI TÜRKLER SÖZ DE BUĞÜN MEDENİLEŞMİŞLER VE İNSANLAŞMISLAR.

VE AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMEYE LAYİK BİR DEVLET OLMUSLAR.

VE BU VAHSİ VE SOYKIRIMCI TÜRKLERİ AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMESİ İÇİN UĞRAŞAN DEVLET KİM ?

AYNI KAHBE İNGİLİZLER.

VE İNGİLTERENİN BUGÜNKÜ BAŞBAKANI AMERİKANIN FİNO KÖPEĞİ SAYILAN VE DEVAMLİ SAHTE GÜLÜSLÜ TONY BLAIR.

VE BU TONY BLAIR, AVRUPA BİRLİĞİNİN TÜRKİYENİN ÜYELİĞİNİ SİMDİLİK ERTELEYEN KARARINA KARŞI ÇIKIYOR VE “TÜRKİYENİN AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMESİ ÇOK FAYDALIDIR” DİYOR.

AMERİKANIN FİNO KÖPEĞİ, SAHİBİNİN SESİNİ “HIS MASTER’S VOICE” TEKRAR EDİYOR.

YANI DÜNYA YAHUDİ KONGRESİNİN ELİNDE KUKLA OLAN ESKİ ALKOLİK, YENİ TARİKATÇİ, FAKAT İRAK MİLLETİNİN HAKİKİ KATİLİ GEORGE W. BUSH-UN EMİRLERİNİ YERİNE GETİRİYOR.

* * *

ÜÇ DEVİR. 1876-1918-2006-

ÜÇ BASBAKAN

BENYAMİN D’İSRAELİ- LLOYD GEORGE- TONY BLAIR.

ÜÇ AYRI DEVİR.

ÜÇ AYRI İSİM.

FAKAT HEP AYNI KAHBE İNGİLİZ SİYASETİ.

Ա Յ Ց Ե Լ ՈՒ Թ Ի Ի Ն Ն Ա Հ Ա Տ Ա Կ Ռ . Ս Ե Ի Ա Կ Ի Ա Ն ՈՒ Ա Ն

Թ Ի Ի 151 Դ Պ Ր Ո Ց Ի Ն

Ե Ր Ե Ի Ա Ն Ի Մ Է Ձ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏԱՂԼԵԱՆ

Հոկտեմբերի 21-էն 27, 2006, Ապու Տապիի Հայկական Մշակութային Ընկերակցութեան Վարչական Բանի մը ընկերներով կը մեկնինք Երեւան, մշակութային յատուկ առաքելութեամբ: Հարկ էր ծրագրել 2006-7 տարեշրջանի Մ. Ա. Է.ու մէջ կայանալիք գեղարուեստական ելոյթները, խորհրդակցարար անշուշտ հայրենի Երգարուեստի ու Մշակոյթի պատասխանատուներուն հետ: Նաեւ՝ կատարելու վնարումներ Հայկական Մշակութային Ընկերակցութեան կողմէ որդեգրուած սաներու ուսումնառութեան: Այդ երիտասարդները կ'ուսանին Երեւանի Պետական Համալսարանը, Պետական Երաժշտանոցը և Գիւմրիի Գեղարուեստից Ակադեմիայի մէջ:

Տուպայ-Երեւան գծի վրայ երթեւեկող «Արմավիա-Ա. 319» օդանաւը ամբողջութեամբ լեցուն էր հայաստանցի ուղեւորներով: Գրեթէ բոլորն ալ՝ երիտասարդ տղամարդիկ, Բանի մը կանայք միայն... Ուշագրաւ է, որ զգալի մասը առեւտուրով զբաղողներ են՝ իրենց խօսակցութենէն դատելով: Երկու ժամ յիսուն րոպէէն կը հասնինք Երեւան:

Օդանաւակայանին ժամանման քաժնի նորակառոյց շէնքը վերջերս միայն բացուած է ուղեւորներուն համար, շուրջ ամիս մ'առաջ: Կառուցուած է ժամանակակից ոճով: Սպասարկումը կը կատարուի բաւականին արագ: Միակ անխորժ երեւոյթը սահմանապահ գիւնդներու և պաշտօնեաներուն իրար հետ կոպիտ, բարձրաձայն, հեռուէ-հեռու պողպտով խօսակցութիւնն է, որ կը խանգարէ ուղեւորներուն հանգիստ ժամանումին առաջին պահը: Առաւօտեան վաղ ժամերն են: Երեւանը դեռ չէ արթնցած: Աշնանային թեթեւ անձրեւը մտքած է դէպի Բաղա՛ տանող ճանապարհը, որուն երկու կողմերը գտնուող քախտախաղի տուններուն գոյնզգոյն լուսարձակներուն ցոլացումը ասֆալտին լեցած շուրերուն վրայ, կը շլացնեն տեսողութիւնը անցորդին: Ճամբեգրի ծառերուն տեսքը հաճելի է, բուրումնալից, բոլորովին տարբեր տեսարան պարզելով արարական անապատէն նոր ժամանածներուս համար:

Հայաստան մեր այս կարճ կեցութեան ընթացքին, ցանկացի անսպասան այցելել նահատակ-հերոս գրագէտ Ռուբէն Սեւակի անուան թիւ 151 դպրոցը, որ կը գտնուի Երեւան: Ցանկութիւնս յայտնեցի վաղեմի բարեկամիս՝ երթեմնի Սփիւռք-Կոմիտէի ժրջան վախ-նախագահ Ռոմէն Կոզմոյեանին, որ զիս սիրայօժար առաջնորդեց այդ կրթարանը:

Օրը՝ Հինգշաբթի: 26 Հոկտ.ի առաւօտեան ժամը 10.30-ին, իր ինքնաշարժով կը բարձրանանք Մայր Հայաստան (Մոնումենթ) յուշարձանի գառիվերէն: Կը տեսնեմ անցեալի գեղածիծաղ, կանաչապատ, բայց այժմ գրեթէ ծառազուրկ, սեփականաշնորհուած հողատարածներ, ուր շինարարական աշխատանքներ կ'ընթանան զանազան կառոյցներու համար:

Պրն. Ռ. Կոզմոյեան «Յաղթանակի Այգի»ի նստիւն հանդիպակաց շրջանը թե՛նուելով, մե՛քնան կը կանգնեցնէ բազմաթիւ, բաւականին ընդարձակ դպրոցին ցանկապատին ներքեւ:

Դարպասէն կը մտնենք ներս: Մտնելով, կանաչապատ բուսներով և ծաղիկներով զարդարուն, վերջին ծայր մտնուր բակի մը կեդրոնը, վեր կը խոյանայ ողբացեալ հերոս նահատակ Ռուբէն Սեւակի կիսանդրին, որ կը հանգչի բարձր պատուանդանի մը վրայ, նայուածքը Արարատին սեւեռած:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՆԱՀԱՏԱԿ Ռ. ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ
 ԹԻՒ 151 ԴՊՐՈՑԻՆ
 ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏԱՂԵԱՆ

Դպրոցի ծաղկաւէտ բակին կեդրոնը բարձրացած նահատակ-
 րանաստեղծին կիսանդրիին առջեւ՝ տնօրէնուհի Ճ. Ղազարեան
 և Ճարտարապետ Անդրանիկ Տաղլեան:

Դպրոցի դռան մուտքին կը հարցնենք տնօրէնութեան
 բաժինը: Կ'ըսեն, թէ տեսարանը երկրորդ յարկին վրայ կը
 գտնուի: Աշակերտութիւնը կը վիստայ միջանցքներուն և
 աստիճանավանդակներուն վրայ, վեր ու վար երթեւեկելով:
 Առաջին իսկ տպաւորութեամբ կը զգացուի դպրոցէն ներս
 տիրող մաքրութիւնը, աշակերտութեան զուսպ և կիրթ շարժու-
 ձեւերը, խօսակցութիւնները իրարու հետ, լրջութիւնը:

Կը մտնենք Տնօրէնութեան սենեակը, ուր Տնօրէնուհին՝
 Տիկ. Ճուլիա Ղազարեան և մէկ էանի երկուսն ուսուցիչներ,
 էիջ մը զարմանքով և անակնկալի եկած կը դիտեն մեզ...
 անկոչ հիւրերս:

Պրն. Ռ. Կոզմոյեան ներողութիւն կը խնդրէ տնօրէնու-
 հիէն՝ սուսնց նախօրոք ծամադրուած ըլլալու դպրոց այցե-
 լելնուս համար: Ապա կը ծանօթացնէ զիս՝ արտասահմանցի
 հիւրս... որուն ցանկութիւնը պատճառ եղած էր այս անա-
 կընկալ ու անպաշտօն այցելութեան:

Հակիրճ բառերով ներկայացուցի ինքզինքս աւելցնելով,
 թէ Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեանին և Տիկ. Շամիրամին
 անձամբ ծանօթ ըլլալով, ինքզինքս պարտաւոր կը զգայի
 Հայաստան ամէն այցիս անպայման գտնուիլ իրենց հոգա-
 ծութեան ու հպարտանքին առարկան եղող կրթական այս
 հաստատութիւնը, որ իրենց հօրեղբօր և հօր՝ նահատակ
 Ռուբէն Սեւակի անունը կը կրէ:

Տիկ. Ճ. Ղազարեան մեզ հրաւիրեց իր հիւրասենեակը,
 ուր շերտ ու անկեղծ խօսակցութիւնով, երախտագիտութեամբ պատ-
 մեց Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեանի և Տիկ. Շամիրամի
 վեհանձն, առատածեռն նիւթական և բարոյական հովա-
 նաւորութեան մասին, որուն շնորհիւ թէ՛ ուսուցչական

կազմը և թե՛ աշակերտութիւնը միասնաբար, ձեռք-ձեռքի տուած յարատեւ կը գործեն գերազանց արդիւնաւէտ, տարուէ տարի նոր յաջողութիւններ արձանագրելով: Ռ. Սեւակի անունը կրող այս դպրոցը, Հայաստանի բազմաթիւ ուսումնարաններէն մէկը կը նկատուի թե՛ իր կրթական մակարդակով, ուսանողներու թիւով, և թե՛ այնտեղ ջանքերու ուսումնարան-կրթական դաստիարակութեամբ և ազգային-հայրենասիրական ոգիով, որ... Սեւակաշունչ է: Հաստատութիւնը պատիւ կը բերէ միաժամանակ թե՛ իր բարերարներուն, տնօրէնութեան, ուսուցչական կազմին և թե՛ Հայրենիքին: Այցելու մը, այստեղ, հայարտութեամբ կը համակուի:

Դասարանները, յարանները, գրադարանները, բանգարանը, գուգարանները, միջանցքները, ամէնուրեք վերանորոգուած են, կահաւորուած, վերջին ծայր բարձր նաշակով, ծայրայեղ մաքրութեամբ, ուր կը փայլին դպրոցական սեղանները, աթոռները, գրապահոցները, ցուցափեղկերը: Դժուար է պատկերացնել այսօր մաքուր կրթարան ուր, բուրբի կտոր մ'անգամ չես տեսներ գետնի վրայ, ո՛չ նրբանցակներուն և ո՛չ ալ դուրսը՝ ընդարձակ բակին մէջ: Այստեղ տիրող բժականոցութիւնը խոտոր կը համեմատի պետական, հասարակական, ուսումնական թէ բնակելի կարգ մը կառոյցներու տխուր, չըսելու համար ողբալի վիճակին հետ, Հայաստանի մէջ:

Դպրոցը ունի իր փոխաձուլ բանգարանը, ուր պատերէն կախուած կը տեսնենք նկարները Ռ. Սեւակի, իր ընտանիքի անդամներուն, նահատակ բանաստեղծին պատկերահանուած գրութիւնները, վկայականները, Ռ. Սեւակի հեղինակած կամ իր մասին գրուած գրքերէ օրինակներ, անձնական իրերու նկարներ-այս բոլորը իբր մասունք ցուցադրուած են հոն, վայրը վերածելով տեսակ մը սրբատեղիի, Յիշատակի Տուն-ի մը, որ ներշնչումի աղբիւր մըն է ուսանողութեան համար. որմէ սնելով անոնք այսօր տարբեր հայրենի, մեան հաւատարիմ մեր նահատակներուն կուսկին, դառնան անոնց գաղափարներուն կենսագործողը:

Տնօրէնուհին ծանօթացուց հայոց լիզուի ու գրականութեան, ձուսաց լիզուի, գիտութեան և այլ առարկաներ աւանդող ուսուցչական կազմի անդամները, որոնք հետաքրքրութեամբ կը հետեւէին մեզի:

Տնօրէնուհին հայարտութեամբ և երախտապարտ ոգիով արտայայտուեցաւ դպրոցին բարերարներուն մասին, դրուատեց անոնց հայրենասիրութիւնը և շեշտեց, որ Պրն. Յովհաննէս Չիլիկիսիան տարիներէ ի վեր ու ամենայն ճշդապահութեամբ, ամէն Ուրբար Ֆրանսայի Նիս քաղաքէն կը հեռաձայնէ տնօրէնուհիին որ տեղեկութիւններ ստանայ դպրոցի գործունէութեան, յառաջդիմութեան և մանաւանդ՝ անոր կարիքներուն մասին, և շուտափոյր, ամենայն հոգուտարութեամբ, իր ներքական ասպիտական օգնութեամբ, բայց լուռ ու մունչ, «Աւանց գունույի», գովիք սպասելու, մեծարարօրէն կ'ընծայէ հարկ հլածք, առանց որ... «Աջ ձեռքին տուածը Ձախար իմանայ», և առանց գնահատանքի բառ մ'իսկ ակնկալելու Հայաստանի կրթական պատասխանատուներէն որոնք, իրող ներուրի ինձի ընկղ ստ դիտարարութիւնը՝ ցարդ խուլ-տկանց և կարճատեւս եղած են այս յարատեւ հագածութեան համընկ:

Այս փոքր ակնարկիս վերջակէտ դնելէ առաջ, կ'ուզվի անկեւծ հարց մը տալ մեր հայրենի կրթական նախարարութեան ու պատասխանատու մտղիներէն որոնց, տնկատակած, բարեհաւն ուշադրութեանէն չէ վրիպած նահատակ Ռուբէն Սեւակի դասեր Շամիրամի և կողբարդի Յովհաննէս Չիլիկիսիանի ցուցարկերու անչափ հարգատարարութիւնը հայրենական ու օրինակելի դպրոցին համընկ:

Նստակցեմ, գարնանայիտըն, շնորհակալ եղած բոլորդու դպրոցն նշան մ'անգամ չէ եկած իրենց կողմէ, հանդէպ սցծ համեստ լայց պրտով մեծ խնամատարներէն որոնք, վատաճ

եմ, գոհ պիտի չմնան իմ սա ինձնարուի յիշեցում-դիտողութեան, որ սրտցաւորեան արտայայտութիւն է պարզապէս:

Գ. Հանրապետութեան 15 տարիներու ընթացքին, նորափոքրիք, նորաստեղծ հարուստներու հոյլ մը մէջտեղ եկաւ - դժուար է ըսել թէ ինչպէս- որոնք Բ. Հանրապետութեան կրթական-ուսումնական կարիքները վայելած են անվճար և դարձած բարձրագոյն ուսման տէր մասնագէտներ, պետական անձնաւորութիւններ, գործարարներ, և որոնք այժմ կը վայելին, ամենաշուայլ առանձնաշնորհումներ: Արդեօք անոնցմէ մէկն ու մէկը չի՞ կրնար և ի վիճակի չէ՞ գէթ մէկ մանկապարտէզի, նախակրթարանի մը հովանաւորութիւնը ստանձնել հայրենի գիւղի մը մէջ, եթէ ոչ՝ Բաղախի: Չեմ

Ռուբէն Սեւակի անուան դպրոցին մէջ: Չոխէն աջ՝ Ռուբէն Կազմոյեան, տնօրէնուհի՝ Տիկ. Ճալիա Ղազարեան, Անդրանիկ Տաղլեան:

ըսեր տարիներ շարունակ, այլ՝ գէթ մէկ տարի:
Այս պայմաններու մէջ այսօր՞ դոյզն գնահատանի տրամանի չեն երեւանի թիւ 151 օրինակի դպրոցին բարեբարները որոնք, այսօր սես, աւելի քան 15 տարիէ յ վեր, նիւթալէս կը հովանաւորեն այս տիպար դպրոցը առանց որեւէ ակնկալութեան, և որոնց համեստութիւնն ու տնշահատիկորութիւնը կը վարձատրուի կատարեալ լուսնաւոր ու անտեսմով... օրինակ՝ հայրենի պետութեան «Հ-1» հեռատեսիլին կողմէ, որ այնքան ուշադիր է... մանր-ներու նկատմամբ: Կամ կը սիրէ գովել-խօսիլ իրեն... Լազեհարազատ կողմերուն մասին յո՛յ:

Ինչ որ բան մը սխալ է մեր մօտ, չէ՞...:

ՏԱՐԵՎԵՐՁԻ ԽՈՂԵՐ

Հ Ե Ր Թ Ա Փ Ո Խ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ՆԵՐՍԷՍ Տ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ Խաղաղեան |
ԴԷ՛Ն, ժամանակն է Հերթափոխու թեան
Վա՛ր գիր զկնքելու.
Ու պարպուիլ քօ սին երազանքներդ.
Նրանք մագուէլ են ժամանակի Հետ...
Տա՛ր ինչ որ սննս,
Յանձնիր գալիքին
Փոխանցիր նրան՝
Ողջ բազմանքներդ,
Իսկ ինչ որ սպիկար,
Թողիք, յա շիրտ մզ...

« ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ԶՈՂ ,

« ԷՇ ՆԱՀԱՏԱԿ » ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ « ՀԱՅԵՐԸ »

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ [ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՈՂ - ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

Աւելի քան երկու տասնամեակ առաջ, ժընելի մէջ, ծանօթացայ երիտասարդի մը, որուն խանդավառութիւնը, հայրենասիրութիւնը և մեր ժողովուրդին նուիրուելու պատրաստակամութիւնը զիս խորապէս ցնցեց:

Այդ օրերուն այդ երիտասարդը՝ Յովհաննէս Չիլիկցի-Կիրեան, որ եկած էր Պոլիսէն և հաստատուած Նիս, մեր ընտանիքին առիթ ընծայեց որ մենք շրջապտոյտներ ունենանք Զուիցեքիոյ շարք մը քաղաքներուն ու երկրին գեղատեսիլ և տեսարժան վայրերուն մէջ:

Եօթնօրեայ մեր պտոյտներու ընթացքին մեր ունեցած խօսակցութիւնները մեզ բերին այն համոզումին, որ մենք՝ կիմս, ես ու Պրն. Չիլիկցի-Կիրեանը տեսակէտներու նոյնութիւններ ունինք ազգային և ընկերային բազմաթիւ հարցերու շուրջ:

Այդպէս՝ մեր մէջ սկսաւ բարեկամութիւն մը: Հետագային մենք, մի քանի անգամ գտնուելով Նիս քաղաքին մէջ եղանք հիւրը, ծանօթացանք իր ընտանիքին, շնորհալի դուստրերուն, իր հիմնած «Ռուբէն Սեւակ Յիշատակի Տուն»ին, և այսուհի ամրապնդուեցաւ մեր բարեկամութիւնը:

Եւ օր մըն ալ ինձի մօտ ու հարազատ Գառզու հսնրահրոչակ գեղանկարիչը առաջնորդեցի «Ռուբէն Սեւակ Յիշատակի Տուն»: Մեր տեսակցութիւնը առաւ երջանիկ պահի մը ապրումը:

Չէի գիտեր, թէ Յովհաննէս Չիլիկցի-Կիրեան նարտար լեզուի կողմէն ունէր նաեւ նարտար գրիչ: Քիչ մը ուշ՝ իր յօդուածներուն հանդիպեցայ Պէյրութի «Արարատ» օրաթերթին և աւելի ետք՝ հրապարակագիր-խմբագիր Ժիրայր Նալիբի «Նայիրի» պարբերականին մէջ:

Ուրախացայ ճիշդը, ու գտայ, թէ Չիլիկցի-Կիրեանի համոզիչ լեզուն ունէր պաշտպանութիւնը անկոտրում փաստերու և եւրոպական իմաստով ճշգրտութեան:

Հետգիտէի Չիլիկցի-Կիրեանին յօդուածները ստացան յստակ պարբերականութիւն ունեցող երեսոյթ:

Ու հիմա սեղանիս վրայ է մեծղի հատոր մը, որպէս թիւ մէկը, ուր ամփոփուած են հեղինակին յօդուածներուն մէկ մասը: Այս հատորը կը բաղկանայ 776 էջերէ, ուր կրնանք հանդիպիլ (և յանախ) յախուռն յօդուածներու, որոնց նոյնիսկ եթէ համաձայն չըլլաք, չէք կրնար կասկածիլ հեղինակին բացարձակ անկեղծութեանը վրայ:

Հեղինակը կը պարզէ ի՛ր տեսակէտները և կը պաշտպանէ զանոնք, առանց ձեռք վիզին փաթելու ստիպումը որ ընդունիք ինչ որ ինք կ'ըսէ:

Ուրեմն այս հատորը համայնագիտական անսպառ նիւթերու շտեմարան մըն է, ուր երկու նիւթերու (թեմա) յանախ պիտի հանդիպիք, այլ բազում նիւթերու շարքին: Անոնք են...

Ա... Սիոնիզմի նենգամտութեան, քամելիոնափոխութեանց ետին պահուած իրողութիւնները:

Բ... Ռուբէն Սեւակը տեսնել իր ճշգրիտ պատուանդանին վրայ:

Եթէ աշխարհ Սիոնականութեան բերելիք աւերները կանուխէն նախատեսէր, ուրիշ, տարբեր կեցութեան մը կը հասնէր մեր մոլորակը: Երանի, թէ այս ուղղութեամբ Չիլիկցի-Կիրեանի գրածները, թարգմանութիւն շարք մը մեծազանգուածօրէն օգտագործուող լեզուներով, որ գէթ աւերը նուազէր:

Իսկ եթէ ոեւէ հայ գրող Յովհաննէս Չիլիկցի-Կիրեանի ցուցաբերած գույգուրանքին մէկ տասներորդին արժանանար՝

« ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ԶՈՂ ,

« ԷՇ ՆԱՀԱՏԱԿ » ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ « ՀԱՅԵՐԸ »

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ [ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՈՂ - ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

ինչպէս Ռուբէն Սեւակ Նահատակ գրարագէտն ու բանաստեղծը, մեր գրողները իրենց գիրքներն պիտի հարկաւ զգային երջանկութեան ինքնորոշ ալիքին վրայ:

Կանուխէն ըսենք, թէ Յովհաննէս Զիլինկիրեանը եղբորորդին է Նահատակ բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակին: Բայց մենք շեշտենք նաեւ, որ Զիլինկիրեանին նուիրումը բանաստեղծին նկատմամբ, չի յենիր իր ունեցած արեան կապին Ռ. Սեւակի հետ:

Իր նպատակը եղած է ու կը մնայ Ռուբէն Սեւակը որպէս մարդ, որպէս հայ, որպէս բանաստեղծ, որպէս արձակագիր և որպէս Մեծ Եղեռնի հերոս Նահատակ զայն տեսնել այն պատուանդանին վրայ, որուն արժանի էր Ռուբէն Սեւակ, անկուսակցական մարգարէաշունչ հայը:

Ա՛յդքան: Յովհաննէս Զիլինկիրեանի անսակարկ նուիրումը տուաւ իր պտուղը: Երեւանի մէջ ունեցանք Ռուբէն Սեւակի անուներ կրող դպրոց: Պէյրուքի Սահակեան-Լեւոն Մկրտիչեան լիսէին մէջ՝ իր անուան գրադարան: Նիսի մէջ Զիլինկիրեանի նախածնունդութեամբ հաստատուած «Ռուբէն Սեւակ Յիշատակի Տուն»:

Անդրանիկ Մառուկեան վէպ մը գրեց՝ «Սէրը՝ Եղեռնի Մէջ» Ռուբէն Սեւակի մասին:

Այլ վէպ մը գրեց հայրենի գրող Ալեքսանդր Թոփեանը, որուն գործը արժանացաւ Հայաստանի Նախագահին սարկուսան մրցանակին:

«Ռուբէն Սեւակ- Երկեր» անունի տակ գիրք մը հրատարակուեցաւ Երեւանի, այլ գիրք մը՝ Պէյրուքի Հայոց Կարողիկոսարանին մէջ [Անթիլիաս]:

Զիլինկիրեանը հիմնեց «Ռուբէն Սեւակ գրական մրցանակ»ը, որուն արժանացան շատեր:

Թորոս Թորանեանը գրեց «Իմ Ռուբէն Սեւակը» գիրքը, նիւրապէս մասնակի օժանդակութեամբը Յովհ. Զիլինկիրեանի:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի մէկ նոր հրատարակութիւնը՝ «Երկեր» Բ. տպագրութիւն լոյս տեսաւ 1997-թ.ին:

Գոկգ. Վլատիմիր Պետրոսեանը գրեց «Ռուբէն Սեւակը եւ Մեր Ժամանակը» գիրքը: Լոյս տեսան Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւնները՝ Ռուսերէն: Գէորգ Գապարուանեանը գրեց Բատրիքոսութիւնը՝ «Ռուբէն Սեւակի Վերջին Օրերը» խորագիրով:

Յովհաննէս Զիլինկիրեանը գրեց ու հրատարակեց՝ «Ռուբէն Սեւակ եւ Փրցուելիք Ուղեղներ» և «Ռուբէն Սեւակի Գաղափարականը» գիրքերը:

Վերջերս, Պէյրուքի մէջ, հայ Կաթողիկէ համայնքի

➔ Մենարույեան վարժարանի Շրջանաւարտից Միութեան «Պ. Աղամեան բատերախումբ»ը յաջողութեամբ բեմադրեց Ա. Ծառուկեանի «Աէրը Եղեռնի Մէջ» վէպը, որ բատերախումբի վերածուած էր:

Նմանապէս՝ Զիլինկիրեան հաստատեց «Ռուբէն Սեւակ Յիշատակի Տան» հրատարակութիւնները մատենաշարը ու հրատարակեց աւելի քան քսան անուն գիրք:

Մէկ հոգի և ամբողջ շարժում մը:

Այսօր, Երեւանի քարտուղէն Յարեալ հայ բանաստեղծին կիսանդրին, իր անունը կրող դպրոցին ծաղկալիք բաւելէն Արարատին կը նայի հպարտութեան արդար իրաւունքով, և հարիւրաւոր իր գաւակները բանաստեղծին գործերը կ'արտասանեն այնքան ջերմ ըմբռնումով:

Այսպէս՝ կ'իրագործուի Արդարութիւնը:

Մեր ներկայացուցած այս գիրքին մէջ, 12 էջերու վրայ տարածուող յառաջաբան մը գրած է այս գիրքին համար «Նայիրի» պարբերականի խմբագիրը՝ Ժիրայր Նայիրին: Հատորին խմբագրումը եւս Ժիրայր Նայիրին գրիչին կը պատկանի: Ներածական խօսքին մէջ Նայիրին կը գրէ. — Իր յօդուածները... վերածուած են պատկանելի գիրքի մը, որ ուշագրաւ է ոչ միայն իր արտաբերումով ու բովանդակութեամբ, այլեւ՝ ուսանելի, դաստիարակիչ և ուղեցուցող հրատարակութիւն մը ըլլալու իր առաւելութեամբ»:

Եւ իր այս խօսքին մէկ փաստը կը նկատէ երբ ցոյց կուտայ ընթերցողին Զիլինկիրեանի մէկ ասոյթը. «... Որ Սիոնական երեւ տէրութիւն գոյութիւն ունին այսօր՝ Իսրայէլ, Թուրքիա և Ա.Մ. Նահանգներ որոնք, երրորդութիւն կազմած, կը գործեն Դրամին ու Զէնքին հզօրութեան ապաւինած, որ կերտեն Նոր Աշխարհակալութիւն, «Նոր Համակարգ» կոչուող: Ժիրայր Նայիրի իր գրած յառաջաբանով կրցած է լաւագոյնս ներկայացնել գիրքին հեղինակն ու անոր գործը մատենակին 776 էջերը վերլուծելով մանրամասնօրէն, ցոյց տալով դէմքը գաղափարապաշտ մարդու մը, որ իր գրուոր խօսքով ուղեւորը և պաշտպանը եղած է իր հօրեղբօր արի ու վնասակամ սկզբունքներուն, որպէս հայ մարդ ու գրող:

Հեղինակը ահա, թէ որոնց կը ձօնէ իր գիտելիքներու, քաղաքական ամուր կեցուածքի աղբիւր այս հատորը:

«Մատենանը կը ձօնծմ... տխրայուշ 90-ամեակին թոյլոր ժամանակներու անպատիժ մնացած Հայկական Յեղասպանութեան, ՄԾԵ Եղեռնի Անմոռ Զոհերուն և Հայ Դատի Պայքարի դիւցազն նահատակներուն սրբալոյս յիշատակին... Նաեւ... ներկայ ու գալիք պահանջատէր և արիասիրտ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆ ԴՆԵՐՈՒՆ, որ անվիատ ու հաւատալից կամեով, շարունակեց իրենց նախնիներուն ԱՐԴԱՐԱՏԵՆՔ մարտընչումը՝ մինչեւ ձեռքբերումը ԱՐԴԱՐ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ»:

Տակաւին՝ հեղինակը իր գրած հակիրճ «Իբր Յառաջաբան» խօսքին մէջ օրինակելի խիզախութեամբ մը որ յատուկ է իրեն և իր հօրեղբօր՝ Նահատակ բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակին, կը գրէ. —

«ՄԻ ԿԱՐԴԱՔ ԱՅՍ ԳԻՐԳՐ ԵԹԷ...»

Յարգելի ընթերցող, եթէ ձեր հոգւոյն մէջ չունիք ցաւը Արեւոտեան Հայաստանին, մեր մեծ հայրենիքին կորուստին ցաւը:

...Մի կարգաւ այս գիրքը...

Եթէ Դաշնակցութիւն Կուսակցութեան կը պատկանիք... Եթէ աղանդաւոր դեկալարներու լոզունգներուն և անոնց սուտ պատմութիւններուն կը հաւատաք:

Մի կարգաւ այս գիրքը...

Եթէ Սիոնիզմ ըսուած հրէշին ճիւղաւորումներէն մէկը եղող՝ ֆարմատոնութեան կը պատկանիք: Որովհետեւ սա կը նշանակէ, որ դուք ձեր հոգին ծախած էք ձեր ժողովուրդը ցեղասպանութեան ենթարկածներուն, ձեր պատմական հայրենիքի գողութեան մեղակիցներուն: Կողմ էք ու հանդուրժող մարդկային ու ազգային անիրաւութիւններուն: Ձեր

➔ նկատուի իրրեւ մէկը այն մտաւորականներէն, որուն զանգրւածներուն վրայ ունեցած ազդեցութենէն կը վախցուի»:
 Ռուբէն Սեւակի խօսքերը խեղաթիւրուներու շարքին կը դասէ Զիլինկիրեան՝ Արրահամ Ալիքեանը: Պարոյր Սեւակը իր կարգին, որուն Սեւակ անունը տրուած էր Ռուբէն Զարեանի կողմէ, որպէսզի Պարոյրին մէջ Յարութիւն առնէր Ռուբէն Սեւակը, (եւ սակայն) Պարոյր ոչ մէկ տող գրած է Ռուբէն Սեւակ գրող- բանաստեղծին մասին որուն անունին տեսակ մը ժառանգորդը դարձեր էր ինք: Հեղինակը իրաւամբ, այս բոլորը մանրամասնութիւն չի նկատեր, ու նուիրումով կը շարունակէ իր պրպտումները:

Թուրքերը մինչդեռ կը հրատարակեն 562 էջանի գիրք մը փաստելու համար, թէ հայերն են որ ջարդած են թուրքերը, այլ՝ ոչ հակառակը, ու որպէս փաստ մէջքերած են Ռուբէն Սեւակի «Վերջին Օրօր» բանաստեղծութիւնը, որմէ բառատող մը կը մէջքերենք այստեղ. —

**ԱՀԱ Կ'ԻՅՆԱՄ... ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՄԱՅՐ ՔԵԶԻ:
 ԿՏԱԿ ԿՈՒՏԱՄ ԱՅՍ ԿՈՏՐԱԾ ՍՈՒՐՆ ԵՐԿԱՍԱՐԻ
 ՈՒՐ ՀԱՅՐԻԿԻԴ ԴԵՌ ՏԱՔ ԱՐԻՒՆԸ Կ'ԱՊՐԻ...:
 ՕՐՕՐ ԸՍԵՄ՝ ՔՆԱՆԱՍ:**

Սա յեղափոխաշունչ Օրօր մը չէ՞ միթէ: Է':

Երեսանի մէջ «Ռուբէն Սեւակ» դպրոցի բացման առիթով, Յովհաննէս Զիլինկիրեան հանդէս կուգայ ուղերձով մը, որուն պատեւէնը կը գտնէք այս հատորին մէջ:

Արդար շնորհակալութեան ուղերձ մըն է այս խօսքը՝ Արդարութեան մը իրագործումին առիթով:

ԱԹՈՌԻ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԸ- Վեց մասերէ բաղկացող և 45 էջերու վրայ տարածուող այս գրութեան մէջ, հեղինակը կը ներկայացնէ շարք մը պատկառելի անուններ, որոնցմէ կը սպասէր աւելի խիզախութիւն և անձնուիրում յանուն ճշմարտութեան և ազգին:

Այս էջերուն վրայ կան բազում ուսանելի բացայայտումներ:

Ո՞վ կրնայ համամիտ ըլլալ, օրինակ՝ Ներսէս Վարժապետեան Պատրիարքին սա խօսքին. — «ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ ԸՍԵԼ Է»: Յովհ. Զիլինկիրեանը արդարօրէն Սիոնիստ հրեաները նոր Աշխարհակալներ կը կոչէ:

ԶՐՈՅՑ «ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ» ՀԵՏ- Ինը մասերէ բաղկացեալ այս ուսումնասիրութիւնը որ հատորին մէջ ընդգրկած է 118-րդ էջէն մինչեւ 385-րդ էջ տարածութիւնը, ընթերցողը քաջատեղեակ կը պահէ այն մասին, թէ Սիոնիզմը որպիսի՝ հրէշածին գաղափարներու հետամուտ է, և որպիսի՝ աւերներ կը գործէ մարդկային ընկերութեան մէջ:

Առաջին հարցումն իսկ կուտայ յստակ պատասխան. — Ովքե՞ր են հայկական ցեղասպանութեան բուն պատասխանատուները- Սիոնիստ հրեաները: Հրեաները, հրեայ չեղողները կ'անուանեն՝ Խոյ, որ երբայերէնով կը նշանակէ «ԱՆԱՍՈՒՆ, ԿԵՆԴԱՆԻ»:

1908-էն առաջ Սելանիկի մէջ, հրեայ ֆարմատոնները կը հիմնեն «Իթթիհաս Եւ Թերագգի Կուսակցութիւնը:

Հայ պատմաբաններու մէջ առաջինը ճոն Կիրակոսեանը եղաւ, որ հաստատեց. — «Հայկական ցեղասպանութեան պատասխանատուները Սիոնիստներն են»:

Մուսրաֆա Քեմալը նոյնպէս՝ ծագումով հրեայ մըն է:

Թուրքիա, Ամերիկա, Իսրայէլ - երրորդութիւն մը կը կազմեն: Տեսէ՛ք այս երբեակին նմանութիւնը. —

Ամերիկան կարմրամորթները ջարդեց պետութիւն ստեղծելու համար:

Թուրքիան հայերը ջարդեց պետութիւն ստեղծելու համար: Իսրայէլացիք պաղեստինցիները կը ջարդեն պետութիւն ստեղծելու համար:

Մուսրաֆա Քեմալ հրէածինը ըսած է թուրք հանրապետութեան ստեղծումին Տասնամեակին առիթով. — «Տար

տարուան մէջ 15 միլիոն երիտասարդ ստեղծեցինք, ամէն տարիքէ: Ասոնք բերուեցան պալաններու մէջ քրեացուած յոյներէ, պուլկարներէ, եուկոսլաւներէ. նաեւ ներսի քրեացուած եզիտիներէ: Այսինքն՝ ստեղծեցին խառնածին ժողովուրդ: – Ռուսաստանի կարեւորութիւնը մեզի համար. NATO-ի ստեղծումին պատճառները, ո՞վքեր են մեր բարեկամները: Այս բոլորը բացատրուած են:

Կը բացատրուի նաեւ, թէ Միոնիստները ինչպէս կը տիրանան աշխարհի կարեւորագոյն մամուլի օրկաններուն, հեռատեսիլի կայաններուն. և թէ ինչպէս հաղորդակցումի այս միջոցները կ'օգտագործեն հրէական քարոզչութեան համար:

Այնուհետեւ Յովհաննէս Չիլինկիրեան կ'ընէ պատմականը Լենինի կազմակերպած յեղափոխութեան և անոր գործունէութեան մէջ Միոնիստներու կատարած դերին, որուն կը յաջորդեն լուսարանական կէտեր Ստալինի գործունէութեան շուրջ:

Պատմութիւնը հակասական բազում տուեալներ կ'ընձեռէ Լենինի, Ստալինի, Թրոցկիի ու նաեւ այլոց գործունէութեան շուրջ: Ըստ երեւոյթին ժամանակն է, որ պիտի յստակացնէ բոլոր ըսուածներն ու ենթադրութիւնները: Պատմութիւնը յաճախ սխալ գրուած է. ըստ գրողներու հայեցողութեան: Ե՛րբ պիտի գրուի՝ ճշգրտութեամբ. այլ ո՛չ՝ ենթակայականօրէն ժողովուրդներու պատմութիւնը, որպէսզի հասկնալի ըլլան սեւն ու սպիտակը...

Այս կապակցութեամբ համատարած շփոքը պարզուած չէ տակաւին, որքան ալ Չիլինկիրեանը բարի մտեցումով կը սիրէ հաւատալ մէկուն կամ միւսին:

Հեղինակը կը խօսի նաեւ հաւատքի մասին ու կը հստակօրէն Բրիտանիան որպէս մարդ ու յեղափոխական:

Նմանութիւններ կը տեսնէ Սոկրատի և Բրիտանի կեանքին վերջաւորութեան շրջանին միջեւ: Երկուքն ալ «Ամբոխները այլասերող» կը նկատուին ու մահուան կը դատապարտուին. ու մինչ Բրիտանի կը համակերպի զինք դատողներուն, Սոկրատէս՝ ընդհակառակը կը դատապարտէ զինք դատողները բացառիկ ուժգնութեամբ: Բրիտանի իր Լօր-մէն՝ Աստուծակէ կը սպասէր օգնութիւն, որ չեկաւ. ահա թէ ինչու հոգեվարքի վայրկեաններուն Բրիտանի քսցագանջեց.– էլի, էլի լա՞մա Սարաբ Բանի»- «Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ լեցիր զիս»:

Սոկրատէն կը թղթի Չիլինկիրեանին հաւատքը՝ «Ձայն գիտեմ, զի ոչինչ գիտեմ»:

Միոնիստները լաւ ճանչնալու համար չի բաւեր կարդալ ո՛չ Աւետարանը և ո՛չ ալ աշխարհի կրօններուն պատմութիւնը: Կը բաւէ կարդալ Յովհ. Չիլինկիրեանին այս մատենը, իրազեկ մարդու այս գիրքը:

Որպիսի՞ պատմութիւններ կան հայ Կաթողիկոսներու Պոլիս հրաւիրուելուն մէջ. հակասական-անգիտակից ի՞նչ ուսուցիչներու ծառայած կ'ըլլան անոնք-անգիտակցարար- Յոյն ազգին Պատրիարք Հայրը հոն կ'ապրի: Ան պատկեր մըն է Ռուս Օրթօտոքս եկեղեցիին մէկ հակաբողոք, որպիսին ան դարձած է Միոնիստներու աշխատանքով: Այդ շաղագէտին միքէ հա՞յը պէտք է ջուր լեցնէ: Չիլինկիրեանին պատասխանը՝ Ո՛Ձ:

Ո՛Ձ է նաեւ իր դիրքը բոլոր անոնց նկատմամբ, որոնք բուրբին հետ գործակցիլը կարեւորած են երէկ եղբայրաշաղով Իրքիստին հետ, և այսօր ալ նոյն սխալը ընել կը փորձեն ոմանք:

Հիբլէր իր վայրագութիւններով ծառին նիւղերը կտրեց՝ հրեայ ծառը զօրացնելով: Այսօր, ճիշդ է նկատումը Չիլինկիրեան գրողին, երբ ան կ'ըսէ, թէ իրեաները ամէն օր, ամէն ժամ, ամէն տեղ կը գրեն ու կը խօսին իրենց «Հոլոֆոս»-ին մասին, անդադրում կերպով, այդ ահաւոր դէպքին գոհերը եօթ միլիոնի բարձրացնելով, թէեւ իրականութիւնը գուցէ մէկ միլիոնէն ալ պակաս էր:

Իսկ այսօր ո՞վ կը խօսի Բ. Աշխարհամարտի ընթացքին

տարուան մէջ 15 միլիոն երիտասարդ ստեղծեցինք, ամէն տարիսէն»: Ատոնք բերուեցան պալաններու մէջ բրքացուած յոյներէ, պուլկարներէ, եուկուպալներէ. նաեւ ներսի բրքացուած եզիտիներէ: Այսինքն՝ ստեղծեցին խառնածին ժողովուրդ: – Ռուսաստանի կարեւորութիւնը մեզի համար. NATO-ի ստեղծումին պատճառները, ո՞վքեր են մեր բարեկամները: Այս բոլորը բացատրուած են:

Կը բացատրուի նաեւ, թէ Միոնիստները ինչպէս կը տիրանան աշխարհի կարեւորագոյն մամուլի օրկաններուն, հեռատեսիլի կայաններուն. և թէ ինչպէս հաղորդակցումի այս միջոցները կ'օգտագործեն հրէական քարոզչութեան համար:

Այնուհետեւ Յովհաննէս Չիլինկիրեան կ'ընէ պատմականը Լենինի կազմակերպած յեղափոխութեան և անոր գործունէութեան մէջ Միոնիստներու կատարած դերին, որուն կը յաջորդեն լուսարանական կէտեր Ստալինի գործունէութեան շուրջ:

Պատմութիւնը հակասական բազում տուեալներ կ'ընծանէ Լենինի, Ստալինի, Թրոցկիի ու նաեւ այլոց գործունէութեան շուրջ: Ըստ երեւոյթին ժամանակն է, որ պիտի յստակացնէ բոլոր ըսուածներն ու ենթադրութիւնները: Պատմութիւնը յաճախ սխալ գրուած է, ըստ գրողներու հայեցողութեան: Ե՞րբ պիտի գրուի՝ ճշգրտութեամբ, այլ ո՛չ՝ ենթակայականօրէն ժողովուրդներու պատմութիւնը, որպէսզի հասկնալի ըլլան սեւն ու սպիտակը...

Այս կապակցութեամբ համատարած շփոթը պարզուած չէ տակաւին, որքան ալ Չիլինկիրեանը բարի մօտեցումով կը սիրէ հաւատալ մէկուն կամ միւսին:

Հեղինակը կը խօսի նաեւ հաւատի մասին ու կը հստատայ Քրիստոսին որպէս մարդ ու յեղափոխական:

Նմանութիւններ կը տեսնէ Սոկրատի և Քրիստոսի կեանքին վերջաւորութեան շրջանին միջեւ: Երկուքն սլ «Ամբոխները այլասերող» կը նկատուին ու մահուան կը դատապարտուին. ու մինչ Քրիստոս կը համակերպի զինք դատողներուն, Սոկրատէս՝ ընդհակառակը կը դատապարտէ զինք դատողները բացառիկ ուժգնութեամբ: Քրիստոս իր Հօրմէն՝ Աստուծմէ կը սպասէր օգնութիւն, որ չեկաւ. սեաւ թէ ինչու հոգեվարձի վայրկեաններուն Քրիստոս քսցագանչեց.– էլի, էլի լա՞մա Սարաբ քանի»- «Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ լեցիր զիս»:

Սոկրատէսն կը բոլորի Չիլինկիրեանին հաւատքը՝ «Զայն գիտեմ, զի ոչինչ գիտեմ»:

Միոնիստները լաւ ճանչնալու համար չի բաւեր կարդալ ո՛չ Աւետարանը և ո՛չ ալ աշխարհի կրօններուն պատմութիւնը: Կը բաւէ կարդալ Յովհ. Չիլինկիրեանին այս մատենանը, իրագեկ մարդու այս գիրքը:

Որպիսի՞ պատմութիւններ կան հայ Կաթողիկոսներու Պոլիս հրաւիրուելուն մէջ. հակասական-անգիտակից ինչ ուսուցումներու ծառայած կ'ըլլան անոնք-անգիտակցաբար- Յոյն ազգին Պատրիարք Հայրը հոն կ'ապրի: Ան պատկեր մըն է Ռուս Օրթօտոքս եկեղեցիին մէկ հակաբողոք, որպիսին ան դարձած է Միոնիստներու աշխատանքով: Այդ ջաղագէին միթէ հա՞յը պէտք է չուր լեցնէ: Չիլինկիրեանին պատասխանը՝ Ո՛Չ:

Ո՛Չ է նաեւ իր դիրքը բոլոր անոնց նկատմամբ, որոնք բուրքին հետ գործակցիլը կարեւորած են երէկ եղբայրանալով Իրքիստին հետ, և այսօր ալ նոյն սխալը ընել կը փորձեն ոմանք:

Հիբլէր իր վայրագութիւններով ծառին ճիւղերը կտրեց՝ հրեայ ծառը զօրացնելով: Այսօր, ճիշդ է նկատումը Չիլինկիրեան գրողին, երբ ան կ'ըսէ, թէ հրեաները ամէն օր, ամէն ժամ, ամէն տեղ կը գրեն ու կը խօսին իրենց «Հոլոֆոս»ին մասին, անդադրում կերպով, այդ ահաւոր դէպքին զոհերը եօթ միլիոնի բարձրացնելով, թէեւ իրականութիւնը գուցէ մէկ միլիոնէն ալ պակաս էր:

Իսկ այսօր ո՞վ կը խօսի Բ. Աշխարհամարտի ընթացքին

➔ զոհուած մեր շուրջ 300,000-ի հասնող հայ մարտիկներու մասին: Ո՛չ ոք: Նոյնիսկ մե՛նք՝ հայերս, հագիւ կը յիշատակենք զայն առիթէ-առիթ:

Իսկ հրեանե՞րը, բրորականտի վերածած են իրենց զոհերը: Թուրք դահիճներուն համար Նիւրեմպէրկ մը չունեցանք: Մեր ձեռնով սկսուած շարժումին օտարը արգելք եղաւ ու այդ՝ Թեհլիրեանի շարժումը դադար առաւ, մինչեւ ազատախոհ հայ երիտասարդներու սկսած «Ասալա»-յի ծնունդ առնելը:

Սեւրը մեզ բթացուց: Լոզանը գերեզմանաֆար դրաւ: Մենք պէտք է Յարութիւն առնենք քաղաքական խելամիտ առաջնորդներ պատրաստելով: ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՀԱՐԿ ԷՐ ՃԱՆՁՆԱՂ ԿԱՆՈՒԽԷՆ: ԱՅԼ ԴԻՐՔ՝ ՅԱԻ ԵՒ ՄԵՄ ԿՈՐՈՒՍՏ:

Իսկ հայութեան ծառայելը՝ նշանաբանը Պօղոս Նուպարին... որ միշտ օգնեց Խորհրդային Հայաստանին

Սողոմոն Թեհլիրեան եղած է Անդրանիկի զինուորը: Անոր դատավարութեան արդիւնք ազատ արձակման սլաւոնա՞նը... որովհետեւ «Լուսնոտ» էր: Ահա, թէ ի՞նչ հիման վրայ ազատ կ'արձակուի մեծ հերոսը: Այսինքն, ան, Թալեաթը սպաննած պահուն, ոչ թէ գիտակցաբար, այլ վայրկեանի ազդեցութեան տակ գետին փռած էր մեծ ոճրագործը:

Յակոբ Յակոբեանի մասին այլ կարծիքներ կան «Ասալա»-յի տղոց կողմէ: Իրողութիւնը ներկայացուած է այնպէս մը, որ իր նախկին, «Կասկածելի» օտար ուժերէ ներգրաւուած ընկերները զինք զգետնեցին Աթէնքի մէջ: Արդեօք դիպուա՞ծ էր, որ Դաշնակցութեան թիւ մէկ ղեկավար՝ Մարութեանը եւս «Մահացաւ» Աթէնքի մէջ, երկարօրէն մահախուճի մէջ մնալէ ետք:

Կը խօսուի Մուսթաֆա Բէմալի դերին շուրջ բրֆական հանրապետութեան ստեղծումին մէջ, և անոր հայաջինջ քաղաքականութիւն մը շարունակելը: Անոր որոշումով եղեւնէն վերապրող հայը իրաւունք չունէր վերադառնալու իր երկիրը: Որքա՞ն նման է այսօրուան Սիոնական քաղաքականութեան, երբ գաղթականի վիճակին պարտադրուած պաղեստինցիին չի տրուիր իր երկիրը վերադառնալու իրաւասութիւնը: Այս մէկը արդէն ինչպէս երէկ, այսօր եւս ֆաշական սխտեմ է, որուն հանդէպ այսպէս կոչուած քաղաքակիրթ աշխարհը մնաց լուռ, ինչպէս՝ երէկ, նոյնպէս՝ այսօր:

Զիլինկիրեան արդարօրէն ջատագոված է հայուն ռուսամէտ կեցումաժը անցեալին և այսօր, և այս գիրքին բազում էջերուն վրայ, ըսելով միաժամանակ, թէ 1918-1920-ի Հայաստանը մասամբ մը թուրքերուն մէկ շնորհն էր ընծայուած մեզի, հայերուս, մեզ Ռուսիայէն բաժնելու միտումով, որպէսզի միեակ մնացած Հայաստանը կարենան կուլ տալ:

Խօսելով Սիոնիստ կայսրութեան մասին, երբ աշխարհը այսօր բարոյական մթնաձորի վերածուած է ու դրամն է իշխողը, որուն ազդիւրը ձեռք անցուցած են Սիոնիստ ղեկավարներ, Զիլինկիրեան եռատող մը կը մէջբերէ Ռուբէն Սեւակէն...-

«ԴՐԱՄ, ՈՐՈՒՆ ԼՈՒՌ ԾՈՒՔԻՆ ՄԷՋ Կ'ԱՐԾԱՐԾԻ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ ՏԱՌԱՊՈՂ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆ, ԸՍԷ՛, ԲՈՒ ԿԱՄՔԴ, ՊԻՏԻ ԻՇԽԷ՞ ՅԱԻՏԵԱՆ»:

Զիլինկիրեան իր մտածումները օրինակներով կը պաշտպանէ, պատմական տուեալներով, տեղ մը օրինակ ցոյց տալով, թէ Յրանսայի միայն դրօշակը ֆրանսական է-իշխող միտքը, հո՛ն, հրէական է: Իսկ Մեծն Իսրայէլը որուն մասին կը խօսին Մերձաւոր Արեւելքի քարտէզը փոխել ջանալով, այլ երկիր մը չէ. եթէ ոչ՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ կոչուող երկիրը, ուր Պուշը լուսոյթ մըն է Սիոնիզմի ձեռքին:

Ինչո՞ւ և ինչպէ՞ս քանդուեցաւ Եւրոպայիս: Կը հասկընաք այս գիրքը կարդալով:

Ինչ կը վերաբերի Ամերիկային- Ամերիկացիք օգտուե-

յով Սպանիոյ, Ֆրանսայի ու Անգլիոյ հակամարտութենէն՝ 1776-ին անկախութիւն հռչակեցին: Հրեաները շուտ ըմբռնեցին դրամին շահարկման համար բարեբեր հող եղած ըլլալը այս մեծածաւալ երկրին, ու իրենց դրամը Ամերիկա փոխադրեցին:

Դեմոկրատ Ամերիկան 1945-թ-ին աթոմական ուժերով կործանեց Հիտլերի մահ նակազաֆի ֆաղաֆները, հարիւր-հազարաւոր անմեղ մարդոց մահ պատճառելով: Նոյն դեմոկրատները Թրումանի հրամանով, Բ. Աշխարհամարտի վախճանման վերջին օրերուն ումրակոծեցին գերմանական Տրէզտէն և Լայպցիկ ֆաղաֆները: Սպաննեցին Քէնէտի եղբայրները: 1973-ին թգտեցին Վիէթնամը, այսօր կ'աւերեն Աֆղանիստանը, Իրաքը. հերքը հասած կը նկատեն աւերելու Լիբանանը. և այս բոլոր «Դեմոկրատական» յարձակումները կը կազմակերպուին Միոնիստ անտեսանելի դեկափարութեան մը կողմէ: Բոլոր կայսրութիւններու վախճանը յայտնի է. քայց այս Միոնա-Ամերիկեան կայսրութիւնը դժուար թէ վախճանի-կը հաստատէ Չիլիեկիբեան, ֆանի որ ան դրամի ու թէֆնոլոժիի անսահման ուժին յենած է:

Մենք ունինք ներքին, աներեք այն համոզումը, որ այս կայսրութիւնը պիտի անկասկած կործանի ժողովուրդներու անկոտորում կամֆի ուժովը: Ձէնքը յաղթահարելի է, քայց ժողովուրդներու կամֆը՝ անյաղթահարելի՛:

ժողովուրդին կամֆին գերակշիռ ըլլալուն մէկ ապացոյցը Լիբանանը ցոյց տուաւ իր դիմադրական շարժումի հարուածին ուժովը, անակնկալի թերելով Իսրայէլի սիոնիստները: Առաջին անգամ ըլլալով Իսրայէլն ու Միոնիզմը խորապէս զգացին, թէ կրնան հարուածուիլ ու ենթարկուիլ միջխառնուոր տուարով վնասի:

Բայց ահա, այս հատորին 384-րդ էջին վրայ, Չիլիեկիբեանը եւս յոյսի նշոյլ մը ցոյց կուտայ, որ «...Ուրեմն յոյս մը կրնանք ունենալ: «Աստուածային հրաշք»ը Միոնիստներուն սատանայական կառոյցը կրնայ խորտակել»:

Այս հրաշքը սակայն մարդկային պիտի ըլլայ: Մարդը պիտի զսպէ և անգոր դարձնէ Միոնիզմը: Այլ հրաշք գոյութիւն չունի, բացի մարդուն կատարելիք հրաշքէն:

Այնուհետեւ հեղինակը կ'ընէ պատմութիւնը պտոյտի մը, գոր ինք և Շամիրամ, դուստրը Ռուբէն Սեւակի, կատարած են Լոզանի մէջ:

Տարիներ առաջ, Լոզան, նոյն պալատները մեզի ցոյց տուաւ Յովհաննէս Չիլիեկիբեան: Մէկը այն պալատն էր, յիշաւի՛ տխրահռչակ, ուր «Մե՛ծ» պետութիւնները ստորագրած էին Լոզանի դաշնագիրը, ուր և թաղած էին հայկական «Հարցը»: Արձանագրութեան վրայ անձամբ թխցի ու նկարուեցայ նոյն արձանագրութեան կողմին: Սրիկա՛ աշխարհ: Ոչ միայն ճիւղաբուրքն է ոճրագործը, այլ բոլոր անոնք որոնք, մինչեւ այսօր, կը պաշտպանեն ոճրագործը:

Հրեաներու մասին իմանալ ուզողը թագմութիւ վաւերագրական տուեալներով, անհրաժեշտ է, որ անպայման կարդայ այս գիրքը, եթէ այդ մէկը հեռու է հեղինակին նշած մեղքերէն:

Այս հատորին 418-րդ էջին վրայ Չիլիեկիբեանը կը գրէ. — «Եւ այսպէս է իրեան, մինչեւ այսօր՝ անգուր և անտրդար, ամէն կողմ և ամէն տեղ, գտնուի ան Հայաստան, Պաղեստին թէ՛ Լիբանան»: Տասնամեակ մ'առաջ գրուած այս տողերը կարծէք այսօր ըսուած ըլլան... իրեան կը հետելի.— We Control The Money, We Control the Press, we Control the World- Դրամին, Մամուլին, Աշխարհին:

Գիրքին 435-րդ էջին վրայ կը գտնէք լուսանկարը Cote D'Azur-ի մօտերը գտնուող St. Jean եկեղեցիին, ուր կայ արձան մը-փաթեցաւոր թուրք մը St. Jean-ը սպաննելու դիրքին մէջ՝ եաթաղանով:

Այդ տեսարանը մենք եւս դիտեցինք շնորհիւ Յովհաննէս Չիլիեկիբեանին:

լով Սպանիոյ, Ֆրանսայի ու Անգլիոյ հակամարտութեան 1776-ին անկախութիւն հռչակեցին: Հրեաները շուտ ըմբռնեցին դրամին շահարկման համար բարեբեր հող եղած ըլլալը այս մեծածաւալ երկրին, ու իրենց դրամը Ամերիկա փոխադրեցին:

Գեմնկրատ Ամերիկան 1945-թ.ին արժանական ուումբերով կործանեց Հիթլերի մահ և նակագաֆի քաղաքները, հարիւր-հազարաւոր անմեղ մարդոց մահ պատճառելով: Նոյն գեմնկրատները Քրուամանի հրամանով, Բ. Աշխարհամարտի վախճանման վերջին օրերուն ումրակոծեցին գերմանական Տրէզտէն և Լայպցիկ քաղաքները: Սպանեցին Քէնէտի եղբայրները: 1973-ին բզմեցին Վիէթնամը, այսօր կ'աւերեն Աֆղանիստանը, Իրաքը. հերքը հասած կը նկատեն աւերելու Լիբանանը. և այս բոլոր «Գեմնկրատական» յարձակումները կը կազմակերպուին Միոնիստ անտեսանելի դեկալարութեան մը կողմէ: Բոլոր կայսրութիւններու վախճանը յայտնի է. բայց այս Միոն-Ամերիկեան կայսրութիւնը դժուար բէ վախճանի-կը հաստատէ Չիլիեկիրեան, Բանի որ ան դրամի ու բէմոլոմի անսահման ուժին յենած է:

Մեծ ունեցնէր աների, աների այն համոզումը, որ այս կայսրութիւնը պիտի անկասկած կործանի ժողովուրդներու անկոտորում կամֆի ուժովը: Ձէնը յաղթահարելի է, բայց ժողովուրդներու կամֆը՝ անյաղթահարելի:

Ժողովուրդին կամֆին գերակշիռ ըլլալուն մէկ ապացոյցը Լիբանանը ցոյց տուաւ իր դիմադրական շարժումի հարուածին ուժովը, անակնկալի բերելով Իսրայէլի սիոնիստները: Առաջին անգամ ըլլալով Իսրայէլն ու Միոնիզմը խորապէս գգացին, բէ կրնան հարուածուիլ ու ենթարկուիլ միլիտարտոյարով վնասի:

Բայց ահա, այս հատորին 384-րդ էջին վրայ, Չիլիեկիրեանը եւս յոյսի նշոյլ մը ցոյց կուտայ, որ «...Ուրեմն յոյս մը կրնանք ունենալ: «Աստուածային հրաշք»ը Միոնիստներուն սասանայական կառոյցը կրնայ խորտակել»:

Այս հրաշքը սակայն մարդկային պիտի ըլլայ: Մարդը պիտի գայէ և անգոր դարձնէ Միոնիզմը: Այլ հրաշք գոյութիւն չունի, բացի մարդուն կատարելիք հրաշքէն:

Այնուհետեւ հեղինակը կ'ընէ պատմութիւնը պտոյտի մը, գոր ինք և Շամիրսամ, դուստրը Ռուբէն Սեւակի, կատարած են Լոզանի մէջ:

Տարիներ առաջ, Լոզան, նոյն պալատները մեզի ցոյց տուաւ Յովհաննէս Չիլիեկիրեան: Մէկը այն պալատն էր, յիբաի՛ տխրահոյակ, ուր «Մե՛ծ» պետութիւնները ստորագրած էին Լոզանի դաշնագիրը, ուր և բաղած էին հայկական «Հարցը»: Արձանագրութեան վրայ անձամբ բեցի ու նկարուեցայ նոյն արձանագրութեան կողմին: Սրիկա՛ աշխարհ: Ո՛չ միայն ճիւղ թուրքն է ոճրագործը, այլ բոլոր անոնք որոնք, միջեւ այսօր, կը պաշտպանեն ոճրագործը:

Հրեաներու մասին իմանալ ուզողը բազմաթիւ վաւերագրական տուեալներով, անհրաժեշտ է, որ անպայման կարդայ այս գիրքը, երբէ այդ մէկը հեռու է հեղինակին նշած մեղքերէն:

Այս հատորին 418-րդ էջին վրայ Չիլիեկիրեանը կը գրէ.— «Եւ այսպէս է հրեան, միջեւ այսօր՝ անգութ և անտրդար, ամէն կողմ և ամէն տեղ, գտնուի ան Հայաստան, Պաղեստին բէ՞ Լիբանան»: Տասնամեակ մ'առաջ գրուած այս տողերը կարծէք այսօր ըսուած ըլլան... հրեան կը հետեւի.— We Control The Money, We Control the Press, we Control the World— Դրամին, Մամուլին, Աշխարհին:

Գիրքին 435-րդ էջին վրայ կը գտնէք լուսանկարը Cote D'Azur-ի մօտերը գտնուող St. Jean եկեղեցիին, ուր կայ արձան մը-փաթեցաւոր թուրք մը St. Jean-ը սպաննելու դիրքին մէջ՝ եսթաղանով:

Այդ տեսարանը մեծ եւս դիտեցինք շնորհիւ Յովհաննէս Չիլիեկիրեանին:

➔ Իր քերթուածները իբր «Նորատեսակ Աւետարան», Հաճոյքով կ'ընթերցուին այսօր, մանաւանդ՝ Լատինական Ամերիկայի մէջ, ուր Յառաջդիմական-Ձախ շարժումը վիթխարի յաջողութիւններ կ'արձանագրէ, նոր մակընթացութեամբ: Նորագոյն օրինակը Նիքարակուան է, ուր «Սանտինիսթ»-ները վերադարձան իշխանութեան գլուխ, Չէ Կեվարան ունենալով ներշնչումի աղբիւր, «Նոր Գաղութարար» Պուշի և նմաններուն... քունը փախցնելով: Նաե՛լ՝ Վենեզուելայի Նախագահ Չաւէզի վերընորոթիւնը:

Փասլօ Ներուտայի բանաստեղծութիւնները որքան պարզ, նոյնքան խոր, Համամարդկային եղբայրութեան գովերգը կը կազմեն: Տեսէք, թէ տարբեր ազգերու և ցեղերու պատկանող բախտակից մարդոց եղբայրութիւնը ինչպէս կը բնորոշէ պարզ բառերով.

«Իմ եղբայրը՝ Խուանը կօշկակար է, քո եղբայր Խորխէն ինչպէս: Իմ քոյրը՝ Մարիան գետնախնձոր կը ստկէ, քու հօր-եղբօր աղջկայ Ճէյնին պէս»:

Ահա՛ ուրիշ քերթուած մը.---

**Մ Ա Շ ՈՒ - Փ Ի Շ Ի Ի
Բ Ա Ր Ջ ՈՒ Ն Ք Ն Ե Ր Է Ն**

*Եկուր եղբայրս, միասին վերածնինք
Ձեռքդ սուր ինձի, թող թափին ցաւերդ
Մէջը խորունկ ձորերուն
Ժայռերուն խորերէն գետնափոր դարերէն
Ես պիտի չվերադառնայ քարացած ձայնդ:
Փոսը ինկած աչքերովդ հողին մէջէն նայէ ինձի
Դո՛ւն մշակ, դուն կտաւագործ
Դո՛ւն խեղճ հովիւ դո՛ւն...
Դո՛ւն որմնազիր որ խարիտու է քու լաստակը
Դո՛ւն Անտեան լեռներէն արտասուք բերող
Դո՛ւն մատները ճգմուած հանքագործ
Դո՛ւն գիւղացի որ բերքիդ վրայ կը դողդողաս...
Դո՛ւն քարերու կաւը շաղախող բրուտ
Եւ դո՛ւք բոլորդ՝
Պարպեցէք ձեր նոր կեանքի բաժակը
Կենացը թաքնուած ցաւերուն:*

ՓԱՊԼՕ ՆԵՐՈՒՏԱ

Փ. Ներուտա կենդանի է աւելի քան երբե՛ք:
Պրագիլ - 2006

(Շար. էջ 69-էն)

ուժերը պարտուեցան Համաձայնական-Անգլիա, Ֆրանսա, Ռուսիա, Իտալիա, Մ. Նահանգներ...— ուժերէն և քաջուեցան Փոփր Ասիայէն: Ազատագրուեցան Սուրիան, Իրաքը, Ս. Արաբիան, Լիբանանը և ուրիշները... Այս անգամ ալ դառնալով, հիմնականի մէջ, Անգլիական ու Ֆրանսական գաղութներ... մինչեւ Բ. Աշխարհամարտի աւարտը...

Խօսակից հիւրս եզրակացուց.

— Այժմ կ'ապրիմ Եգիպտոս: Ամուսնացած և ընտանիք կազմած: Կը ջանամ, ամէն Ամառ, տիկնոջս հետ օդատիւթուքեան գալ Լիբանան և յատկապէս Ջըմմառի վանքին մօտակայ տեղ մը բնակարան վարձել: Հոն ապրիլ և վերապրիլ պատանեկութեան տարիներս, մեր արկածախնդրութիւնը, թէ ինչպէս փախուստ տուինք Այնթուրայի թրքական որբանոցէն, ուր եթէ մնայինք, ո՛վ գիտէ, թէ ինչ կրնայինք ըլլալ մենք, մեր վախճանը, հայատեաց, թրքամոլ Հալիտէ Էտիպներու թունոտ, այլասերիչ դաստիարակութեան տակ:

Կու գամ հոս և կ'ուզեմ տեսնել սա տնակը — և ցոյց տուաւ շուրջ մէկ քանի հարիւր մետր հեռու գտնուող ախոռանակ մը, որ նորոգուած ըլլալու տպաւորութիւն կը ձգէր, և քովը ունէր յաւելուած բաժիններ, Եւրոպայի ու շինուած-:

Կը դիտեմ մեր երբեմնի սպաստանարանը և կարծես կ'ապրիմ այդ ժամանակները երբ, երբք պատանի-երիտասարդներս, երբքս երեսուն տարեկան-ինչպէս կ'ըսեն սովորաբար, մեր կեանքին ամէնէն բախտորոշ, զարհուրելի օրերը ապրեցանք. մենք՝ ինչպէս կ'անուանէ ինքզինք և յոր նմանները Անդրանիկ Ծառուկեան.— ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԻԿՍ:

Այնթուրայի հայ երախաներու որբանոցը կը մնայ հայութեան յիշողութեան մէջ անջնջելի... հայկական ցեղասպանութեան պէս»:

(Շար. էջ 65-էն)

Ահաւոր տեսարան՝ զոր պահած է եկեղեցին: Ուրեմն եկեղեցին կատարելիք դեր մը ունի ազգային տեսակետէ: Ահա՛ այդ կոչը կ'ուղղէ հեղինակը հայ եկեղեցականութեան, որ պէտքի իւրաքանչիւր իր բարոյները չըլլան միայն Պետրոսի, Պողոսի կամ Քրիստոսի մասին:

Տագնապած է հեղինակը երբ Գրիգոր Նարեկացիի մատենին մէջ չէ հանդիպած Հայաստան և հայ բառին: Մենք չէինք գիտեր այս նշմարտութիւնը: Մեզի զարմանք պատճառեց այս պարագան:

Անհայրենիք մնացած հայուն անձնասիրութեան մասին խօսելով նշգրիտ եզրակացութեան մը կուգայ Զիլինկիրեան, երբ *էկոհոսթ* [անձնասէր] դարձած հայը միայն իր անձով կը հետաքրքրուի, այլ՝ ոչ հայրենիքով: Անշուշտ այստեղ խօսքը չախշախիչ մեծամասնութիւն կազմող հայութեան մասին է և ոչ սակաւաթիւ խումբերու: Իրաւացի՛ դիտողութիւն:

Ինչ էր Սան Սթեֆանոյի դաշնագիրը: Ինչո՞ւ 16-րդ յոդուածը 61-ի վերածուեցաւ: Ովե՞ր էին հեղինակները: Ի՞նչ էր մեր յանցանքը: Այս բոլորը Զիլինկիրեան պատմողը կուտայ յստակօրէն, երբ մենք անկէ ետք ալ Արեւմուտէն յուսացինք մեր վրկութիւնը: Երբ Արեւմուտքը թուրքին հետ միացած մեզ սպաննողն էր:

Այս գործին մէջ առասպելներ կան որոնք նշմարտութիւնը կ'աղաղակեն- Ապտիւլ Համիտ կը տխրի երբ կը լսէ, թէ հայերը կուսակցութիւն մը հիմնած են: Բայց ուրախութենէն կը պարէ երբ կը լսէ, թէ երկրորդ կուսակցութիւն մը հիմնած են: Ինչո՞ւ: «Հիմա, - կ'ըսէ Սուլթանը, - անոնք մեզ մոռցած զիրար կուտեն: Մինչեւ այսօր ալ հայ կուսակցութիւններու զիրար ուտելը և երբեմն ալ ինքզինքնին ուտելը - աւելի կամ պակաս համեմատութեամբ կը շարունակուի:

Հասցա ի՞նչ ըսել երբ այսօրուան Անկախ Հայաստանի մէջ, հայկական կուսակցութիւններու թիւը առասպելականի հասած է:

Հեղինակը կը խօսի մեր կուսակցութիւններու տեղ-տեղ ցոյց տուած գիծին մասին:

Զիլինկիրեան իրաւացիօրէն կը պանծացնէ Արփիար Արփիարեանը, որ ոչ միայն նախազգացած էր հրեաներուն որպիսի արիւնկզակ ըլլալը, այլ նաեւ դէմ էր Արեւելահայերու հակացարական որոշ շարժումներուն որոնք պիտի օգտագործուէին արիւնարբու Սուլթաններու կողմէ՝ ցարական Ռուսիոյ հետ գործակցելով հակահայ քաղաքականութիւն վարելու:

Թէեւ նոյնքան իրականութիւն էր նաեւ, որ Սուլթանը այլապէս ալ պիտի կազմակերպէր հայկական ջարդեր: Քաղաքականութիւն կոչուածը շատ անգամ կը բացասուի յենտեղով ենթակայական վարկածներու ու միշտ չէ, որ յենած կ'ըլլայ ամբողջական նշմարտութեան:

Ինչպէս 1918-ի, նմանապէս 1991-ի հայկական պետութիւնները [անկախ] հիմնուեցան ոչ թէ հայերու ձեռնով-առաջինին մասին խօսիլ տուէ՛ք Սիմոն Վրացեանը: Նմանապէս Գ. Հանրապետութեան հիմնումը և մանաւանդ՝ Խորհրդային Միութեան ու Խորհրդային Հայաստանի կործանումին պատճառը թէ՛ արտաքին էր և թէ՛ ներքին: (Շար. 1)

ՄԵՐ ԱՅՍ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՁՈՆԵՆՔ՝
19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2007-ԻՆ ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ
ԿՈՂՄԷ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ
ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻՆ
ԱՆՄԵՂ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ (ԻՐԲ ԹԷ) ՉԳԻՏՑԱԾ
ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԱՆՊԱՏԻԺ ՄՆԱՑԱԾ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՑԵՂԱՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ՝
ԹՈՒՐԲԻԱ

19 Յունուար 2007-ի Ուրբաթ օր, Պոլսոյ մէջ, «Ակօս»
թերթի խմբագրապետ չրանդ Տինք, խմբագրատան շէնքին
առջեւ սպանուեցաւ:

48 ժամ յետոյ, 17 տարեկան մարդասպանը, Տրասյիզոնի մէջ
ձերբակալուեցաւ:

Ոճրագործը՝ «Գործած արարքիս համար չեմ գղջար. ան
թրքութիւնը անարգեց» ըսաւ: Մինչդեռ չրանդ Տինքին միակ
յանցանքը՝ «չայկական ցեղասպանութիւն եղած է» ըսելն է:

Տարիներէ ի վեր կը գրենք, որ Թուրքիան՝ անպատիժ մնա-
ցած մարդասպաններու և ցեղասպաններու սյետութիւն է:

Եւ Թուրքիան այնքան ատեն, որ հայկական ցեղասպանու-
թիւնը կատարած ըլլալու յանցանքով չպատժուի, պիտի շա-
րունակէ ցեղասպանութիւններ և ջարդեր գործել:

Մինչդեռ աշխարհի մեծ Դրամատերերու կազմակերպութիւնը
և անոնց գործակալը եղող Ամերիկան, փոխակական ցեղասպան
Թուրքիան պատժելու, Երոպան ներսէն քանդելու նայաւա-
կով, զայն Երոպական միութիւն կը ջանան մտցնել:

Եւ իրենց կատարած քարոզչութիւններով Ֆաշիստ, ցեղա-
սպառ և կրօնամոլ Թուրքիոյ իբր թէ ժողովրդավար պետու-
թիւն մը ըլլալուն մասին սուտեր կը տարածեն:

★ ★ ★

Թուրքիոյ ժողովրդավար պետութիւն մը դառնալու կարելի-
ութեան, դժբախտաբար, Պոլսոյ մէջ ապրող և յառաջդիմա-
կան-ձախակողմեան գաղափարներով սնած կարգ մը հայ
մտաւորականներ ալ կը հաւատան:

Եւ այս յառաջդիմական-ձախակողմեան գլխաւոր մտաւո-
րականներէն մէկը [դժբախտաբար], «Ակօս» թերթի խմբագ-
րապետ չրանդ Տինքն էր:

1954-թ.ին, Արեւմտեան Հայաստանի [այսօր Թրքական
գրաման տակ եղող] Մալաթիա-յի մէջ ծնած չրանդ Տինքը,
փոքր տարիքին ընտանեօք, Մալաթիայէն Պոլիս կը գաղթեն:

Պոլսոյ Ակիւտարի «Դսյրեվանք» կոչուող “Lycee”-ին մէջ,
հայկական մշակոյթով և լատե յառաջդիմական-ձախակողմ-
եան գաղափարներով թրծուած չրանդ Տինքը, աւելի ետք Պոլ-
սոյ համալսարանի փիլիսոփայական բաժինին կը հետեւի:

Այդ տարիներէն սկսեալ չրանդ Տինք, այլեւս Միջազգային
եղբայրութեան հաւատացող մարդասիրական աշխարհահայ-
եացքին մէկ ներկայացուցիչը կը դառնայ: Արդար աշխարհի
մը մէջ զանազան ազգերուն խաղաղութեամբ և եղբայրաբար
ապրելու կարելիութեան հաւատացող մը:

Հայ Ազգին 1915-թ.ին ենթարկուած ցեղասպանութեան լաւ ծանօթ չրանդ՝ հայ Ազգին ապագայ բա-
րօրութիւնը Թուրք սյետութեան Երոպական Միութիւն մտնելուն մէջ կը տեսնէր:

Իր համոզումով՝ եթէ Թուրքիա Երոպական Միութեան անդամ ըլլայ՝ պիտի «Մարդկայնանայ» և Ե-
րոպական օրէնքներուն պատշաճելով, Արդարութեան և Իրաւունքի սկզբունքներով կառավարուող սյե-
տութեան մը սիտի վերածուի:

Եւ Թուրքիան Երոպական օրէնքներուն ենթարկուելով, իր գործած սպտմական անիրաւութիւնները
սիտի ընդունի:

Այսինքն՝ «Եւրոպականացած» Թուրքիան 1915-թ.ին հայ Ազգին դէմ իր գործած ցեղասպանական ոճիրը պաշտօնապէս պիտի խոստովանի ու ծանչնայ, և [Գերմանացիներուն հրեաներուն համար ըրածին պէս] հայերուն պատճառուած բոլոր կորուստները պիտի հատուցանէ:

Եւ այս մարզի մէջ չրանդ Տինքի մեծագոյն յոյսը այն էր, որ եթէ Թուրքիան Եւրոպական Միութեան մէջ մտնելով իրապէս «Եւրոպականանայ» և «Մարդկայնանայ», Անաթոլիոյ մէջ 1915-թ.ին ջարդէ փրկուելու համար իսլամութիւն ընդունած և [իբր թէ] Թրքացած միլիոնաւոր հայերը, իրենց իրաւունքներուն տէր կենալով, իրենց արմատներուն՝ հայութեան պիտի վերադառնան:

★ ★ ★

Չրանդ Տինքի այս շատ մարդկային, անկեղծ, բայց դժբախտաբար միամիտ մտածումները «Ակօս» Թերթին մէջ կը կարդայինք և Սփիւռքի մէջ ապրող հայ մը ըլլալով, կը զարմանայինք, թէ ինչպէս ան նման յոյս-գաղափարներուն կրնար հաւատալ:

Յաւելուած՝ Չրանդ Տինքը, իր այս գաղափարները Սփիւռքի հայութեան մէջ տարածելու համար, Եւրոպայի և Ամերիկայի հայ համայնքներուն մէջ դասախօսութիւններ կը կտարէր: Եւ այս դասախօսութիւններու ընթացքին ան Թուրքիոյ՝ Եւրոպական Միութեան մաս կազմելուն «Առաւելութիւնները» երկար ու երկար կը բացատրէր:

Եւ ամէնէն կարեւորը՝ Սփիւռքի հայերուն կը յանձնարարէր, որ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան դէմ չըլլան, ցոյցեր չընեն, և մանաւանդ՝ «Գործը չխանգարեն»:

★ ★ ★

Տինքի այս պատրանալից գաղափարներուն դէմ՝ 15 Մայիս 2005-ին, Պոլսոյ «Ակօս» Թերթին նամակ մը ուղարկեցինք, հետեւեալ տողերով.

«Եթէ Թուրքիոյ մէջ այսօր, ժողովրդավարութեան գոյութեան կը հաւատաք, 3 Մայիս 2005-ի «Նայիրի»-ին գրութիւնը «Ակօս»-ին մէջ հրատարակեցէք»:

Չրանդ Տինքին սպանութեան այս օրերուն, մեր «Ակօս»-ին ուղղած նամակը և նաեւ «Նայիրի»-ի մէջի 3 Մայիս 2005 թուակիր գրութիւնը այստեղ մէջբերելը յանուն ծջմարտութեան, յառաջ ցաւալի իրականութեան մը հաստատումին՝ օգտակար կը նկատենք:

Յարգարժան «Ակօս» Թերթի Խմբագրութեան. Պոլիս

Տեղեակ ենք, թէ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութիւն մտնելուն համար, շատ ջանք կը թափէք:

Սա ըսել է, որ այսօրուան Թուրքիոյ՝ Եւրոպական Միութիւն մտնելու արժանի ըլլալուն կը հաւատաք:

Եթէ, Հակառակ ձեր դէմ յարուցուած դատերուն, Թուրքիոյ մէջ «Ազատութիւն»-ի գոյութեան դեռ կը հաւատաք, «Նայիրի»-ի մէջի 3 Մայիս 2005-ի գրութիւնը արտատպեցէք:

Բայց մենք կը հաւատանք, որ Թուրքիոյ մէջի այսօրուան «Ազատութիւն»-ը՝ 1908-1915-թ.ի «Թալաթ Փաշայական» ազատութիւն է: Զ. Զ.

★ ★ ★

24 ԱՊՐԻԼ 1915 - ԻՆ, ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 90 - ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՊԱՏԵՅՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՆԷՄՔԱԳԻՐ - ԹԻԻ 3

Մեր այս գրութեան մէջ, Թուրքերուն 1915-թ.ին հայոց դէմ գործադրած աքսոր և ջարդին ցեղասպանութենէ մը շատ աւելի ահաւոր, ծրագրուած ցեղային մէկ մաքրագործում մը ըլլալը բացատրելու պիտի ջանանք:

Մեր այս գրութեան մէջ, Թուրքերուն 1915-թ.ին հայոց դէմ գործադրած աքսոր և ջարդին բուն նպատակին՝ հայոց 5000 տարուան հայրենիքին գողութիւնը ըլլալը, բացատրելու սիտի ջանանք:

1948-թ.ին ժընեւի մէջ ընդունուած "CONVENTION"ի համաձայն, ցեղասպանութիւնը սապէս բացատրուած է. «Ազգի ՄԸ, ՅԵՂԻ ՄԸ ԵՒ ԿԱՄ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ԿԱՄ ՄԱՆԱԿԻ ԲՆԱՋՆՁՈՒՄԸ՝ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Է, ԵՒ ՈՐԵՒԷ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՈՃԻՐ ԿԸ ՆԿԱՏՈՒԻ: ԵՒ ԱՅՍ ՈՃԻՐԸ ԺԱՄԱՆՅՄԱՆ ՕՐԷՆՔԻՆ ԵՆԹԱԿԱՅ ՉԷ»:

Ֆրանսական "LAROUSSE" համայնագիտարանին մէջ, իբր ցեղասպանութիւն նշուած ողբերգութիւնները հետեւեալներն են.

– 1944-թ.ին, գերմանացիներու կողմէ, հրեաներու և գընչուներու բնաջնջումը:

– 1915-թ.ին, թուրքերու կողմէ, հայերու բնաջնջումը:

– 15-րդ դարէն սկսեալ գաղութատէր եւրոպացիներու կողմէ Ամերիկայի կարմրամորթներու բնաջնջումը:

– Աւելի վերջերը՝ 1970-թ.ին, Գամպոճիոյ և 1990-թ.ին Ռուանտայի մէջ կատարուած ջարդերն ալ ցեղասպանութիւն ըլլալով ընդունուեցան:

ժընեւի "CONVENTION"ին մէջ նշուած այս վեց ցեղասպանութիւնները 3 մասերու կրնանք բաժնել.

1.— Հրեաներու և գընչուներու դէմ կատարուած ցեղասպանութիւնները:

Հրեաները և գընչուները իրենց բուն հայրենիքը չեղող հողերուն վրայ՝ Գերմանիոյ, Լեհաստան և եւրոպական միւս երկիրներուն մէջ ապրած միջոցին, Նացի գերմանացիներու կողմէ ցեղասպանութեան ենթարկուեցան:

Այս տեսակի ցեղասպանութեան մը մէջ ժողովուրդ մը բնաջնջուած կը նկատուի, բայց՝ հայրենիքի կորուստ չունենար:

2.— Գամպոճի և Ռուանտայի ցեղասպանութիւններուն մէջ, բնաջնջումը իրենց մայր հայրենիքին մէջ և իրենց ցեղակիցներուն կողմէ իրագործուած է: Այս տեսակ ցեղասպանութիւններուն մէջ ժողովուրդի կորուստ թէսպէտ կայ, բայց բուն՝ Մայր հայրենիքի կորուստ չկայ:

Գամպոճիները և Ռուանտացիները իրենց Մայր հայրենիքէն մէկ սանթիմ հող չկորսնցուցին:

Գամպոճի և Ռուանտայի սպտութիւնները նոյնութեամբ գոյութիւն ունին այսօր:

3.— Մինչդեռ Ամերիկայի կարմրամորթներուն և հայկական ցեղասպանութեանց մէջ, կարմրամորթներն ու հայերը թէ՛ ցեղասպանութեան ենթարկուեցան և թէ՛ ալ զրկուեցան իրենց անյիշատակ ժամանակներէն Մայր հայրենիքը եղող բնօրրաններէն, որոնք գողցուեցան օտար ներխուժողներուն կողմէ: Եւ

կարմրամորթներն ու հայերը առանց հայրենիքի մնացին:

Թուրքերը 1915-թ.ին, իրենց չայ Ազգին դէմ իրագործած ցեղասպանութեան համար, իբր պատրուակ առաջ կը բռնեն որ՝ «Չայերը ազատութիւն կ'ուզէին և ապստամբած էին: Այդ պատճառաւ, Առաջին Աշխարհամարտին, հայերուն տեղահան ըրինք»:

Թուրքերուն հայոց մասին այս ըսածները, բոլորովին սուտ են, և պատմական իրականութիւններուն բնա՛ւ չեն համապատասխաներ:

19-րդ դարուն, Օսմանեան կայսրութեան անկման շրջանին, Օսմանցիներուն բարբարոսութիւններէն փրկուելու համար, բոլոր գերի ազգերը՝ Յոյները, Սերպերը, Ռումանացիները, Պուլկարները, Ալպանացիները և Արաբները – բոլորն ալ ապստամբեցան: Միայն մէկ ազգ մը չապստամբեցաւ՝ Չայերը: Եւ դուք՝

Թուրքերդ, իբր գնահատանք հայերուն, անոնց սա տիտղոսը տուիք՝ «ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԱԶԳ՝ ՀԱՅՈՑ»...

Գալով Կարմիր Սուլթան Ապտիւլ Համիտի բռնակալութեան տարիներուն՝ Ապտիւլ Համիտին վայրագութիւններուն դէմ, Սելանիկի մէջ հրեաները և դաւանափոխ հրեաները գաղտնի "JEUNES-TURCS" երու կազմակերպութիւնը մէջտեղ բերին: Եւ «ժէօն-Թիւրք» երը ժընեւի մէջ, Ապտիւլ Համիտի իշխանութեան դէմ եղող բոլոր Օսմանեան ժողովուրդներու ներկայացուցիչներուն հետ ժողովներ կը գումարէին և Ապտիւլ Համիտէն փրկուելու միջոցներու մասին կը խորհէին:

Այս ժողովներուն հայերն ալ մասնակցեցան: Եւ «ժէօն-Թիւրք» երուն հետ, Ապտիւլ Համիտին բռնակալութեան դէմ պայքարիլ սկսան: Նոյնիսկ 1905-թ.ին հրեաները և հայերը, Պուլկարիոյ մէջ, Ապտիւլ Համիտին դէմ մահափորձ մը կազմակերպեցին:

Եւ հայ ֆէտայիները, ռումբերով լեցուն կառքը Պուլիս տարին: Նպատակն է՝ այս կառքը, Ապտիւլ Համիտին ուրբաթ օրուան կրօնական արարողութեան գացած միջոցին, պայթեցնել էր: Բայց ռումբերը քիչ մը ուշ պայթեցան: Եւ Ապտիւլ Համիտ ազատեցաւ:

Եւ TEVFİK FIKRET, իր հռչակաւոր բանաստեղծութիւնը՝ «Մէկ Ակնթարթի Յապաղում» շայս ռմբատար կառքին ուշ պայթելուն պատճառաւ Ապտիւլ Համիտին ազատած ըլլալուն «ցաւով» շը գրած է:

Այս դէպքը պատմելուս նսյատակը՝ Ապտիւլ Համիտի սարսափելի իշխանութեան դէմ մղուած պայքարին մէջ, «ժէօն-Թիւրք» երուն, հրեաներուն, հայերուն և բոլոր ազատամտեց կազմակերպութիւններուն ձեռք-ձեռքի և կողք-կողքի գործած ըլլալը ցոյց տալու համար է: Եւ «ժէօն-Թիւրք» երուն կազմած իթթիհատ եւ Թերաքքի կուսակցութեան 1908-թ.ին, Ապտիւլ Համիտին բռնակալ իշխանութիւնը կործանելով (իբր թէ) ազատութիւն հռչակած օրը Թուրքերը, հայերուն հետ, իրենց հրծուանքէն վեր-վեր կը ցատկէին:

Եւ հայերը, 1908-թ.էն մինչեւ 1915 թուականը, իթթիհատ եւ Թերաքքի կուսակցութիւնը «ազատութիւն» բերող կուսակցութիւն մը նկատեցին, և մինչեւ 1915 թուականը Թուրքերուն հետ միասնաբար, Օսմանցի ըլլալով, «ազատութեան մէջ ապրելու» մասին ըրած սուտերուն հաւատացին:

Եւ հայ կարգ մը առաջնորդներ և ղեկավարներ, իթթիհատ եւ Թերաքքի կուսակցութեան և Թալաթ փաշային այն աստիճան հաւատացած էին, որ 24 Ապրիլ 1915-թ.ին, աքսորի տարուելու օրը, սասլէս կ'ըսէին. «ԱՆԿԱՐԵԼԻ Է: ԱՅՍ ԳՈՐԾԻՆ ՄԷՋ ՍԻԱԼՄՈՒՆՔ ՄԸ ԿԱՅ: ԴԵՌ ԵՐԷԿ, ԹԱԼԱԹ ՓԱՇԱՅԻՆ ՀԵՏ ՃԱՇԵՑԻՆՔ ԵՒ ՆԱՐՏ ԽԱՂԱՑԻՆՔ: ՀԻՄԱ ԹԱԼԱԹ ՓԱՇԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ՄԸ ՔԱՇԵՆՔ, ԵՒ ԱՆ ՄԷՋ Կ'ԱԶԱՏԷ ԵՒ ՍԻԱԼԸ ԿԸ ՃՇԴՈՒԻ»:

Եւ այս միամիտ հայ առաջնորդները չէին հասկցած, որ իրենց դէմ ձերբակալութեան հրամանը արձակողը՝ Նոյնինքն՝ Թալաթ փաշան էր: Եւ Թալաթ փաշան 1908-թ.էն իվեր, Պուլսոյ ֆարմաստնական օթեակներուն մէջ, հայ առաջնորդները իբր «եղբայր» կը համբուրէր, և հայերուն իր շոռայած ծառերով հայ ժողովուրդը «Ազատութեան, եղբայրութեան և Օսմանցի ըլլալով միասնաբար ապրելու» սուտերով կը քնացնէր:

Բայց Թալաթ փաշան, Նոյն ատեն՝ 1908-թ.էն իվեր, իր մեղսակիցներուն հետ գաղտնի ժողովներ կը կատարէր և Հայ Ազգին դէմ կատարուելիք ցեղասպանութեան ծրագիրները կը պատրաստէր:

Եւ Հայ Ազգը, մինչեւ վերջին վայրկեանը, Թուրքերուն հաւատաց: Եւ Թուրքերը Հայ Ազգին և հայ առաջնորդներուն միամտութենէն օգտուելով, 1915-թ.ին Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցին և անոր 5000 տարուան հայրենիքը գողցան:

★ ★ ★

Հայկական ցեղասպանութիւնը Աշխարհի մէջ, իր նմանը չունեցող ցեղասպանութիւն մըն է: Միայն Ամերիկայի կարմրամորթներուն ցեղասպանութիւնը՝ հայոց դէմ կատարուածին կը նմանի: Որովհետեւ, կարմրամորթները, թէ՛ ցեղասպանութեան ենթարկուեցան և թէ՛ իրենց հայրենիքը գողցուեցաւ:

Բայց կարմրամորթներուն ցեղասպանութիւնը որոշուած-ծրագրուած ցեղասպանութիւն չէր: (→ p. 4)

Հաթաքիա, 3 Յունուար 2007

Մեծայարգ

Տիար Ժիրայր Նայիրի

Խմբագիր՝ «ՆԱՅԻՐԻ» Եւրաթաթերթի - Պէյրուսի

Սիրելի բարեկամ,

Կը ներփակեմ գրութիւն մը, զոր արդէն իսկ լոյս տեսած է, նոյնութեամբ, Հալէպի Առաջնորդարանին պատկանող ԳԱՆՁԱՍԱՐ պաշտօնաթերթին մէջ:

Ուզած էի որ, Պէյրուսի մէջ եւս, հրատարակուէր տուեալ յօդուածը, սակայն - այնպէս կը թուի՝ հոն դիմած թերթերուս վերապահութեան հանդիպեցայ...

Յոյսով եմ, որ դուք պիտի ուզէիք այսպիսի գրութիւն մը հրատարակել «Նայիրի»ին մէջ, յանուն կարծիքի ազատ արտայայտութեան սկզբունքին որուն ջատագովն եղած էք դուք, կը մնաք... և վասն լուսաբանութեան Ձեր յարգելի ընթերցողներուն...:

Կանխայայտ շնորհակալութեամբ և անկեղծ զգացումներով՝

ՅԱԿՈՐ ԱԴԱՄԵԱՆ

«ԱՆՆԷԱՆՆԷՄ»ԻՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ Կամ՝

«ՊԻԻԼՊԻԻԼՆ ՈՒ ՂԱՐՂԱՆ»

Պարոն ինֆնակոչ գրաֆննադատ՝ Լեւոն Շարոյեան,

Լիբանանահայ թերթով մը յիշատակուած ձեր տարալուծարանային յօդուածին մէջ մատնանշուած երեք անձերէն այն, որուն «Ուրիշ Գրիչ մը»ը անուանած է՝ ես եմ՝ Յակոբ Ադամեանը: Հայերէն գրել լաւ չեմ գիտեր: Սակայն խիստ գլուխս է և հայարտ եմ, նոյնպէս լաւապէս գիտակից այն բոլոր արտայայտութիւններու համար, որոնք տպուած են նոյնութեամբ, միաժամանակ՝ «Գանձասուր»ի և «Զարթօնք»ի մէջ, թէ՛ իրրեւ գրախօսական և թէ Հալէպի մէջ կայացած ԱՆՆԷԱՆՆԷՄ-ի հայերէն թարգմանութեան շնորհահանդէսին առիթներով: Եթէ լաւ կարդացած ըլլայիք վերջին յօդուածիս մէջի մատնանշումները, վստահ եմ որ դուք ձեզի և ընթերցողներուն պիտի խնայէիք աւելորդ յոգնութիւն մը...:

Սակայն, հետեւցնելով վերոնշեալ ձեր «Լապօրսութեանային» ճգնաճէն, ինծի այնպէս կը թուի, թէ ձեր վերջին վեց ամիսներու տառապագին որոնումն է որ դուք տուած էք, և յայտնի կ'ըլլայ որ ձեր անհանգստութիւնը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ՝ «Հալէպահայ ուսուցչուհի»ի մը հանդէպ ունեցած ձեր հոգեկան բարդոյթը, զոր ժամանակի ընթացքին, բարդուելով, վերածուած է՝ ՄԱՂՁԻ...:

Վերի խորագիրը թուա՞ք պիտի թուի ձեզի: Սակայն լաւ կ'ըլլայ, որ կարդալ հանգուցեալ հօրս խօսքերէն.

Հայրս երկաթուղագիծի կայարանը իբր հիւսն մտած էր և այնտեղէն հանգստեան կոչուած առե՞ն՝ վակոնածին շէֆն էր առանց արաբերէն գիտնալուն և ստանց որեւէ ուսումնարան յանախած ըլլալուն:

(cont. from p. 3)

BESBIN SENELIK VATANI ERMENILERDEN TAMAMEN TEMIZLENDI. VE ERMENILERDEN BOSALAN TOPRAKLAR ÜZERİNDE BUGÜNKÜ TÜRKİYE KURULDU.

VE TÂLAT PASANIN PLANLANLADIGI ERMENI MİLLETİNİ DUNYA ÜZERİNDEN SİLMEK PLANI BU SEKİLDE GERÇEKLESTİRİLDİ.

Յ. Չ.

* * *

MAALESEF "AGOS" GAZETESİ, "NAIRI" GAZETESİNDEKİ 3 MAYIS 2005 TARİHLİ YAZIMIZI YAYINLAMADI.

ZATEN YAYINLAYAMAZDI.

ÇÜNKÜ BUGÜNKÜ TÜRKİYE, 1915-SOYKIRIMCI TALAT PASADAN DAHA İRKÇİ VE FASİST BİR DEVLETTİR.

VE BUGÜNKÜ TÜRKİYEDE GERÇEKLER SÖYLENEMEZ.

VE GERÇEKLERİ SÖYLEMEYE CESARET EDEN OLURSA, HRANT DINK GİBİ ÖLDÜRÜLÜR.

* * *

GIT ÖL. GEL SEVEYİM.

BUGÜN 23 OCAK 2007 SALI. SABAH DAN BERİ TÜRK TELEVİZYONU, ÖLDÜRÜLEN HRANT DINKİN CENAZE MERASİMİNİ YAYINLIYOR.

ON BİNLERCE İNSAN “AGOS” GAZETESİ ÖNÜNDE TOPLANMIS.

HERKESİN ELİNDE BİR PANKART.

“HEPİMİZ HRANT DINK-İZ” “HEPİMİZ ERMENİYİZ” YAZILI.

VE TOPLULUK, AYININ YAPILACAGI KUMKAPIDAKI ERMENİ PATRIKLİĞİNİN “ANA” KİLİSESİNE DOGRU İLERLİYOR.

KİLİSENİN İÇİ: RESMİ SAHSİYETLER, ELÇİLER, VE TÜRK DEVLETİNİN İLERİ GELEN İDARECİLERİ İLE DOP DOLU.

VE BİLHASSA RESMİ ÜNİFORMALI YUKSEK RÜTBELİ TÜRK SUBAYLARI GÖZE ÇARPIYOR.

ERMENİLERİN, HAKİKAT DOLU BİR ATA SÖZÜ VARDIR.

“GİT ÖL, GEL SEVEYİM”

* * *

TÜRK DEVLETİ HRANT DINKİ “ERMENİ SOYKIRIMI OLMUSTUR” DEMİYE CESARET ETTİĞİ İÇİN MAHKEMEYE UKRADI.

VE HRANT DINKİ HAPSE MAHKUM ETTİ.

FAKAT HRANT DINK SUSMADI.

SON ZAMANLARDA HRANT DINK İSTANBUL VALİLİĞİNE ÇAĞRILDI.

VE İSTANBUL VALİ-MUAVİNİN ÖNÜNDE HRANT DINK-E TEHDİTLER SAVURULDU:

“HRANT DINK, HIÇ BELLİ OLMAZ. SÖKAKTA BASINA BİR BELA GELEBİLİR”

FAKAT HRANT DINK HAKİKATLERİ YAZMIYA DEVAM ETTİ.

VE NİHAYET 19 OCAK 2007 CUMA GÜNÜ “AGOS” GAZETESİNİN ÖNÜNDE HRANT DINK ÖLDÜRÜLEREK, NİHAYET SUSTURULDU.

* * *

24 NISAN 1915 TARİHİNDE İSTANBULDA BÜTÜN ERMENİ ENTELEKTUELLERİ TEVKİF EDİLEREK, ÇANKIRIYA VE AYASA SÜRÜLDÜ.

VE ORDA ENTELEKTUELLERİN BÜYÜK ÇOGUNLUGU ÖLDÜRÜLDÜ.

VE ONDAN SONRA TÜRKLER İSİN BASSIZ KALAN ERMENİ MİLLETİNİ SOYKIRIMINA UGRATMAK ÇOK KOLAY OLDU.

1915-TEN 2007-E KADAR 92 SENE GEÇTİ.

VE BUGÜNE KADAR 1915 ERMENİ SOYKIRIMINI YAPAN TÜRKLER CEZALANDIRILMADI.

VE SOYKIRIMCI TÜRKLER CEZALANDIRILMADIKLARI MÜDDETÇE, ONLAR FIRSATINI BULUNCA, SOYKIRIMI VE KATLIAMLAR YAPMIYA DEVAM EDECEKLERDİR.

HRANT DINKİN ÖLDÜRÜLMESİ, BUGÜN SON ÖRNEĞİ DİR.

EY ADALET SEVER MİLLETLER: HÜRRIYET NAMINA, İNSANLIK NAMINA, ADALET NAMINA: SOYKIRIMCI TÜRKLERİ CEZALANDIRIN.

AKSI TAKTİRDE SİZ DE BİR GÜN, TÜRKLER TARAFINDAN SOYKIRIMINA UGRATILABİLİRSİNİZ.

Յ. Չ.

ԾԽ. Շնորհակալութիւն՝ յօդուածագրին որ փաղափշած է մեզ գրելով «...Յանուն կարծիքի ազատ արտայայտութեան սկզբունքին, որուն շատագովմ եղած է «Նայիրի»ն»:

Այո. կը մնա՞մ շատագով... և կը շարունակենք հաւատալ որ, ինչպէս ըսած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Երջանկայիշատակ Կաթողիկոս Գարեգին Յովսէփեանց՝ «... Մտքերի շփումից կը ցայտէ իմացականութեան ու ճշմարտութեան կայծը...» Պայմանաւ՝ անշուշտ, որ այդ շփումն ու բանավէճը կատարուին յարգելով մտաւորական պարկեշտութեան և զուսպ բանավէճի կանոնները, տարակարծիք եղողները գիտնան չափաւորել իրենց արտայայտութիւնները: Գիտնան ինքզինքնին հակակշռել:

Աւելցնենք նաեւ, սրտցաւօրէն, որ գրական-մտաւորական շրջանակներէ ներս «Կարծիքի և խօսքի ազատ արտայայտութիւն» լոզունգը, յաճախ յանկերգուող, շատ քիչ անգամ գործնապէս կը յարգուի զայն հողովողներուն կողմէ: Ցաւալի իրականութիւնը այն է, որ երեւոյթապէս խոհեմ, լայնախոհ, համբերատար ու հանդուրժող կարծուածներ՝ մերթ րոյտէն աւելի նեղմիտ, դիրագրգիռ ու ռիսկալ եղած են. չեն հանդուրժեր ոչ մէկ հակաճառութեան, ինքզինքնին կը սեպեն անսրխալական, և կը ստիպեն որ դիմացինը ընդունի իրենց տեսակէտը առանց առարկելու: Կարծիքի ազատ արտայայտութեան իրաւունքը շատ յարգելի է երբ իրենք են խօսողը: Փոխարէն՝ կը դառնան խուլ, անզիջող, նոյնիսկ չարամիտ, երբ նոյն խօսքի ազատ արտայայտութեան իրաւունքէն փորձէ օգտուիլ մէկ ուրիշը, իսկ իրենք՝ ըլլան ունկնդրող:

Այս պարագային զայրալից ու փրփրուն՝ շանթեր կը տեղացնեն ընդդիմախօսին գլխուն... դիմելով այլազան... պատժամիջոցներու, օրինակ՝ բաժանորդագրութեան ջնջում, և կատարելով չարամիտ վերագրումներ... տարակարծիք եղողը այլևս նկատելով իրենց թշնամի, եթէ նոյնիսկ ամբողջ եղածը կարծիքի տարբերութիւն մըն է, իսկ առարկողը՝ իրենց վաղեմի բարեկամը...:

Ինչեւէ. մնանք մեր սկզբունքներուն հաւատարիմ, անոնց պաշտպանութեան հանդէպ՝ հետեւողական, եթէ նոյնիսկ մենք մեզ պիտի դարձնենք, հեղ մը եւս, անբարեացակամ վերաբերումներու թիրախ, պիտի տուժենք՝ պարզապէ՛ս: Ստիպուած պիտի ըլլանք «Քաւել» խօսքի ազատութիւնը յարգելուս... մեղքը:

Օր մը երբ իրեն հարցուցի, թէ ի՞նչ է տարբերութիւնը մարանկոզին և նաճարին, ան պառակտաբանեց հետեւեալը՝ լակոնական ոճով մը.

– Տղաս, մարանկոզը մինչեւ մէկ պիւլպիւլ չի՞նէ, նաճարը քառասուն դարդա կը չի՞նէ: Քառասուն դարդան դաս..., դաս..., դաս..., դաս..., ընելով՝ պիւլպիւլը կը լոնցնեն...:

Որոշած եմ կարճ գրել շեշտելով հետեւեալ կէտերը.

★. – «Աճնէանէմ»ը Թուրքիոյ մէջ մէկ տարուան ընթացքին, վեց հրատարակութեան արժանացած է: Այս բացառիկ ընդունելութիւնը, հայատեաց հասարակութեան կողմէ, շատ բան մտածել պէտք է տայ ամէն մէկ հայ անհատի: Գրքոյկին, «Հալէսյահայ ուսուցչուհի»ի մը կողմէ Հայերէն առաջին թարգմանութիւնը, ըստ ձեզի, (→ էջ 5)

(Շար. էջ 2-էն) Անոնց «մաքրագործումը» երկար տարիներ տեւեց:

Մինչդեռ հայերը, 11-րդ դարէն սկսեալ տեւաբար ջարդերու ենթարկուելէ յետոյ, 24 Ապրիլ 1915-թ.էն սկսեալ, մինչեւ ամենայնոցին մանրամասնութեամբ ծրագրուած և պատրաստուած շա՛տ սարսափելի ցեղասպանութեան մը ենթարկուեցան: Եւ հայոց 5000 տարուան հայրենիքին մէջ, բոլոր հայերը մաքրագործուեցան, և հայերէն պարպուած հողերուն վրայ, այսօրուան Թուրքիան կառուցուեցաւ: Եւ Թալաթ փաշային չայ Ազգը Աշխարհի երեսէն սրբելու ծրագիրը, այս ձեւով, իրագործուեցաւ: 3.2.

★ ★ ★

Դժբախտաբար «Այօս» Թերթը, 3 Մայիս 2005-ի «Նայիրի»ի այս գրութիւնը՝ չիրատարակեց: Եւ արդէն չէր ալ կրնար իրատարակել: Որովհետեւ այսօրուան Թուրքիան, ցեղասպան Թալաթ Փաշային 1915-թ.ի պետութենէն աւելի ցեղասպան և բռնակալ է:

Եւ այսօրուան Թուրքիոյ մէջ, իրականութիւնները չեն կրնար բացէն ըսուիլ:

Եւ եթէ անձ մը իրականութիւնները ըսելու համարձակութիւնը ունենայ, չրանդ Տինքի նման կ'սպաննուի:

★ ★ ★

★ ★ ★

ԳՆԱ՛ ՄԵՌԻՐ. ԵԿՈՒՐ՝ ՍԻՐԵՄ

Այսօր՝ 23 Յունուար 2007, Երեքշաբթի առտուան ժամերէն սկսեալ, Թրքական հեռատեսիլը չրանդի Յուղարկաւորութիւնը կը ցուցադրէ:

Տասնեակ հազարաւոր մարդիկ «Ակօս»ի շէնքին առջեւ հաւաքուած են:

Շատերուն ձեռքերուն կան ազդագիրներ (PANCARTE) ըսող. —

«Բոլորս ալ չրանդ Տինք ենք», «Բոլորս ալ հայ ենք»:

Եւ ժողովուրդը, խուռներամ, կը դիմէ Գում-Գափուի Պատրիարքարանին դիմացը գտնուող Մայր Եկեղեցին, ուր տեղի պիտի ունենայ յուղարկաւորութեան սլաշտօնը:

Եկեղեցիին մէջ՝ պաշտօնական անձնաւորութիւններ, դեսպաններ, Թուրք պետութեան առաջնակարգ ներկայացուցիչներ: Եւ մանաւանդ՝ զինուորական համազգեստով բարձրաստիճան Թուրք սպաներուն ներկայութիւնը ուշադրութիւն կը գրաւէ:

Չայ ժողովուրդը, շատ իմաստալից կարգախօս մ'ունի.

«ԳՆԱ՛ ՄԵՌԻՐ. ԵԿՈՒՐ՝ ՍԻՐԵՄ»

★ ★ ★

Թրքական պետութիւնը չրանդ Տինքը դատարան յանձնելով զայն բանտարկութեան դատապարտեց, քանի որ ան ունեցած էր համարձակութիւնը ըսելու, որ «Ցեղասպանութիւն եղած է»:

Բայց Տինք չլուց:

Վերջին շրջաններուն չրանդ Տինքը, Պոլսոյ կուսակալութեան կողմէ, կանչուեցաւ:

Եւ Պոլսոյ կուսակալի օգնականին ներկայութեան՝ սպառնալիքներու ենթարկուեցաւ՝ «Չրանդ Տինք, բնաւ յայտնի չըլլար... փողոցը գլխուդ փորձանք մը կրնայ գալ»... Իբր թէ «Բարեկամական» խորհուրդ տուին իրեն...:

Բայց չրանդ շարունակեց գրել իրականութիւնը:

... Եւ, «Ի վերջոյ»... 19 Յունուար 2007ին, Ուրբաթ օր, «Ակօս»ի շէնքին առջեւ, չրանդը սպաննելով զինք լուցուցին:

★ ★ ★

24 Ապրիլ 1915-ին Պոլսոյ մէջ, բոլոր հայ մտաւորականները ձերբակալուեցան. և Չանդըրը ու Այաշ քսորուեցան: Այնտեղ, եղերաբախտ մեր մտաւորականներուն մեծամասնութիւնը նահատակուեցան:

Եւ անկէ յետոյ, Թուրքերուն համար «Առանց առաջնորդի» մնացած հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկելը շատ հեշտ եղաւ... Եւ 1915-էն 2007-թ. 92 տարիներ անցան:

Եւ դեռ, մինչեւ այսօր, 1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութիւնը գործած Թուրքերը չպատժուեցան:

Եւ ցեղասպան Թուրքերը, մինչեւ այսօր պատժուած չըլլալուն սլաշտճառով, եթէ առիթը գտնեն, կրկին ցեղասպանութիւններ ու ջարդեր կը կատարեն:

Չրանդ Տինքին սպանութիւնը ասոր նորագոյն օրինակն է:

Ո՛վ արդարասէր Ազգեր՝

Յանուն Ազատութեան, յանուն Մարդկութեան, յանուն Արդարութեան՝ այս ցեղասպան Թուրքիան պատժեցէք:

Չակառակ պարագային՝ օր մը դուք ալ, Թուրքերուն կողմէ, ցեղասպանութեան կրնաք ենթարկուիլ:

Յ. 2.

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ԶՈՂ,
«ԷՇ ՆԱՀԱՏԱԿ» ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ «ՀԱՅԵՐԸ»
ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

ԱՆԴՐԱԴԱՐԶՈՂ - ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

Կազմալուծուեցաւ Խ. Միութիւնը և Հայաստան, ուրիշներու կարգին, դուրս եկաւ Խորհրդային իշխանութենէն:

Ղարաբաղի տղաքը այս անկախութիւնը կ'ուզէին, ու մեր երկրիւրը անկախութեան դրօշ պարզողներէն մէկը պիտի ըլլար, բայց ոչ՝ շարժումը գլխաւորողը: Խորհրդային Հայաստանի կործանումին պատճառը Ղարաբաղի տղոց վերագրելը պատմական սխալ է: Այդ տպաւորութիւնը կը ստանայ ընթերցողը կարդալով Յ. Զիլինկիրեանի տողերը: Թեւեւ ճիշդ է, որ շարժումին ղեկավարները «Անկախութիւն» հռչակեցին առանց նախատեսել կարենալու, թէ որպիսի վիճակի մը մէջ պիտի յայտնուէր երկիրը:

Ո՞վ պիտի ստանձնէր նորանկախ Հայաստանի հիմնադրութիւնը: Թո՛ղ հայ կոմունիստները ստանձնէին երկիրը - իրենց ձեռքին էր գիւնուորականութիւնը, ոստիկանութիւնը, զէնքը:

Թող Դաշնակցութիւնը ստանձնէր. ինչո՞ւ մեծաբարբառ խօսող այս կուսակցութիւնը չստանձնեց:

Այլ կազմակերպութիւն մը ստանձնէր: Ով որ քաջ էր ի՞նչ կը սպասէր:

Այս խառնաշփոթութեան մէջ պատմական առիթը կրցան օգտագործել իրումք մը «Ղարաբաղ Կոմիտէ»ի անդամներ և հիմնեցին Գ. Հանրապետութիւնը... Ի՞նչ կ'ուզէիք: Միջազգային գայլերէ ու աղուէսներէ շրջապատուած, սիոնիստներէ շրջապատուած երկիր Հայաստանը ի՞նչ կրնար ընել:

Բ. Հանրապետութեան (Խորհրդային) առաւելութիւնները ուրացողները անցնելի յանցանք կը գործեն:

Ղարաբաղի Կոմիտէ-ի տղաքն ալ այսպանելը որ Գ. Հանրապետութիւնը ստեղծած են՝ նոյնքան սխալ է:

Զմոռնալ, որ նոյն այդ Ղարաբաղի Կոմիտէի տղաքն էին որ, յանդուգն Լեւոն Տ. Պետրոսեանի առաջնորդութեամբ (որուն օրով ազատագրուեցաւ Ղարաբաղը), դաշինք կնքեցին Ռուսիոյ հետ:

Պատմութեան թելադրանքը կատարեցին Ղարաբաղի կոմիտէի տղաքը: Ով որ քաջ էր ի՞նչ կը սպասէր: Հիմա դիւրին է խօսիլը...:

Նախագահ Պետրոսեանին կը վերագրուի «Ղարաբաղի հարցի լուծում» ըսելով, Ամերիկացիներուն և Թուրքերուն թելադրութեան հետեւելու միտում: Այսինքն՝ Ղարաբաղը վերադարձուի Ազերիներուն, ինքնավարութիւն ստանալու խոստումով:

Նախ. Պետրոսեանն ժխտեց իր մօտ նման «Լուծումի տարբերակ»ի մը գոյութիւնը: Եւ երբ ճնշումներն ու սխալ վերագրումները շարունակուեցան՝ ստիպուած հրաժարեցաւ:

Այս բոլորի մասին, Լ. Պետրոսեան սայառիչ լուսաբանութիւններ կու տայ վերջերս լոյս տեսած իր գիրքին մէջ:

Այդ գիրքին մէջ Լ. Տ. Պետրոսեան «Անհեթեթութիւն», «Թիւրիմացութիւն կը կոչէ իրեն վերագրուած այն միտումը թէ՛ ինք՝ Ղարաբաղը կ'ուզէ «Ծախել» իր իշխանութիւնը պահելու համար: Ա.Ն կը գրէ. «Դժուար է հաւատալ, որ անգամ ինչպիսորոյսի մտքով կ'անցնէր, թէ Ղարաբաղը ծախելով, ոեւէ մէկը Հայաստանում կարող է իշխանութիւն պահել: ... Ի դէպ՝ Իշխանութիւնը պահելու մարմաջի մասին- Ի՞նչը պիտի ինձ ստիպէր ամէն գնով պահպանել իշխանութիւնը, բարի՞քը, վստ՞ոք, թէ՞ հերոսականացումը»:

Նոյն գիրքին 661-րդ էջին մէջ ՀՀ Ա. Նախագահը կը թուէ իր հրաժարականին առաջին, գլխաւոր նայատակը, սլաւոնառը գրելով. — Նկատի ունենալով, որ ստեղծուած իրավիճակում նախագահի սահմանադրական լիազօրութիւնների կիրառումը յղի է երկրի անկայունացման լուրջ վտանգով [ընդգծումը մեր կողմէ- Թ.Թ.] եւ ընդունում եմ պահանջը և յայտարարում հրաժարականը»:

Լ. Տ. Պետրոսեան «Աժան հերոսներ» կը նկատէ իր ղարաբաղեան քաղաքականութիւնը ֆննդատողները շեշտելով. — Մի՞թէ ես չէի կարող գիշեր ցերեկ հայիոյն թուրքերին, ՄԱԿ-ի առջեւ բարձրացնել հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը, չեղեալ յայտարարել Կարսի պայմանագիրը, Թուրքիայից պահանջել Սեւրի դաշնագրով գծուած սահմանները, վերջնագիր ներկայացնել Ադրբեյջանին, ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը, յայտարարել որ ոչ մի թիզ հող չենք զիջի և այլն:

Այդ բոլոր հնարքները եւ վարսեւորէն կարող էի օգտագործել... յամեայն դէպս ոչ աւելի վատ քան Կիւնոյի տունը հաւաքուածներից...:

Ըսինք, որ Յ. Զիլինկիրեանի հատորը ունի արխիւային նիւթերու հաւաքածոյ մը ըլլալու առաւելութիւնն ալ:

Նախ. Լ. Պետրոսեանի գիրքին 661-րդ էջին վրայ յստակ կը ներկայացուի իր հրաժարման սլաւոնները: Հոն կը խօսուի նաեւ, թէ լինչո՞ւ լոյս ընծայեց իր 3 Փետրուար 1998-թ.ի ծանօթ յայտարարութիւնը:

Փաստացի ճշմարտութիւններով լեցուն է «Արխիւը»: Պատմութիւնը կը գրուի յեցելով անոնց վրայ: Պատմութիւնը պէտք է գրուի ճիշդ:

Պէտք է ըսել, թէ Ղարաբաղը մոռցնել չտուաւ ոչ Եղեռնը և ոչ ալ, հետեւաբար՝ թուրքը: Իսկ ֆիւրտերուն Արեւմտեան Հայաստանի մէջ հաստատուիլը այնքան բազմատասնեակ տարիներու ընթացք էր [պրոցէս], որ կասլ չունէր Ղարաբաղեան հարցին կամ Գ. Հանրապետութեան հաստատումին հետ:

Սուլթանները այնքան հեռաւոր էին, որ կանուխէն կրցան օգտագործել ֆիւրտ աշիրաթապետերու ժամանակի տգիտութիւնն ու աւարառու բնագոյր, ու գտան միջոցը, որ Արեւմտահայութիւնը մեծամասնութիւն ըլլալէ կամաց կամաց դադրի մեր բազմահազարամեայ հայրենիքին մէջ, որով ֆիւրտերուն ընթացք տուին շարժելու դէպի Հիւսիս և զէնք կրելու իրաւունքէ: Մինչդեռ հայը զէնք կրելու իրաւունքէն զրկուած էր: Մոռնա՞լ Արեւմտեան Հայաստանը. ո՞վ կը մոռնայ: Բայց մեր օրերուն հրատապը՝ Ղարաբաղի հարցին լուծումն էր:

Երկու երեսոյթներ բարձր կը գնահատէ Զիլինկիրեան և իրաւացիօրէն.

Ա. — Հայրենադարձութեան ստեղծած խանդավառութիւնը 1946-թ.ին, Սփիւռքի մէջ,

Բ. — 1973-թ.ին Հայ Գաղտնի Բանակի ստեղծումը ու անոր ինքնապահպանութիւնը: Յ.

Զիլինկիրեան չէ մոռցած Նախ. Բոչարեանի այն խօսքը թէ՛ «Հայաստան հողային սպահանջ չունի Թուրքիայէն»: Կ'ափսոսայ, որ «Երկրին ղեկավարը» նման յայտարարութիւն կատարած է: Եւ իրաւունք ունի հարց տալու. — Այդ ու նման հաստատումով պիտի վերատիրանանք Արեւմտեան Հայաստանին, մեր բռնագրաւեալ հայրենիքին...

Այո. երբ Զիլինկիրեան Ռուրէն Սեւակէն կը մէջբերէ հետեւեալ տողերը. —

Զի թուրք աւելի արդար է խաչէն:

Զի կեանքն անոնց է միայն, որ քաջ են,

Անոնց՝ որ կ'ապրին ուրիշի մահով...»:

Արդէն հարիւր տոկոսով համաձայն ենք իրեն: Այո՛, նոյնքան համաձայն ենք որ

Նոյն գիրքին 661-րդ էջին մէջ ՀՀ Ա. Նախագահը կը թուէ իր հրաժարականին առաջին, գլխաւոր նայատակը, սլաոնառը գրելով:— Նկատի ունենալով, որ ստեղծուած իրավիճակում նախագահի սահմանադրական լիազօրութիւնների կիրառումը յղի է երկրի ապակայունացման լուրջ վտանգով լընդգծումը մեր կողմէ- Թ.Թ.] եւ ընդունում եմ պահանջը և յայտարարում հրաժարականը»:

Լ. Տ. Պետրոսեան «Աժան հերոսներ» կը նկատէ իր դարաբաղեան քաղաքականութիւնը քննադատողները շեշտելով:— Մի՞թէ ես չէի կարող գիշեր ցերեկ հայիոյել թուրքերին, ՄԱԿ-ի առջեւ բարձրացնել հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը, չեղեալ յայտարարել Կարսի պայմանագիրը, Թուրքիայից պահանջել Սեւրի դաշնագրով գծուած սահմանները, վերջնագիր ներկայացնել Ադրբեջանին, ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը, յայտարարել որ ոչ մի թիզ հող չենք զիջի և այլն:

Այդ բոլոր հնարքները եւ վարսետօրէն կարող էի օգտագործել... յամեայն դէպս ոչ աւելի վատ քան Կիւնոյի տունը հաւաքուածներից...:

Ըսինք, որ Յ. Զիլինկիրեանի հատորը ունի արխիւային նիւթերու հաւաքածոյ մը ըլլալու առաւելութիւնն ալ:

Նախ. Լ. Պետրոսեանի գիրքին 661-րդ էջին վրայ յստակ կը ներկայացուի իր հրաժարման սլաոնառները: Հոն կը խօսուի նաեւ, թէ ինչո՞ւ լոյս ընծայեց իր Յ Փետրուար 1998-թ.ի ծանօթ յայտարարութիւնը:

Փաստացի ճշմարտութիւններով լեցուն է «Արխիւը»: Պատմութիւնը կը գրուի յե-նելով անոնց վրայ: Պատմութիւնը պէտք է գրուի ճիշդ:

Պէտք է ըսել, թէ Ղարաբաղը մոռցնել չտուաւ ոչ Եղեռնը և ոչ ալ, հետեւաբար՝ թուրքը: Իսկ փերտերուն Արեւմտեան Հայաստանի մէջ հաստատուիլը այնքան բազմատասնեակ տարիներու ընթացք էր (պրոցէս), որ կաս չունէր Ղարաբաղեան հարցին կամ Գ. Հանրապետութեան հաստատումին հետ:

Սուլթանները այնքան հեռաւոր էին, որ կանուխէն կրցան օգտագործել փերտ աշիրաթապետերու ժամանակի տգիտութիւնն ու աւարառու բնագոյը, ու գտան միջոցը, որ Արեւմտահայութիւնը մեծամասնութիւն ըլլալէ կամաց կամաց դադրի մեր բազմահազարամեայ հայրենիքին մէջ, որով փերտերուն ընթացք տուին շարժելու դէպի Հիւսիս և զէնք կրելու իրաւունքէ: Մինչդեռ հայը զէնք կրելու իրաւունքէն զրկուած էր: Մոռնա՞լ Արեւմտեան Հայաստանը. ո՞վ կը մոռնայ: Բայց մեր օրերուն հրատապը՝ Ղարաբաղի հարցին լուծումն էր:

Երկու երեւոյթներ բարձր կը գնահատէ Զիլինկիրեան և իրաւացիօրէն.

Ա.— Հայրենադարձութեան ստեղծած խանդավառութիւնը 1946-թ.ին, Սփիւռքի մէջ,

Բ.— 1973-թ.ին Հայ Գաղտնի Բանակի ստեղծումը ու անոր իրզախումները: Յ.

Զիլինկիրեան չէ մոռցած Նախ. Բոչարեանի այն խօսքը թէ՛ «Հայաստան հողային սպահանջ չունի Թուրքիայէն»: Կ'ափսոսայ, որ «Երկրին ղեկավարը» նման յայտարարութիւն կատարած է: Եւ իրաւունք ունի հարց տալու:— Այդ ու նման հաստատումով պիտի վերադարձանք Արեւմտեան Հայաստանին, մեր բռնագրաւեալ հայրենիքին...

Այո. երբ Զիլինկիրեան Ռուրէն Սեւակէն կը մէջբերէ հետեւեալ տողերը:—

Ձի թուրն աւելի արդար է խաչէն:

Ձի կեանքն անոնց է միայն, որ քաջ են,

Անոնց՝ որ կ'ապրին ուրիշի մահով...»:

Արդէն հարիւր տոկոսով համաձայն ենք իրեն: Այո՛, նոյնքան համաձայն ենք որ

բարձրանայ հայուն հայրենասիրական ոգին և չլիք Հայաստանը: Այստեղ չկարծեմք, սակայն, որ միայն հայերն է որ կ'օգտագործեն «Ուր հաց՝ հոն կաց» ասացուածքը: Հարիւր հազարաւոր սպանացիներ, փորթուգալցիներ, յոյներ լիւծ են իրենց երկիրը և հաստատուած Ամերիկաներու մէջ: Ամէն տարի բազմահազար իտալացիներ կը մեկնին Միացեալ Նահանգներ: Ամէն ոչ-դրական երեւոյթ հայուն չվերագրել: Ենթադրութիւններով սլաւոմութիւն կերտել կարելի չէ: Կ'ըսուի, թէ Մոնթէ Մելֆոնեան, «Գաղունի Բանակի կործանման սլաւոմառ եղաւ»: Միթէ՞: Վիճայարոյց հարց մըն է այս, զոր բացատրելու են Գաղունի Բանակ-ի ասլորդ տղաքը ու Ղարաբաղի մէջ Մելֆոնեանի գինակից դարձած տղաքը: Մանաւանդ, որ Հայ Գաղունի Բանակը իտրուակուած չէ: Անոր սակաւաթիւ տղաքը կը շարունակեն սլայֆարը այս անգամ՝ մամուլով:

Հակասական կարծիքներ կը շրջին Հայ Գաղունի Բանակի նուիրեալ հերոսներուն մասին: Ճշգրիտը Չիլիենկիրեանին ըսածն է. — «Հ.Գ.Բ.ը հայրենասէր կազմակերպութիւն մըն էր և իրենց ղեկավարները՝ իսկական հայրենասէր, ազգասէր հերոսներ էին»: Եւ են, քանի կան շարք մը երկիրներու մէջ և ի Հայաստան:

Հասկնալի չէ սակայն այն կրկնուող միտքը, թէ Ղարաբաղով զբաղիլը Արեւմտահայաստանը մոռնալ է: Արեւմտեան Հայաստանը չէ մոռցուած, չի մոռցուիր:

«Կարս, Կարս, Կարս» երգն ու բոլոր հայրենասիրական երգերը երբեւէ մոռացութեան չեն տրուած ու կ'երգուին ամէն օր, ամէն տեղ:

Դիպուկ են Յ. Չիլիենկիրեանին խօսքերը երբ ան կը խօսի Պոստիոյ և Քոստովոյի մասին, Եուկոսլաւիոյ բաժան-բաժան ըլլալուն մասին: Բանտիդները՝ Ամերիկան ու Սինցիստները դեմոկրատիայի մասին կը խօսին: Ասոնց դեմոկրատիան սլաւոմագամն է, երկիրներու բաժանումը, սարսափը, Կուանդանաւոն, Հիրոշիման, Նակագագին, Հնդկաչինի սլաւոմագամը, Աֆղաններու երկրին և Իրաքին դժոխքի վերածուիլը, ահա թէ ինչ-սլիսին է նոր օրերու Արեւմուտքի դեմոկրատիան: Իմբերիալիզմը իր հողը կորսնցուց ժողովուրդներու աչքին — այդ կորուստը ցաւագինօրէն ընդունուեցաւ և այժմ իմբերիալիզմը նոր ձեւով կ'ուզէ ստրկացնել ժողովուրդները որոնք արթնցած են և տեղի սլիտի չտան, վճռած են նոր իշխողներ չունենալ: Ահա, անոնց դէմ է, որ իր հայու անկախ և իտրիրդատու ճիշդ կը բարձրացնէ Չիլիենկիրեան: Արթնութեան կոչ մըն է հեղինակին բարձրացուցած հարցը, ինչպէս մօտաւոր անցեալին իր հօրեղբայրը՝ նահատակ-բանաստեղծ՝ Ռուբէն Սեւակն էր, որ արթնութեան կոչ կ'ուղղէր մեր ժողովուրդին որսլէսգի լաւ ճանչնայինք թուրքը և ըստ այնմ շարժեինք: Չիլիենկիրեան իրաւացիօրէն կ'աւաղէ, որ մենք մեր ահաւոր կորուստին դիմաց ոչինչ ստացեր ենք, մինչ հրեաները միլիաոներ գանձած են Գերմանիայէն ու Զուիցերիական դրամատուներէն, և հուսկ կու գայ այն եզրակացութեան, որ մենք սլէտ ունինք իմաստուն առաջնորդներու: (Ժար. 2)

ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊՈՒԿՆԵՐԸ «ՄԱՍԻՍ» ԱԿՈՒՄԲԷՆ ՆԵՐՍ

Երկուշաբթի, 25 Դեկտ. 2006, կ. ե. ժամը 3.30-ին, Պուրժ չամճուտի «Մասիս» ակումբին շրջակայքի ժողովուրդը, անակնկալի եկած և հետաքրքիր, փութով դուրս եկան պատշգամները լսելով տոնական օրեր անտող զանգակներու ուրախ ձայները, որոնք կ'աւտէին ժամանումը երեք Կաղանդ Պապաներու՝ Նստած բեռնակառքերու վրայ, ուրախութեան նշան պայծուցիկներու տեղատարափի մը տակ:

«Մասիս» ակումբի շրջանակի մանուկները, Կաղանդի նախօրէին անհամբեր կը սպասէին Կաղանդ Պապուկներուն որոնք կուգային Արարատի գագաթէն, անցնել յետոյ Սանինէն, ուր հանգչած էին պահ մը: Կաղանդ Պապուկները իրենց շուրջ բոլորած մանուկներու խումբը, մտան «Մասիս»ի սրահ ուր ուրախութեամբ ընդունուեցան «Մասիս»ի Կանանց վարչութեան և անդամուհիներու կողմէ, որոնք կազմակերպած էին սոյն ձեռնարկը:

Ընկի.ի Լուսին Շատոյեան «Բարի Գալուստ»ի խօսք կ'ուզղէ

Օրուան հանդիսավար Ընկի.ի Զարմինէ Տիգրանեան բեմ հրաւիրեց «Մասիս» Կանանց Միութեան ատենապետուհի Ընկի.ի Լուսին Շատոյեան որ բարի գալուստ մաղթեց Կաղանդ Պապուկներուն, մանաւանդ «Աջբալոյս» տուաւ-Կաղանդի նախօրէին- մեր շրջանակի փոքրիկներուն ու սյատանիներուն որոնք ապագան են այս սիրելի միութեան: Եւ, Նոր Տարուայ սեմին մաղթեց մեր փոքրերուն ու ծնողներուն լաւ տարի մը, իսկ, Լիբանանին՝ խաղաղութիւն:

Ապա 3 Կաղանդ Պապաները իրենց խօսք-խրատները տուին ներկայ փոքրիկներուն որոնք իրենց երգերով, պարերով, արտասանութիւններով և բեմական խաղերով ուրախացուցին Կաղանդ Պապուկներուն:

Հոս, շնորհակալութեամբ կը յիշենք, թէ «տեղական» Կաղանդ Պապա մըն ալ յատուկ դրկուած էր Պուրժ չամճուտի քաղաքապետարանէն, որ դիմաւորէ և ընկերանայ... Արարատէն եկածներուն:

Հանդիսութեան աւարտին փոքրերը, ստանալով իրենց Կաղանդէքները, ուրախութեամբ մեկնեցան, շնորհակալութիւն յայտնելով Կաղանդ Պապուկներուն ու, նաեւ՝ «Մասիս»ի Կանանց Միութեան իր կազմակերպած այս ձեռնարկին համար, և մեծ ու պզտիկ բաժնուեցան իրարու մաղթելով Շնորհաւոր Նոր Տարի և Ս. Մնունդ:

ԶԱՐՄԻՆԷ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ

ԻՆՉ ՈՐ ԶԿՐՑԱՆ ՃԱԿԱՏԱՅԻՆ ԿՌԻՒՈՎ.....(Շար. էջ 1-էն)

Մայրիներու Երկիրը, այիտի չխնայէ ոչ ոքի: Լիբանանցիները տազնայ ու վէճ լուծելու եճ սեփական միջոցներով: Առանց օտար կեղծ ու ցեղացի միջնորդներու: Իշխանութեան մէջ ներգրաւելով լիբանանեան բոլոր կողմերը անխտիր: Ազգային հարստութեան հաւասար բաժին հանելով բոլորին: Արգիլելով ամէն չարաշահութիւն և մսխում: Առանց սի՛ն յոյսեր կասելու «Փարիզ 1, 2, 3» և դեռ...-ներուն որոնք, ինչքան երկարին, նոյնչափ ու անելի կ'աւելցնեն (տարօրինակ) երկրին պարտքը: Բանի որ այդ վարկերը ռուող վաշխառուները, յետին նստակներ կ'որոնան: Լիբանանցիներուն ազգային միասնութիւնը շլատել է իրենց միտումը: Փա՛ստ- ժողովուրդին մեծամասնութիւնը այսօր, երէկէն անելի աղքատ է: Իսկ մեծագո՛յն աղքատը, սնանկը՝ Լիբանանը, իր շուրջ 45 միլիառ սյարտով: Լիբանանահայութիւնը կոչուած է, իր ներքին միասնութեան օրինակով, իրարահասակացողութեան և տազնայայարոյց խնդիրները խաղաղ երկխօսութեամբ լուծելու հրաւեր տալու կողմերուն, առանց ըսել-կրկնելու սովեստի մը պէս ու լեզուով... Դրական չէզոքութեան ժամանակը անցած է...»:

Կ Ե Ա Ն Ք Է Ն Ե Կ Ա Մ Մ Տ Ո Ր ՈՒ Մ Ն Ե Ր

ՄԱՔՐՈՒՀԻ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Տարուան իւրաքանչիւր օրը, իր տուած ապրումներով ու սլարտաւորութիւններով, կը լեցնէ մեր Հոգին, ու անոնց Հանդէս մեր ունեցած զգացումները կ'իմաստաւորեն մեր կեանքը:

Կ'ըսենք՝ այսօրը ապրեցանք իր իմաստով լեցուն, ուրախացանք կամ ալ տխրեցանք:

ՄԱԿ-ը տասնաքանեայ մը հրատարակած է Մանուկներու իրաւունքները ճշդօղ: Որպէսզի քաղաքակիրթ աշխարհին ուշադրութեան յանձնէ ա՛յն անմարդկային արարքները, որոնց զոհը կը դառնան մանուկները:

Անոնք կ'առեւանգուին ու կը ծախուին բժշկական կեդրոններուն, զանոնք գիտական փորձերու ենթարկելու, կամ անոնց ներքին գործարանները, ըստ սէտու (սլաւոնաւստ) օգտագործելու համար:

Մանուկներ կը զրկուին զինուորական ճամբարներ, ուր՝ իրենց հասակակիցներուն հետ, հեռու ծնողական սէր ու գուրգուրանքէ, կ'ենթարկուին չարչարաններու, ու կը մեծնան ատելութեան զգացումներով և հոգեկան նուաստացուցիչ սլայմաններով:

Անոնք կը դաստիարակուին անմարդկային օրէնքներով, որ օր մը ծառայեն տուեալ երկրին բանակին ամենավայրագ գորամասին մէջ, խիղճէ ու դատողութենէ զուրկ:

Այս բոլորին նուիրուած հարուստ գրականութիւն՝ արդէն գոյութիւն ունի, որմէ չեն ուզեր օգտուիլ, այսօրուան սլետական ինքնակոչ քաղաքագէտները, որոնք կը փափաքին ըլլալ աշխարհի միահեծան տէրը:

Զորեքշաբթի վեց 'Իեկտեմբերին, Հայաստանի «Առաջին Ալիք» հեռատեսիլի կայանէն «Օտար խաղեր» յայտագիրը երբ դիտեցի, այլայլած հետեւեցայ 16 տարեկան մանչ զաւակի մը ոխին ու ատելութեան, իր հարագաստ մօր հանդէս: Որովհետեւ մայրը զինք մէկ տարեկանին տուած է մանկատուն, ու ինք մեկնած արտասահման:

Հիմա՝ հարստացած, տուն ու տեղ գնած էր, ու կ'ուզէր որ տղան իր գիրկը վերադառնայ, իր զաւակը: Ան ալի արցունք թափելով կ'աղաղակէր, որ տղան ներէ իրեն, քանի որ այդ օրերուն ուտելու հաց անգամ չունէին: Հիմա կ'աղաչէր լալով, որ տուն՝ իր քով գայ տղան, որուն կը խոստանար տալ ամէն բան, որ ան կը փափաքէր:

Տղան, մօրը խօսքերը լսեց, ու լացը դիտեց շատ անտարբերութեամբ, ու ըսաւ,

– Ես լացի 15 տարի, մայր փնտռելով, դուն զիս զրկեցիր մայրական սէրէն ու գուրգուրանքէն: Եթէ անօթի էիր, թող ես ալ անօթի մնայի, բայց կշտանայի մօր սէրէն:

Դուն Հիմա, օտարական մըն ես ինծի համար, ու ես քեզ չեմ ճանչնար, ո՛չ Հիմա... և ոչ ալ վաղը: Իմ թափած մանկական արցունքներս չես կրնար մոռցնել ինծի, քու կեղծ արցունքներովդ: Ես իմ ճամբաս շուրջ եմ և չեմ ուզեր քեզ տեսնել...»:

Ներկաները և Հոգեբանը ըրին իրենց թելադրութիւնները և մեկնեցան:

Սէրը և յիշողութիւնը մեր անձէն գորաւոր են, ու ժամանակը որքան ալ թաւալի, ու տարիներու վաղքը վերածուած ըլլան անցեալի, պատահած դէսպէ մը, երբ կամ անուն

Պատանի Յովհաննէս Հօրս և մօրս՝ Տէր և Տիկ. Գրիգոր Թաթուլեանի հետ, նկարուած Պաալպէքի «Ռաս էլ Այն»-ի սրճարանին մէջ, 1947-թ.ին:

մը մեզ կը տանին անցեալի մեր ասրումներուն, անջատելով մեզ ներկայէն:

Տղուն ու մօր փոխադարձ զգացումները, մէջս արթնցուցին այն մթնոլորտն ու սէրը, որ մենք ընտանեօք ունեցանք բոլորովին օտար՝ Գամշլիէն եկած վեց տարեկան Յովհաննէսին հանդէս, որուն ձեռքէն բռնած, հայրս զինք օր մը բերաւ մեր տունը, երբ իր հարազատ հայրը զինք ձիսլէյլի որբանոցը դնել կ'ուզէր: Հարազատ մօր և հօր զգացումներուն և հօրս մարդկայնական մտածողութեան զուգահեռը երբ ընեմ, կը տեսնեմ որ հարազատութիւնը իմաստ չունի, երբ կը բացակայի ծնողական պարտաւորութիւնը:

1945-թ.ի Հոկտեմբերին, դպրոցական վերամուտի առաջին շաբաթն էր: Հայրս՝ Գրիգոր Թաթուկեան, Յովհաննէս Թէրմանեանին ձեռքէն բռնած մտաւ տուն: «Վեց տարեկան գեղադէմ, հայու սեւ աչքերով երախայ մըն է, — ըսաւ սլարզ ու մէկին, բայց ուրախ ձայնով և աւելցուց. — Մաքրուհի, ձեզի ելբայր մը բերի, վաղը հետդ դպրոց կը տանիս»:

Ես ուսուցչուհի էի Հաճնոյ Սահակ-Մեսրոպեան վարժարանին մէջ, իսկ քոյրս՝ Վարդուհին կ'աշխատէր Տատրեան մանկապարտէզէն ներս:

Յովհաննէսին հայրը՝ Տիգրան Թէրմանեան Տիգրանակերտցի էր, և ոչ մէկ կասուանէր մեզի հետ:

Մայրս չընդդիմացաւ [թո՛ղ լսեն ներկայի տանտիկիները]: Ըստ սովորութեան՝ հօրս խօսքը պատգամ էր իրեն և մեզի համար:

Ճաշի սեղանը պատրաստուեցաւ ու, բոլորով մէկ, ճաշեցինք: Սուրճն ալ խմելէ ետք, հայրը մեկնեցաւ, նոյն իսկ առանց տղան համբուրելու:

Յովհաննէս ո՛չ լացաւ և ո՛չ ալ ուզեց հօրը հետ երթալ: Մենք անշուշտ, զարմացած, կը հետեւէինք կացութեան: Կարծէք հոգեկան կաս մը ստեղծուեցաւ մեր միջեւ: Ես եղայ քոյրիկ, հայրս ու մայրս եղան պասպա և մամա:

Յովհաննէս Կոկոն և Ծաղիկ դասարաններուն մէջ սիրուեցաւ բոլորէն: Մանկապարտէզի այդ օրերուն պատրաստուած հարուստ յայտագիրներով, աւարտական հանգէսներուն մէջ, միշտ թագաւոր կամ իշխանի դերը կը կատարէր: Մեզ բոլորս կ'ուրախացընէր իր կարգասլահութեամբ: Դարձած էր մեր հարազատը:

Առաջին և երկրորդ դասարաններն ալ անցուց որսվես դասարանին յաջողագոյն աշակերտը: Ուրեմն, չորս տարի, այս տղան եղաւ մեր սիրոյն ու գուրգուլրանքին առարկան:

Ամառ օր մը, իր հօրեղբայրը այցի եկաւ: Մինչ այդ՝ ոչ մէկ օր հայրը մեզ չէր այցելած: Արդէն վճարումի կամ ծախսի հարց գոյութիւն չունէր, որ զինք սպասէինք: Ան խնդրեց, որ թոյլատրենք իրեն, որ պատանին պտոյտի տանի որպէս հօրեղբայր: Յովհաննէս ճանչցաւ զինք, ու մարդուն ձեռքէն բռնած՝ մեկնեցան: Մենք անշուշտ իրաւունք չունէինք ո՛չ ըսելու: Բայց մայրս, իրենց մեկնելէն յետոյ, նախազգացում մը ունենալով ըսաւ. — Մաքրուհի, տղան պիտի տանի: Կը տեսնես. գիշերը ետ սլիտի չգայ Յովհաննէսը:

Եւ իսկապէս՝ երբ չվերադարձան, ընտանեօք շատ նեղուեցանք, որ այդ խելացի տղան սլիտի մնայ անուս, Գամիշլիի մէկ անկիւնը: Մինչդեռ ան կրնար օգտուիլ մեր իրեն տալիք հնարաւորութիւններէն, և դառնալ ուսումնական երիտասարդ, քանի որ ունէր արթուն միտք և ուշիմ էր:

Չաւակներ յաճախ զոհը կը դառնան իրենց հօր:

Յովհաննէս զոհը եղաւ իր տգէտ և գինեմոլ հօրը, քանի որ կանուխէն կորսնցուցած էր իր մայրը:

2007-ի Նոր Տարին կը նուիրեմ Յովհաննէսի որ մահացած էր 33 տարեկան հաս-

կին, ուղեղային արիւնախոնուում: Կը նուիրեմ զոհուած բոլոր մանուկներուն որոնք արեւին բացուած իրենց անմեղ աչքերը փակեցին Լիբանանեան Հարաւի մէջ Յուլիս-Օգոստոսին՝ շուրջ քառասնօրեայ սպառերազմին, Իսրայէլի անբարոյ, մարդկային բոլոր սկզբունքները ոտնակոխող պատերազմին հետեւանքով:

Նոր Տարի է կրկին: Պարտինք վինք դիմաւորել յոյսով ու հաւատքով: Թող կաղանդը բերէ խաղաղութիւն սիրելի Լիբանանին, զգաստութիւն՝ հին ու նոր պատերազմի ասպետներուն, բերէ համբերութիւն և բարօրութիւն Լիբանանահայութեան մասնաւորաբար, և ժողովուրդին բոլոր: Բերէ բարգաւաճում հայրենիքին, և ոյժ, կորով և արեւշատութիւն մեր սիրելի «Նայիրի»ին:

Շնորհաւոր Նոր Տարի բոլորին:

ՄԱՅ՝ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԳԵՂԱՆԿԱՐՉՈՒՅԻ ՔՐԻՍՏԻՆ ՍԱԼԷՐԻ - Ի

Ցաւով տեղեկացանք Պոլսահայ տաղանդաւոր գեղանկարիչ Քրիստին Սալէրիի-ծնեալ՝ Յակոբովիչ) մահը, որ սպտահած է վերջերս ալեհեր (91 տարեկան) տարիքի մէջ:

Մեծահամբաւ արուեստագիտուհին ծնած է Սիլիվրի: Փոքր տարիքէն փոխադրուած է Պոլիս ուր, շատ կանուխէն, նկարչական հակումներ ցոյց տուած է և հետագային դարձած Վրժինի Վարսետ մը, որ կը դասուի Թուրքիոյ մեծագոյն գեղանկարիչներու շարքին: Իր համբաւը տարածուած է նաեւ միջազգային գետնի վրայ, իր գեղանկարներու ցուցադրումով Արեւմտեան երկիրներու ցուցասրահներու և թանգարաններու մէջ: Իր գործերուն մէկ մասը ներշնչուած են հայկական ֆոլքլոր-էն:

Ք. Սալէրի ծանօթ և գնահատուած գեղանկարչուհի է նաեւ Հայաստանի մէջ, ուր ցուցադրուած են իր դրուատանքի արժանացած գործերը Հայաստանի Բ. Հանրապետութեան շրջանին: Արժանացած է շքանշաններու:

Յայտնենք նաեւ, որ Ք. Սալէրիի անունն ու անձը կ'անշուի հայ ժողովուրդի մօտիկ անցեալի պատմութեան ողբերգա-դիւցազնական դէմքերէն՝ եղերաբախտ Ռուբէն Սեւակի հետ, ըլլալով հերոսնահատակին քրոջ աղջիկը:

Աւելցնենք, որ Ք. Սալէրի մտադիր էր իր մանչին՝ ամերիկաբնակ Ալէնի գործակցութեամբ Ռուբէն Սեւակի անունով Տուն-Թանգարան մը հիմնել... Պոլսոյ մէջ: Իր մահով անգործադրելի սիրտի ըլլա՞յ այդ ծրագիրը: Հարցականի տակ կը մնայ նաեւ, թէ թրքական իշխանութիւնները ինչպէս կրնան ընդունիլ հայկ. ցեղասպանութիւնը կերպով մը խորհրդանշող նման Տան-Թանգարանի մը բացումը Մեծ Ոճիրի Որջ՝ Պոլսոյ մէջ:

Շաբաթ, 9 Դեկտ. 2006-ին, ժամը 13: 00-ին, Շիշլիի գերեզմանատան մէջ, հանգուցեալին հողակոյտին վրայ մասնաւոր հոգեհանգստեան սյաշտօն կատարուած է: Իսկ 7 Դեկտ.ին ալ Ղալաթիոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ մատուցուած է «Մահուան քառասնից լրման առթիւ»:

Մեծ գեղանկարչուհիին կորուստին առթիւ, «Նայիրի» կը վշտակցի հանգուցեալին ընտանիքին, հարազատներուն և մասնաւորաբար՝ Տէր և Տիկ. Յովհաննէս Զիլինկիրեանին:

ԳԱՂԱՓԱՐԻ ՆՈՒԻՐԵԱԼ ԸԱՐՔԱՅԻՆԻ ՏԻՊԱՐ ՄԸ-ՑԱԿՈՐ ՑԱԿՈՐԵԱՆ

2007-ի առաջին օրերը եղան լոխրալի մեր ընկերական շրջանակին համար, նաե՛ր կորուստովը հաւատարոք կուսակցական, շարքային անխոնջ ու աշխոյժ գործիչ, գաղափարա-հայրենասիրական իր գործունէութեամբ վաստակաւոր, իր ծառայասիրութեամբը ընկերա-համակրական շրջանակէն գնահատուած ու յարգանք վայելող Յակոբ Յակոբեանը... Որ տիպար մըն էր հաւատարիմ ուխտապահութեան, օրինասպահ ու նախանձախնդիր գաղափարական մարդու, անշեղ հայրենասէրի, որ օժտուած էր նաեւ կազմակերպողի շնորհներով, և աւելի քան հինգ տասնամեակներ իր բոլոր կարելիութիւններով, որքան ալ համեստ ըլլային անոնք, ջանաց իր լաւագոյնը տալ իր Կուսակցութեան՝ Ս.Դ.Հ.Կ.ին, Միութեան՝ Հ.Մ.Մ.ին ու յատկապէս բնակիչներուն՝ Պուրն Համմուտի Թիրո-Սաննազ թաղին ուր բնակած էր ինք մինչեւ հիղաւանհին վերացումը-մասամբ՝ հրդեհի սխաւոճառով- և միշտ ջանացած որ թեթեւցնէ տեղի, մանաւանդ իրեն ծանօթ ազգակիցներուն հոգերը:

Հակառակ իր փխրուն առողջութեան՝ Յ. Յակոբեան կը հետեւէր մեր ազգային ու ընկերային կեանքի ելեւէջներուն, նորութեանց, կը հրճուէր ի տես և ի լուր յաջողութիւններուն, սրտցաւորէն կ'այսպանէր նկատուած թերին ու ամէն վրէպ, և կը մաղթէր, որ օրինակելի բարձրութեան վրայ տեսնուին իր սիրած Կուսակցութիւնն ու Միութիւնը, Գաղափարական կեանքը որոնց ծառայութիւնն ուխտած էր ինք իր գրեթէ սխաւոճի տարիքէն- իր կանխահաս մահացած հօրը օրինակով-, հաւատացած Մայր Կուսակցութեան սկզբունքներուն և եղած կարգապահ մէկ զինուորագրեալը անոր:

Գաղափարական մարդու և մինչեւ կեանքի վերջին րոպէն իր երդումին վրայ հաւատաւ մնացած սկզբունքի տէր հայու և մարդու իր տիպարը կրնայ օրինակ ծառայել այսօր նորընծայ ուղեկիցներուն և գաղափարակիցներուն յատկապէս:

«Նայիրի» խմբագրատունը մտերիմ վայր էր մեր վաղեմի ու անկեղծ զինակիցին համար, ուր մերթ կ'այցելէր ան ի հեճուկս վատառողջութեան, որ ունենայ սրտցաւ գրոյց և գէթ, սփոփուի մասամբ, իր կրած դառնութիւններէն:

Ընկերոջ յուղարկաւորութիւնը կառարուեցաւ Յունուարի 11-ին, Թրատ թաղի Ս. Ս.ստուածածին եկեղեցիին մէջ, ուր մեծաթիւ սգակիր հարազատներու, գաղափարակիցներու և բարեկամ - ծանօթներու ներկայութիւնը խօսուն վկայութիւն էր կեանքէ համեմատաբար շուտ մեկնած Յակոբի հանրութեան մէջ վայելած յարգանքին, որուն վերջին արտայայտութիւնը կազմեց զինք դրուատող դամբանախօսութիւնը ու գաղափարական խմբերգը որոնք ընկերացան թաղմանը վաստակաւոր նուիրեալին, որ մեկնեցաւ թէպէտ, բայց իր վաստակը և անունը կ'ապրին երկար ապրողներուն յիշողութեան մէջ:

«Նայիրի» իր խորագգած վշտակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալին ընտանիքին և հարազատներուն:

«Ն.»

ԱՐԵՒԻ ԼՈՅՍԻ ՆՄԱՆ ՊԱՅԾԱՌ
ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...

... ԲԱՅՅ "TABOU"
ԵՂՈՂ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱՋՆԵՐՈՒ ՀԱՌԱՏԱՅՈՂ
ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՄԵԾԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
ԱՆԳԻՏԱՅՈՒԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԱՅՅ՝ 1970-Թ.ՆԵՐՈՒՆ Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱԳ ՆԱԽԱՐԱՐ ՃՈՆ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ ԽԻՋԱՄԱԲԱՐ
ԳՐԵՅ ԱՅՍ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄԵԹՐ ԳԱՍՊԱՐ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ - 1990-Թ.ՆԵՐԷՆ
ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍՕՐ,
ԿԸ ԳՐԷ ԱՅՍ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ 1995-Թ.ԷՆ Ի ԿԵՐ «ՆԱՅԻՐԻ»Ի
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆԻՒԹԸ՝
ԱՅՍ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼՈՎԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՈՒՌՔԷՆԵԱՆ)

Երկու օր առաջ, Փարիզէն մեր
ատ ազգասէր մէկ բարեկամը, մեզի
րկեց բացառիկ հրատարակութիւն
ը INTERNET-էն արտատպուած,
նգլերէն լեզուով՝

“THE JEWISH GENOCIDE
OF

ARMENIAN CHRISTIANS”

[«Հրեաներուն Կողմէ Գործուած
եղասպանութիւնը Զրիստոնեայ Հա-
րուն Դէմ»] Սիոնական հրեաներուն
ողմէ հայոց դէմ կատարուած ցե-
ասպանութեան մասին 533 էջոց

CHRISTOPHER JON BJERKNES

THE JEWISH GENOCIDE
OF
ARMENIAN CHRISTIANS

Copyright © 2006. All Rights Reserved

սյս ուսումնասիրութեան մէջ, CHRIS-
TOPHER JON BJERKNES 318 գիրքերու
և յօդուածներու անուններ նշած է,
Տեղբերուներ կատարելով անոնցմէ,
որ գաղափարները անհերքելի փաստերով ապացուցանող (իրը՝ BIBLIOGRA-
PHIE):

Եւ BJERKNES իր ուսումնասիրութեան յառաջաբանին առաջին էջին
լրայ կը նշէ “THE LONDON TIMES”ի 11 Յուլիս 1911-ի թիւին մէջ հրատա-
րակուած լուրը՝ որ թերթին Վիէնայի թղթակիցին կողմէ ղրկուած է և որու
Տեղ [1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութեան դահիճները եղող] ITTIHAD VE
GERAKKI կուսակցութեան հրեական կազմակերպութիւն մը եղած ըլլալը կը
տեղեկացներ։—

“It is a well-known fact that the Salonika Committee was formed under Masonic
auspices with the help of the Jews and Donmehs, or crypto-Jews of Turkey, whose head-
quarters are at Salonika, and whose organization took, even under Abdul Hamid, a
Masonic form. Jews like Emmanuel Carasso, Salem, Sassun, Fardji, Meslah, and Don-
mehs or crypto-Jews, like Djavid Bey and the Baldji family, took an influential part both
in the organization of the Committee and in the deliberations of its central body at
Salonika. These facts, which are known to every Government in Europe, are also known
throughout Turkey and the Balkans, where an increasing tendency is noticeable to sad-
dle the Jews and Donmehs with responsibility for the sanguinary blunders which the
Committee has made.”- Vienna Correspondent for The London Times, “Jews and the
Situation in Albania”, “The London Times”, (11 July 1911), p. 5.

Ստորել՝ բնագրին իմաստային վերծանումը.–

Յայտնի իրողութիւն մըն է, թէ Սելանիկի Կոմիտէն ստեղծուած էր Մասոնական հովանիի տակ, նախաձեռնութեամբ ու աջակցութեամբ «քօղարկը-լած-հրեայ»ներու և «Տէօնմէ»ներու – դաւանափոխ, իսլամացած հրեաներու կամ Թուրքիոյ այլասերած հրեաներուն կողմէ, որոնց կեդրոնատեղին Սելանիկ կը գտնուէր և որոնց կազմակերպութիւնը ստացաւ, նոյնիսկ Ապտիւլ Համիտի օրով Մասոնական [Ազատ-Որմնադրական] բնոյթ: Հրեաները, ինչպիսիք էին՝ Էմմանուէլ Քարասօ, Սալէմ, Սասուն, Ֆարճի, Մեսլահ և «Տէօնմէ»ներ կամ «քօղարկուած-հրեայ»ներ՝ նման Ճաւիտ Պէյ և Պալճի ընտանիքին, ունեցան ազդու դերակատարութիւն «Միութիւն և Յառաջդիմութիւն»ի ղեկավար կորիզի ստեղծման մէջ ի Սելանիկ: Այս իրականութիւններուն լաւատեղեակ են Երոպական բոլոր կառավարութիւնները ամէնուրեք, մինչեւ Պալքանները և անգամ Թուրքիոյ մէջ, և կը վկայեն հրեաներուն ու դաւանափոխութեամբ թրքացած-իսլամացած «Տէօնմէ» հրեաներուն պատասխանատուութեանը մասին Կոմիտէի արիւնարբու անդամներուն կողմէ գործուած սպանդներուն, երիտթուրքերու ոճրապարտութեանը որ անհերքելի է – կը հաւաստէ “The London Times”ի թղթակիցը իր «Հրեաները և Ալպանիոյ Կացութիւնը» յօդուածին մէջ որ լոյս տեսած է “The London Times”ի 11 Յուլիս 1911 – թուակիր համարին էջ 5-ին մէջ:

Եւ Christopher Jon Bjerknes իր այս հոյակապ ուսումնասիրութեան մէջ՝ հրեաներուն կողմէ հայերուն դէմ կատարուած թշնամութիւններուն պատմութիւնը կ’ընէ, սկսելով պատմական հնագոյն շրջաններէն [մէջբերումներ ընելով նաեւ Աստուածաշունչէն] ու հասնելով 1915-թ-ի հայկական ցեղասպանութեան և մեր օրերու ողբերգութիւններուն:

***

Եւ մենք՝ գոնէ բացարձակ մեծամասնութիւնը հայութեան, չենք գիտեր այս իրականութիւնները:

Եւ գիտցողներն ալ անգիտանալ կը ձեւացնեն այս իրականութիւնները կամ զանոնք հրապարակաւ ըսելու համարձակութիւնը չեն ունենար:

Իսկ մենք՝ հայերս, քծնելու համար սիոնական ոճրապարտ հրեաներուն, նոյնիսկ դեռ այսօր, Հայկական Հանրապետութեան հողին վրայ, հրէական ցեղասպանութիւն կոչուող “SHOAH”ի յիշատակին յուշարձաններ կը բարձրացնենք: Մոռնալով որ Հրէաստանը, մինչեւ այսօր, հայկական ցեղասպանութիւնը չէ ընդունած:

Սիոնիզմը ոչ միայն հայկական ցեղասպանութիւնը չի ճանչնար, այլեւ ու մանաւանդ՝ Ամերիկայի մէջ, երկար տարիներէ ի վեր հրեաները, իբր զհնակիցը և դաշնակիցը թուրքերուն, Մ. Նահանգներուն կողմէ հայկական ցեղասպանութեան պաշտօնապէս ճանաչումին արգելք կ’ըլլան:

Նոյնիսկ ներկայ օրերուն, Թուրքիոյ ԱԳ նախարար Ապտուլլայ Կիլը որ Ամերիկա գացեր է, նախ հրէական LOBY-ին այցելած է: Եւ ո՛վ գիտէ ինչ սակարկութիւններով հրէական LOBY-էն ուզած է, որ [ԱՄՆ-ի Գոնկրէսին պէս որ մերժած էր հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունիլ] արգելք ըլլայ Ամերիկայի կողմէ հայկական ցեղասպանութեան աղաղակող իրականութիւնը ընդունելուն:

* * *

Մեր գրութիւններուն հետեւողները նկատած են թերեւս, որ 2007-թ.ի «Նայիրի»ի Բացառիկին մէջ, սապէս գրած էինք... Պատմութիւնը կրկնութիւն է կ'ըսեն: Ոչ: Պատմութիւնը աշխարհը կառավարող ուժերուն՝ իրենց իշխանութիւնը տեսականացնելու համար կատարած անիրատւութիւններուն, սպաննութիւններուն և դաւադրութիւններուն շարունակութիւնն է»: Տարիները կ'անցնին...

Եւ մեծ պետութիւններուն իրենց տիրապետութիւնը շարունակելու համար վարած ռազմավարութիւնն ալ կը փոխուի:

Սիոնական մեծ դրամատէրերու կազմակերպութիւնը 1915-թ.ին. իրենց շահերուն համար հայ ազգը ցեղասպանութեան ենթարկել տուին և Արեւ-

մըտեան Հայաստանի հողերուն վրայ մեծ Թուրքիա մը ստեղծեցին: Եւ այս «Թուրքիոյ» շնորհիւ 1948-թ.ին, Իսրայէլ մը մէջտեղ բերին... Բայց 1923-թ.ին ստեղծուած Թուրքիան հազիւ 5 միլիոն էր:

Այս Թուրքիան, 1923-թ.ին, 15 միլիոնի հասաւ: Եւ 2007-ի Թուրքիան այսօր 70 միլիոն է: Իսկ կը սպասուի, որ 2020-թ.ին՝ Թուրքիան դառնայ 100 միլիոն:

Մեր երիտասարդական տարիներուն երեւակայական (FANTASTIQUE) ու վախազդու ֆիլմերու շարք մը կար, “FRANKENSTEIN” անունով:

Իբր թէ գիտնական մը, դիակի մը կեանք տուած և “FRANKENSTEIN” անունով տիտան-հրէջ մը ստեղծած է:

Բայց յետոյ այս գիտնականը, իր ստեղծած “FRANKENSTEIN”էն սարսափիլ ու փախուստ տալ սկսաւ:

Այսօրուան Թուրքիան ալ՝ այս Ֆրանքընշթայն-ին կը նմանի:

Սիոնիստ մեծ դրամատէրերու կազմակերպութիւնը 1923-ին ստեղծեց «Նոր» Թուրքիան:

Բայց այսօրուան «100 միլիոնոց» Թուրքիան “FRANKENSTEIN”ի նման

կը սարսափեցնէ Թուրքիան ստեղծող Սիոնիստ դրամատերերու կազմակերպութիւնը:

Սիոնիստները շատ լաւ գիտեն, թէ այսօրուան Իսրայէլի հողերը՝ 16-րդ դարէն սկսեալ մինչեւ 1917-թ.ը, թուրք Օսմանցիներուն գրաւման ենթարկուած էին:

Եւ ամէնէն կարելորը՝ 1923-թ.ի Թուրքիոյ բնակչութիւնը խառնածին, գանգան ազգերէ բաղկացած զանգուած մըն էր:

Քեմալական ֆաշիստ վարչաձեւը այս ժողովուրդները, Թուրանական գաղափարներով դաստիարակելու ուղիով, այսօրուան ցեղապաշտ Թուրքիան ստեղծեց:

Օսմանեան կայսրութիւնը մինչեւ դեռ վերջերս իր արմատները եղող Սիջին Ասիոյ թուրքերուն հետ միանալու հեռանկար չէր ունեցած:

Արդէն Օսմանցիները, շատ մեծ իրատեսութեամբ, ինքզինքնին թուրք չէին նկատեր: Իրականութեան մէջ ալ այս կայսրութիւնը, ձեւով մը, Բիւզանդական կայսրութեան շարունակութիւնն էր: Եւ բնակչութիւնը՝ թրքութեան հետ կապ չունեցող Հայ, Յոյն և այլ Քրիստոնեայ ժողովուրդներէ բաղկացած բայց Իսլամ վարչաձեւի մը ենթարկուած զանգուած մըն էր:

Մինչդեռ այսօրուան Թուրքիան, գրեթէ հարիւր առ հարիւր համեմատութեամբ, իսլամներէ բաղկացած պետութիւն մըն է:

Եւ թրքական պետական վարչութիւնը, անունը ինչ որ ալ ըլլայ, ինչ գոյն ալ ունենայ՝ Քեմալական ըսուած ֆաշիստ և ցեղապաշտ գաղափարականին պաշտպանը և դաւանողը եղող թրքական բանակին հրահանգներով կ'առաջնորդուի և կը գործէ:

**

Եւ հարիւր առ հարիւր իսլամացած ու մեծ մասամբ թրքացած ժողովուրդով թրքական այս պետութիւնը, Թուրանական հեռանկարներ ունի:

Արդէն 1923-թ.էն ի վեր Մուսթաֆա Քեմալէն սկսեալ բոլոր թրքական կառավարութիւններուն հեռանկարը [քողարկուած ձեւով] Թուրանական միութիւն ստեղծել էր: Մուսթաֆա Քեմալին թրքական լեզուն պարսկերէն և արաբերէն բառերէն «մաքրագտել»ը այս Թուրանական առաջին քայլերն էին:

Սիւլէյման Տեմիրելէ սկսեալ այս գաղափարները, բացէ ի բաց յայտնուիլ սկսան:

Տեմիրելն էր՝ Պալքաններէն մինչեւ Խաղաղական Ովկիանոս երկարող «Մեծն Թուրքիա» ծրագիրը մէջտեղ նետողը:

**

Եւ Սիոնիստ մեծ դրամատերերու կազմակերպութիւնը՝ իրենց հակակըձ-ռէն դուրս ելլել ջանացող և Թուրանական հեռանկարներ մշակող Թուրքիոյ (նոր “FRANKENSTEIN”ի) դէմ, փոխադարձ միջոցներ առնել սկսաւ:

Այս պատճառաւ է, որ BUSH- հօր 1990-թ.ին Իրաքի դէմ կատարած առաջին պատերազմին, թէ՛ Արաբներուն և թէ՛ Թուրքիոյ ի վնաս Իրաքի հիւսիսային մասին մէջ նոր պետութիւն մը [գրեթէ] ստեղծուեցաւ՝ «Քիւրտիստան»ը:

Այս նոր «Քիւրտիստան»ը ստեղծելով՝ Սիոնիստները մէկ քարով երկու թռչուն զարկած եղան:

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

**TÜRK DIS ISLARI BAKANINI
ABDALLAH GÜL
AMERİKAN PAZARINDA
PAZARLIK, PAZARLIK, PAZARLIK
ERMENİ SOYKIRIMINI ?
İRAKTAKİ YENİ KÜRT DEVLETİNİ ?
TÜRKİYE İÇİN
HANGİSİ DAHA ÖNEMLİ ?
SEÇ SEÇEBİLDİĞİNİ ABDULLAH GÜL**

BUGÜNKÜ YAZMIZIN AMACI 1960-LARDA İSTANBULDA TÜREYEN AMERİKAN PAZARLARINDAN BAHSETMEK DEĞİL.

1960-LARDA İSTANBULDAKİ AMERİKAN PAZARLARI: O TARİHLERDE TÜRKİYEYE YERLESEN AMERİKAN ÜSLERİNDEKİ ASKERLERİN ARTIKLARINI SATAN DÜKKANLARDI.

HALBUKİ BU GÜNKİ AMERİKAN PAZARI TÜRKİYE İÇİN HAYAT MEMAT MESELESİ. AMERİKA TÜRKİYEYE SONTAJ YAPIYOR: "EĞER İRAKTAKİ KÜRT DEVLETİNİ KABUL ETMEZSENİZ, KARSINIZA ERMENİ SOYKIRIMINI ÇIKARIRIZ".

DOĞRUSUNU İSTERSENİZ, İKİ TEKLİFDE AYNI KAPIYA ÇIKAR.

1.- İRAKTAKİ KÜRT DEVLETİ EN SONUNDA TÜRKİYEDEKİ 30 MİLYON KÜRTLERLE BİRLESECEK VE TÜRKİYE DENİLEN UYDURMA DEVLET PARÇALANACAKTIR.

2.- ERMENİ SOYKIRIMI DENİLEN SUÇU İSLEYEN TÜRKLER İSE EN-SONUNDA CEZALANDIRILACAK VE TÜRKLERİN ÇALDIKLARI ERMENİ VATANI ERMENİLERE İADE EDİLECEKTİR.

* * *

FAKAT ABDULLAH GÜLÜN ÜMİDİ AMERİKADAKİ YAHUDİ LOBİSİNDE.

ÇOK TUHAF. 7 SUBAT 2007-DE ABDULLAH GÜL AMERİKAN DIS ISLARI BAKANINI CON. RICE İLE SADECE YARIM SAAT KONUSMUS. SONRA GİTMİŞ YAHUDİ LOBİSİNE. ONLARLA BİR BUÇUK SAAT KONUSMUS.

YANI, AMERİKADA YAHUDİ LOBİSİ, DEVLET İÇİNDE DEVLET Mİ ?

ZATEN SON ZAMANLARDA AMERİKAN HARVARD UNİVERSİTESİNİN YAYINLADIĞI KİTAPTA, AMERİKAYI İDARE EDENLERİN YAHUDİ LOBİSİ OLDUĞU AÇIKLANMIŞTI.

ABDULLAH GÜL AKILLI ADAM.

HANGİ KAPİYİ ÇALACIĞINI ÇOK İYİ BİLİYOR.

... FAKAT GEL GOR KI IRAKTAKI KURT DEVLETININ KURUCULARI VE ENBUYUK DESTEKÇİLERİ DÜNYA YAHÜDİ TESKİLATI.

DÜNYA SİYONİST TESKİLATININ PROGRAMININ TATBİK EDEN FRANSA YAHÜDİLERİ, 1981-LERDE KÜRTLER LEHİNE ÇALIŞMALAR YAPMIYA BASLAMISLARDI.

O ZAMANKI FRANSA CUMHUR BASKANI FRANÇOİS MITTERRAND-IN KARISI MME. DANIELLE MITTERRAND KÜRTLERİN EN BÜYÜK DESTEKÇİSİ VE HAMİSİ İDİ.

PARIS-TE KURULAN KÜRT KÜLTÜR MERKEZİ, DANIELLE MITTERRAND-IN ESERİDİR. DANIELLE MITTERRAND BİR KAÇ KERE KÜRDİSTANA GİTTİ, VE KÜRTLERE ÇOK YARDIM ETTİ. BUNLAR, İLERDE KURULUCAK KÜRDİSTAN İÇİN İLK ÇALIŞMALAR İDİ.

1990-DA- BUSH-BABANIN İRAK SAVASINDA KUZEY İRAKTA DI FACTO KÜRDİSTAN KURULDU.

2003-DE İSE BUGÜNKÜ BUSH-UN SADDAM HÜSEYİNİ DEVİRMEK İÇİN BASLATTIĞI İRAK SAVASINDA İRAK KÜRDİSTANI HAKIKİ BİR DEVLET HALİNİ ALDI. MECLİSİ, ORDUSU VE HERSEYİ İLE TAM BİR KÜRT DEVLETİ KURULDU.

VE EN MÜHİMİ KÜRT ORDUSUNU EGİTENLER AMERİKAN UNIFORMASI GIYMIS İSRAELİ ASKERİ UZMANLAR.

BU DURUMU HABER ALAN TÜRKLER PROTESTO ETTİ AMA. İSRAEL DEVLETİ YALANLADI.

AMERİKAN ELBİSESİ GIYMIS YAHÜDİ SUBAYLARININ KİMLİĞİNİ KİM ARİYABİLİR? VE BUGÜN İRAK KÜRDİSTANI BÜYÜK BİR GELİŞME İÇİNDE.

HER TARAFTA İNŞAAT VAR. BİNALAR VE BİLHASSA FABRİKALAR KURULUYOR.

VE BU ÇALIŞMALAR İDARE EDENLER YİNE KAMUFLE EDİLMİS İSRAELİLER...

BU HAKİKATLERİ TÜRKLERDE BİLİYOR.

VE TÜRKLER P.K.K. TERRORİSTLERİNİ VURMAK BAHANESİ İLE İRAKA GİRMEK İSTİYORLAR. FAKAT AMERİKA BIRAKMIYOR.

VE BASLARINA GELECEK TEHLİKEYİ BİLEN MİLLİYETÇİ TÜRKLER AÇIKÇASI BU YENİ KURULAN KÜRDİSTANI YIKMAK İÇİN İRAKA HÜCUM ETMEK İSTİYORLAR VE BU ARZULARINIDA GAZETELERDE YAZIYORLAR.

VE TÜRKLERİN BU ARZULARINA MANİ OLAN AMERİKALILARA, TÜRK GAZETELE- RİNLE NE SİTEMLER, NE TEHDİTLER...

* * *

...EY KATİL YAGMACI SOYKIRIMCI TÜRKLER.

BUNDAN EVVEL DE YAZDIK. ARTIK AMERİKANIN VAZGEÇİLMEZ MÜTTEFİKİ DE- GİLSİNİZ...

GEÇTİ O ZAMANLAR...

O ZAMANLAR KI AMERİKAN DİS İSLERİ BAKANİ HENRY KISSİNGERİN EMRİ İLE SİZİN BAS BAKANINIZ BÜLENT ECEVİT KİBRİSA SALDIRIR VE KİBRİSİ KANA BULAR- DI...

FİRSATINI BULURSANIZ TEKRAR YAPARSINIZ. AMA SİMDİ SİZİ BIRAKMAZLAR.

SİZ YALNIZ MASUMLARI, HRANT DINKİ VE BENZERLERİNİ ÖLDÜREBİLİRSİNİZ.

SİZİN HUYUNUZ BU.

SİZ HİÇ DEĞİSMİYEN AYNI VAHSİ TÜRKERSİNİZ.

**ԿԸ ՀԻՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐԻ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
 ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾ. ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝ ԱՊՏԱԼԼԱՀ ԿԻՒԼ
 ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՇՈՒԿԱՅԻՆ ՄԷՋ...**

**ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ, ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ, ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ...
 ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ**

ԹԷ՞

**ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ՔՐՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ...
 ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ԱԻԵԼԻ ԿԱՐԵՒՈՐ Է...
 ԸՆՏՐԷ՝ ՈՒՋԱԾԴ, ԱՊՏԱԼԼԱՀ ԿԻՒԼ**

Մեր այսօրուան գրուածն նպատակը, 1960-թ.ներուն Պոլսոյ մէջ երեւցած «Ամերիկեան շուկայ» կոչուող խանութներու մասին խօսիլ չէ:

1960-թ.ներուն Պոլսոյ Ամերիկեան շուկաները՝ նոյն թուականներուն Թուրքիոյ մէջ բացուած Ամերիկեան կայաններու զինուորներուն աւելցուքները ծախող խանութներ էին:

Մինչդեռ այսօրուան Ամերիկեան շուկան Թուրքիոյ համար «Մահու եւ կենաց» հարց է: Ամերիկեան Թուրքիոյ կ'սպառնայ...—

«Եթէ Իրաքի մէջի բրտական պետութիւնը չընդունիք՝ ձեր դէմը հայկական ցեղասպանութեան հարցը կը հանենք»:

Ձեզի «շիտակը ըսե՛նք»— երկու հարցերն ալ, իրենց վերջաւորութեան, նոյն ձեւով կ'աւարտին.

1.— Իրաքի քրտական պետութիւնը ի վերջոյ Թուրքիոյ մէջ գտնուող 30 միլիոննոց քիւրտերուն պիտի միանայ, և Թուրքիա կոչուող շինծու պետութիւնը պիտի կործանէ:

2.— Հայկական ցեղասպանութեան ոճիրը գործող Թուրքերը՝ ի վերջոյ պիտի պատժուին. և Թուրքերուն գողցած հայոց հայրենիքը հայերուն պիտի վերադարձուի:

★

★ ★

... Բայց Ապտուլլահ Կիւլը՝ իր յոյսը Ամերիկայի հրէական LOBY-ին վրայ դրած է: Շատ զարմանալի է: 7 Փետրուար 2007-թ.ին Ապտուլլահ Կիւլը, Ամերիկայի ԱԳ Նախարար Գ. Ռայսի հետ միայն կէս ժամ կը տեսակցի: Յետոյ կ'երթայ հրէական LOBY-ին: Անոնց հետ մէկուկէս ժամ կը բանակցի:

Այսինքն՝ Ամերիկայի հրէական LOBY-ն պետութեան մէջ պետութի՞ւն է:

Արդէն վերջերս, Ամերիկայի Հարվըրտ համալսարանին կողմէ հրատարակուած գիրքին մէջ գրուած էր, թէ «Ամերիկան ղեկավարողը հրէական LOBY-ն է»:

Ապտուլլահ Կիւլ՝ խելացի մարդ է: Ան շատ լաւ գիտէ, թէ «ո՞ր դուռը պէտք է զարնել»:

Բայց եկէք-տեսէք, որ Իրաքի քրտական պետութեան հիմնադիրները և անոր ամէնէն շատ թիկունք կանգնողները՝ համաշխարհային հրէական կազմակերպութիւնն է:

Համաշխարհային Սիոնիստական կազմակերպութեան ծրագիրները գործադրող Ֆրանսայի հրեաները 1981-թ.ին, քիւրտերուն ի նպաստ աշխատանքներ սկսած էին տանիլ արդէն:

Այդ ժամանակներու Ֆրանսայի Նախագահ FRANCOIS MITTERRAND-ին կիւնը՝ DANIELLE MITTERRAND-ը քիւրտերուն մեծագոյն պաշտպանը և զիրենք հովանաւորողն էր:

Փարիզի մէջ հիմնուած քրտական մշակոյթի կեդրոնը՝ Տանիէլ Միթթերանին ստեղծագործութիւնն է:

Տիկին Միթթերան քանի մը անգամներ Քիրտիստան գնաց և քիրտերուն շատ օգնեց:

Այս օգնութիւնները ապագային կազմուելիք քրտական պետութեան շատ ծառայեցին:

Եւ 1990-թ.ին հայր BUSH-ին Իրաքի դէմ սկսած պատերազմին, չիւսիսային Իրաքի մէջ «DI FACTO» քրտական շրջան մը ստեղծուեցաւ:

2003-թ.ին ալ այսօրուան Պուշին Սատտամը տապալելու համար սկսած Իրաքի պատերազմին, Իրաքեան Քիրտիստանը վերածուեցաւ իսկական պետութեան՝ իր բանակով, Ազգային ժողովով և ամէն ինչով...

Եւ ամէնէն կարելորը՝ քրտական բանակը մարզողները Ամերիկեան համազգեստ հագած չրեայ զինուորական մասնագէտներ էին:

Այս մասին տեղեկացած թուրքերը բողոքեցին՝ բայց հրէական պետութիւնը հերքեց իրեն «Վերագրուածը»:

Ամերիկեան համազգեստ հագած հրեայ սպաներուն ինքնութիւնը ո՞վ կրնար հարցնել:

Եւ այսօր Իրաքեան Քիրտիստանը յառաջացման ծամբու մէջ է: Չոն, ամէն կողմ, շինարարութիւն կը տեսնուի: Շէնքեր և մանաւանդ գործարաններ կը հիմնուին:

Եւ այս աշխատանքները կառավարողներն ալ՝ քողարկուած հրեաներ են:

Եւ այս իրականութիւններուն մասին թուրքերն ալ լա՛ւ տեղեկ են:

Եւ թուրքերը P.K.K.ի «Տեռորիստներ»ը ձերբակալելու սլատրուակով Իրաք մտնել կ'ուզեն:

Բայց Ամերիկացիները այս մէկը չեն թոյլատրեր:

Եւ իրենց գլխուն գալիք վտանգներուն գիտակից ազգայնամուլ թուրքեր, բացէ ի բաց նոր հիմնուած Քիրտիստանը կործանելու համար, Իրաքի վրայ յարձակիլ կ'առաջարկեն, և իրենց այս նպատակը թրքական թերթերուն մէջ կը հրատարակեն:

Եւ թուրքերուն արգելք եղող Ամերիկացիներուն դէմ թերթերուն մէջ, ի՛նչ անարգանքներ ու նաեւ ի՛նչ սպառնալիքներ չեն կատարուիր:

★

★ ★

Ո՛վ մարդասպան, աւարառու և ցեղասպան թուրքեր.

Ասկէ առաջ ալ գրած էինք: Դուք այլեւս, Ամերիկացիներուն անփոխարինելի դաշնակիցը չէք: Անցան այդ ժամանակները, այն ժամանակները երբ Ամերիկայի ԱԳ նախարար Չենրի Քիսինճըրին հրամանով ձեր վարչապետը՝ Պիւլէնտ Էճելիտ 1974-թ.ին Կիպրոսի վրայ կը յարձակէր և զայն կը թալանէր:

Եթէ առիթը գտնէք՝ կրկին նոյն վայրագութիւնները կրնաք գործել:

Բայց այլեւս ձեզի չեն թոյլատրեր: Դուք միայն անմեղները, չրանդ Տինքը և իր նմանները կրնաք սպաննել:

Ձեր նկարագիրն է այս: Դուք երբեք չէք փոխուիր:

Դուք, նոյն վայրենի թուրքերն էք:

ԱՐԵՒԻ ԼՈՅՍԻ ՆՄԱՆ ՊԱՅԾԱՌ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ... (Ծար. էջ 2-էն)

Նախ՝ Իսրայելի դէմ մեծ վտանգ եղող Սատտամի Իրաքը բաժան-բաժան ըրին:

Եւ մանաւանդ՝ Իրաքի հիւսիսային մասին, թրքական սահմանին վրայ մեծ քիւրտիստան մը ստեղծելով, թուրքերուն ապագայի թուրանական ծրագիրները խափանեցին:

Առաջին աշխարհամարտին [1914-1918-թ.] վերջաւորութեան քիւրտերը, Հայոց նման, անտեսուեցան:

Հակառակ որ, 1920-թ-ի Սելրի դաշնագրով, Արեւմտեան Հայաստանին կից՝ «քիւրտիստան» մըն ալ ստեղծել նախատեսուած էր: Բայց այն ատենուան սիոնական մեծ դրամատէրերու կազմակերպութիւնը, ի շահ Իրաքին ու Թուրքիոյ, զոհեցին Հայերը և քիւրտերը:

Բայց քիւրտերը, Հայոց նման, ցեղասպանութեան չենթարկուեցան:

Ընդհակառակը՝ 1915-թ-ի հայկական ցեղասպանութեան դահիճները մեծամասնութեամբ քիւրտերն էին, և Արեւմտեան Հայաստանի հողերուն վրայ ցեղասպանութեան ենթարկուող Հայ ժողովուրդին հողերուն այսօր տիրացածներն ալ քիւրտերն են:

Այս տեսակէտով՝ Իրանի և Իրաքի քիւրտերէն անջատաբար, այսօր թրքական գրաման տակ գտնուող Արեւմտեան Հայաստանի հողերուն վրայ բնակող մօտ 20 միլիոն հաշուող քրտական զանգուած մը գոյութիւն ունի:

Եւ Արեւմտեան Հայաստանի այս նոր բնակիչները եղող քիւրտերը, գրեթէ 50 տարիներէ ի վեր, թուրքերուն դէմ պայքար կը մղեն:

Եւ թուրքերը թէպէտ դժուարութեամբ, բայց խուժուժօրէն կը ջանան արգելք ըլլալ քիւրտերու ապստամբական շարժումին:

Եւ թրքական բանակը տեսաբար պատերազմական վիճակի մէջ է և մեծ կորուստներու կ'ենթարկուի:

1990-թ-ներուն՝ Իրաքի հիւսիսային մասին մէջ պաշտօնապէս քրտական ինքնավար շրջանի մը ստեղծման օրէն սկսեալ, վիճակը շատ բարդացած է թուրք պետութեան համար: Թրքական բանակը, իբր թէ P.K.K-ի «ահաբեկիչները» պատժելու համար, Հիւսիսային Իրաք խուժել կ'ուզէ: Բայց Ամերիկացիները այս մէկը չեն թոյլատրեր:

Որովհետեւ Ամերիկացիներուն համար, Իրաքի մէջ ստեղծուած դժոխային այս օրերուն, քիւրտերը ամերիկացիներուն միակ վստահելի զինակիցն են, ընդդէմ Արաբներուն: Եւ վաղն ալ՝ Թուրանական երազներ ունեցող թուրքերուն դէմ:

Որովհետեւ Թուրքիան, Արեւմտեան Հայաստանի մէջ ապստամբած քիւրտերուն դէմ այսօր, դժուար կացութեան մատնուած է: Իսկ վաղն ալ, Իրաքեան քիւրտիստանը եթէ օգնել սկսի Թուրքիոյ քիւրտերուն՝ այն ատեն Թուրքիոյ ամբողջութիւնը վտանգի պիտի ենթարկուի:

**

Սիոնիստ մեծ դրամատերերու կազմակերպութիւնը շատ լաւ գիտէ բաժանել և իշխելը:

Պաղեստինի մէջ, 50 տարիներէ ի վեր, խաղաղութեան և ազատութեան յոյսերով քնացուց խեղճ Պաղեստինցի ժողովուրդը: (Որովհետեւ Արաֆատը ներքուստ, կը գործակցէր Սիոնիստներուն հետ: Եւ իր մահէն յետոյ՝ 50 միլիոն տղարի հարստութիւնը իր կնոջը մնաց):

Յուսահատ Պաղեստինցիները «Ինթիֆատա»յի դիմեցին, բայց այս ապստամբութեամբ ալ ենթարկուեցան [գրեթէ] ցեղասպանութեան... որ դե՛ռ կը շարունակուի:

Պաղեստինցիները գրեթէ տարի մը առաջ, շատ արդար ընտրութիւն մը կատարեցին և Համաս-ը իշխանութեան բերին:

Բայց Սիոնիստները այս արդիւնքը չընդունեցին: «Համասը տեռորիստ է» ըսին, և դրամի ճամբան գոցեցին պաղեստինցիներուն առջեւ:

Եւ յաւելուած՝ «Ֆաթհ»ին Եգիպտոսի ճամբով գէնք տուին որ եղբայրասպան պատերազմը սկսի:

Առջի օր Սաուտի Արաբիոյ մէջ, Համաս-ի և Ֆաթհ-ի միջեւ [իբր թէ] զինադուլ գոյացաւ: Համաձայնութիւն ստորագրեցին:

Բայց Համաս-ը կրկին կը մերժէ ճանչնալ Իսրայէլի գոյութիւնը: «Երբեք պիտի չընդունինք Իսրայէլ անունով պետութեան մը գոյութիւնը»- Կ'ըսեն անոնք: Արդէն հրեաներուն ուզածն ալ կռիւներուն շարունակութիւնն է:

Սիոնիստները երբեք պիտի չընդունին Պաղեստինեան պետութեան մը ստեղծուիլը:

**

Լիբանանի մէջ տարիներէ ի վեր տեղի ունեցածը՝ Պաղեստինէ ներս կատարուած ողբերգութեան մէկ տարբերակն է:

Կը մաղթենք, որ լիբանանցի ժողովուրդը ծուղակը չիյնայ: Եղբայրասպան պատերազմի չմատնուի: Լիբանանցի ժողովուրդը շատ լաւ գիտէ եղբայրասպան պատերազմին ինչ ըլլալը...:

**

Բայց ամէնէն սարսափելին՝ 2003-էն ի վեր [աւելի ճիշդ՝ 1990-թ.ին BUSH հօր Իրաքի դէմ հռչակած պատերազմէն] Իրաքի մէջ կատարուած անհաւատալի ողբերգութիւններն են:

Պուշ ըսուած խելագարը իբր թէ խաղաղութիւն պիտի բերէ Իրաքի ժողովուրդին:

Մեր գրութիւններուն հետետողները թերեւս կը յիշեն «Նայիրի»ի մէջ 2003-թ.էն ի վեր յարատեւ գրածը որ այս պատերազմը՝

- 1.- Արաբները բաժանելու և Շիիները և Սիւննիները իրարու դէմ հանելու համար է,
- 2.- Այս ձեւով Սիոնիստները պիտի ջանան օգտուիլ Արաբներուն քարիւղէն,
- 3.- Իսկ ամէնէն կարեւորը՝ Իսրայէլի գոյութեան սպառնացող Սատտամը մէջտեղէն վերցնել է:

**

Շիիները նահատակ մը ունին՝ Հիւսէյն անունով, որ 680-թ.ին Զարպալա-յի մէջ սպաննուած էր, որուն սուգը շիիները ամէն տարի կ'ողբան, մանաւանդ՝ Զարպալա-յի մէջ, զոհաբերական մեծ ցոյցերով:

Սիւննիներն ալ՝ Սատտամ Հիւսէյնի ամերիկացիներուն կողմէ մեռցուելովը, ուրիշ նահատակ մը՝ Հիւսէյն մը ունեցան:

Չենք գիտեր, թէ միայն Սիոնիստները ուրախացնող այս Շիիական և Սիւն-

Գիական հակամարտութիւնը մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուի Իրաքի մէջ:

**

Իսկ մենք կը շարունակենք հաւատալ, թէ այնքան ատեն որ Դրամի իշխանութիւնը Սիոնիստներուն ձեռքն է՝ Աշխարհի մէջ անարդարութիւնները, ցեղասպանութիւններն ու պատերազմները պիտի շարունակուին:

« Հ Ա Յ Ե Ր Ը [1 9 1 7 - Է Ն 1 9 3 9 - Թ .]
– Ա Պ Ա Ս Տ Ա Ն Ի Մ Ը Ո Ր Ո Ն Ո Ւ Մ Ը
Մ Ե Ր Զ Ա Ի Ո Ր Ա Ր Ե Ի Ե Լ Բ Ի Մ Է Զ »
Գ Ի Ր Բ Ը Ե Ի Ց Ո Ւ Ց Ա Հ Ա Ն Դ Է Ս Ը
 Վ Ի Գ Է Ն Հ Ա Պ Է Շ Ե Ա Ն

Հայերը, Ասլաստանի Մը Որոնումը -լայնածաւալ ու սրտկերպազարդ այս գիրքին նիւթը նորութիւն կը բերէ Մերձաւոր Արեւելքի հայ գաղթականներուն մասին, անցեալ դարու 1917-էն 1939 երկարող տարիները նկատի առած: Եթէ շատ մը ուսումնասիրութիւններ եղած են Հայկական Ցեղասպանութեան մասին, հազուագիտ են, սակայն, այն գործերը որոնք փորձած են հետեւիլ վերապրողներուն, անոնց ճամբայի մը փնտրուութիւնն ու անոնց հաստատումին զիրենք հիւրընկալած երկիրներուն, մասնաւորապէս՝ Մերձաւոր Արեւելքի մէջ:

Ինչպէ՞ս տեղի ունեցաւ այդ բնակեցումը և ո՞ր: Ինչպէ՞ս վերապրողները, որոնց մեծամասնութիւնը՝ չքաւոր վիճակի մէջ, իրենց ինչքերէն ամբողջապէս զրկուած, կրցան իրենց նոր շրջապատին յարմարիլ, փորձեցին վերակառուցել իրենց տուներն և դպրոցները, Ա. Համաշխարհային պատերազմի մթնոլորտին մէջ: Ինչպէ՞ս այս շրջանի մէջ նոր ծնունդ առած պետութիւնները, որոնք քաղաքական, տնտեսական, և «Տեմոկրատիք»ական հարցեր կը դիմագրաւէին՝ ընդունեցին հիւրընկալել հայերը: Ինչպէ՞ս մի քանի տասնամեակներու ընթացքին, անոնցմէ մին, Լիբանանը, դարձաւ Հայ-Սփիւռքի մտատրական ու մշակութային ամենէն փայլուն հայկական կեդրոններէն մէկը:

Հայկական ցեղասպանութենէն ճողոպրած, [Ծնողաց կոտորումէն յետոյ] վերապրող հայ որբունիներ, որոնք [1918-ին] փոխադրուեցան Երուսաղէմ:

Բազմաթիւ հարցումներու փորձած են սլաւոսլաւները այս գիրքին հեղինակները: Այս նպատակին համար անոնք օգտագործած են Նուսարեան գրադարանի [Փարիզ], Յիսուսեաններու [Ժեզուիթներ], Ֆրանսայի Vanves և Պէյրութի Սէն Ժօզէֆ համալսարանի արխիւները:

Գալով նկարչական ցուցահանդեսին՝ ան իրականացաւ շնորհիւ Նուպարեան գրադարանին [Փարիզ] որ կը պատկանի Հ.Բ.Ը.Մ.ի, և Սէն Ժօզէֆ Համալսարանի [Պէյրոս] գրադարանին ճոխ արխիւներուն: Երկու հաստատութիւններ՝ որոնք խորապէս ծառայած են հայ համայնքներուն, ըլլա՛յ բարեսիրական, ըլլա՛յ դաստիարակչական մարզերու մէջ:

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը [Հ.Բ.Ը.Մ.] որու հարիրամեակը տօնուեցաւ 2006-ին, եղած է առաջին կազմակերպութիւններէն մին որ օգնութեան ձեռք երկարած է Ցեղասպանութենէն ճողոպրեալներուն: Սէն Ժօզէֆ Համալսարանը և Յիսուսեաններու Միութիւնը, Mission Arménie-ի միջոցաւ լծուած են, մէկ դար շարունակ, հայ սլաւոսնիներու և երիտասարդներու դաստիարակչական գործին նա՛խ Մերձաւոր Արեւելքի, ապա՝ Սուրիա և Լիբանան:

Արեւելեան գրադարանը, հետեւելով այս աւանդին, կազմած էր հայկական հարուստ արխիւներ և անոնց կցած՝ հին նկարներու հաւաքածոյ, որոնցմէ մաս մը օգտագործուեցան ցուցահանդեսին և գիրքին մէջ:

Հոս, պէտք է դրուատանքի արժանացնենք, Լեւոն Նորտիկեանի [տնօրէն՝ հնագիտութեան թանգարանի] հսկայական պրայտումները և աշխատանքը զոր տարած է ան երկու տարի շարունակ, Պէյրոսի ֆրանսական Սէն Ժօզէֆ Համալսարանին «Արեւելեան Բաժին»ի գրադարանի արխիւներուն մէջ: Ան ստանձնած է կապի և համադրումի գործերը Փարիզի «Նուպար» գրադարանի հետ որու սլաւոսնիսանտուներն են՝ Բէմոն Գեւորգեան և Վահէ Թաշճեան:

Այս երեք անձերու գործակցութեամբ և խմբագրութեամբ Փրօֆ. Լեւոն Նորտիկեանի, լոյս տեսաւ այս մեծածաւալ և ճոխ բովանդակութեամբ գիրքը որ կը բաղկանայ 325 էջերէ և կը բովանդակէ հարիրաւոր անտիպ նկարներ: Անոր բովանդակութիւնը կ'ընդգրկէ, նախաբանէ մը ետք, երեք հիմնական բաժիններ՝ Ա.՝ Ժողովուրդներու պատմական տեղաշարժեր և տեղափոխումներ, Բ.՝ Հայ գաղթականներու վերականգնումի առաջին քայլերը, Գ.՝ Գաղթականներու առօրեան [գործ, դպրոց]:

Նկարչական ցուցահանդեսը որ տեղի ունեցաւ վերջերս Պէյրոսի մէջ [Սէն Ժօզէֆ Համալսարան], սիտի տեղափոխուի Փարիզ, 2007-ի գարնան և ներկայացուի հոն՝ Ֆրանսայի մէջ, Հայաստանի տարուան տօնակատարութիւններու ընթացքին:

ՆԱՄԱԿ 254... (Շար. էջ 5-էն)

մէկ ցրուեց փշրած բայց ադամանդի նման, և թափառում է օտար և ամայի ճամբէքի վրայ: Եւ Գ. սերունդի ներկայացուցիչները, այդ անուշիկ աչքերով այնթապցի աղջնակներն ու պատանիները, որոնց համար Այնթապը և հայրենական քաղցրութիւնները լուսէ հեքիաթներ էին, այսօր մեզ հետ միասին են: Ահա այս է հայկական հրաշքը: Հայրենի հողն է որ միաւորում, ամբողջացնում և գեղեցկացնում է այնթապցիների այդ երեք սերունդները: Այսպիսով, ամբապիւղում է ժամանակի և սերունդների կապը: Այնթապցիների միջոցով գլուխ բերուած են մեր նայուածքի առաջ կոթողուող այդ նոր ու լուսասլայծառ գործարանը, սիրելի հայրենակիցներ, զուտ սիմպոլիկ և բարոյական նշանակութիւն ունի միայն, մեր այսօրուայ հայրենական աննախընթաց վերազարթօնքի, վիթխարի կառուցումների այս հայրենաշունչ և հայատրոփ օրերին:

(Շար. 1)

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ԶՈՂ,
«ԷՇ ՆԱՀԱՏԱԿ» ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝

«ՀԱՅԵՐԸ»

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

ԱՆԴՐԱԴԱՐԶՈՂ - ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

Այնուհետև հեղինակը կը նշէ Նախագահ Ռ. Քոչարեանի թոյլ պատասխանները թուրք լրագրողներու հարցումներուն և կը մեծարէ Հանրի Վերնեյը- Աշոտ Մալախեանը:

Պարսաւագիր մը չէ՛ Զիլինկիրեան, բայց մերթ իր սիրտին ցաւը արտայայտելու համար խարագան ի ձեռին կը ֆանսկոծէ թէ՛ եկեղեցական թէ՛ սշխարհական հայեր, որոնք երկվեցանակներ յառաջացուցած են հայ կեանքէն ներս: Այս ստիճով սն չի խնայեր նաև հայ կուսակցութիւններուն, որոնք Պանօ Օթոմանով և զանազան ցոյցերով ու Իթիհատի հետ գործակցելով, մեծ վնաս հասցուցին հայ ժողովուրդին: Զիլինկիրեանի բարկութենէն ճողոպրիլ չեն կրցած հայոց Սահմանադրութիւնը ստեղծողները- 1863-ին, որոնք «Մասոն»ներ եղած են:

Զիլինկիրեան իր գայրոյթը զսպել անկարելի կը նկատէ ի լուր Պոլսոյ Պատրիարք Ներսէս Վարժապետեանի մէկ կոնդակին՝ ուղղեալ հայութեան -25 Յուլիս 1876-թ.ին- ուր ըսուած է՝ «Օսմանեան երկիրը պաշտպանել՝ Հայաստանը պաշտպանել ըսել է...»:

Կը դատապարտուի Դաշնակցական Ա.կնունդին, որ ըսած է.

«Ինչո՞ւ արդեօք, Թալաթ չի պատասխաներ իմ հեռագիրներուս: Ես էի, 31 Մարտ 1909-թ.ին՝ Պոլսոյ մէջ, մոլլաներուն ապստամբութեան օրը, Թալաթը իմ տունս պահելով, զինք իսկական մահէ ազատողը»:

Զիլինկիրեան կ'ըսէ.- *«...Ա.կնունդի վերջապէս կը հասկնայ իրականութիւնը, և սա՛ տխուր խօսքերով կը յայտնէ իր դառնութիւնը...»*

«Զեմ ցաւի մահուան վրայ, զի օր մը անպայման պիտի գար մահը և մեզ գտնէր, այլ միայն կը ցաւիմ, որ մենք այս թուրք սրիկաներէն խարուեցանք»:

Միսախ հայ ղեկավարներ, որպիսիներէն էր նաև, իրաւացիօրէն, համբաւեալ Գրիգոր Զօհրապը: Ասոնք կրնայի՞ն փրկել մեր ժողովուրդը:

«Ամերիկայի Զայն»ը կը կոչուի ստուանայական, ստրկութեան ձայն: Ըստ հրեաներուն՝ իրենցմէ զատ ոեւէ ազգ գոյստեւելու իրաւունք չունի:

Սիոնիզմի դէմ պայքարիլը նշանաբանն է Զիլինկիրեանին, որ գիտէ թուել անոնց ոճիրներուն բոլոր հանգոյցները ու ֆակել:

Սիոնիստները յենելով Ամերիկային և Ամերիկեան սիոնիզմին, կը կարծեն, թէ անպարտելի են:

Փոքր Լիբանանի Հըզպալլահ-ի մարտիկները իորտակեցին այս սուսպելը:

Սիոնիստներէ կաշառուած Լաիէյի դատարանը, ի վերջոյ մեծ հայրենասէր Միլոսովիչը թունաւորելով մահացուց: «Սերպերուն վերագրուած խժոճութիւնները սիոնիստներուն փարոզութեան մեքենային ստեղծած սադրանքներն են, զորս հրեաները վարժ են կատարելու... Քրիստոսի խաչելութեան օրերէն ի վեր»:

S.O.S. մը՝ գոր կը բարձրացնէ Յովհաննէս Զիլինկիրեանը։-

«Սփիւռֆահայեր՝ եթէ հիմա չօգնէ՛ք Հայաստանին, ետքը շատ ուշ պիտի ըլլայ, և դուք պիտի ըլլա՛ք հայ Ազգին «Վերջին ցեղասպանը»։ Այս կոչը իր սիրտէն, հոգիէն, մտածումներէն բղխած է։

Կծու գրիչ մըն է Զիլինկիրեան երբ կծու խօսք մը լսէ. ահա՛ այդ մէկը։-

«Ո՛վ թուրք խուժաններ՝ Օճալանին համար «էրմէնի փիճի» ըսեր է՛ք։ Օճալանին «էրմէնի փիճի» ըլլալը չենք գիտեր։ Բայց գիտենք, որ դո՛ւք՝ թուրք կոչուածներդ, մեծամասնութեամբ Յոյնի ու Հայու փիճ է՛ք»։

Խօսքը ողջ հայութեան և յատկապէս մտաւորականութեան ուղղելով Զիլինկիրեանը կ'ըսէ։- «Միայն Մայր հայրենիքի հողն է իրականը և յաւիտեանը։ Դո՛ւք պիտի ըլլա՛ք վաղուան հայութեան ստեղծիչը»։

Յարգանքով կը յիշուի Ա.Նոյրանիկ Ծառուկեանը։ Կան յիշարժան մէջքերումներ Ծառուկեանի ելոյթէն՝ նուիրուած Ռուբէն Սեւակի 100-ամեակին։

Յովհան Ծ. վրդ. Կարապետեանի վկայութիւնը Ռուբէն Սեւակի մասին անըման, թէեւ եղբրական յուշ մըն է արդարութիւն ընող, նահատակին նկատմամբ։

Աստալլահ Օճալանի ձերբակալումով - Թուրք-Ամերիկեան-Սիոնական գործակցութեամբ, Զիլինկիրեան կը հաստատէ այս եռեակին համախոհ, համագործակից ըլլալը։

Զիլինկիրեան կը խօսի նաեւ Վանոյ Սիրադեղեանի մասին, որ անձամբ կրցած էր վերջ տալ Երեւանի մէջ կրակոցներու և խաղաղեցուցած մայրաքաղաքը։

Ահա խիզախ և տաղանդաշատ գրագէտ Հրանդ Մաթեոսեանին կարծիքը Վանոյին մասին՝ որ տաղանդաւոր հայ մը կը հեռացնեն հրապարակէն։ Սիսալ կ'ընեն։ Սիսալ ըրին հեռացնելով խումբ մը կորովի և նուիրեալ երիտասարդներ, որոնք կարճ միջոցի մը մէջ կրցան քաղաքական ուղի հարթել մեր երկրին համար, պետութիւն ստեղծել, բանակ ստեղծել ու միջազգային վարկ ապահովել մեր երկրին։

Այո. սիսալ ըրին։ Որքան ալ այս խօսքերը մեր անհաճոյ թուին որոշ թիւով մարդոց և կարգ մը անորոշութեան մէջ ապրող կողմերու։

Գրիգոր Աղապալօղլու Պոլսոյ հայ Աւետարանական պատուելիին խիզախումը կ'ողջունէ Զիլինկիրեան։ Պատուելի մը որ, թրփական «Իւմիւտ» ձայնավիւտի սուղեւ կեցած, յանդգնած էր յականէ յանուանէ ցեղասպան կոչել թուրքը։

Քլինթընի եւս կը հասնէր Զիլինկիրեանին պարսատիկի քարը՝ իրաւացիօրէն։

Ատոռիաթիքէն մինչեւ Զինական պարիսպ ապրիլը թուրքին երսօցն է։

Գովք Ասալայի «Տասնամեայ Խոյանք» գիրքի հրատարակման առիթով։- «Այս գիրքը կը յանձնարարենք բոլոր «Հայոգի» ունեցող հայերուն...»։ Յիրաւի, ի սրտէ բղխած կոչ մըն է այս մէկը։

Նետ մը հասած է նաեւ Մութաֆեան Պատրիարք հօր, անոր Ֆաթիհ Սուլթան Մեհմետ Բ.ի գերեզմանը այցելելուն կապակցութեամբ։ Ինչպէս նաեւ Ֆրանսուա Միթերանին մասին կը խօսուի, որ ան, ինչպէս նաեւ Ժեներալ Տը Կուլը, կանուխէն ճանչցած են հրեաներու խարդաւանքի օճախ ըլլալու հանգամանքը։

Որպէս եզրակացութիւն՝ Զիլինկիրեանը կ'ըսէ։- «Եւ հրեաները, իրենց երկու հազար տարուան փորձառութեան շնորհիւ, երբեք պիտի չձգեն, որ այս սշխարհակալ կայսրութիւնը քանդուի։

Փոքր Լիբանանի Հըզպալլան վկայ, որ ինչպէս բոլոր կայսրութիւնները, դրամի

վրայ հիմնուած Հրեայ-սիոնական կայսրութիւնը եւս, պիտի քանդուի՝, անկասկած: Ով որ կայսրութիւն հիմնէ, սկիզբէն պէտք է գիտնայ, որ իր ծնունդը մահով կը վերջանայ: Կայսրութիւնները կը սկսին մահանալ իրենց ծննդեան օրէն սկսեալ:

Շնորհիք Գալուստեան Պատրիարք և Շահան Սրբազան կը ստանան իրենց բաժինը. որովհետեւ, այլ ստիճաններով, որպէս Թուրքիոյ հաւատարմութեան նշան յայտարարած կ'ըլլան, թէ Թուրքիոյ հայերը պատրաստ են իրենց կեանքն ալ տալու Թուրքիոյ համար:

Որոշ կրօնաւորներ կաթողիկոսական ընտրութիւններուն կայակցութեամբ մեր Ազգային եկեղեցւոյ դրութիւնը փոխել կ'ուզեն... կ'ուզեն որ եպիսկոպոսները իրենց ընտրեն իրենց մեծաւորը:

Այս մէկը դարսուոր օրէնքներու խախտում է, և Զիլինկիրեան իրաւունք ունի իր ձեռքը կասարճին նետելու:

Գիրքին վերջին բաժինին էջ 761-776-ը նուիրուած է Կարէն Տէմիրճեանի, Վազգէն Սարգսեանի և անոնց ընկերներուն սպանութեան... «Ո՞վքեր են ողբերգութեան բուն պատասխանատուները» վերտառութեամբ:

Զիլինկիրեանը կ'ըսէ... «... Գլխաւորութեամբ մերօրեայ Արեւմուտին ծանօթ հետախուզական սպասարկութեան, կազմակերպեցին Վազգէն Սարգսեանի և Կարէն Տէմիրճեանի հաշուեյարդարը»:

Այս մեծագոյն ոնիրին տարիներ տեւող դատավարութիւնը չտուաւ այն արդիւնքը, որ մեր ամբողջ ժողովուրդը կ'սպասէր. ուստի մենք կրնանք ըսել, թէ գիրքին հեղինակին այս մասին գրածները կը մնան ենթադրութեան սահմաններուն մէջ:

Բայց կայ յիստ հետաքրքրական այն փաստը, որ Յունանեան եղբայրները որպէս հայկական հեռուստիւի ներկայացուցիչներ մեկնած են Թուրքիա և պաշտօնական տեսակցութիւններ ունեցած են Անգարայի և Իսթանպուլի մէջ, հայ թրքական յարաբերութիւններու շուրջ և հիւրասիրուած պաշտօնական դէմքերու կողմէ, Անաթոլիոյ շքեղ հիւրանոցներուն մէջ:

Այս մասին անդրադարձած են Իսթանպուլի «Ժամանակ» և «Ակօս» հայերէն թերթերը:

Այս մէկը արդէն ենթադրութիւն չէ:

Եւ տակաւին ըսողներ եղան, որ այս ոնիրը գործողները խելագարներ էին:

Ըսէ՛ք, խնդրեմ, ի տես այս անլոյծ խնդիրին ինչպէ՞ս չընդվզի Յովհաննէս Զիլինկիրեանը, ինչպէ՞ս չընդվզի ամբողջ հայ ժողովուրդը:

Ուսանելի գիրք մը գրած է Յովհաննէս Զիլինկիրեանը: Ուսանելի և օգտաշատ, որ հայ մարդուն մտածել կու տայ:

Եթէ Սասունցի Դաւիթը իր ահեղ ձայնով եկաւ կանգնեցաւ Սասնոյ հրապարակին վրայ ու գոռաց «Հէ՛յ ուլատեր, հէ՛յ գառնատեր՝ եկէ՛ք տարէ՛ք ձեր անասունները ու գոռաց՝ ո՛վ է՛նք է՛ք քող արքնեայ» – Զիլինկիրեանին ձայնն ալ այսօր արթնացումի ու գործի կը հրաւիրէ ամբողջ հայ ժողովուրդը, որպէսզի հզօրանայ այսօրուան Հայաստանը, քանի դժուար է պահանջատեր դառնալ տկար ուժերով:

Զիլինկիրեանը քայքայեց անկեղծութիւն ունեցող և իր մտածումները շեշտակի սյարգութեամբ ըսող հրապարակագիր մըն է, որ իր ըսածները կ'աշխատի ամբողջով փաստերով:

Եթէ տեղ-տեղ համաձայն չէ՛ք իրեն հետ, սակայն չէ՛ք կրնար կասկածիլ իր անկեղծութեան:

Պատմութիւնը միշտ ալ ունեցած է գաղտնի ծալքեր: Ու ոեւէ մարդ ու գրող դժուար թէ իմանայ պատմութեան բոլոր ծալքերուն բովանդակութիւնը:

Կարգ մը չտիպաւարտութիւն թուող ընդհանրացումներ իր ներաշխարհին փոթորկումներուն արդիւնքն են:

Այս գիրքը որ կը կարդացուի լարուած ուշադրութեամբ, անշուշտ ձեռնուր չէ և չի կրնար ըլլալ սիոնիստներուն, որոնք եթէ Լաիէի դատարանն ալ տարուին՝ զայն կրնան կաշտռել: Ժողովուրդները արթնցած են: Հայ ժողովուրդի արթնացումին մէջ զանգի զարթնացումի ձայն մըն ալ կու գայ Յովհաննէս Զիլինկիրեանէն, իր այս կոթողային հատորով:

(Շար. 3 և վերջ)

ԱՒԱՐԱՅՐԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ... (Շար. էջ 4-էն)

չի տայ պղծել իր ընտանիքի սրբութիւնը, ունեւորել իր ընտանիքում հաստատուած բարոյական բարձր սկզբունքները:

Ցաւով պէտք է նշել, որ Յազկերտի հրովարտակի այս երկրորդ պահանջի վրայ ուշադրութիւն չի դարձուել, այն թողնուել է ստուերում և առաջին պլան է մղուել առաջին կէտը, կրօնական խնդիրը:

Ուրարտուի ժամանակներից սկսած հայերը պայքարել են յանուն ընտանիքի սրբութեան, յանուն մայր հողի պաշտպանութեան: Այդպիսին էր նաեւ 451-թ. պատերազմը: Այդպիսին են եղել դրանից յետոյ նրա մղած բոլոր պատերազմները: Այդ վեհ նպատակի համար էին կուռում նաեւ նոր ժամանակի մեր ժողովրդական հերոսները, առաջին հայդուկներն ու ֆիդայիները:

Այդ սրբազան պարտքի գիտակցումն էր, որ այնպէս յաղթական դրսեւորուեց 1918թ. Մայիսեան հերոսամարտերի ժամանակ: Հայրենական Մեծ Պատերազմին մասնակցած ամէն մի հայ մարդ առաջնորդոււմ էր հայրենի տունը պաշտպանելու սրբազան պարտքով: Վերջապէս՝ այդ սրբազան պարտքի գիտակցումով էր, որ հերոսացան Արցախի ազատութեան ու անկախութեան համար մարտնչող մեր ազատամարտիկները:

Այսօրուան սերունդը հնարաւորութիւն ունի կարդալ հին աշխարհի հեղինակների գործերը, ծանօթանալ մեզանից դարեր առաջ ապրած մարդկանց նիստ ու կացին, բնաւորութեանը, պատկերացումներին, մտածելակերպին: Ինչպէս 2006 տարի առաջ, այնպէս էլ այժմ մարդիկ նոյն կերպ են արտայայտում իրենց սէրն ու ատելութիւնը: Նոյն կերպ են կառուցում իրենց փոխյարաբերութիւնները: Այսօրուայ մարդը ընդամէնը փոխել է իր միջավայրը, շրջապատը: Եւ հենց դրանով է տարբերում 2006 տարի առաջ ապրածներից:

Անփոփոխ է մնացել նաեւ մայրական սէրը իր զաւակների հանդէպ: Եւ 451թ. հայ մայրերը իրենց ամուսինների կողքին էին յանուն իրենց զաւակների սիրոյ: Հակառակ դէպքում մեծ գործ կ'ունենանք հոգեկան խելագարութեան դրսեւորումներից մէկի հետ:

Մարդը մահկանացու է: Մահկանացու են նաեւ եկեղեցու սպասաւորները՝ կաթողիկոսներից սկսած: Ուստի նրանք էլ են զգացել մայրական սիրոյ անփոխարինելի գոյութիւնը: Նրանց համար էլ է մայրը սրբութիւն, յետոյ՝ մնացածը: Հետեւաբար, ոչ ոքի և ոչինչ չենք նսեմացնի, եթէ ճիշդ գնահատենք Աւարայրի գլխաւոր խորհուրդը՝ պահել, պահպանել ընտանիքի սրբութիւնը, Հայոց հայրենիքի գոյութեան ամուր յենարանը:

ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐԸ, ԻՐԵՆՑ ԶԵՌԸ ԵՂՈՂ
ԼՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ, ԵԹԷ ՈՒՋԵՆ
ՄՐՋԻՒՆԸ ՓԻՂԻ, ԻՍԿ ՓԻՂՆ ԱԼ ՄՐՋԻՒՆԻ ԿԸ
ՎԵՐԱԾԵՆ:

ԻՐ ԻԾՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԾՐՋԱՆԻՆ
ԼԻՔԱՆԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՈՒՍԵՐՈՒՆ
40 ՄԻԼԻԱՌ ՏՈԼԱՐԻ ՊԱՐՏՔ ԲԵՌՑՈՒՑԱԾ
ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
Բ. ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻԻ,
ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ ԿԱՅԱՑԱԾ ՀԱՐԻԻՐ
ՀԱՋԱՐՆՈՑ ՀԱԻԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ,
ԱՄԲՈՂՋ ԱԾՄԱՐՀԻ ՄԷՋ ՏԱՐԱԾՈՒԵՑԱՆ...

...ԲԱՅՑ ԱՆԴԻՆ, 2006-Ի ԱՄՐԱՆ
ԱՄԻՍՆԵՐՈՒՆ ԱՄԲՈՂՋ ԼԻՔԱՆԱՆԸ ՔԱՆԴՈՂ
ԵՒ ՀԱՋԱՐՆԵՐՈՎ ԱՆՄԵՂ ԼԻՔԱՆԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ
ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌ ԵՂԱԾ ԻՍՐԱՅԷԼԻ
ՅԱՐՉԱԿՈՒՄԸ, ԳՐԵԹԷ ՄՈՌՑՈՒԱԾ Է ԱՅՍՕՐ:

ԵՒ ՄԵՆՔ ԿԸ ՀԱԻԱՏԱՆՔ, ՈՐ ԱՅՍ
«ՄՐՋԻՒՆԻ ԵՒ ԿԱՄ ՓԻՂԻ ՎԵՐԱԾԵԼ»ՈՒ
ԻՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ,
ՍԻՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ԱՄԲՈՂՋ ՈԱԶՄԱԿԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՍԿՋԲՈՒՆՔԸ ԿԸ ՑՈԼԱՆԱՅ:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՆ ԶԻՆՈՎԿՐԵՄ
(ԿՐԵՑ ՈՍԻՔԵՆԵԱՆ)

Այս գիշեր [23 Փետրուար 2007], երեսնաբնակ մեր բարեկամներէն մէկը տեղեկացուց, թէ 22 Փետրուար 2007-թ.ի Հինգշաբթի գիշեր, Մոսկուայի հեռատեսիլէն դիտած է շատ զգայացունց ֆիլմ մը:

Այս ֆիլմին մէջ 1917-թ.ի Ռուսական Յեղափոխութեան ընթացքին հրեաներուն [առիթէն օգտուելով] խաղացած գարշելի դերը բացատրուած է՝ շատ ճշգրիտ վկայութեամբ և վաւերաթուղթերով:

Ու մանաւանդ՝ ցարդ անյայտ մնացած տուեալներ տրուած են բարձրաստիճան FARMASON և թերեւս ալ ծագումով հրեայ-սիոնիստ Զերենսքի-ին ու նաեւ Հրեայ Թրոցկի-ին 1917-թ.ի Ռուսական յեղափոխութեան մէջ գործած վայրագութեանց մասին:

Զերենսքի-ն այդ յեղաշրջումին սկիզբը, Արդարութեան Նախարար էր, յետոյ՝ դարձաւ վարչապետ:

Իսկ TROTSKI-ին ալ՝ Կարմիր բանակի հիմնադիրներէն և 1917-թ.ին Պրեսթ Լիթովսքի-ի մէջ Ռուսիոյ՝ Գերմանացիներուն յանձնուելուն պատճառ եղող դաւաճանական համաձայնագիրը ստորագրողը եղաւ:

Եւ հրեաներուն հրահրած այս 1917-ի Յեղափոխութեան առաջին տարիներու ընթացքին, [մինչեւ 1924-թուականը] 12 միլիոն ռուսեր մահացան:

Եւ մինչեւ վերջերս, այս սարսափելի Յեղափոխութեան մէջ հրեաներուն գլխատր հրահրիչները ըլլանուն մասին բնաւ չէր խօսուէր:

Նայեցէք համայնագիտարաններուն, մանաւանդ՝ Արեւմտեան «Ազատ Աշխարհ» կոչուածին համայնագիտարաններուն: Ոչ մէկուն մէջ գրուած է, թէ Զերենսքի բարձրաստիճան ֆրանմասոն էր, իսկ Թրոցկի-ն՝ Հրեայ:

Եւ Արեւմտեան [իբր թէ] Ազատ Աշխարհի պատմագէտները 1917-ի յեղափոխութեան բոլոր խուճուճութիւններուն պատասխանատուութիւնը կը բեռնեն Սթալին-ի վրայ, որ միայն Լեճինի մահէն յետոյ՝ 1924-թ.ին պետութեան ղեկը ձեռք առած էր:

Այս յեղաշրջումին պատմութեան Արեւմտեան երկիրներու մէջ ներկայացուած տարբերակը՝ Սիոնիստներուն իրականութիւնները իրենց ուզածին պէս փոխելու և մրջիւնը փիղի կամ փիղը մրջիւնի վերածելու ռազմավարութեան շատ պերճախօս մէկ օրինակն է:

Երկրորդ Աշխարհամարտին ընթացքին [1939-1945] Գերման պետութեան հրեաներուն դէմ կատարած սպանող [որուն Հրեաները (SHOAH) կը կոչեն] այս՝ մրջիւնը փիղի վերածելու իրողութեան ամէնէն ցայտուն օրինակներէն մէկն է:

Հրեաները գերմանացիներուն 7 միլիոն Հրեայ սպաննած ըլլալը կը պնդեն և այս վարկածը, իրենց լրատուական միջոցներով, ամէն օր ու ամէն ժամ մեզի կը ներկայացնեն և մեր ուղեղները կը լուան...:

Բայց կան գիտնականներ ալ, որ անհերքելի փաստերով կ'ապացուցանեն, որ հրեաներուն կորուստը հազիւ մէկ միլիոնի շուրջ է:

Եւ հրեաները, երոպական շատ մը երկիրներուն մէջ, հրէական «Շոահ»-ի մասին ժխտական կամ քննադատական որեւէ գաղափար յայտնելը, պատժական օրէնքով արգիլած են:

Վերջերս, Պարսկաստանի մէջ, հրէական "SHOAH"-ի մասին գիտաժողով մը տեղի ունեցաւ, որու ընթացքին շատ մը երոպացի և ամերիկացի գիտնականներ, իրենց գաղափարները ազատօրէն յայտնելու առիթը ունեցան: Ներկայացուած ընդհանուր տեսակէտը այն էր, որ հրեաներուն «ՇՈԱՀ»-ի առընչութեամբ ներկայացուցած զոհերուն թիւնը շատ չափազանցուած է:

Հասկնալի է, որ այս գիտաժողովը, հրեաներուն կողմէ բողոքի մեծ արշափ մը պիտի ենթարկուէր:

Եւ մենք, կրկին ու կրկին, հրեաներուն "SHOAH"-ն հեռաւտեսիլէն և մամուլէն դիտելու և կարդալու «Կարելիութիւնը» ունեցանք:

* * *

Եւ մեզի համար, ուրիշ շատ կարեւոր պարագայ մը կայ- ինչո՞ւ գերմանացիները հրեաներուն սպանդի ենթարկեցին: Ի՞նչ էր պատճառը, որ գերմանացիները հրեաներէն ձերբազատիլ ուզեցին:

Հրեաները տեւական կը հառաչեն, որ գերմանացիներուն կողմէ բնաջրնջումի ենթարկուած են:

Բայց երբեք չեն խօսիր այս սպանդին դրդապատճառներուն մասին:

Առաջին Աշխարհամարտին վերջաւորութեան, Գերմանիան փճացած և սնանկացած էր:

Եւ երկրին մէջ ամէն ինչ ու ամէն լծակ հրեաներուն ձեռքը անցած էր: Եւ Գերմանիան գրեթէ Հրեաստանի վերածուած...:

Եւ այս փճացած, սնանկացած և գրեթէ Սիոնականացած Գերմանիոյ ցաւալի վիճակին դէմ ընդվզող ինքնասէր Գերմանացիներուն ներկայացուցիչ-առաջնորդը Հիթլերն էր, որ ուզեց իր տէրութիւնը հրէական ամբողջատիրական լուծէն դուրս բերել:

Ա՛յս է իրական դրդապատճառը՝ հրէական «ՇՈԱՀ»-ին...

Ա՛յս էր հրէական իշխող և տիրապետող ցեղային նկարագրին դէմ Պատմութեան մէջ բոլոր պետութիւններուն հրեաներուն դէմ ունեցած հակազդեցութիւններուն-տրբամն շատ բիրտ- դրդապատճառը:

Այս իշխող, տիրապետող հրէական նկարագրին պատճառաւ է, որ 3000

տարիներ առաջ հրեաները վրնտուե-
ցան Եգիպտոսէն:

Նոյն պատճառաւ է, որ 1492-թ.ին,
Սպանիոյ թագաւոր Ֆերտինանտ և
Կաթողիկէ թագուհի Իզապելլը, Արաբ-
ներուն հետ միասնաբար, Սպանիան
ձեռք առնել ջանացող հրեաները վը-
ռընտեցին Սպանիայէն:

Նոյն բանը պատահեցաւ այդ շըր-
ջաններուն Փորթուկալի և Ֆրանսայի
մէջ:

1967-թ.ին Ֆրանսայի նախագահ
CHARLES DE GAULLE-ը, իր կատարած
մէկ ելոյթին մէջ կը բացայայտէր ու
կ'այպանէր «Հրեական իշխող և տի-
րապետող նկարագիրը»:

Այս պատճառաւ է որ հրեաները,
1968-ի Մայիսի ուսանողական բուռն
ցոյցերուն միջոցով, իշխանութենէն
հեռացուցին Ջօր. Տը Կոլը:

* * *

Բնական է, որ Հիթլերին հրեաներուն
դէմ կատարած սպանող և խուժու-
ժութիւնները, մարդասիրական տեսա-
կէտով՝ աններելի են ու դատապար-
տելի կը մնան...

Բայց հրեաներուն դէմ գործուած
խուժուժութեան մէջ, Հիթլերը քաջա-
լերած պարագայ մը կայ, որ հայոց
ցեղասպանութեան անպատիժ մնալուն
հետ կապ ունի-Հիթլեր, 1939-թ.ի 22
Օգոստոսին, Լեհաստանի դէմ յար-
ձակումի չանցած՝ բանակի հրամանա-
տարներուն առջեւ ելոյթ մը կ'ունենայ
և սապէս կ'ըսէ. [Ստորեւ՝ բնագիրը և
անոր իմաստային թարգմանութիւնը]:

PRIME AU CRIME

dont ils ont voulu à leur tour, profiter. C'est ce que démon-
trent les archives du Procès de NUREMBERG, qui relatent
le discours prononcé par HITLER devant les chefs mili-
taires du IIIe Reich, réunis à l'Obersalzberg, le 22 août 1939.

En leur annonçant la date de la guerre contre la POLO-
GNE, le Führer donna ses directives : « Notre force doit
résider dans notre rapidité et notre brutalité. J'ai donné
l'ordre à des unités spéciales de S.S. de se rendre sur le
front polonais et de tuer sans pitié, hommes, femmes et
enfants. Qui donc parle encore aujourd'hui de l'extermina-
tion des Arméniens ? » (Times du 24-11-1945).

ՈՃԻՐԻՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑԸ...

... Որմէ ուզեցին օգտուիլ անոնք իրենց հերթին: Ինչ որ կը վկայեն Նիւրեմպերկի դատավարութեան արխիւները, ուր տեղ գտած է Հիթլերի ճառը Երրորդ Ռայխի գինուորական պետերուն առջեւ արտասանուած Օպերսալզպըրկի մէջ, 22 Օգոստոս 1939-թ.ին...

... Անոնց յայտնելով թուականը Լեհաստանի դէմ ձեռնարկուելիք պատերազմին, ֆիրհեր տուաւ իր պատուէրները... *Մեր ուժը պէտք է կայանայ մեր արագութեան և բրտութեան մէջ: Հրահանգեցի էս էս-ի մասնախտուկ միաւորներուն որ երթան Լեհական ճակատի վրայ և սպաննեն առանց գութի՝ այր, կին և երախայ: Ո՞վ կը խօսի այլեւս այսօր, հայերու բնաջնջման մասին [«Թայմզ» – 24-11-1945]:*

Եթէ, 24 Ապրիլ 1915-թ.ին, Հայ Ազգին դէմ կատարուած ցեղասպանութեան յանցապարտը եղող Սիոնիստ-Թուրք պետութիւնը իր արժանի պատիժը ստանար, 1939-1945-թ.ի պատերազմին Հիթլեր հրեաներուն դէմ սպանդ կատարելու համարձակութիւնը պիտի չունենար:

1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութիւնը կատարող Սիոնիստները, 1939-1945-թ.ի պատերազմին Գերմանիոյ կողմէ սպանդի ենթարկուելով՝ ձեւով մը Աստուածային պատիժի «Արժանացան»:

Բայց, հրեաներուն «Աստուած»ը, ուրիշ ձեւով տնօրինած էր...

1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութեամբ հայերը իրենց 4000 տարուան հայրենիքը կորսնցուցին իսկ իրենք բնաջնջուեցան:

Մինչդէռ հրեաները՝ 1939-1945-թ.ի “SHOAH”ով նոր հայրենիք՝ Իսրայէլ մը ստեղծեցին, և [իբր թէ] ցեղասպանութեան ենթարկուած հրեաները այսօր, *Աշխարհի տէրը դարձան:*

**

Այստեղ ջանանք հրապարակել այժմ «Աշխարհի տէրերը եղող» Սիոնիստներուն վերջին տարիներուն կատարած սադրանքներէն միայն մէկ քանին:

Չենք գիտեր, թէ արդե՞օք տեղեակ էք, որ աշխարհահռչակ դերասան Չարլի Չափլին, Անգլիոյ մէջ ծնած հրեայ մըն էր: [Արդէն՝ Mas Media-ներու հետ կապ ունեցող ո՞ր մարդերուն առաջնակարգ ղեկավարները հրեաներ չեն]:

Չարլի Չափլին-ին 1940-թ.ին պատրաստած մէկ ֆիլմը (“Le Dictateur” կոչուող) կար, որուն նիւթը, իր ամբողջութեամբ, Հիթլերը վարկաբեկելու ծառայող կատակերգութիւն մըն է:

Այս ֆիլմին մէջ Հիթլերի դերը կատարող Չարլի Չափլին, Հիթլերը կը ներկայացներ իբր հտպիտ մը, որ՝ արկրագունտը ոտնագնդակի վերածած՝ զայն աջ ու ձախ կը նետէր:

ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ՉԵՌՔԸ ԵՂՈՂ... (Շար. էջ 2-էն)

Բնական է, որ Չափլիճին նպատակը Հիթլերին աշխարհագունտին հետ «Ֆուտպոլ» խաղալը ցուցնելով, «Ֆիւրհեր»ին եւրոպական երկիրները ամբողջովին գրաւած ըլլալը պարսաւել էր:

Հիթլեր, եւրոպական երկիրներուն դէմ կատարած այս յարձակումներուն համար, պատժուեցա՛ւ:

Բայց այսօր, երկրագունտը ոտնագնդակի տեղ դնելով անոր հետ խաղացողները Սիոնիստներն են:

Ըսի՛նք արդէն որ Հիթլեր, իր կատարած անիրաւ պատերազմներուն համար, պատժուեցաւ: Բայց Սիոնիստները իրենց պատճառած անհամար պատերազմներուն համար, մինչեւ այսօր անպատիժ կը մնան:

Այստեղ նշենք միայն՝ վերջին շրջաններուն Սիոնիստներուն հրահրած պատերազմներէն լո՛կ մէկ քանին.

1.- 2003-թ.ին ՊՈՒՇԻՆ ԻՐԱՔԻ ԴԵՄ ԿԱՏԱՐԱԾ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ- պատճառը՝ իբր թէ, Սատտամին վտանգաւոր ու քանդիչ զէնքեր ունենալն էր:

Այն սուտ լուրերը Սատտամին գաղտնի զէնքեր ունենալուն մասին, որոնք Ամերիկացիներուն պաւորուակ ծառայեցին Իրաքի վրայ յարձակելու, բոլորն ալ, մինչեւ իրենց յետին մանրամասնութիւնը պատրաստուած էին հրեայ գործակալներու կողմէ որոնք կը ղեկավարուէին հրեայ միլիտատէր Սորոսի կողմէ:

Եւ այս Իրաքի պատերազմին սկսելէն մինչեւ այսօր, նուազագոյն՝ կէս միլիոնէ աւելի անմեղներ սպաննուեցան:

Եւ ո՛չ Միացեալ Ազգերը և ոչ ալ [իբր թէ] Աշխարհի Մարդասիրական Կազմակերպութիւնները այս ողբերգութիւններուն դէմ չեն հակազդեր:

2.- ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԲՈՆԿԱԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ- Աֆղանիստանը, մինչեւ Մ. Նահանգներուն կողմէ շրջանի ծայրայեղ-մոլեռանդ իսլամները զինելով Խորհրդայիններուն դէմ հանելը՝ խաղաղ երկիր մըն էր: Բայց այսօր, Աֆղանիստանը, դժոխքի վերածուած է:

3.- ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ, ԿՈՒԻՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ- Սիոնիստները 50 տարիներէ ի վեր, իրենց տարած սատանայական քաղաքականութեամբ, խաբեցին և քնացուցին Պաղեստինի Արաբ ժողովուրդը:

Եւ Սիոնիստները այսօր յաջողեցան, Պաղեստինի մէջ, իրենց հակառակորդը հաշուեյարդարի ենթարկող պատերազմի նոր ձեւ մը ստեղծել՝ Պաղեստինեան եղբայրասպան պատերազմը:

Ա.- Պաղեստինեան ֆաթհ կազմակերպութիւնը [իբր թէ] կը հաւատայ, որ կարելի է հրեաներուն հետ խաղաղութիւն հաստատել:

Բ.- Համաս-ը... որ տեսած է իրականութիւնը, և 50 տարուան խաբէութիւնը այլեւս բաւ կը համարէ:

Եւ այս կացութեան անխուսափելի հետեւանքն է՝ հրեաներուն ուզած և հրահրած միջ-պաղեստինեան եղբայրասպան պատերազմը:

4.- ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Դժբախտաբար Լիբանանի այսօրուան վիճակը, շատ կը նմանի Պաղեստինի անստոյգ կացութեան:

**TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
TÜRK DEVLETİNİN BAS SORUMLULARI AMERİKAYA TASINMIS
ABDULLAH GÜL AMERİKADA,
BİR ÇOK ETKİLİ MİLLETVEKİLİ AMERİKADA,
EN MUHİMİ GENEL KURMAY BASKANI
OR GENERAL YASAR BÜYÜKKANIT AMERİKADA, NİÇİN Mİ?
AMERİKAN KONGRESİNİN ERMENİ SOYKIRIMI TASARISINI
KABUL ETMESİNE MANİ OLMAK İÇİN**

GEÇEN YAZIMIZDA AÇIKLAMAYA ÇALIŞMISTIK: BUGÜN TÜRKİYENİN EN BÜYÜK SORUNU HANGİSİ? ERMENİ SOYKIRIMI MI? KÜRT SORUNU MU?

OYLE ANLASILIYORKI BUGÜN TÜRK DEVLETİ İÇİN EN MÜHİM SORUN: ERMENİ SOYKIRIMI.

VE AMERİKAYA GİDEN ABDULLAH GÜL DE, TÜRK MİLLETVEKİLERİ DE. VE GENEL KURMAY BASKANI YASAR BÜYÜK KANIT DA, AMERİKAYA SU TEHDİTİ SAVURUYORLAR: "EGER ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL EDERSENİZ İRAK KÜRDİSTANINA HÜCÜM EDERİZ".

VE BU TEHDİTLERİNDE O KADAR İLERİ GİTMİŞLER Kİ GÜNEY DOĞU ANATOLYADAKİ TÜRK ORDUSUNU HAREKETE GEÇİRİP, İRAK SINIRINA YIGMIŞLAR. BU ASKERİ HAREKETİN MAÑASI SU: "SAKIN ERMENİ SOYKIRIMI TASARISINI KABUL ETMEYİN. YOKSA İRAKA GIRER, KÜRTLERİ TEMİZLER VE KERKÜKÜ ISGAL EDERİZ".

MALÜM YA İRAKTAKİ KÜRTLER: BÜGÜN İRAKTA AMERİKALILARINTEK GÜVENDİKLERİ MÜTTEFİK. HELE KERKÜK: PETROL KUYULARI İLE AMERİKALILARIN CAN DAMARI.

VE TÜRKLERİN BU TEHDİTLERİNİ ÇOK CİDDİYE ALAN TÜRKİYE KÜRDİSTANININ BAS SEHİRİ DİYARBAKIRIN D.T. PARTİSİNİN BASKANI HILMI AYDOĞDU SU AÇIKLAMAYI YAPMIŞ:

"KERKÜKE YAPILAN SALDIRI DİYARBAKIRA YAPILMIŞ OLACAKTIR"

DÜŞÜNÜN. TÜRKİYE KÜRDİSTANIN BASKANI SAYILAN D.T. PARTİSİNİN DİYARBAKIR BASKANI HILMI AYDOĞDU İLKDEFA OLARAK TÜRKİYE KÜRTLERİNİN VE İRAK KÜRTLERİNİN BİRLİĞİNİ SAVUNUYOR.

BU SÖZLERİNDEN DOLAYI HILMI AYDOĞDU "KIN VE DÜŞMANLIĞA TAHİRİK" SUÇLAMASIYLA ÇIKARILDIGI SORGU YARGICI TARAFINDAN TUTUKLANMIŞ VE CEZAEVİNE GÖNDERİLMİŞ.

D.T.P. DİYARBAKIR BASKANI HILMI AYDOĞDU VERDİĞİ BU DEMEÇ İLE BİRLİK KÜRDİSTANIN HÜRRIYET BAYRAGINI AÇMIŞ OLUYOR.

* * *

GELELİM TÜRK TEHDİTLERİNE. AMERİKA ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL EDERSE, TÜRKLER, İRAK KÜRDİSTANINA HÜCUM EDER Mİ ?.

HİÇ BELLİ OLMAZ. TÜRKLER FIRSATÇIDIRLAR. TILKILER GİBİ.

GÜNLER BİR ÇOK YENİLİKLERE GEDE.

"AMERİKALILAR VE İSRİL: İRANIN NUKLEER MERKEZİNİ BONBALAMAYA HAZIRLANIYORLAR" DİYE YAZIYOR GAZETELER.

RİVAYET Mİ? HAKİKAT Mİ? BİLEMEYİZ. FAKAT BAZI BELİRTİLER VAR.

MALÜM YA. PARA PİYASASI ÇOK HASSASDIR.

BÜYÜK PARA BABALARI TESKİLATI GELECEK OLAYLARI ÇOK EVVELDEN HABER ALIR.

DAHA DOGRUSUNU SÖYLIYELİM Mİ ?

DÜNYAYI İDARE EDENLER BU BÜYÜK PARA BABALARI TESKİLATI.

BÜTÜN DÜNYA DÜNYA OLAYLARININ ARKASINDA BU BÜYÜK PARA BABALARI VAR.

VE DÜNYA SİYASİ BAROMETRESİ DE: ALTIN FİYATLARI.

BU HAFTA İÇİNDE ALTIN FİYATLARI ÖNCE-600 DOLARDAN 700 DOLARA ÇIKTI.

ALTIN FİYATLARININ BİRDEN BÖYLE YUKSELMESİ HİÇ İYİYE ALÂMET DEĞİL.

TANRI İNSANLIĞI YENİ BİR HARP FELAKETİNDEN KORUSUN.

Յ. Չ.

Շատ մեծ դժբախտութիւն է Իսրայէլի դրացի ըլլալը: Մանաւանդ որ Լիբանանը, հրեաներուն «Մեծն Իսրայէլ»ի ստեղծման ծրագրին սահմաններուն մէջ է:

Յաւելուած՝ Լիբանանի համայնքային կառոյցը որ տարբեր յարանուանութիւններէ բաղկացած խճանկար մըն է և երկիրը կը դարձնէ հակամէտ արտաքին-օտար ազդեցութիւններ կրելով երկփեղկուելու, կը կազմէ Լիբանանի ամէնէն խոցելի կէտը:

Ահա թէ ինչու, Լիբանանի մէջ, ոչ թէ ազգային բարձրագոյն շահերը, այլ՝ համայնքային նախասիրութիւններն ու անձնական շահադիտութիւններն են, որ մեծ դեր կը խաղան Լիբանանի ճակատագիրը որոշելու և իր ազգային կեանքը տնօրինելու մէջ:

Մենք ունեցած ենք... դժբախտութիւնը խօսելու [իբր թէ] հայ Յառաջադէմ անձնաւորութիւններու հետ, որոնք գովքը կը հիւսէին Սիոնական հրեաներուն: Մանաւանդ 2006-թ.ին, Լիբանանի վրայ կատարուած բարբարոսական խուժումէն ետք լսուած այս գովասանքներուն տէրերը որոնք, առանց խպնելու, այսպէս կը հիմնաւորէին իրենց տեսակէտը.«Ինչո՞ւ պատերազմինք ուրիշին համար՝ հրեաներուն դէմ: Տեսէ՛ք Եգիպտոսը և Յորդանանը, որոնք համերաշխ կ'ապրին հրեաներուն հետ և կ'օգտուին անոնցմէ»:

Այս գաղափարները, ցաւալի է ըսելը, որ միայն մէկ քանի եսակեդրոն անհատներու տեսակէտները չեն կազմեր, քանի որ այդ ձաբուտութիւնները լսուեցան 14 Փետրուար 2007-թ.ին Պէյրութի մէջ, նախկին Վարչապետին սպանութեան Բ. տարելիցին առթիւ կայացած հաւաքին, մայրաքաղաքին կեդրոնական հրապարակին վրայ:

Այս տեսակէտով՝ Լիբանանի այսօրուան վիճակը շատ կը նմանի Պաղեստինի անստոյգ կացութեան:

Եւ մենք պիտի կրկնենք «Նայիրի»ի վերջին թիւին մէջ մեր ըսածները.

«Այնքան ատեն, որ Դրամի իշխանութիւնը Սիոնիստներուն ձեռքն է, Աշխարհի վրայ անարդարութիւնները, սադրանքները, ցեղասպանութիւնները և պատերազմները պիտի շարունակուին»:

**ԿԸ ԶՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ԶԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԹՐՔԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ
ԱՄԵՐԻԿԱ ՓՈԽԱԴՐՈՒԵՐ ԵՆ,
ԱՊՏԱԼԼԱՅ ԿԻԻԼԸ ԱՄԵՐԻԿԱ ԳԱՑԵՐ Է,
ՄԵԾ ԹԻՒՈՎ ԱԶԴԵՑԻԿ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ ԱՄԵՐԻԿԱ ԳԱՑԵՐ ԵՆ,
ԵՒ ԱՄԵՆԵՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ՝ ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ ՆԱԽԱԳԱՅ, ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ
ՋՕՐԱՎԱՐ YASAR BUYÜKKANIT ԱՄԵՐԻԿԱ ԳԱՑԵՐ Է –
Ի՞ՆՉ ՊԱՏՃԱՌԱԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ CONGRESS-ԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԾՐԱԳԻՐԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒՆ ԱՐԳԵԼՔ ԸԼԼԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ**

Մեր նախկին գրութեան մէջ ալ բացատրել ջանացած էինք՝ թէ այսօր Թուրքիոյ ամենակարեւոր հարցը ի՞նչ է: Հայկական ցեղասպանութի՞ւնը, թէ քրդական հարցն է: Եղելութիւններու վրայ հիմնուելով կրնանք ըսել, որ այսօր, Թրքական պետութեան ամենակարեւոր հարցը՝ հայկական ցեղասպանութիւնն է: Ամերիկա գացող Ապտիլլահ Կիլն ալ, Թուրք երեսփոխաններն ալ, սայակոյտի նախագահ բարձրագոյն զօրավար YASAR BUYÜKKANIT-ն ալ Ամերիկայի դէմ հետեւեալ սպառնալիքը կը կատարեն՝

«Եթէ Հայկական ցեղասպանութիւնը ծանչնաք՝ Իրաքեան Քիւրտիստանի վրայ կը յարձակինք»:
Եւ իրենց այս սպանալիքներուն մէջ այն աստիճան առաջ կ'երթան, որ Հարաւարեւելեան Անա-
թոլիոյ մէջ գտնուող Թրքական բանակը՝ իրաքեան սահմանի վրայ կը համախմբեն:

Այս գինուորական շարժումներուն իմաստը հետեւեալն է...
«Չըլլայ որ Հայկական ցեղասպանութեան ծրագիրը ընդունիք: Հակառակ պարագային Իրաք կը
մտնենք, Քիւրտերը կը մաքրագործենք և KERKÜK-ը կը գրաւենք»:

Բոլորին ծանօթ է, որ Իրաքի Քիւրտերը այսօր, Իրաքի մէջ, Ամերիկացիներուն վստահութիւնը վա-
յելող միակ դաշնակիցներն են:

Մասնաւորապէս՝ KERKÜK-ը:
PETROL-ի կեդրոն ըլլալով, Ամերիկացիներուն համար «Մայր Երակ» մըն է:

Եւ Թրքական այս սպանալիքներուն Քիւրտերուն համար շատ մտահոգիչ ըլլալը նկատող Թրքական
Քիւրտիստանի մայրաքաղաք՝ Տիգրանակերտի D.T. կուսակցութեան նախագահը՝ HILMI AYDOG-
DU-ն հետեւեալ յայտարարութիւնը կը կատարէ... «KERKÜK-ի վրայ կատարուելիք յարձակումը՝
Տիգրանակերտի վրայ յարձակում կը նկատենք»:

Կրնա՞ք մտածել՝ Թրքական Քիւրտիստանի նախագահ նկատուած Տիգրանակերտի D. T. կուսակ-
ցութեան պատասխանտուն, HILMI AYDOGDU-ն, առաջին անգամ ըլլալով, Թուրքիոյ քիւրտերուն
և Իրաքի քիւրտերուն միութիւնը կը պաշտպանէ:

Այս յայտարարութեան պատճառաւ HILMI AYDOGDU-ն «Ատելութիւն և Թշնամութիւն ստեղծել-
գրգռելու յանցանքով» կ'ամբաստանուի հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ և կը բանտարկուի:

D. T. կուսակցութեան Տիգրանակերտի նախագահ HILMI AYDOGDU-ն, իր կատարած այս յայ-
տարարութեամբ, Միացեալ Քիւրտիստանի ազատութեան դրօշակը պարզած եղաւ:

Վերադառնանք Թրքական սպանալիքներուն՝ Ամերիկայի կողմէ Հայկական ցեղասպանութեան ծա-
նաչման պարագային, Թուրքերը կրնա՞ն յարձակիլ Իրաքեան Քիւրտիստանի վրայ:

Բնաւ յայտնի չըլլար՝ Թուրքերուն ի՞նչ ընելիքը: Անոնք առիթի մը կ'սսլասեն, աղուէսներու սխա-
տրերը՝ շատ մը նորութիւններով «յղի» են:

«Ամերիկացիները և Իսրայէլը՝ Իրանի աթոմական կերպոններուն վրայ յարձակման կը պատրաս-
տուին» կը գրեն թերթերը:

Զրո՞յց է, թէ իրականութիւն է: Չենք գիտեր: Բայց կարգ մը նախանշաններ կան:
Գիտէք, թէ դրամի շուկան շատ «զգայուն» է:

Մեծ դրամատէրերու կազմակերպութիւնը, ապագայ եղելութիւններու մասին, շատ առաջուց տեղե-
կութիւններ կ'ստանայ:

Աւելի ծիշողը ըսե՞նք:
Աշխարհը կառավարողները՝ այս մեծ դրամատէրերու կազմակերպութիւնն է:

Աշխարհի վրայ պատահած բոլոր եղելութիւններուն «ետեւ» այս մեծ դրամատէրերու կազմակեր-
պութիւնը կայ:

Եւ աշխարհի քաղաքական ջերմաչափը ոսկիի գիներն են:
Այս շաբթու մէջ, ոսկիին ONCE-ը 600- տոլարէն 700 տոլարի բարձրացաւ:

Ոսկիի գիներուն մէկ անգամէն այսքան բարձրանալը բնաւ լաւ նշան չէ:
Աստուած մարդկութեանը նոր պատերազմի մը աղէտէն պաշտպանէ:

«ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ ՄԷՋ ԴԱՏԱԻՈՐՆԵՐ ԿԱՆ»

ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈԿ
ԹՈՒՐՔ ՄԸ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՈՒՐԱՑԱԾ ԸԼԼԱԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ,
ԼՈՋԱՆԻ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ 90 ՕՐՈՒԱՆ
ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ

Ո՞Վ Է ԱՅՍ ԹՈՒՐՔԸ...

DOGU PERINÇEK ԱՆՈՒՆՈԿ [ԻԲՐ ԹԷ]
ՉԱԽԱԿՈՂՄԵԱՆ ՂԵԿԱԿԱՐ ՄԸ ԵԻ [ԻԲՐ ԹԷ]
ԹՈՒՐՔ ՄԸՆ Է: ԹԵՐԵԻՍ ԱԼ՝ ԾԱԳՈՒՄՈԿ ՔԻԻՐՏ

ԲԱՅՑ, ԻՍԿԱԿԱՆ ԹԱԼԱԹ_ՓԱՇԱՅԱԿԱՆ
ՄՏԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԱՑՈՒՄՆ Է:
ՅՈԿՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՈՈՒԲԷՆԵԱՆ]

9 Մարտ 2007 տարեթիւը, Ջուլի-
տրիոյ հայերուն (եւ նոյնպէս՝ բոլոր
այերուն) համար բացառիկ իմաս-
տալից օր մըն էր:

Տողու Փերինչէք կոչուող ամբարտա-
մնն ու անոպան՝ այդ օրերուն Լոզանի
CANTONAL՝ դատարանին առջեւ,
այկական ցեղասպանութիւնը ուրա-
ած ըլլալու յանցանքով կը դատուէր:
Եւ վճիռը 9 Մարտ 2007-ին՝ Ուրբաթ օր
փոտի արձակուէր:

DOGU PERINÇEK-ին ո՛վ և ի՛նչ գա-
տափարներու տէր մէկը ըլլալուն մասին,
Մարտ 2006 թուակիր «Նայիրի»ի մէջ
արտայայտուած էինք:

Լոզանի (հայերուս համար տխրա-
ւորչակ) դաշնագրին 92-րդ տարելիցին
տոթիւ Ջուլիցերիա եկած DOGU PERIN-
ՇEK, 22 Յուլիս 2005-ին մամլոյ հար-
թագրոյցի մը ընթացքին կատարած յայ-
տարարութեան մէջ, «ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԾԵ-
ՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉԷ ԵՂԱԾ: ԱՍԻԿԱ
ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՐԱԾ ՄԷՎ ՍՈՒՏՆ Է» կ'ըսէ:

Փերինչէքի այս յայտարարութիւնը՝
հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչ-
ցած Ջուլիցերիոյ համար, օրէնքով հաս-
տատուած յանցանք էր:

Եւ Փերինչէքի վերստին Ջուլիցերիա գալու սպարագային, հարկ էր որ ան
պատժուէր:

Բայց մինչ այդ՝ Ջուլիցերիոյ Ազգայնական կուսակցութիւնը, ընտրութիւննե-
րուն մէջ յաջողութիւն գտած ըլլալով, նոր կառավարութեան կազմութեան մաս-
նակցեցաւ և իրենց նախագահը՝ CH. BLOCHER-ը դատական նախարարութիւնը
ստանձնեց:

Եւ անցեալ տարի BLOCHER-ը, Թուրքիա կատարած այցելութեան ընթացքին,
շատ տարօրինակ և թուրքերուն շատ հաճելի թուող յայտարարութիւն մը կա-
տարեց.

«Խօսքի ազատութիւն պէտք է: Անձ մը իր յայտնած գաղափարներուն հա-
մար պատիժի ենթարկուելու չէ» ըսաւ:

*Թուրքերը BLOCHER-ին հարցուցին. – Ջուլիցերիան հայկական ցեղասպանու-
թիւնը ընդունած է: Եթէ թուրք մը Ջուլիցերիոյ մէջ, հայկական ցեղասպանութիւն
չէ եղած ըսելու ըլլայ՝ կը պատժուի թէ՞ ոչ»:*

BLOCHER այս հարցումին՝ «Կարծիքովս՝ պէտք չէ որ պատժուի» ըսաւ:

BLOCHER-ին այս յայտարարութիւնը, Ջուլիցերիոյ մէջ, շատ բուռն բողոքնե-
րու պատճառ եղաւ:

Հայերը և մանաւանդ հրեաները (այս վերջինները իրենց յատուկ պատճա-
ռով) BLOCHER-ին դէմ ելոյթներով և գրութիւններով հակադրեցին:

Որովհետեւ հրեաները շատ լաւ հասկցած էին, թէ BLOCHER-ին խօսքի և
գաղափարի ազատութեան մասին ըսածները՝ նախ և առաջ օրէնքով պատիժի
ենթակայ եղող “HOLOCAUSTE”ին ուղղուած էր:

**

* * *

Թուրքերը, սա վերջին շրջաններուն, հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունելու «Հոսանքին» իրենց համար ներկայացուցած վտանգը շատ լաւ գիտնալով, հայկական ցեղասպանութեան ճանաչումը կանխելու համար, շատ մեծ չափի քարոզչական աշխատանքներու սկսան:

Եւ միշտ ըրածնուն պէս՝ Հայաստանի և Սփիւռքի մեր հայ, բայց տկար հոգի ունեցող ծանօթ անձնաւորութիւններուն, զանազան ձեւերով կաշառել սկսան. և հրաւերներով ու վարձաւորութիւններով ծախու առին անոնց:

Ու նաեւ՝ օտար պատմագէտներուն շատ մեծ գումարներ տուին, որ անոնք Թուրքերուն ի նպաստ աշխատին:

Եւ մանաւանդ՝ օտար երկիրներու մէջ սկսան կազմել թուրքերէ բաղկացած միութիւններ, որոնց միակ նպատակը հայոց դէմ իսկական պայքար մղել է:

Տ. Փերինչէքին (մանաւանդ BLOCHER-ին ըսածներէն քաջալերուելով) Զուլիցերիա գալը և գրգռութիւններ կատարելը՝ թուրքերուն յարձակողական նոր ռազմավարութեան մէկ մասը կը կազմէ:

* * *

Թուրքերը անշուշտ յոյս ունէին, որ BLOCHER-ին դատական նախարար ըլլալով, Պոլսոյ մէջ անոր ըսածներուն (որ խօսքի և գաղափարի ազատութիւնը պէտք է յարգել) պիտի հետեւէին Զուլիցերիոյ դատաւորները, և Փերինչէք, հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացած ըլլալուն համար, պատիժի պիտի չենթարկուէր:

Եւ մանաւանդ՝ Թուրքերը կը խորհէին, որ Թուրք ունեւորներուն Զուլիցերիական դրամատուներուն մէջ ունեցած արասպելական հարստութիւնները, Զուլիցերիական դատարաններուն մէջ թուրքերուն ի նպաստ ազդեցութիւն պիտի գործէին...:

Բայց ո՛չ BLOCHER-ին մտածումները և ոչ ալ թուրք ունեւորներուն Զուլիցերիոյ մէջ ունեցած խոշոր աւանդները Զուլիցերիական դատարաններուն վրայ ազդեցութիւն գործեցին:

Եւ Փերինչէք 90 օրուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ (կրկնուելու պարագային գործադրելի վճիռ): «ՈՐՈՎՇԵՏԻ, ԶՈՒԻՅԵՐԻՈՅ ՄԷՋ, ԴԱՏԱ-ԻՈՐՆԵՐ ԿԱՅԻՆ»:

* * *

Լոզանի մէջ կատարուած Փերինչէքի դատավարութեան մասին մեր տալաւորութիւնները ջանանք տալ:

Թուրքերու մասին մեր գաղափարները միշտ կրկնած ենք:

Թուրքերը, ըլլան անոնք Համայնավար (իբր թէ) կամ Թուրանական՝ նոյն թուրքերն են: Թալանող և սպանող նոյն Օսմանցի Թուրքերն են (հազուադիւս բացառութեամբ):

Իրենց միջեւ տարբերութիւնը՝ երեւութական է: Որովհետեւ իրենց ծիները թրքական են: Եւ միշտ նոյն՝ վայրագ թուրքեր կը մնան անոնք:

Թուրքերուն «ՈՎ ըլլալը» մատնանշող Յոյն երեսփոխանի մը 1919-թ-ին Պոլսոյ Օսմանեան Ազգ. Ժողովին մէջ ըսածները անմոռանալի են.—

«Ճերմակ շուն, Սեւ շուն՝ շունը շուն է: Դուք ալ, ի՞նչ որ ալ ըլլաք, նոյն վայրագ թուրքերն էք»:

Փերինգեք և իր համախոհները «Թալաթ Փաշայի Կոմիտե» մը կը կազմեն: [Կրնա՞ք երեւակայել Եւրոպայի կեդրոնին մէջ «Հիթլերի Կոմիտե»ի մը կազմութիւնը]:

Եւ այս «Թալաթ Փաշայի Կոմիտե-ին անդամները, Եւրոպայի շատ մը երկիրներէն ժամանած շուրջ հարիւր հոգի, իրենց արիւնլուայ դրօշակներով կուգան և դատաւարութենէն երկու-երեք օր առաջ կը համախմբուին Լոզանի համալսարանի հրապարակին վրայ և ցոյցեր կը կատարեն:

Ինչո՞ւ Լոզանի համալսարանին առջեւ կը համախմբուին:

Որովհետեւ Լոզանի այս համալսարանին հանդիսութիւններու մեծ սրահին մէջ ստորագրուեցաւ տխրահռչակ Լոզանի Դաշնագիրը, որ Սելիի դաշնագրին ու Հայաստանի մահուան վճիռը արձակած եղաւ նոյն ատեն:

[Լոզանի Դաշնագրին նախնական բանակցութիւնները կատարուեցան՝ Լեման լիճին եզերքը գտնուող՝ OUCHY-ի BEAU-RIVAGE և CHATEAU D'OUCHY-ի պանդոկներուն մէջ: Եւ պաշտօնական ստորագրութիւնը տեղի ունեցաւ Լոզանի համալսարանը]:

Այս՝ Թալաթ Փաշայի Կոմիտե-ի պատասխանատուները շատ լաւ գիտէին, թէ Լոզանի դաշնագրին շնորհիւ է, որ Նոր Թուրքիա մը ստեղծուեցաւ:

***

Բայց «Թալաթ Փաշայական» ցոյցերը շատ աննպաստ ազդեցութիւն գործեցին Զուլիցերիացիներուն վրայ... կը կարծենք:

Այս մէկը պատճառ եղած ըլլալու է, որ դատաւարութեան օրը, ոչ մէկ թուրք ցուցարար, նոյնիսկ Թուրքիայէն եկած թուրք լրագրողներ, դատարանի սրահէն ներս չառնուեցան, «Հրաւեր չունիք» ըսելով:

Եւ միայն Զուլիցերիացիներուն ծանօթ թերութրու 20 ներկայացուցիչներ և Զուլիցերիա բնակող հայերէն ալ 20 հոգի, իբր ունկնդիր դատարանի սրահը մտնելու իրաւունք ունեցան:

Այս 20 հայերէն մէկն ալ մեր հարազատն էր:

Այստեղ, անոր սլաւամածները փոխանցելու ջանանք.

«Ես, առաջին անգամ ըլլալով, ներկայ կ'ըլլամ այս տեսակ դատաւարութեան մը: Եւ մինչեւ կեանքիս վերջը պիտի չմոռնամ դատաւորին ըսածները:

Զուլիցերիացի դատաւորը՝ PIERRE HENRI WINZAP, Փերինգեքին աչքերուն մէջ նայելով արձակեց վճիռը ըսելով.

«ԴՈՒՆ, ՀԱԿԱՌԱԿ ՈՐ ՌԻՍԵԱԼ ԱՆՁ ՄԸՆ ԵՄ՝ Կ՛ՈՒՐԱՆԱՍ ԱՆՇԵՐՔԵԼԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ: ԵՒ ԴՈՒՆ ԳՐԳՈՒՉ ՄԸ, ԱՄԲԱՐՏԱԽԱՆ ՄԸ ԵՒ ԱԶԳԱՅՆԱՄՈԼ ՄԸՆ ԵՄ... ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒՐԱՆԱ-ԼՈՒԴ ՀԱՄԱՐ ՔԵԶԻ 90 ՕՐՈՒԱՆ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՄ...»:

Դատարանի սրահէն ելած միջոցիս, սրահի պատասխանատուներէն մէկուն քով գացի և ըսի.— Դուք, անպայման, դատաւորը տեսնելու առիթը կ'ունենաք. կը խնդրեմ, որ իրեն ըսէք, թէ՛ «Հայկական ցեղասպանութեան նահատակներէն մէկուն շառաւիղը ձեզի իր սրտանց երախտագիտութիւնը կը յայտնէ»:

**

Այստեղ կը հրատարակենք սոյն դատավարութեան մասին զանազան թերթերու գրածներուն խորագիրներն ու նկարներ:

1.— Թրքական թերթեր

Ա.— 7-3-2007 թուակիր "HÜRRIYET" թերթին «Թալաթ Փաշայի Կոմիտէ»-ին կատարած ցոյցերուն մասին գրածները:
Բ.— 10.3.2007 թուակիր "HÜRRIYET" թերթին Լոզանի դատարանին արձակած վճիռին մասին գրածները:

Գ.— 10.3.2007 թուակիր "MILLIYET" թերթին դատարանի վճիռին մասին գրածները: Եւ նաեւ՝ գրեթէ թրքացած Պատրի-

արք Մետրոպ Մուրաֆեանից այս դատավարութեան մասին ըրած ձաբոսութիւնները:

2.— Զուիցերիական թերթեր

Ա.— 10-3-2007 թուակիր "NEUE ZÜRCHER ZEITUNG"-ին գերմաներէն լեզուով դատավարութեան մասին տըլած մանրամասն տեղեկութիւնները:

«ԶՈՒՅԵՐԻՈՅ ՄԷՋ ԴԱՏԱԻՈՐՆԵՐ ԿԱՆ»... (Շար. էջ 2-էն)

Բ. 10-3-2007 թուակիր «LE TEMPS» թերթը, դատավարութեան «Վճիռ»ը կու տայ, և նաեւ՝ ամբարտաւան Փերինչէքին արինչուայ դրօշակով ցկարը:

3. Ֆրանսական թերթեր

Ա. 11-3-2007 թուակիր «LE MONDE»-ի շատ տպաւորիչ բացատրականը դատավարութեան մասին:

Բ. 10-3-2007 թուակիր FIGARO-ի դատավարութեան մասին տուած կարճ-կտրուկ տեղեկութիւնը:

4. Պելճիքական թերթ
10-3-2007 թուակիր «LA LIBRE» թերթին շատ ճշգրիտ գրութիւնը դատավարութեան մասին:

5. Անգլիական թերթ
10-3-2007 թուակիր «THE TIMES» թերթը դատավարութեան մասին թէպէտ կարճ, բայց շատ կենսական լուրեր կուտայ:

6. Ամերիկեան թերթ
10-3-2007 թուակիր INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE-ը դատավարութեան լուրերը շատ մանրամասնութիւններով տալէ յետոյ, Ամերիկեան CONGRESS-ին տալիք որոշումին մասին ալ կ'արտայայտուի:

* *

Այս բոլոր թերթերուն մէջ տեղ գտած գրութիւններուն մեծագոյն և ամենակարեւոր մասը այն է, որ այս դատավարութեան ընթացքին, դատական սխառմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով, թուրք մը հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացած ըլլալուն համար կը պատժուի:

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

“ERMENİ MESELESİYLE BİZİ ANADOLU’DAN ATARLAR”

5-3-2007

PROF. DR. OMER TURAN

(ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSİTESİ TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYELERİNDEN)

ÇOK HAKLISINIZ SAYIN PROFESÖR, ÇOK DOĞRU SOYLEMISSINIZ

“GIDECEKSİNİZ EFENDİLER. DEFOLUP GIDECEKSİNİZ

GELMİS OLDUGUNUZ ORTA ASYA STEPLERİNE”

“NAİRİ” 19-6-2001-

H.C.

ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSİTESİ TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYELERİNDEN PROF. DR. ÖMER TURAN TÜM TÜRKİYEYİ UYARDI VE SÖYLE DEDI:

“BU BİR GÜÇ MESELESİDİR. NE KADAR ZAYIFSAK ORAYA KADAR GİDER. ANADOLUDAN ATILMAMIZA KADAR GİDER.”

VE PROFESOR DEVAM ETTİ:

“TÜRKLER, DEDELERİ SOYKIRIM YAPMIS BİR MİLLET OLARAK ANILMA TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA. BOYLE BİR ZİLLETİ NEDEN KABUL EDELİM”. “ERMENİLER OSMANLI İMPARATORLUGU BÜNYESİNDE “HİRİSTİYAN TÜRKLER” OLARAK TANINLANACAK KADAR TÜRKLESMİSLERDİ. VE TÜRKÇEYİ ERMENİCEDEN DAHA ÇOK KULLANIRLARDI”.

SAYIN PRÖFESÖR BURDA DUR. ERMENİLERİN TÜRKLESTİKLERİNİ SÖYLEYEREK, PALAVRACI, YALANCI, VAHSİ OSMANLILARIN AHFADI OLDUGUNU BELLİ ETTİN.

EGER TARİH PRÖFESERİ İSEN, HERHALDE BİLİRSİN.

13. ASRİN SONLARINA DOĞRU ORTA ASYADAN OGUZ-KAYI ASİRETİ KUZEYANADOLUYA GİRDİ.

VE BU OGUZ ASİRETİ ANATOLYADA İLERLİYEREK ESKİŞEHİR VE SEGUT CIVARINA YERLEŞTİ.

1299-DA ERTUGRULUN OĞLU OSMAN BAĞIMSIZLIĞINI İLAN ETTİ.

VE BU ŞEKİLDE OSMANLI İMPARATORLUGUNUN TEMELİNİ ATTI.

BU HUNHAR ASİRET REİSİ OSMAN, YERLİ HALKLARI (YANI RUMLARI VE ERMENİLERİ) TÜRKÇE KONUSMAYA MECBUR ETTİ. VE TÜRKÇE KONUSMAYANIN DİLİNİ KESTİRDİ.

ONUN İÇİN BU HUNHAR OSMANIN HÜKUM SÜRDÜĞÜ BÖLGELERDE, ESKİŞEHİR, KONYA, KAYSERİ, VE YOZGATTAKI RUMLAR VE ERMENİLER OSMANLI VAHSETİNİN KORKUSU İLE MECBUREN TÜRKÇE KONUSTULAR.

FAKAT NE RUMLAR, NE DE ERMENİLER TÜRKÇE KONUSMALARINA RAGMEN DİNLERİNİ VE MİLLİYETLERİNİ KAYBETMEDİLER.

SAYIN PROFESÖR:

“TÜRKLER, DEDELERİ SOYKIRIM YAPMIS BİR MİLLET OLARAK ANILMA TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA, BÖYLE BİR ZİLLETİ NEDEN KABUL EDELİM” DİYORSUNUZ.

HİÇ DÜŞÜNDÜNÜZ MÜ ?

1071 TARİHİNDEKİ BİZANSLA MALAZGİRT SAVASINDAN SONRA, İLK DEFA OLARAK TÜRK

ASİRETLERİ AYAK BASTI ANADOLU TOPRAKLARINA.

1071 MALAZGIRT SAVASINA KADAR ANADOLU TOPRAKLARINDA BİR TEK TÜRK YOKTU. TARİHİN BİLİNDİĞİ DEVİRLERDEN BERİ RUMLAR VE ERMENİLER İDİ ANADOLUNUN YERLİ HALKLARI.

BUGÜN ANADOLUDA YASIYAN HALKIN YÜZDE YÜZÜ MÜSLÜMAN.

NE OLDU, TARİHİN BİLİNDİĞİ DEVİRLERDEN BERİ ANADOLUNUN YERLİ HALKLARI OLAN RUMLARA VE ERMENİLERE ?

SAYIN PROFESÖR (SOZDE) BILMIYORSANIZ SÖYLIYELİM:

ANADOLUYA GIRDIGINIZ 1071 TARİHİNDEN İTİBAREN YERLİ HALKLAR OLAN RUMLAR VE ERMENİLERİ TÜRKLÜĞE HAS VAHŞETİNİZLE ÇOGUNU ÖLDÜRDÜNÜZ. BİRÇOKLARI ÖLÜMDEN KURTULMA İÇİN MÜSLÜMAN OLDU. BİR KISMI DA SİZİN VAHŞETİNİZDEN KURTULMAK İÇİN DAHA GÜVENLİ YERLERE GÖÇ ETTİLER.

1915-E KADAR ANADOLUNUN YÜZDE ELLİSİNİ MÜSLÜMANLASTIRMİSTİNİZ, YÜZDE ELLİSİ DAHA RUM VE ERMENİ İDİ.

1915-TE DE JON TÜRK-İTTİHAT VE TERAKKİ PARTİSİNİN ANADOLUYU HİRİSTİYANLARDAN TEMİZLEME PLANINI TATBİK ETTİNİZ.

VE 1915-TE ÖNCE ERMENİLERİ SOYKİRİMİNA UGRATTİNİZ.

1919-DAN 1923-E KADAR DA SİZİN AGA BABANIZ RUMLARI VE 1915-DEN SAG KALAN KILIÇ ARTIĞI ERMENİLERİ TEMİZLEDİ.

VE BU VAHŞETİNİZ "SAYESİNDE" BUGÜN ANADOLUNUN HALKI YÜZDE YÜZ MÜSLÜMAN OLDU.

SAYIN PROFESÖR: SİZ (SÖZDE) BU GERÇEKLERİ BILMIYORSUNUZ.

FAKAT SİZ BU HAKİKATLERİ ÇOK İYİ BILİYORSUNUZ.

ÇOK İYİ BILİYORSUNUZ VE KORKUYORSUNUZ.

ONUN İÇİN DİYORSUNUZ Kİ: "ERMENİ MESELESİYLE BİZİ ANADOLU'DAN ATARLAR".

EYET SAYIN PROFESÖR

"GİDECEKSİNİZ EFENDİLER.

DEFOLUP GİDECEKSİNİZ. GELMİS OLDUGUNUZ ORTA ASYA STEPLERİNE". 8. 2.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐԷՐՈՒՆ [ԻՐԻ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ ՄԵԶ ԱՆԱԹՈՂԻԱՅԷՆ ԿԸ ՎՈՆՏԵՆ»
 5/3/2007 ՓՐՕՖ. OMER TURAN
 [ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՔՆԻՔ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԷՆ]

ՇԱՏ ԾԻՇԴ ԸՍԵՐ ԷՔ, ՅԱՐԳԱՐԺԱՆ ՓՐՕՖԷՍԵՕՐ՝
«ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՔ ԷՖԵՆՏԻՆԵՐ,
ԱՆՊԱՅՄԱՆ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՔ ՄԻՋԻՆ ԱՍԻՈՅ ՏԱՓԱՍՏԱՆՆԵՐԸ՝ ՈՒՐԿԷ ԵԿԱՔ»
 «ՆԱՅԻՐԻ» 19/6/2001

Անգարայի Միջին Արեւելքի Թեքնիք Համալսարանի Պատմութեան Բաժնի ուսուցիչներէն՝ Փրոֆ. Դոկտ. OMER TURAN, ամբողջ Թուրքիոյ ուղղուած ազգաբարոյթին մը կատարեց և ըսաւ, թէ՝ «Այս հարցը կարողութեան հարց է: Որքան տկար ըլլանք՝ միևեւ հոն կ'երթայ և... Անաթոլիայէն մեր վնասուելուն կը հասնի»:

Եւ Փրոֆէսէօրը շարունակեց. «Թուրքերը՝ իրենց մեծ հայրերուն ցեղասպանութիւն գործած ազգ մը ըլլալով յիշուելու վտանգին հետ դէմ-դիմաց են: Ինչո՞ւ այս տեսակ նուաստացում մը ընդունինք»:

«Հայերը՝ Օսմանեան կայսրութեան կազմին մէջ, «Քրիստոնեայ թուրքեր» որակուելու աստիճան թրքացած էին, և թրքերէն լեզուն՝ հայերէնէ աւելի շատ կը գործածէին»:

Յարգարժան Փրոֆէսէօր՝ հոն կեցիր: Հայերուն՝ թրքացած ըլլալը ըսելով յայտնի ըրիր, որ դուն նոյն սրտոտախօս, ստախօս ու վայրագ օսմանցիներուն շառաւիղն ես:

Եթէ պատմութեան Փրոֆէսէօր ես, անպայման գիտես որ... 13-րդ դարուն վերջաւորութեան, Միջին Ասիայէն "OGUZ-KAYI" կոչուող ցեղախումբը, չիւսիսային Անաթոլիա մտաւ: Եւ այս "OGUZ" ցեղախումբը Անաթոլիոյ մէջ յառաջանալով "ESKISEHIR-SOGUT"ի շրջակայքը հաստատուեցան:

1299-թ.ին Էրթոզրուլին մանչը՝ Օսմանը իր անկախութիւնը հռչակեց: Եւ այս ծելով Օսմանեան կայսրութեան հիմերը նետած եղաւ:

Այս ցեղախումբին պետ արիւնարբու Օսմանը՝ տեղւոյն բնիկ ժողովուրդները, այսինքն՝ Յոյներուն և Հայերուն ստիպեց, որ թրքերէն խօսին: Եւ թրքերէն չխօսողին լեզուն կտրել տուաւ:

Այդ պատճառաւ այս վայրագ Օսմանին իշխած վայրերուն մէջ՝ Եսքիշեհիր, Քոնիա, Կեսարիա և Եոզկատի շրջակայքը բնակող Յոյները և Հայերը Օսմանեան վայրագութեան վախով, ստիպողաբար թրքերէն կը խօսէին: Բայց ո՞չ Յոյները և ո՞չ ալ Հայերը, հակառակ որ մեծ մասամբ թրքերէն կը խօսէին՝ իրենց կրօնը և ազգութիւնը լքեցին:

Յարգարժան Փրոֆէսէօր՝ կ'ըսէք, թէ «Թուրքերը՝ իրենց մեծ հայրերուն ցեղասպանութիւն գործած ազգ մը ըլլալով յիշուելու վտանգին հետ դէմ-դիմաց են: Ինչո՞ւ այս տեսակ նուաստացում մը ընդունինք»:

Բնաւ մտածած է՞ք արդեօք, որ 1071-թ.ին Մանազկերտի մէջ, Բիւզանդացիներուն ձեր դէմ մղած պատերազմէն յետոյ, առաջին անգամ ըլլալով, Թուրք ցեղախումբերը Անաթոլիա ոտք կոխեցին:

Միևեւ 1071-թ.ի Մանազկերտի պատերազմը՝ Անաթոլիոյ մէջ մէկ հատ Թուրք չկար: Պատմութեան ծանօթ Թուականներէն իվեր, Անաթոլիոյ բնիկ ժողովուրդները՝ Յոյներն և Հայերը էին:

Այսօր Անաթոլիոյ մէջ ապրող ժողովուրդը հարիւր առ հարիւր իսլամ է: Ի՞նչ եղան պատմութեան ծանօթ Թուականներէն իվեր Անաթոլիոյ բնիկ ժողովուրդները եղող Յոյները և Հայերը:

Յարգարժան Փրոֆէսէօր, եթէ [իրի ԹԷ] չէք գիտեր՝ մենք ըսենք.— Ձեր Անաթոլիա ոտք կոխած Թուականէն [1071] սկսեալ, բնիկ ժողովուրդները՝ Յոյները և Հայերը ձեր թրքական վայրագութեամբ շարդել սկսաք: Շատեր, սպաննուելէ ազատելու համար, իսլամացան: Մէկ մասն ալ, ձեր վայրագութիւններէն փրկուելու համար, աւելի ապահով կարծուած տեղեր գաղթեցին...:

Միևեւ 1915-թ.ը, Անաթոլիոյ ժողովուրդին յիսուն առ հարիւրը իսլամացուցած էիք: Բայց մնացեալ յիսուն առ հարիւրը դեռ քրիստոնեայ էին:

1915-թ.ին, երիտթուրք-իթթիհատ եւ Թերաքքի կուսակցութեան ծրագիրը գործադրութեան դրիք: Եւ Քրիստոնեաները Անաթոլիայէն մաքրագործել սկսաք: Իսկ 1915-թ.ին ալ Հայերը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք:

1919-թ.էն միևեւ 1923-թ.ը, ձեր «նախահայրերը» Անաթոլիոյ մէջի Յոյները և 1915-թ.ի ցեղասպանութենէն ողջ մնացած Հայերը մաքրագործեցին:

Եւ ձեր այս վայրագութեան «շնորհիւ», այսօր՝ Անաթոլիոյ ժողովուրդը հարիւր առ հարիւր իսլամ է...:

Յարգարժան Փրոֆէսէօր՝ դուք [իրի ԹԷ] այս իրականութիւններուն տեղեակ չէք: Բայց դուք, այս իրականութիւնները, շատ լաւ գիտէք: Եւ շատ լաւ գիտնալուօդ համար ալ կը վախնաք: Եւ այդ պատճառաւ ալ կ'ըսէք.— «Հայկական Հարցին հետեւանքով մեզ Անաթոլիայէն կը վնասեն»:

Այո, յարգարժան Փրոֆէսէօր՝ «Պիտի Երթաք Էֆէնտիներ, անպայման պիտի Երթաք Միջին Ասիոյ տափաստանները՝ ուրկէ եկաք»:

15 Հունիս 2007 Հինգշաբթի

Hürriyet

Ermenilere karşı Türk diasporası Diasporayla ortak mücadele

Bakü'de gerçekleştirilen 1. Dünya Azerbaycan ve Türk Diaspora Teşkilatları Zirvesi'nde, yurtdışında ki Türk ve Azeri demeklerinin Ermeni lobisinin faaliyetlerine karşı ortak mücadeleye etmesi kararı lajiletti.

Չախէն աջ՝ Էրտողան, Թալաթ և Ալիև:

Այստեղ կը հրատարակենք 10 Մարտ 2007 թուակիր «HÜRRİYET»ի մէջ լոյս տեսած գրութիւնը և անոր թարգմանութիւնը.

**« Հ Ա Յ Ո Յ Դ Է Մ Թ Ր Ք Ա Կ Ա Ն Ս Փ Ի Ի Ռ Ք Ը »
« Հ Ա Յ Կ Ա Կ Ա Ն Ս Փ Ի Ի Ռ Ք Ի Ն Դ Է Մ
Մ Ի Ա Ց Ե Ա Լ Պ Ա Յ Ք Ա Ր »**

«Բաքուի մէջ կայացած Ազերիական և Թրքական կազմակերպութիւններու համաշխարհային գազաթնաժողովին [թուրք-ազերիական զոյգ սփիւռքներուն մասնակցութեամբ] որոշուեցաւ, որ արտաշխարհի ազերիական և թրքական միութիւններուն կողմէ միացեալ պայքար պիտի մղուի հայկական LOBY-ին դէմ:

ՄԵՆՔ՝ ՀԱՅԵՐՍ, ԵՂԵՌՆԷՆ ՅԵՏՈՅ,
ԳՐԵԹԷ 90 ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ԿԵՐ,
ՍՓԻԻՌՔԻ ՄԷՋ, ՄԵՐ ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐԱԿԱՆ
ՊԱՅՔԱՐԸ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՂ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ
ՂԵԿԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՉԿՐՑԱՆՔ ԿԱԶՄԵԼ:

ՄԻՆՉԴԵՌ ԹՈՒՐՔԵՐԸ, 9 ՄԱՐՏ 2007-Թ.Ն, ԲԱՔՈՒԻ ՄԷՋ, ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՈՎ, 48 ԵՐԿԻՐՆԵՐԷ ԵԿԱԾ 500 ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐՈՎ, ԹՐՔԱԿԱՆ ՍՓԻԻՌՔԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵՑԻՆ:

ԱՅՍ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԱՍՆԱԿՅԵՑԱՆ, ՄԱՍՆԱԻՈՐԱՊԷՍ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿԱՐՉԱՊԵՏ ԷՐՏՈՂԱՆԸ, ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱԼԻԵԻԸ, ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿԻՊՐՈՍԻ ԹՐՔԱԿԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀ՝ ԹԱԼԱԹԸ:

ԱՅՍԵՂ Կ՝ՈՒՋԵՆՔ ՆՇԵԼ ԱՆՈՆՑ ԸՍԱԾՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՔ ՇԱՏ ՅՍՏԱԿ ԿԸ ԲԱՑԱՅԱՅՏԵՆ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾ ՄՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. ԷՐՏՈՂԱՆ.- «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՏ Է»:

ԹԱԼԱԹ.- ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԱՋԵՐԻՆԵՐՈՒՆ ԹԻԿՈՒՆԸՈՎ ՄԵՆՔ ԼԵՌՆԵՐԸ ԿԸ ԾԱԿԵՆՔ»:
ԱԼԻԵԻ.- ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԸ՝ ՄԵՐ ՊԱՊԵՐՈՒՆ ՀՈՂԵՐՆ ԵՆ:
ԵԹԷ ՋԱՆՈՆՔ ԱԼ ՊԱՀԱՆՋԵՆՔ, ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԱՊԱԳԱՆ ԻՍԿ ԿՐՆԱՅ ՀԱՐՑԱԿԱՆ ԴԱՌՆԱԼ»:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՈՒՐԲԵՆԵԱՆ]

Մենք՝ բոլոր հայերս, այսօր շատ ուրախ և գոհ ենք, որ Արցախը ազատագրեցինք Ազերիներու լուծէն:

Մինչդեռ այսօր ազերիները ոչ միայն Արցախը վերագրաւել կ'ուզեն, այլ՝ [ինչպէս որ քիչ անդին մէջբերած ենք իրենց խօսքերը] այսօրուան Հայաստան-Արցախը իրենց պապեճական սեփականութիւնը կը նկատեն և կ'սպասեն յարմար առիթի, թրքական աղուէ-սութեամբ, որ մեր վերջին յոյսը եղող Ներկայ Հայկական Հանրապետութիւնը թալանեն և կործանեն:

**

Մինչեւ 16-րդ դարու սկիզբը, մեր՝ գրեթէ ամբողջ Հայաստանը պարսկական գրաւման ենթարկուած էր:

16-րդ դարուն սկիզբը, Օսմանեան Սուլթանները յարձակեցան պարսկական գրաւման ենթարկուած Հայաստանի հողերուն վրայ, պարտութեան մատնեցին պարսկական բանակները և գրաւեցին Հայաստանի մեծ մասը:

Օսմանեան Սուլթաններուն Պարսիկներուն դէմ տարած յաղթանակը խորհրդանշուած է Պոլսոյ "TOPKAPI" կոչուած հռչակաւոր պալատին պարտէզին մէջ կանգնեցուած յուշարձանով որ "REVAN KÖSKÜ" կը կոչուի: Այս յուշարձանը, իրականութեան մէջ, Արեւելեան Հայաստանի գրաւումը կը խորհրդանշէ: Որովհետեւ, Պարսկական իշխանութեան շրջանին, Երեւանին անունը "REVAN" էր:

**

Բոլորին ծանօթ է, որ Անի քաղաքին 1045 թուականին Սելջուքեան թուրքերուն կողմէ կործանումէն յետոյ, հայերը գաղթել սկսան: Լքեցին իրենց հայրենիքը և գացին... ուր որ կրցան:

Այդ թուականէն յետոյ, պարպուիլ սկսաւ Հայ Ազգին 4000 տարուան թնաշխարհը:

Պարպուած հայոց հայրենիքին, այն ատենուան ամայացած Հայաստանին տխուր երեւոյթը ներկայացուց՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Գարեգին Բ., 23 Ապրիլ

1994-ին, Պեյրուսի Սահակեան Լեւոն-Մկրտիչեան վարժարանին մէջ, Ռուբէն Սեւակի անուան մատենադարանին բացման օրը, իր ունեցած բացառիկ ելոյթի ընթացքին:

Այստեղ պիտի ջանանք տալ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Գարեգին Բ.ի ըսածները.

«...Մատենադարան բանալը դիւրին է:

Մատենադարանը շնչաւորելը, կենսաւորելը, արժեւորելը է իրականը:

Քանի, քանի՛ մատենադարաններ ես մտած եմ Սփիւռքի մէջ, որոնցմէ ներս գիրքերը փոշիներու տակ էին թաղուած:

... 17-րդ դարուն Պարսկական և Օսմանեան վայրագութիւններուն թատր դարձած Հայաստանի մէջ, երբ օր մը Շահին զօրավարը, և ուրիշ օր մը Սուլթանին զօրավարը, մեր երկիրը կ'աւերէին, և Շահ Աբբաս հազարաւոր հայերը «Արտասահմանեալ» կ'ընէր: Բառը իմս չէ, Առաքել Թաւրիժեցիին է 17-րդ դարու գրողին: Եւ Սուրբ Էջմիածնին, այդ օրերու ծանր վիճակը կը ներկայացնէ մեր Առաքել Թաւրիժեցի պատմիչը.—

«Էջմիածնի խորանը լքուած էր: Ոչ մոմ կար, ոչ Աւետարան: Եւ թռչուններուն ծիրտը այնտեղ նստած էր:

Եւ Էջմիածնի վանքի պատերուն ներքեւ, փոշիներու տակ, ծառի կոճղի կը նմանէին ձեռագիր մատեանները»:

* * *

Առաքել Թաւրիժեցիին ներկայացուցած քրիստոնեայ հայութեան առաջին սրբավայրը, խորհրդանիշը եղող Էջմիածնին, 17-րդ դարու ցաւալի վիճակը, մեզի գաղափար մը կուտայ, թէ քրիստոնեայ հայերը ո՛ր աստիճան կորսնցուցած էին քրիստոնէական շրջանի իրենց հեթանոսական նախնիներուն քաջարի նկարագիրը, և իրենց մեծագոյն սրբատեղին անգամ լքած և հեռացած էին:

Թուրանական ցեղերուն պատճառած սարսափին հետեւանքով իրենց հայրենիքը լքող հայերը, իրենց ապաստան գտած վայրերուն մէջ, աշխատեցան ստրուկի հոգեբանութեամբ և ծառայեցին օտարներուն հաւատարմութեամբ:

Եւ իրենց բնածին կարողութիւններով ծաղկեցուցին, շէնցուցին օտարին քաղաքներն և գիւղերը, կարծես, թէ անոնք իրենց հայրենի հողերը ըլլային:

Ասոր ապացոյցներն են՝ իրենց հայրենիքէն հեռու ելող Անաթոլիոյ և նաեւ ուրիշ վայրերու մեր հայկական գաղութները:

Մանաւանդ՝ Թիֆլիսը, Բաքուն և Պոլիսը մինչեւ 1915 թուականը, մեծամասնութեամբ հայերու կողմէ կառուցուած և հայերու կողմէ բնակուած քաղաքներ էին:

Բայց, ասոնց մէջ Պոլիսը, հայկական պատմութեան մէջ շատ ճակատագրական դեր խաղցած է:

Հայերը, Օսմանեան շրջանին, Պոլսոյ այն աստիճան ծառայեցին, և այն աստիճան անոր կապուեցան, որ Պոլիսը հայկական մայրաքաղաք կարծեցին:

Այստեղ կ'ուզենք նշել, նախատելու մեր շատ ծանօթ հայ բանաստեղծներէն եղիա Տէմիրճիպաշեանի (1851-1908թ.) մէկ գրութիւնը, որուն վերնագիրն է՝ «ՄԵՐ ՊՈՍՖՈՐԸ»:

Այս գրութեան մէջ եղիա Տէմիրճիպաշեան, Պոսֆորի սիրահար մը ըլլալով հետեւեալ նախադասութիւնը տեւական կը կրկնէ. «Հոն, սիրելիս, հոն կ'ուզեմ որ տանին զիս»:

... Ըսենք՝ որ Տէմիրճիպաշեան «Ռոմանթիք» բանաստեղծ մըն էր, և հոգուով ամպերուն մէջ կ'ապրէր: Բայց ի՞նչ պիտի ըսենք մեր քաղաքագէտներուն և մանաւանդ՝ կուսակցական ղեկավարներուն, որոնց կեդրոնները, բոլորն ալ, Պոլսոյ մէջ կը գտնուէին:

Այս ի՞նչ միամտութիւն էր, անելի ճիշդ՝ ի՞նչ անխոհեմութիւն, որ հայ Ազգին եղերնի ենթարկուելուն և Արեւմտեան Հայաստանի կորուստին պատճառներէն մէկը եղաւ:

***

Հայերը 1045-թ.ին, Անիի կործանումէն յետոյ, ցիրուցան եղան քիչ մը ամէն կողմ: Մանաւանդ՝ հաստատուեցան Անաթոլիա և մասնաւորապէս՝ Պոլիս:

Եւ հայերը, 11-րդ դարէն մինչեւ 1850-թ.ները, երբեք չմտածեցին կրկին հայրենիք վերադառնալ և իրենց պասպեցական հողերուն վրայ միասնաբար ապրիլ:

Եւ չկրցան կրկին, Հայաստանի մէջ, նոր Աճի քաղաք մը հիմնել:

Հայրենիքի մէջ համախմբուելու և միասնաբար ապրելու գաղափարը, 1850-թ.ներուն «Արմէնականները» մէջտեղ նետեցին և Վանի մէջ կրկին միանալու աշխատանքներ տարին: Բայց՝ շատ ուշ էր այլեւս:

Երբ 1918-թ.ին Հայաստանի Ա. Հանրապետութիւնը հիմնուեցաւ, հայերը մայրաքաղաք ընտրեցին Երեւանը:

Բայց այդ շրջանին, մինչեւ 1915 թուականը, Երեւանի բնակչութեան թիւը հազիւ քսան երեսուն հազար էր: Որոնց մէջ քիւրտեր և ազերիներ ալ կային:

1915-թ.էն յետոյ, Եղեռնին հետեւանքով, մեծ թիւով հայեր ապաստանեցան Էջմիածին և շրջակայքը:

Եւ լոկ 1920-թ.էն սկսեալ, Սովետական Հայաստանի Հանրապետութեան շրջանին էր, որ Երեւանը ծաղկեցաւ և իրական մայրաքաղաքի վերածուեցաւ: Այսպէսով է, որ 1970-թ.ներուն, Երեւանի բնակչութեան թիւը միլիոնի հասաւ:

* * *

Վերադառնանք, Ազերիներու Նախագահ Ալիեւին, 9 Մարտ 2007-թ.ին Բաքուի մէջ թրքական [աւելի ճիշդ] Թուրանական համաժողովին ընթացքին կատարած լկտի սպառնալիքներուն... «Այսօրուան Հայաստանի հողերը մեր պապերուն հողերն են: Եթէ զանոնք ալ պահանջենք, հայերուն ապագան անգամ կրնայ հարցական դառնալ»:

Ալիեւի այս սպառնալիքները անշուշտ նորութիւն չեն, բոլոր հայրենասէր հայերուն համար:

Միայն թէ, 1988-թ.ներէն սկսեալ Հայաստանի մէջ, «Ազատութի՛ւն, Ազատութի՛ւն» պոռագող Լեւոն Տէր Պետրոսեան և իրեն համախոհները, չէին գիտեր ազերիական, աւելի ճիշդ՝ Թուրք-Թուրանական այս սպառնալիքները:

Այստեղ կրկին պիտի նշենք 1989-թ.ին Պէյրուք, Ժիրայր Նալիբիի (→ էջ 3)

ՄԵՆՔ ՀԱՅԵՐՍ, ԵՂԵՌՆԷՆ ՅԵՏՈՅ, ԳՐԵԹԷ 90 ... (Շար. էջ 2-էն)

խմբագրապետութեամբ հրատարակուած «Արարատ» թերթի մէջ մեր գրածները.

«... Եւ այսօր, Արեւմտեան պետութիւններուն զինակիցը եղող ցեղասպան թուրքը, մինչեւ հիմա անպատիժ կը մնայ, օրինակ ըլլալով իրեն ցեղակից ազերիներուն:

Երբ ցեղասպան թուրքը տակաւին չէ պաւտժուած, ինչո՞ւ Ազերի թուրքերը ցեղասպանական նոյնպիսի արարքներ չգործեն հայերուն դէմ:

Այսօր, Մեծ Եղեռնէն 75 տարիներ ետք, մեր փոքրիկ հայրենի հողը, հայութեան վերջին յոյսը, անարժան առաջնորդներու ձեռքով վտանգի ենթարկուած է:

Կը մոռնանք, որ Հայաստանը գրեթէ կը գտնուի կոկորդիլոսի մը բերնին մէջ:

Նայեցէք այսօրուան Հայաստանի քարտէսը: Երեք կողմէ շրջապատուած է թուրքերով: Արեւմուտքէն՝ ցեղասպան Օսմանցի թուրքերով, Արեւելքէն՝ Ազերի թուրքերով, Հարաւէն՝ Պարսկաստանի Ազերի թուրքերով:

ԵՒ ԱՅՍ ԿՈԿՈՐԴԻԼՈՍԻՆ ԲԵՐԱՆԸ ՕՐ ՄԸ ԿՐՆԱՅ ԳՈՑՈՒԻԼ, ՃԶՄԵԼՈՎ ԱՄԲՈՂՋ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ, ԵԹԷ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ (Աստուած պահէ) ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ ՀԵՌԱՆԱՅ»:

Այս տողերը գրելէ գրեթէ քսան տարիներ յետոյ, այսօր Հայաստանը աւելի մօտ է կոկորդիլոսի բերնին:

Լեւոն Տէր Պետրոսեան և իր խմբակը յաջողեցան, միջոց մը, Հայաստանը անխոհեմաբար Ռուսաստանէն անջատել:

Եւ [իբր թէ] ազատ ու անկախ Հայաստան մը հիմնուեցաւ:

Ղարաբաղ-Արցախը [իբր թէ] ազատագրուեցաւ: Բայց այդ նոյն

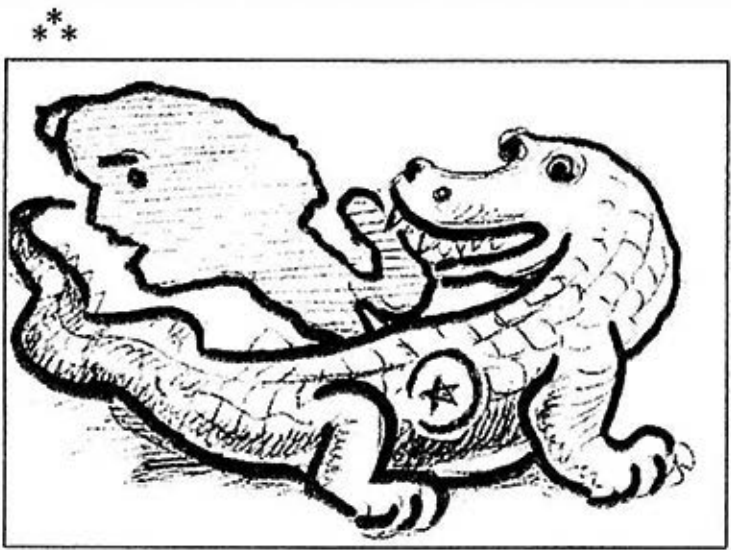
Լեւոն Տէր Պետրոսեանը եղաւ ատեն, որ Արցախին մեծ մասը կրկին ազերիներուն տալ առաջարկեց, Ազերիին հետ հաշտուելու համար:

Եւ նոյնիսկ, այսօրուան Հայաստանի կառավարութիւնը, ազատագրուած Արցախին մեծ մասը ազերիներուն վերադարձնելու գաղափարին ներքուստ համաձայն կը թուի ըլլալ:

Եւ ամէնէն կարելորդ՝ Հայաստանը այժմ Ռուսաստանի պաշտպանական հովանիէն մասամբ զրկուած է իր «Կոմպլեմանտարիզմ»ի և ՆԱԹՕ-ի հետ «Սիրախաղեր» ընող անհեռատես մարտավարութեան հետեւանքով:

Եւ Հայաստանի այս մասամբ առանձնացած վիճակէն օգտուելով, Ալիեւ կը համարձակի իր սոյառնալիքները կատարել: Ոչ միայն Արցախը կրկին վերագործուելու, այլեւ, աւելին՝ [իբր թէ] ազատ, անկախ Հայաստանը վերջնականապէս կործանելու համար:

(→էջ 12)

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
“DAGDAN GELDI, BAGDAKINI KOVDU”
“YAVUZ HIRSIZ, EV SAHIBINI BASTIRIR”
“MINAREYI ÇALAN, KILIFINI HAZIRLAR.”

SAYIN' OSMANLI ÇAPULCULARININ AHFAD TÜRKLER.

SAYIN' SOYKIRIMCI İTTİHATÇILARININ TORUNLARI TÜRKLER.

BUGÜNKÜ YAZIMIZDA, SIZIN ATASÖZLERİNİZİN YARDIMI İLE SIZIN NE OLDUGUNUZU ANLATMAYA ÇALISACAGIZ.

SON ZAMANLARDA SIZIN DEVLET ADAMLARINIZIN BAS VAZIFESI, ERMENI SOYKIRIMINI INKAR ETMEK İÇİN YALANLAR UYDURMAK. “YOK EFENDİM, ERMENİLER RUSLARA YARDIM EDİYORMUS. YOK EFENDİM ERMENİLER DE ÇOK TÜRK KESMİŞ”.

BU PALAVRALARA KIMSE İNANMAZ. FAKAT MESELE SU KI, TÜRKLER ERMENI SOYKIRIMI MESELESİNDE KÖSEYE SIKISMIS DURUMDA. NE YAPACAKLARINI, NE SÖYLEYECEKLERİNİ BILMIYORLAR.

TÜRKLER, ALMANLAR GIBI YAHUDİLERDEN ÖZUR DİLEYEREK, YAHUDİLERE TAZMINAT VEREREK KURTULAMAZLAR.

ALMANLAR, YAHUDİLERİ ÖLDÜRDÜLER AMA, ALMANLAR, YAHUDİLERİN VATANINI ÇALMADILAR. O VATAN, ALMANLARIN İDİ.

HALBUKI SIZ, ERMENİLERİN VATANINI ÇALDINIZ.

VE ERMENİLERİN VATANINI ÇALABİLMEK İÇİN DE ERMENİLERİ SOYKIRIMINA UGRATTINIZ. YANI SIZIN ATASÖZÜNÜZÜN ÇOK İYİ İFADE ETTİĞİ GIBI.

“DAGDAN GELDİNİZ. BAGDAKINI KOVDUNUZ” SIZ, BİRKAÇ YÜZYIL ÖNCE ORTA ASYA BAGLARINDAN ANADOLUYA GELDİNİZ VE ANADOLU BAGLARININ, BINLERCE SENEDEN BERİ YERLİ HALKI OLAN ERMENİLERİ BİR KAÇ YÜZ YIL SONRA SOYKIRIMINA UGRATTINIZ.

ONUN İÇİN, ALMANLARIN YAPTIĞI GIBI ÖZÜR DİLEYEREK, TAZMINAT VEREREK KURTULAMAZSINIZ.

ÇALDIGINIZ ERMENI VATANINI ERMENİLERE İADE EDECEKSİNİZ.

SUBAT AYINDA EN İLERİ GELEN TÜRK DEVLET ADAMLARI AMERİKADA İDİ.

DIS İSLERİ BAKANİ ABDULLA GÜL , TANINMIS MİLLETVEKİLLERİ, VE BİLHASSA GENEL KURMAY BASKANI ORGENERAL YASAR BÜYÜKKANITIN AMERİKADA OLMASI DİKKATI CEKİYORDU.

GENEL KURMAY BASKANI AMERİKADA İRAKTAKI HARBI, İRAKTAKI KÜRT DEVLETİ MESELESİNİ VE P.K.K.-CI KÜRTLERİN DURUMUNU KONUSACAK ZANNEDERDİK.

HALBUKI, ORGENERAL YASAR BÜYÜK -KANIT AMERİKADA ERMENI SOYKIRIMININ AMERİKAN TEMSİLCİLER MECLİSİNDE KABUL EDİLME TEHLİKESİYLE ÇOK İLGİLENMİŞ.

VE ORGENERAL AMERİKADA YASİYAN TÜRKLERLE UZUN UZUN KONUSMALAR YAPMIS VE BU KONUSMALAR ESNASINDA AMERİKALİ TÜRKLERE SU TAVSİYEDE BULUNMUS:

“AMERİKADA VE AVRUPADA BÜYÜK SAYIDA TÜRKLER VAR.

ERMENİLERİN SOYKIRIMINI KABUL ETTİRMEK İÇİN TAPTIKLARI ÇALIŞMALARINA KARŞI, SIZIN MÜCADELE ETMENİZ LÂZİM”.

BİZ, GENERALLERİN YALNIZ ASKERİ MESELELERLE UGRASTIGINI ZANNEDERDİK.

FAKAT BU SÖYLEDİGİMİZ, YALNIZ BATI DEVLETLERİNİN GENERALLERİ İÇİN GEÇERLİ. AVRUPADA GENERALLAR, YALNIZ ASKERİ MESELELER İLE UGRASIR.

FAKAT ÇOGU BİLİRKI TÜRKİYEYİ İDARE EDEN KUVVET, (MECLİSİN VE HUKUMETİN DE ÜSTÜNDE) YÜKSEK RÜTBELİ GENERALLERDEN OLUSAN MİLLİ GÜVENLİK KURULUDUR.

BU SÖYLEDİGİMİZİN YÜZDE YÜZ GERÇEK OLDUGU, SON ZAMANLARDA AZERBAJCANIN BAS SEHRI BAKUDA DÜNYA TÜRK DIASPORASININ TEMSİLCİLERİNİN İLK KONGRELERİNİ YAPMALARI İLE ORTAYA ÇIKTI.

BAKUDA TOPLANAN VE 48 ÜLKEDEN GELEN TÜRKLER BU KONGREDE SU KARARI ALDILAR:

“YURT DISINDAKI TÜRK VE AZERİ DERNEKLERİ ERMENİ LOBİLERİNİN FAALİYETLERİNE KARSİ ORTAK MÜCADELE EDECEKLERDİR”.

BU DEMEKTİR Kİ, AVRUPADAKİ VE AMERİKADAKİ TÜRKLER VE AZERİLER ERMENİLERİN DERNEKLERİNE, TOPLANTILARINA HÜCÜM EDECEK VE ERMENİLERİ SINDIRMEYE, KORKUTMAYA ÇALISACAKLAR.

BUNA DERLER, (SİZİN ATASÖNÜZÜ TEKRAR EDELİM)

“YAVUZ HIRSIZ, EV SAHİBİNİ BASTIRIR”.

“MINÂREYİ ÇALAN, KILIFINI HAZIRLAR”.

...TÜRKLER, SIZE BİR SEY SÖYLIYELİM Mİ ?

SİZİN BU SIRRETLİĞİNİZ, TÜRKİYEDE GEÇER AMA, AVRUPADA, HELE AMERİKADA GEÇMEZ. ONUN İÇİN DİYORUZ Kİ:

TÜRKLER, ÇAPULCU, YAGMACI OSMANLI DEVRİ GEÇTİ. NE YAPSANIZ BOSUNA. İSLEDİĞİNİZ SOYKIRIMININ CEZASINI ÇEKECEKSİNİZ.

Յ. Չ.

ԿԸ ԿՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐԻ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«ԼԵՌՆԷՆ ԵԿԱԻ – ԱՅԳԵՊԱՆԻՆ ՎՌՆՏԵՑ»

«ՔԱՋ ԳՈՂԸ՝ ՏԱՆՏԵՐԸ ԿԸ ԶՍՊԷ»

«ՄԻՆԱՐԷՆ ԳՈՂՑՈՂԸ՝ ՊԱՏԵԱՆԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԷ»

Յարգելի Օսմանցի թալլոդներուն շառաւիղ՝ Թուրքեր.

Յարգելի ցեղասպանութիւն կատարած Իթթիհատականներուն թոռները եղող Թուրքեր.

Այսօրուան մեր գրութեան մէջ, ձեր կարգախօսներուն աջակցութեամբ, ձեր Ի՞նչ ըլլալը պիտի ջանանք պատմել:

Վերջին շրջաններուն, ձեր պետական անձնաւորութիւններուն առաջին պարտականութիւնը՝ հայկական ցեղասպանութիւնը ուրանալու համար սուտեր հնարել է. Իբր թէ «Հայերը՝ Ռուսերուն կ'օգնեն» եղեր, Իբր թէ «Հայերն ալ շատ թուրք ջարդեր են»:

Այս ձաբուտութիւններուն մարդ չի՛ հաւատար:

Հարցը սա է՝ Թուրքերը, հայկական ցեղասպանութեան կապակցութեամբ անկիւնի մէջ սեղմուածի վիճակ ունին: Ի՞նչ ընելիքնին, Ի՞նչ ըսելիքնին չեն գիտեր:

Թուրքերը, գերմանացիներուն պէս, հրեաներէն ներողութիւն խնդրելով և անոնց հատուցում տալով չեն կրնար ազատիլ:

Գերմանացիները հրեաներուն մեղացին, բայց գերմանացիները հրեաներուն հայրենիքը չգողցան:

Այդ հայրենիքը գերմանացիներուն կը պատկանէր: Միւլլերը դուք՝ նաե՛ւ հայերուն հայրենիքը գողցաք: Եւ հայերուն հայրենիքը գողնալու համար ալ՝ հայերը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք: Այսինքն՝ ձեր կարգախօսին իմաստին շատ լաւ բացատրութեամբ՝ «Լեռնէն եկաք ու այգեպանը վռնտեցիք»:

Դուք, քանի մը դար առաջ, Միջին Ասիոյ լեռներէն Անաթոլիա եկաք: Եւ Անաթոլիոյ այգիներուն հազարաւոր տարիներէ ի վեր բնիկ ժողովուրդը եղող հայերը, քանի մը դար յետոյ, ցեղասպանութեան ենթարկեցիք:

Այս պատճառաւ, գերմանացիներուն հրեաներուն ըրածին պէս՝ ներողութիւն խնդրելով կամ հատուցում տալով չէք կրնար ազատիլ: Ձեր գողցածը՝ Հայոց Հայրենիքը Հայոց պիտի վերադարձնէք:

Փետրուար ամսուան մէջ, ամենաառաջնակարգ Թուրք պետական անձնաւորութիւնները Ամերիկա գացած են:

Արտաքին Գործոց Նախարար Ապտուլլահ Կիլը, ծանօթ երեսփոխաններ և մանաւանդ՝ սպայակոյտի սլետ, բարձրաստիճան զօրավար Եաշար Պիլիբքանըթին Ամերիկա եղած ըլլալը ուշադրութիւն կը գրաւէր:

Սպայակոյտի նախագահը Ամերիկայի մէջ, Իրաքի պատերազմին, Իրաքի մէջի քրտական պետութեան և մանաւանդ P.K.K.ի պատկանող քիւրտերուն մասին պիտի խօսի կը կարծէինք:

Մինչդեռ բարձրաստիճան զօրավար եաշար Պիւլիքքանըթ, Ամերիկայի CONGRESS-ին մէջ, հայկական ցեղասպանութեան իրողութեան «Ընդունման վտանգ»ով շատ «Յետաքրքրուեր» է: Եւ թուրք զօրավարը Ամերիկա ապրող թուրքերուն հետ, շատ երկար խօսակցութիւններ ունեցեր է և այս զրոյցի ընթացքին, Ամերիկացի թուրքերուն սա յանձնառարութիւնները կատարեր է:

«ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ՄԵԾ ԹԻՒՈՎ ԹՈՒՐՔԵՐ ԿԱՆ:

ԴՈՒՔ ԹՈՒՐՔԵՐԴ՝ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԴՈՒՆԻԼ ՏԱԼՈՒ ՀԱՅՈՑ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԴԵՍ ՀԱՐԿ Է ՈՐ ՊԱՅՔԱՐԻՔ»:

Մենք կը կարծէինք, թէ զօրավարները միայն զինուորական հարցերով կ'զբաղին:

Բայց, մեր այս ըսածը, միայն Արեւմտեան պետութիւններուն զօրավարներուն համար ծիշդ է:

Եւրոպայի մէջ զօրավարները, միայն զինուորական հարցերով կ'զբաղին:

Բայց շատեր ալ լաւ գիտեն, որ թուրքիան ղեկավարող ուժը (Ազգային ժողովին և կառավարութեան վրայ ալ իշխող) բարձրաստիճան զօրավարներէ բաղկացած ազգային Ապահովութեան կազմակերպութիւնն է:

Այս մեր ըսածին հարիւր առ հարիւր իրականութիւն ըլլալը, վերջին օրերուն Ադրբեջանի մայրաքաղաք Բաքուի մէջ, աշխարհատարած թրքական Սփիւռքի ներկայացուցիչներու մասնակցութեամբ համաժողովի մը գումարումով մէջտեղ եկաւ:

Բաքուի մէջ կայացած այս համագումարին ընթացքին, 48 երկիրներէ եկած թուրք պատուիրակներ հետեւեալ որոշումը տուին.— «ԱՐՏԱԾԽԱՐՅԻ ԹՈՒՐՔ ԵՒ ԱԶԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ «ԼՈՊԻ»ԻՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԴԵՍ ՄԻԱՑԵԱԼ ՊԱՅՔԱՐ ՊԻՏԻ ՏԱՆԻՆ»:

ԱՅՍ ԸՍԵԼ Է ԹԷ՝ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՕՍՄԱՆՅԻ ԹՈՒՐՔԵՐՆ, ԵՒ ԱԶԵՐԻՆԵՐԸ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՊԻՏԻ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԵՒ ՊԻՏԻ ԶԱՆԱՆ ՀԱՅԵՐԸ ՍԱՐՍԱՓԵՑՆԵԼ ՈՒ ՎԱԽՑՆԵԼ:

Ասոր կ'ըսեն (ծեր կարգախօսը կրկին նշենք). «Քաջ գողը՝ տանուտէրը կը զսպէ» ու անոր յանցաւոր կը հանէ:

«Մինարէն գողցողը՝ պատեանը կը պատրաստէ»:

Թուրքեր, ձեզի բան մը ըսենք՝ ձեր այս վայրագութիւնները թուրքիոյ մէջ կը քալեն, բայց Եւրոպայի մէջ և մանաւանդ Ամերիկայի մէջ՝ չեն ... անցնիր:

Ասոր համար կ'ըսենք.— Թուրքեր՝ թալանի ու բանդումի Օսմանական շրջանը անցաւ: Ի՛նչ ալ ընէք՝ օգուտ չունի: ԶԵՐ ԳՈՐԾԱԾ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԻԺԸ ՊԻՏԻ ԿՐԷՔ: Թ. 2.

ՎԱՅ ԶԵՋ «ԱՐԴԱՐ ՈՒ ԱԶԱՏ» ԱՇԽԱՐՀ, ՈՐ ... (Շար. էջ 1-էն)

Ո՛վ կը յիշէ այլեւս Մ. Նահանգներու երբեմնի նախագահ Վուտրօ Ուիլսընի Թուրքիան այսպանող ու ձաղկող սա խօսքերը, Օսմանի շառաւիղներուն երեսին շարտուած անէծքի պէս՝ «Կեդրոնական Ասիայէն եկած «վատառողջ ու տգէտ աւազակախումբ», «Բռնագրաւիչ» ու «Ջարդարար»:

Ո՛վ կը յիշէ [Սպիտակ Տուն-ի բնակիչներէն և Պետական Պաշտօնատան մեծերէն] Թուրքին գործած ցեղասպանութիւնը և անոր կողմէ յափշտակուած հողերը ետ՝ իրենց տիրոջ՝ հայութեան վերադարձնել տալու ամերիկեան բարձրագոյ յանձնառութիւնը: Ասոնք տխուր և մոռցուած պատմութիւններ են այլեւս:

Մինչեւ երէկ Մ. Նահանգները կը հովանաւորէր ցեղասպան ու յափշտակիչ Թուրքիան: Կ'ընդդիմանար բռնագրաւեալ Արեւմտահայաստանը իր օրինական սեփականատիրոջ՝ Հայկական Հանրապետութեան վերադարձնելուն: Անհրէթեթ ու ստայօդ պատրուակը մերժումի՝ հայկական պետութեան անդամակցութիւնն էր Խ. Միութեան: Վերադարձնել՝ կը նշանկէր, իբր թէ, Խորհրդային «Ծաւալողականութեան» նպաստած ըլլալ:

Բայց երբ այսօր գոյութիւն չունի Խ. Միութիւնը, Հայաստան «անկախ» է [իբր թէ] և մանաւանդ՝ Մ. Նահանգներուն «Դաշնակից», և իր գործընկերութեամբ, մինչեւ անգամ, կամայ-ակամայ, գետին կը պատրաստէ Մ. Նահանգներ-ՆԱԹՕ-ի դէպի Ռուսիա, Իրան, Արեւելք ու դեռ հեռուները տարածուելուն, «Ծաւալողականութեան» առջեւ, ալ ինչո՞վ կ'արդարանայ Ուաշինգթոնի չարամիտ ընդդիմութիւնը, որուն հետեւանքով հայկ. Դատը կը մնայ անլոյծ: Հայկական բնաշխարհը կը մնայ գերի: Իսկ հայկական ցեղասպանութիւնը՝ անպատիժ: Ոճրապարտը կը շարունակէ փաղաքշուիլ ու պարարտանալ «Սամ Զեռի»ին բազմամիլիառ տոլարներովը:

Չէ՞ որ «Անկախ» Հայաստանը այլեւս «Դաշնակից»ն ու «Գործ-ընկեր»ն է Մ. Նահանգներուն: Վերածուել է հլու յանձնակատարի: Մեծատան Տիրոջ պատուէրներուն հանդէպ կը մնայ միշտ զգաստ և ուշադիր: Հրահանգ գործադրելու մէջ՝ միշտ պատրաստակամ: Իր չուզածն անգամ ընել տուող Պուշի հրամանին համակերպող: Դէպի Իրաք հայկական զին. ջոկատի մը ակամայ առաքումը ասոր պերճախօս օրինակը չէ՞:

Երեւանի մեր պետական այրերուն կողմէ ցուցաբերուած այսքա՛ն տիրահաճոյ ու հաւատարիմ կեցուածքներէն ետք հանդուրժելի՞ թան է, որ մեր «Երէց Դաշնակից»ը փոխադարձէ մեզի ապերախտութեամբ, ըլլայ դրուժա՛ն:

Արդարութեան ու ճշմարտութեան դէմ անոր մեղանչելը թողունք մէկդի: Արեւու լոյսին պէս յստակ ու անժխտելի հայկական ցեղասպանութեան փաստի ուրացումն ալ, Պուշ-երուն կողմէ, տանք մոռացութեան:

Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը ինչպէ՞ս կրնայ իր Գոնկրէսին, ժողովուրդին մեծամասնութեան կողմէ արդէն ճանչցուող հայկական ցեղասպանութեան իրողութիւնը մերժել: Նախագահական «Վէթօ» գործածել անոր ընդունման դէմ, մէկ ձեռքը խղճին, իսկ միւսն ալ՝ Ս. Գիրքին վրայ դրած: Ինք՝ Հայաստանի «Դաշնակից և Գործընկեր» Մ. Նահանգներ-ՆԱԹՕ-ն:

**«ՌԻԶԸՐՏ ԵՒ ԹԻՆԱ
ԳԱՐՈԼԱՆ»
ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

«Ռիչըրտ և Թինա Գարոլան» հրատարակչական հիմնադրամի դատակազմը կը յայտնէ, թէ բացուած է 2007-ի համար նոր գործեր ներկայացնելու շրջանը:

Հիմնադրամը կ'ընդունի Սփիւռքահայ երիտասարդ գրողներու գրական թէ ուսումնասիրական որեւէ նոր, անտիպ կամ գիրքի ձեւին տակ ցարդ չհրատարակուած գործեր, դատակազմին կողմէ գնահատուելու և ըստ այնմ հրատարակուելու համար:

Գրական, պատմական, բանասիրական, եկեղեցագիտական ու հայ մշակութի այլ կալուածները շօշափող հայերէն, թէ օտար լեզուներով գրուած գործերը պէտք է դատակազմին ներկայացուած ըլլան ամէնէն ուշը մինչեւ 30 Ապրիլ 2007:

Առաջուած գործերը պէտք է ըլլան մեքենագրուած և երեք օրինակով բազմագրուած:

Դատակազմին կողմէ գնահատուած գործերը կ'արժանանան հրատարակութեան:

«Ռիչըրտ և Թինա Գարոլան» հրատարակչական հիմնադրամի նախագահն է՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ: Դատակազմի անդամներն են՝ Գերշ. Տ. Վարուժան Արք. Հերկելեան, Գերպ. Տ. Գրիգոր Մ. Վրդ. Զիֆթեան (ատենադպիր), Դոկտ Զաւէն Մարրիեան (ատենասպետ), տիար Պարոյր Աղպաշեան և տիար Սարգիս Կիրակոսեան:

Դատակազմի հասցէն.---

Armenian Catholicosate of Cilicia

P.O.Box: 70 317

Antelias - Lebanon

E-mail: chancellor@cathcil.org

Fax: +961 4 410002

ԴԻԻԱՆ՝ «Ռ. ԵՒ Թ. ԳԱՐՈԼԱՆ»

Հիմնադրամի Դատակազմի

«ՆԱՅԻՐԻ»

Ազգային - գրական - հասարակական Շարքաթերթ
Նամակատուժ՝ 113-5186 Պէյրուք-Լիբանան
Հեռ.- Tel.: 01/44 34 54, 01/88 27 30, Fax: 01/88 27 30
Email: nairi2002@hotmail.com

Արդարութեան, Ազատութեան և Ժողովրդավարութեան [իբր թէ] Պահակը Աշխարհի վրայ:

Վա՛յ քեզ [իբր թէ] Արդար ու Ազատ աշխարհ, որ թագաւորդ... Ստախոս - Մեղսակից մըն է - չե՞ս ըսեր, յարգելի գրուցակիցս:

ՄԵՆՔ ՀԱՅԵՐՍ, ԵՂԵՌՆԷՆ ՅԵՏՈՅ... (Շար. էջ 3-էն)

**

Մենք կրկին ու կրկին պիտի ըսենք- Այսօրուան «Հայաստանին պատկանող հողերը, բոլորն ալ, 1800-թ.ներէն սկսեալ, Ռուսերուն կողմէ թուրքերէն և Պարսիկներէն ազատագրուած հայկական հողեր են:

[Իբր թէ] ազատասէր կոչուող Արեւմտեան պետութիւնները, մէկ սանթիմ հայկական հող չեն վերադարձուցած հայերուն:

Ընդհակառակը՝ ամէն բան ըրած են որ Հայաստանը կործանի:

Այս իրականութիւնները գիտցող բոլոր հայրենասէր հայերը երախտապարտ են Ռուսերուն:

Եւ մեծ անուն, իրատես ու հայրենասէր Խաչատուր Աբովեանին 1840-թ.ներուն ըսածները, իրենց այժմեականութիւնը չեն կորսնցուցած մինչեւ այսօր... Եթէ, հայկական հողերուն վրայ, Ռուս զինուոր մը տեսնես՝ խաչակնքէ»:

**

Ո՛վ հայրենասէր ու ազգասէր [աւելի ճիշդ՝ տրամաբանութիւն ունեցող, խոհեմ, իրաւ հայու հոգիով] հայեր՝ հոգի ի բռին աշխատեցէք և ամէն ջանք թափեցէք, որ Հայաստանը Ռուսական Դաշնութեան յարի ռազմավարական գործընկերութեամբ, լքելով «Կոմպլեմանտարիզմ»ի ինքնախաբէութիւնը:

Այլապէս... եղէք վստահ, որ Ալիեւը իր սպառնալիքը կը գործարդէ... ուշ կամ կանուխ..., չտարակուսիք՝ միւս կողմի Օսմանցիին հետ ձեռք-ձեռքի տուած:

ԵՒ ԿՈԿՈՐԴԻԼՈՍԻՆ ԲԵՐԱՆԸ ԿԸ ԳՈՅՈՒԻ:

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Ք

«ԿԱՄԱՐ»

Գրականութեան և Գեղարուեստի

Անկախ Պարբերաթիւր

Թիւ - 3

Պէյրուս - 2007

★ ★ ★

'ՐՔ 7 30	Պատասխանատու Տնօրէն՝ ԺԻՐԱՅՐ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ	Revue Hebdomadaire « NAÏRI » Directeur Responsable JIRAÏR TOSSOUNIAN P. O. Box: 113-5186	1
-------------	--	--	---

Գ Է Ո Ր Գ
Մ Ե Լ Ի Տ Ի Ն Ե Ց Ի
Գ Ր Ա Կ Ա Ն Մ Ր Ց Ա Ն Ա Կ

Գ.Մ.Գ. Մրցանակի Դատակազմը կը յայտնէ, թէ բացուած է 2007ի համար նոր գործեր ներկայացնելու շրջանը:

Գ.Մ.Գ. Մրցանակը կ'ընդունի գրական թէ ուսումնասիրական որեւէ նոր, անտիպ կամ գլխի մեկն լուծող ցարդ լոյս չտեսած գործեր, առ ի գնահատում և հրատարակութիւն:

Գրական, իմաստասիրական, պատմական, եկեղեցագիտական, բանասիրական և Հայ Մշակոյթի այլ կալուածներուն վերաբերող գործերը, հայերէն կամ օտար լեզուներով գրուած, պէտք է դատակազմին հասած ըլլան ամենաուշը մինչեւ 31 Մայիս 2007:

Առաջուած գործերը պէտք է ըլլան մեքենագրուած և երեք օրինակով:

Դատակազմին կողմէ գնահատուած գործերը կ'արժանանան հրատարակութեան:

Վեհափառ Հայրապետին նախագահութեամբ դատակազմին մաս կը կազմեն՝ Գերշ. Տ. Արտաւազդ Արք. Թրթոեան, Գերշ. Տ. Նարեկ Եպս. Ալիեմէզեան, տիար Պեպօ Սիմոնեան [ատենապետ], Տօքթ. Արմենակ Եղիայեան [ատենադպիր], տիար Ժիրայր Դանիէլեան և տիար Կարօ Յովհաննէսեան:

Դատակազմին հասցէն.-
 Armenian Catholicosate of Cilicia
 P.O. Box 70317
 Antelias - Lebanon
 E-Mail: chancellor@cathcil.org
 Fax: +961- 4 - 41 00 02

Դ Ի Ի Ա Ն Գ . Մ . Գ . Մ . Ի Դ Ա Տ Ա Կ Ա Ջ Մ Ի

Ծ Ա Ն Օ Թ .- Դատակազմին ղրկուած գործերը հեղինակին չեն վերադարձուիր:

Դիմողներէն կը խնդրուի՝ յատուկ ուշադրութիւն ցուցաբերել բնագիրի լեզուին և ուղղագրութեան:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ցառով ստացանք գուժը մահուան Մեծի Տանն Կիլիկյոյ Կաթողիկոսութեան Ազգային Կեդր. Վարչութեան բազմամեայ անդամ, Լիբանանի Հայոց Թեմի Ազգային Գաւառական Ժողովի և Ուսումնական Խորհուրդի բազմամեայ ատենապետ՝ յարգըւած ազգային, վաստակաշատ մտաւորական, մարդկային ազնուութեան սկայար, յարաբերութիւններու մէջ ջերմ ու հաղորդական՝

ՈՍԿԵԲԵՐՍՆ ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ-Ի

...որ պատահած է Կիրակի, 18 Մարտ 2007-ին:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Չորեքշաբթի, 21 Մարտի յետ միջօրէին Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, արժանավայել շուքով: Մարմինը ամփոփուեցաւ Պ. Համուտի Ազգ. Գերեզմանատունը:

«Նայիրի» կը սգայ իր բարեկամին կորուստը և խորազգած վշտակցութիւն կը յայտնէ արժանաւոր հայուն ընտանիքին ու բոլոր մերձաւորներուն:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

Յառաջիկայ 10 օրերու ընթացքին, ՆՍՕՏՏ Ա.րամ Ա. Կաթողիկոսին նախագահութեամբ Անթիլիասի Մայրավանքին մէջ հետեւեալ իրադարձութիւնները տեղի պիտի ունենան... Կաթողիկոսարանի Ուխտի Օրուան սօճակատարութիւն Ս. Աջերու մեծահանդէս թափօրով, Միաբանական ժողով, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի մասունքներու գետեղում Անթիլիասի Մայր տաճարին մէջ, Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան լիակատար նիստեր, հանդիպում թեմակալ առաջնորդներու, Ազգային իշխանութեաց ներկայացուցիչներու և Կրօնական ու Քարլաֆական ժողովներու:

Ա Շ Ճ Ե Ա Ն Թ Ո Ւ Ր Ձ

21-24 Ապրիլ

Հոմս, Հալէպ, Մարկատէ, Թըտմոր և Տէր-Չօր -

Ա. կարգի պանդոկ, նախանաշ, ընթրիք- 98\$:

23-24 Ապրիլ

Հոմս, Թըտմոր - նախանաշ, ընթրիք, առանց պանդոկի 36\$:

25 Մայիսէն 1 Յունիս

ԵՐԵՒԱՆ

Պանդոկ + նախանաշ և 2 օր պտոյտ: Թուիչքը՝ Հալէպէն. միայն՝ 399\$:

{Սահմանափակ տեղեր}

Յունիս 15-էն սկսեալ ամէն շաբաթ զբօսապտոյտ դէպի Belgrad- 7 օր,

պանդոկ, օդանաւի տոմս+վիզա+օր մը պտոյտ՝ 499\$:

Ամէն Կիրակի, Մայիս 1-էն սկսեալ՝

Դամասկոս, Սետնայա, Մաալուլա - ճաշով՝ 30\$:

Արձանագրութեան համար դիմել՝

ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՁ - ՀԵՌ: 01-240654, 03-233978

e-mail: ashjiantours@hotmail.com

ՆԱՅԻՐԻ

NAÏRI

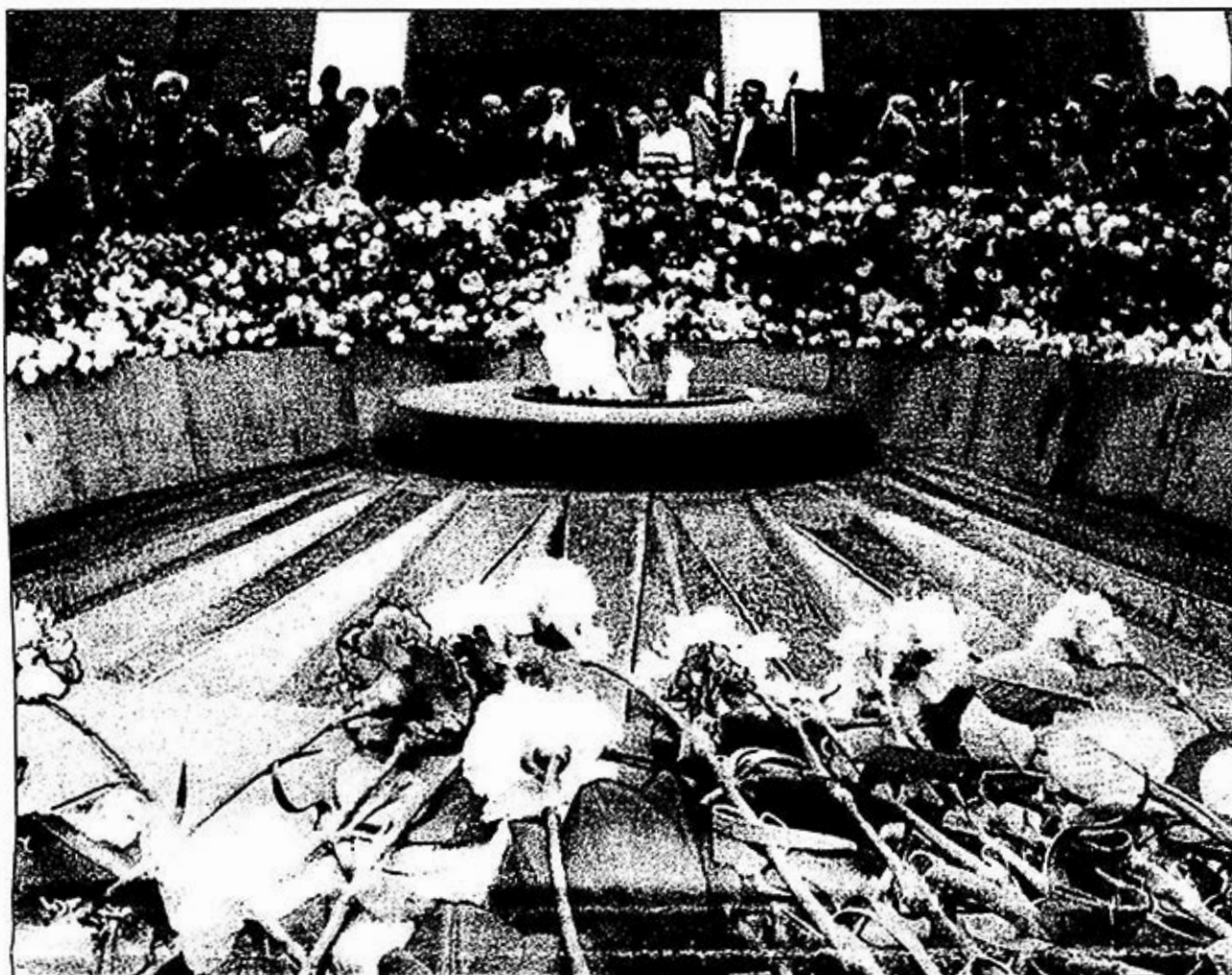

ԹԻԻ 270 ԵՐԵՎԱՆԻ 24 ԱՊՐԻԼ 2007 (ԺԳ. ՏԱՐԻ) ۲۰۰۷ نيسان ۲۴ - ۲۷۰ عدد رقم

ԶՐՈՅՑ ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՍ ՆԵՏ

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 92-ԱՄԵԱԿԸ...
ՆՈՐ ՏԱՐԵԴԱՐՁ, ՆՈՐ ՎԵՐԵԼՔ

ԺԻՐԱՅՐ ՆԱՅԻՐԻ

Մեծ Եղեռնի 92-րդ տարեդարձն է: Մեր պահանջատիրական արդարատենց պայքարի 2007 տարուան հաշուեկշիռը կը յուսադրէ և կ'ոգեւորէ մեզ: Մեր ժողովուրդին դէմ գործուած պատմական անիրաւութիւնը դարմանել տալու հայութեան ոգորումը արձանագրած է նոր յառաջընթաց ու վերելք: Միջազգային համայնք կոչուածին խիղճը, իր շատ երկա՛ր տեւած ձմեռնանհինջէն տակաւ կը զարթնի: Սկսած է տեսնել դեռ շուրջ դար մ'առաջ գործուած բայց անպատիժ մնացած ցեղասպանութիւնը Թուրքին և զգածուիլ: Ինքզինք մեղսակից կը նկատէ կարծես: Խղճահարուած ըլլալու տպաւորութիւն կը թողու: Ապացոյց՝ շուրջ երեք տասնեակ պետութիւններ ու հասարակական շատ կազմակերպութիւններ արդէն իր անունով կը կոչեն Թուրքին եղեռնագործութիւնը՝ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ: Պատիժ սահմանած են զայն ուրացողին դէմ: Իրենց պարկեշտ ու արդարամիտ վերաբերումը սկսած է դառնալ վարակիչ: Բարի օրինակ և խորհրդատու՝ շատերուն, որ ասոնք եւս ընդունին, որ անցեալ դարու սկիզբներուն հայութեան դէմ գործուած է, իրենց սիրած բնորոշումով՝ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՈՃԻՐ:

Առանձնապէս յատկանշական ու քաջալերական է տեսնելը որ Թուրքիոյ «Ռազմավարական դաշնակից» Մ. Նահանգներու մէջ անգամ, պետական շրջանակներէ ներս ու նահանգային մակարդակի վրայ հայանպաստ դիրքորոշումներ են յայտնուած: Եթէ երէկ, Զալիֆորնիոյ կառավարիչ Շուարցենեկըն էր Ապրիլ 24-ը «Հայկական Յեղասպանութեան Յիշատակումի Օր» հռչակողը, այսօր ԱՄՆ-ի Նեւատայի նահանգապետն է, որ Առնոլտի օրինակին կը հետեւի: Իսկ Զոնկրէսի երկու մեծագոյեցիկ անդամներ՝ Ֆրէնք Փալոնէ և Ճօ Նոլընպըրկ չեն վարանած պահանջելու Նախ. Պուշէն, որ Ապրիլ 24-ի իր տարեկան ուղերձին մէջ ըլլայ ուղղամիտ և գործածէ «Յեղասպանութիւն» մակդիրը, որ Թուրքին գործած եղեռնը իր լրիւ իմաստն ու տարողութիւնը գտնէ: Հոգ չէ, թէ Սպիտակ-Տուն-ին տէրը, մէկ անգամ եւս, անութիւն Ս. Գիրք դրած, ուրանայ ճշմարտութիւնը ինչպէս Պետրոս, Գեթսեմանիի պարտէզին մէջ, ուրացաւ Յիսուսը «Հաւը դեռ երեք անգամ չխօսած»... և «Վէթօ»ի գործածութեամբ հաճոյակատար գտնուի իր Թուրք ոճրապարտ դաշնակիցին հանդէպ որ պարծանքն է իր... ինքզինք «Արդարութեան Ախոյեան» հռչակած Ուաշինկթընին...:

Հայութիւնը իր պահանջատիրական պայքարին մէջ արձանագրած նորագոյն յաջողութիւնները կը պարտի նաե՛ւ իր միասնութեան, հաւաքական աշխատանքին և սեւեռակէտ ունեցած իտիալին, իր անխորտակ հաւատքին որ նահանջ ու ետ-դարձ պիտի չճանչնայ, արդար փոխ-հատուցումի ձգտող իր մարտնչումի ուղիին վրայ: Հայը ուխտած է, որ իր ոգորումը պիտի չունենայ դուլ և դադար: Մինչեւ դատապարտումը միջազգային համայնքին, Երոպական Միութեան ու ՄԱԿ-ին կողմէ հայկ. ցեղասպանութեան: Մինչեւ անարգանքի սիւնին գամուիլը թուրքին: Մինչեւ արդար հատուցում ստանալը հայուն որ կը նշանակէ՝ բռնագրաւեալ Հայաստանը վերադարձնել իր տիրոջ՝ հայութեան, վճարել թափուած հայու անմեղ արեան և յափշտակուած ինչքերուն գինը:

Անցեալ տասնամեակներու մեր հաւաքական ծառացումը ոճրապարտին և իր մեղսակիցներուն դէմ, մեր ձեռքբերած ողջունելի յաջողութիւնները խթան կը կազմեն այսօր: Կը ջրդեղեն մեր կամքը և կ'ամրապենդեն հաւատքը մեր Դատին արդարութեան և զայն յաջողութեամբ պսակելու կարելիութեան հանդէպ: Կը մղեն մեզ որ առաւել խտացնենք մեր շարքերը, զինուինք հոգե-բարոյական նոր զէնքերով, վճռականութեամբ: Կատարելագործենք մեր մարտավարութիւնը: Մեր ռազմավարութեան մէջ մնանք իմաստուն, խոհեմ, իրատես և

ՎԱՅԵՐԸ Է ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ...

ՀԱՅԵՐԸ [ԻՐԻ ԹԷ], ԱՄԷՆ ՏԱՐԻ, 24 ԱՊՐԻԼԸ
ԿԸ ՅԻՇԱՏԱԿԵՆ:

ԲԱՅՑ 24 ԱՊՐԻԼ 1915-Թ.ԻՆ
ԻՆՉ ԸԼԼԱԼԸ ԱՄԷՆ ՈՔ ԼԱԻ ԳԻՏԷ՞

24 ԱՊՐԻԼ 1915-Թ.ԻՆ

ՀԱՅ ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՎԱՅՐԵՐՈՒՆ՝ ՉԱՆՂԸՐԸ-ԻՆ ԵՒ ԱՅԱՇ-ԻՆ
ՈՒՐ ԳՏՆՈՒԵԼՆՈՒՆ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՄԵԾԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ,
ՇԱՏ ՀԱԻԱՆԱԲԱՐ, ՏԵՂԵԱԿ ՉԵՆ

ԵՂԵՈՆԻ ՏԱՐԻՆԵՐԸՆ ՅԵՏՈՅ՝ ՄԻՆՉԵԻ
ԱՅՍՕՐ, ՈՉ ՄԷԿ ՀԱՅ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՉԱՆՂԸՐԸ ԵՒ
ԱՅԱՇ ԳԱՅԱԾ ԵՒ ՀԱՅ ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ
ԱՆՅԱՅՑ ԳԵՐԵՋՄԱՆՆԵՐԸ ԵՂՈՂ ԱՅԴ ՀՈՂԵՐՈՒՆ
ՎՐԱՅ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՄԸ ԿԱՏԱՐԱԾ Է

ՄԻՆՉԴԵՌ ՀՐԵԱՆԵՐԸ՝ ԻՐԵՆՑ
«HOLOCAUST»-ԻՆ ՎԱՅՐԵՐԸ ԵՂՈՂ AUSCHWITZ-Ը,
DACHAU-Ն BUCHENWALD-Ը ԵՒ ՆՄԱՆ CAMP DE
CONCENTRATION-ՆԵՐԸ՝ ՍՐԲԱՏԵՂԻՆԵՐՈՒ
ՎԵՐԱԾԱԾ ԵՆ

ԵՒ ՎԵՐՋԱՊԷ՛Ս...

24 ԱՊՐԻԼ 1915-Թ.Ի ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԵՆ
91 ՏԱՐԻՆԵՐ ՅԵՏՈՅ,
15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2006-Թ.ԻՆ՝
ՈՒՒՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ի

ՉԱՆՂԸՐԸ ԵՒ ԱՅԱՇ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԵԺ ՈՒՒԲԷՆԵԱՆ]

Մեր այս գրութիւնը կը ձօնենք՝ Արմէն Արոյեանից և իրեն ուղեցոյց երկու հայ ընկերներուն որոնք, Եղեռնէն յետոյ առաջին անգամ ըլլալով, ուխտագնացութեամբ մեկնեցան Չանղըրը և Այաշ:

Տխրահռչակ
Չանղըրը-ի
մուտքը
ուղեցուցող
նշանակը:

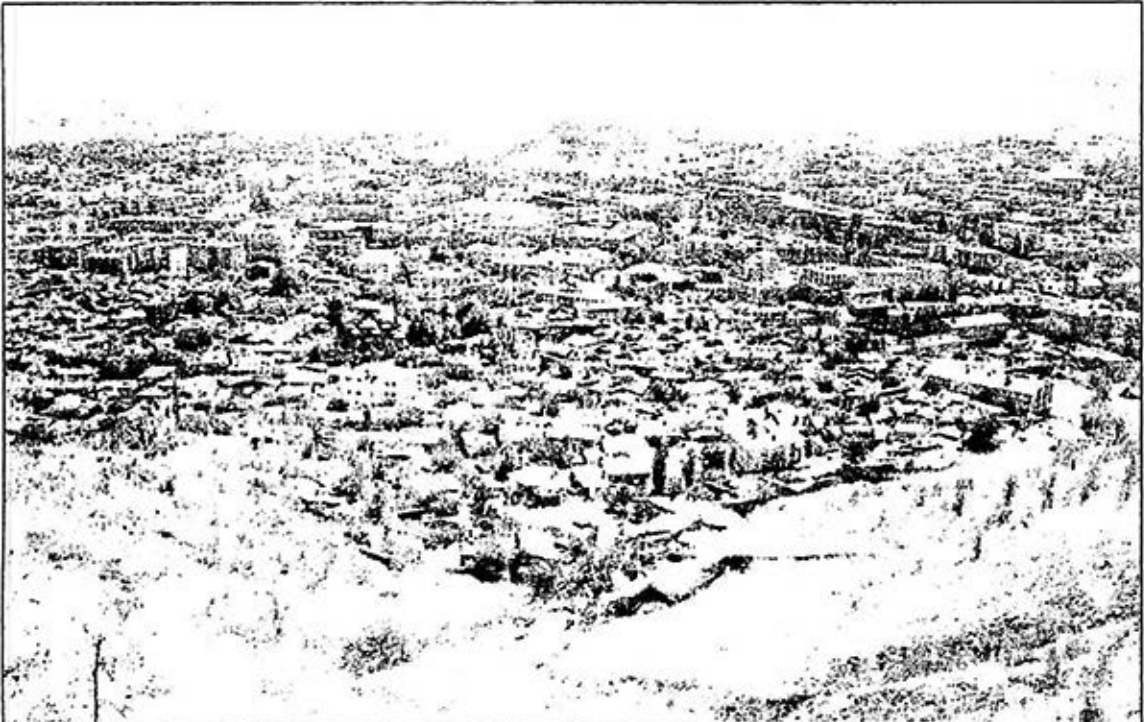
Արմէն
Արոյեանից
դէպի
Չանղըրը
կատարած
ուխտագնա-
ցութիւնը
պատմող
DVD-ին
առաջին
տեսանկարը:

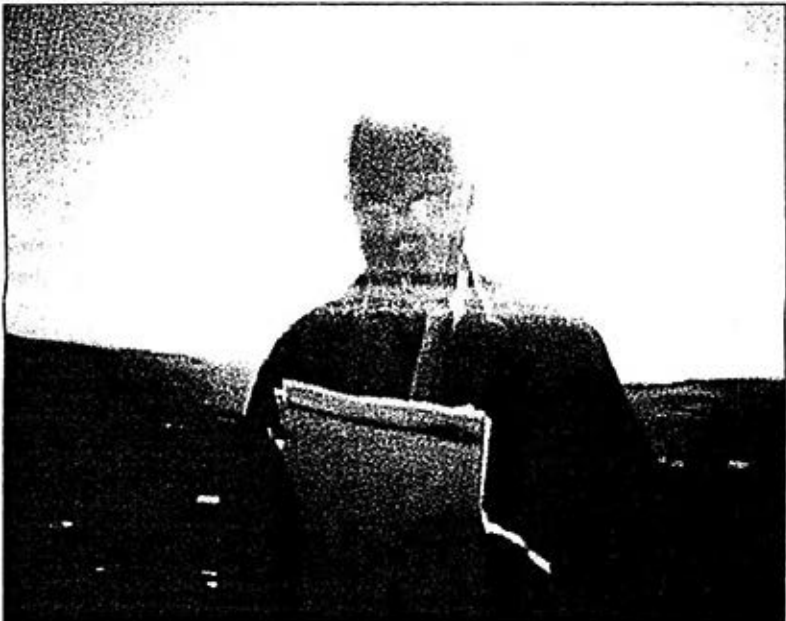
Չանղըրը՝
Ռուբէն
Սեակի,
Դանիէլ
Վարուժանի
և իրենց
մտաւորական
ընկերներուն
վերջին ...
հանգրուանը:

Չանդրըրը-ի
բարձունքին
վրայի
փլատակ
բերդէն՝
ուխտագնաց
Արմէն Արոյեան
կը դիտէ
արհնաթաթախ
քաղաքը:

Ահա՛ փլատակ բերդէն հին և նոր Չանդրըրը-ի տեսարանը:

Եւ ուխտագնաց Արմէն
Արոյեան Չանդրըրը-ի
բարձունքին վրայ,
հոգեհանգիստ մը
կատարած ըլլալու
երկիւղածութեամբ կը
կարդայ՝ Չանդրըրը
նահատակուած
Ռուբէն Սևակի
ուղղուած
դամբանականը, որուն
կը հետեւի
նահատակ-հերոս
բանաստեղծին
«Սրինգ» քերթուածին
ընթերցումը...

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

Բու՛ն անունով՝ Ռուբեն Չիլինկիրեան: Ծնած է 1885-թ.ին, Սիլիվրի, բժշկութիւն ուսած՝ Լօզան, ապա աշխատած ու ստեղծագործած՝ Զուիցերիա և Պոլիս, ուր, 1915-ի Ապրիլ 24-ին ձերբակալուած է, հակառակ բանակի բժիշկի իր հանգամանքին, և խժոժութեամբ սպաննուած 200-է աւելի հայ մտաւորականներու հետ: Մեր նահատակ գրագէտներուն կրտսերագոյնը՝ Սեւակ, մեզի ժառանգ ձգած է «Սիրոյ Գիրքը», «Վերջին Հայերը», «Քառսը» և «Բժիշկին Գիրքէն Փրցուած Էջեր» երկերը:

* * *

Սիրո՛յ և յեղափոխաշունչ ապրումներու գրագէտ Ռուբեն Սեւակ, թէև երիտասարդ, բայց կանո՛ւխ հասկցար կեանքը և ըմբռնեցիր զայն, հասո՛ւն մարդու նման:

Տաղանդաւոր բժի՛շկ էիր, տարուած մարդասիրութեամբ, և իրաւա՛մբ կիսած ու բաժնած դժբախտութիւնները՝ մարդ արարածին.

Դո՛ւն, որ արիութեամբ կը հակադրուէիր ամէ՛ն տեսակի անարդարութեան դէմ...: Այսօր քեզի կու գանք որ բերենք մեր խո՛ր յարգանքը, մեր հիացումն ու սէրը՝ քեզի հանդէպ, նահատակութեանդ վայրին, Չանդըրը-ի մէջ:

Դու՛ն պարզ գրող մը չէիր, այլ՝ վաւերական բանաստեղծն ու արձակագիրը:

Դու՛ն պարզ բժիշկ մը չէիր, այլ՝ նուիրեալ հասարակական գործիչը, որ 100 տարիէ ի վեր կը ներշնչէ մեր ժողովուրդի գրասէր սերունդները՝ հա՛շտ ապրելու իրենց ներքին անձին հետ, հանդուրժելու՝ միւսին և ընդունելու, սիրելու զայն:

Դո՛ւն, որ քու բժշկական դասախօսութիւններովդ լուսաւորած էիր հազարաւորներու միտքն ու կեանքը և անսակարկ ու անմնացորդ նուիրուած ազգիդ՝ քու արուեստովդ, կարողութիւններովդ ու գիտելիքներովդ:

Ազնուագո՛յն երիտասարդ Ռուբեն Սեւակ՝ դու՛ն քու երեսուն տարու դեռատի կեանքդ զոհեցիր «Հայ» ըլլալու «Աններելի յանցանք»իդ համար, վաղաժամօրէն թաղելով ձիրքերդ և սէրերդ:

Կը խոնարհի՛նք քու անմոռաց և խնկելի յիշատակին առաջ:

Յարգա՛նք քեզ...:

Ս Ր Ի Ն Գ

Ո՛վ խեղճ սրինգ, տարաբախտ ոստ,
Ան ո՞ր անգուծ ձեռքն էր անտես,
Կամ ո՞ր կայծակն որոտընդոստ,
Որ խլեց, չորցուց քեզ ոսկրի պէս...

Մօտեցո՛ւր կուրծքդ համբոյրիս,
Թող օձեն վէրքդ արցունքներս,

Գիտեմ պիտի չդաւարիս,
Բայց կեա՛նք փչեմ երակէդ ներս...

Ո՛վ իմ սրինգ, ո՛ստ երկնատուր,
Չորցած կուրծքիդ ես տամ հոգիս,
Ու դուն ե՛րգ տուր, դուն վերե՛լք տուր,
Երկինքներ տուր հիւանդ շունչիս...:

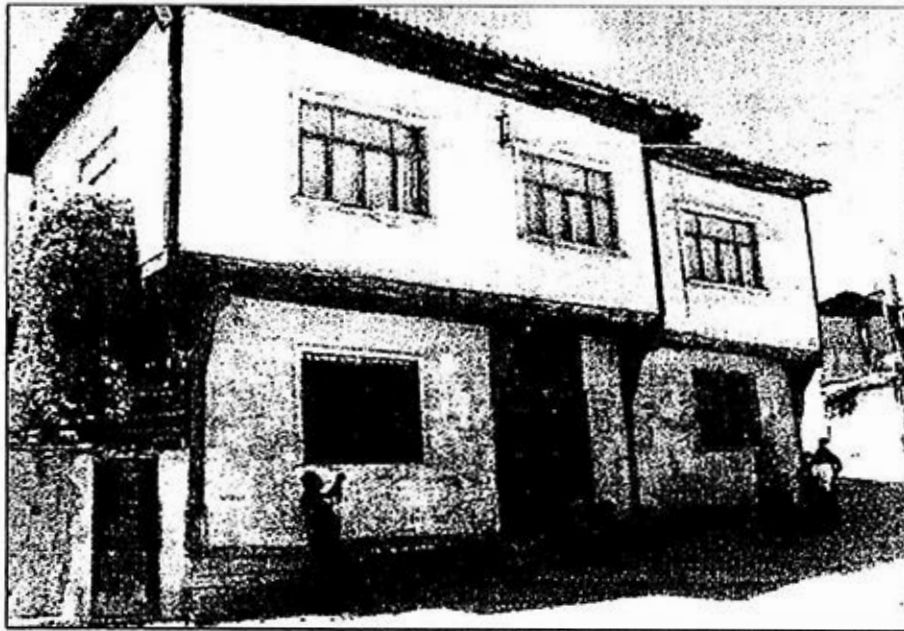
Արիւնոտ
Չանդըրը-էն
հին
տուններ:

Հաւանաբար,
այս տուններուն
մէջ
քանի
մը ամիս
բնակեցան
մեր
տուրք
մտաւորական
նահատակները

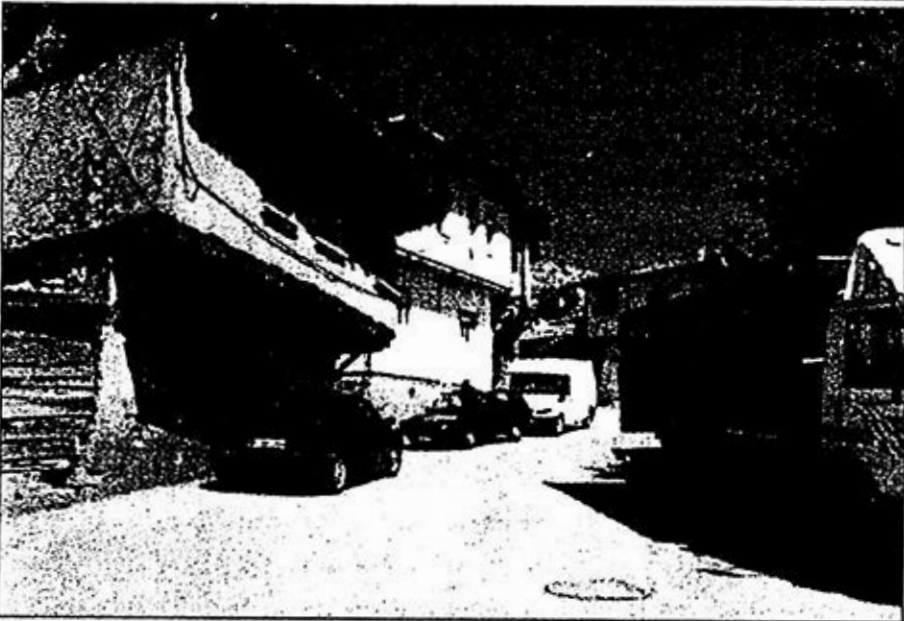
Չանդըրը-ի մէջ հայ
ուղեւորը կը հարցնէ
զագրելի տեսքով
թուրքի մը.- Ո՞ւր է
Հայ եկեղեցին»: «Սա փողոցին մէջն
էր, բայց հիմա
փլած է» կըլլայ
պատասխանը: Այս
եկեղեցին մէջ է, որ
Կոմիտաս Կրդ. պա-
տարագեց, վերջին
անգամ, աքսորեալ
մտաւորականներուն
համար:

Ո՛վ գիտե...
 թէ Չանղըրը-ի
 այս սունը՝
 1915-թ.ին
 մեր սուրբ
 նահատակներէն
 որո՞ւն վերջին
 բնակարանը
 եղած է:

Հին Չանղըրը-ն
 և
 իր նոր
 բնակիչները:

Ա Պ Ր Ի Լ Բ Ս Ա Ն Չ Ո Ր Ս ... Օ Ր Ի Մ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Մ Ո Վ Ս Է Ս Հ Ա Լ Ա Ց Ե Ա Ն

Տէ՛ր ողորմեա, Տէ՛ր ողորմեա, Տէ՛ր ողորմեա մեր սպայերին,
Տէ՛ր ողորմեա, մեր դարաւոր ննջեցելոց հոգիներին,
Տէ՛ր ողորմեա, աշխարհով մէկ՝ թափառական անտո՛ւն հային,
Ու Տէ՛ր գթա, հի՛ն փառքերից մի խուրճ դարձած՝ մեր սուրբ հողին...

Տէ՛ր ողորմեա, Տէ՛ր ողորմեա, հազա՛ր անգամ Տէ՛ր ինձ մեղայ,
Տէ՛ր ինձ մեղայ, հազար մեղայ անձարակիս՝ Տէ՛ր ողորմեա,
Ամէն Ապրիլ քսանչորսին լո՛ւս սպասող մեղաւորիս,
Որ սթափի խոր թմբիրից՝ լուալ ժահրոտ վէ՛րքը հայիս...

Աղօ՛թք ու խունկ, փունջ մը ծաղիկ, կաթիլ մ'արցունք՝ անշէ՛ջ կրակ,
Հազար յարգանք ու ծնկաչոք հազարավանկ սիրոյ մաղթանք,
Միլիոն ու կէս նահատակաց հոգիներին, որոնք ինկան
Հաստատակամ վասն հայրենեաց ու հաւատքի ազատութեան...

Երանի թէ ամէ՛ն մի օր, Ապրիլ լինի և քսանչորս,
Ու մենք մտնենք ոտաբոպիկ՝ Մասիաց անտառն յաւերժահարս,
Ուր մէ՛ն մի հայ, ծաղիկ վարման, Երկնածորան՝ Բազմաբուրեան,
Մէկը միւսով պայծառացած, կանչում են մեզ՝ հաղորդութեան...

Երանի թէ ամէ՛ն մի օր, Ապրիլ լինի և քսանչորս,
Ու լոյս ծագի, հոգիներին մեր ծորտացեալ՝ անբարեյոյս,
Ձեռք երկարենք իրար անկեղծ, ողջագուրուենք կարօտակէզ,
Իսկ թէ Բախտից՝ լա՛նք թէ խնդանք, միասնաբար ու սիրակէզ...

Երանի թէ ամէ՛ն մի օր Ապրիլ լինի և քսանչորս,
Ո՛չ թէ լալու ու ողբալու, ափսոսալու՝ անիծելու,
Այլ խոկա՛լու, ամփոփուելո՛ւ, խորանալո՛ւ, լրջանալո՛ւ,
Սո՛սկ օտարի՛ց... Այլ ի՛րովին՝ հաշուեյարդար պահանջելու...

Քանի՞ մատաղ դո՛ւ ես բերել սուրբ սեղանին՝ հայավայել,
Քանի՞ հայի տո՛ւն ես շինել, քանի՞ օծախ՝ ե՛տ ես վառել,
Քանի՞ հայի տունդարձ կանչել՝ կապել նորից իր արմատին...
Տխո՛ւր եմ... լո՛ւս ու անհանգիստ՝ հոգիները մեր պասյերին...

Ա՛լ հերիք է՝ հգօ՛ր արեւ, կանգնի՛ր մի պահ ու մե՛զ լսիր...
Դե՛ն քանի՞ դար պէտք է մեզի որ միանանք ու անխտիր,
Դե՛ն քանի՞ դար պէտք է մնանք անմիաբան ու անձրկած,
Դե՛ն քանի՞ դար պէտք է մեզի՝ լուծել գաղտնիքն այս անթեղուած...

Միթէ՞ այդքան դու ժլատ ես... Մտի՛ր ազատ ամէն հայ տուն,
Ամէն հա՛յ տուն մի շայաստան, քեզ է տնչում՝ յար մշտարթուն,
Դու վա՛ն պահիր օծախն հային, կանչիր անեղծ սուրբ քաւութեան,
Ու ե՛տ վանիր ամէն չար ուժ, որ մօտենայ իր խնդութեան...

Ջողի՛ր հային, միաւորի՛ր արարչական հուրովոյ վերին,
Ջողի՛ր այնպէս, որ ոչ մի հայ մնայ հեռու՛մ գիրկն օտարին,
Ո՛չ մի մութ ուժ, չթուլացնի՛ չխափանի երթը մերին,
Այլ առ յաւէտ, պահիր մեզ սինդ՝ որպէս մի ազգ արեւածին...

Աղերսո՛ւմ եմ, աշխարհներին դու լոյս սփռող՝ լոյսի՛ իշխան,
Լո՛յս տուր մեզի... Լուսաւորի սրտերը մեր օրհասական,
Վերականգնիր ջահերը ջինջ՝ մեր իրճերի բազմադարեան,
Ապրիլ ազատ, միասնական, կերտել երկիրն մեր Լայիրեան...

Քի՞չ է միթէ, միլիոն ու կէս նահատակի՝ հոգի անգին,
Որ մինչեւ օրս չմիացանք, չհասկացանք խաղը կեանքին...
Տէ՛ր ողորմի մեղաւորիս, հազա՛ր մեղայ Արարատին,
Ա՛լ հերիք է խաբենք զիրար՝ միասնութեան պատրանքով սին...

Հա՛յ են ասել ու կոտորել, ասա՛ Տէ՛ր իմ՝ մեղքը հային...
Դո՛ւ ես բաշխել շնորհք ու միտք, սնել բարին՝ վանել չարին,
Քո՛ օրհնութեամբ՝ Լոյն է հանգչել Արարատի սուրբ կատարին,
Ու քո՛ կամքով, մենք բազմացել՝ բացել ուղին նոր աշխարհին...

Թէ ա՛սա Տէ՛ր... զո՛ւր մեզ ջարդեն, կոտորակեն՝ քամուն յանձնեն...
Ձի մեր հանգած փոշին անգամ՝ ո՛ր մի ձամբի ժայռին ընկնի,
Միլ կը դառնայ, կը մեծանայ մի գեղանկի այգի կլնի,
Համով-հոտով պտուղներով՝ նոր համ կտայ շրջապատին...

Աղօ՛թք ու խունկ, փունջ մը ծաղիկ, կաթիլ մ'արցունք, անշէ՛ջ կրակ
Միլիոն ու կէս նահատակաց հոգիներին անփառունակ,
Որոնք ինկան՝ բազմաչարչար, անապատի տօթ աւազում,
Որ մենք ապրենք ազա՛տ անկախ, կերտենք՝ օծախ ու դպրութիւն...

Ու մենք ելանք ոտքի՝ հաստա՛տ, կառուցեցի՛նք երդիք ու տուն,
Կառուցեցինք մեզի համար և ուրիշին անդո՛ւլ՝ անհո՛ւն,
Ու բուժեցինք բազմադարեան վէրքե՛րը մեր՝ խոր արնաքամ,
Բայց չիմացանք խա՛ղը կեանքին, Բաժին ընկած մեզ յաւիտեան...

Հարիւր տարին թակում է զո՛ն դոները մեր փակ՝ ամրակուտ,
Իսկ մենք մտած խոր թմբիրում, յար յօրանջում՝ երկա՛ր ու լո՛ւս,
Տակաւ քանի՞ քսանչորսե՛ր նոր աղէտնե՛ր դեռ կ'սսլասենք
Որ արթնանանք, արիանանք բոունցք կազմենք ու ամրանանք...

Եկէ՛ք լինենք՝ կարմի՛ր, կապո՛յտ, նարնջագո՛յն... ջա՛ն՝ ջա՛ն ասենք
Նո՛յն դրօշի վրայ երդում անենք, որ իրարից չբաժանուենք,
Գլուխ չորած նո՛յն խորանին՝ մեղա՛յ ասենք մեր սպայերին,
Որ մինչեւ օրս չմիացանք, չբուժեցինք՝ վէրքե՛րը հին...

Հարի՛ւր և ի՛նչ կուսակցութիւն, հազա՛ր ու մի աղանդ միին,
Յօշոտո՛ւմ են հայու հոգին, անօգնական՝ իր տան շեմին...
Մէջքը տուած սատանային՝ քանդո՛ւմ օծա՛խ, սէ՛ր, միութի՛ւն,
Ծարտարարուեստ, գի՛րք՝ գիտութիւն, հո՛ղն հայրենեաց ու սրբութիւն...

«Հայո՛ւ հոգսը մե՛րն է հոգի՛ս, հայու ցա՛ւը մեզ բոլորիս,»
Ասա՛ց Պասլս մահանալիս... «Դո՛ւն տէր եղիր հային որդիս,
Եւ այս սպառգամս դու փոխանցիր քո թոռներին ու ծոռներին,
Թէ չէ հոգիս՝ չզոզանար, մինչեւ լսի կանչը ծոռին...»

Ա Պ Ր Ի Լ Բ Ս Ա Ն Չ Ո Ր Ս ... Օ Ր Կ Մ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն
Մ Ո Վ Ս Է Ս Հ Ա Լ Ա Ց Ե Ա Ն

Ու ծնկաչոք ման եմ գալիս իմ հայերին՝ աշխարհով լի,
Նայում ցաւով իմ անցեալին՝ դեռ գալիքին անյուսալի,
Ու մտածում պապիս մասին՝ որ հալածում է ինձ անվերջ,
Ի՞նչ ես տուել ի՛մ հայերին, դու տնաւէ՛ր՝ իմ անգին լաճ...

Հոգիս տանջուած՝ լուսնուռ ու խենթ, լքել է ինձ՝ անօգնական,
Ու անհոգի, ման եմ գալիս փողոցներով՝ զերթ ուրուական,
Գլուխ դնում անցորդներին, ո՛չ մի նշոյլ՝ ո՛չ մի դարման,
Հորացե՛լ է ժպիտն մանկան, պոկո՛ւել լեզո՛ւն անուշ թոռան...

Երանի՛ թէ ամէն մի օր Ապրիլ լինի և քսանչորս,
Ու այս վշտից փուլ գան սրտերն, սառնապատած՝ անբարեյոյս,
Դառնան աղօ՛թք, սուրբ պատարա՛գ, մեր մեծ դատի կո՛չ մարտական,
Տաղուած ամէն հայի ծակտին՝ որպէս պահանջք արդարութեան...

Հազա՛ր յարգանք ու ծնկաչոք հազա՛ր մաղթանք հոգւոց բուրեան,
Որոնք ինկան անսպասախան, աչքին առաջ կե՛ղծ մարդկութեան,
Աչքե՛ր դեռ փակ՝ արնաթաթախ, աչքե՛ր անխօս՝ աչքե՛ր նօթի,
Մինչ աչքե՛ր սուրբ՝ աչքե՛ր դեռ բաց... սպասո՛ւմ են՝ արդար դատի...

Թող ալ յառնեն հոգիները, մեր սյապերի որդեկորոյս,
Ու հաւաքեն հողմահալած՝ հայ խլեակներն անտէ՛ր անյոյս,
Մի յարկի տակ՝ ուր կայ անդորր, կապոյտ երկինք, արեւ գարնան,
Ուր ափ մը հողն կեանք է բուրեան ու ծիչն մանկան՝ հերոսն
վաղուան...

Թող մեր հոգին ազատ լինի՝ հազարումի կապանքից չար,
Ու մենք ծափենք որպէս հայ մարդ, հայրենիքի փառքին համար...
Սեղմե՛նք ամուր ազա՛տ հայու, ձեռքը ազատ ու փրկարար,
Ընչենք ազա՛տ ու լիաթոք՝ բոյրը հողին մեր կենարար...

Ազա՛տ եմ ես ու իմ հոգիս՝ դուրս եմ բերել գոց վանդակից,
Կ՛ուզեմ թռչիլ ազատօրէ՛ն, ամէնուրեք՝ վե՛ր ամէնքից,
Ինձի սլէտք չեն ոսկէ վանդակ, մետաքսեայ թել կամ հանգիստ քուն,
Կ՛ուզեմ թռչի՛լ ոտաբոբիկ... Մասի՛ս սա՛րը ի՛նձ է կանչում...

Մա՛ է ուղին մե՛ր սյապերի՝ երբ շուարած ման ենք գալիս,
Մա՛ է թուրը Մասնա՛յ Դաւթի՝ երբ զէնք չունենք պաշտպանուելիս,
Մա՛ է լոյսը Մասի՛ս սարին՝ երբ կորած ենք մութ աշխարհում.
Մա՛ է լաստը բո՛ւտ մը հողին՝ կատղա՛ծ անծա՛յր ովկիանոսում...

Թէ ե՛կ ուխտենք... Մենք անարժան զաւակները՝ Արարատի,
Լինենք խոր՛խտ Մասի՛սի սլէս, խոցուած՝ բայց վէ՛ս ու կենսալի,
Ելնենք ոտքի Վարդանի՛ սլէս՝ քանդե՛նք մեհեան ու ատրուշա՛ն,
Կերտե՛նք մեր Նո՛ր Արմենական, հաւատամքի՝ ոսկեմատեան...

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
24 NISAN 1915 DE TÜRKLER TARAFINDAN
BASLATILAN ERMENİ MİLLETİNE KARŞI
SOYKIRIMININ 92. YILDÖNÜMÜ DOLAYISI İLE
LANETNAME N. 1

18 NISAN 2007 TARİHİNDE MALATYADA HIRİSTİYANLIK PROPAGANDASI YAPTIKLARI İÇİN, BİR ALMAN VE İKİ TÜRK, BOGAZLARI KESİLEREK ÖLDÜRÜLDÜ...

.... SENELERDEN BERİ YAZIYORUZ:

TÜRKLER, ERMENİ SOYKIRIMI YAPMA SUÇU İLE CEZALANDIRILMADIKLARI MÜDDETÇE, YENİ SOYKIRIMLAR, YENİ KATLIAMLAR YAPMAYA DEVAM EDECEKLERDİR...

VE GENE TEKRAR EDİYORUZ.

EY AVRUPALI HIRİSTİYAN MİLLETLERİ.

1915-DE ERMENİ MİLLETİ, TÜRKLER TARAFINDAN SOYKIRIMINA UGRATILIRKEN, KILINIZI BİLE KİPİRDATMADINIZ.

BUNUN CEZASINI ÇEKECEKSİNİZ. VE AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMESİNİ İSTEDİĞİNİZ TÜRKLER, İLK FIRSATTA AVRUPADAKİ HIRİSTİYANLARI SOYKIRIMINA UGRATACAKLARDIR.

SON MALATYA KATLIAMI İÇİN TÜRK DEVLET ADAMLARI ŞİMDİ TİMSAH GÖZYASLARI DÖKUYORLAR. BASBAKAN ERDOĞAN: "OLAY BİR VAHŞET" DEMİŞ.

HALBUKİ BİR MÜDDET EVVEL BASBAKAN ERDOĞANIN HÜKÜMET SOZCULARI "BÜYÜK ÇOGUNLUKLA MÜSLÜMANLARDAN OLUSAN TÜRKİYE DE MİSYONERLERİN ÇALIŞMALARINI TENKİT ETMİŞLERDİ".

AYRICA BİR MÜDDET EVVEL TIRABZONDA ÖLDÜRÜLEN RAHIP SANTORO-NUN VE İSTANBULDA ÖLDÜRÜLEN ERMENİ GAZETE YAZARI HRANT DINK-IN KATİLLERİNİN MAHKEMESİDE YILAN HİKAYESİNE DÖNDÜ.

BUGÜN ARTIK HERKES BİLİYORKİ, BÜTÜN BU CİNAYETLERİN ARKASINDA TÜRKİYEYİ İDARE EDEN GİZLİ KUVVETLERİN ELİ VAR....

FAKAT TÜRKİYEDE, ESKİDEN BERİ BÜ, BÖYLE İDİ.

DAHA DOĞRUSU 1908-DE JÖN TÜRK İTTİHATÇILARININ İKTİDARI ELE ALDIKLARI GÜNDEN BERİ, TÜRKİYENİN DIZGINLARI GİZLİ KUVVETLERİN ELİNDE İDİ.

1923-DE CUMHURİYET İLANINDAN, BU GÜNE KADAR DA TÜRKİYEYİ İDARE EDENLER YİNE AYNI GİZLİ KUVVETLER.

VE BU GİZLİ KUVVETLER CEZALANDIRILMADIKLARI MÜDDETÇE, TÜRKİYE KATLIAMCILAR VE SOYKIRIMCILAR DEVLETİ OLMIYA DEVAM EDECEKDIR.

Յ. Չ.

Ա Պ Ր Ի Լ Ք Ս Ա Ն Չ Ո Ր Ս ... Օ Ր ՝ Մ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն
Մ Ո Վ Ս Է Ս Հ Ա Լ Ա Ց Ե Ա Ն

**ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
24 ԱՊՐԻԼ 1915-ԻՆ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ
ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԻԼ ՍԿՍԱԾ ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
92-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՊԱՏԵՅՈՒԹԵԱՄԲ՝**

Ա Ն Է Ծ Ք Ա Գ Ի Ր Թ Ի Ի 1

18 Ապրիլ 2007-ին, Մալաթիոյ մէջ քրիստոնէական քարոզչութիւն ընելնուն համար՝ մէկ գերմանացիի և երկու թուրքերու կոկորդները կտրելով սպաննեցին:

Տարիներէ ի վեր կը գրենք.—

Թուրքերը հայկական ցեղասպանութիւն կատարած ըլլալու յանցանքով մինչեւ որ չպատժուին, անոնք պիտի շարունակեն նոր ցեղասպանութիւններ, նոր ջարդեր կատարել:

Եւ կրկին կ'ըսենք՝ Ո՛վ քրիստոնէայ երոպացի Ազգեր՝ 1915-ին հայ Ազգը, թուրքերուն կողմէ ցեղասպանութեան ենթարկուած միջոցին, ձեր մատն անգամ չշարժեցիք:

Ասոր պատիժը պիտի կրէք: Եւ ձեր՝ երոպական Միութիւն մտնել ջանացող թուրքիան, առաջին առիթով, երոպայի քրիստոնէաները ցեղասպանութեան պիտի ուզեն ենթարկել:

Վերջին օրերուն, Մալաթիոյ մէջ կատարուած սպանդին առընչութեամբ, թուրք պետական անձնաւորութիւններ՝ կոկորդիլոսի արցունքներ կը թափեն:

Վարչապետ Էրտողան՝ «Կատարուած դէպքը՝ վայրագութիւն է» ըսեր է:

Մինչդեռ միջոց մ'առաջ, Վարչապետ Էրտողանին կառավարութեան անդամ պատասխանատուները՝ «Չախջախիչ մեծամասնութեամբ իսլամ եղող թուրքիոյ մէջ, միսիոներներուն տարած աշխատանքներուն համար գանգատ յայտնած էին»:

Ասկէ զատ՝ քիչ մ'առաջ Տրապիզոնի մէջ սպաննուած կաթողիկէ վարդապետ SANTO-RO-ին և Պոլսոյ մէջ սպաննուած հայ լրագրող հրանդ Տինքին մարդասպաններուն դատավարութիւնը առեղծուածի վերածուած էր:

Այսօր ամէն մարդ տեղեակ է, որ այս սպանութիւններուն ետեւ, թուրքիան կառավարող գաղտնի ուժերուն ձեռքը կայ:

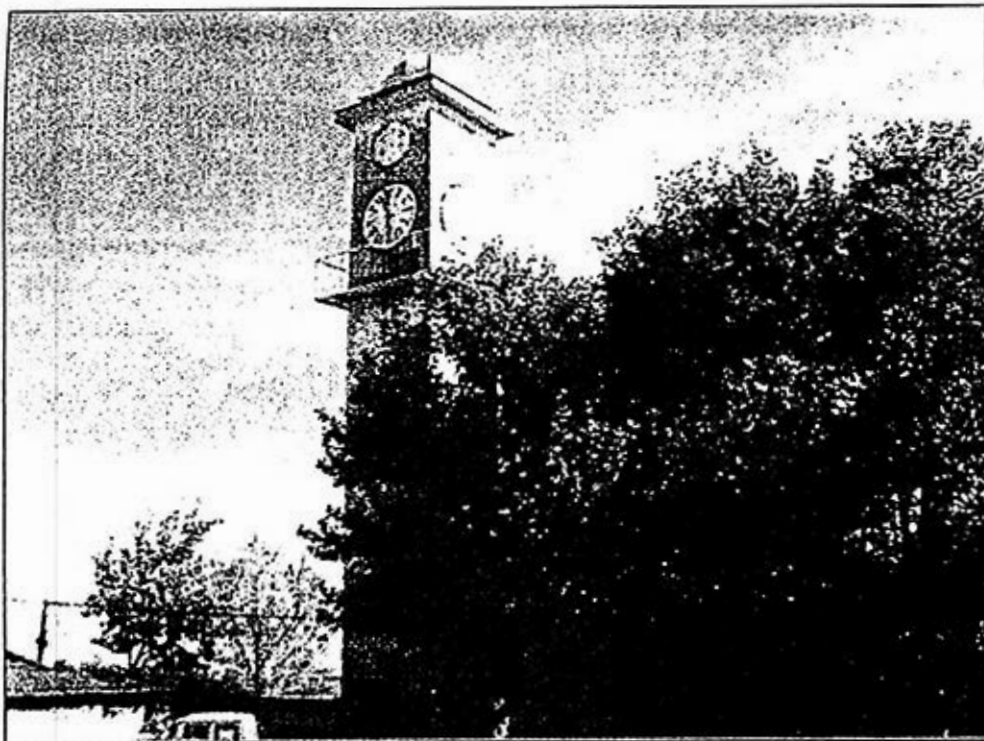
Բայց այս վիճակը, թուրքիոյ մէջ, առաջի՛ն օրէն այդպէս էր:

Աւելի ծիշդ... 1908-ին, Երիտթուրք իթթիհատականներուն իշխանութիւնը ձեռք անցուցած օրէն ի վեր, թուրքիոյ սանձերը Գաղտնի Ուժերուն ձեռքն էր:

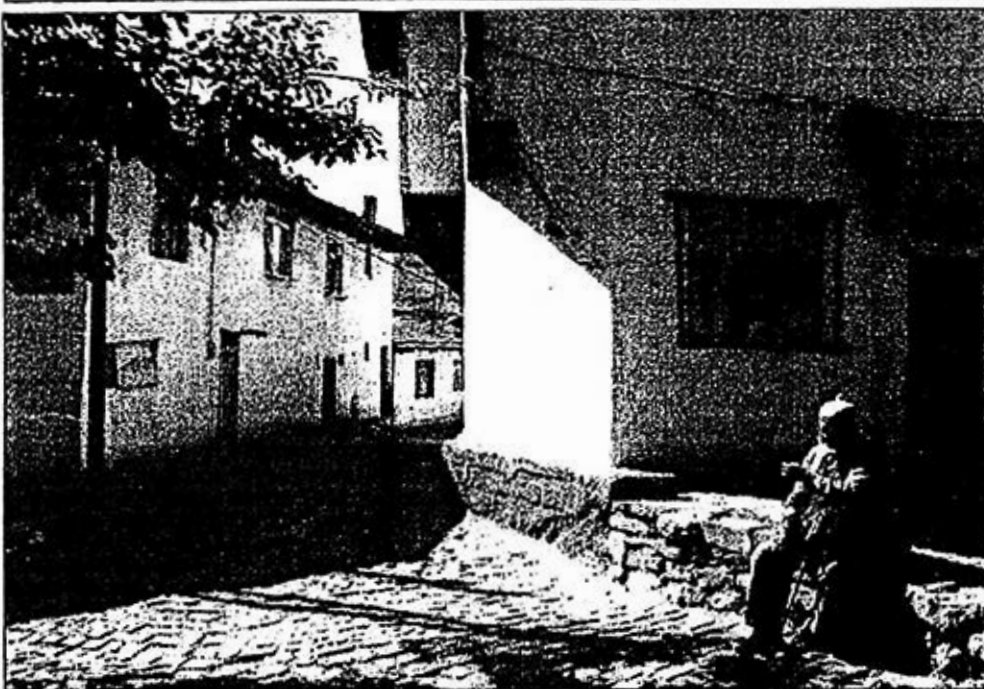
1923-ին՝ հանրապետութեան հռչակումէն մինչեւ այսօր ալ, թուրքիան կառավարողները նոյն գաղտնի ուժերն են:

Եւ մինչեւ որ այս գաղտնի ուժերը չպատժուին՝ թուրքիան պիտի շարունակէ ըլլալ ջարդերու և ցեղասպանութիւններու պետութիւն:

Յ. Զ.

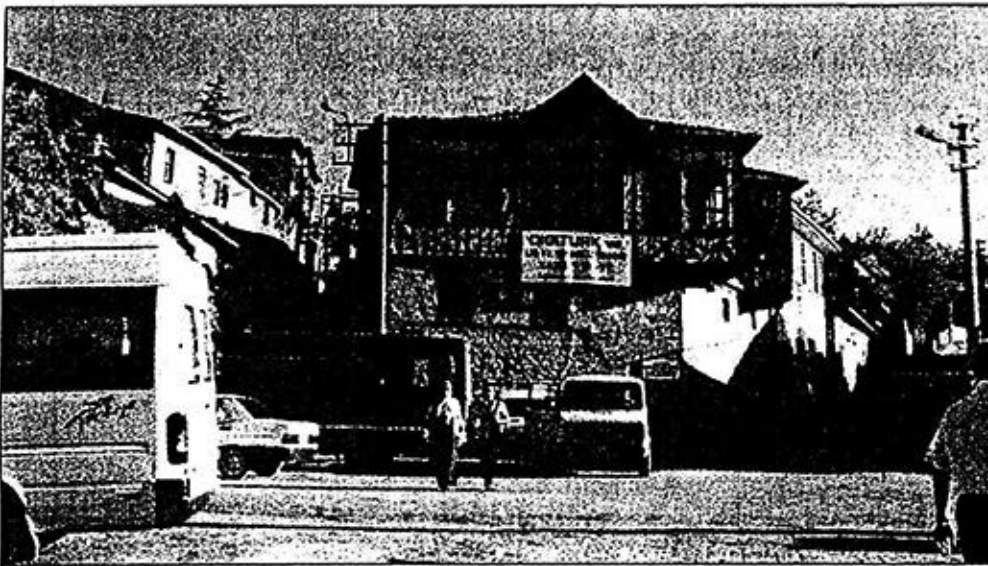
Ո՞վ գիտե...
 մեր սուրբ
 նահատակները
 քանի, քանի՛
 անգամ նայած
 են
 Չանդըրը-ի
 այս
 պատմական
 աշտարակի
 ժամացույցին՝
 ապագային
 հայող
 իրենց
 յոյսերով և
 մտահոգու-
 թիւններով:

1915-թ.ին
 այս
 տուններուն մէջ
 քանի մը ամիս
 ապրած
 մեր
 սուրբ
 նահատակ-
 ներուն
 տեղ,
 այսօր հոն
 կը բնակի
 ջարդարար
 թուրքին
 տիպարը եղող
 ճիւղ մը:

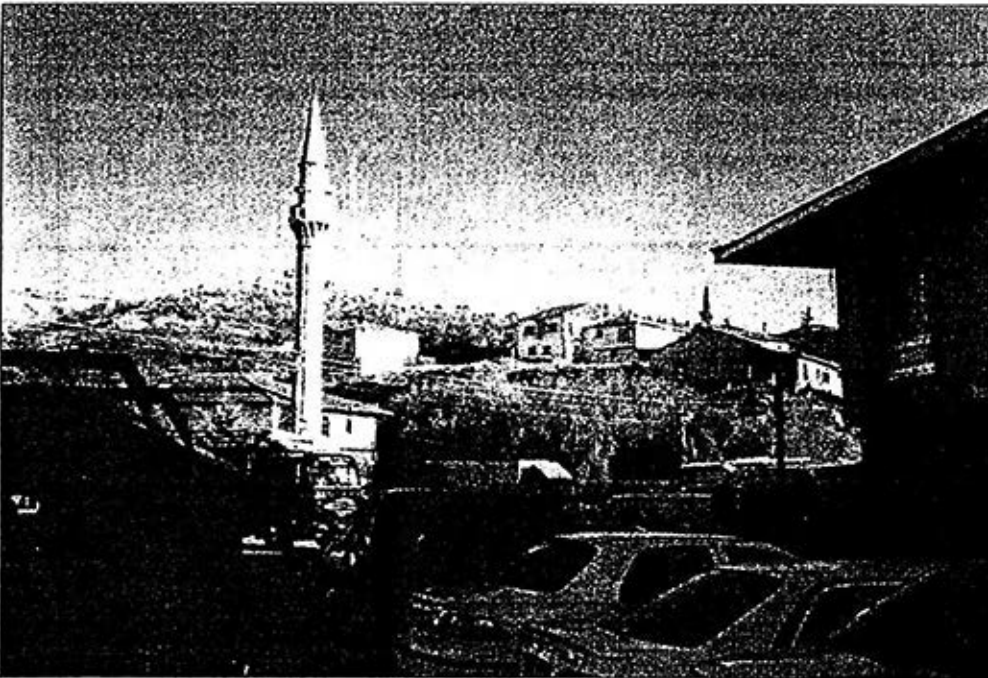
24 Ապրիլ
 1915-թ.ին
 հայ
 մտաւորական-
 ներուն
 սպանդանոցը
 եղած Այաշ-ի
 մէջ,
 այսօրուան
 քաղաքապե-
 տութեան ցու-
 ցատախտակը:

Դահիճներու քաղաք Այազ-էն հին շէնք մը:

Դահիճներու քաղաք՝ Այազ-ի հին «ANAVATAN» կուսակցութեան կեդրոնը: Հայերէն թարգմանութեամբ՝ «Մայր Հայրենիք» կոչուող այս կուսակցութեան անդամներուն մայր հայրենիքը ո՞ր է արդեօք-«Միջին Ասիոյ տափաստանները»-:

Յեղասպան թուրքին խորհրդանիշը եղող Այազ-ի հին թաղամասին տխրալուշ «Մինարէ»ն:

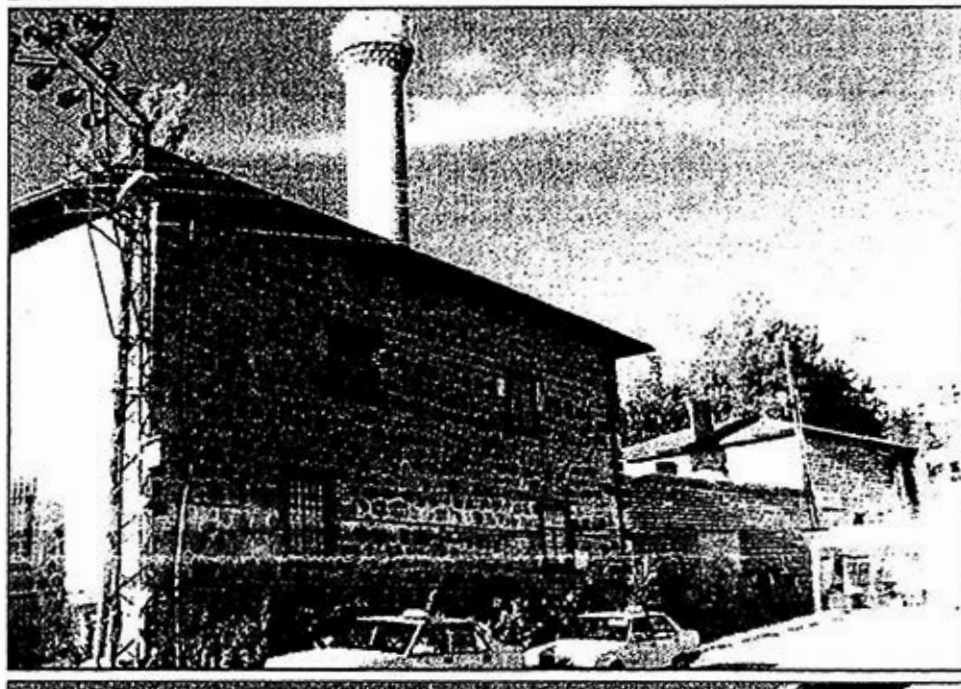

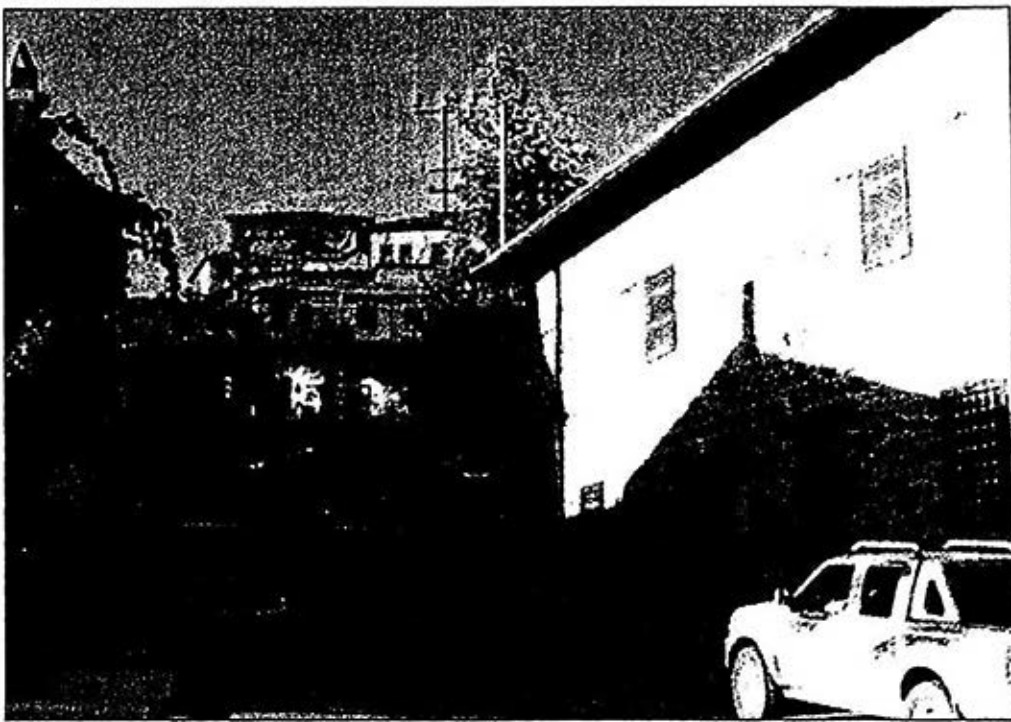
Դահլիճ քաղաք
Այաշ-ի մէջ,
հին և նոր
շէնքեր
քուլ-քուլի

Հին
Այաշ-էն...
հին շէնքեր

Հին
Այաշ-էն...
հին շէնքեր

Դահիճ քաղաք
Այաշ-էն
տեսարաններ:
Հայ արտորեալ
մտաւորական-
ները՝ այս
քաղաքին
փողոցներուն
մէջ պտղտելու
առիթ
չեն ունեցած:

ՈՒՄՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ՝ ԴԵՊԻ 24 ԱՊՐԻԼ 1915-Թ.Ի
ՍՊԱՆԴԱՆՈՅԸ ԵՂԱԾ
ՉԱՆՂԸՐԸ ԵՒ ԱՅԱԾ:
Ո՞Վ Է ՈՒՄՏԱԳՆԱՅ ԱՐՄԷՆ ԱՐՈՅԵԱՆ

Ասկէ տասը տարիներ առաջ էր. Լոզանի մէջ, Ժընեւի Հոգեւոր Հովիւ Դոկտ. Աբէլ Քահանայ Մանուկեան և գանատաբնակ Տիկ. Մարօ Մանաւեան մեզի նուիրեցին video-cassette մը, որուն վրայ մեր բուն հայրենիքը՝ Արեւմտեան Հայաստանը և թուրքերուն բարբարոսութիւններէն փրկուած, մեծ մասամբ կիսափրլատակ վիճակի մէջ եղող սպառնական յուշարձանները դիտելու մեծ, բայց նաեւ տխրութեամբ սպարուրուած հաճոյքը ունեցանք:

Տեսաերիզը պատրաստողը Լոս Անճելըս-աբնակ, նախկին Ճիպլինցի ընտանիքի գաւակ՝ Արմէն Արոյեանն էր, որ ամէն տարի Ամերիկայէն դէպի Արեւմտեան Հայաստան ճամբորդութիւններ կը կազմակերպէր, որուն կը մասնակցէին կին եւ այր՝ շատ մը հայրենասէր հայեր: Եւ Արմէն Արոյեան այս ուղեւորութիւն-ուխտագնացութիւնները ինք կը նկարէր և կը ծայնագրէր:

Այս՝ դէպի մեր արմատները, դէպի մայր հայրենիք ճամբորդութիւններուն իբր ուղեցոյց, շատ անգամ կը մասնակցէին Մեսրոպ Արք. Աշճեանի և Դոկտ. Հրանդ Մարգարեանի նման հմուտ անձնաւորութիւններ, որոնք իրենց սուած բացատրութիւններով աւելի կ'իմաստաւորէին ու կ'արժեւորէին այս բնոյթի ուխտագնացութիւնները...:

Այս տեսաերիզը սկզբնաւորութիւն մը եղաւ. և մենք կապ հաստատեցինք Լ. Անճելըս-աբնակ Արմէն Արոյեանի հետ:

Եւ ան մեզի ուղարկեց դէպի Արեւմտեան Հայաստան կատարած գրեթէ բոլոր ուխտագնացութիւններուն տեսաերիզները:

Եւ այս ձեւով, առանց Հայաստան երթալու, ճանչցանք մեր բուն հայրենիքը, անոր ամէն մէկ քաղաքը, գիւղը և ամէն մէկ սուրբ յուշարձանը:

Եւ այս տեսաերիզներով առիթ ունեցանք տեսնելու և մտիկ ընելու (→ էջ 12)

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 92-ԱՄԵԱԿԸ... ՆՈՐ ՏԱՐԵԴԱՐՁ, ՆՈՐ ... (Ծար. էջ 1-էն)

շրջահայեաց: Չմոռնանք, որ մեր ամենավստահելի դաշնակիցը Ռուսաստանն է... բոլոր ժամանակներու Զրեմլինը: Սրբագրենք սխալն ու թերին: Մեր ունեցած պակասները լրացնենք: Նոր մարտահրաւերին կուրծք տանք պէտք եղած բոլոր միջոցներով:

Արդարեւ, լաւ գիտակցիմք, որ Ոճրապարտը այժմ դարձեր է աւելի վայրագ ու վրէժխնդիր: Ինքզինք չքմեղացնելու, ոճիրը մոռցնելու, աւարը չվերադարձնելու և վերջին տարիներուն կրած պարտութիւն-նահանջները [Արցախի ազատագրութիւն, հայկ. ցեղասպանութիւնը ճանջցող տէրութիւններու թիւի յաւելում, նոր խոչընդոտներու գոյացումը Թուրքիոյ Եւրամիութիւն մուտքին առջեւ, ստիպումը Անգարային որ վերանայի իր անցեալին և ընդունի իր ոճրապարտութիւնը...] զինք մղելու տեղ որ խոհեմաբար սեփական յանցանքները խոստովանի և ինքնասրբագրուի՝ Դահիճին դարձուցեր են աւելի բիրտ, արիւնարբու և ռիսկալ: Սպառնական: Ապացոյց՝ թրջալեզու երկիրներու նորերս կայացած ժողովը որ տեղի ունեցաւ Ատրպէյճանի մէջ: Այստեղ մէկտեղուած «Լեզուի և արիւնի եղբայրները» իրենց հակա-գրոհը ծրագրեցին: Նախ և առաջ՝ հայութեան դէմ: Երդուելով վերագրաւել Արցախը և չիք դարձնել հայոց պահանջները: Պնդելով, որ ցեղասպանութիւն չէ եղած: Չաբուտելով, որ գրաւեալ Արեւմտահայաստանը Թուրքիոյ կը պատկանի, քանի որ հոն հայ... չկայ: Եւ մարտնչող հայկական Սփիւռքին հակադրուելու համար ժողովը որոշեց կազմակերպել «Թրքական Սփիւռք»ը որ... պիտի ջանայ, բոլոր միջոցներով՝ խափանել սփիւռքահայութեան արդարատենչ գործունէութիւնը: Արդար և յանձնառու Հայկ. Արտասահմանին դէմ ծրագրուած սոյն նախաշարժակումի սկսման մէկ նշոյլը, թոյլ նախանշանը կը սեպուի Հրանդ Տիկնի սպանութիւնը, Պոլսահայութեան և Պատրիարքին ուղղուած սպառնալիքները: Դեռ երէկ, Մալաթիոյ մէջ, զինեալներ խուժած են քրիստոնէական հոգեւոր գրականութիւն լոյս ընծայող հրատարակչատուն մը և հոն գտնուող սեփականատէրն ու չորս ուրիշները սպաննած: Թրքական «Ժխտողականութիւնը» իր անհանդուրժողութիւնը կրկին եաթաղանով արտայայտելու միտում կը ցուցաբերէ:

Նորաստեղծ «Թրքական Լոպի»ին նորագոյն «Հակագրում»ները Հայ-Սփիւռքին դէմ ի՞նչ, ո՞ր և ե՞րբ կ'ըլլան-անոնք իրենց դէմքը ցոյց կուտան շուտով: Հայութիւնը պատրաստ գտնուելու է, սակայն, ինչքան ոճրապարտ՝ նոյնքան ու աւելի նենգ, ռիսերիմ ու վրիժառու թուրքին մութի մէջ նիւթած դաւերուն դէմ:

Սա կը նշանակէ, որ նորատիպ գօտեմարտի հանգրուան մը կը բացուի հայ-թուրք արդէն ձգտուած յարաբերութիւններու տխուր պատմութեան մէջ: Հայութիւնը կը դարձուի թիրախ Յեղասպանին կողմէ, որ կ'ուզէ նոր ու սեւ օղակ մ'աւելցնել շարան կազմող եղեռնագործութիւններու իր արիւնոտ շղթային վրայ: Հայը, ինչպէս միշտ, «մեղաւոր» է իր արդար դատը, բռնախլուած հողի վերատիրացումին հասնելու և, մինչեւ անգամ, ինքզինք պաշտպանել ուզելուն համար: Մինչ անպարտ ոճրագործը կը մնայ ազատ, որ նոր նախճիրներ սարքէ անմեղ, արդէն անիրաւուած ու Միջազգային Արդարութեան կողմէ դե՛ռ թողլըուած ու անտէր, սրատուած Ազգի մը մնացորդին դէմ:

Գրիչը հայու-միշտ-արեան մէջ թաթխելով հայկ. ցեղասպանութեան յաւելումած էջը գրելու պատրաստուող թուրքին դէմ, հայութիւնը կը վերցնէ՞ իր երեսին նետուած սա ձեռնոցը: Եթէ այո՝ բայց ինչպէ՞ս: Բեմերէն գեղեցիկ ու հոգեյոյզ ճառ-քարոզներ խօսելով: Մէկ օր ու ժամ «Միասնութիւն» հոլովելէ ետք, ամբողջ տարին իրարու կռնակ դարձուցած ու գրեթէ ձեռնածալ նստած-ապրելով:

Հաւուն աահանօատիոական ոտոտումո. Հաւ-Դաւոտ աաշտաանութեան աշ-

Հայուն պահանջատիրական ոգորումը, Հայ-Դատի պաշտպանութեան աշխատանքը նոր փուլ մտած է այսօր: Իւրաքանչիւրէս [ըլլանք համայնք, յարանուանութիւն, կուսակցութիւն, միութիւն, ընտանիք թէ անհատ] կը պահանջուի առաւել զգաստութիւն, լրջութիւն և վերակազմակերպում: Համազգայի՛ն մակարդակի վրայ: Ծարքերու խտացումով: Բոլորիս միջոցներն ու կարելիութիւնները իրարու համադրելով: Զանոնք ներդաշնակելով և յատկացնելով հասարակաց նպատակին, որ կարենանք ճակատ յարդարել օր ցերեկով ու բացէն մեզի ուղղուած Թուրք-Ազերիական սպառնալիքներուն դէմ. ասոնք եկած ըլլան Պաքուէն թէ՞ Գորշ Գայլերու ուրիշ որջերէ...:

Դատապաշտպան հայութեան մերօրեայ կարգախօսը որոշ ու յստակ է: Մեզմէ կը սպասուի առաւելագոյն միասնութիւն և միաձոյլ աշխատանք՝ Սփիւքէն մինչեւ Հայաստան: Կոչուած ենք պայքարելու մէկ և ընդհանուր ռազմավարութեամբ և ուսումնասիրուած մարտավարութեամբ մը: Գործելակերպերը կրնան մերթ իրարմէ տարբերիլ: Բայց հիմնական նպատակն ու թիրախը պիտի մնան անփոփոխ, մէկ և ընդհանուր տեսլականի մը ուղղուած-Կերտել Ամբողջական Հայութիւն եւ Հայաստան:

Իսկ այդ համազգային ռազմավարութիւնը հարկ է, որ ըլլայ որոշ, կտրուկ և համարձակ: Եւ կիրարկելու է շեշտակի, անշեղ, առանց ծռմուկելու, թեքելու աջ ու ձախ: Պատեհապաշտութիւնը կամ երկերեսութիւնը ո՛չ խոհեմ և ոչ ալ յանձնարարելի մարտավարութիւն է: Դիւանագիտութեան մէջ «ճկուն» ըլլալ՝ չի նշանակեր... մէկուն գրկին նստած՝ միւսը սիրել: Կամ՝ երկուքին միաժամանակ: Որուն «Կոմպլեմանտարիզմ» կը կոչեն մեր պետական այրերը:

Թուրքին հետ մեր խօսակցութեանց մէջ ըլլալու ենք կտրուկ և սկզբունքային: Երկլեզուով արտայայտուիլը վնասաբեր է նա՛խ՝ մեր շահերուն:

Ըսած ենք. կրկնենք-«Հողային պահանջ չունինք Թուրքիայէն», «Դէմ չենք, որ Թուրքիան Երոպա մտնէ», «Դիւանագիտական կապ հաստատենք, սահմանը բանանք և առետուր ընենք առանց պայմանի»... և նման հայավնաս խօսքեր մեր Դատ-ին բունը կը կացինահարե՛ն:

Չըլլանք միամիտ խորհելով նախ՝ որ նման հաւաստիք շռայլելով կրնանք մեզմէ աւելի խորամանկ և աղուէսաբարոյ Թուրքը խաղի բերել և մեր ուզածը՝ իրեն ընդունիլ տալ: Ապա՝ այսպիսի «Հաճոյախօսութեամբ» ոչ միայն բռնագրբաւիչ- ոճրապարտը չենք կրնար շողոմել, այլեւ՝ կը զարմացնենք ու մեզմէ կը հեռացնենք մեր օտար, Դատին համակիր բարեկամները: Անոնք կրնան մեր երեսին տալ ըսելով.- Եթէ դուք հողային պահանջք չունիք... Եթէ դէմ չէք, որ Թուրքիան Երոպական Միութեան անդամակցի առանց ընդունած ըլլալու հայկական ցեղասպանութիւնը՝ ինչո՞ւ մենք ըլլանք ընդդիմացողը... ձեր տեղ»:

Ասոր հակառակն է ճիշդը, անտարակո՛յս: Յեղասպանին հանդէպ պահանջատէր, անզիջող, վճռական ու յանդուգն կեցուած ցոյց տալով և մեր Դատին արդարացի ըլլալուն վրայ անդրդուելի յամառութեամբ պնդելով է, որ հայութեան բարեկամ-նեցուկ պետութիւններուն և անոնց ժողովուրդներուն թիւը պիտի կրկնապատկենք: Ինչպէս որ կը կատարուի այսօր: Երկրագունտին տարբեր անկիւններէն զօրակցութիւններ տա՛կաւ կը հասնին մեզի, որուն համար ուրախ ենք և հպարտ:

Պարտինք ո՛չ միայն ըլլալ շնորհակալ մեր իրաւունքներու պաշտպանութեան ձեռք մեկնող բարեկամ-դաշնակիցներուն, այլեւ տանելու ենք համոզիչ աշխատանք վարանոտներուն մօտ, որ ասոնք հակին դէպի մեզ: Ըսելով անոնց

թե՛ սեփական քաղաքացիներուն անգամ իրենց կրօնին, ազգութեան, լեզուին ու գաղափարին համար գնդակոծող կամ բանտարկողները ինչպե՞ս կարելի է քաղաքակիրթ ազգերու շարքին դասել: Երբ Թուրքիոյ «Աւանդական դաշնակից» Գերմանիոյ Վարչապետ Տիկ. Անկելա Մերքելն անգամ կ'ըսէ, թէ Թուրքիոյ անդամակցութիւնը ԵՄ-ին երկար ժամանակի կը կարօտի, մենք՝ հայե՞րս պիտի ըլլանք, մեր «Արտաքին Գերատեսչութեան Պետ»ին բերնով ըսող... Դեմ չենք, որ այդ անդամակցութիւնը օր առաջ կատարուի»:

Փակագծի մէջ ըսենք սակայն, որ մեր «Ի խորոց սրտի» եկած մաղթանքն է, որ վարչապետուհին այդպէս արտայայտուած չըլլայ իր բարեկամ Էրտողանէն մէկ քանի տնտեսա-քաղաքական գիշումներ կորզելու համար լո՛կ... հայուն արիւնը սակարկութեան նիւթ դարձնելով: Ինչպէս ըրաւ Կայսերական Գերմանիան 1914-թ.ին: Թոյլ, երկդիմի, երկչոտ և գիջական կեցուածքով չէ, որ իրաւունք կը պաշտպանուի: Արդար վճիռ կրնայ շահիլ անիրաւուած մարդը:

Բարի-դրացիական կապերու հաստատումին դեմ չի կրնար ըլլալ բնութեամբ բարի ու խաղաղասէր հայը: Միայն թէ, տուեալ հարեւանին հետ այդ գոյակցութիւնը հիմնուած ըլլալու է արդարութեան, փոխադարձ յարգանքի ու իրարու ներքին գործերուն չմիջամտելու սկզբունքի՛ն վրայ:

... Եւ ոչ թէ բռնագրաւուած Հայաստանի կորուստին համակերպելու, ցեղասպանութիւնը մոռնալու և «Անցուկը մոռցուկ է» ասացուածքն իրացնելով:

Հայութիւնը անդրդուելի պահանջատէր է ու կը մնայ: 92-ամեակը կը կոփէ իր կամքը: Եւ կը յուշէ բոլորիս դարերէն եկած մարտավարական դաս-սկզբունք մը որ կը յորդորէ., ԼԱԻԱԳՈՅՆ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՀԱՄԱՐՁԱԿ ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆՆ Է, ԱՐԴԱՐ ՆԱԽԱՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ: ԵՒ Ո՛Չ ԹԷ ՋԻՋՈՒՄՆ ՈՒ ՆԱՀԱՆՋԸ:

ՈՒՄՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ՝ ԴԵՊԻ 24 ԱՊՐԻԼ 1915-Թ.Ի... (Շար. էջ 11-էն)

այդ հողերուն վրայ շարդերէն ճողոպրած տարեց հայերու խօսակցութիւնները:

Իրապէս ալ, մեր բարեկամին կատարածը՝ հայապահպանման օգտին եղած բացառիկ գործունէութիւն մըն էր: Անոր տեսաերիզները՝ Հայաստանի պատմական յուշարձանները ձեռով մը փրկեցին թուրքերուն կողմէ բոլորովին բնաջնջուելէ:

Եւ այդ վիտէօներու շնորհիւ հայկական պատմական յուշարձանները և վայրերը անմահացան:

**

Բայց այս բոլոր տեսաերիզներուն մէջ պակաս բան մը կար, որ երկար ատեն իվեր մեր միտքը կը չարչրկէր:

Ինչո՞ւ 24 Ապրիլ 1915-թ.ի սպանդանոցները եղող Չանդըրը-ի և Այաշ-ի մասին, մինչեւ այսօր ոչ մէկ նկար, ոչ մէկ տեղեկութիւն և մանաւանդ՝ ոչ մէկ տեսաերիզ գոյութիւն ունեցած է:

Մինչդեռ հրեաները իրենց «HOLOCAUSTE»-ին կատարուած բոլոր վայրերը՝ AUSCHWITZ-ը, DACHAU-ն BUCHENWALD-ը և նման CAMP DE CONCENTRATION-ները սրբաւոեղիներու վերածած են:

Իսկ մենք Չանդըրը-ն և Այաշ-ը ոչ միայն սրբաւոեղիի վերածած չէինք, այլ՝ նոյնիսկ հայ կրօնական մը, մինչեւ այսօր. Չանդըրը և Այաշ չէ համարձակած երթալ և նահատակ մտաւորականներուն անյայտ գերեզմանոցը եղող այդ հողերուն վրայ աղօթք մը մըմնջել...:

Այս մտասեւեռումներով դիմեցինք Արմէն Արոյեանին և իրմէ խնդրեցինք, որ իր ուխտագնացութիւնը ամբողջացնէ և մինչեւ հիմա ոչ մէկ կրօնականի և նաեւ աշխարհականի կողմէ չայցելուած, 24 Ապրիլ 1915-թ.ի սպանդանոցները եղող՝ Չանդըրը և Այաշ ուխտագնացութեան երթայ...:

**

Մեր ուղեգնաց ազգակիցը շատ ճիշդ գնահատելով այս ուխտագնացութեան կարեւորութիւնը՝ սիրով ընդունեց մեր առաջարկը...

Եւ 15 Սեպտեմբեր 2006-թ.ին, ինք և իր երկու հայ ուղեցոյցները ինքնաշարժով Պոլիսէն ճամբայ ելան դէպի առաջին սպանդանոց՝ Չանդըրը...:

Չանդըրը-ի հին քաղաքը սլորտելէ և նկարահանելէ յետոյ, մեր ուխտագնաց, յանդուգն բարեկամը, իր երկու ուղեցոյցներով կը դիմեն Չանդըրը-ի բարձունքը գտնուող պատմական բերդը, ուրկէ ինք իր հայեացքը կ'ոտղղէ դէպի վար, հին Չանդըրը-ի տնակ-բնակարանները, ուր քանի մը ամիս բնակած էին մեր նահատակ մտաւորականները: Եւ հոգեհանգիստ մը կատարելու ինքնամփոփումով և երկիւղածութեամբ կը կարդայ Չանդըրը-ի մէջ նահատակուած Ռուբէն Սեակի մասին իր հոգեյոյզ դամբանականը և կ'ընթերցէ նոյնքան թախծալից մէկ քերթուածը հերոս-նահատակ բանաստեղծին:

Ուխտագնացները կը փնտռեն նաեւ երբեմնի Հայկ. եկեղեցին: «Հոս էր, այժմ քանդուած է» - կը պատասխանուի: Հոն էր, որ Կոմիտաս Վրդ., աքսորէ վերադարձէ առաջ, պատարագած էր տարագիր հայ մտաւորականներուն համար, որոնց մասին Յովհան Ծ. Վ. Կարապետեան պիտի վկայէր յետագային... *Մատուտից դասին առջեւ ասպետական դիրքով կանգնած էր Տօքթ. Չիլիմկիրեան: Կը զգայի, թէ ինք, այդ վայրկեանին կը մարմնացներ մեր ցեղին հաւատքի դիւցազնութիւնը: Երկիւղի նշոյլը անգամ չկար իր առնական դէմքին արտայայտութեան մէջ: Սեակ առաջինը եղաւ Ս. հաղորդութիւն ճաշակող: Չեմ կրնար մտքէս հեռացնել իր այդ օրուան գրախօս վեհութիւնը: Կը նմանէր յաղթական կաղնիին, որուն բունը տապալել կը պատրաստուէին փայտահատները...»:*

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՉՆԱԿ» - 1922-թ.

**

Մեր ուխտաւոր հայրենակիցը և իր երկու հայ ուղեցոյցները, հոգեպէս շատ ընկճուած վիճակով կը բաժնուին Չանդըրը-էն և կ'երթան դէպի 24 Ապրիլ 1915-թ.ի երկրորդ սպանդանոցը եղող Այաշ քաղաքը...

Այաշ աքսորուած հայ մտաւորականները այնտեղ շատ ծանր պայմաններու մէջ գտնուած էին, քանի որ, բոլորն ալ մնացին բանտարկուած: Իրենց արգիլած էին դուրս գալ: Եւ Այաշ աքսորուած հայ մտաւորականներէն շատ քիչեր Պոլիս վերադարձան: Գրեթէ, բոլորն ալ, նահատակուեցան...:

Եւ այս անիծեալ Այաշ-էն Արոյեան և իր ընկերները, ինքնաշարժով Պոլիս վերադարձի ճամբուն վրայ, ինքզինքնին շատ սիրելի անձի մը յուղարկատրութենէն վերադարձողի հոգեվիճակի մէջ զգացեր են:

**

Մենք կը հաւատանք, որ Արմէնի և իր ընկերներուն Չանդըրը և Այաշ կատարած ուխտագնացութիւնը՝ պատմական բացառիկ ձեռնարկ մըն է...

Եւ մենք ունինք այսօր Չանդըրը-ի և Այաշ-ի սպանդանոցներու նկարները: Եւ ունինք մանաւանդ՝ այս ուխտագնացութիւնը յաւերժացնող տեսաերիզը՝ DVD-ն:

Հազար շնորհակալութիւն՝ քեզի և ընկերներուդ՝ Սիրելի Արմէն Արոյեան: Գիտակից հայ ժողովուրդը երախտապարտ է ձեզի:

**ՆԱՂԱՂԱՍԵՐ ԱԶԳԵՐ ...
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ...**

ԱՐԵԱՆ ԾԱՐԱԻ ԱՐԵԻՍՏԵԱՆ
«ՀՐԷՇՆԵՐՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ»,
ՈՒՒՍԻԱՆ ՆԵՐՄԵՆ ԶԱՆԴԵԼՈՒ ԻՐԵՆՑ
ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼ ՍԿՍԱՆ:

ԵՒ Ո՞Վ Է ԱՐԵԻՍՏԵԱՆ ՀՐԷՇՆԵՐՈՒՆ
ՈՒՒՍԻՈՑ ՄԷՋԻ ԱՅԴ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԷՆ ՄԵԿԸ...

ԿԵՐԻ ԿԱՍՊԱՐՈՎ ԿՈՉՈՒԱԾ ԱՅԴ
[ԻՐԻ ԹԷ] ՀԱՅԸ:

ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ
ՀՕՐԸ ԿՈՂՄԷ ՀՐԵԱՅ ԵՂՈՂ,
ԵՒ ՊԱՔՈՒ ԾՆԱԾ ԱԶԵՐԻ ՄԸՆ Է:

ՈՒՒՍԻՈՑ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՎԼԱՏԻՍԻՐ ՓՈՒԹԻՆ,
26 ԱՊՐԻԼ 2007-ԻՆ,
ՈՒՒՍ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՈՒՂՂԱԾ
ԻՐ ՊԱՏԳԱՍԻՆ ՄԷՋ ՍԱՊԵՍ ԸՍԱԻ՝
ԳԱՂՈՒԹԱՐԱՐ ԱՐԵԻՍՏԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԻՐԵՆՑ ԿԵՂՑ «DEMOCRATIQUE»
[ԺՈՂՈՎՐԴՆԱԿԱՐԱԿԱՆ] ՉԱԲՈՏՈՒԹՆԵՐՈՎ
Կ՝ՈՒԶԵՆ [ԱՆՑԵԱԼԻՆ ԸՐԱԾՆՈՒՆ ՆՄԱՆ] ՄԵՐ
ԵՐԿՐԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿՈՂՈՊՏԵԼ:

1789-ԻՆ ՍԻՈՆԱԿԱՆ ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ՀՐԱՀՐԱԾ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈՒՈՒԹԵՆԷՆ Ի ՎԵՐ
ԵՒ ՄԻՆՉԵԻ ԱՅՍՕՐ,
ՆԵՂՃ ՈՒՒՍ ԱԶԳԸ՝ ԱՐԵԻՍՏԵԱՆ
ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՈՊՏԻՉ
ՅԱՐՉԱԿՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ Է:

ՅՈՎԱՆՆԵՍ ԶՆԻՆԿՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՈՒՌԲԷՆԵԱՆ]

1789-թ.ին հրեաներուն հրահրած ֆրանսական Յեղափոխութենէն յետոյ էր որ Նափոլէոն, սիոնական հրեաներուն տուաւ բոլոր «Ազատութիւնները» որ անոնք Աշխարհին տիրապետելու իրենց ծրագիրներուն գործադրութիւնը շարունակեն:

Եւ Նափոլէոն, ասոր փոխարէն, հրեաներէն առաւ «ԴՐԱՄ»:

Չմոռնանք շեշտել, որ Նափոլէոնի պէս ռազմատենչ բռնակալ մը՝ շատ լաւ հասկցած էր ամբողջ Աշխարհի մէջ «ԴՐԱՄ»ին ներկայացուցած ուժը:

Եւ շատ նշանաւոր, անմոռանալի սախօսքերը ըսած էր՝

«ՊԱՏԵՐԱԶՍ ՄԸ ԾԱՀԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՔ ԲԱՆ ՊԷՏՔ Է՛

ԱՌԱՋԻՆԸ՝ ԴՐԱՄՆ Է:

ԵՐԿՐՈՐԴԸ՝ ԴՐԱՄՆ Է:

ԵՐՐՈՐԴԸ՝ ԿՐԿԻՆ ԴՐԱՄՆ Է:

Այսինքն՝ Նափոլէոն հրեաներուն տուաւ «Ազատութիւն»ը, և ասոր դիմաց առաւ հրեաներուն դրամը, որ շարունակէ պատերազմներ մղել և միլիոնաւոր անմեղներուն մահուան պատճառ դառնալ:

**

Եւ Նափոլէոն 1918-թ.ին յարձակեցաւ Ռուսիոյ վրայ: Պիտի ըսէք՝ Ֆրանսան ո՛ր, Ռուսիան ո՛ր:

Նափոլէոնը ի՞նչ կ'ուզէր Ռուսիայէն:

Ռուսերը ի՞նչ ըրած էին ֆրանսացիներուն:

Նափոլէոնի պէս ռազմագէտ կայսր մը շատ լաւ գիտնալու էր, թէ ի՛նչ ծանր հետեւանքներ կրնար ունենալ իր բանակներուն ֆրանսայէն այդքան հեռանալը:

Մենք կը հաւատանք, որ Սիոնիզմը ի՛նք թելադրած էր Նափոլէոնին որ Ռուսիան գրաւէ, որ իրենք Ռուսերուն հարստութիւններուն տիրանան:

Բայց Ռուսերը, *BEREZINA*-ի պատերազմին՝ ֆրանսացիներուն պարտութեան մատնեցին: Եւ Նափոլէոնին բանակները կիսով արդէն ջարդուած՝ խուճապահար խոյս տուին Ռուսիայէն:

Այս սպառնալից արդիւնքը այն

եղաւ, որ հարիւր հազարներով անմեղ մարդիկ մահացան: Բայց, ֆրանսացի զոհերու կողքին, նոյն չափով ալ Ռուսեր մահացան, և Նափոլէոնը մարդկային-նիւթական ծանր կորուստներ պատճառեց Ռուսիոյ:

*

* * *

Շատերուն ծանօթ է Խրիմի ահեղ պատերազմը, որ 1854-1855-թ.ներուն կատարուեցաւ:

Բայց գիտէի՞ք արդեօք, որ Խրիմի պատերազմին թուրքերուն օգնելու համար, ուրիշ Նափոլէոն մը՝ Նափոլէոն Գ. Կայսրը՝ Ռուսիոյ վրայ յարձակած էր կրկին....

19-րդ դարուն սկիզբը, Օսմանեան կայսրութիւնը կործանումի ճամբուն մէջ էր: Եւ Ռուսերը սլոտի ազատագրէին Օսմանեան բարբարոսներուն գրաման տակ եղող Անաթոլիան, Պոլիսը և Արեւմտեան Հայաստանը: Բայց Ֆրանսան և Անգլիան արգելք եղան, և օգնեցին թուրքերուն...:

30 Նոյեմբեր 1853-թ.ին Ռուսական նաւատորմը՝ Սեւ ծովու մէջ քանդեց Օսմանեան նաւատորմը: Եւ այս Օսմանեան նաւատորմին քանդուիլը սլաւոքուակ եղաւ, որ 27 Մարտ 1854-թ.ին, Նափոլէոն Գ.ի Ֆրանսան և Վիքթորիա թագուհիին Անգլիան պատերազմ հռչակեն Ռուսիոյ դէմ:

Եւ Ֆրանսական, Անգլիական, Սարտինիոյ թագաւորութեան ու Օսման-

1855-թ.ին Այվազովսքի-ին երկնագրած այս պաստառը կը ներկայացնէ Խրիմի պատերազմը [1853-1854-թ.], ուր կ'երեւի Ռուսիոյ վրայ յարձակող Ֆրանսական, Անգլիական, Օսմանեան և ուրիշ... պատերազմական նաւերուն խորտակուիլը Սեւաստափոլի ժայռերուն վրայ...: Այվազովսկին իր այս պաստառով ուզած է հայ ժողովուրդին հասկցնել, թէ ո՛վ է հայուն բարեկամը և ո՛վ է հայուն թշնամին...:

եան կայսրութեան նաւատորմները
յարձակեցան Խրիմի վրայ:

**

Եւ խեղճ Ռուս ժողովուրդը կրկին են-
թարկուեցաւ ֆրանսացիներուն և
իրենց զինակիցներուն բարբարոսու-
թիւններուն:

Եւ ինչո՞ւ մղուեցաւ այս պատերազ-
մը: Որովհետեւ Ռուսական բանակնե-
րը պիտի ազատագրէին Զրիտոնէու-
թեան Օրթանը եղող Անաթոլիան Թուր-
քերուն տիրապետութենէն: Իսկ ասոր
արգելք եղողները (իբր թէ) Զրիստոնե-
այ ֆրանսացիներն ու Անգլիացի-
ներն էին...

Անցած էին այն ժամանակները, երբ
Անգլիոյ և ֆրանսայի Խաչակիրները
Երուսաղէմը Իսլամներուն ձեռքէն իբր
թէ ազատագրելու համար կը պատե-
րազմէին: Եւ դարերը փոխուած էին
այլեւս: Եւ 1789-թ.ին ֆրանսական յե-
ղափոխութենէն յետոյ, կրօնի և գա-
ղափարի ազատութիւն կար իբր թէ, և
1793-թ.ին հրատարակուած էր «DECLA-
RATIONS DES DROITS DE L'HOM-
ME»ը («Մարդու իրաւունքներ»):

Մենք կը հաւատանք, որ «DROITS
DE L'HOMME»ին բուն նպատակը
ազատութիւն տալ էր Սիոնական
«Հրեաներուն որ իրենց աշխարհակալ
ծրագիրները իրականացնեն»:

**

1914-1918-թ.ի Ա. Աշխարհամարտը՝
Ռուս Ազգին համար ամէնէն ողբեգա-
կան տարիները եղան:

Բայց, այս անգամ, Ռուսիոյ վրայ
յարձակողները ֆրանսացիները և
անգլիացիները չէին: Հոս՝ դերակա-
տարներու փոփոխութիւն կար: Գեր-
մանացիներն էին Ռուսիոյ վրայ յար-
ձակողները այս անգամ:

Որովհետեւ, այն տարիներուն, Գեր-
մանիան սիոնական հրեաներուն տի-
րապետութեան ենթարկուած էր:

Եւ այդ տարիներուն՝ Ա. Աշխարհա-
մարտի աւարտի օրերուն, Ռուսիոյ
մէջ 1917-ի յեղափոխութիւնը սկսաւ:

Եւ Ռուս ազգի Առաջին Աշխարհամար-
տաղաքացիական պատերազմի ընթաց-

քին, Ռուս ազգին տուած զոհերուն թիւը շուրջ տասը միլիոնի բարձրացաւ:
Եւ այսօր նոր փաստաթուղթերով կը հաստատուի, որ 1917 Ռուսական
Յեղափոխութիւնը հրահրելու և գործադրելու մէջ, Սիոնիզմը կարեւոր դեր
ունեցած է, որ շարժումը յօգուտ իրեն ծառայեցնէ:

* * *

Երկրորդ Աշխարհամարտը Ռուս ազգին համար ամէնէն սարսափելի
սպառերագմը եղաւ: Որովհետեւ Սովետական Միութիւնը, այս սպառերագմին,
20 միլիոնէ աւելի զոհ տուաւ:

Եւ կրկին Գերմանացիներն էին Ռուսիոյ վրայ յարձակողները: Եւ ի՞նչ էր
սպառնառը: Պատրուակը այս անգամ, Ռուսիոյ Ընկերվարական վարչաձեւով
կառավարուիլն էր...

Այսօր պատմական իրականութիւն մըն է այլեւս, որ 1933-թ.ին Գերմանիոյ
մէջ Հիթլերը իշխանութեան բերողները՝ Սիոնականացած Ամերիկայի առաջ-
նորդութեամբ «Մեծ Դրամատերերու Կազմակերպութիւններ»-ն էին: Եւ
ծրագիրը գործադրուեցաւ: Եւ գրեթէ տասը տարիներու սպառաստութեան
յետոյ Հիթլեր, 1941-թ.ին Ռուսիոյ վրայ յարձակեցաւ...

Բարեբախտաբար, Հիթլերի բանակները չկրցան ջլատել Ռուս ժողովուր-
դին սպայքարի ոգին և ուժը:

Եւ Գերմանացիները պարտուեցան, և Խորհրդային Միութեան և գլխա-
ւորաբար Ռուս բանակները վճռուեցին նախայարձակ գերմանացիները
մինչեւ Պերլին: Հայաստանը եւս իր նկատելի զոհաբերութիւնը ունեցաւ այս
Մեծ Յաղթանակի կերտումին մէջ, թոյլ չտալով որ Նացի Գերմանիոյ դաշ-
նակից Թուրքիան խուժէ Հայաստան և ամբողջացնէ Մեծ Եղեռնը, հայկա-
կան ցեղասպանութիւնը:

Բայց, Ռուսիան կրկին աներակի վերածուած էր: Եւ տասնեակ միլիոննե-
րու հասած էր ռուս զոհերուն թիւը:

* * *

Մենք, այս գրութեամբ ուզեցինք բացատրել, որ Ռուս Ազգը՝ 1789-ի ֆրան-
սական յեղափոխութենէն ի վեր, տեսաբար Սիոնական հրեաներուն և Սիո-
նականացած Արեւմուտքին կողմէ հրահրուած սպառերագմերու ենթարկը-
ւած և տառապած է: Ռուսաստանը կրկին ու կրկին քանդուած է: Այսինքն՝
նախայարձակները, մի՛շտ, արեւմտեան պետութիւններն են, իսկ գլխաւոր
տուժողը և զոհողը՝ միշտ Ռուս Ազգն է:

Մինչդէռ Բ. Աշխարհամարտէն յետոյ, Արեւմտեան պետութիւնները
իրենց ձեռքը եղող լրատուութեան միջոցներով ամբողջ աշխարհի մէջ տա-
րածեցին այն վախը, թէ՛ «Պոլշեւիկները» պիտի յարձակին Եւրոպայի վրայ:

1945-էն անմիջապէս ետք սկսող Պաղ-պատերագմը հետեւանք էր «Ռու-
սական նախայարձակում»-ի մասին Արեւմուտքին կողմէ տարածուած սու-
տերուն...:

Եւ 1990-թ.ին Արեւմուտքի «Հրէշային Կազմակերպութիւն»ը, իր (→ էջ 3)

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԵԱՄԲ ՀՐԱՆԴ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ
«ԵՐԲ ԱՐԵԻԸ ԿԸ ԼՌԷ»

ՊԷՊՕ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Գիտնական գրող Հրանդ Մարգարեանի անունը կապում է Սփիւռքահայ թատերական կեանքին՝ Պաղտատեն մինչև Նիւ Եորք՝ իբրև դերասան, բեմադրիչ և թատերագիր: Իր գիտնականի ասպարեզի կողքին մշակութային-թատերական գործունեության ծանօթացույլը պիտի չդժուարանար զինք, - բառին իսկական առումով, - կոչել թատերական գործիչ:

Բեմական արուեստին սերը, որ մասնագիտական ուսմունքով հիմնադրած է, ծառայեցուցած է ոչ միայն հայ թատերագիրներու գործերու բեմադրության, այլև՝ իր սեփական թատերական ստեղծագործություններու թէ իբրև դերասան, թէ իբրև բեմադրիչ:

Հրանդ Մարգարեան իր անձով և գործով՝ Սփիւռքահայ մշակութային կեանքին մէջ նկատառելի երևոյթ է: Հեղինակ է 20-է աւելի թատերախաղերու. 10-է աւելի բեմականացումներ (բանաստեղծութիւն թէ արձակ) իրագործած է. թարգմանած թատերախաղեր ունի, որոնց մէջ ֆրանսացի արդի թատերագիր Ժան Անուի «Անթիկան»ը. հրատարակում գործերուն մէջ ճամբորդական յուշագրութիւն մը՝ «Քարածայն Պատարագ» և բանաստեղծութիւններու հատոր մը՝ «Ենթաեսէն Փշրուած»: Արդարեւ, բազմակողմանի ստեղծագործ մը, որուն վաստակը Սփիւռքի ստեղծագործ միտքի սլատմութեան արձանագրուած է արդէն արժանի գնահատումներով: 1987-ին արժանացած է Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան «Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանին, իսկ՝ 2002-ին Հայաստանի մշակութի նախարարութեան «Ոսկեայ մետալ»ին:

Մեծ Եղեռնի 90-ամեակին առիթով թատերագիր Հրանդ Մարգարեան ներշնչուելով բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակի հերոսական նահատակութենէն, անոր դիմադրական Ոգիին հանդէպ երկիւղած խոնարհումով թատերգութեամբ մը վերակերտած է բանաստեղծին ուրոյն կերպարը եղեռնեան խորասլակերի ցուցումով:

Այսպէս բնութագրած է ան իր թատերական երկին ծնունդ սուած խորհուրդը. «ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՀՍՒԱՏՍՄՔԷՆ ԹԵԼԱԴՐՈՒՍԾ ՈՒՐՈՅՆ ԿԵՑՈՒՍԾՔԸ՝ ԱՆՀԱՏԻ, ԸՆՏԱՆԻՔԻ, ԱԶԳԻ ՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԵՀՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆԿԱՏՄՍՄԲ, ԲՍՆԱՍՏԵՂԾԻՆ ՎԵՐՍԾԱԾ Է ՔԱՆԴՈՒՄԻՆ ԴԷՄ՝ ԾՍՈՍՏՈՂ ԵՒ ՀՍԿԱԴԻՐ ԴԻՄՍԴՐԱԿԱՆ ՈԳԻԻ ՄԸ»:

ԱՅՍ ԵՐԿԸ ԽՈՆԱՐՀՈՒՄ՝ ՄԸՆ Է ԱՅԴ ՈԳԻՒՆ»:

Լոզանի մէջ, Համալսարանի գրադարանը՝ Եաննի Ափելլի հետ առաջին ծանօթացման տեսարանով կը սկսի թատերգութիւնը: Հանդիպումը կը բնորոշուի դիպումաձային հանդիպում՝ արուեստի և գիտութեան: Գեղարուեստի ուսանողուհի Եաննի Ափելլի և բժշկութեան ուսանող Ռուբէն Սեւակի, որ միաժամանակ արուեստագէտ հոգիի տէր բանաստեղծ է, որոնց հասարակաց կապը Գանկն է: Երկուքին ալ գծագրելու նիւթը: Մին արուեստի, միւսը՝ գիտութեան գծով: Հանդիպումը կը ծառայէ նաեւ անձնականէն անդին՝ ազգային ծանօթացման: Եաննի Ափելլը ոչինչ լսած է հայերու մասին: Յուսախաբ դառնութեամբ Ռուբէն Սեւակը կը յարէ. «Այդ ալ մեր ազգային ցաւերէն մէկն է: Հարուստ մշակոյթով հին ազգ մըն ենք, բայց մոռցուած, անտեսուած... լքուած ազգ մըն ենք»:

Երկու օտարականները հրապուրուած են իրարմով, երբ Եաննի Ափելլ կը հե-
ռանայ: Առանձին մնալէ ետք Ռուբէն Սեւակ կը կարդայ նամակ մը, որ Կիլիկիոյ
ջարդերու մասին կը տեղեկագրէ: Թափաբարձիւրը բեմ կը հանէ «Ջարդին Խեմ-
թը» որ Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւններէն է: Խաչ մը տնկելով կ'աներե-
ւութանայ: Խաչը խորհրդանիշն է հայ ժողովուրդի խաչելութեան:

Գաւառէն Երոսյա ուսանելու եկած երիտասարդներու միջեւ երկխօսութիւնը,
որուն կը միանայ Ռուբէն Սեւակ, Բ. տեսարանի մթնոլորտը կը կազմէ ուր
մտնուած հաճոյսպաշտ կեանքի մը երեւոյթին հետ կ'եռայ նաեւ վերադառնալով
երկիր ազգային երագին ծառայելու ձգտումը: Ռուբէն Սեւակն է յորդորողը.
«Սյո՛, այդպէս է: Երոսյան մեր տեղը չէ, տղաք: Վերադառնանք մեր հայրենի-
քը: Մեր ժողովուրդը առանձին չթողունք սյնուող»:

Սիրոյ խոստովանութեան և Ուխտի տեսարանը (Գ. տեսարան) կը ցոլացնէ
Ռուբէնի և Եաննիի սիրահարութեան յուզաշխարհը, որ իրարմով միութիւն կազ-
մելու վճռականութեամբ, հակառակ երկու կողմի հայրերու ընդդիմութեան: Սէ-
րը, որ բացառիկ իտէալականութիւն զգեցած է, կը յաղթահարէ ամէն խութ ու
խոչընդոտ: Ռուբէն Սեւակ իր սիրոյ զօրութեան մէջ անգամ ազգայնութեան ոգին
սպահելով զայն կը սերմանէ գերմանոհիի հոգիին մէջ՝ ապագայ զաւակներուն
հայերէն սորվեցնելու սյարտը դնելով անոր վրայ: Եաննիին ուզածը Սեւակէն
ուրիշ բան է. «Ինձմէ առաջ չես մեռնիր: Կեանքը առանց քեզի իմաստ սիտի
չունենայ»: Տեղասպան թուրքը իրմէ առաջ խլեց հայ բանաստեղծին կեանքը,
անաւարտ ձգելով զայն, ստեղծագործական, ազգային թէ ընտանեկան գետնի
վրայ: Իր երագին մարմին տուող իրականութիւնը չտեսաւ իր սեւ ու դժբախտ
ճակատագրով: Բաղաքապետարանի Խորհուրդէ զուրկ սպակը չէր գոհացներ
սիրահար ամուլը, որուն կը յաջորդէ Փարիզի հայ եկեղեցւոյ մէջ սյակադրու-
թեան արարողութիւնը «Ուրախ Լեռ» շարականին երսուշտուական խորախոր-
հուրդ ընկերակցութեամբ, որ հայակնիք ծէսով կ'օծէր նորապսակ զոյգը: Գ. և
Ե. կարճ տեսարաններով Հրանդ Մարգարեան այդ պահերուն հակադրական
պատկերը կը պարզէ երկխօսութեան դիպուկ արտայայտութիւններով:

Պոլսոյ մէջ հայկական թատերասրահ մը,– ուր Վահրամ Փափազեանի կողմէ
կը բեմադրուի Օթելլօն,– կը փոխադրէ թատերագիրը Թուրքիոյ մէջ հայերու հա-
մար տիրող անապահովութեան անձկալի վիճակին, որ խօսակցութեան նիւթ կը
դառնայ Սեւակին, իր ընկերոջ Ժիրայրին և Եաննիին միջեւ: Ժիրայրն ու Եան-
նին Վաղուան Պոլիսով մտահոգ են և կ'ուզեն օր առաջ չարագոյժ Պոլիսէն հե-
ռանալ: Ռուբէն Սեւակի ազգայնական ոգիին հերոսական գիծերը, որոնք հարա-
զատ են անոր կենսագրութեան հետ, թատերագիրին կողմէ կարկառուած են
ցայտուն գոյնով: Ազգային ղեկավարն ու մտաւորականը ժողովուրդին հետ ըլ-
լալու և մնալու մտածողութեան արտայայտիչն է Ռուբէն Սեւակ, ամէն փորձու-
թիւն և վտանգ ժողովուրդին հետ դիմագրաւելու սրիութեամբ. «Սյս բոլոր
ըսածներդ ճիշդ են, բայց իմ սկզբունքներուս հակառակ: Եթէ որեւէ բան սիտի
սպտահի հայ ժողովուրդին, մենք՝ Վարուժան, Սիամանթօ, Կոմիտաս և բոլոր
հայ մտաւորականները, հո՛ւս պէտք է մնանք, ժողովուրդին հե՛տ պէտք է ըլլանք:
Գիտես չէ՞, իսկական հովիւր իր ոչխարներուն հետ կը մնայ»:

Ռուբէն Սեւակի ազգային թատրոնի դերին առընչութեամբ արտայայտած
խոհերը, որոնք ձեւակերպուած են բեմադրութեան սկիզբը արտասանած խիզախ
խօսքին մէջ անգամ մը եւս կը ցոլացնեն ազգային մշակոյթով,– այս սյարագային

թատրոնով, — ազգային ոգին ամրապնդելու բանաստեղծի հայկական ոգեկանությունը: Հայ թատրոնի մասին իր մտածողությունը հայ ժողովուրդի կեանքի ներկայ հանգրուանին համար եւս, — Սփիւքի թէ հայրենիքի մէջ, — կը պահէ ազդու իր թելադրականությունը. «Եւ դեռ կայ ազգային թատրոնի հարցը, թատերգութեան

նիւթը: Հայ բեմը պէտք է անմահացնէր ազգային մեր հերոսները՝ անձնուիրութեան դաս տալով ժողովուրդին: Քանի՛ վեհանձն կեանքեր կան զոր հայ թատերգությունը բեմ պէտք է հանէր՝ մեզի հերոսաբար մեռնիլ սորվեցնելու համար»:

Թատերախաղին եօթներորդ տեսարանով կը բացայայտուի Իթթիհատական Թուրքիոյ հայաշինջ ծրագիրը, երբ Ռուբէն Սեւակ կ'առաջնորդուի ոստիկանասումն՝ տունէն զինք հիւանդի մը նայելու պատրուակով դուրս բերելով: «Քննիչին հարցաքննութենէն ի յայտ կու գայ, որ Ռուբէն Սեւակ, որուն բոլոր շարժումները, խօսքերն ու գրածները գրաքննուած են, լրտեսուած՝ Թուրք իշխանութիւններուն աչքին «Թշնամի»ի հանգամանք զգեցած են: Թուրքիոյ գոյութեան սպառնացող վտանգաւոր թշնամիի, որ օր առաջ պէտք է աքսորուի Չանդըրի «Ոնրագործներու վայրը»:

Ռուբէն չի տկարանար և իր արհուրթիւնը չի կորսնցնէր: Թուրք հարցաքննիչին առջեւ կը պաշտպանէ հայութիւնը՝ հայոց Թուրքիոյ բերած նպաստին ընդգծումով:

Ռուբէն Սեւակ

Մեծ Եղեռնի ծրագրի գործադրութեան մէջ թրքօգերմանական գործակցութիւնը պատմա-քաղաքական գրականութեան մէջ արծարծուելով հաստատուած է Գերմանիոյ տխուր դերակատարութիւնը: Թատերախաղը իր ութերորդ տեսարանով, որ Ռուբէն Սեւակի տիկնոջ [ծագումով գերմանացի] Եաննիին Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան մէջ գերման դեսպանին՝ Վանկընհայմին հետ հանդիպումով պատկերացուած է, որ հարազատօրէն հիմնուած է իրական տուեալներու վրայ: Դիւանագէտի սինիզմին քօղը պատռելէ զատ՝ պատմական խեղաթիրումները դատարիտեւած է Եաննիին, յաջող երկխօսութեան ընդմէջէն: Գերման դեսպանին բերնով Թուրքիան խօսիլ տուած է, յատկապէս ինչ կը վերաբերի Ռուբէն Սեւակի «Խոռվարարութեան» և «Ջանգուածներու վրայ անոր ունեցած ազդեցութեան»: Եաննիին խիզախութիւնը յեղափոխական կնոջ մը կեցուածքն է իր բանաստեղծ անմեղ ամուսինին դէմ խուժդուժօրէն գործադրուածին և ամբողջ ժողովուրդի մը ողբերգութեան ի տես:

Չանդըրիի մէջ աքսորեալներու հոգեկան անձկութեան մէջէն և Թուրքիոյ մէջ հայ ազգի ասպագային շուրջ գաղափարներու փոխանակման նուիրուած է իններորդ տեսարանը, որ թատերական կառոյցին թոյլ մասն է, աքսորավայրին հարուստ նիւթ հայթայթող հանգամանքին տեսանկիւնէն:

Տասներորդ տեսարանը Ռուբէն Սեւակը կը դնէ Իսմայիլ Պէյի դիմաց սենեակին մէջ: Իսմայիլ Պէյը հայրն է թուրք այն աղջկան՝ Այիշէին, որուն բժշկած է Ռուբէն Սեւակ զինք ստոյգ մահէ փրկելով: Այիշէն սիրահարուած է Ռուբէն Սեւակին: Փորձութեան ժամն է: Իսմայիլին կողմէ կ'առաջարկուի, որ Ռուբէն Սեւակ

խլամութիւնը ընդունելով ամուսնանայ իր աղջկան հետ և իրեն շնորհուի մահուան դատապարտուած կեանքը: Յանուն ազգային իր արժանապատուութեան և ընտանեկան սրտիւնն Ռուբէն անդրդուելի կը մնայ: Ռուբէն Սեւակի հերոսական կերպարին հետ կը ցուցահանուի մերժումին հակազդեցութեամբ Թուրք գազանին հրէշայնութիւնը, որ դոյզն մարդկային ազնուութեան, — բարիքի փոխադարձութեան առումով, — ժխտումն է: Ռուբէն Սեւակին, — իր խնդրանքին ընդառաջումով, — կը շնորհուի իր ընկերներուն մօտ վերադառնալու պատեհութիւնը:

Տասնըմէկերորդ տեսարանով Ռուբէն Սեւակ ընկերներուն մօտ է, որոնցմէ Հայր Յովհանն և Ժիրայրը սուն պիտի վերադառնան արքայապետին: Դանիէլ Վարուժանն ու Ռուբէն Սեւակը պիտի դրուին Այաշի բանտը: Ոճրագործներու և մահուան դատապարտուածներու բանտը: Ռուբէն Սեւակի տիպարին ամբողջացումն է մահուան մղձաւանջին ապրումներով արտայայտուած միտքերը, իբր ստասիսան իր ընկերներուն կողմէ ժամանակաւոր կերպով իսլամութիւնը ընդունելով կեանքը փրկելու նահանջական թելադրութիւնը. «Կամորջներ կան կեանքի մէջ. որոնք անցնել էտք, չե՛ս կրնար ետ դառնալ: Միւս ափին՝ հոգիի մահն է: Հոգիի մահը աւելի ահաւոր է քան մարմնի մահը: Ուխտած եմ մեռնիլ, բայց հոգիս չսեւցնել: Մահէն վախճալով չեմ ուրանար ազգ ու ընտանիք: Մենք սէտք է մեռնինք՝ որ Հայաստանը վերականգնի, Հայութիւնը վերջնականապէս ազատի»: Բանաստեղծին մարգարէութիւնը իրականացած է այսօր Հայաստանի վերականգնումով և հայուն վերապրումով:

Աքարապետին Եաննիին ուղղուած նամակներ ունի Ռուբէն Սեւակ: Նամակներ, որոնք իր վերադարձի յոյսին լաւատեսութիւնը կ'արտայայտեն: Բայց էականը իր երկու զաւակներուն հայ մեծնալուն կտակն է: Տասնըկերորդ տեսարանը թուրք ոստիականին կողմէ Եաննիին ուղղուած նամակներուն յանձնումն է: Սրտի ճմլում առաջացնող տողեր մէջբերուած են այդ նամակներէն, որուն վերջինը փղձկիլ կուտայ Եաննին. «*Օգոստոս 22: Տղաքը հա՛յ մեծցոր: Այսօր Այաշ պիտի տանին մեզի*»:

Տասնըկերորդ տեսարանէն կ'առնէ թատերախաղը իր խորագիրը «Երբ Արեւը Կը Լուէ», որ Ռուբէն Սեւակի խօսքն է Իսմայիլի գաւազանի հարուածներուն սուկ, ի տես լուռ այգաբացին երբ «Արեւն անգամ լուռ է»:

Տասնըհինգերորդ եզրափակիչ տեսարանը անխօս պատկեր մըն է, ուր կը յայտնուի Եաննին բոպիկ ուրքերով և շալ մը ուսերուն: Ինքն իր մէջ ծուարած լուռ և խորհրդաւոր ինքնամփոփումով կ'արձանանայ բեմի ֆոնին տեսնելով Դանիէլ Վարուժանը, Ռուբէն Սեւակը և միւսները՝ մահանալէ ստաջ:

Եղեռնի 90-ամեակին առիթով երկնուած Հրանդ Մարգարեանի թատերական այս ստեղծագործութիւնը եղեռնի նուիրուած գեղարուեստական գրականութեան վրայ յաւելում արձանագրելու կողքին, կը հարստացնէ նաեւ նահատակ հերոս բանաստեղծին նուիրուած գեղարուեստական երկերուն, — վէպ, բանաստեղծութիւն, թատերգութիւն, — ցանկը, ուսումնասիրական-գրականագիտական աշխատասիրութիւններու հետ: Ռուբէն Սեւակ իր վերածնունդը կ'ապրի այդ երկերով:

ԽԱՂԱՂԱՍԷՐ ԱԶԳԵՐ... ՌԻՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ... (Շար. էջ 2-էն)

սուտերու և զրպարտութեան վրայ հիմնուած ռազմավարութեամբ, յաջողեցաւ քանդել Խ. Միութիւնը:

Այսօր՝ այդ ենթադրեալ, շինծու, այսպէս կոչուած՝ «Ռուսական Համայնավարութեան ներխուժում»ի վտանգը չկայ:

Բայց Արեւմտեան պետութիւններուն «Պաղ Պատերազմ»ի ռազմավարութիւնը, առանց դոյզն փոփոխութեան, նոյնութեամբ կը շարունակուի: «ՆԱԹՕ» ըսուած ամերիկեան յարձակողական կազմակերպութիւնը նոյնութեամբ կը գոյատեւէ և կը գործէ, երեկի նենգամտութեամբ:

Եւ աւելին՝ այս «ՆԱԹՕ» նախայարձակ, յափշտակիչ կազմակերպութիւնը այսօրուան Ռուսիոյ սահմաններուն վրայ, զինուորական նոր սարքեր, հրթիռարձակումի նոր խարիսխներ կը զետեղէ, զինուորական նոր յենակետներ կը կառուցանէ:

Այսինքն ըսել կ'ուզենք... Արեւմտեան պետութիւնները 1789-թ.էն ի վեր Ռուսիոյ դէմ իրենց յարձակողական քաղաքականութիւնը նոյնութեամբ կը շարունակեն:

Ուստի, պիտի կրկնենք.– Սուտերու վրայ հիմնուած Աշխարհի մը մէջ կ'ապրինք:

Արեւմտեան պետութիւնները՝ «ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳ»ի սուտերով ժողովուրդները կը վախցնեն: Մինչդեռ, միշտ և միշտ՝ Արեւմտեան պետութիւններն են նախայարձակները:

Ռուսիոյ մէջ «Ազատութիւն» չկայ կը քարոզեն: Մինչդեռ Արեւմտեան պետութիւններուն մէջ է, որ, ազատութիւնները ամէնէն աւելի կաշկանդուած են:

Եւ միայն իրենց գաղափարները քարոզողներուն ձայնը կը տարածուի Արեւմուտքի մէջ: Եւ իրենց դէմ եղողներուն ձայնը՝ «Ձայն բարբառոյ յանապատի»ի նման մէկը չի լսեր... Իսկ եթէ այդ ձայնը լսելիութեան, «Արեւմուտքի գիշատիչներու շահերուն վնասելու աստիճանին հասնի, այդ ձայնը կը... լռեցնեն հազար միջոցներով:

Արեւմտեան պետութիւններուն Ռուսիան կործանելու համար վերջերս տարած աշխատանքները շատ ակներեւ են:

Անգլիա ապաստանած միլիտարտեր (իբր թէ) Ռուս մը կայ. անունը՝ Պերեզովսքի է:

Արեւմտեան մամուլը, այս (իբր թէ) ռուսին ըսածները միշտ կը տարածէ:

**TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
YENİ FRANSA CUMHURBASKANI NICOLAS SARKOZY:**

ERMENİLER İÇİN MELEK.

TÜRKLER İÇİN SEYTAN.

NIÇİN Mİ ?

ÇUNKU NICOLAS SARKOZY 2 MAYIS 2007- DE RAKIBİ SEGOLEN ROYAL İLE TELEVİZYONDA YAPILAN TARTISMADA 20 MİLYON FRANSTI SEYİRCİNİN ÖNÜNDE AÇIKÇA SÖYLEDİ:

**“TÜRKİYE, AVRUPA BİRLİĞİNE GİREMEZ. ÇÜNKÜ TÜRKİYE
TOPRAKLARI KÜÇÜK ASYADADIR”.**

FRANSIZ CUMHUR BASKANLIĞI SEÇİMLERİNDEN DÖRT GÜN ÖNCE, 2 MAYIS 2007-DE FRANSTI TELEVİZYONLARINDA DE GAULLE-ÜN U.M.P. PARTISI ADAYI NICOLAS SARKOZY İLE SOSYALİST PARTISI ADAYI SEGOLEN ROYAL YIRMI MİLYON FRANSTI SEYİRCİNİN GÖZÜNÜN ÖNÜNDE TARTIŞTILAR.

SEGOLEN ROYAL INTERNASYONALISTLERIN FIKIRLERINI TEKRAR ETTI VE DEDI KI:
 “TÜRKIYE İLE GÖRÜSELİM. TÜRKIYE EGER AVRUPALI OLMA SARTLARINI UYGULARSA, AVRUPA BIRLIGINE GIREBİLİR”.

FAKAT NICOLAS SARKOZY AÇIKÇA VE KESİN OLARAK KONUSTU :

“TÜRKIYE AVRUPA BIRLIGINE GIREMEZ ÇÜNKÜ TÜRKIYE TOPRAKLARI AVRUPADA DEGILDIR. KÜÇÜK ASYADADIR.

TÜRKIYEI AVRUPA BIRLIGINE SOKMAK ISTIYENLER, AVRUPAYI İÇERDEN YIKMAK ISTIYENLERDIR. ONLAR AVRUPANIN DÜSMANLARIDIR.

BEN OKULDA ÖGRENICILERE: AVRUPANIN SINIRLARI: SURIYEDEN, IRANDAN BASLAR DİYEMEM. TÜRKIYE “CAPPADOCE-DUR”.

SAYIN TÜRKIYELI ÖGRENICILER CAPPADOCE-UN NEREDE OLDUGUNU BILIRMISINIZ ?

CAPPADOCE, SIZIN BUGÜN KAYSERI DEDIGINIZ MINTIKANIN TARIHI ISMI DIR.

CAPPADOCE: KAYALAR İÇINE OYULMUS HARİKA KILISELER DİYARI DIR.

“CAPPADOCE” HIRISTİYANLIGIN MERKEZI İDI.

FAKAT BUGÜN CAPPADOCE-DA BİR TEK HIRISTİYAN YOK.

DÜŞÜNEBİLİYORMUSUNUZ. SIZIN ONBİRİNCİ ASRIN SONLARINDA ORTA ASYADAN GELEN OSMANLI DENİLEN AHFADINIZIN, BİR KAÇ ASIR ZARFINDA GERÇEKLESTİRDİKLERİ SOYKIRIMININ DEHSETİNİ ?

FAKAT SIZIN İDARECİLERİNİZİN ZİHNİYETİNDE BUGUNE KADAR HIÇ BİR DEĞİŞİKLİK YOK.

19 OCAK 2007-DE İSTANBULDA HRANT DINKİ ÖLDÜRTEEN İDARECİLERİNİZ, 18 NISAN- 2007-DE MALATYADA 3 GENÇ İNSANI, “HIRISTİYANLIK PROPAGANDASI YAPIYORLAR” BAHANESİ İLE KOYUNLAR GIBI BOGAZLARINI KESEREK ÖLDÜRTÜLER.

* * *

FRANSANIN YENİ CUMHUR BASKANI NICOLAS SARKOZY: “TÜRKIYE AVRUPA BIRLIGINE GIREMEZ. ÇÜNKÜ TÜRKIYE: ASYALI-DIR” DEDİĞİ ZAMAN, O ÇOK İYİ BİLİYORDU, BUGÜNKÜ TÜRKIYENİN, YALNIZ TOPRAK OLARAK ASYALI DEĞİL ZİHNİYET OLARAK DA AYNI VAHSİ, GADDAR VE YAGMAÇI, ORTA ASYADAN GELEN OSMANCI ASİRETİNİN MİRASÇISI OLDUGUNU.

ÇÜNKÜ SARKOZY-NIN BABASI ASLEN MACARDI.

VE SARKOZY-NIN ATALARI. 17. ASRIN BASLARINDA MACARİSTANI KANA BULAYAN OSMANLILARA KARŞI SAVASMISLARDI. VE GÖSTERDİKLERİ KAHRAMANLIKLARDAN DOLAYI, MACARİSTAN KIRALI İKİNCİ FERDİNAND, SARKOZYLERE ASALET ÜNVANI VERMİŞ, SÖVİYELİK ARMASI VE BİR SATO İLE ÖDÜLENDİRMİŞTİ.

BU BİLGİLERİ VEREN 11 NISAN 2007 TARİHLİ “HÜRRIYET” GAZETESİNİN BASLIGINI AYNEEN YAYINLIYORUZ:

UMİT EDERİZ Kİ, NICOLAS SARKOZY, ATALARININ OSMANLILARDAN GÖRDÜĞÜ ZULMİ UNUTMAZ VE CUMHUR BASKANI OLMADAN VERDİĞİ SÖZDE DURUR.

ÇÜNKÜ, AMERİKADA, REGAN, CLINTON, BUSH GIBI BASKANLAR SEÇİM ÖNCESİ ERMENİLERİN OYUNU ALMAK İÇİN, ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL EDECEKLERİNİ SÖYLEMİŞLERDİ.

FAKAT CUMHUR BASKAN OLDUKTAN SONRA, SÖZLERİNDEN DÖNDÜLER.

FAKAT BİZ İNANMIYORUZ Kİ, NICOLAS SARKOZY SÖZÜNÜN ERİ BİR CUMHURBASKANI DIR.

“TÜRKIYE AVRUPA BIRLIGINE GIREMEZ”.

3. 2.

Բայց երբեք չ'ըսեր, թե այս Ռուս ըսուած միլիառատերը իրականութեան մէջ, միլիառներ շորթելով Ռուսիայէն խոյս տուած հրեայ մըն է:

Եւ այս անպատկառ Պերեզովսքին է, որ իր միլիառներով Լոնտոնէն կը կառավարէ Ռուսիոյ մէջ Փուլթինի դէմ սկսած (իբր թէ) ժողովրդավարական (DEMOCRATE) շարժումը:

Եւ այս հրեան էր որ վերջերս, Լոնտոնի մէջ, յայտարարութիւն մը տուաւ, և անոր ըսածները Արեւմտեան ամբողջ մամուլը տարածեց:

«Ան կը սպառնայ.— Փուլթինը բռնակալ մըն է... Եւ մենք Փուլթինի վարձածերը բռնութեամբ վար պիտի առնենք»:

(→էջ 11)

**ԿԸ ԶՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ԶԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԶԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՅԸ`
NICOLAS SARKOZY
ԶԱՅԵՐՈՒՆ ԶԱՄԱՐ ԶՐԵՇՏԱԿ Է,
ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԶԱՄԱՐ` ՍԱՏԱՆԱՅ:**

Ի ն ՉՈ՞Ւ:

ՈՐՈՎՅԵՏԵԻ NICOLAS SARKOZY-ԻՆ 2 ՄԱՅԻՍ 2007-ԻՆ,
ԻՐ ՄՐՑԱԿԻՑԻՆ` SEGOLEN ROYAL-ԻՆ ԶԵՏ ԶԵՌԱՏԵՍԻԼԷՆ ՈՒՆԵՑԱԾ
ԲԱՆԱՎԷՃԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ, 20 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԻՏՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱԶՔԻՆ ԱՌՋԵԻ
ԲԱՑԱՅԱՅՏՕՐԷՆ ԸՍԱԻ`

**«ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԶԻ ԿՐՆԱՐ ՄՏՆԵԼ: ՈՐՈՎՅԵՏԵԻ
ԹՐՔԱԿԱՆ ԶՈՂԵՐԸ ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՑ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒՐՆ»:**

Ֆրանսայի նախագահական ընտրութիւններէն 4 օր առաջ` 2 Մայիս 2007-ին, ֆրանսական հեռատեսիլներուն վրայ` DE GAULLE-ի U.M.P. կուսակցութեան թեկնածու NICOLAS SARKOZY և Ընկերվարական կուսակցութեան թեկնածու SEGOLEN ROYAL 20 միլիոն ֆրանսացի հեռուստադիտողներու առջեւ բանավէժ մը ունեցան:

SEGOLEN ROYAL իր կուսակցութեան գաղափարները արտայայտեց և ըսաւ թէ` «Թուրքիոյ հետ կը բանակցինք: Եթէ Թուրքիա Եւրոպայի անդամակցութեան պայմանները լրացնէ` կրնայ Եւրոպական Միութեան մէջ մտնել:»

Բայց նիգուլայ Սարքոզի բացայայտեց և վճռականապէս ըսաւ. «Թուրքիա Եւրոպական Միութեան մէջ չի կրնար մտնել: Որովհետեւ Թուրքիոյ հողերը Եւրոպայի մէջ չեն գտնուիր, Փոքր Ասիոյ մէջ են: Թուրքիան Եւրոպական Միութեան մէջ ներմուծել ուզողները Եւրոպան ներսէն բանդել ուզողներն են: Անոնք Եւրոպայի թշնամիներն են:

Ես, դպրոցներուն մէջ, աշակերտներուն` Եւրոպայի սահմանները Սուրիայէն և Պարսկաստանէն կ'սկսին չեմ կրնար ըսել:

Թուրքիան "CAPPADOCE" է: Թուրքիա գտնուող յարգելի աշակերտներ` Կապադովկիայի ուր ըլլալը գիտէ՞ք: Կապադովկիան այսօր ձեր KAYSERI- կոչուած շրջանին պատմական անունն է: Կապադովկիան ժայռերու մէջ փորուած, հրաշակերտ եկեղեցիներ ունեցող շրջան մըն է: Քրիստոնեաներուն օրրանն էր CAPPADOCE-ն:

Բայց այսօր, այնտեղ, մէկ հատ իսկ քրիստոնեայ չկայ:

Կրնա՞ք երեւակայել` 11-րդ դարուն վերջաւորութեան Միջին Ասիայէն Անաթոլիա խուժող Օսմանցի ըսուած ձեր նախնիներուն կատարած ցեղասպանութեան ահաւորութիւնը:

Բայց ձեր առաջնորդներուն մտայնութեան մէջ. մինչեւ այսօր ոչ մէկ փոփոխութիւն կատարուած է:

19 Յունուար 2007-ին, Պոլսոյ մէջ չրանդ Տինքը սպաննել տուող ծեր առաջնորդները, 18 Ապրիլ 2007-ին, Մալաթիոյ մէջ, 3 երիտասարդներ ոչխարներու նման մորթեցին այն պատրուակով, որ անոնք բրիտանական քարոզչութիւն կ'ընեն:

Ֆրանսայի նոր նախագահը՝ Նիգոլա Սարքոզի «Թուրքիան եւրոպական Միութեան մէջ չի կըրնար մտնել... Որովհետեւ Թուրքիան Փոքր Ասիոյ մէջ կը գտնուի» ըսած ատեն, ան շատ լաւ գիտէր, թէ այսօրուան Թուրքիան ոչ միայն մշակոյթով եւրոպական չէ, այլ՝ մտայնութեամբ և վարք ու բարքով ալ վայրենի, անգութ և թալանող՝ Միջին Ասիայէն եկած Օսմանցի ցեղախումբին ժառանգորդն է:

Որովհետեւ Նիգոլա Սարքոզի-ին հայրը չունգարացի էր: Եւ անոր նախնիները, 17-րդ դարու սկիզբներուն, չունգարիան թալանող և զայն ահուսարսափի մատնող Օսմանցիներուն դէմ պայքարած էին:

Եւ չունգարիոյ թագաւոր Ֆերտինանտ երկրորդը՝ Սարքոզի-ներուն ցուցաբերած հերոսութիւններուն համար, անոնց ազնուականութեան տիտղոս, ասպետի աստիճան և դղեակ մը նուիրած էր:

Այս տեղեկութիւնները սուտող 11 Ապրիլ 2007 թուակիր թրքական "Hürriyet" թերթին վերնագիրը կը հրատարակենք առ ի տեղեկութիւն:

Կը յուսանք, որ Նիգոլա Սարքոզի չի մոռնար իր նախնիներուն Օսմանցիներէն տեսած վայրագութիւնները, և չանրասպետութեան նախագահ ընտրուելէ առաջ տուած խոստումները կը յարգէ:

Որովհետեւ Ամերիկայի մէջ, նախագահներ՝ Ռիկըն, Բիլինթըն և Պուշ նախագահ ընտրուելէ առաջ, բուէ կորզելու համար «չայկական ցեղասպանութիւնը պիտի ընդունինք» ըսած էին: Բայց նախագահ ընտրուելէ յետոյ՝ իրենց խոստումը դրժեցին:

Բայց մենք կը սիրենք հաւատալ, որ Նիգոլա Սարքոզի իր խօսքին տէր նախագահ մըն է. ուստի... «ԹՈՒՐԻՔԻԱՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԶԻ՛ ԿՐՆԱՐ ՄՏՆԵԼ»:

Յ. Զ.

11 ԱՊՐԻԼ 2007 ԹՈՒԱԿԻՐ "HÜRRİYET" ԹԵՐԹԻ 20-ՐԴ ԷԶԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԻՆ ԵՒ ԵՆԹԱ-ԽՈՐԱԳԻՐԻՆ ԹՐԲԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ...

ՍԱՐՔՈԶԻ-Ի ԳԱՂՏՆԻՔԸ...

ԻՐ ՆԱԽՆԻՆԵՐԸ ՕՍՄԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ՊԱՏԵՐԱԶՄԵՐ ԵՆ:

Atalan Osmanlı'ya karşı savaşmış

SARKO'NUM

SIRRI

Fransa'da comburbastanlıq yarstarmış buke giden Halk, Hürriyet, Bulgaristan, Nicolas Sarkozy, ...

Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահութեան արշաւին մէջ, առաջին շարքի վրայ գտնուող (U.M.P.- UNION POUR UN MOUVEMENT POPULAIRE) (Ժողովրդական Շարժման Միութիւն) կուսակցութեան թեկնածուն NICOLAS SARKOZY-ին Թուրքիոն դէմ ըլլալուն պատճառը հասկցուեցաւ:

Չունգարացի պատմագէտ SANDOR MOSONY-ին համաձայն՝ 17-րդ դարուն սկիզբները, Չունգարիոյ թագաւոր FERDINAND երկրորդի շրջանին, Օսմանցիներուն դէմ պատերազմող և մեծ հերոսութիւններ գործած "SARKOZY" ի ընտանիքը ազնուականութեան տիտղոսով, Ասպետի զինանշանով և դղեակով պարզեւտրուեցաւ:

AU MAGAZINE "NAYIRI"-BEYROUTH

REPORTAGE AU VERNISSAGE DE L'EXPOSITION
AU MUSÉE - CHATEAU DE CAGNES SUR MER

(Samedi 2-12-2007)

La célébration de l'année 2007 "Arménie, Mon Amie" en France est marquée par de nombreuses séries d'animations-concerts, conférences, expositions multiples- qui ont pour but de présenter un panorama des Arts et de la Culture arménienne.

Actuellement à Nice, au Château -Musée de Cagnes Sur-Mer, une très importante exposition de peintres arméniens du 19me au 20me siècles, exposition, organisée par Guillaume Aral, galeriste réputé de la Côte D'Azur. Il a réuni des oeuvres majeures confiées par plusieurs Musées et particuliers, notamment-Ayvazovski, Sarian, Jansen, Carzou, Mahokian, etc... exposition enrichie par une importante collection confiée par la "Maison-Souvenir- Roupen Sevag", exposée d'environ 40 tableaux qui font l'admiration du nombreux public. C'est un grand succès pour cette exposition au Château où flotte le drapeau arménien au sommet de la Tour qui domine tout le village.

Bravo au organisateurs de cette superbe exposition, très aidée par la municipalité de Cagnes Sur-Mer. Et merci à Monsieur Louis Nègre, Maire de Cagnes Sur -Mer.

N.- Cette exposition reste jusqu'au 14 Mai.

SHAMIRAM SEVAG

ԱՄՆ-Ի ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ՞՞ «Բ. ԱՌԻԹ»... (Շար. էջ 9-էն)

Կոկոզավզուքիւնը... ամենալայն յարաբերութիւններ հաստատելով երկրագունտի գրեթէ բոլոր ցամաքամասերու, գրեթէ բոլոր երկիրներու հետ: Այս ուղղութիւնը վերջերս ներգրաւեց նաեւ Միջին Արեւելի բոլոր երկիրները, ներառեալ՝ Սեուտական Արաբիան ու Իսրայէլը...: Փութինի Ռուսաստանը սկսաւ Աշխարհի մէջ, ներառեալ Եւրոպայի... վերակասկածել նախկին Սովետ Միութեան վայելած վարկն ու հեղինակութիւնը, թէկուզ և շատ աւելի համեստ տարողութեամբ:

Ինչեքորդը՝ Հնդկաստանի և Փափաստանի Կորիզային ճարտարագիտութեան գծով սրճանագրած նուանումներն են, որոնց նկատմամբ ԱՄՆ-ի Վարչութեան ցոյց տուած անհիմանալի, առեղծուածային անտարբերութիւնը կամ թոյլտուութիւնը քաջալերեցին՝ Հիւսիսային (Ինքնակրտակական) Քորէայի և Իրանի կողմէ այս գծով քափուած լուրջ ճիգերը...:

Իսկ Տասներորդը՝ 2001-թ. Սեպտ. 9-ի ահաբեկչական յարձակումներն էին՝ Իրաքի դէմ ներկայ պատերազմին շուրջ ՕԹԱՆ-ի անդամ երկիրներուն միջեւ յառաջացած բաժանումին հետ միասին, ինչ որ ԱՄՆ-ի հեղինակագրկումին առաջին ազդանշանները կը հանդիսանային:

Ներկայիս, կ'ըսէ Պրծեծինսփի, ԱՄՆ-ի գերակայութեան ու ռազմական գերակշռութեան պատկերը փշրուած է՝ Իրաքի մէջ ձախողանքին ժայռին վրայ... եւ Միջին Արեւելքը կը հանդիսանայ՝ Աշխարհը առաջնորդելու (իմա՝ Աշխարհին տիրապետելու) ԱՄՆ-ի ատակութեան փորձադաշտը...:

Պրծեծինսփի համեմատութեան մէջ կը դնէ՝ 1989 թուականին ԱՄՆ-ի պարզած պատկերը, երբ «Պերլինի պատ»ը կ'իյնար և Սովետ Միութիւնը «կը փլուզուէր», և երբ այդ պատկերը անառարկելիօրէն ընդունուած էր որչ աշխարհին կողմէ՝ առանց ատելութեան զգացումին... և ներկայիս պարզած պատկերը, որուն մէջ Աշխարհի ժողովուրդներուն մեծամասնութիւնը թշնամական զգացումներով կը նայի ԱՄՆ-ին:

Պրծեծինսֆի իր կրակը կը կեդրոնացնէ Իրաֆի դէմ շղթայագերծուած երկրորդ պատերազմին վրայ, զայն որակելով «Աշխարհափառական աղէտ» մը: Քանի որ այդ պատերազմը ասպակողմնորոշեց արտաֆին ֆաղափականութիւնը, ուշադրութիւնն ու միջոցները շեղելով՝ Ա.Ֆղանիստանի և Փաֆիստանի մէջ գործող ահաբեկչութեան ճակատէն, և ԱՄՆ-ի դէմ հրահրեց ընդհանուրին դժգոհութիւնը, ինչ որ սլարարտ հող ստեղծեց ԱՄՆ-ի դէմ ահաբեկիչներու զինուորագրումին համար, քաղմապատկելով ԱՄՆ-ի դէմ ահաբեկչութեան սպառնալիքները, և ինչ որ՝ Աշխարհի աչֆին, ԱՄՆ-ի վարած ֆաղափականութիւնը ցոյց տուաւ որպէս՝ նախկին գաղթատիրական ֆաղափականութեան շարունակութիւնը..., կը գրէ Պրծեծինսֆի, ֆողարկել փորձելով՝ ամերիկեան իմփերիալիզմի կայսերասլաշտական, նոր գաղթատիրական իսկական էութիւնը...: Ան անյուսօրէն կը փորձէ տպաւորել ու համոզել հանրային կարծիքը՝ թէ ԱՄՆ-ի առաքելութիւնը իմփերիալիստական չէ, այլ՝ դէպի «Քաղափալըրթութիւն առաջնորդութիւն» միայն...:

Ամերիկեան իմփերիալիզմի աշխարհակալական իսկական նպատակները ֆողարկելու և շպարելու իր ճիգին մէջ, Պրծեծինսֆի առաջ կ'երթայ մինչեւ՝ «Իսրայէլեան լոպի»-ն եւս ֆննսդատելու աստիճանին, փորձելով՝ ԱՄՆ-ի վարչութեան սխալ ու դատասլարտելի կարգ մը կեցուածքները վերագրել... շարք մը «էթնիք լոպիներու ինչպէս՝ հայկական, յունական, թայուանական ու իսրայէլեան լոպիները»...: Ան ֆոնկրէսին կը թելադրէ առիթ չտալ այս լոպիներուն, որոնք այլ պետութիւններու շահերուն կը զօրակցին, ազդելու՝ իր առնելիք ֆաղափական որոշումներուն վրայ...: Ան քառսցիօրէն կը գրէ՝ «Ճնշումի էթնիք խումբերէն ոմանք, որոնք կը գործեն Ուաշինկթընի մէջ, և մասնաւորաքար՝ իսրայէլեան, հայկական, յունական ու թայուանական լոպիները ընքը Սամի ականջը կը բռնեն և թոյլ չեն տար...», և՝ անհաւատալիօրէն, այս սիոնական ու անուղղաջօրէն իմփերիալիզմի շատագով խորհրդականը կը շարունակէ՝ «Իսրայէլեան լոպի կ'աղաւաղէ ամերիկեան արտաֆին ֆաղափականութեան դիմագիծը Միջին Արեւելի մէջ...»: Այլ խօսքով, Պրծեծինսֆի՝ փրկելու համար ամերիկեան և սիոնական իմփերիալիզմի Big Boss-ին անգել դիմագիծը, կը գոհէ անոր ձեռնասունն ու զինակիցը հանդիսացող սիոնականներուն դիմագիծը, մինչդեռ, իրականութեան մէջ՝ Իսրայէլ ոչ մէկ ֆայլի կրնայ դիմել, առանց Big Boss-ի հաւանութեան կամ՝ հրահանգին...: Այս իրականութիւնը խոստովանեցաւ Ճոն Պոլթըն, Լիբանանի վրայ իսրայէլեան ներխուժումին առիթով, երբ ընդունեց՝ թէ Big Boss-ն էր, որ թոյլ չտուաւ ու խափանեց ամէն հրադադարի ստաջարկ, որուն հետեւանքով՝ ներխուժումը շարունակուեցաւ 33 օրեր..., հալառակ Իսրայէլի պատրաստականութեան՝ հրադադարին, ֆանի որ Իսրայէլ ամէն օր կը ստանար ծանր հարուածներ, որոնք մեծամեծ և աննախընթաց կորուստներ կը պատճառէին իրեն և կը ցնցէին իր ներքին անդորրն ու անվտանգութիւնը՝ առաջին անգամ ըլլալով...:

Ընդունելով հանդերձ՝ թէ ներկայիս, ԱՄՆ-ի իրալիքնակը մեծապէս վատքարացած է, և թէ՛ Աշխարհը դեկալարելու իմա՝ Աշխարհին տիրապետելու ԱՄՆ-ի յաւակնութեան օրինակականութեան հաւաստիութիւնը վերականգնելու համար կը պահանջուին երկար տարիներու լուրջ և ստեղծագործական ճիգեր, և ռազմավարական դիւանագիտութեան ձիրքերով օժտուած նորատիպ, ոչ դասական տիպի նախագահներ ու խորհրդատուներ... Պրծեծինսֆի հաւատալ կը ձեւացնէ՝ բռնագրօսիկ լաւատեսութեամբ մը, որ սլայմանադրական է, թէ՛ յառաջիկայ ֆսան ամիսները նոր՝ «Երկրորդ Առիթ» մը կը ներկայացնեն, եթէ՛ ԱՄՆ-ի յաջորդ վարչութիւնը կարո-

ՄԻ... Ֆրանսական մամուլը լայնօրէն արձագանգեց Ֆրանսայի մէջ «Հայաստանի Տարի»ի նշման միջոցառումներուն:

Ստորեւ կը հրատարակենք “Nice-Matin”-ի մէկ թղթակցուիւնը որ կը վերաբերի Կրիմալտի դղեակին մէջ (Haut de-Cagnes) տեղի ունեցած ցուցահանդէսի մը, ուր ներկայացուած են հայ անցեալ և ներկայ գեղանկարիչներու գործեր:

Այնտեղ նշուած է յատուկ, որ «Նիսաբնակ Յովհաննէս Զիլինկիրեան, ցեղասպանութեան զոհ հայ բանաստեղծի մը եղբորորդին, իր Նիսի մէջ ունեցած «Ռուբէն Սեւակի Յիշատակի Տուն»ին պատկերասրահէն 25 մեծարժէք գեղանկարներ տրամադրած էր սոյն ցուցահանդէսին, որ մտերս պիտի կրկնուի Փարիզի մէջ»:

LA CULTURE ARMÉNIENNE SE LAISSE DÉCOUVRIR AU CHÂTEAU GRIMALDI

ANNÉE DE L'ARMÉNIE Jusqu'au 4 mars, le musée du Haut-de-Cagnes présente un panel de peintres arméniens anciens et modernes. Un collectionneur cagnois a prêté 25 toiles!

“Ce sera la seule exposition importante de peinture arménienne dans toute la France! A part au Louvre et au Musée de la Marine.” Guillaume Aral, le commissaire de l'exposition, et galeriste niçois(1), n'en revient pas lui-même.

Dans le cadre de l'année de L'Arménie en France, décidée conjointement par les présidents Jacques Chirac et Robert Kotcharian, la direction de la culture a travaillé deux ans pour mettre sur pied ce qui restera sans doute comme une rétrospective exceptionnelle de la peinture arménienne: cent toiles visibles depuis hier au château-musée Grimaldi.

“ Il s'agit même de la plus grosse manifestation organisée sur le sujet en région PACA”, estime Roland Constant, l'adjoint à la culture. De quoi, effectivement, susciter la “fierté” de la commune et de son maire, Louis Nègre.

D'autant que l'exposition, intitulée “les peintres arméniens-19e-20e siècles”, devrait être présentée également au Petit Palais, à Paris, en Juin et Juillet 2007. selon le programme officiel de l'année de l'Arménie. L'avant-première est donc cagnoise!

UN COLLECTIONNEUR DES PLUS DISCRETS

A cela, deux bonnes raisons. Après le génocide de 1915, la diaspora ne s'est pas installée qu'à Marseille, “elle a aussi été accueillie à Nice et sur la Côte d'Azur, notamment à Cagnes où nous comptons une bonne trentaine de familles d'origine arménienne”, précise le maire. Du reste, et là est la principale raison de la localisation de l'expo à Cagnes, un quart des tableaux présentés proviennent de la collection d'un Cagnois.

Hovhannès Çilingiryan possède en effet, dans la plus grande discrétion, une centaine d'oeuvres d'artistes arméniens qu'il a réunies dans un appartement baptisé “Maison Souvenir Roupén Sévag”, du nom de son oncle, un poète victime du génocide.

Parmi le oeuvres présentées(2), créées par une cinquantaine d'artistes, pour l'essentiel des 19e et 20e siècles, on trouve quelques grands noms de la peinture arménienne: Martiros Sarian (1880-1972), Kotchar (1889-1979). Archile Gorky (1904-1948). Léon Tutundjian (1904-1968), Carzou (1907-2000), ou encore Jansem (né en 1920).

“A travers cette exposition, qui ne prétend pas être exhaustive, nous souhaitons simplement faire connaître au public français la culture arménienne”. précise Guillaume Aral.

FRANCIS LUMINEAU

(1) il est directeur de la célèbre galerie niçoise Ferrero.

(2) La plupart ont été prêtées par la galerie Ferrero. d'autres par le centre Pompidou ou la galerie parisienne Matignon. L'une provient du musée Grimaldi.

Ա. շարժ՝ ձախէն աջ՝ Գերաշ. Տ. Տարօն Եպս. Ճէրէճեան. Շամիրամ Սեւակ, Կայնը Սիւր Մէր-ի քաղաքապետ. խորհուրդի փոխ-նախագահ՝ Երեսփոխան Լուի Նեկրը, քանգարան-պատկերասրահի պաշտօնեայ տիկիններ (Բ.ի հայրը՝ հայ) և Կիւլյում Արալ (Արապանեան), Նիսի ցուցահանդէսին վերակացուն:

դանայ մշակել արտաքին պատշաճ քաղաքականութիւն մը, որ լրջօրէն նկատի կ'առնէ յիշեալ անկիւնսօրձային փոփոխութիւնները և կ'ըլլայ ստոնց համապատասխան՝ վերականգնելու համար համաշխարհայնացումի դարաշրջանին հաւատարմութիւնը: Համաշխարհայնացում՝ որ ծածկանունն է ԱՄՆ-ի աշխարհակալութեան:

ԱՄՆ պիտի ունենա՞յ «Երկրորդ Առիթ» մը Աշխարհի տիրակալութեան համար, յառաջիկայ քսան ամիսներու պայմանաժամին մէջ..., որ, ըստ երեւոյթին՝ վերջին պայմանաժամն է: Թէ՞ վաղուան պատմութեան գիրքերը պիտի գրեն ԱՄՆ-ի միաբեռութեան խիստ կարեւորութեան մասին: Հինին կառչած ուժերը կը սիրեն պատասխանել՝ «Այո»: Նորին ձգտող ուժերը վնասած են պատասխանել՝ «Ոչ», ԱՄՆ-ի պիտի չտրուի պատմական նոր սուրբ մը:

Պէյրուք, 16 Ապրիլ 2007

**«ՄԱՍԻՍ» ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ԴԻՒԱՆԻ
ԽՐԱԽՃԱՆՔ – ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ**

Շաբաթ, 24 Մարտ 2007-ի երեկոյեան ժամը 8:30էն սկսեալ, տեղի ունեցաւ «Մասիս» Մարզական Միութեան Ակումբային Դիւանի կազմակերպած խրախճանահանդիպումը:

Որոշուած ժամէն սկսեալ՝ Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան և «Մասիս» Մարզական Միութեան անդամներ, համակիրներ ու բարեկամներ սկսան հաւաքուիլ Միութեան սրահէն ներս, ուր սպասարկող ժրաջան տղաք ու աղջիկներ, արդէն պատշաճ կերպով դասաւորած էին սեղանները որոնք ծանրաբեռնուած էին համադամ ուտելիքներով:

Սրահի մուտքին, ժամանող իգական սեռի հիւրերուն հրաւիրուեցաւ NIVEA ընկերութեան կողմէ սրամադրուած *էշանթիյոն* SHAMPOO-DEODORANT-ի գովազդ-սրուակներ: Հարկ է նշել, որ սրահը նեղ եկաւ ընդունելու համար բոլոր ժամանողները, ասոնք ըլլային անդամներ թէ հիւրեր:

Ընկերա-ընտանեկան խրախճանահանդիպումէն տեսարան, ուր կը տեսնուին պատասխանատու և հանգամանաւոր ընկերներ բոլորուած սեղանի շուրջ:

Կարն ժամանակ ետք, երբ ներկաները արդէն սկսած էին վայելիլ համեղ ճաշերը, յայտագիրը վարող Ընկ.ի Լուսիկ Սիւրմէլեան (Ակումբային Դիւանէն) բեմ հրաւիրեց Միութեան ատենապետ Ընկ. Ս.րա Ս.բարտեանը, որ բարի գալուստ մաղթեց և սրտագին ողջոյններու փունջ մը հրամցուց ներկաներուն:

Պատուոյ սեղանին շուրջ տեղ գրաւած էին Ս.Դ.Հ.Կ. Լիբանանի Վարիչ Մարմինի անդամները՝ գլխաւորութեամբ Ընկ. Տօֆ. Մացակ Փոլատեանի, որ խօսք առաւ զուարթ մթնոլորտի մէջ ու գնահատեց «Մասիս»ի գործունէութիւնը իր բոլոր մարզերով, որուն շնորհիւ այսօր հոծ թիւով անդամ-համակիրներ խմբուած են Միութեան

շուրջ, իրերայաջորդ ձեռնարկները քաջալերելով, որուն մէկ վկայութիւնը երեկոյին ընկերա-ընտանեկան հաւաքոյթն էր: Ներկաները գոհունակութիւն զգացին «Արարատ» թերթին երկօրեայ հրատարակութիւն դառնալուն և այն հաւանականութեան համար, որ ան, շուտով, կը վերստին օրաթերթի՝ ինչպէս էր անցեալին:

Նոր յաջողութիւններու մաղթանքներ եղան «Մասիս» Մարգարեան Միութեան բոլոր միաւորներուն:

Մինչ կերուխումը կը շարունակուէր՝ գործի անցաւ երգիչ Վարդանաֆի իր նուագածուներով, որոնք կատարեցին պարբերակաբար սարքեր լեզուներով ու մանաւանդ՝ ազգային և գաղափարական բովանդակութեամբ երգեր որոնք մեծ ոգեւորութիւն յառաջացուցին ներկաներուն մօտ, սրամաղրութիւնները աւելի բարձրացնելով:

Կատարուեցան խմբային պարեր, որոնցմէ ետ չմնացին տարեց կոչնականները: Տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւն, որուն տոմսերը արդէն սպառած էին ակընթարթի մէջ: Շատեր բախտաւորուեցան ստանալով արժէքաւոր նուէրներ:

Ընկ. Մացակ Փոլատեան գնահատական խօսք կ'ուղղէ ներկաներուն և կը մաղթէ նոր յառաջընթաց «Մասիս»ին:

Խրախնամքը տեսնելու միջեւ գիշերուան ուշ ժամերը՝ ընդհանուր խանդավառութեան մէջ:

Կոչնականները սրահէն մեկնեցան գոհունակ և գնահատելով Միութեան Ա.կումբային Դիւանին այս հանելի ձեռնարկը որ ան-

ցաւ յաջող և իր շարունակութիւնը պիտի ունենայ անշուշտ: Իսկապէս, որ գնահատելի է տարուած աշխատանքը: Կը մաղթենք յարատեւ վերելք ու նոր յաջողութիւններ:

Վարձաբերնիդ կատար՝ սիրելի երիտասարդ-երիտասարդուհիներ: Նոյն և առաւել եռանդով շարունակեցէ՛ք ձեզի վստահուած Միութեանական շինիչ աշխատանքները:

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

**ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱՀԱՄԱՀՍԱՐԱՆ
ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՎԻՇԱՊԱԶՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ
ՄԿՐՏԻՉ ԱՍԼԱՆԵԱՆ**

ՎՃՌՈՂ+ԻՍԿԶԲԱՆԷ+ՇԻԿԱՑԵՍԱԼ+ՍՐԵԻԸ+ՊԱՐԳԵՒԱՏՈՒ:

1.- ՀԱՅ-ԱՐԻԱԿԱՆ ՎԱՀԱԳՆ ՎԻՇԱՊԱՔԱՂ ԲԵՐԹՈՒԱԾԻ ՄԷՋ ՓԱՌԱԲԱՆ-ՈՒՈՂ ԱՐԵԻԸ ՄԵՋ ՓԱՍՏՈՒՄ Է ՎԻՇԱՊ ԵՒ ԱՐԵԻ ՆՈՅՆ ՀԱՍԿԱՑՈՂՈՒԹԻՒՆ-ՆԵՐԸ, ՈՐՊԷՍ ԱՐԵԻԱՊԱՇՏԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆ: ԱՐՏԱՇԷՍ ԱՐՔԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԱՍԻՈՒՄ Է «Ի ՏԱՃԱՐԻՆ ՎԻՇԱՊԱՑ»:

2.- ՀԵՏԱԳԱՅԻՆ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ «ՏԻԳՐԱՆ ԵՒ ԱԺՏԱՀԱԿ» ՊԱՏՄՈՒՄՈՒՄ ՄԵՆՔ ՏԵՍՆՈՒՄ ԵՆՔ, ՈՐ ՏԻԳՐԱՆԸ ՍՊԱՆՆԵ-ԼՈՎ ԻՐ ՓԵՍԱՅԻՆ, ՆՐԱ ԶՍԻՍԿՆԵՐԸ ԵՒ ԸՆ-ՏԱՆԻՔԻՆ ԲՆԱԿԵՑՆՈՒՄ Է ԱՐԱՐԱՏ ԼԵՌԱՆ ՓԵՇԻՆ, ՆՐԱՆՑ ԿՈՉԵԼՈՎ ՎԻՇԱՊԱԶՈՒՆՆԵՐ:

3.- ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՅՍ ՅԱԶՈՐԴԱԿԱՆ ԵՐԵՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՆԿԱՏՈՒՄ ԵՆՔ ԱՐԵԻԱՊԱՇՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՅԱԶՈՐԴԱԿ ՈՒՆԱՅՆԱՑՈՒՄԸ, ՋԵԻԱՓՈԽՈՒՄԸ, ԵՒ ՆՈՐ ԱԶԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ԵՒ ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒՍՏՐՈՀՄԱՆ ՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՋԵԻԱՒՈՐՄԱՆ:

4.- [ՎԻՇԱՊ-WISHAP)- ՀԱՅ-ԱՐԻԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՆՇԱՆԱԳՐԱԸՆԹԵՐՑԱԶԵԻՒ ԲԱՌԱԻՄԱՍՏՆ Է [ՎՃՌՈՂ+ԻՍԿԶԲԱՆԷ+ՇԻ-ԿԱՑԵՍԱԼ+ՇՍՆԹՍՐԿՈՂ+ԱՐԵԻԻ ՇԱՐԺՈՒՄԸ+ՊԱՐԳԵՒԱՏՈՒ]: ՔԱՆԻ ՈՐ ԱՐԵԻԻ ՇԻԿԱՆԱԼՈՒՑ Է ՎՃԻՒՈՒՄ ՄՐԳԵՐԻ ՀԱՍՈՒՆԱՆԱԼԸ: ԱՅԳ ՊԱՏՃԱՌՈՎ Է ՆԱ ՊԱՐԳԵՒԱՏՈՒ ԻՄԱՍՏԸ ԻՐ ՄԷՋ ԿՐՈՒՄ, ՈՉ ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ՋԵԻՈՎ: ՎԻՇԱՊ-ԲԱ-ՌԸ ԱՐԵԻԻ ՃՍՌԱԳԱՅԹՆԵՐԻՑ ՎԵՐԱԾՈՒԵԼՈՎ ՕՉԻ, ՍՏԱՆՈՒՄ Է [ՎԻՇԱՊԻԿ]:

5.- ՀԱՅՈՑ [ՇԱՊԻԿ-SHAPIK)-ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ՇԻԿԱՑԵՍԱԼ ԱՐԵԻԻ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՈՒ, ԻՍԿԶԲԱՆԷ ԿՐԱԿԱՏՈՒ]: ԿԱՅ ՕՉԻ ՇԱՊԻԿ, ՎԻՇԱՊԻԿ, ՇԱՊԻԿ) ԲԱՌԱՇՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ: ԱՆԳԼԵՐԷՆՈՒՄ (WISH)-ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱԻՄԱՍՏՆ Է [ԲԱՐՁՐ, ՇԱՏ, ՄԵՇ], ՈՐՊԷՍ ԲԱՐԵՄԱՂԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՏԱՐ-ԲԵՐԱԿ: ՌՈՒՍԵՐԷՆ (WISHE)-ԲԱՐՁՐ, (WISHKA)-ԱՇՏԱՐԱԿ ԻՄԱՍՏՆԵՐՈՎ: Իսկ (WISHNA)-ԲԱԼ ՄՐԳԻ ՆԱԽԱԻՄԱՍՏՆ Է [ԿԱՐՄԻՐ ԱՐԵԻԱԳՈՅՆ]-ՊԱՅՄԱՆԱ-ԿԱՆ ԲԱՌԱԼԵԶՈՒԱԻՄԱՍՏԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ:

6.- ՌՈՒՍԵՐԷՆ (WERSHINA)-ԲԱՐՁՈՒՆՔ-ԳԱԳԱԹ, ԲԱՌԻ ՆԱԽԱԻՄԱՍՏՆ Է [ՎԵՐԻՆ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ, [ՎԵՐ-ՇԻՆԱ, ՎԵՐՆԱՇԷՆ, ՎԵՐԻ ՇԻՆԸ]: ՏԻԵԶԵՐՔԸ, ՈՐ-ՊԷՍ ՎԵՐԻՆ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ: ՀԱՅԱ-ՀՈՒՆՉԱԻՄԱՍՏԱ-ԲԱՌԱՋԵԻ: ՀՆԴԿԱԿԱՆ ԿՐՕՆՆԵՐԻՑ ՄԷԿՈՒՄ (KRISHNA_WISHNA)-Ի ՄԷՋ, ՕՉԵՐ Է ՊԱՏԿԵՐՈՒԱԾ: ՎԻՇԱՊՆԵՐ ԳԱՂԱՓԱՐՈՎ: (KRISHNA)-Ի ՆԱԽԱԲԱՌԸ [ԲԱԳԱՐԱՆԱՇՏԻՆԱ-BA-GARANASHDINA=GRISHTNA-GRESTNA): ԻՍԿ (WISHNA)-Ի ՀԻՄՔԸ ՀԱՅՈՑ [ՎԻՇՆԱ-WISHNA)-ՎՃՌՈՂ ԻՍԿԶԲԱՆԷ ՇԻԿԱՑԵՍԱԼ, ՆՈՐԱՍՏԵՂԾԵԱԼ ԱՐԵԻ]: ՄՈՌԱՑՈՒԱԾ ՀԱՅԱՀՈՒՆՉ ԲԱՌ Է:

7.- ՀԱՅՈՑ [ՎԻՇԱՊ-ԱՐԵԻ] ԲԵՐԱՆԻՑ ԿՐԱԿ ԹԱՓՈՂ ՎԻՇԱՊՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԳԱԼԻՍ ԵՆ ԱՐԵԻԻ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԻՑ ՇԻԿԱՆԱԼՈՒ, ՇԱՆԹԱՐԿԵԼՈՒ, ՇԱՏԱՑՆԵ-ԼՈՒ, ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԻՑ: ՀԱՅ-ԱՐԵԻԱՊԱՇՏ ՎԱՀԱԳՆԻՑ ՄԻՆՉԵԻ ԱՅՍՕՐ ՄԵՐ ԵՒ «ՀՆԴ-ԵՒՐՈՍԵՄ» ԼԵԶՈՒՆԵՐԷ ԲՈԼՈՐ ԲԱՌԵՐԻ ՀԻՄՔԸ ԳԱԼԻՍ ԵՆ ՀԱՅ-ԱՐԻԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՆՇԱՆԱԳՐԱԸՆԹԵՐՑԱԶԵԻԻ ՀԱՆՃԱՐԵՂ ՄԵՇ ԼԵԶՈՒԻ ՓԱՌՔԻՑ:

ՎԻՇԱՊ WISHAP WISHE BISHA BISHA	ՎԻՇԱԲԱՑԱ WISHABACA BISHABACA BISHA...KA BISHA KA
ՎԻՇԱՊԱՐԱՎ ՎԻՇԱՊԱՐԱՎ WISHAPARA WISHA BISHANAKAB BISHA...KA	ՎԻՇԱՐԱՎ WERNASHEN BEP...WASH ՎԻՇ ՎԷՇ

ԽԱՂԱՂԱՍԷՐ ԱԶԳԵՐ... ՈՒՇԱԴՐ ՈՒԹԻՒՆ.....(Շար. էջ 3-էն)

1917-ին հրեաները, Ամերիկայէն ղրկուած բազմամիլիոն ոսկի տոլարներ տրամադրելով վարչաձեւի տապալման, յաջողեցան Յարական Ռուսիոյ կործանումէն օգտուիլ:

Եւ միլիառատէր Հրեայ Պերեգովսքին ալ նոյնը ընելու կ'աշխատի այսօր, Ռուսիայէն իր գողցած միլիառներով:

Եւ Ռուսիոյ մէջ իր ստեղծած հակա-Փութինեան (իբր թէ) *DEMOCRATIQUE* շարժումին գլուխը անցած է Կերի Գասպարով անունով (իբր թէ) հայ մը որ, իրականութեան մէջ, հօրը կողմէ Հրեայ՝ Պաքու ծնած Ազերի մըն է:

Մենք կը հաւատանք, որ մարդ անհատի բջիջներուն մէջ գտնուող ծիներն (Gen) են որ մարդկային նկարագիրը կը կերտեն: Անձի մը ծիներէն կախում ունի անոր նկարագրին առաւելութիւնները և կամ բացասական կողմերը: Կերի Գասպարովի մայրը թէեւ հայ է, բայց հայրը հրեայ մըն է, որ իր հօրը ծիներէն ժառանգած կրնայ ըլլալ իր հօր ցեղին յատուկ յատկանիշները: Կերի իր հայ մօրմէն և հրեայ հօրմէն ժառանգած ծիներուն լաւ կողմերով և Սովետական վարչաձեւին առաւելութիւններուն շնորհիւ յաջողեցաւ Ճատրակի Աշխարհի Ախոյեան-ը ըլլալ:

Բայց, նոյն ատեն, իր հօրը կողմէ ժառանգած՝ հրեաներուն յատուկ [այս անգամ ալ] անիրաւութեան ծիներուն պատճառաւ, այժմ դրուժան ընթացք բռներ է Ռուս ժողովուրդին հանդէպ:

Եւ Սիոնական Հրեայ միլիառատէր Պերեգովսքին, հակառուս շարժման առջեւ անցնելով, Ռուսիան տկարացնելու կ'աշխատի:

ԵՐԲ ՄԱՐԴ ԿԸ ԴԱԴՐԻ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԸԼԼԱԼԷ... (Շար. էջ 4-էն)

այնքան դրամապաշտ էր, որ մինչեւ իսկ՝ ինքզինք կը գրկէր իր առօրեայ ստիպողական կարիքներէն:

Օր մը արդարացնելով իր այս խնայասիրտութիւնը, որ տարբեր չէր ազահութենէ, ըսաւ իր մտերիմներէն մէկուն:

– Գիտե՞ս սիրելիս, այլ կերպ չեմ կրնար սպրիլ, վախ մը կայ մէջս, թէ օր մը խսիրի վրայ կրնամ մեռնիլ դրամիս սպառումէն:

– Ի՞նչպէս կրնաս այդպիսի նողկալի մտածում մը պահել մտքիդ մէջ, երբ սերունդներու բաւող անբաւ հարստութիւն ունիս,– կշտամբեց խօսակիցը...:

Տասը տարի առաջ, խորագոյն ծերութեան մէջ, Ազահութեան Ախոյեանը, կրօնական հաստատութիւններուն հարիւր հազար տոլար նուիրելէ ետք, ճամբորդեց երկրի հորիզոնէն անդին, դէպի յաւերժութեան ասիերը:

Չեմ գիտեր, թէ մեր Յաւերժալոյս Հայրը, Ս'իակ՝ Արդար դատաւորը, աշխարհի դատաւորներուն մէջ, ի՞նչ ճակատագիր տնօրինեց մահկանացու Կարապետին, ԵՐԿՆԱՅԻ՞ՆԸ, թէ ԴԺՈՒՍԱՅԻ՞ՆԸ:

«ՀՈԳԻՈՑ ՀԱՆԳՈՒՑԵԼՈՑ»

ԸՍԵՆՔ՝

ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԵԱՆ, ՃԵՐՄԱԿ ՅԵՂԻՆ

ԵՒ

ՅՈՒՆԱ-ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ

1.- ՈՐՈՎԶԵՏԵԻ ԵԹԷ «ԱԶՔ» ՈՒՆԻՔ՝
ՏԵՍԱԾ ԷՔ, ՈՐ ՃԵՐՄԱԿ ՅԵՂԻՆ ՕՐՐԱՆԸ ԵՂՈՂ
ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼՆԵՐՈՒՆ ԿՐԱՅ,
ԿԵՐՋԻՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՖԻԼՄԵՐՈՒՆ, ԼՈՒՐԵՐՈՒՆ
ԵՒ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐ
ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԸ, ՇԱՏ ԱՆԳԱՄ՝
ՍԵՒԱՄՈՐԹՆԵՐ ԵՆ:

2.- ՈՐՈՎԶԵՏԵԻ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ,
ԱՊԱԳԱՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ, ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈԿ,
ԿԱ՛Մ ՍԵՒԱՄՈՐԹ ՄԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ
ԵՒ ԿԱՄ [Ի՛Ր ԻՍԿ ԽՈՍՏՈԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ]
ՀՐԵԱՅ ՄԵԾ ՄԱՅՐ ՈՒՆԵՑՈՂ
HILARY CLINTON-Ը:

3.- ՈՐՈՎԶԵՏԵԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ, ԱՌԱՋԻՆ
ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈԿ, ՆԱԽԱԳԱՀ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱԻ՝ ՄԱՅՐԸ
ՀՐԵԱՅ ԵՂՈՂ SARKOZY-Ն:

4.- ՈՐՈՎԶԵՏԵԻ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱԻ՝ ՄԱՐՈՔՅԻ
ԻՍԼԱՄ ԿԻՆ ՄԸ:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՈՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Ճերմակ ցեղին ոչնչացման սպառնացող «վտանգ»ին մասին, «Նայիրի»ի մէջ շատ անգամ արտայայտուած ենք:

Ասկէ 7 տարիներ առաջ՝ 15-6-1999-ի «Նայիրի»ին մէջ, Սիոնիստներուն ճերմակ ցեղը խառնածիցներու վերածելու ծրագրին մասին գրած էինք: Եւ Սիոնիստներուն այս գործունէութիւնը «Էթնիք-մաքրագործում» որակած:

Մենք կը հաւատանք, որ Սիոնիստներուն այս չարագործութիւնները բացատրող գրութիւնը, իր այժմէականութիւնը չէ կորսնցուցած:

Այդ սլաոնառաւ ալ զայն կը վերահրատարակենք նոյնութեամբ: Յուսալով, որ մեր մտահոգութիւնը ճիշդ կը հասկցուի: Յեղային այլամերժութեան կամ վանողականութիւն չի թարգմանուիր:

«... Բայց, մեր Համոզումով, Սիոնիստ Ամերիկացիներուն Եւրոսլայի մէջ կատարած ամէնէն քանդիչ աշխատանքը, Եւրոսլային ցեղային կռուցքը, Ամերիկացիներուն ունեցածին սլէս, խառնածիններէ կազմուած զանգուածի վերածելու Համար տարած աշխատանքներն են:

Եւրոսլա ասլոդները, շատ յստակ ու սլարդ նկատած են, որ մանաւանդ վերջին տարիներուն, Եւրոսլայի մէջ սեւամորթներուն թիւը, անհաւատալիօրէն բարձրացած է:

Օրինակ՝ Ջուիցերիան նկատի առնենք:

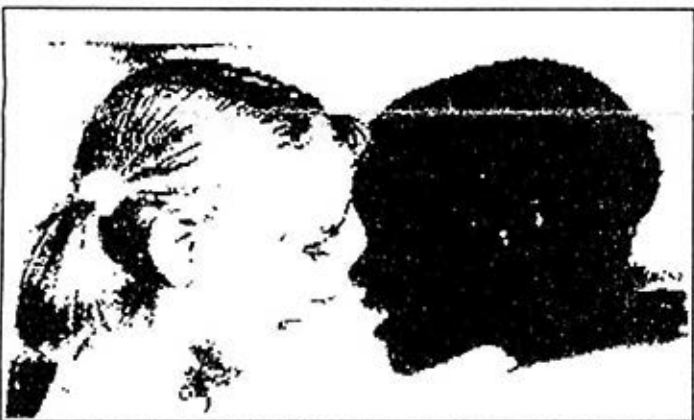
Ջուիցերիոյ մէջ, ասկէ մինչև տասը տարիներ առաջ, մէկ սեւամորթ իսկ չէիք կրնար տեսնել:

Մինչդեռ այսօր, Ջուիցերիոյ ամէն կողմը, անբնականօրէն սեւամորթներով լեցուած է:

Ջուիցերիան ինչսլէ՞ս այս վիճակին ենթարկուեցաւ:

Ափրիկէի և Ասիոյ մէջ կատարուող անվերջանալի սլատերազմներուն Հետեանքով, սիոնիստներուն իշխանութեան ենթարկուած միջազգային ապաստանեալներու «Ապաւէն կազմակերպութիւնները, Եւրոսլական բոլոր երկիրներուն ստիսլեցին, որ մեծ թիւով սեւամորթներ, իբր քաղաքական տարագիր՝ ընդունին:

Սեւամորթ ասլաստանեալ

Ո՞վ արգելք պիտի ըլլայ Սիոնիզմին ձեռնարկած այս «էթնիք մաքրագործում»ին:

ընդունիլը մերժող պետութիւնները, այս միջազգային կազմակերպութեան կողմէ, «RACISME» ցուցաբերելու յանցանքով ամբաստանուեցան:

Այս սլաւոնառաւ, շատ մը Եւրոպական երկիրներ, մեծ թիւով սեւամորթներ, քաղաքական ապաստանեալ որպէս, հարկադրուեցան ընդունիլ:

Սեւ և ճերմակ ցեղերու հոգե-մարմնախառնումի ցուցադրութիւնները, «կենակցութիւնը» քաջալերող, վերջերս նորոյթ կը կազմեն, ինչպէս անցեալ Կիրակի օր՝ Մոնաքօ-ի մէջ:

Յաւելուած՝ սիոնիստները, իրենց ձեռքը եղող ծանուցումի և լրատուութեան բոլոր միջոցներու գործածութեամբ, սեւամորթներուն և ճերմակներուն միջև խառն ամուսնութիւնները, վերջին տարիներուն, մեծ համեմատութեամբ քաջալերել սկսան:

Այստեղ կը հրատարակենք երկու նկարներ՝ որոնք, այս գարշելի «PROPAGANDE»ին, խառնածին ցեղ մը մէջտեղ բերելու նպատակի մը գոյութեան անհերքելի և ցայտուն ապացոյցներն են:

Գիտէ՞ք, թէ շատ մը կենդանիներու պաշտպան կազմակերպութիւններ գոյութիւն ունին:

Այս կազմակերպութիւնները կ'աշխատին նաև, որ անհետանալու վտանգին ենթակայ կենդանիներու տեսակներուն գոյութիւնը փրկեն: Եւ այս նպատակին համար վիթխարի գումարներ կը ծախսեն:

Բայց, ո՞վ պիտի պաշտպանէ բնաջնջումի վտանգին ենթարկուած «ձերմակ ցեղը»:

Ո՞վ արգելք պիտի ըլլայ Սիոնիստներուն որ, մղուած ձերմակ ցեղին հանդէպ իրենց սնուցած ամուսնութենէն ու ոխէն, սադայէլական միջոցներով ու բացէն աշխատանքներ չտանին, զայն երկրի

երեսէն անհետացնելու համար:

Երեք հազար տարուան Յունական քաղաքակրթութեան շարունակութիւնը եղող այս օրուան Եւրոպական քաղաքակրթութիւնը, բոլորովին ձերմակ ցեղին ստեղծագործութիւնն է:

Եւ ո՞վ արգելք պիտի ըլլայ սիոնիստներուն, որ ձերմակ ցեղին դէմ «ցեղասպանութիւն» չգործեն:

Ո՞չ մէկը:

Ո՞վ արգելք եղաւ 1915-ին Սիոնիստներուն՝ Հայ Ազգին դէմ ասոնց և իրենց կաթնեղբայր թուրքին կատարած ցեղասպանութեան: «Նայիրի» 15-6-1999

Վերջին շրջաններուն մեր «Աչքերը»... ընդվզիլ սկսան, հեռատեսիլներու վրայ տեւաբար տեսնելով, այս սեւամորթները:

Ճերմակ ցեղին օրրանը եղող Եւրոպայի հեռատեսիլներուն պաստառներուն վրայ ի՞նչ է սլատճառը սեւամորթներու այսքան հոծ, ողողիչ ներկայութեան:

Բայց եթէ, այս մասին ակնարկութիւն մը ընէք՝ “RACISME”-ով կ'ամբաստանուիք:

Եւ ոչ մէկ ցամաքամասի վրայ [Ամերիկայէ բացի] այս երեւոյթը կրնաք տեսնել:

Կեդրոնական Ափրիկէի բոլոր երկիրներուն մէջ, ժողովուրդները սեւամորթներ են:

Այդ երկիրներուն մէջ «Ճերմակ» մը չէք կրնար տեսնել... զբօսաշրջիկներէն զատ: Այսինքն՝ ափրիկեցի՞ն՝ սեւամորթ կը մնայ, իր բնիկ ժողովուրդով, Հնդկաստանը՝ Հնդիկ, Ինտոնեզիացի՞ն՝ Ինտոնեզեցի:

Եւ միայն Եւրոպացիներն են, որ իրենց ցեղային ուրոյն դիմագիծը կորսնցնել սկսած են, ու խառնածին ցեղ մը ըլլալու ճամբան մտած:

Սիոնիստները Եւրոպայի մէջ, իրենց ծրագիրները սկսան շատ դանդաղ ու համբերութեամբ գործադրել:

Եւ վերջին տասը տարիներու ընթացքին, երթալով շեշտուիլ սկսաւ սեւամորթներուն ներկայութիւնը, և այսօրուան աներեւակայելի երեւոյթը ստեղծուեցաւ..... Եւ Սիոնիստները նախատեսած էին, որ Եւրոպացիներուն մէջէն ընդվզողներ պիտի ըլլան այս կացութեան դէմ:

Ասիկա շատ բնական, ինքնասլաշտպանական երեւոյթ մըն է: Նոյնն է

սլաւաբան ամբողջ կենդանական աշխարհի մէջ:

Կենդանիներն անգամ, բնագոյաբար կը վտարեն իրենց մէջ մտած օտար, վնասաբեր արարածները, ի պաշտպանութիւն իրենց ցեղին, «Տեսակ»ին:

Հրեաները այս բնական մերժում-հակազդեցութեան արգելք ըլլալու հա-

մար, "DROIT DE L'HOMME" ըստած ձաբուտուըը ստեղծեցին:

Միոնիստները, այս օրէնքին շնորհիւ 1.- Կը պատժեն բոլոր անոնց, որ կ'ուզեն իրենց ազգային նկարագիրը անաղարտ պահել, 2.- Եւ հրեաները այս «իբր թէ» "DROIT DE L'HOMME" ըստած ազատութեան օրէնքին վրայ յենելով, կը գործադրեն իրենց ամենածայրայեղ ցեղապաշտական ծրագիրները:

**

Շատ շատերուն ծանօթ է, որ բոլոր երկիրներու մէջ, հրեաները իրենց ունեցած դրամական զօրութեան շնորհիւ, արգելք կ'ըլլան իրենց դէմ վտանգաւոր կամ վնասակար նկատուած որոշումի մը առնուելուն:

Միոնական հրեաներուն այս կարողութեան վերջին ապացոյցը նորերս տեսնուեցաւ: Սարքոզիին նոր կազմել տուած ֆրանսական դահլիճին նախարարներու նշանակման օրերուն:

Ֆրանսայի նոր վարչապետը՝ Ֆրանսուա Ֆէյուն [անշուշտ՝ Սարքոզիին հրահանգով] Արտաքին Գործոց նախարարութեան պաշտօնին նշանակել կ'ուզէ Միթերանի շրջանին Սոցիալիստ կառավարութեան ԱԳ նախարար HUBER VEDRINE-ը: Բայց հրեական Ներկայացուցիչներու Կազմակերպութիւնը (CRIF-ը) կը միջամտէ և արգելք կ'ըլլայ Հիպեր Վետրինի նշանակումին [որպէս ԱԳ Նախարար], այն պատճառաբանութեամբ, որ H. VEDRINE-ը՝ «Հակա-իսրայէլական» մըն է:

Le Canard enchainé

Journal satirique naissant le mercredi

Հոս, կը հրատարակենք, ֆրանսական "LE CANARD ENCHAÎNÉ" շաբաթաթերթին մէջ, 16 Մայիս 2007-ին հրատարակուած և այս մասին վերաբերող ֆրանսերէն գրութիւնը.

ԹԱՐԳՍԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Անմիջապէս, որ ֆրանսայի հրեական հիմնարկներուն Ներկայացուցիչներու Խորհուրդը իմացաւ Պետութեան նոր Գլխաւորին այս մտադրութիւն-ծրագրին մասին, Ռոժէ Չուքիերման՝ նախագահը Խորհուրդին հեռաձայնով կապուեցաւ Գլխոս Կէանի հետ որ ժահրոտ, ցասկոտ ազդարարութիւն մը ուղղէ անոր ըսելով.- Խորհուրդը նիստ գումարեց այսօր, անմիջապէս որ սկսաւ շրջիլ այն

(→ էջ 3)

L'ennemi d'Israël

Dès que les dirigeants du Crif (Conseil représentatif des institutions juives de France) ont appris ce projet du nouveau chef de l'Etat, Roger Cukierman, président sortant du Crif, a appelé au téléphone Claude Guéant pour une violente mise en garde.

On a eu une réunion au Crif, aujourd'hui, et la rumeur d'une nomination de Védrine aux Affaires étrangères a circulé. Cela a provoqué la panique parce que, pour nous, Védrine est pire que les anti-Israéliens habituels du Quai d'Orsay.

Réponse de Guéant : « Il ne faut pas croire les rumeurs... En tout cas jusqu'à ce qu'elles se réalisent. »

Un peu plus tard, Cukierman a joint directement Sarkozy et lui a dit que la communauté juive prendrait la nomination de Védrine comme un « casus belli ».

Il faut le comprendre : Cukierman et ses amis avaient fait campagne pour Sarko en expliquant que la victoire de Ségolène provoquerait le retour de Védrine au Quai !

«ՀՈԳԻՈՑ ՀԱՆԳՈՒՑԵԼՈՑ»... (Շար. էջ 2-էն)

տարածայնությունը թե՛ Վեստրին կրնայ Արտաքին Գործոց նախարար նշանակուիլ: Այս հաւանականությունը խուճապ պատճառեց, որովհետեւ, մեզի համար, Վեստրին շատ աւելի գէշ է քան Quai d'Orsay-ի սովորական հակահարայելականները:

Կէանի պատասխանը... Պէտք չէ հաւատալ տարածայնություններուն... Գոնէ մինչեւ անոնց իրականացումը...»:

Քիչ ետք, Չուքիէրման ուղղակի կապուեցաւ Սարքոզիին և ըսաւ անոր, որ հրէական համայնքը Վեստրինի նշանակումը “Casus Belli”-առճակատումի մարտահրաւեր պիտի նկատէ:

Պէտք է հասկնալ-Չուքիէրման և իր բարեկամները ընտրաքարոզչութիւն ըրած էին Սարքո-ի ի նպաստ բացատրելով, որ Սեյօլէն-ի յաղթանակը դուռ պիտի բանայ Վեստրինի քէ Տ'օրսէ [Ա.Գ. նախարարութիւն] վերադարձին:

Իրականութեան մէջ H. Vedrine-ին դէմ կատարուած “Anti-Israéliens”- հակահարայելական- ըլլալու ամբաստանութեան պատճառը այն է, որ Վեստրինը Ֆրանսայի Արտաքին Գործոց նախարար եղած շրջանին, Էսրայէլացիներուն Պաղեստինցիներուն դէմ կատարած անիրատութիւններուն աչք չէր գոցեր: Եւ կը բողոքէր հրեաներուն կատարած խժոժութիւններուն դէմ:

Դժբախտաբար, 60 տարիներէ ի վեր, և նոյնիսկ մինչեւ այսօր, հրեաները կը շարունակեն գործել Պաղեստինցի-Արաբ ժողովուրդին դէմ:

Եւ [իբր թէ] քաղաքակիրթ կոչուած Արեւմտեան պետութիւնները լուռ կը մնան: Որովհետեւ, բոլորն ալ, դրամի ճամբով, գերիներն են հրեաներուն...

... Հրեաներուն վերջին շրջաններու ռազմավարութիւնն է՝ Պաղեստինցի ժողովուրդէն ներս եղբայրասպան պատերազմ բռնկեցնել, որուն մէջ յաջողեցան դժբախտաբար:

Եւ այսօր հրեաները, օգտուելով պաղեստինեան ներքին, եղբայրասպան

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

TÜRKLER İÇİN 19 MAYIS 1919 TARİHİ

MUSTAFA KEMAL-IN SAMSUNA AYAK BASTIGI TARİHDİR.

VE TÜRKLER İÇİN “19 MAYIS” BAYRAM GÜNÜDÜR.

FAKAT BİLİRMİSİNİZ Kİ, 19 MAYIS

TARİHİ YUNANISTANDA RESMEN YAS GÜNÜDÜR.

1994-DE YUNANISTAN CUMHURBASKANI KONSTANTIN KARAMANLIS,

19 MAYIS TARİHİNİ PONTUS RUMLARININ, 1916-1923 TARİHLERİNDE TÜRKLER TARAFINDAN SOYKIRIMINA UGRATILMALARININ HATIRASINA YAS GÜNÜ İLAN EDEN KANUNU İMZALADI.

YANI YUNANLILAR İÇİN YAS GÜNÜ OLAN 19 MAYISI,

TÜRKLER BAYRAM GÜNÜ OLARAK KUTLARLAR.

DÜSÜNEBİLİYORMUSUNUZ ACABA?

MUSEVİLERİN 1943 SOYKIRIMI YAS GÜNÜNÜ ALMANLAR BAYRAM GÜNÜ OLARAK KUTLASINLAR. İSTE SİZ TÜRKLER GERÇEKLESTİRDİĞİNİZ SOYKIRIMLARINI

KUTLAYAN VAHSİ BİR MİLLETSİNİZ.

1914-TARİHİNE KADAR KARADENİZ SAHİL MINTIKASINDA EN AZINDAN BİR MİLYONDAN FAZLA PONTUSLU RUM YASİYORDU.

BU PONTUSLU RUMLAR 4000 SENEDEN BERI KARADENİZİN YERLİ AHALİSİ İDİ.

11. ASRİN SONLARINDA, TÜRKLERİN ANATOLYAYA AYAK BASMASINDAN BİR KAÇ ASIR SONRA PONTUS DENİLEN KARADENİZ SAHİLLERİ OSMANLILARIN ELİNE GEÇTİ.

VE OSMANLILARIN MESHUR ZULÜM SİYASETİ OLAN MÜSLÜMANLILASTIRMA SEBEBİ İLE PONTUSLU RUMLARIN BİR KİSMİ DİN DEĞİSTİRDİ VE İSLAMLIGI KABUL ETTİ.

LAZ DEDİGİMİZ KARADENİZ AHALİSİ, ASLINDA MÜSLÜMANLIGI KABUL EDEN PONTUSLU RUMLARDIR.

BU LAZLAR MÜSLÜMANLIGI KABUL ETTİLER AMA, LİSANLARINI, YANI RUMCAYI SONUNA KADAR MUHAFAZA ETTİLER.

VE BUGÜN HÂLÂ LAZLARIN, KENDİ ARALARINDA KONUSTUKLARI LİSAN, ASLINDA RUMCA DIR.

AYNI HEMSİNLİLER GİBİ.....

HEMSİNLİLER, KARADENİZİN DAGLIK MİNTİKASINDA, BİNLERCE SENEDEN BERİ YASIYAN BİR HALKTIR. HEMSİNLİLER ERMENİ DIR.

VE HEMSİN-İN ERMENİCE ADI: "HAMASEN" DIR.

ERMENİSTANDA HEMSİNLİLERİN TARİHİNİ BELİRTEN BİR ÇOK KİTAP YAYINLANMIŞTIR.

HEMSİNLİLER DE PONTUSLU RUMLAR GİBİ, BİR KİSMİ MÜSLÜMAN OLMUS, BİR KİSMİ DA MÜSLÜMANLIGI KABUL ETMEDİKLERİNDEN DOLAYI ÖLDÜRÜLMÜŞ.

VE BİR KİSMİDA GÖÇ ETMİYE MUVAFFAK OLMUS VE KAFKASYANIN KUZEY KİSMİNE YERLEŞMİŞLER DIR.

KARADENİZİN DAGLIK MİNTİKASINDA BUGÜN HÂLÂ, MÜSLÜMAN OLMUS HEMSİNLİLER YASIYOR.

VE BU HEMSİNLİLER DE, LAZLAR GİBİ KENDİ ATALARININ DİLİNİ KONUSUYORLAR.

YANI, BUGÜN HÂLÂ KARADENİZ DAGLIK BÖLGESİNDE YASIYAN HEMSİNLİLER, KENDİ ARALARINDA ERMENİCE KONUSURLAR.

* * *

ASLEN SAMSUNLU OLANLAR BİLİR.

SAMSUNDA, "KARA SAMSUN" DENİLEN BİR BÖLGE VAR.

BU BÖLGEYE NİÇİN KARA SAMSUN DENİLMİŞ, BİLİRMİSİNİZ?

MUSTAFA KEMALIN 19 MAYIS 1919-DA SAMSUNA AYAK BASTIĞI GÜN, SAMSUNDA YASIYAN BÜTÜN RUMLAR BU MİNTİKAYA TOPLANMIŞ. VE ORDA BÜTÜN RUMLAR ÖLDÜRÜLMÜŞ.

İSTE, ONUN İÇİN BU BÖLGENİN ADI: KARA SAMSUN.

MUSTAFA KEMALIN SAMSUNA AYAK BASMASI İLE RUMLARA KARŞI GERÇEKLEŞTİRİLEN KATLİAM, BÜTÜN KARADENİZ BÖLGESİNDE YASIYAN PONTUSLU RUMLARA DA UYGULANMIŞ.

VE BU ŞEKİLDE BİR MİLYONDAN FAZLA OLAN PONTUSLU RUMLARIN BÜYÜK BİR KİSMİ SÖYKİRİMİNE UGRATILMIŞ.

VE BÜTÜN KARADENİZ BÖLGESİ, TAMAMEN HİRİSTİYANLARDAN TEMİZLENMİŞ.

İSTE SİZ VAHSİ TÜRKLER, 19 MAYISTA GERÇEKLEŞTİRDİĞİNİZ PONTUS LU RUMLARIN SOYKİRİMİNİ, BAYRAM GÜNÜ OLARAK KUTLUYORSUNUZ.

VE YUNANLILARDA, YUNANİSTANDA VE DÜNYANIN HER TARAFINDA BULUNAN YUNANLILAR, 19 MAYIS GÜNÜNDE TÜRK VAHŞETİNİN KURBANI, YÜZBİNLERCE PONTUSLU YUNANLININ HATİRASINA HÜRMETEN DUA EDİYORLAR.

... İSTE ORTA ASYADAN GELEN VAHSİ TÜRKLERİN VE AVRUPA MEDENİYETİNİ YARATAN YUNANLILARIN FARKI.

պատերազմէն, կը ռմբակոծեն իրենց թշնամի Գկատած «Համաս»-ի շէնքերը և կառոյցները:

Բնական է, որ եթէ Վետրին-ը ֆրանսայի ԱԳ նախարար ըլլար, ան պիտի բողոքէր այս սադայելական ռմբակոծումներուն դէմ:

Եւ այդ պատճառաւ ալ ֆրանսական նոր կառավարութեան ԱԳ նախարար Գլանակունեցաւ ուրիշ մէկը՝ Եուկոսլաւիոյ մէջ ամերիկացիներուն գործած վայրագութիւններուն, կատարած բնաջնջումի դաւին գործադրիչներէն և Kosovo-ի կառավարիչ եղած շրջանին Իսլամ ալպանացիներուն թիկունք կանգնած, իբր թէ ֆրանսացի, իրականութեան մէջ իսկական հրեայ եղող Պեռնար Քուշներ-ը:

Սարքոզի, իր կատարած այս Գլանակունով ապացուցանեց, որ հօրը կողմէ հունգարացի մը ըլլալէ աւելի, մօրը կողմէ իսկական հրեայ մըն է:

**

Սարքոզի-ն իր հունգարացիէ աւելի Հրեայ ըլլալը ապացուցանեց նաեւ, իր ամենամօտ գործակիցը եղող՝ Փաթրիք Տէվէճեանը կառավարութեան մէջ չառնելով: Մինչդէռ ամէն ոք [մանաւանդ բոլոր հայերը] վստահ էին, որ եթէ Սարքոզի նախագահ ընտրուի, Տէվէճեանը Արդարութեան նախարար պիտի Գլանակուի: Մինչդէռ հակառակ ասոր՝ Արդարութեան նախարար կարգուեցաւ Մարօքի կին մը՝ Ռաշիտա Տաթի-ն:

Հիմա, Սարքոզիին կը մնայ վերջին քայլ մ'առնել, ապացուցանելու համար, որ ինք իսկական հրեայ մըն է -նոյն... հանդիսաւորութեամբ դրժելով՝ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութիւն մուտքին մասին հեռատեսիլէն, 2 Մայիս 2007-թ.ին, քսան միլիոն ֆրանսացի հեռուստադիտողներուն առջեւ տուած վճռական իր սա խոստումը-

«ԹՈՒՐԹԻԱՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ՄՏՆԵԼ... ՈՐՈՎԶԵՏԵԻ, ԹՐԶԱԿԱՆ ՀՈՂԵՐԸ, ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ»:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐԹԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԹՈՒՐԹԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ 19 ՄԱՅԻՍ 1919 ՏԱՐԵԹԻԻԸ
ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՔԵՄԱԼԻՆ ՍԱՄՍՈՆ ՈՏՔ ԿՈՒԱԾ ՕՐՆ Է:
ԵՒ ԹՈՒՐԹԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ «19 ՄԱՅԻՍ»Ը ՏՕՆԻ ՕՐ Է:
ԲԱՅՑ ԳԻՏԵԻ՞Ք ԱՐԴԵՕՔ, ԹԷ 19 ՄԱՅԻՍԸ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ, ՊԱՃՏՕՆԱԿԱՆ ՄՈՒԳԻ ՕՐ Է:
1994-թ.ին Յունաստանի մէջ, Հանրապետութեան նախագահը՝
Կոստանդին Գարամանլիս, 19 Մայիս տարեթիւը, Պոնտոսի յոյներուն 1916-
1923 տարիներուն թուրքերուն կողմէ Յեղասպանութեան ենթարկուելուն
Յիշատակին, պետական օրէնքով «Սուգի Օր» հռչակեց:
Այսինքն՝ Յոյներուն համար սուգի օր եղող «19 Մայիսը»,
Թուրքերը զայն որպէս տօնական, խնդութեան օր կը յիշատակեն:
Կրնա՞ք երեւակայել, որ հրեաներուն 1943-թ.ի ցեղասպանութեան օրը,
Գերմանացիները զայն իբր տօնական օր յիշատակեն:
Ահա, դուք՝ Թուրքերդ, ձեր իրագործած ցեղասպանութիւնները հրճուանքով
տօնախմբող վայրի ազգաբնակչութիւն մըն էք:

Մինչեւ 1914-թ.ը Սեւ Մովի եզերքի շրջանին մէջ, Նուազագոյն՝ մէկ միլիոնէ աւելի Պոնտոսցի Յոյներ կ'ապրէին:

Այս Պոնտոսցիները, 4000 տարիներէ ի վեր, Սեւ Մովի շրջակայքը ապրող տեղացի ժողովուրդն էին:

11-րդ դարուն վերջաւորութեան, Թուրքերուն Անաթոլիա ոտք կոխելէն քանի մը դար յետոյ, Սեւ Մովեան եզերքները Օսմանցիներուն կողմէ գրաւուեցան:

Եւ Օսմանցիներուն «տխրահուչակ» բարբարոսական արարքին՝ բնիկները իսլամացնելու քաղաքականութեան հետեւանքով, Պոնտոսցի յոյներուն մէկ մասը դարձան կրօնափոխ և իսլամացան:

«Լազ» կոչուած Սեւ Մովի ժողովուրդը՝ իրականութեան մէջ իսլամացած Պոնտոսցի Յոյներ են:

Այս լազերը թէեւ իրենց կրօնը փոխեցին, բայց իրենց լեզուն, այսինքն՝ յունարէնը, մինչեւ ետք, պահպանեցին:

Եւ Նոյնիսկ մինչեւ այսօր, Լազերուն իրենց միջեւ խօսած լեզուն, իրականութեան մէջ Յունարէն-ն է:

Ճիշդ՝ «Համշենցի»ներուն նման:

Համշենցիները՝ Սեւ Մովու լեռնային շրջաններուն մէջ, հազարաւոր տարիներէ ի վեր ապրող տեղացի ժողովուրդ մըն են. և հայ են:

Եւ Համշենցիներուն հայերէն անունը՝ «Համաշէն» է:

Հայաստանի մէջ, Համշենցիներուն սլաւմութեան մասին շատ մը գիրքեր հրատարակուած են:

Համշենցիներն ալ, Պոնտոսցիներուն նման, իրենց մէկ մասով իսլամացած են: Միւսները, մերժելով իսլամութիւնը ընդունելի՝ սպաննուած: Իսկ մէկ մասն ալ յաջողած է գալթել: Եւ հաստատուած են Կովկասի հիւսիսային շրջակայքը, Նոյնիսկ մինչեւ այսօր, իսլամացած Համշենցիներ կ'ապրին: Եւ ասոնք, Պոնտոսցիներուն նման, իրենց նախնիներուն լեզուն կը խօսին:

Այսինքն՝ դեռ մինչեւ այսօր, Սեւ Մովեան լեռնային շրջակայքը ապրող Համշենցիները իրարու հետ հայերէն կը խօսին:

★ ★ ★

Բնիկ Սամսոնցիները գիտեն, որ Սամսոնի մէջ, «Սեւ Սամսոն» կոչուած շրջան մը կայ:

Այս շրջանին ինչո՞ւ Սեւ Սամսոն անունը տուեր են՝ գիտէ՞ք արդեօք:

... Մուստաֆա Քեմալին Սամսոն ոտք կոխած՝ 19 Մայիս 1919-ի օրը, Սամսոնի մէջ բնակող բոլոր յոյները, այս Սեւ Սամսոնի շրջանը կը կեդրոնացնեն:

... Եւ հոն, բոլոր յոյներուն կ'սպաննեն:

Այս պատճառաւ այս շրջանը՝ Սեւ Սամսոն կոչուեր է:

... Մուստաֆա Քեմալին Սամսոն ոտք կոխած օրը, այնտեղ կատարուած ջարդերը՝ Սեւ Մովեան բոլոր շրջաններուն մէջ բնակող յոյներուն դէմ ալ գործադրուեցան:

Եւ այս ձեւով, Սեւ Մովեան շրջանը ապրող մէկ միլիոնէ աւելի յոյներուն մեծամասնութիւնը՝ ցեղասպանութեան ենթարկուեցան:

Եւ այնտեղ ու մօտակայքը բնակող քրիստոնեաները «Մաքրագործուեցան»:

Ահա՛, թէ ինչու դուք՝ վայրենի Թուրքեր, 19 Մայիսին ձեր իրագործած Պոնտոսցի յոյներուն բնաջնջման թուականը իբր տօնական օր կը յիշատակէք:

Եւ յոյներն ալ, Յունաստան և աշխարհի բոլոր կողմերը բնակող՝ 19 Մայիսի օրը, թրքական վայրագութեան զոհ եղած հարիւր հազարներով Պոնտոսցի յոյներուն Յիշատակին ի յարգանս՝ կ'աղօթեն:

Ահա, Միջին Ասիայէն եկած վայրենի Թուրքերուն և աշխարհի քաղաքակրթութեան հիմնադիրներէն եղող յոյներուն տարբերութիւնը:

ՑԱՒԱԼԻ ԹԻՒՐԸ ՆԹԵՐՑՈՒՄ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆ

ՄԽ. Արդէ՛ն մեծանուն և պետական մրցանակակիր՝ Ալեքսանդր Թոփչեան վիպագիրին հետագայ յօդուածը, ինքնին շատ պերճախօս է: Յաւելեալ մեկնաբանութեան չի կարօտիր: Գրութեան հաւցնեպ ընթերցումն անգամ բաւարար է, որ մարդ իրագեկ դառնայ եղելութեան և տայ արդար գնահատութիւն անոր:

Բայց, նորէն ալ, երկու բառով ներկայացնենք «Խնդիր»ը:

Երեւան լոյս տեսնող «Ազգ» թերթի մէջ յօդուածագիր մը, Լոզանի բժշկական համալսարանէն բժիշկ վկայուած և մինչեւ 1914 հոն աշխատած Ռուբէն Սեւակին վերագրած է միամտութիւն և ինքնախաբէութիւն, հիմք ունենալով այն, որ հայկ. ցեղասպանութեան առաջին նահատակներէն եղած բանաստեղծը, ի լուր Արեւմտեան Հայաստանէն հասած մտահոգիչ լուրերուն՝ ուզած է անմիջապէս վերադառնալ երկիր: Եւ որպէսզի աւելի դիւրաւ յաղթահարէ. իր գերմանուհի կնոջ վարանումը, յուսադրիչ և լաւատես բառերով պատկերացնել տուած է անոր Պոլսոյ վիճակը: Որպէս թէ Ռուբէն գիտցած չըլլար թուրքին ո՛վ ըլլալը կամ տեղեակ իսկ չէր, թէ ինչ էր 1909-10թ.ներու Թուրքիոյ (և Արեւմտահայաստանի) մէջ տիրող կացութիւնը... Երբ, այդ օրերու Ռուբէնի քերթուածները ողբ, արիւն, եղեռն կը նախատեսէին և յոռեգոյնի նախատեսութեամբ՝ ինքնապաշտպանութեան կը կոչէին հայութիւնը որ, դժբախտաբար և իր մեծամասնութեամբ, մնաց իսուլ և անտարբեր...:

Ռուբէնի՝ իր սիրած կինը համոզելու համար շոյալած խօսքերը փոխանակ իրենց ճիշդ պարունակով, շարժառիթով ըմբռնելու և մեկնաբանելու, յօդուածագիրը իմաստուն և մարգարէ-բանաստեղծին կը վերագրէ անհեռատեսութիւն երբ Ռուբէն Սեւակ ինքն էր, որ այդ օրերուն, ահազանգ կը հնչեցնէր արթնցնելու և դիմադրութեան կոչելու համար հայութիւնը: Ինքնաբուխ մղումով, գիտակցաբար կը շտապէր վերադառնալ հայրենիք որ, եթէ անգամ պիտի պառտաւոր անխուսափելի, ինք և իր նմանները ըլլային հայ ժողովուրդին առաջին նահատակները... -ինչպէս վայել է ազգային իրաւ ղեկավարին: Եւ ինչպէս որ եղաւ...:

Այսօր չըմբռնելու, հերոս-նահատակ Ռուբէն Սեւակի դիտաւորութիւնը խեղաթիւրուած ներկայացնելու համար, «Ազգ»ի սրբապիղծ -արդէն արժանի է այդպէս կոչուելու-յօդուածագիրը կամ միամիտ և կամ ալ... չարամիտ մը եղած ըլլալու է:

Դերենիկ Դեմիրճեանին է վերագրում այն նշանաւոր ասոյթը, թէ «Անհեթեթութիւնները պէտք է ասուեն, որպէսզի վերջանան»: Մեր կարծիքը թող անհամեստ չհնչի, բայց երբ նայում ենք արդի ժամանակները, ապա թում է, թէ մեծ գրողն ու իմաստուն մարդը սխալում էր: Այսօր, կեանքի բոլոր ասպարէզներում, անհեթեթութիւնները դարձել են առունին մի բան, աւելին՝ գնալով շատանում են ու խորանում: Բերենք մի օրինակ:

Վերջին ժամանակներն ինչ պիտակ ասես չփակցրեցին Ռուբէն Սեւակին: Գրականագէտներից մէկն ամենայն համոզուածութեամբ յայտարարեց, որ նա բուրդայական է եղել, մէկ ուրիշն անվերսպահօրէն պնդեց, թէ նա միայն ու միայն սիմվոլիստ էր. վերջապէս, կասկածի տակ առնուեցին նրա նահատակութեան մանրամասները՝ որակելով դրանք որպէս «Ապոկրիֆ», այսինքն՝ պարականոն,

յօրինովի: Եւ ահա, մի չորրորդն է յայտնուում, որը քիչ է մնում թուրքերի ձեռքով վայրագորէն սպանուած բանաստեղծին, ոչ աւել ոչ պակաս, թրքախրայց դասում կարգի: Աւելի մեծ անհեթեթութիւն հնարաւոր է պատկերացնել... Սակայն դրան է յանգեցնում «Ազգ»ի մշակութային յաւելուածում [10.02.2007թ.] տպագրուած Թամար Մինասեանի «Որքան շուտ ենք մոռանում» յօդուածի ընթերցումը Հրանտ Տինքի սպանութեան սուիթով՝ Շիշլիի քաղաքապետարանի կազմակերպած ցոյցի մասին խօսելով, յօդուածագիրը խորհուրդ է տալիս «Թուրքերի հասցէին գովեստի խօսքեր ասելիս աւելի զգուշաւոր լինել: Պատմութիւնը դա է սովորեցնում, հարկաւոր է սլարգապէս ծանօթանալ 99 տարի առաջ սլաւոսահած դէպքերին»:

Եւ հանց զօրաւոր ապացոյց՝ հանրայայտ ճշմարտութիւն պարունակող իր խորհրդի, բերում է «Դրուագներ Ռուբէն Սեւակի օրագրից», որտեղ բանաստեղծը հիացական տողերով ներկայացնելով Պոլիսը, մասնաւորապէս ասում է. «Հակառակ ջարդերուն, հակառակ խժոժութիւններուն, հակառակ ամէն ինչի, այստեղ ամենաչար մարդը սիրելի բան մը ունի»:

Նախ՝ ճշդեմք, մէջբերումն արուած է ոչ թէ օրագրից, այլ, ինչպէս հեղինակն է ինքն իրեն ակամայից սրբագրում յաջորդող պարբերութեան մէջ, «Ապագայ կնոջը՝ գերմանուհի Եաննի Արքելին գրուած նամակից» [Ընդգծումը մերն է-Ա. Թ.]:

Բառերից կաշելու ցանկութիւն չունենք, պարզապէս այս վրիպակը վկայում է յօդուածագրի մակերեսային ընթերցումը: Ընդունենք, որ Ռ. Սեւակի այդ տողերն առաջին հայեացքից կարող են զարմացնել ընթերցողին [մանաւանդ երբ յիշում ենք, որ նոյն թուականի Ապրիլին, Թուրքերն Ատանայում 30,000 հայ կոտորեցին, ինչը քաջ յայտնի էր բանաստեղծին]: Չենք ասում արդէն այն մասին, որ Թ. Մինասեանի դրոյթների հաստատման համար այս տողերը պարզապէս գանձ էին: Ուստի գիւտ արածի սլէս շտապում է եզրակացնել. «Ռուբէն Սեւակը ցաւօք միակը չէր, որ ոգեւորուած էր Թուրք հասարակութեամբ և, կարծում էր, թէ ժողովուրդն այնտեղ ազնիւ ու բարի է, արդարամիտ է»:

Այս հապենայ և անսլաւոսախանաւոր եզրակացութիւնը, կրկնում ենք, մակերեսային, կցկտուր ընթերցման արդիւնք է: Ասում ենք համոզուած, քանզի կարծում ենք, որ Թ. Մինասեանը եթէ չզլանար և աւելի ուշադիր կարդար Ռ. Սեւակի գործերը, ապա հազիւ թէ նման եզրակացութեան յանգէր: Ինչպէ՞ս կարող էր «Ոգեւորուած լինել Թուրք հասարակութեամբ» մի բանաստեղծ, որն այդ նամակից առաջ, Կիլիկեան աղէտից առաջ, գրել էր «Ահագանգեր» մարգարէական բանաստեղծութիւնը, որտեղ այսպիսի տողեր կային.

Կարմիր կը տեսնեն աչքերս նորէն...

Վերջին Հառաչներ կուրծքերու խորէն.

Մեռե՛լ, հոգեվա՛րք, կույտ կույտ քով քովի

Կռկոցող սել խումբեր ագռաւի...

Նոյն՝ 1908-թ. Օսմանեան Սահմանադրութեան վերահաստատումից յետոյ, Ռ. Սեւակը «Սուրհանդակ»-ում, դարձեալ մարգարէանալով, գրում էր. «Գաւառներու մէջ կոտորածի վախը կայ, կը լսե՞ք, կոտորածի վախը»:

Կարո՞ղ էր արդեօք Թուրքերին «Ազնիւ ու բարի» համարող բանաստեղծն այդ նամակի հետ գրեթէ միաժամանակ հայ բանաստեղծութեան ողբերգական գլուխգործոցներից մէկը՝ «Ո՛վ իմ հայրենիքս...» գրեր սուաւել քան պերճախօս բնաբանով. «Կիլիկիոյ արիւնի՛ն»: Այդ սարսուեցնող ֆերթուածում այսպիսի տողեր

կան «Արդարամիտ» ջարդարարներին հասցեագրուած.

*Մեր արիւնը ձեր գաւակաց գլխուն,
Թոյն շնչէիք դուք, ու ըմպէիք Մահ...*

Կիլիկիան աղէտի անմիջական տալաւորութեամբ գրուած յօդուածում նա կոչ էր անում հայերին «Մարդկօրէն կատողի սորվիլ»: Սակայն ո՞ւմ դէմ «Կատողի»-Թուրքերի, որոնց գովքն էր հիւսում (իրրեւ թէ) նշանածին գրած նամակում:

Ինչ «ոգեւորութեան» մասին կարող էր խօսք լինել, երբ «Այլասերում» յօդուածում, ասես դարձեալ մարգարէանալով և պատասխանելով 21-րդ դարի սկզբում իր հասցէին ասուելիք ֆննադատութեանը, գրում էր. «Գառնուկի պէս անզէն ցեղ մը ամէ՛ն օր, ամէ՛ն օր կը յօշոտուի: Իսկ մեր գամբոնները խելօցներ, փիլիսոփայացներ, ֆաղափակրթուէր են, տիեզերական ելքայրակցութեան մը խօսքեր կ'ընեն մեզի ու կ'երսուզեն այն հեռաւոր օրուան, ուր գայլ ու գառնուկ մէկտեղ կ'արածին...»: Ռ. Սեւակը եթէ իսկապէս բարձր կարծիք ունենար Թուրքերի մասին, ինչո՞ւ պիտի նոյն յօդուածում այսպիսի թափանցիկ, անգամ խուլի համար լսելի ահագանգ հնչեցնէր արեւմտահայութեան գլխին կախուած անչափ հաւանական վտանգի մասին. «Սակայն, ստո՛յգ, ստո՛յգ կ'ըսեմ ձեզի, վտանգը մեծ է, շատ մեծ, աւելի մեծ, քան կրնանք ենթադրել»:

Ռուբէն Սեւակի «Թրփասիրութեան» վկայութիւնները կարող ենք շարունակել. սակայն կարծում ենք, որ այսֆանն արդէն բաւական է:

Այսպիսով, երկու, տրամագծօրէն իրար հակասող, իրար ժխտող կարծիք միեւնոյն նիւթի շուրջ, միեւնոյն գրողի ժառանգութեան մէջ: Ո՞րն է իսկականը, որտե՞ղ է գրողն անկեղծ և որտե՞ղ է կեղծում: Ոչ մի տարակոյս չի կարող լինել, որ Ռ. Սեւակի իսկական կարծիքը Թուրքերի մասին սփռուած է նրա ամբողջ գրաւոր ժառանգութեան մէջ, որտեղից ընդամէնը մի քանի օրինակ բերեցինք: Այդ կարծիքը շատ որոշակի է և ոչ մի դէպքում չի կարող առիթ ՚ւալ թրփասիրութեան մէջ նրան մեղադրելու համար:

Ինչ վերաբերում է խնդրոյ առարկայ նամակին, ապա մեծ խորաթափանցութիւն պէտք է չէր հասկանալու համար, որ Ռ. Սեւակն իր ասպագայ կնոջը նպաստաւոր լոյսի ներքոյ էր մատուցում Պոլիսը, քանզի վճռել էր, որ «...Մենք յաւիտեանս Եւրոպա մնացողը չենք. օր կու գայ [և այդ օրը հեռու չէ, թերեւս], երբ կ'երթանք Պոլիս, այնտեղ ապրելու և այնտեղ մեռնելու համար»: Անշուշտ, մէկ անձին հասցեագրուած գրութեան մէջ նա թափցնում էր իր իսկական կարծիքը Թուրքերի և Օսմանեան իրականութեան մասին, սակայն հազարներին և սպագային հասցեագրուած իր բազմաթիւ գրութիւններում չէր վարանում ամենայն յստակութեամբ (երբեմն աւելին, քան իր ժամանակակիցներից շատերը), ասել ամբողջ նշմարութիւնը, որը, ցաւօք սրտի, չի նկատել յօդուածագիրը, անշուշտ, իր մեղքով: Սակայն դա չի նշանակում, թէ նրա յօդուածում արծարծուած խնդիրները հրատապ չենք համարում: Միայն թէ, կարծում ենք, որ թրփասիրութեան, աւելի մեղմ ասաց, ցանկալին իրականի տեղ տեսնելու օրինակներ փնտռելու համար բնաւ կարիք չկար 99 տարով ետ գնալ: Այո, անցեալ դարասկզբին եղան ցաւալի մոլորութիւններ, որոնց համար շատ թանկ վճարեցինք: Թող պատմաբանները զբաղուեն դրանով, իսկ այսօրուայ յօդուածագիրն, ըստ երեւոյթին, իր ուշադրութիւնը պիտի սեւեռէր անհամեմատ աւելի մօտակայ 10-15 տարիների վաղեմութիւն ունեցող ժամանակների: Այնտեղից նա աւելի ուշագրաւ փաստեր կը բերէր, որոնց ֆաղափական նշմարիտ գնահատութիւնն այսօր սուրաւ կարելու է, մանաւանդ որ այդ ուժերն այսօր յոյսեր են փայլալայուն ասայարեզ վերադառնալու:

« Ա Ռ Ա Ք Ե Ա Լ » Ը

Երիտասարդ մը կը մօտենայ խանութիս սեմին: Անոր երեսին նայելով կրնաս շատ բան կոահել, բացատրութիւն մ'ստանալ, նոյնիսկ առանց բառաբան մը բանալու՝ շնորհք, ժպիտ, քաղաքավարութիւն գոյականներուն մասին: Ան, կտրուկ անգլերէնով մը, հարցում կ'ուղղէ ինձի, հասկնալու համար հեծանիս վաճառողի մը խանութին տեղին մասին: Ժպիտով մը կը հանգստացնէ մեր հիւրը, որուն հստատակութիւնը հետաքրքրութիւնս կ'արթնցնէ: Գոհացուցիչ բացատրութիւն մը կուտամ իր հարցումին և կը ջանամ տեղեկութիւններ առնել քիչ մը իմ... ոչ անմեղ հարցումներովս մեր հիւրին մասին: Ուրեմն՝ մեր հիւրին անունը Մարքոս է: Ան յունահայատակ է: Լիբանան կ'այցելէ ընկերներով, մի քանի ամիսով, որպէս «Առաքեալ», Սուրբ Գիրքը բացատրելու համար ժողովուրդին: Մարքոսին աչքերուն խորը սիւտելով կը խոկամ, մտորելով... Մարքոս, լաւ որ եկար մեզ ազատելու:

– Ո՞ր եկեղեցոյ կը պատակնիս, – կը հարցնեմ:

– Ոչ մէկ, – կ'ըսէ և շուտով, կարծես միտքս կարդալով կ'աւելցնէ, մտավախութիւնս փառատելով... Մենք, Եհովայի վկաներ չենք»: Ես ինձի կ'ըսեմ... Այս անգործութեան մէջ աղոտոր որս մը գտար Սիմոն, ժամանակդ անցընելու...: Ու կը խոկամ լուռ և շուտով Մարքոսը գաւաթ մը թէյի կը հրաւիրեմ խանութիս մէջ: Ան շուտով կ'ընդառաջէ առաջարկիս:

– Գիտե՞ս Մարքոս, – կ'ըսեմ, թէյ խմելու ատեն, – ունիմ գրութիւններ որոնք քեզ կը հետաքրքեն...: Եւ կը սկսիմ իրեն պատմել թէ ինչպէս, օրին մէկը, մկրտութեամբ [իբր թէ] քրիստոնէայ, բայց, իսկութեան մէջ՝ խաբէբայ գող մը, խղճի խայթ կ'ունենայ: Օրը կիրակի է, առաւօտեան առաջին ժամերուն: Կը խաչակնքէ և կ'ուղղուի մօտի եկեղեցին որ գրեթէ ամայի է այդ պահուն: Միայնակ կը նստի նստարանի մը վրայ: Աչքերը յառած խորանին: Ժամեր կ'անցնին: Խոստովանանքի պահուն, խոստովանաճոր ականջին կը փսփսայ իր «մեղք»ը: Քահանան մեր «Նոր» հաւատացեալին կ'առաջարկէ արտասանել տասը «Ողջոյն» և հինգ «Հայր Մեր», և աղօթել սրտանց, որ մեղքերուն ստանայ թողութիւն: Ոչ միայն արդէն գործածներուն, այլեւ... դեռ գործելիք մեղքերուն հաշոյն:

Այս կարճ նախաբանէն յետոյ ըսի Մարքոսին... Սիրելի Մարքոս, մեծաքանակ աղօթքները չեն մաքրեր ու սրբացներ սիրտերը: Ամէն քալափոխիդ Աստուծոյ խնդրէ, որ խիղճդ ինք քեզ վարէ: Աղօթքներուդ մտքիդ մէջ երբեմն ալ դուն լսէ: Աստուած արդէն ամենուս լաւ կը ճանչնայ և... շատո՛ւնց...»:

Մարքոս զարմացած, սիւշ-սիւշ նայելով կը լսէր զիս: Քիչ ետք, կարծես սթափելով, ըսաւ.

– Այսպիսի պատահարի մը դեռ չեմ հանդիպած: Երկար ատենէ ի վեր կը քարոզեմ որ ուրիշներուն բան մը սորվեցնեմ: Բայց այսօր, խոստովանիմ, որ քեզմէ նոր բան սորվեցայ Սիմոն» շեշտեց Մարքոս:

– Ուրեմն, – աւելցուցի ես, – սիրելի Մարքոս, նոյն իսկ խաբէբայ գող մը կրնայ մեր բոլորին զգուշացնել և սորվեցնել ապագայի մեղքերուն փորձութեանը մէջ շիյնալ:

«ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԻ»Ի ՇՐՋԱԳԻԾԻ ՄԷՋ

ՄԽ. «Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի Տարի»ին առթիւ Նիս-Գանը Սիւր Մէր-ի մէջ կայացած մշակութային ձեռնարկներու շարքին տեղի ունեցած «Հայ Գեղանկարիչներ»ու գործերու ցուցադրութեան ներկայ գտնուած Գերաշ. Տ. Նորվան Եպս. Զագարեան, Նիսի մէջ գտնուած միջոցին այցելած է «Ռուբէն Սեւակ Յիշատակի Տուն»ը և Փարիզ լոյս տեսնող «Յառաջ»ի մէջ սուրած է իր տպաւորութիւնները, որոնցմէ կը քաղենք հատուած մը ստորեւ:

«... Իսկ նկարչական արուեստի այս երկու օրերու գագաթնակէտը պիտի հանդիսանար Ռուբէն Սեւակի թանգարանին տուած այցելութիւնս: Նիսի մերձակայքը ապրող Պրն. Յովհաննէս Զիլինկիրեան, պատուական ազգային մը, եղբորորդին Ռուբէն Սեւակի, նախապէս ճաշի հրաւիրեց ծովափին վրայ գտնուող ճաշարանի մը մէջ, ուր մեզի սեղանակից ելան նաեւ Տէր և Տիկին Սերժ և Էվա Միսքեան: Սեղանին շուրջ խօսակցութիւնը կը դառնար վերացական, ֆիլիւրաթիֆ արուեստի նիւղերու մասին: Պրն. Զիլինկիրեանը ի միջի այլոց կը պատմէր թէ իր ունեցած Այվազովսկիի խոշոր իւղանկարը կարելի չէր եղած դուռնէն դուրս հանել, ցուցադրուելու համար Փարիզի ցուցահանդէսին:

Ճաշէն ետք, Պրն. Զիլինկիրեան առաջարկեց, որ Գանը Սիւր Մէր կրիմալտիի դղեակին մէջ ցուցադրուող հայ նկարիչներու գործերը երթային տեսնելու: Այդպէս ալ ըրինք: Առանձին սենեակի մը մէջ ցուցադրուած էին Պրն. Զիլինկիրեանի հաւաքածոներէն որոշ թիւով նկարներ, գործ՝ Մախոխեանի, Էսկար Շահինի, Շապանեանի և այլոց: Իսկ վրայի յարկի սենեակներուն մէջ կային ժանսէմէն Յ խոշոր հայաստանեան բնակարաններ, նկարուած՝ 2006-ին. «Արարատը» և «Սեւան»ը մոռցուելիք կտաւներ չեն: Կային նոյնպէս գործեր Մարտիրոս Սարեանէն, Մինասէն, Պետիկեանէն, Կորֆիէն, Յակոբ Յակոբեանէն և դեռ շատ մը ուրիշներէ: Իսկ օրը պիտի պատկուէր Ռուբէն Սեւակի թանգարանը այցելելով, որ այլ տեղ չէ եթէ ոչ նոյնիմէն Պրն. Յովհաննէս Զիլինկիրեանի բնակարանը: Իր բնակարանէն յարկաբաժին մը յատկացուած է անմահանուն իր հօրեղբոր, նահատակ գրագէտին՝ Ռուբէն Սեւակին որուն յիշատակը յաւերժացնելու ո՛չ մէկ ջանք կը խնայէ և զայն կոչած է՝ «Ռուբէն Սեւակին Յիշատակի Տուն»:

Այստեղ տեսանք հարուստ հաւաքածոյ մը նկարներու, հին գլխօքներու, որոնց մասին մի առ մի խօսիլ անհնարին է այս սիւնակներուն մէջ:

Փակելէ առաջ ըսեմ, թէ Պրն. Յովհաննէս Զիլինկիրեանի ցուցաբերած յարգանքի և սիրոյ արտայայտութիւնը հանդէպ նահատակ իր հօրեղբոր, նմանը չունի:

Ահա մտածումի այլ նիւթ մը, որ ունեցայ երբ հրածեշտ կ'առնէի իրմէ:
Լիոն Ն. Ե.

ՏԻԵՋԵՐԱԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԻԵՋԵՐԱՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
(PRESS, PROCESS, PRITCHAL, PRINC, PRINCESA) ԲԱՌԵՐ
ՄԿՐՏԻՉ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

1.- ԵՍ ԱՐԴԷՆ ՇՍՏ ԱՆԳԱՄ ԳՐԵԼ ԵՒ ԳՐՈՒՄ ԵՄ, ՈՐ ԼՍՏԻՆ, ԱՆԳԼՈՅ, ՌՈՒՍ, ՍԼԱԻՈՆ, ՍԵՄ, ՀՆԴԻԿ, ԼԵԶՈՒԱ.-ՏՐՈՀՈՒԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱԻՄՍՍՍՍԵՍՍԿ-ՆԵՐԸ ՀԱՅՈՑ ԱՐԻԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԼԵԶՈՒԻՑ ԶԵՒԱՓՈՒՈՒՄԸ ԼԵԶՈՒԱԿՑՈՐԴԱԶԵՒ ԲԱՐԲԱՌՈՒՄՆԵՐ ԵՆ: ՕՐԻՆԱԿ՝ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆՈՒՄ (PRESS)- ՃՆՇՈՂ, ՄՍՄԼԻԶ, ԲՈՒՏՍԿ, ԲՈՒՌՆՑԿԻՑՍ, ԲՈՒՑՍ ԶԵՍ ԱՋՍՏՈՒԻ, ԲՈՒԷՍ ԶԵՍ ԱՌՆԻ: ԱՅՍ ԲՈԼՈՐ ԲԱՌԵՐԸ ՓԱՍՏ ԵՆ, ՈՐՊԷՍ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԻՍՌԱՆԻՄՔԵՐԻՑ ԾՆՈՒԱԾ ՆՈՅՆԱԻՄՍՍ ՀԱՍԿԱՑՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐ: ԻՍԿ (PROCESS)- ԻՐ ԼՍՏԻՆ ԲԱՌԸ ՀԱՅՈՑ (ԲՈՒՑՍ-PRICS) ԶԵՌԲԻՑՍ, ԳՈՐԾԻՑՍ, ԸՆԹԱՑՔԻՑՍ, ԲԱՌԱԶԵՒԱՓՈՒՈՒՄԸ ՆՈՅՆԱԻՄՍՍ ԲԱՐԲԱՌՈՒՄՆ Է, ՈՐՊԷՍ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱՐՔ, ԲՈՒՌՆՑՔԻ ԳՈՐԾ, ՈՒԺԵՂ ԲՈՒՌ:

ԿՍՏՐԿՆԵՅԼ ... ԲՏ ՈՆԵՅԼ ... Բ Բ Ե Է Լ ... ԲՈՒՌ Ե ... ... ԲՈՒՌ Ե Է Լ	ԲՈՒՌ Ե BURN BERN BORN BORN
ԲՐԻՆՑՍ+Է+ՍԱ BRINCSE+SA. BRI.....	ԲՐԻՑ ԲԷՌԻՑ ԲԱՌԻՑ
ՊՏՐԻ+ԻԶԵԼ ПАРИ-ИЧАЛ П·РИ·ЧАЛ P·RI·CHAL	ՊՏՐԵԻՑԿԱՍԿ ПАРЕВИЧКА П·РИВИЧКА ՊՏՐԵԻՑԿԿ П РИВИЧКА
ԳՐԵԻԿԱԿԱՑՐԵԿԷԼԻ ПАРЕБАКАДАРЕААНН P·PEBEKAT... Ե Ա Ո Մ	Գ Մ

2.- ՌՈՒՍԵՐԷՆ (ՊՈՒԶԱԼ=PRICHAL)-ՆՍԻՍ-ՀԱՆԳԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԸ, ԱՌԱՋՑԵԼ Է ՀԱՅՈՑ (ԲԱՐԻ+ԻԶԱԼ=BARIDIAL= PRIITJAL= PRITCHAL). ԲԱՌԱԻՄՍՍՏԻՑ, ՈՐՊԷՍ ՄՍՂԹԱՆՔ: ԻՆԶՊԷՄ ԲԱՐԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀ: ՌՈՒՍԵՐԷՆ (ԲԱՐԻՆ=PARIN)-ԵՐԻՏՍՍԱՐԴ, ՏՂԱՅ, ԱՐՈՒ ԻՄՍՍՏՈՎ, ՈՐՊԷՍ ԱՐՈՒ ՏՂԱՆ ԲԱՐԻ Է ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԵԱՄՔ: (ԲԱՐԻ+ԻԶԱԼ)-ԲԱՌԻՑ (ԻԶՆԱԼ, ԷԶՔ, ԻԶԱՆՔ, ԻԶԱՆ, ԻԶԱՅ, ԻԶԻ) ԲԱՌԵՐԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՆ ԵՒ ՌՈՒՍԵՐԷՆՈՒՄ ԱՅՄՊԻՍԻ ԲԱՌ ԱՌԱՆՁԻՆ ԶԿԱՅ, ՈՐՊԷՍ (ԻԶԵԱԼ) ԵՒ (Զ)-ՀՆԶՈՒՄ ԶՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՊՍՏՃԱՌՈՒ ՆՐԱՆՔ ԳՐՈՒՄ ԵՆ (ԻԶԱԼ): ԱՐԱԲԵՐԷՆՈՒՄ ՀԱՅՈՑ (ԲՈՒՆԻ, ԲՈՒԻ, ԲՈՆԱՆԱԼ)-ԲԱՌԻՑ Է (BRI=ԲՈՒԻ)-ՎԱՅՐԻ, ՎԱՅՐԵՆԻ, ԲՈՆԱԿԱԼ, ԲԱՌՔ:

3.- ՌՈՒՍԵՐԷՆ (PRIWICHKA=ԲՈՒՎԻԶԿԱ)-ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԸ ՀԱՅՈՑ (ԲՈՒՎԻՑ+ԿԱ) ԲԱՐԲԱՌՈՒՄՆ Է- ՈՐԻ ՆԱԽԱԻՄՍՍ ԲԱՌԱԶԵԻԸ (ԲԱՐԵԻԻՑ+ԿԱ=PAREVICHKA)-ԱՄԷՆ ԻՆԶ ԲԱՐԵԻՑ ԿԱՅ ՈՐՊԷՍ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՆԱԽԱՀԱՅՐԵՐԻՑ ՍՈՎՈՐԱԾ: ԿԱՅ ՆԱԵԻ (ԲԱՐԵԻՍ+ԿՈՒՏԱ=PAREVIC+KUDA)=ԲԱՐԵԻՑ ԿՈՒՏԱՅ: ՌՈՒՍԵՐԷՆ (PRIVIKAT=ԲՈՒՎԻԿԱՏ)-ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՐԺՈՒԻԼ, ՍՈՎՈՐ, ԻՍԿ (ԲՈՒՎԻԿԱՏԵԼՆԻ=PRIVIKATELND)-ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ, ՍՈՎՈՐԵԼԻ, ԲԱՌԻ ՆԱԽԱԻՄՍՍՍԱՌՈՑՑՆ Է (ԲԱՐԵԻԻՑ+ԿՈՒՏԱ+ԼԻՆԻ=PAREV+KA+DA+LINI), ՈՐԻ ԻՄՍՍՆ Է (ԲԱՐԵԻԸ+ԿԱՏԱՐ+ԼԻՆԻ. ԲԱՐԵԻԴ ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ, ԲԱՐԵԿԱՏԱՐ ԼԻՆԻ, ԲԱՐԵԻԸ+ԿԱՏԱՐԼԻՆԻ)-ԱՅՍԻՆՔՆ ԲԱՐԵԻԴ ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ, ԿԱՏԱՐ ԼԻՆԻ, ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԻՄՍՍՍՄՏՈՒԹԵԱՄՔ, ՈՐՊԷՍ ԲԱՐԻԿԱՄՔ, ԲԱՐԻԿԱՄՔՑՈՒԹԻՒՆ, (ԲԱՐԵԻԸ+ԿԱՏԱՐ+ԼԻՆԻ): ՀԱՅՈՑ (ԿԱՏԱՐԵԱԼ=GAD+AREAL)-Ն Է (ԿԱՏԱՐԻԱԼ)=ԱՐԵԻՍՍՏՈՒԱԾԸ ԱՐԻԱԿԱՆ, ՈՐՊԷՍ (ԿԱՏ, ԳԱՏ, ԳՈՏ, ԳՈՏԻ) ԲԱՌԱՏԵՍԱԿՆԵՐ:

4.- ԻՐ ԼՍՏԻՆԵՐԷՆ (PRINC=ԲՈՒՆԶ=ՊՈՒՆԶ)-ԻՇԽԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԸ ԼՐԻԻ ՀԱՅԱՀՈՒՆԶ. ՀԱՅԱԻՄԱՍՍ ԲԱՌ Է, ՈՐԻՑ ԻՇԽՈՂ ԲՈՆԱՏԷՐ, ԲՈՆԱԿԱԼ, ԲՈՒՆԶ, ԲՈՆՈՑ, ԲՈՆԵՑ, ԲՈՒՆՑ, ԲՈՒՆ, ԻՇԽԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ: ԻՍԿ (PRINCESA) ԻՇԽԱՆՈՒՂԻ ԲԱՌԸ ՀԱՅԱՀՈՒՆԶ (ԲՈՒՆԶ+Է+ՍԱ= PRINC+E+SA): ԱՅՍԻՆՔՆ ԻՇԽԱՆԱՏՈՀՄԻՑ Է ՍՍ: ԱՅՍԵՂ ՀԱՅՈՑ (ՍԱ=SA) (Է=E) ԲԱՌԵՐԸ ԱՍՈՒՄ ԵՆ ԻՇԽԱՆԱՏՈՀՄԻՆ ՊԱՏԿԱՆԵԼԸ ԻՇԽԱՆՈՒՀՈՒ: (BURN)-ԱՅՐԵԼ, (BURNER)-ԱՅՐՈՂ: ՀԱՅԵՐԷՆՈՒՄ ՈՒՆԵՆՔ ԲՈՆԿԵԼ (BRNGEL)-ԱՅՐԵԼ (ԲՈՆԿՈՂ=BRNKOKH)= ԱՅՐՈՂ, ՎԱՌՈՂ:

5.- ԲՈՒՌՆՑՔ, ԲՈՆԱԿ, ԲՈՆԿԻԼ, ԲՈՒՆԿ, ԲՈՒՌՆ, ԲՈՆԵԼ, ԲԱՌՆԱԼ, ԲԱՌԱԶ, ԲՈՒ, ՍՊԱՌՆԱԼ, ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏ, ԲԱՌԱՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՍԿԻՋԲԸ ՀԱՅՈՑ ԲՆԱԶՍՅՆԱՀՈՒՆԶ (ԲՈՒ=BR)= ԶԱՅՐՈՑԹԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԶԱՅՆԱԻՈՐ ԱՐՏԱՅԱՅՍԱԶԵԻՆ Է, ՈՐ ԲՈՒՌՆՑՔԻ ՄԻՋՈՑՈՎ Է ԱԻԱՐՏՈՒՄ ԵՐԵԻՈՑԹԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆ ԲՈՆԱԶԵԻԸ: ԲԱՌԻ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄՍՍԱՆՇԱՆԱԳՐԱԻՄՍՍԱԶԵԻՆ ՄԷՋ ՍՏԱՆՈՒՄ Է (ՍՍՏ+ԲԱՌՆԱԼ=AST+BARNAL) ԻՄԱՅԱԶԵԻԸ ՈՐՊԷՍ (ԲԱՌՆԱԼ=BARNAL)-ԲԱՐԻՔԱՏՈՒ+ԱՐԵԻԻԿ+ՇԱՐԺՈՒՄԸ ՍԿԻՋԲԷՆ ՎԵՐՋ ԱՆՍԱՀՄԱՆ +ՆՈՐԱՏԵՂԾԵԱԼ+ԱՐԵԻԸ+ԼՈՒՍԱՏՈՒ:

ԽՈՒՄԲ ՄԸ ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՎԻԳԷՆ ՀԱՊԵՇԵԱՆ

Ուրբաթ, 27 Ապրիլ 2007-ին, երեկոյեան ժամը 8-ին, սեղի ունեցաւ բացման հանդիսութիւնը գեղանկարչական ցուցահանդէսի մը, Հ.Ե.Ը.Ի Անդրանիկ-Սեւան ակումբի «Զ. Մովսէսեան» կեդրոնին մէջ, Հրրշ Թապէթ, կազմակերպութեամբ Հ.Ե.Ը. Անդրանիկ-Սեւան Գործադիր Մարմինին և հովանաւորութեամբ Տէր և Տիկին կարպիս Մարգարեանի:

Բացման խօսքը կատարեց Տօթթ. Յովիկ Առաքելեան որ ըսաւ, թէ այս ցուցահանդէսը կը զուգարիսյի Ապրիլ ամսուայ սխտր օրերուն, սակայն հայը կը վերապրի ու կը յաղթահարէ ամէն դժուարութիւն, մասնաւորապէս՝ արուեստի միջոցաւ: Ան շարունակեց ըսել. «Ցուցահանդէսին կը մասնակցին վեց արուեստագէտներ, որոնք բաւական ծանօթ են արուեստասէր ժողովուրդին և մասնակցած են կարգ մը ցուցահանդէսներու»: Ան, ի վերջոյ, շնորհակալութիւն յայտնեց Տէր և Տիկ. Կարպիս Մարգարեաններուն, որոնք հովանաւորած են այս ցուցահանդէսը:

Ապա, խօսք առաւ Հ.Բ.Ը.Մ. Կեդրոնական վարչութեան կողմէ Պրն. Կարօ Ճըղլեան որ ըսաւ, թէ 27 Ապրիլը տխուր օր մըն է ամէն հայու, լիբանանցիի և ամէն ընտանիքի հօր համար [որովհետեւ բացայայտուած էին երկու երիտասարդներու սպանութիւնը], սակայն այս սեւ ամպերէն ետք անպայման որ բնութիւնը պիտի ծաղկի, և այս ցուցահանդէսը գեղեցկութեան ու արուեստի ծաղկում մըն է: Ի վերջոյ ան բեմ հրաւիրեց մասնակից վեց արուեստագէտները որոնց յանձնեց շնորհակալութեան և գնահատանքի վկայագիրներ:

Ցուցահանդէսին մասնակցող վեց գեղանկարիչներէն իւրաքանչիւրը 9-էն 10 գեղանկար ցուցադրած է: Ցուցահանդէսի կազմակերպիչները չեն փափաքած աւելի մեծ բիւով նկարիչներու մասնակցութիւնը, որպէսզի դիտողը կարենայ տպաւորուիլ գործերէն և յստակ գաղափար մը կազմել իւրաքանչիւր նկարիչի ոճին մասին:

1.- ՄՍ.ՐԱ.Լ ՓԱՆՈՍԵԱՆ- Մասնագիտացած է Advertising-Design և ուսանած գեղանկարչութիւն լիբանանեան-Ամերիկեան համալսարանին մէջ (LAU): Անոր ոճը իւրայատուկ է և կ'երթայ դէպի բիւրեղացում և իրապաշտութիւն: Ունի ուրախ բեմաներ [անօթներ, ծաղիկներ], ինչպէս նաեւ Ապրիլ ամսուան առիթով Յեղասպանութենէն ներշնչուած գործեր: Անոր նկարը՝ "Missed Calls From 1915", ուր մարդիկ անաատի մէջ կ'ընթացնեն: Շատ առեւտրային է:

անապատի մէջ կը թափառին: Սատ ազդեցիկ է:

2.- ԼԵՆԱ ԱՅՏԸՆԵԱՆ-ՉԱՂԼԱՍԵԱՆ- Բուն մասնագիտութեամբ՝ դիւզագործ, St. Joseph համալսարանէն (USJ). հետեւած է գծագրութեան և գեղանկարչական անձնական դասերու: Անոր գործերը գերիրապաշտ են, գոյները՝ վար, ուր կը գեր- յիշխէ խնձորը իբրեւ խորհրդանիշ:

3.- ԺԻՐԱՅՐ ՓԱՆՈՍԵԱՆ- Ուսանած է գեղանկարչութիւն Լիբանանեան համալսարանին մէջ, երկրորդ բաժինը (INBA) գոր աւարտած է 1992-ին լաւ յիշատակութեամբ: Անկէ ետք մեկնած է Փարիզ և երկու տարի հետեւած դասընթացքներու: Անոր գործերը լիբանանեան գիւղական կեանքը կը նկարագրեն, ուր կը տեսնենք ծաղիկներու վունջեր, պտուղ քաղողներ, գիւղացիներ՝ հանգիստի պահուն, ինչպէս նաեւ գաղթականներ որոնք իրենց հարաւի տուններէն կը հեռանան: Անոր գործերը իրենց գոյներով վար են և ներդաշնակ: 'Իստողը կը հմայուի բնութեան հանդարտ, կախարդիչ և մաքուր մթնոլորտէն:

4.- ՅԱԿՈՒ ԳԷՈՐԳԵԱՆ- 1970-էն ի վեր մասնակցած է խմբային ցուցահանդէսներու Լիբանանի, Ֆրանսայի, Հայաստանի և Եգիպտոսի մէջ: Ան նկարած է կեանքը, իգական սեռը՝ կիներ և կեանքէ առնուած պատկերներ: Անոր գործերուն մէջ կը հանդիպինք սիրահարներու, կիներու, թռչուններու, նուագարաններու, և այլն: Գէորգեան մեղմ ու բասթիլ գոյներ գործածած է: Անոր գործերը հանդարտութեան, մեղմութեան և գոհունակութեան մթնոլորտ կը ներշնչեն:

5.- ՌԻԹՍ ՄՍՍՈՅԵԱՆ-ԵՏԱԼԵԱՆ- նախ՝ ուսանած է Թորոս Ռոսլին Կերպարուեստի Ակադեմիա. ապա՝ վկայեալ Պալամանտի գեղանկարչական (ALBA). ի վերջոյ՝ 2002-ին մեկնած է Ֆրանսա մասնագիտանալու: Ան այժմ, կը պաշտօնավարէ իբր գեղանկարի ուսուցչուի Թորոս Ռոսլին Արուեստի դպրոցը, Մեսրոպեան Վարժարանի, և 2005-էն ետք՝ Պալամանտ համալսարանին մէջ: Մասոյեան կը ներկայացընէ 13 գործեր որոնց թեման կ'ընդգրկէ ծաղիկներ (Կակաչ, Եղբւանի), նուագի գործիքներ (Կիթառ, Սաքսոֆոն), կիներ առանձնութեան մէջ, ծաղրածուներ և բնանկարներ: Մասոյեան իր գործերուն համար գործածած է *աֆրիկի* ու *կուաշ* ներկեր, ինչպէս նաեւ այս երկուքը երբեմն իրար խառնելով իրագործած է *ֆոլաժներ*: Անոր գործերուն իւրայատկութիւնը կը կայանայ սարքադարեւու կամ նկարը բեկորներու վերածելու հնարքին մէջ, որ մեզի կը յիշեցնէ միջին շրջանի Փիլասոյի գործերը:

6.- ՌԱՖՖԻ ԵՏԱԼԵԱՆ- Յանախած է 1992-94 Թորոս Ռոսլին Կերպարուեստի Ակադեմիա, իսկ 1994-ին վկայուած է արուեստի նորածնութեան ֆոլէճէն (CAMM): Կը դասաւանդէ CAMM-ի և Հայկազեան Համալսարանի մէջ իբրեւ արուեստի ուսուցիչ: Ռաֆֆիի թեմաները միշտ եղած են ձիեր, վագող ձիեր: Սակայն կրնանք աւելցնել պարեր, պարող կիներ, պտուղներ (հայկական նուր): Ներշնչուած՝ 2006-ի լիբանանեան վերջին իրադարձութիւններէն՝ կը տեսնենք երկու մասերէ բաղկացած գործ մը, ուր չորս միլիոն լիբանանցիներ դիմած են գաղթի դէպի օտար երկիրներ: Թէպէտ վիճելի՝ բայց իւրայատուկ ու յաջող գործ մըն է:

Լաւ կազմակերպուած ու յաջող ձեռնարկ մը: Կը յուսանք, թէ նմանօրինակ ցուցահանդէսներ ապագային կը կրկնուին:

6.- ՌՈՒՍԵՐԷՆ (PRICHINA=ՊՌԻՉԻՆԱ.=ԲՌԻՉԻՆԱ.) ՊԱՏՃԱՌ ԲԱՌԸ ՀԱՅՈՑ (ԲԱՐԻ+ՉԷ+ՆԱ.=PARI+TCHE+NA=PRITCHINA)- ՊԱՏՃԱՌ: ԱՅՈ, ԵԹԷ ՄԷԿԸ ԲԱՐԻ ՉԷ ՊԱՏՃԱՌ, ԽՆԴԻՐ, ԱՐԳԵԼԲ Է ԿԵՆԱՑ ՀԱՄԱՐ: ԱՅՍ ԵՆ ԱՍՈՒՄ ՀԱՅ-ԱՐԻԱ-ԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱՏԱՐԱԾ ԼԵԶՈՒՍԱՌԵՐԸ:

1789-Թ.Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈՒՈՒԹԵԼԵՆ Ի ԿԵՐ, ԵՒ ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍՕՐ,
 ՀՐԷԱԿԱՆ «ՍՈՒՏԵՐ»ՈՒՆ ՋՈՂԸ ԵՂՈՂ
 ՄԱՐԴԿՈՒԹԻՒՆԸ, ԱՅԺՄ ԿՐԿԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
 ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ Է:

ԱՐԵԱՆ ԾԱՐԱԻՒ ԱՐԵԻՍՏԵԱՆ
 «ՀՐԷՇՆԵՐՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ»,
 ԼԵՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՉԵՄԻՈՑ ՄԷՋ [ԻՐԲ ԹԷ]
 ՀԱԿԱՀՐԹԻՈՒՅԻՆ ԽԱՐԻՍՒՆԵՐ ՊԻՏԻ ՀԻՄՆԷ:

ԵՒ ԵՐԲ, ՈՒՒՍԻՈՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ՓՈՒԹԻՆ՝
 «ՀՐԷՇՆԵՐՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ»
 ԱՅՍ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐՈՒՆ ԴԷՍ ԻՐԲ
 ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ
 ԱՌՆԵԼՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄ ԿՈՒ ՏԱՅ,
 "HIS MASTER'S VOICE"Ը, ՄԻՈՆԻՍՏԱԿԱՆ
 ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՅԸ,
 ՈՒՒՍԻՈՑ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ
 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ԿՈՉԷ՝
 ԱՐԵԻՍՈՒՏՔԻՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ,
 ՆՈՐ «ՊԱՂ ՊԱՏԵՐԱԶՄ»Ի ՍԿԻՋԲ,
 ԵՒ ԿԸ ՋԱՆԱՅ ԽԱԲԵԼ ԱՇԽԱՐՀԸ:

ԱՅՍՏԵՂ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿԵՆՔ
 4 ՅՈՒՆԻՍ 2007 ԹՈՒԱԿԻՐ
 ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ "FIGARO" ԹԵՐԹԻՆ ԱՌԱՋԻՆ
 ԷՋԻՆ ԼՈՒՐԸ, ՆԱԵՒ POUTIN-Ի ՆԿԱՐԸ:
 ՅՈՎԱՆՆԵՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
 [ԿՐԷԺ ՈՒՒԲԵՆԵԱՆ]

6 Յունիս 2007-ին, Հիւսիսային Գերմանիոյ ROSTOCK քաղաքի մօտ եղող HEILIGENDAMM-ի դղեակին մէջ, Աշխարհի «ամենահարուստ» երկիրներու նախագահներուն ներկայութեամբ տեղի ունենալիք վեհաժողովին նախօրէին, Ռուսիոյ նախագահ Փութին, լրագրողները [օտար և տեղացի] Մուկուայի մօտ գտնուող NOVO OGAREVO-ի իր բնակարանը կը հրաւիրէ և կը պատասխանէ անոնց հարցումներուն:

Այստեղ կը հրատարակենք Քրեմլինի Պետին հետ եղած հարցազրոյցին գլխաւոր մասերը.

Հարցում.- Երբ դուք Լեհաստանի և Չեխիոյ մէջ Ամերիկեան հակահրթիռներու խարխիսներու տեղադրուին կ'ընդդիմանաք՝ ի՞նչ է ձեր առարկութեան պատճառը:

Փութին.- Այս հակահրթիռային խարխիսներուն համար կ'ըսուի, թէ Իրանեան հրթիռներուն արգելք ըլլալու համար են:

Մինչդեռ Պարսիկները մինչեւ 5000-է 8000 -քլ.մեթր հեռաւորութեան հասնող հրթիռներ չունին:

Իրանեան այսօրուան հրթիռները հազիւ 1000-1500 քլ.մեթր հեռաւորութեան հասնելու տարողութիւն ունին:

Այսինքն՝ այս հակահրթիռային խարխիսներու հաստատման սին պատճառաբանութիւնը արդարացում չունի:

ՇԱՏ ԲԱՑԱՅԱՅՏ Է - ՈՐ ԱՅՍ ԽԱՐԻՍԽՆԵՐՈՒՆ ԲՈՒՆ ԹԻՐԱԽԸ՝ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՆ Է:

Եւ նկատի առէք, որ այս Ամերիկեան հակահրթիռային խարխիսները եթէ կառուցուին, ասոնք անմիջականօրէն կապուած պիտի ըլլան Ամերիկայի մէջ գտնուող աթոմական զէնքերու կեդրոնին հետ:

Պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով, Եւրոպայի տարածքին վրայ, Ամերիկեան աթոմական զէնքերու համակարգ մը պիտի ստեղծուի:

ԵՒ ԱՅՍ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՄՆԱԿԱՆՕՐԸՆ ՊԻՏԻ ՓՈՒԷ ՀԱՄԱԾԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀԱԻԱՍԱՐԱԿՇՈՒԹԵԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ:

Մենք կը հիմնադրուինք՝ իմաստութեան և տրամաբանութեան վրայ: Կը յուսանք, որ Ամերիկա կը փոխէ իր ծրագիրները:

ԲԱՅՑ, ԵԹԷ ՉՅԱՐԳՈՒԻՆ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸՆՋՆԵՐԸ՝ ՄԵՆՔ ԱԼ ՓՈՒԱԴԱՐՉ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԱՌՆԵԼՈՒ Կ՛ՍՏԻՊՈՒԻՆԸ:

Վերահաստատելու համար հաւասարակընդոսքինը՝ մենք ալ պէտք պիտի ունենանք սիստեմներու, ՈՐՈՆՔ ՊԻՏԻ ԿԱՐԵՆԱՆ ԹԱՓԱՆՑԵԼ ՀԱԿԱՀՐԹԻՌԱՅԻՆ ՑԱՆՑԷՆ ՆԵՐՍ:

Մենք պիտի չըլլանք առաջինը՝ սպառազինութեան նոր արշալից սկսողը Եւրոպայի մէջ:

«Հակա-հրթիռային հրթիռի ամերիկեան ծրագիրը: Նախ. Փութին կ'ըսէ. - Իրանէն [առաւել եւս Հիւսիսային Զորէայէն] արձակուած որեւէ հրթիռ, չի կրնար ունենալ այնքա՛ն հասողութեան ուժ, որ իր թիրախը կարենայ հարուածել»: Հակա-հրթիռներուն բուն թիրախը Ռուսիան է...»:

Ամերիկեան քանդիչ ծրագրին դէմ Եւրոպայի մէջ կատարուած բողոքի ցոյցերուն ղեկավարը՝ Ժան Թամաս, յայտարարեց մամուլին. - Պուշի այցելութեան բուն նպատակը մեզի պարտադրել է հաստատունը խարխիսի մը, որ կ'աւելցնէ Ռուսիոյ հետ անպէտք հակամարտութեան մը արկածախնդրութիւնը, որ մեզ ռազմադաշտի և ապա՝ հիւլէական փոշիի պիտի վերածէ» - "Nice Matin", 6 Յունիս 2007:

Բոլոր հարցախոյզները կը վկայեն, որ Չեխիոյ [ուր Պուշ կ'ուզէ ամերիկեան խարխիս հաստատել] բնակչութեան երկու երրորդը դէմ է նման խարխիսի մը հաստատման:

Բայց հաւանաբար, մեզ կ'ուզեն մղել, որ ԱՓՈԽԱԴԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՒ ԴԻՄԵՆՔ, ԻՆՉ ՈՐ ՊԻՏԻ ՎՆԱՍԷ ՈՌԻՍԻՈՅ ԵՒ ԵԻՐՈՊԱՅԻ ԲԱՐԵԿԱՍՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱԻԵԼԻ ՄՕՏԵՑՄԱՆ:

Հարցում... Գերմանիոյ նախկին վարչապետը՝ GERHARD SCHROEDER ձեզ որակած էր՝ «իսկական "DEMOCRATE" մը: Իրապէ՞ս այդպէս էք:

Փութին... ԱՅՈ, ԱՆՇՈՒՇՏ: ԱՆՇՈՒՇՏ, ՈՐ ԵՍ ՄԻԱԿ ԵՒ ԻՍԿԱԿԱՆ "DEMOCRATE"Ն ԵՍ ԱՇԽԱՐՀԻ: ՆԱՅԵՑԷՔ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ ԸՆԹԱՑՈՂ ԶՍՏՆԵԼԻ ՉԱՐՉԱՐԱՆՔՆԵՐԸ, ԱՆՏՈՒՆԻՆԵՐ, GUANTANEMO. ՏԵՍԷՔ ԵԻՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ՕՐԵՐՍ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑՈՂ ԲՈՒՌՆ ՑՈՅՑԵՐԸ, ՈՐՈՆՔ ԽԸՍՏՈՒԹԵԱՄԲ Կ'ԱՐԳԻԼՈՒԻՆ... GANDHI-Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ՅԵՏՈՅ, ՄԷԿԸ ՉՈՒՆԻՄ, ՈՐ ԽՕՍԻՄ: ԱՅՍ ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՐՉՐԱՉԱՅՆ ԸՍԵՄ»:

*
**

Նախագահ Փութինի ֆրանսական ծանօթ "FIGARO" թերթին մէջ հրատարակուած այս բացառիկ իմաստուն և տրամաբանական արտայայտութիւնները՝ "HIS MASTER'S VOICE"ի սիոնիստական մամուլին և նոյնիսկ "FIGARO"ի մէջ շատ խեղաթիրուեցաւ. ներկայացուեցաւ՝ չարափոխուած.

-POUTIN- կ'սպառնայ իր հրթիռները ուղղել Եւրոպային» - այս վերաառութեամբ մեկնաբանութիւններ եղան ու շատ գրութիւններ լոյս ընծայուեցան:

Ուրիշ թերթեր Փութինի այս հարցազրոյցը՝ Պաղ Պատերազմի յայտարարութիւն որակեցին:

Այստեղ կը հրատարակենք ֆրանսական 6 Յունիս 2007 թուակիր, "NICE MATIN" թերթին մէջ լոյս տեսած գրութիւնը, որ Փութինի յայտարարութիւնը իբր "G - 8"ի ծանօթ Վեհաժողովին վրայ «փչուած Պաղ Պատերազմի հովեր» կը մեկնաբանէ:

Նոյնպէս՝ “NICE MATIN”-ի մէջ հրատարակուած քարտէսին վրայ, կրնաք տեսնել ու նկատել գոյութիւն չունեցող պարսկական [Իրան] հրթիռներուն WASHINGTON-ի վրայ արձակման ծառտուքը:

Ահաւասիկ տեսէք, թէ ինչպէս Արեւմտեան-Սիոնիստական մամուլը և իր տեղեկատուական աղբիւրները, այս ու տարբեր սուտերով կը «լուան» մարդկային ուղեղները:

Եւ այս «լուացուած» մարդկային ուղեղները կը լեցուին իրենց՝ Նոր գաղութարարական ծրագիրներուն գործադրման ծառայող գաղափարներով:

1789-ի Ֆրանսական Յեղափոխութենէն ի վեր և մինչեւ այսօր, «աշխարհի ամենահզօր զէնքը», հրեաներուն ձեռքը գտնուող լրատուութեան միջոցները՝ կը շարունակեն Աշխարհը խաբել:

■ bouclier antimissiles - - - - - **Vent de guerre froide sur le G8**

Չենք գիտեր, թէ Սփիւռքի հայկական թերթերը տեղ տուած են Փութինի հարցազրոյցին: Եւ արդեօք ի՞նչ մեկնաբանութիւն կատարած են... կամ կ'ընեն, Հայաստանի մամուլը և հեռատեսիլը՝ ներառեալ:

Մենք այստեղ պիտի նշենք միայն Եւրոպայի միակ հայատառ օրաթերթը եղող՝ Փարիզ հրատարակուող «Յառաջ»-ի մէջ լոյս տեսած և Փութինի հարցազրոյցին վերաբերեալ գրութիւնը:

5 Յունիս 2007-թ.ի «Յառաջ»ը, իր առօրեայ լուրերու շարքին, 4-րդ էջին վրայ, կու տայ Փութինի հարցազրոյցի լուրը, հետեւեալ տողերով. -

«Փութին հարցազրոյց մը տուած է «Ֆիկարօ»-ի և 7 այլ թերթերու [Յունիս 4], ուր կ'սպառնայ իր հրթիռներուն թիրախ առնել Եւրոպան, ի պատասխան Ամերիկեան հակահրթիռային սխտեմի մը հաստատման Արեւելիան Եւրոպայի մէջ»:

Կը տեսնէ՞ք... Եւրոպայի միակ հայատառ օրաթերթը եղող «Յառաջ»ն ալ կը միանայ սիոնիստական լուրերու համագարկին, և Փութինի ըսածները և զանոնք «Եւրոպայի դէմ սպառնալիք» կը ներկայացնէ: Բայց չի՛ նշեր որ [իբր թէ] Պարսկաստանի համար նախատեսուած այս հակահրթիռային սխտեմը, իրականութեան մէջ, Ռուսիոյ ուղղուած սպառնալիք մըն է»...

Բնական է, տասնամեակներէ ի վեր մեզի ծանօթ է, «Յառաջ»ի Սովետական Միութեան դէմ ունեցած կեցուածքը:

Բայց ինչպէ՞ս մեկնաբանել և իմաստաւորել՝ այս թերթին սնուցած հակակրօնքը հանդէպ Ռուսիոյ:

«Յառաջ»ի պատասխանատուները շատ լաւ գիտնալու են, որ Հայաստան իր երէկի գոյութիւնը, և նոյնիսկ այսօր՝ Ռուսաստանին կը պարտի:

Երբ, նոյն թերթին մէջ կը կարդանք Կարէն Սիմոնեանի նման հակախորհրդային [այդ օրերու բարիքները վայելելով հանդերձ] և հակառուս անձնատրութիւններու գրութիւնները՝ մեր զարմանքը աւելի կը խորանայ:

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
GÜNEY DOĞU ANATOLYADA NELER OLUYOR?

DAHA DOGRUSU KÜRDİSTANDA NELER OLUYOR ?

AMA HANGİ KÜRDİSTANDA?

GÜNEY DOĞU ANATOLYADAKİ KÜRDİSTANDA MI ?

YOKSA İRAKIN KUZEYİNDE 1990-DA AMERİKALILAR (PARDON) YAHUDİLER
TARAFINDAN KURULAN KÜRDİSTANDA MI ?

BİZİM ANLADIGIMIZA GÖRE, TÜRKİYE, AMERİKALILARIN İRAKTA
KARSILASTIKLARI ZOR DURUMDAN İSTİFADE EDEREK, SÖZDE P.K.K.
TERORİSTLERİNİ TEMİZLEMELİK BAHANESİ İLE KUZEY İRAKTAKİ KÜRDİSTAN
DEVLETİNİ YIKMAK İSTİYOR.

TÜRKİYE UZUN ZAMANDAN BERİ İRAK KÜRDİSTANINI TEMİZLEMELİK İÇİN HAZIRLANIYOR VE BİR
FİRSAT BEKLIYORDU.

TÜRK GENEL KURMAYI, AMERİKALILARIN İRAKTAKİ SONU OLMİYAN SAVAS ÇIKMAZINDAN FAY-
DALANARAK İRAK KÜRDİSTANINA HÜCUM PLANLARI HAZIRLAMISTI.

FAKAT TAYYİP ERDOĞAN HÜKÜMETİ BÖYLE BİR SALDIRI İÇİN KARARSIZ İDİ.

AYRICA AMERİKALILAR, TÜRKLERİN, İRAK KÜRDİSTANINA KARSİ HER HANGİ BİR HAREKETİNE
KATİYEN MÜSAADE ETMİYORLARDI.

BU ARADA KÖPRÜNÜN ALTINDAN ÇOK SULAR GEÇTİ.

TÜRKİYE YENİ SEÇİMLERE GİTMEYE KARAR VERDİ.

BAS BAKAN TAYYİP ERDOĞAN İLE GENEL KURMAY BASKANI YASAR BÜYÜK KANIT ARASINDAKİ
PAZARLIK SONUNDA TAYYİP ERDOĞAN, GENEL KURMAYIN İRAK KÜRDİSTANINA SALDIRI PRO-
GRAMINI KABUL ETMİYE MECBUR OLDU.

VE ONDAN SONRA OLAYLAR BİRBİRİNİ KOVALADI.

HAZİRANIN İLK GÜNLERİNDE DERSİMDE JANDARMA KARAKOLUNU BASAN P.K.K.-KÜRT GERİL-
LALARI 8 JANDARMAYI ÖLDÜRDÜLER.

BUNUN ÜZERİNE TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İRAK HUDUDUNDA YIGINAK YAPMIYA HİZ VERDİ.

VE 7 HAZİRAN 2007 TARİHİNDE AMERİKAN "ASSOCIATED PRESS" HABER AJANSI TÜRK SİLAHLI
KUVVETLERİNİN İRAKA GİRDİĞİ HABERİNİ YAYINLADI.

BU HABER DUNYADA YENİ BİR SAVASIN BASLANGICI OLARAK BÜYÜK HEYECAN YARATTI.

PETROL FİYATLARI BORSALARDA YÜKSELDİ.

FAKAT SONRA ANLASILDIKİ HABER ABARTILMISTI.

TÜRK KUVVETLERİ BOMBARDİMAN ETMİSTİ AMA BÜYÜK ÇAPTA ASKERİ BİR HAREKET YAPIL-
MAMISTI.

ÖYLE ANLASILIYORKİ TÜRKLERİN YAPTIGI BİR PROVA, BİR İHTAR HAREKETİ İDİ.

ESAS SALDIRI DURUMA GÖRE, DAHA SONRA YAPILACAKTI.

FAKAT SU MUHAKKA Kİ TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İRAK HUDUDUNDA ALARM HALİNDE İDİL-
ER. VE FİRSAT KOLLIYACAKLARDI.

VE BU VAZİYETTE İRAK'TAKİ KÜRDİSTAN DEVLETİNİN BASINDA "DEMOKLESİN KILICI" DEVAMLİ
ASILI DURUYORDU.

FAKAT BU ASKERİ HAREKETİN NETİCESİ, TÜRKLER İÇİN ÇOK FAYDALI OLMADI.

1.- İRAK DEVLETİ, İRAK TOPRAKLARINI BOMBARDİMAN ETTİKLERİ İÇİN TÜRKİYEYE PROTESTO
NOTASI GÖNDERDİ.

2.- AVRUPA BIRLIGI TÜRKİYE HÜKÜMETİ İLE MÜZAKEREYİ DURDURDU.

3.- NATO GENEL SEKRETERİ ANKARAYA GELDİ.

BU GELİSİN MANASI SU :

“NATONUN VERDİĞİ SİLAHLARI, TÜRKİYE BASKA GAYELERLE KULLANAMAZ”.

* * *

ÖYLE ANLASILYOR KI KÜRT PROBLEMI DOLAYISI İLE TÜRKİYENİN BASI ÇOK BÜYÜK DERT İÇİNDE. BU KÜRT PROBLEMİNİ ÇOK İYİ YANSITAN 10-6-2007 TARİHLİ “HÜRRIYET” GAZETESİNİN HABERİNİ AYNEN YAYINLIYORUZ.

TERÖR BİR AYDA 42 CAN ALDI

TÜRKİYE TERÖR SALDIRILARINDA SON BİR AYDA 42 KURBAN VERDİ.

9 MAYIS VE 9 HAZİRAN ARASINDA TERORİST SALDIRILAR NEDENİYLE 26 GÜVENLİK GÖREVLİSİ SEHİT OLURKEN, YARALI SAYISI 60 OLDU. 16 SIVİL VATANDAS DA TERÖR NEDENİYLE HAYATINI KAYBETTİ.

SINIR OPERASYON TARTISIMALARI VE GENEL KURMAY BASKANLIĞ'ININ TERÖRE KARSİ TOPLUMSAL REFLEKS ÇAGRISININ YANKILARI SÜRERKEN, GÜÇLÜKONAK TA UZAKTAN KUMANDALI TUZAKLAR 1 YARBAY 1 BINBASI VE 1 ONBASI HAYATINI KAYBETTİ.

BELİRLEMELERE GÖRE, 9 MAYIS-9 HAZİRAN TARİHLERİ ARASINDA 25 ASKER VE 1 KORUCU SEHİT OLDU. İZMİR'DE PAZARYERİNE BOMBA PATLAMASI VE ANKARA ULUSTAKI İNTIHAR SALDIRISININ DA YASANDIĞI BU AY İÇERİSİNDE TERÖR NEDENİYLE HAYATINI KAYBEDEN SIVİL VATANDAS SAYISI İSE 16 OLDU.

DÜZENLENEN OPERASYONLARDA ÇIKAN ÇATISMALAR VE MAYINLI TUZAKLAR SONUCU 60 GÜVENLİK GÖREYLİSİ DE YARALANDI.

BİR AY İCİNDE TERÖRÜN MALOLDUGU CAN KAYBI 42'YE YÜKSELDİ.

“HÜRRIYET”- 10-6-2007

* * *

24 NISAN 1915-DE BASLATTIĞINIZ ERMENİ SOYKIRIMINDA ZAVALLI SİLAHSIZ ERMENİLERİ EDİRNE DEN VANA KADAR HIÇ BİR MUKAVEMET GÖSTERMEDEN TOPLADINIZ VE SOYKIRIMINA UGRATTINIZ.

FAKAT BUGÜN KÜRTLERE KARSİ NE YAPABİLECEKSİNİZ ACABA ?

BUGÜN KÜRTLERİN MİLYONLARCASI SİZİN İÇİNİZDE. KİMİN KÜRT, KİMİN TÜRK OLDUGU BELLİ DEĞİL. VE ERMENİLERDEN CALINAN DOĞU ANATOLYA TOPRAKLARINDA KÜRTLER EN MODERN SİLAH VE ARAÇLARLA SİZE KARSİ GERİLLA HARBİ YAPIYOR.

DARBENİN NEREDEN GELECEĞİNİ BİLMİYOR SUNUZ.

VE ÇOGU ZAMAN KÜRTLERİN KURDUGU TUZAKLARIN KURBANİ OLUYORSUNUZ.

10 HAZİRAN 2007 TARİHİNDE “HÜRRIYET” GAZETESİNDE YAYINLANAN YAZI, BU DURUMU ÇOK İYİ BELİRTİYOR.

... BUNDAN EVVEL DE SÖYLEMİSTİK

GENE TEKRAR EDELİM.-“ALMA MAZLUMUN AHINI. ÇIKAR AHESTE, AHESTE.”

Յ. Չ.

ՅԱԻԵՐԺԱԼՈՅՍ-ՄԵԾԱՏԱՂԱՆԴ ՊԱՏՄԱԲԱՆ... (Շար. էջ 1-էն)

Հարժման ներկայացուցիչներն էին. Հարժում, որը կը ֆայֆայէր ոչ միայն այն ննշուած ժողովուրդներու, այլև թուրք-օսմաններու անարգել զարգացումը արգելակող Օսմանեան փտած հանրաքանտի հիմքերը: Գործելակերպի ու մարտավարական հարցի մէջ անոնց ոչ-նիշդ ընթացքը... անոնց գլխաւորած Հարժման ոչ-զանգուածային բնոյթը, որը պայմանաւորուած էր Թուրքիոյ մէջ տիրող սոցիալ-ֆաղափական պայմաններով, բնաւ չեն բացասեր թուրքական բռնապետութեան, ֆեոյալական կարգերու դէմ անոնց մղած պայքարի յառաջդիմական, դիմոկրատական բնոյթը, այն նշմարութիւնը, որ ԱՆՈՆՔ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏԷԻՆ ԱՅՆ ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՍՅ ԹՈՒՐԻՔՈՅ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄՏՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԱՍՏԻՃԱՆԸ...» [մէջբերումը վերածած ենք Արեւմտահայերէնի - «Ն.»]:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՆՉԵ՛Ր ԿԸ ՊԱՏԱՀԻՆ ՀԱՐԱՒ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆԱԹՈԼԻՈՅ ՄԷՋ:

ԱԻԵԼԻ ԺԻՉԴ՝ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԻՆՉԵ՛Ր ԿԸ ՊԱՏԱՀԻՆ:

ԲԱՅՑ Ո՞Ր ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ:

ՀԱՐԱՒ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ, ԹԷ՞ ԻՐԱՔԻ ՀԻՒՍԻՍԸ: 1990-ԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ [ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ] ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ՞ ՄԷՋ:

ՄԵՐ ՀԱՍԿՑԱԾԻՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆ՝ ԹՈՒՐՔԻԱՆ, ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ ՄԱՏՆՈՒԱԾ ԴԺՈՒԱՐ ՎԻՃԱԿԵՆ ՕԳՏՈՒԵԼՈՎ, [ԻԲՐ ԹԷ] P.K.K.-ԱԿԱՆ

ԱՀԱԲԵԿԻՉՆԵՐԸ ՄԱՔՐԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՐՈՒԱԿՈՎ, ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔԻ ՔՐՏԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿՈՐԾԱՆԵԼ Կ՝ՈՒՋԷ:

Թուրքիան երկար ժամանակէ ի վեր, իրաքեան Քիւրտիստանը մաքրագործելու կը պատրաստուէր, և ստոր համար ալ առիթ մը կը փնտուէր:

Թրքական սպայակոյտի նախագահութիւնը, ամերիկացիներուն իրաքի մէջ վերջ չունեցող պատերազմի անելէն օգտուելով, իրաքեան Քիւրտիստանի վրայ յարձակելու համար ծրագիրներ սպտրաստած էր:

Բայց Tayyip Erdogan-ի կառավարութիւնը այս տեսակի յարձակում սկսելու համար տատամստ էր:

Ասկէ զատ՝ ամերիկացիները, թուրքերուն իրաքեան Քիւրտիստանի վրայ որեւէ մէկ շարժում կատարելու բացարձակապէս արտօնութիւն չէին տար:

Մինչ այդ՝ «Կամուրջին տակէն շատ ջուրեր անցան»:

Եւ թուրքիան նոր ընտրութիւններ կայացնելու որոշում տուաւ:

Վարչապետ Tayyip Erdogan-ի և սպայակոյտի նախագահ YASAR BÜYÜK KANIT-ի միջեւ կատարուած սակարկութենէն յետոյ, Tayyip Erdogan-ը սպայակոյտին իրաքեան Քիւրտիստանի վրայ կատարուելիք յարձակման ծրագիրը ստիպուեցաւ ընդունիլ:

Եւ անկէ յետոյ՝ դէպքերը իրար յաջորդեցին՝

Յունիսի առաջին օրերուն, Տերսիմի ոստիկանական պահականոցին վրայ յարձակում գործուլ P.K.K. Քիւրտ ահաբեկիչները 8 զինուոր սպաննեցին:

Այս դէպքէն յետոյ, Թրքական զինուորական ուժերը իրաքեան սահմանին վրայ իրենց կուտակումները արագացուցին:

Եւ 7 Յունիս 2007 թուականին, Ամերիկեան “Associated Press” լրատու գործակալութիւնը Թրքական զինուորական ուժերուն իրաք մտած ըլլալու լուրը հրասպարակեց:

Այս լուրը աշխարհի մէջ նոր պատերազմի մը սկզբնաւորութիւն նկատուած ըլլալով՝ մեծ վրդովում ստեղծեց:

Քարիւղի գիները, սակարաններու մէջ, բարձրացան:

Բայց աւելի վերջ հասկցուեցաւ, որ լուրը չափազանցուած էր:

Թրքական ուժերը ուժակոծումներ կատարած էին. բայց մեծ տարողութեամբ զինուորական յարձակում մը չէր կատարուած:

Այնպէս կը հասկցուէր, որ թուրքերուն կատարածը փորձ մը, ազդարարական գործողութիւն մըն էր:

Բուն յարձակումը, վիճակին համեմատ, աւելի վերջ սլիտի կատարուէր:

Բայց, սա որոշ էր որ Թրքական զինուորական ուժերը, իրաքեան սահմանին վրայ կազմ ու պասուրատ վիճակով ահազանգի մէջ էին և յարմար առիթի կը սպասէին:

Եւ այդ վիճակին մէջ, իրաքեան Քիւրտիստանի կառավարութեան գլխուն վրայ, տեւական Դամուլեան սուրը կախուած կեցած էր:

Բայց այս զինուորական գործողութիւնը, Թուրքերուն համար, շատ նպաստաւոր չեղաւ:

1.— Իրաքի կառավարութիւնը, իրաքեան հողերուն ռմբակոծման համար Թուրքիոյ բողոքի ծանուցագիր մը ուղարկեց:

2.— Եւրոպական Միութիւնը Թուրքիոյ հետ սկսած բանակցութիւնները կեցուց:

3.— ՆԱԹՕ-ի ընդհանուր քարտուղարը Անգարա եկաւ:

Այս ժամանման իմաստը հետեւեալն էր.— ՆԱԹՕ-ին տուած զէնքերը Թուրքիան ուրիշ նպատակներու չի կրնար գործածել:

★ ★ ★

Այնպէս յայտնի կ'ըլլայ, որ Քրտական հարցին սլաւաճառաւ, Թուրքիոյ «գլուխը շատ փորձանքներու մէջ է»:

Այս քրտական հարցը շատ լաւ բացատրող, 10-6-2007 թուակիր “HÜRRİYET” թերթի մէջ տրուած լուրը նոյնութեամբ կը հրատարակենք:

ԱՅԱԲԵԿՉՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՎ ԱՄՍՈՒԱՆ ՄԵՋ 42 ՋՈՅԵՐՈՒ ՊԱՏՃԱՌ ԵՂԱՒ

Թուրքիոյ մէջ ահաբեկչական յարձակումները, վերջին մէկ ամսուան ընթացքին, 42 հոգիի մահուան սպառնալու տղան:

9 Մայիս-էն 9 Յունիս-ի ընթացքին ահաբեկչական յարձակումներուն սպառնալու 26 ասպահովութեան սլաշտօնեայ նահատակուեցան: Եւ վիրաւորներուն թիւը 60-ի բարձրացաւ: Եւ 16 հայրենակիցներ ալ ահաբեկչութեան սպառնալու իրենց կեանքերը կորսնցուցին:

Սահմանային գործողութեան հարցերու և սպայակոյտի նախագահութեան ահաբեկչութեան դէմ ժողովրդային բողոքներու հրաւերներուն արձագանգները շարունակած միջոցին, “GÜÇLÜKÖ-NAK”-ի մէջ հեռուէն ղեկավարուող «Թակարդ»-ի մը սպառնալու 1 գնդապետ, 1 հազարապետ և 1 տասնապետ, կեանքերնին կորսնցուցին:

Տրուած տեղեկութիւններու համաձայն, 9 Մայիսէն 9 Յունիսի ընթացքին, 25 զինուոր և 1 սլախակ նահատակուեցան:

Իզմիրի շուկային մէջ պայթեցուած ռումբի և Անգարայի Ուլսա թաղամասին մէջ կատարուած ինքնասպանական դէպքերուն հետեւանքով, այս ամսուան մէջ սպաննուած հայրենակիցներուն թիւը 16-ի բարձրացաւ:

Կատարուած գործողութիւններու ընթացքին յառաջացած բախումներուն սպառնալու և լարուած ծուղակներու հետեւանքով, 60 ասպահովութեան սլաշտօնեայ վիրաւորուեցան և մէկ ամսուան ահաբեկչութեան սպառնալու տղած զոհերուն թիւը 42 -ի բարձրացաւ:

“HÜRRİYET” 10-6-2007

★ ★ ★

24 Ապրիլ 1915 թուականին, Թուրքերուն կողմէ գործուած հայկական ցեղասպանութեան ատեն խեղճ անգէն հայերը Էտիրնէէն մինչեւ Վան ոչ մէկ դիմադրութիւն ցոյց տալով հանդերձ, անոնք Թուրքերուն կողմէ հաւաքուեցան և բնաջնջուեցան:

Բայց այսօր, քիւրտերուն դէմ, արդեօք ի՞նչ սլիտի կարենաք ընել:

Այսօր, միլիոնաւոր և միլիոնաւոր քիւրտեր ձեր մէջն են:

Ո՞վ Քիւրտ է: Ո՞վ Թուրք է- յայտնի չէ:

Եւ հայերէն գողցուած Անաթոլիոյ հողերուն վրայ քիւրտերը, ամէնէն կատարելագործուած զէնքերով և կազմածներով ձեզի դէմ պատերազմ կը մղեն:

Եւ դուք, հարուածին որ կողմէ գալը չէք կրնար գիտնալ:

Եւ շատ անգամ քիւրտերուն պատրաստած ծուղակներուն զոհը կ'ըլլաք:

10 Յունիս 2007-ին “HÜRRİYET”-ի մէջ հրատարակուած գրութիւնը, այս կացութիւնը շատ լաւ կը բացատրէ:

Ասկէ առաջ ալ ըսած էինք.— «Մի առնէր անմեղին անէծքը: Ան կ'իրականանայ կամաց-կամաց»:

Յ. Զ.

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԻՆ ՀԵՏ
 [ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆԻ
 «ԵՒ ԱՆԳԱՄ ՄԱՀԻՑ ՅԵՏՈՅ» ՎԷՊԻ ԱՌԻԹՈՎ]
 ԷԼՕ ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ

Երեւանի մէջ, 2005 թուականին, Հա-
 յաստանի Գրողներու Միութեան Հրատա-
 րակչութիւնը լոյս ընծայեց Ալեքսանդր
 Թոփչեանի «Եւ Անգամ Մահից Յետոյ»
 վէպը՝ նուիրուած Մեծ Եղեռնի զոհ, գրող
 ու գործիչ Ռուբէն Սեւակին: Այս գրքին
 ընդմէջէն էլօ Հերկելեան, Քանասա լոյս
 տեսնող «Հորիզոն» թերթին Ապրիլ 2007 թիւին մէջ, կ'ուրուագծէ նահատակ
 գրողին դիմագիծը:

Երեւոյթի համազօր այս գիրքը գրուած է Հեղինակի մտաւորական հասունաց-
 ման շրջանին, սակայն իբրեւ ստեղծագործական երախայրիք:

Գիրքի յաջողութիւնը անակնկալի առջեւ կը դնէ մեզ, սակայն պատահականու-
 թեան մը հետեւանք չէր ասիկա, այլ արդիւնք շուրջ երկու տասնեակ տարիներու
 տքնաջան աշխատանքի, որուն մէջ իրենց ներդրումը ունին Ձիլինկիրեան ընտա-
 նիքի անդամները, թէ իրենց տրամադրած արխիւներով և թէ նիւթաբարոյական
 նեցուկով:

Ձիլմարուեստի հետ Ալեքսանդր Թոփչեանի ունեցած երկար տարիներու տար-
 բեր տեսակի շփումները, զինք մղած են, գուցէ ենթագիտակցաբար, որ վէպը գրուի
 բեմադիրի արհեստագիտութեամբ, որ առաւել եւս կը շեշտէ անոր հետաքրքրակա-
 նութիւնն ու ինքնատիպութիւնը ու բացատրելի կը դարձնէ թէ ինչու 2006-ի նա-
 իագահական գրական Ա. մրցանակը շնորհուեցաւ անոր:

Գիրքը հազիւ հրապարակ ելած, ոչ միայն սպառած է, այլեւ սկսած է թարգման-
 ուիլ ռուսերէնի, ֆրանսերէնի և վերջերս նաեւ հոլանտերէնի: Գիրքի շահեկանու-
 թիւնը կը կայանայ այն արժանիքին մէջ, որ Հեղինակը Ռուբէն Սեւակի կերպարը
 միջազգային պարունակի մէջ դնելով, նկատի ունի ոչ միայն հայ, այլեւ օտար ըն-
 թերցողը:

Ի վերջոյ յափշտակութեամբ ընթերցելէ և վերընթերցելէ ետք այս գիրքը, կու-
 գանք այն եզրակացութեան, որ Հեղինակի էութենէն բխած ճիշ մըն է ան իբրեւ
 բնաջնջուած ցեղի մը կտակ, ապրուած մարդկայնօրէն և դրսեւորուած տարերայն-
 օրէն:

Առ այդ, բազմաթիւ պատճառներ կարելի է թուել, որոնք կրնային մտածել տալ
 Հեղինակին հրաժարիլ նման նուրբ թեմա մը շօշափելէ: Այնուամենայնիւ Ալ-
 Թոփչեան կլանուած էր Սեւակի կերպարով և վարակիչ է այդ փորձառութիւնը
 գիրքին մէջ, անոր համար, որ Ռուբէն Սեւակի կերպարը համեմատաբար քիչ ծա-
 նօթ ըլլալով, չըսելու համար թերի ձեւով ներկայացուած է մեզի:

Դժուար է զայն լաւապէս ճանչնալ ու մանաւանդ ճանչցնել ընթերցողին, երբ
 այդ մասին տեղեկութիւնները քիչ են, յատկապէս անոր ուսանողութեան Ց ամիս-
 ներու ժամանակամիջոցը որ կը կազմէ գիրքի Ա. մասը:

Կենսագրութիւնը պէտք էր սկսիլ այն պահէն, երբ Ռուբէն Ձիլինկիրեան իբրեւ
 ուսանող Պոլսէն նոր կ'ուղեւորուի դէպի Եւրոպա:

Բայց Հեղինակը ծանօթ ըլլալով եւրոպական մշակոյթի տարբեր շերտերուն, Հե-
 տեւելով համաշխարհային Ա. պատերազմի ընթացքին տիրող մթնոլորտին, երբ Եւ-
 րոպան կը ձեւափոխուէր, կ'այլակերպուէր և անորոշ էր անոր վախճանը, պիտի
 չտատամսի իր որոշումին մէջ: Այցելելով Լոզան և շաբաթներ անցընելով ու քալե-
 լով այն փողոցներէն, ուր քալած է Սեւակ, մտնելով այն սրճարանները, ուր հայ
 ուսանողներ կը հաւաքուէին՝ մէկ խօսքով շնչելով Լոզանի մէջ, կը հիւսէ միջավայ-
 րը, ուր ապրած էր Հերոսը հարազատօրէն:

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԻՆ ՀԵՏ
 [ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆԻ
 «ԵՒ ԱՆԳԱՄ ՄԱՀԻՑ ՅԵՏՈՑ» ՎԷՊԻ ԱՌԻԹՈՎ]
 ԷԼՕ ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ

Ահաւաստիկ այսպէս է, որ քսանամեայ Հայ ուսանողը կը հասնի Լօզան:

Ի սկզբանէ կարծէք Սեւակ ժամադրուած է ճակատագրին հետ: Իր շուրջը մահ, վախճան, աւարտ տարբեր մակարդակներու վրայ: Մահուան ուրուականը կը թափառի անոր շուրջ և հետզհետէ կ'ազազանայ, սկիզբը առնելով շրջապատի նախ ծանօթ, ապա մտերիմ անձերու ընդմէջէն, անցնելով դիահերձարանի սառնաշունչ դարպասներէն, հասնելու համար մինչեւ Չանդըրի:

Երդում մահուան հետ:

Մահը Սեւակի սերունդի ենթագիտակիցին մէջ ի սկզբանէ նկատի առնուած պարագան է: Անոնք պարտադրուած կը զգային ընդառաջ երթալու մահուան յանուն ազգային զիտակցութեան ու արժանապատուութեան:

Սեւակի և Եաննի Ապէլի առաջին լիարժէք հանդիպման երդման արարողութիւնը, լուսնի լոյսի տակ խաչելութեան պակերին ներքեւ, որու ծիսականութիւնը առհաւանականօրէն կ'առնչուի մեր դիցաբանական ժամանակաշրջանին, սիրոյ ուխտ մըն է, որ կը թաղուի հողի մէջ մահուան դաշինքով՝ «Եւ Անգամ Մահից Յետոյ» կամ՝ սէր մահէն ետք:

Իբրեւ ապագայ բժիշկ կեանքեր փրկելու իր առաքելութեան ընթացքին, ան յաճախ մահեր վկայակոչելու փորձութեան դէմ յանդիման կը գտնուի: Բան մը, որ մտածել կուտայ իրեն՝ արդեօ՞ք մասնագիտութիւնը փոխէ...:

Դեռ եթէ նկատի չառնենք Եւրոպայի «Առեւանգումը» եւրոպական կարգ մը երկիրներու հաւանական հզօրացման և կարգ մը այլոց կորսուելու վտանգին առկայումի հեռանկարով:

Ի վերջոյ դիւրին չէր Արեւելքէն եկող անփորձ Հայ երիտասարդի մը մուտք գործել Արեւմուտքի կենցաղին մէջ: Շփում օտար տարբեր իաւրի կիներու հետ՝ կոմսուհի, մատուցողուհի, ուսանողուհի: Պայքար այդ սէրերը պահպանելու ու պաշտպանելու ինչ-ինչ խոչընդոտներու դէմ:

Այս բոլորը սակայն կ'երաշխաւորեն անոր առնչութիւնը հմայքի ու քաջութեան հետ, հմայք, որ կրնայ առաջնորդել զինք դէպի բարեկեցիկ ու ապահով ապագայ մէկ կողմէն, իսկ միւս կողմէն՝ քաջութիւն, որ կը հաստատէ անոր յաղթանակը պայքարի ու մենամարտի անհաւասար պահերէն դուրս գալու իրողութեամբ:

Եւրոպան սակայն անոր համար կորսնցուցած է իր երազանքը, ան սկսած է իորհրդանիշ դառնալ անվերջ, միակ ու անյոյս փապուղիի մը:

Սեւակ Եւրոպա կու գար ոչ թէ իբրեւ գաւառացի, որ ապշած պիտի դիտէր օտար քաղաքակրթութիւնը... այլ կուգար իբրեւ յաղթող, որ պիտի նուաճէր Եւրոպան, անոր մշակոյթը փոխադրելով Արեւելք:

Սեւակ Եւրոպայի մէջ կ'ապրէր Պոլսոյ երազանքով:

Ան իր գրածները հրատարակութեան չէր տար արտասահմանի մէջ տպուող թերթերուն, իր թիրախը պոլսահայութիւնն էր՝ «Ազատամարտ»ի միջոցաւ:

Բանաստեղծութեամբ արտայայտուելը անոր ինքնութեան հաստատման լեզուամտածողութիւնն է. Սիամանթոյի հետ իր հանդիպումը Ալպեան լեռներու ցրտաշունչ գագաթի մէկ առողջարանին մէջ բանաստեղծական քառեակներու փոխասացութեամբ կը հիւսուի: Նախապէս իրար ծանօթ չըլլալու հանգամանքը պաստառ մը չէ, որ անոնք իրար չճանչնային: Անոնք իրար ճանչցած էին մէկզմէկու քերթը-

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԻՆ ՀԵՏ
 [ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆԻ
 «ԵՒ ԱՆԳԱՄ ՄԱՀԻՑ ՅԵՏՈՑ» ՎԷՊԻ ԱՌԻԹՈՎ]
 ԷԼՕ ԼԵՐԿԵԼԵԱՆ

ւածներու ընդմէջէն: Նոյնն է պարագան իր մայրենի լեզուի հետ ծանօթացման: Արդարեւ, Ռուբէն Սեւակ մինչեւ սառ սարեկան հայերէն չէր գիտեր, պարզապէս անոր համար, որ տան մէջ թրքախօս էին: Այնուամենայնիւ կը խոսստովանի, թէ կարծէք հրաշք կը կատարուի իր հետ, երբ

հայկական վարժարան մտնելով շատ արագ կը սորվի գրելն ու կարդալը: Կարծէք թէ այդ լեզուն ժամանակին իմացած ըլլար, ապա՝ մոռցած: Աւելցնելով, թէ ոչ մէկ ձեռով չ'ուզեր երկրորդ անգամ կորսնցնել այդ ինքնութիւնը:

Գեղարուեստական վայելքի բազմաթիւ պահեր ընծայող երկ մը, հակառակ իր լայն ծաւալին՝ 600 էջերու վրայ երկարող, աշխարհ մը կը բանայ ընթերցողին դիմաց: Դիպաշար մը, որուն վախճանը ոստիկանական վէպի նման անծանօթ չըլլալով հանդերձ, կը ստիպէ մեզ կառչելու գիրքին, մէկ կողմէ առաւելագոյնս հասկնալու, ըմբռնելու հոգեբանական ու անհեթեթ ընդհանուր կացութիւնը և միւս կողմէ աւելիով համոզուելու [ներքնապէս մերժելով հանդերձ] և սրտակցելու դէպի մահ ձգտող հայու որոշումին:

Ներքին ձայնը աւելի ուժեղ կը հնչէ, քան ամէն սակարկութիւն մարմինը փրկելու քաղցր ու ապահով գրաւականը: Լաւատեսութիւնն ու հոգեկան իաղադուլթիւնը երբեք չկորսնցնող Սեւակ ու իր բախտակից ընկերները, դէպի Այաշ ուղղուելու ու Սիւմանթոյին հանդիպելու յոյսով երբ հանգիստ կը քնանան, հարեւան տան աքաղաղը 3 անգամ անսպասելիօրէն կը կանչէ: Սեւակ չդիմանալով, ինքն իր հետ խօսելու պէս խօսքը ուղղելով անոր կ'ըսէ. «Լսիր թռչուն, բաւական է, ես իմ Տիրոջը չեմ ուրանալու»:

Ոչ մէկ դաւաճանութիւն:

Աքաղաղը այստեղ իր ներքին ձայնն է, իր «տկար» եսը, զոր կ'ուզէ լռեցնել և ընդմիջտ թաղել: Ուրացում մը ի գին փրկութեան:

Մահապատիժը բեկանելու որոշումին դէմ դահիճն անզօր ըլլալու հանգամանքը կը ծանրացնէ պահին ողբերգականութիւնը: Բաներ կան, որ մեր ուժերէն վեր են, կը խոստովանի Թալաթ, աւելցնելով, առանց ձեռքը դողալու ստորագրած է իրեն համար եղբորմէ աւելի արժէք ներկայացնող Զօհրայի մահավճիռը: Զօհրայ, որուն չէր փոխեր ամբողջ «Մեջլիս»ին [խորհրդարանին] հետ:

Իսկ Դոկտ. Ռուբէնը, Օսմանեան հայրենիքին օգտակար ըլլալով հանդերձ, վտանգաւոր կը նկատուի, վտանգաւոր անոր համար, որ «Լիտր» [ղեկավար] ըլլալու բոլոր արժանիքներով օժտուած հոգեւոր, հմայիչ մարդ է: Մտավախութիւն յայտնելով, որ եթէ ան խմբագիր կամ կուսակցսուպետ ըլլար շատ խնդիրներ պիտի յարուցանէր իրենց առաջ: Ապա, գոհունակութեամբ կ'եզրակացնէ [Թալաթ], թէ հայերը անոր իսկական արժէքը չիմացան, իսկ իրենք ալ խոհեմաբար յաջողեցան պահել զինք օտար շրջանակներու մէջ:

Ստեղծուած անարամաբանական վիճակները կը ստիպեն, որ անոնք մերթ ընդ մերթ գտնուին գերիրապաշտ կացութիւններու մէջ, ուր ժամանակը, դերակատարներ ու վայրը կը փոխուին: Եւ այսպէս, Սեւակ ու Վարուժան և անմահներու այս փաղանգը կ'ապրին ենթագիտակից իրականութեան աշխարհի մը մէջ: Անոնք կը հաղորդակցին Արտաշէս Աշխարհակալի, Հայկ Նահապետի, Վարդան Մամիկոնեանի և Բաֆֆիի ոգիներուն հետ: Ապաւինելով նախնիներու ոգիներուն՝ կ'ուզեն գուշակել ներկան: Եւ յաւերժութիւն, յաղթանակ, պայքար պատգամէն ետք հսկայ դղրդոց սեղանը կը շրջի ու մոմը կը մարի:

Ճակատագիր...

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԻՆ ՀԵՏ
 [ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆԻ
 «ԵՒ ԱՆԳԱՄ ՄԱՀԻՑ ՅԵՏՈՅ» ՎԷՊԻ ԱՌԻԹՈՎ]
 ԷԼՕ ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ

Իսկ Եաննին Ռուբէնը ընտրելով, ընտրած է նաեւ անոր ճակատագիրը, անոր երկիրը, անոր ժողովուրդը: Ինքն է, որ յորդորած է Ռուբէնը միասին վերադառնալու Պոլիս, փոխանակ ուղղուելու Գերմանիա կամ մնալու Լօզան:

Պոլսոյ մէջ Եաննիի կերպարը աւելի ցցուն ու ըմբռնելի կը դառնայ, յատկապէս Ռուբէնի ձերբակալութենէն ետք:

Դիպուկ է անոր հանդիպումը Կոնստանդին Յոն Նոյրաթի հետ, այդ օրերու Գերմանիոյ Հիւպատոսը Պոլսոյ մէջ: Առիթով մը ան իբրեւ վալորդ ներկայանալով Տիկ. Չիլինկիրեանի և զինք տուն վերադարձնելու ճամբուն ընթացքին, իբրեւ զթօսավայր կ'առաջնորդէ զայն ծառագարդ գեղատեսիլ թաղամաս մը, որուն ետին կը գտնուի հսկայական գերեզմանոցը: Ի լուր Եաննիի զարմանքին, թէ ինչու յատկապէս այդ վայրը ընտրած է, Նոյրաթ կ'աւելցնէ. «Անհոգ եղէք, այդ վտանգը մեզ չի սպառնում»: Այս արարքը այլաբանօրէն արդէն մէկ կողմէ սպառնալիք, միւս կողմէ՝ յիշեցում է անոր դերմանական ծագման: Որուն կը յաջորդէ այլ ակնարկութիւն մը ուղղուած զինք տարբերակող [մեղքի համագոր] ցորենագոյն մտղերուն, բան մը, որ յաջորդ օրն իսկ կը մղէ Եաննին սեւ ներկել տալու իր մագերը, նմանելու համար Ռուբէնի քոյրերուն, իր ցեղին: Այսպիսով անոնց սէրը ոգեղինացման բարձրագոյն ազդանշանը կու տայ:

Մագուսով գերմանուհի, Եաննի Աբէլ կը գերադասէ Տիկ. Չիլինկիրեան ինքնութիւնը իր գերմանացիի «Առաւելութեան», յաչս իր երկրի Հիւպատոսին: Իրենց ընտանիքի մասին անոնց քաղած տեղեկութիւններուն ի լուր, Եաննի չի վարանիր Հիւպատոսարանը համեմատելու բամբասանքներ հաւաքող և ատոր փոխարէն ուճիկ ստացող հաստատութեան մը հետ: Տակաւին, ինչ խօսք դեսպանատան օգնութեամբ երեխային հետ երկիրը ձգելու և հեռանալու անոնց յորդորներուն մասին... Ընդհակառակը, իր պատասխանը կուտայ, թէ նման վտանգաւոր սլարագաներու առաւել եւս պէտք է այստեղ մնայ:

Այնուամենայնիւ, Եաննի Աբէլի իսկական պատկանելիութեան վաւերացումը կը հաստատուի դեսպան Վանկենհայմի հետ բախումով մը, երբ ան կը ստիպուի իր գերմանական անձնագրէն հրաժարելու, շարունակելով զայն դեսպանի երեսին:

– Դուք անարժան գերմանուհի էք և լաւ իմացէք, ձեր ամուսինը ետ չի գալու: Յիրաւի, փրկութեան ճանապարհին հինգ աքսորեալներ իրարու ձեռք սեղմած և զօրութեամբ լեցուած, կը բարձրանան ձորակն ի վեր:

Արաբաշիբաշիի որոշումով նախ կը խնայուի Ռուբէնի կեանքը՝ վերջին սակարկութեան, վերջին անյաջող փորձի առաջարկով մը՝ զինք վկայ դարձնելէ ետք իր չորս ընկերներու չարչարալից նահատակութեան:

Ականատեսներու վկայութեամբ, ան ոչ միայն մահը զիտակցողի անդրդուելիութեամբ դիմաւորած է իր կողմէ նախատեսուած արիւնոտ օրը Չանդըրիի մէջ, այլ մէկ առ մէկ ոգեւորած ու յոյս սուած է ընկերներուն որպէսզի վերջին վայրկեանին դաւանափոխ չըլլան...

Ոչ մէկ բառ, ոչ մէկ պատասխան:

– Դոկտորս, չեմ ուզում, որ քեզ հետ նոյն բանն ընեն, դիւ ժամանակ ունես փրկուելու...

1789-Թ.Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈՒՈՒԹԵՆԷՆ Ի ՎԵՐ... (Շար. էջ 2-էն)

Բայց վերջերս, «Յառաջ»ի [4-5-6 Յունիս] թիւերուն մէջ կարդացինք «Յիպէ» կոչուած՝ կաթողիկէ անձի մը ...իմքզինքին հետ ունեցած հարցազրոյցը: Անունով և կազմով ենթադրաբար մանրիկ այս հոգեւորականին բարոյական վարկը կարելի է կշռաչափել մեկնելով իր իսկ յայտնած մտքերէն: Փութինի հարցազրոյցով հրատարակուած 5 Յունիս 2007 թուակիր նոյն «Յառաջ»ին 3-րդ էջին վրայ, «Յիպէ» կոչուածին գրութենէն ալ կը մէջբերենք հետեւեալ տողերը՝ քողագերծելու համար հեղինակին ինչ գաղափարականի ծառայելը:

«Յիպէ» Եւսեփոսին կ'ուղղէ չարաճճի, բայց քաղաքական հարցում մը.— Ռուսերը վստահելի՞ քարեկամներ են:

Եւսեփոս.— Երբէք: Այն օրէն որ Անդրկովկաս հասած են՝ միշտ դաւաճանած են. բայց ունին մեծ առաւելութիւն մը— թուրքերէն լաւ են և յաճախ իրենց շահերը մերիններուն կը զուգադիպին:

Այս կացութիւնը մեզ դաստիարակած է, և սորված ենք բաւական վարպետութեամբ եօլա երթալ: Բայց չմտածես, որ Ամերիկացիները՝ կամ Եւրոպացիները աւելի վստահելի են: Մեր պատմութիւնը լի է անոնց դաւաճանութիւններով, մեր հայրենի հողերուն մեծ մասը կորսնցուցած ենք իրենց սին խոստումներուն ապաւինելով, առիթ տալով անվերջ կոտորածներու...»

Ուրիշ էջի մը մէջ Եւսեփոսը Յիպէ-ին կը պատասխանէ.

Եւսեփոս.— Սիրելի Յիպէ. Աստուծոյ փառք տանք՝ եթէ մեր ներկայ ունեցածը կարենանք պահել:

Մեր իշխանաւորները ոչ հայրենիքի, ոչ մշակոյթի և ոչ ալ կրօնքի գաղափար ունին. ծնած ըլլալով համայնավարութեան ամենատաք տարիներուն, լեցուած՝ անոր գաղափարախօսութեամբ, և դատարկ-սնանկ վարդապետութեամբ, երկիրը կը ղեկավարեն «կոմունիստաբար», այսինքն՝ նիւթապաշտ, անխիղճ անաստուած սկզբունքներով:

Բնակչութեան պարպուելուն յանցաւորները իրենք են, ոչ մեկնողները...»

**

Յարգելի Յիպէ փոքրիկեան, որպէս հոգեւորական՝ յայտնի է, որ «Սեբաստացի»ին միաբանն ես՝ խելացի, բայց նաեւ՝ խորամանկ:

Դաւաճանութեամբ կ'ամբաստանես Ռուսերը՝ բայց յետոյ կ'աւելցնես, որ Ամերիկացիները և Եւրոպացիները աւելի լաւ չեն: Եւ անոնց ալ դաւաճանութեամբ կ'ամբաստանես, և անոնց մասին իրականութիւններ կ'ըսես:

Բայց ինչո՞ւ Ռուսերը դաւաճան ըլլան, երբ մերօրեայ Հայաստանը, մեծ մասամբ, Ռուսերուն կը սպարտինք:

Յետոյ՝ այսօրուան Հայաստանի իշխանաւորները երկիրը «կոմունիստական» գաղափարախօսութեամբ կը կառավարեն—կ'ըսես:

Յարգելի վարդապետ՝ երանի՛, թէ իրականութիւն ըլլար ըսածներդ, և այսօրուան Հայաստանի իշխանաւորները իրապէ՛ս այդ գաղափարախօսութեան նշոյլը ունենային իրենց մէջ:

Բայց ամէն մարդ գիտէ, թէ այսօրուան Հայաստանի ղեկավարներուն մեծ մասը, Ամերիկեան «քաբիթալիստական» և նաեւ մաֆիական, «կոռուպցիա»-կան մեթոտներով կը կառավարեն մեր հայրենիքը: Մեր իշխանաւորներուն մեծ մասը (բացառութիւնները չարգելով) ոչ հայրենիքի, ոչ մշակոյթի և ոչ ալ կրօնքի մասին գաղափար ունին:

Ճիշդ է, որ Սովետական շրջանին կրօնը անտեսուած էր, եկեղեցին բաժնուած էր պետութեան, ինչպէս՝ Եւրոպայի բոլոր «լայիք» երկիրներուն մէջ:

Բայց, Սովետական Հայաստանի ժողովուրդին համար ըսել, որ անոնք չունէին հայրենասիրական զգացում և չէին տածեր սեր ու յարգանք հայ մշակոյթին ու ազգային արժէքներուն հանդէպ՝ մենք կը կարծենք, որ այս մէկը «դասական» գրաբարտութիւն է:

Իր պատմութեան ոչ մէկ շրջանին Հայ ժողովուրդը եղած է այնքան հայրենապաշտ, մշակութասէր ու հաւատարիմ անհոգապահ՝ որքան երկրորդ՝ Խորհրդային Հանրապետութեան շրջանին:

Այստեղ պիտի մէջբերենք Մեծ Հայրապետ՝ Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի Հայաստանի մասին ըրած մէկ յայտարարութիւնը.—

Ես Կաթողիկոսն եմ երկրի մը, որուն երիտասարդութեան մեծամասնութիւնը համալսարանական են և ջերմ ազգասէր ու հայրենասէր...»:

Յարգելի փոքրիկեան սքեմաւոր՝ այստեղ պիտի նշենք ձեր միտք-բանիին ինչ ըլլալը բացայայտող եղելութիւն մը:

Մ. Ռաֆայէլեան վարժարանի երբեմնի շրջանաւարտ՝ Տօքթ. Կարապետ Պորանեան իր յուշագրութեան մէջ կը պատմէ, թէ ինչպէս, Վենետիկի մէջ ատեն մը իրեն ընկեր և յետագային Պապին կողմէ Հայաստանի և մօտի երկրի կաթողիկէներու Առաջնորդ եղած հոգեւորականին հանդիպելով կը հարցնէ.— Տէր Ներսէս՝ ինչպէ՞ս կ'ընթանայ Հայաստանի «Evangelisation»-ը [Հայաստանի Զրիստոնէացում]:

Այս հարցումին վրայ խօսակիցին դէմքը ճերմակ՝ պատի գոյն կ'առնէ և ան, առանց սպտասխան տալու կը հեռանայ, այս... Էջմիածնի միւռոնով մկրտուած, բայց իր արմատներէն հեռանալով Հռովմի «սրնգահար»ի վերածուած կղերը:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Բ. ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏԸ ԱՊՐԱԾ... (Շար. էջ 9-էն)

Էի: Դեռ երիտասարդ տարիքիս կարդացեր եմ գերման յառաջադէմ-ձախ մտատրականութեան անկայացուցիչներ՝ Քարլ Լիբնիտի, Ռոզա Լիքսենպուրկի և ուրիշներու գործերը: Մ'արքսն ու Էնկելսը՝ չհաշուած:

Կարդացեր էի նաեւ, որ դեռ անցեալ դարի սկիզբներուն, եղած է բարեկամական կապ Սոնփան Ծահումեանի և Գերման Ընկերվարական - Բանուորական Կուսակցութեան ղեկավարներուն միջեւ: Հայ յեղափոխական գործիչ, ազգային և ընկերային ազատագրական պայքարի ռահվիրայ Ստեփան Ծահումեան այս մասին գրած է իր յուշերուն մէջ: Ս. Ծահումեան իր բարձրագոյն ուսումը ստացած է Գերմանիոյ մէջ: Իր հրապարակումներուն մէջ ան շատ բան ունի գրած ընդհանրապէս միջազգային բանուորական շարժման, բայց մանաւանդ՝ Գերման ժողովուրդի դասակարգային պայքարի մասին: Գերման ընկերվարականները տեղ-տեղ տարակարծիք եղած են իրենց Ռուս կուսակիցներուն հետ, մասնատրաբար՝ Ազգային հարցերու շուրջ: Միշտ եղած են ջատագով որ ժողովուրդներուն արդար իրաւունքը կը կազմէ իրենց ազգային ինքնութեան, պատմա-անհատականութեան և ժառանգին տէր կանգնիլը: Եւ սակայն բոլոր «Երդուեալ» Ընկերվարականներն ալ համակարծիք էին որ դրամասիրական վարչաձեւ ունեցող պետութիւններու միջեւ մղուող սպտերագմերը կողոպտիչ, իրարու ձեռքէ աւար ու հարստութիւն խլելու ձգտող կոիւներ են, համամարդկային և, ուստի՝ անընդունելի: Որոնց զոհ կ'երթան աշխատատր դասակարգը, պատերազմիկ երկիրներու ժողովուրդները: 1914-18-ի սպտերագմը անոնց կողմէ նկատուեցաւ «Իմբերիալիստական» սպտերագմ, Աշխարհի «Շուկաները իրարու ձեռքէ խելու» սահմանուած: Աւսաէս ռուսնո Գեոման Բնեոմատուուսն Ռո-

«ԻՄ ՏԵՍԱԾ ԱՆՄԵՂ ԱՐԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄՈՐՄՈՔԸ,
ՍՐՏԷՍ ԲՂԽՈՂ «ՍՈՒՐԲ-ՍՈՒՐԲ-Ն Է,
ՈՐ ԿՐՆԱՅ ՓԱՐԱՏԵԼ»

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Ութ տասնեակ տարիներու փոթորկոտ կեսնք ապրած բարեկամ մը ունիմ: Իւրաքանչիւր օր կու գայ մօտս: Հաղորդականութեան և կենցաղի սէր մարդ է: Իր հնարաւորութիւններուն սահմաններուն մէջ, բարոյապէս օգնութեան կը հասնի զինք ճանչցողներուն: Շառաւիղն է երբեմնի հայաբնակ Մարաշի-Գերմանիկ-ի Հայ Կաթողիկէ Համայնքի Ազըլեան ընտանիքին: Կիլիկիոյ պարսպամի օրերուն, իր ծնողքը՝ Պօղոս և Լուսիա Ազըլեաններ ապաստանած են Պաղտատ, ուր եղած էին նախապէս, Եղեռնի մահ՛յլ տարիներուն, իրենց զաւակներուն հետ:

Ազնի՛ւ բարեկամս՝ Պրն. Յակոբ Պօղոս Ազըլեան ծնած է Պաղտատ, 1924 թուին: Պատմած է ինծի իր մանկութեան և պատանեկութեան յուշերը, որոնցմէ հատուած մը կը հրատարակեմ այսօր.

– Իւրաքանչիւր Կիրակի օր, մայրս մաքուր զգեստներ կու տար մեզի և, ծնողքիս, քոյրերուս և եղբայրներուս հետ կ’ուղղուէինք դէպի մեր Համայնքին եկեղեցին: Հայրս ու երէց եղբայրներս կ’սպասարկէին հոն:

1935 տարուան Ս. Յարութեան Զատիկական տօնը կը հանդիպէր Ապրիլի 22-ին: Այդ Կիրակի օրով, մեր եկեղեցին լեցուն էր խուռներամ հաւատացեալներով: Պատարագի սկզբնաւորութեան հետ եկեղեցի փութացողներուն թիւը այնքա՛ն բազմացաւ, որ մերձակայ բակերը եւս ծածկուեցան մարդկային զանգուածներով:

Պատարագիչն էր Գերապատիւ Հայր Ներսէս վարդապետ, որ մեզի հայերէն լեզու կը դասաւանդէր:

Պատարագի բովանդակ երգեցողութիւնը, իր քաղցրահնչիւն ձայնով, կատարեց Քոյր Փոլինը: Միեւնոյն ժամանակ կը նուագէր երգեհոնի վրայ: Ծառայասէր կրօնաւորուհի մըն էր ան. իւրաքանչիւր Կիրակի օր, մեր ժողովուրդը յարգանքով կը հետեւէր իր կրօնական երգեցողութեան:

Թէև տարիքով փոքր էի, բայց զգացի, թէ Ապրիլի 22-ի այդ Կիրակի օրով, մեր եկեղեցին ի՛րմով շէնցաւ, պայծառացաւ: Իր երգեցողութիւնը այնքա՛ն սրտամօտ էր և այնքա՛ն հոգեպարար, որ Պատարագէն ետք, բազմահարիւր ներկաները, կատարեալ կարգապահութեամբ սեղմեցին ձեռքը՝ Քոյր Փոլինին:

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, մեր ժողովրդապետը, Քոյր Փոլինն ու Համայնքի խորհուրդին անդամները, մեր տան մէջ, լռորուեցան մեր Զատիկական սեղանին շուրջ: Տօնական օրերուն, ծնողքս կը յարգէին իրենց այս սովորութիւնը:

Ճաշի սպասարկութենէն առաջ, երբ Գերապատիւ վարդապետը օրհնեց սեղանը, երէց եղբայրներս՝ Անստոնն ու Պետրոսը, որոնք իրենց ստացած ուսումներով, շրջանային տնօրէններու պաշտօններ կը վարէին Իրաքի Այ. Բի. Սի. քարիւղի ընկերութեան մէջ, հարց տուին Քոյր Փոլինին.

– Ի՞նչ էր պատճառը որ այսօր, Պատարագի երգեցողութիւնը կատարեցիք Ձեր ամբողջ սրտով, հոգեկան ուժականութեամբ:»

Քոյր Փոլինը կ’արտայայտուէր հայերէն լեզուի մաքուր առոգանութեամբ: Ան բաժնուեցաւ սեղանէն և ուղղուեցաւ դէպի տան կեդրոնամասը, ուր կանգնած, ըսաւ հրաւիրեալներուն.

– Անտոնու ու Պետրոս եղբայրները՝ երկար ժամանակի վրայ տարածուող հարցում ուղղեցին ինձ: Ինքս, դարասկիզբի, ծնունդ եմ: Գիտե՞ք, որ կրօնաւորուհի մըն եմ: Առանայի կուտորածը, 1909 տարեթիւին, անոր յաջորդող հակահայ հալածանքները և, մասնաւորապէս Ապրիլեան Եղեռնը, զիս մղեցին ուխտապահութեամբ կրելու այս տարազը: Ինքզինքս հաւատքիս նուիրեցի, որպէսզի կարենամ թեթեւցնել իմ խորո՛ւնկ վիշտս ու իմ հոգեկան անհո՛ւն տառապանքս:

Անչափահաս տարիքիս, երբ կուտորածներու ընթացքին կորսնցուցած հիմ ծնողքս ու հարազատներս, հանդիպած եմ ա՛յնպիսի սրտաճմլիկ տեսարաններու և ա՛յնպիսի սարսափազդու պատկերներու, որոնք, մինչեւ այսօր, կը մթազնեն մտահորիզոնս:

Չգոհացայ միայն կրօնաւորուհիի տարազովս: Սորվեցայ հայերէն լեզուն: Հետեւեցայ ձայնամարզութեան ու երաժշտութեան: Առաջադրեցի աղօթիլ, հրգել ու նուազիլ հարազատներուս հոգիներուն խաղաղութեան համար:

Հայածէս պատարազը, ինծի համար, խորախորհուրդ զոհաբերութիւն մըն է:

Բովանդա՛կ Պատարազը կ՛ուզեմ, կը սիրե՛մ առանձինս հրգել. սիրտս վիճաւոր է:

Իմ տեսած անմե՛ղ արիւններուն մորմոքը սրտէս բղիտող «Սո՛ւրբ-Սո՛ւրբ»ն է լո՛կ, որ կրնայ փարատել:

«Օրհնեա՛լ է Աստուած», «Քրիստոս Պատարագեալ», «Սո՛ւրբ-Սո՛ւրբ» երբ կ՛երգեմ, կը վերանամ հոգեպէս: Քրիստոնէական հաւատքիս հետ, իմ ազգային ինքնութիւնս է որ կ՛ամրապնդեմ:

Այս տարի, Ս. Յարութեան օրընը խիստ մօտ է մեր մարտիրոսագրութեան: Բսան տարիներ միայն մեզ կը բաժնեն մեր ժողովուրդի իրաչելութենէն: Վէրքը տակաւին թա՛րմ է: Կը հաւատա՛մ, թէ պիտի գայ ժամանակ, երբ մեր ժողովուրդի զաւակները, կազմակերպչական կարգավիճակով, պիտի յիշեն Հայութեան Գողգոթայի ճանապարհորդութիւնը, պիտի իմացնեն մարդկութեան, թէ Հայութիւնը Եղեռնագործութեան ենթարկուեցաւ և, վաւերագրական փաստագրութիւններով, պիտի իօսին մեր բարոյական արժէքներուն, մեր աւանդութիւններուն, մեր մշակութային հարստութեան ամբողջական ոտնահարումին հրէշային նպատակը հետապնդող դաւաճութեան մասին:»

Պատանեկութեանս տարիներուն, մայրս Ս. Յարութեան Զատիկական Կիրակի օրերուն, ինձ խօսեցաւ մեր ազգին պարտադրուած ցիղասպանութեան մասին: Պատմեց մեր հայրենական ընօրրանին՝ Մարաշի մասին, Եղեռնին, 1921 թուականի Աղէտին, տարագրութեան և տեղահանութեան մասին: Ա՛յդ ժամանակ կրցայ սամբողջապէս ըմբռնիլ իմաստը՝ Քոյր Փոլինի արտայայտութիւններուն և զգացի, թէ՛ զաւակն եմ հալածուած բայց Յարութեան ոգիով տոգորուած քաղաքակի՛րթ ազգի մը:

9 Ապրիլ 2007, Ս. Զատիկուան Մեռելոցի յիշատակութեան Երկուշաբթի օրուան առաւօտուն, երբ կը գրէի այս տողերը, նկատեցի, թէ «Ֆրանս-2»-ի հեռուստատեսութեան կայանը, իր «Թելէ-Մաթէն» առաւօտեան յայտագիրը նուիրած է Ֆրանսայի մէջ հռչակուած «Հայաստանի Տարի»-ի մշակութային հանդիսութիւններուն: Կրոր սեղանի մը շուրջ համախմբուած էին Պատմութեան և Մշակոյթի Ֆրանսացի գիտաշխատողներ:

Հանդա՛րտ և զո՛ւսւյ ոճով, բացման խօսք արտասանեց հաղորդավարուհին: Տպաւորի՛չ էր անոր նախամուտը.

– Չեմ խորհիր, թէ երկրագունդին վրայ գտնուի ազգ մը, որ, հայութեան նման, յարտեւորէն ու մանաւա՛նդ՝ լաւատեսութեամբ պայքարի իր դիմագծին, իր աւանդներուն, իր հաւատքին ու իր հողին պաշտպանութեան համար:»

Պաղտատ 1935 – Փարիզ 2007-:

Հայութիւնը կը քալէ, միակա՛մ ու ինքնավստա՛հ, բարձր պահելով պայքարի դրօշը իր արդա՛ր պահանջատիրութեան: Պէյրութ, Ապրիլ 2007

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ՆԻԻԹԵՐ

ՀԱՅՈՒՆ ՊԱՅՔԱՐԸ ՍՈՒՐԲ Է ԵՒ ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆ

Գրեց՝ ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔԸՆՅ. ՏԻԼԿԷՐԵԱՆ

Ժամանակակից մարդիկ կ'ուզեն հսկայանալ, ամենազոր դառնալ, յաղթական երեսալ գեղանամանչ գագաթներու վրայ և անկէ ցոլացնել ստորոտներու վերել՝ իրենց ճառագայթող սնասլարծութիւնը:

Սանձարձակ կ'արշաւեն ամէն ուղղութեամբ ու կը միտին ճնշումի տակ պահել լուռ ու խոնարհ զանգուածները, որ երբեք չ'ազատագրուին իրենց ստրկութեան կապանքներէն:

Բռնատիրութեան պիղծ ձեռքերը չեն, որ պիտի գրեն հայ ժողովուրդին զուլումներուն մարտիրոսագրութիւնը և անշունչ թիւերը չեն, որ պիտի վկայեն հայաջինջ ցեղասպանութեան ահաւորութիւնը:

Պատմութիւնը կը գրեն մանրակրկիտ ճշմարտութեամբ չարդարարներու գեհեմատեսիլ սպանդէն հրաշքով վերասլուծ՝ բիրաւոր նահատակներու զաւակները և թոռները, որոնք վաերական վկաներն են ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ:

Անոնց ազգային խղճմտանքը չի թողուր, որ եղեռնի արիւնոտ իրողութիւնները խեղաթիրուին՝ ճշմարտութիւնը սրբապղծող կեղծ պատմագիրներու յերիւրածոյ փաստարկութիւններով:

Սարդարապատի ճակատագրական բախումներուն, ողջ հայութիւնը միակամ դիմագրաւեց, ո՛չ միայն իր գոյութեան բնաջնջումին սպառնացող մեծագոյն մարտահրաւէրը, այլ Աստուծոյ հետ զօրակցած՝ յաջողեցաւ պարտադրել թշնամիին, որ ամօթասլարտ նահանջէ, իր թիկունքը ցոյց տալով՝ հայ գրոհող բանակին:

Այս ազատ օրերուն կը ներգգանք այդ մեծահրաշ յաղթութեան ազգային հպարտութիւնը, որ հայ նորագոյն պատմութեան ոսկեզօծ էջերը կը կազմեն:

Անկարելի է խորաչափել հայ մարդուն, հայ կնոջ, հայ երիտասարդին, հայ կղերին բարացուցական զօրութիւնը տարակուսելի պատերազմի մը դէմ տարած յաղթանակին հրաշքը:

Հայ ժողովուրդին առհասակաւ անմիաբանութիւնը, այդ ճգնաժամային օրերուն, երկնային միջամտութեամբ կանգ առաւ, որ հայութիւնը, անպարտելի բանակի մը դիմաց փրկէ իր ազգային գոյութիւնը իսկական բնաջնումէ:

Այս դժուար օրերուն կ'ուզենք ու կը փնտռենք այդ երագային ՍԻՈՒԹԻԻՆԸ, ազատ ու անկախ հայ աշխարհին մէջ ու չենք գտներ: Սիրտերը տրամադրուած չեն այդպիսի հրաշք մը կատարելու:

Հայուն մտքին, սրտին ու հոգիին մէջ միահեծան կ'իշխէ սատանային Ես-ը: Հայը մեծ վտանգներու դիմաց կը զոհէ իր կեանքը, բայց՝ ոչ իր բազմազխանի ԵՍ-ը:

Քրիստոսի սիրոյ յեղափոխութենէն մինչեւ այսօր՝ հայ եկեղեցիներու խնկաբոյր կամարներուն տակ կը թնդան ՏԷՐ ՈՂՈՐՄԵԱՆԵՐԸ, սէր և միութիւն աղերսելով ԵՐԿՆԱԻՈՐԷՆ, բայց ամպերէն վեր, երկինք չեն հասնիր ու լսուիր:

Ինչպէ՞ս Աստուած ունկնդիր ըլլայ մեր աղօթքներուն եւ երգերուն, երբ ատելափառ հոգիներէ կը բխին և սիրոյ հրեշտակը չի կրնար խեղդել մեր մէջ մոնչող գազանը: Պէտք է երկրորդ Սարդարապատ մը ցնցէ մեր հոգիները, որ համբուրելի համերաշխութիւն գործէ ամէն հայու մէջ:

* * *

Մի կարծեք, որ հայ ժողովուրդին անտարբերությամբ անտարբեր է, կղզիացած խաղաղության մեջ և աներ ու կորուստ չի պատճառեր մեր ազգային շահերում:

Ներկայիս, թե՛ անմիաբանությունը և թե՛ անտարբերությունը սերտորեն զօրակցած՝ վտանգ կը սպառնան հայրենիքին և հայրենաբնակ հայության, անոր մտքին մեջ սնուցանելով՝ արտագաղթի հրեշային գաղափարը:

Հայրենի իշխանության և ընդդիմադիր հոսանքներու միջև հակամարտության խրամը կը խորանայ՝ վտանգելով հայրենի տարաբախտ ժողովուրդին տագնապալի կեանքը:

Հայության անտարբերությունը՝ անմիաբանության հաասար ազգավնաս հիանդություն է, կարելի չէ յաղթահարել զայն մարդկային բարոյական տկարություններով:

Լաւակենցաղ պայմաններու մեջ շնչող՝ ընչաքսող հայերու ունկնդիր եղած են հովուական պաշտօնավարության օրերուն...: Անոնցմէ մէկն է խօսողը,

– Ազգային կրքոտ հակամարտություններէ ու սպայքարներէ կղզիացած սպրած են, ընտանեկան շրջանակիս մեջ ապահով ու հանգիստ: հեռախօսիս թիւը և տանս հասցէն չեն հրապարակած, որ գոյութիւնս չքողազերծեն և մուրացկանի խնդրանքներով զիս անհանգիստ չընեն: Անունս և մականունս փոխեցի, հիմա կը կոչուիմ՝ Շան Փիթըրսն:

Գիտէի, թէ ուր կը գտնուէր գեղատեսիլ ծառաստանով շրջապատուած իր սպերճաշուք ապարանքը, բայց ոչ մէկ օր չփորձեցի մօտենալ, նկատելով իր անբեկանելի ազահութիւնը... չմերժուելու համար:

Կը մտածեմ հայասերի հրավառ զգացումով, թէ նիւթական ի՛նչ կարօտալի ու ողորմելի վիճակի պիտի ենթարկուէին հայ եկեղեցիները և դպրոցները, եթէ ասոնց ստընթեր՝ արեւներու պէս չճառագայթէին բարեգութ ու բարեխիղճ հոգիները:

Հայրենասէր հայորդիին համար, իր ազգը, իր հայրենիքը, իր եկեղեցին օտարաբոյր սրբութիւններ չեն, որ ապերախտօրէն անտեսուին ու արհամարհուին: Հայ մը, իր ծնունդով՝ մօրը արգանդէն անիծուած ու վիժած պէտք է ըլլայ, որ հայութիւնը իր կեանքէն ու ծագումէն ջնջէ:

Ցաւալին այն է սակայն, որ ապերախտութիւնը, անտարբերութիւնը, անմիաբանութիւնը, նիւթապաշտութենէ ու մարմնապաշտութենէ խթանուած՝ կապարացուցած են մեծ թիւով հայերու ազգային խղճմտանքը, իսկ մարդկային խղճահարութիւնը, այն անյաղթելի զօրութիւնը չէ, որ սառնակոյտերը բեկանէ և կապարները հալեցնէ:

Համաճարակի նման ծաւալած՝ վարակիչ անտարբերութիւն մը կ'իշխէ աշխարհի վրայ, որ չի յաղթահարուիր սրտառուչ կոչերով ու խնդրանքներով:

* * *

Ժողովրդային իմաստութիւնը կ'ըսէ. – Բարեկամներ բազմապատկեցէք և վստահ եղէք, որ անոնց բարեկամութիւնը շահելով, պիտի շահիք անոնց քսակները:

Շարունակական արտագաղթողներու թռիչքներէն մեր որբացած հայրենիքը, չի սիրուիր ու պաշտուիր երբեմնի գարունամեայ ազատամարտիկներու ողջակիզուած սէրերովը:

Ամբոխը գութ չունի, հաւատք չունի, կ'ատէ սրբութիւնը, կը հալածէ բարին, ինչպէս խաւարը՝ լոյսը: Կը նախընտրէ սատանային տատասկոտ արահետներէն քալել, քան թէ Աստուծոյ ծաղկաւետ ճամբաներէն:

Ի՞նչ գովելի արժէք կը մնայ մարդուն էութեան մէջ, երբ անկէ կը բացակայի Աստուծոյ հաւատքը, որ հոգիին գանձերուն գանձն է, երկնային չափանիշով և աստուածային գնահատումով:

Մ'արդը մեծահարուստ է լոկ այդ անփոխարինելի գանձով, քաջատողջ է մարմնով, երջանիկ է կեանքով, յաւիտենական է իր փառքով:

Երբ բանաւոր արարածը կը կողոպտուի իր երկնային շնորհներէն, իր մէջ կը բացուի վիհային պարասութիւն մը, որ յորդելու աստիճան կը լեցուի ԱՆԷԾՔԻ ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՎ, ինչպէս կ'ըսէ Ոսկեբերան Նարեկացին իր սղօթամատենանին մէջ:

Մ'եղքերու և մոլութիւններու բրգացումէն ետք, սատանան ա՛լ չի ձգեր իր որսը որ ազատութեան մէջ շնչէ: Ապերջանկութիւնը կ'ըլլայ իր պատուհասը և մահապատիժը:

Անանուն ամբոխը կ'անցնի անտարբեր ու սառնարիւն իր առջեւէն, հեզնելով իր ողորմելի ճակատագիրը:

Պէտք է հաւատքը գահակալէ մարդուն մէջ աստեղազարդ և շողարձակում տայ իր խաւարակոտ շրջապատին Քրիստոսի շնորհներով:

Փոթորկալից օր մը Յուլիոս Կեսար կը գտնուէր փոքր նաւու մը մէջ, Ադրիական ծովուն բացերը: Յանկարծ՝ ահաւոր ալեկոծութիւն մը սարսափով համակեց Կայսեր հետեւորդները:

– Մի՛ վախճաք, – խրախուսեց Կայսրը, – անկարելի է, որ այս նաւը ընկղմի, որքան աստէն իրեն ճամբորդ ունի Կեսարը»:

Այս խօսքերը ցոյց կուտան մեծ մարդու մը ինքնավստահութիւնը, որ կը ժխտէ յուսահատութիւնը:

Ուրիշ նաւու մը մէջ կը լսուին նոյն խրախուսական խօսքերը, ո՛չ թէ մարդու մը բերնէն, այլ երկնային հորիզոններէն:

Այդ նաւը, Հայաստանեայց Ուղղափառ Եկեղեցին է, որ ծովամոյն չի կորսուիր, որքան ալ ահեղ փոթորիկներէն ծեծուի. որովհետեւ ՆԱԻԱՊԵՏԸ ՔՐԻՍՏՈՍՆ Է:

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԻՆ ՀԵՏ... (Ծար. էջ 4-էն)

– Հաշուում եմ մինչեւ տասը, մէկ... երկու... երեք...

Գլուխը կը հակէ դէպի ես, որպէսզի միայն երկինքը տեսնէ և անջատուելով հոգեղէն շրջապատէն, կը փորձէ ձեռքերը ազատել պարսանի կապանքներէն:

Այդ պահուն սուր ծակոց մը կը զգայ սրտին:

Վաղուց արդէն մտերմացած ճակատագրին հետ, սուսջանքի գոհունակութեամբ, ձերբազատուած պարտադրանքի կապանքներէն և ինքնամաքրումի արեան վկայագրով կը սլանայ դէպի երկինք:

Ինչպէս սիրոյ, մահուան մէջ՝ եւս յաղթական:

ՍԻՐՈՅ ՈՒ ՄԱՀՈՒԱՆ ԵՐԳԸ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

Իմ կեանքըս թող աղաչաւոր երգ մ'ըլլայ,
Եղբրական ու միամիտ, սե՛ւ ողբերգ,
Հսկայական ու տխրօրէն քաղցըր վէ՛րք,
Իմ սիրտըս թող անհունին մէջ վէրք մ'ըլլայ,
Իմ կեանքըս թող աղաչաւոր երգ մ'ըլլայ...:

Ես կը սիրեմ իմ տրամութիւնս դիւթական,
Իմ տրամութիւնս Աստուածներո՛ւ ցաւին պէս,
Քո՛յր, սրտիս մէջ ի՛նչ խաւարներ, վիհեր կան,
Ջոր նայուածքովդ կ'ոսկեզօծես ու կ'օրհնես,
Ես կը սիրեմ իմ տրամութիւնս դիւթական...:

Եկուր ինծի, լուսնակին պէս գեղեցիկ,
Եկուր ինծի, լո՛յս ու ցնծում հեւալով
Քու արծաթի շողերուդ մէջ սլացիկ
Լուսաւորէ՛ աւերակներս լալո՛վ,
Ես Մահն եմ, ե՛կ ինձ Կեանքին պէս գեղեցիկ...:

Իմ կեանքս թող սուռին երգին պէս ըլլայ,
Ու երգս անուանդ կրկնումն ըլլայ թող յաւե՛րժ,
Իմ կեանքս թող մո՛ւթ շրվէժին պէս ըլլայ,
Ու դէպի քեզ անկում մ'ըլլայ գահավէժ.
Իմ կեանքս թող առուին երգին պէս ըլլայ...:

Ես կը սիրեմ երկու աչերդ վիհի՛ պէս,
Ուր խաւարներ կը փոթորկին մոլեղի՛ն.
Երկու աչերդ՝ աստուածներու սկի՛հին պէս,
Տո՛ւր ինձ անոնց մէջ սրբայցնել իմ հոգին,
Ե՛ս կը սիրեմ երկու աչերդ վիհի պէս...:

Եկո՛ւր ինծի, քեզ կ'ըզձայ շունչըս անզօր.
Եկո՛ւր, ես մութ բաներ քեզ ըսեմ
Սիրոյ պէս քաղցըր ու Մահուան պէս հզօր.
Գերեզմանիս լացող սիւքին պէս նսեմ
Եկո՛ւր ինծի, քեզ կ'ըզձայ շունչըս անզօր...:

Իմ կեանքըս թող կորած նաւուն պէս ըլլայ,
Շունչդ ուռեցնէ ծեր սուազաստըս անահ,
Մի՛, մի՛ լսեր յոգնած հոգիս որ կու լայ,
Տա՛ր զիս սիրոյ կղզիներէն դէպի Մահ,

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԿՐԱՅ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
[ԻՐԻ ԹԷ] ԱԶԱՏ ԱԾԽԱՐՀ ՄԸ

ՄԱՐԴԸ ԱՆԱՍՈՒՆԵՆ ԶԱՆԱԶԱՆԵԼ ՏՈՒՈՂ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՌԱԽԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ՝
ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԽԻՂՃՆ Է, ԳՈՒԹԸ

ՈՒՐԵՄՆ, ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԽԻՂՃԸ ԻՆՉՊԷ՞Ս
ԿԸ ՀԱՆԴՈՒՐԺԷ՛ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԵՒ ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ,
ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ԿԵՐ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՈՐՈՎԷՏԵՏԻ MASSEMEDIA-ՆԵՐՈՒ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹԵԱՆ ՑԱՆՑԸ ԻՐԵՆՑ ԶԵՌՔԻՆ
ՈՒՆԵՑՈՂ ՀՐԷՇՆԵՐՈՒ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԵՒ
ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ, ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ԿԵՐ ՈՒ ՄԻՆՉԵՒ
ԱՅՍՕՐ, ԱՆԹԻ ՈՒ ԱՆՀԱՄԱՐ ԱՆՄԵՂՆԵՐՈՒՆ
ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՋԻՒՆԻ ՄԸ ՏՐՈՒԱԾԻՆ ԶԱՓ
ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ԶԵՆ ՏԱՐ

«ԻՆՉ Է ԶԱՂԱԶԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ,
«ԶԱՐԳԱՑԱԾ ԿԵԱՆՔԸ»
-ԱՄԷՆ ԲԱՆ ՍՈՒՏ ՈՒ ԿԵՂԾԻՔ, ԾՊԱՐ ՈՒ
ԱՄՕԹ: ԱՍԻԿԱ ԻՄ ՀԱՄՈՋՈՒՄՍ Է»
29/4/1912 ՌՈՒՐԷՆ ՍԵՒԱԿ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԶՈՒՆԿՈՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒՐԷՆԵԱՆ]

Գրեթե 65 տարիներէ ի վեր և մինչեւ այսօր հրեաները, Պաղեստինի մէջ, բնիկ ժողովուրդը կը հալածեն ու կը ջարդեն:

Եւ «իբր թէ» քաղաքակիրթ Արեւմըտեան պետութիւնները, այս ցեղասպանութեան արգելք չեն ըլլար.....

1990-թ.էն ի վեր, և մինչեւ այսօր Ամերիկացիները, Իրաքի մէջ, ցեղասպանութիւն կը կատարեն:

Եւ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւնը այս ցեղասպանութեան արգելք չի կրնար ըլլալ:

Ա՞յս է՝ արդարութիւնը, քաղաքակրթութիւնը, «Ազատ Աշխարհ» ըսուածը...

1942-թ.էն ի վեր հրեաները՝ Պաղեստինցիներուն կը ջարդեն և նոյն ատեն պաղեստինցիներուն հետ կեղծ հաշտութեան բանակցութիւններ կը վարեն:

Եւ 65 տարիներէ ի վեր, ջարդերը և նոյն կեղծ հաշտութեան բանակցութիւնները միաժամանակ կը շարունակեն կատարել հրեաները:

Եւ, իբր թէ «Ազատ Աշխարհ»ը, այս կատարուած ողբերգական մշտնջենական զաւեշտներուն վերջ մը չի կրնար տալ:

Եւ կրնա՞ք երեւակայել, թէ հրեաները պաղեստինցիներու հետ կատարուած այս շինծու բանակցութիւնները ի՞նչ աստիճան անկեղծութեամբ, հարազատօրէն և որպէս ճշմարտութիւն կը ներկայացնեն աշխարհի հանրութեան: Ինչպէս ըրին 1993-թ.ին WASHINGTON-ի մէջ, ուր Ամերիկայի այն ատենուան նախագահ SEXY-MANNEQUIN Պիլ Զլինթըն-ի

միջնորդութեամբ, հրեայ Շիմոն Փերեզ-ը և պաղեստինցի Եասէր Արաֆաթը հաշտութեան դաշինք ստորագրեցին:

Եւ հրեաները այս հաշտութեան դաշինք ըսուած խեղկատակութիւնը շատ ակտիվ պաշտօնականացուցին և 1994-թ.ին Օսլօ-ի մէջ, Արաֆաթ-ին և Շ. Փերլանս-ին որպէս հաշտութեան ռաբուլիրաներ՝ Նոպել-ի խաղաղութեան մրցանակներ տրուեցան մեծ հանդիսութեամբ... բայց հրեաները շարունակեցին իրենց «Մեծն Իսրայէլ»ի ծրագիրները գործադրել և, շատ դիւրութեամբ, զանազան պատրուակներ գտան որ պաղեստինցիներուն շարունակեն հալածել և ջարդել՝ դարձեալ ու կրկին:

...Եւ 2004-թ.ին Ե. Արաֆաթ, հրեաներուն պաղեստինցիներու վրայ և ճոյնիսկ իր վարչութեան կեդրոնին վրայ կատարած ռմբակոծումները տեսաւ... Եւ հիւանդ վիճակի մէջ դժուարաւ ֆրանսա փոխադրուեցաւ և հոն մահացաւ:

Եւ չկրցաւ իբր շինծու հաշտութեան դերակատար՝ հրեաներուն տուած միլիոնները վայելել: Եւ 50 միլիոն տոլարի հասնող բայց արտասահման գտնուող իր հարստութիւնը կնոջը մնաց:

Գալով Շ. Փերես-ին՝ շինծու հաշտութեան երկրորդ դերակատարին՝ այս մէկն ալ, քանի մը օր առաջ, Իսրայէլի պետութեան նախագահ ընտրուեցաւ:

* *

Այսօր, բոլորին ծանօթ իրականութիւն մըն է, որ 2003-թ.ին Ամերիկայի ներկայ նախագահը GEORGE W. BUSH Իրաքի դէմ պատերազմ հռչակեց՝ յենելով սուտ և շինծու ամբաստանութիւններու վրայ յենելով որ, իբր թէ՛ Սատտամ Հիւսէյնը զանգուածային բնաջնջման զէնքեր ունի:

Այսօր կը յայտնուի որ այդ սուտ պատճառաբանութիւնները, որոնք պատերազմի պատրուակ եղան, բոլորն ալ հրեայ գործակալներու կողմէ ծրագրուած և պատրաստուած էին:

Եւ այս կազմակերպութեան ետեւ գտնուողը՝ հրեայ միլիառաւոր G. SO-ROS-ն էր:

Իսկ այս սուտերը G. BUSH-ին թելադրողը՝ ԱՄՆ-ի Պաշտպանութեան նախարարութեան [Փենթակոն] այն ատենուան թիւ երկու պատասխանատուն՝ փոխ նախարար և ծագումով հրեայ Փոլ Վոլֆովից-ն էր:

Ի՛նչ անուելի իրականութիւն...

Իրաքի այսօրուան ողբերգութեան պատճառ եղողները՝ Ա.-էն մինչեւ Շ., բոլորն ալ հրեաներ են:

Եւ Ճորճ Պուշ կրտսերը՝ հրեաներուն թելադրանքները գործադրող խամահիկ նախագահ մըն է միայն:

Երբ Իրաքի պատերազմին Փոլ Վոլֆովից-ին կողմէ սուտ պատճառաբանութիւններով G. W. BUSH-ին թելադրուած ըլլալը մէջտեղ ելաւ, 2005-թ.ին այս հրձիգ զեղծարարը Ա. Մ. Նահանգներուն Պաշտպանութեան փոխ-նախարարի պաշտօնէն ստիպուած հրաժարեցաւ:

Բայց այս հրէշը՝ իբր պատերազմի պատասխանատու՝ դատի չտրուեցաւ:

Ընդհակառակը՝ Ճորճ Պուշը-Կրտսեր Փոլ Վոլֆովից-ին աշխարհի բարձրագոյն պաշտօններէն մէկուն նշանակեց՝ BANK NATIONALE-ի նախագահ կարգուեցաւ:

Կրնա՞ք երեւակայել, որ հարիւր հազարներով անմեղներու սպանութեան պատճառ եղող հրեայ Փոլ Վոլֆովից-ը, Աշխարհի Դրամի դեկը իր ձեռքին ունեցող Համաշխարհային Դրամատան նախագահի պաշտօնը ստանձնեց...

Բայց, ճակատագրի ի՛նչ հեգնանք՝ 2007-թ.ի սկիզբը մէջտեղ ելաւ որ Փ. Վոլֆովից, Համաշխ. Դրամատան մէջ պաշտօնավարող իր հոմանունիին աշխատավարձը, անօրէն կերպով, բարձրացուցած է:

Եւ հակառակ ճ. Պուշի բուռն ընդդիմութեան, Համաշխ. Դրամաւում կեդրոնական վարչական Խորհուրդը ստիպեց Փ. Վոլֆովից-ին, որ հրաժարի իր պաշտօնէն... իր կատարած գեղծարարութեան առ ի պատիժ:

* * *

Եւ այսօր, Պաղեստինի և Իրաքի մէջ, ողբերգութիւնները կը շարունակուին նոյն սաստկութեամբ...

Եւ ինչպէս որ վերը նշեցինք՝ ամէն օր հարիւրաւոր անմեղներ կ'սպաննուին: Բայց MASSEMEDIA-ներու լրատուութեան ցանցերուն համար կարծէք, թէ սպաննուողները միջիւններ եղած ըլլային: Այս լուրերուն բնաւ կարելորութիւն չեն տար:

Իրաքի պատերազմին համար 2003-թ.ին ըսած էինք, թէ «Ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ մղած պատերազմին բուն նպատակը, գլխաւորը՝ սիւննիներու և շիիներու միջեւ եղբայրասպան պատերազմ բռնկեցնել է»:

Այս մարզին մէջ սիոնիստ Ամերիկացիները, դժբախտաբար, «մեծ յաջողութիւն» ունեցան:

Եւ այսօր, Իրաքի մէջի պատերազմը, աւելի շատ սիւննիներու և շիիներու միջեւ մղուող եղբայրասպան պատերազմի վերածուած է:

* * *

...Հրեաները վերջերս, նոյն յաջողութիւնը ունեցան Պաղեստինի մէջ:

Պաղեստինի մէջ ազատագրական պայքար մղող շարժումին երկու թեւերը եղող՝ Ֆաթհ-ի և Համաս-ի միջեւ վերջերս շարունակուող զինեալ հակամարտութիւնը, եղբայրական պատերազմի յանգեցաւ: Ի մե՛ծ ուրախութիւն հրեաներուն:

Թիւն հրեաներուն:

Որովհետեւ Համաս-ը տեսած էր, որ Արաֆաթ-ին «Ֆաթհ»ը, վերջին շրջաններուն, սկսած էր հրեաներուն հրամանին ենթարկուող և զիջումներու գացող կազմակերպութեան մը վերածուիլ:

Եւ Պաղեստինի մէջ կատարուած վերջին ընտրութիւններուն, ժողովուրդին քուէներուն մեծամասնութեամբ և ամենայն արդարութեամբ Համաս-ը իշխանութեան գլուխ եկած էր:

Բայց, այս արդար ընտրութիւններէն գոհ չեղող և իբր թէ «ժողովրդավար» հրեաները և անոնց խամաճիկները կազմող Արեւմտեան պետութիւնները, իրենց գէնքի և դրամի ուժով խեղդել ուզեցին Համաս-ը: Եւ թիկունք կանգնեցան Ֆաթհ-ին: Եւ ասոր հետեւանքը այն եղաւ, որ Համաս-ի և Ֆաթհ-ի միջեւ խրամատը լայնցաւ: Եւ, ի վերջոյ, այս վիճակը եղբայրասպան կռիւի վերածուեցաւ:

*

* *

Եղբայրասպան պատերազմ ստեղծելը՝ հրեաներուն և Ամերիկացիներուն նոր ռազմավարութիւնն է:

Ո՛՞՞ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆԵԼ՝ ԻՇԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ: ԱՅԼ՝ ՀԱՐԿ Է ԲԱԺԱՆԵԼ, ՈՐ ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՍՏԵՂԾՈՒԻ:

Կը խնդրենք, որ ընթերցողը աչք մը տայ Իսրայէլի հետ սահման ունեցող երկիրներուն:

Անոնք, որ ենթարկուած են Իսրայէլ-ին [առժամաբար] շատ հանգիստ են. ինչպէս՝ Եգիպտոսն և Յորդանանը:

Բայց անոնք, որ տուժած են Իսրայէլի ծաւալապաշտական քաղաքականութենէն և չեն ենթարկուած Իսրայէլին, ինչպէս՝ Պաղեստինը, Իրաքը և Լիբանանը- կը տառապին:

Իրաքն այսօր բաժան-բաժան եղած է: Ամերիկեան լուծին տակ է և քառասային եղբայրասպան պատերազմի մէջ մխրճուած:

Պաղեստինը բոլորէն աւելի տառապողն է. և եղբայրասպան պատերազմի զոհը պիտի ըլլայ:

Լիբանանը նոյնպէս եղբայրասպան պատերազմի վտանգին ենթակայ է: Եւ այս վտանգը, Լիբանանի գլխուն վրայ, Դամոկլեան սուրի նման կախուած կը մնայ:

Եւ անոնք, որ նախկին վարչապետին սպանութեան համար հրեաներուն և Արեւմտեան պետութիւններուն թելադրանքով Սուրիան կ'ամբաստանեն, լաւ կ'ըլլայ, որ քիչ մը Իրաքի և Պաղեստինի այսօրուան ողբերգական վիճակին նային: Եւ մտածեն, թէ ո՛վ օգտուած է ոճիրէն:

* *

15 Մայիս 2007 թուակիր «Նայիրի»ի մէջ, «ԱՄՆ-ի պիտի տրուի՞ «Բ. Առիթ» տիրապետելու Աշխարհագունտին» վերնագրով Մեթր Գասպար Տէրտէրեանին հետաքրքրական, ուսանելի և այժմէական գրութիւնը կարդալու հաճոյքը ունեցանք:

Մեթրը իր այս գրութեամբ կ'ապացուցանէր, որ Ամերիկեան քաղաքականութիւնը ի՛նչ աստիճան անմարդկային և ծաւալապաշտական սկզբունքներու վրայ հիմնուած է:

Պիտի խնդրենք Մեթրէն, որ շարունակէ, նման նիւթերով, աշխատակցիլ «Նայիրի»ին:

Այս գրութեան նիւթը՝ ծագումով Բոլոնացի, Ամերիկեան քաղաքագէտ՝ ZBIGNIEW BRZEZINSKI-ի նորագոյն հրատարակութեան՝ «Երկրորդ Առիթ» խորագրով գիրքին վերլուծումն է:

Մեթր Տէրտէրեանի այս գրութենէն կը տեղեկանանք, որ

(→էջ)

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
 YAZIK OLDU ERMENİ MİLLETİNE.
 ERMENİ MİLLETİNİN GERÇEK HİKAYESİ.
 YIKILAN OSMANLI IMPARATORLUGUNUN SON KURBANI
 ERMENİLER OLDULAR.
 ÇÜNKÜ OSMANLILARIN ISGAL ETTİKLERİ TOPRAKLARDA YASİYAN
 BÜTÜN YERLİ MİLLETLER, HÜRRIYETLERİNE KAVUSTULAR.
 SIRPLAR, ARNAVUTLAR, BULGARLAR MACARLAR, ROMENLER,
 YUNANLILAR VE BÜTÜN ARAP MİLLETLERİ BİRER DEVLET OLDULAR.
 YALNIZ ERMENİLERİN VATANI, OSMANLILAR TARAFINDAN ÇALINDI.
 VE ERMENİ MİLLETİ OSMANLILAR TARAFINDAN
 SOYKIRIMINA UGRATILDI.
 VE 4000 SENELİK ERMENİSTAN TOPRAKLARI UZERİNDE,
 YENİ VE UYDURMA BİR TÜRKİYE DEVLETİ KURULDU.
 İSTE BİR KAÇ CÜMLE İLE ERMENİLERİN VE OSMANLILARIN
 GERÇEK HİKAYESİ.

1908-DE SELANIKLI YAHUDİLERİN VE DÖNME YAHUDİLERİN KURDUKLARI İTTİHAT VE TERAKKİ PARTİSİ ABDUL HAMİDİ DEVİREREK İSTANBULDA İKTİDARI ELE GEÇİRDİ.

YAHUDI VE DÖNME-YAHUDI OLMALARINA RAGMEN BU İTTİHATÇILAR ASIRI TÜRKÇÜ VE TURANCI İDİLER.

VE OSMANLI DEVLETİNİN YIKILMASINA ENGEL OLMAK İÇİN PLANLAR KURDULAR.

BU PLANLARA GÖRE İTTİHATÇILAR BÜTÜN KUVVETLERİNİ ANATOLYADA TOPLAYACAKLAR VE ANATOLYADA YALNIZ MÜSLÜMANLARDAN OLUSAN YENİ BİR DEVLET YARATACAKLARDI.

DÖNME YAHUDİLERİN İDARESİNDE OSMANLI IMPARATORLUGUNDA YASİYAN BÜTÜN MÜSLÜMAN HALKLARI, ARNAVUT, POMAK, BOSNAK, ÇERKEZ, LAZ, KÜRT VE TATARLAR BU YENİ DEVLETİN TEMELİNİ TESKİL EDECEKLERDİ.

İSTE ERMENİ SOYKIRIMI: SELANIKLI DÖNMELEK TARAFINDAN KURULAN İTTİHAT VE TERAKKİ PARTİSİNİN ANATOLYADA YALNIZ MÜSLÜMANLARDAN OLUSAN BİR DEVLET YARATMA PLANININ OLAGAN NETİCESİDİR.

VE BU PLAN, 1914 DÜNYA SAVASININ KARGASALIGINDAN İSTİFADE EDEREK 1915-DE İTTİHATÇILAR TARAFINDAN KORKUNÇ BİR ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİRİLDİ. VE ANATOLYADAKİ BÜTÜN ERMENİLER 4000 SENELİK VATANLARINDAN SÜRÜLDÜLER VE SOYKIRIMINA UGRATILDILAR.

VE ERMENİ SOYKIRIMI SAYESİNDE ANATOLYADA YALNIZ MÜSLÜMANLARDAN OLUSAN VE TÜRKİYE DENİLEN NE OLDUGU BUGÜN BİLE HÂLÂ BELİRSİZ BİR DEVLET YARATILDI.

* * *

VE BUGÜN, TÜRKİYENİN (SÖZDE) TÜRK DENİLEN DEVLET İDARECİLER BU GERÇEKLERİ İNKAR EDİYOR VE "ERMENİ SOYKIRIMI OLMAMİSTİR" DİYORLAR.....

ÇÜNKÜ TÜRKLER, ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETTİKLERİ TAKTİRDE, SONRA NELER OLABİLECEĞİNİ ONLAR ÇOK İYİ BİLİYORLAR. ÇÜNKÜ TÜRKLER, ERMENİ SOYKIRIMINI TANIRSA ANATOLYANIN ELLERİNDEN GİDECEĞİNİ, TÜRKİYE DENİLEN UYDURMA DEVLETİN İSKAMBİL KAGİTINDAN KALELER GİBİ İÇERDEN YIKILACAGINI ÇOK İYİ BİLİYORLAR.

BU KACINILMAZ GERÇEĞİ ARTIK YALNIZ TÜRK DEVLET İDARECİLERİ DEĞİL AYDIN, TÜRKÇÜ, TURANCILAR DA BİLİYOR.

ONUN İÇİN SON ZAMANLARDA BU AYDIN TÜRKÇÜ-TURANCILARIN ETEKLERİ TUTUSMUS, TEHLİKE İSARETİ VERİYORLAR.

ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TARİH PROFÖSÖRÜ ÖMER TURAN BAKIN NE DİYOR "BU BİR GÜC MESELESİDİR. NE KADAR ZAYIF SAK, ERMENİ MESELESİYLE BİZİ ANADOLUDAN ATARLAR.

BU SAYIN PROFESÖRÜN: “BU-BİR GÜÇ MESELESİDİR” DEDİĞİ:

“SAKIN HA, VICDANA GELİP ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETMEYİN. SAKIN HA GERÇEKLER ORTAYA ÇIKMASIN. O ZAMAN BİZİ ANATOLYADAN ATARLAR. INKAR EDİN, İNKÂR EDİN. DEVAMLİ İNKAR EDİN. YANI GÜÇLÜ DURUN” DEMEK İSTİYOR.

* * *

SON ZAMANLARDA TÜRKLER ARASINDA ERMENİ SOYKIRIMI HAKKINDA BİR FİKİR DEĞİŞİKLİĞİ VAR.

ESKİDEN TÜRKLER ERMENİ SOYKIRIMI İÇİN: “TÜRKLER ERMENİLERİ KESMEDİLER. ERMENİLER TÜRKLERİ KESTİ” GİBİ TÜRKLERİN KENDİLERİNİN DE İNANMADIĞI SAFSATLAR İLERİ SÜRERLERDİ.....

SİMDİ İSE VAZİYET DEĞİŞTİ. DÜNYADA BUGÜN 18 ÜLKE ERMENİ SOYKIRIMINI RESMEN KABUL ETMİŞ DURUMDA.

RUSYA-FRANSA-ALMANYA-İTALYA- POLONYA-HOLLANDA, BELÇİKA, KANADA GİBİ 18 DEVLET.

VE ÜSTELİK DE TÜRKİYENİN AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMESİ İÇİN BİR ÇOK AVRUPALI DEVLETLER, TÜRKLERİN ERMENİ SOYKIRIMININ KABUL ETMESİNİ SART KOSUYORLAR.

AVRUPALI DEVLETLERİN ERMENİ SOYKIRIMINI TANIMALARINDA ÇOK MÜHİM BİR DURUM VAR.

AVRUPA DEVLETLERİNDEN DOKUZU: TÜRKLERİN AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE OLMA BASVURUSUNDAN SONRA ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETMİŞLER.

BUNUN MANASI SU: TÜRKİYENİN AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE OLMASI MESELESİ MASAYA GELİRSE, TÜRKİYENİN ÜYELİĞİNE KARŞI OLAN BU DEVLETLER TÜRKLERDEN ERMENİ SOYKIRIMINI TANIMASINI İSTİYECEKLER.

İSTE TÜRKİYE İÇİN ZORLUK BURDA BAŞLIYOR.

TÜRKİYE AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMEK İSTİYOR AMA, ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETMEK İSTEMİYOR. ÇÜNKÜ TÜRKİYE ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL EDERSE ÇOK BÜYÜK TEHLİKELER DOĞABİLİR.

AVRUPA DEVLETLERİ DE BU DURUMU BİLİYORLAR. VE TÜRKİYEYİ AVRUPA BİRLİĞİNE ALMAMAK İÇİN ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETME SARTINI ÖNE SÜRÜYORLAR....

TÜRKİYEDE DE BİR ÇOK AYDINLAR TÜRKİYENİN GERİCİ YOBAZ TEHLİKESİNDEN KURTULARAK, AVRUPALI BİR TÜRKİYE OLMASINI İSTİYORLAR.

BUNUN İÇİN DE BİR ÇOK AYDINLAR TÜRKİYENİN ARTIK GERÇEKLERİ KABUL EDEREK, ERMENİ SOYKIRIMINI TANIMASINI İSTİYORLAR.

FAKAT BİR KİSİMİ TÜRKÇÜ-TURANCI AYDINLAR DA “VATAN ELDEN GİDER BİZİ ANADOLUDAN KOVARLAR” DİYEREK ERMENİ SOYKIRIMININ TANINMASINI İSTEMİYORLAR....

BİZİM İNANCIMIZ DA SÖYLE: TÜRKİYE ENİNDE SONUNDA GERÇEKLERİ KABUL ETMİYE MECBUR OLACAKTIR.

Յ. Չ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐԲ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՔ ԵՂԱՒ ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ:

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ:

ԿՈՐԾԱՆՈՂ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՄՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԶՈՂԸ` ՀԱՅԵՐԸ ԵՂԱՆ:

ՈՐՈՎՅԵՏԵՒ ՕՍՄԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԳՐԱԻԱԾ ՀՈՂԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԳՏՆՈՒՈՂ ԲՈԼՈՐ ԲՆԻԿ ԱԶԳԵՐԸ` ԻՐԵՆՑ ԱՆԿԱՊՈՒԹԵԱՆ ՏԻՐԱՑԱՆ` ՍԵՐՊԵՐԸ, ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ, ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ, ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ, ՌՈՒՄԱՆԱՑԻՆԵՐԸ, ՅՈՅՆԵՐԸ և ԲՈԼՈՐ ԱՐԱԲ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ ՈՐՈՆՔ ՄԷՅ ՄԷԿ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԵՂԱՆ: ՄԻԱՅՆ ՀԱՅԵՐՈՒՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ` ՕՍՄԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ ԳՈՂՑՈՒԵՑԱԻ:

ԵՒ ՀԱՅ ԱԶԳԸ` ՕՍՄԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒԵՑԱԻ:

ԵՒ 4000 ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՅԱՏԱՆԻ ՀՈՂԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ, ԹՈՒՐՔԻԱ ԿՈՉՈՒՈՂ ՆՈՐ

ԵՒ ՇԻՆԾՈՒ ԹՈՒՐՔ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԻՄՆՈՒԵՑԱԻ:

ԱՀԱ, ՄԷԿ ՔԱՆԻ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹԵԱՄԲ,

ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՕՍՄԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ:

1908-թ.ին, Սելանիկցի հրեաներու և դաւանափոխ հրեաներու կողմէ հիմնուած ITTIHAD VE TERAKKI կուսակցութիւնը` Ապտիլ շամիտը գահընկեց ընելով Պոլսոյ մէջ, իշխանութիւնը ձեռք անցուց:

Չրեայ և դաւանափոխ չրեայ ըլլալով հանդերձ, այս իթթիհատականները ծայրայեղ թրքամու և Թուրանական էին:

Եւ Օսմանեան կայսրութեան կործանման արգելք ըլլալու համար, անոնք ծրագիրներ պատրաստեցին:

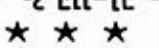
Այս ծրագիրներուն համաձայն` իթթիհատականները իրենց բոլոր ուժերը Անաթոլիոյ մէջ պիտի կեդրոնացնէին և հոն միայն, իսլամներէ կազմուած, նոր պետութիւն մը պիտի ստեղծէին: Եւ դաւանափոխ հրեաներուն իշխանութեան ներքեւ, Օսմանեան կայսրութեան մէջ ապրող բոլոր իսլամ ժողովուրդները` Ալյան, Բոմակ, Պոշնակ, Չերքէզ, Լազ, Քիւրտ և Թաթարները այս նոր պետութեան հիմերը պիտի կազմէին:

Ահա՛ թէ ինչու, հայկական ցեղասպանութիւնը այս Սելանիկցի դաւանափոխ հրեաներուն կողմէ կազմուած "ITTIHAD VE TERAKKI" կուսակցութեան, Անաթոլիոյ մէջ միայն իսլամներէ կազմուած նոր պետութիւն մը ստեղծելու ծրագրին բնական հետեւանքն էր:

Եւ այս ծրագիրը, 1914-թ.ի Համաշխարհային պատերազմին խառնաշփոթութենէն օգտուելով, իթթիհատականներուն կողմէ ահուելի վայրագութեամբ իրագործուեցաւ:

Եւ Անաթոլիոյ բոլոր հայերը, իրենց 4000 տարուան հայրենիքէն աքսորուեցան և ցեղասպանութեան ենթարկուեցան:

Եւ «Շնորհիւ» այս հայկական ցեղասպանութեան, Անաթոլիոյ մէջ միայն իսլամներէ կազմուած և Թուրքիա կոչուած և մինչեւ այսօր ալ իր ի՞նչ ըլլալը անորոշ եղող պետութիւն մը ստեղծուեցաւ:

Եւ այսօրուան Թուրքիոյ [Իբր Թէ] Թուրք կոչուող պետական իշխանաւորները այս իրականութիւնները կ'ուրանան, և «Հայկական ցեղասպանութիւն չէ եղած» կ'ըսեն:

Որովհետեւ Թուրքերը շատ լաւ գիտեն, որ եթէ ցեղասպանութիւնը ընդունին, ասոր հետեւանքները ինչե՛ր պիտի ըլլան:

Որովհետեւ Թուրքերը շատ լաւ գիտեն, որ եթէ ցեղասպանութիւնը ընդունին, Անաթոլիան ձեռքերնէն սիտի երթայ և Թուրքիան, խաղաթուղթէ աշտարակի նման, փուլ պիտի գայ:

Այս անխուսափելի իրականութեան այլեւս ոչ միայն Թուրք պետական իշխանաւորները տեղեակ են, այլեւ` քիչ թէ շատ գիտակից թրքամուլ-Թուրանականներն անգամ գիտեն:

Այս պատճառաւ, վերջին շրջաններուն, այս թրքամուլ-Թուրանականները իրար անցած, ահազանգ կը հնչեցնեն:

Անգարայի Միջին Արեւելքի Թեքնիք համալսարանի սլամութեան ուսուցիչ Փրոֆ. ÖMER TURAN նայեցէք, թէ ի՛նչ կ'ըսէ.— «Այս՝ զօրութեան հարց է: Եթէ տկար ըլլանք՝ մեզ Անաթոլիայէն դուրս կը նետեն»:

Այս յարգարժան Փրոֆեսորը «Այս՝ զօրութեան հարց է» ըսելով, հետեւեալ գաղափարները կը յայտնէ.

«Չըլլայ, թէ խղճահարութեան գալով հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունիք: Չըլլայ, թէ իրականութիւնները մէջտեղ հանէք: Այն ատեն մեզ, Անաթոլիայէն դուրս կը նետեն: Ուրացէ՛ք: Ուրացէ՛ք: Տեւաբար ուրացէ՛ք: Զօրաւոր կեցէ՛ք»:

★ ★ ★

Վերջին շրջաններուն, Թուրքերուն մէջ, հայկական ցեղասպանութեան մասին մտածելակերպի փոփոխութիւններ կը տեսնուին: Ասկէ առաջ Թուրքերը, հայկական ցեղասպանութեան մասին սապէս կ'ըսէին.— Թուրքերը չէ, որ հայերուն ջարդեցին: Հայերն են, որ Թուրքեր ջարդած են»:

Իրականութեան մէջ՝ այս ճաբատուներուն Թուրքերն ալ չէին հաւատար:

Միջոցաւ հիմա կացութիւնը փոխուած է:

Այսօր աշխարհի մէջ 18 սլետութիւն, հայկական ցեղասպանութիւնը սլաշտօնասլաշտ ծանցցած են. Ռուսիա, Ֆրանսա, Գերմանիա, Իտալիա, Լեհաստան, Նիւ Զիլանտա, Պելժիքա, Գանատա— և այլն՝ աւելի քան 18 սլետութիւններ:

Եւ աւելին՝ շատ մը եւրոպական սլետութիւններ, Թուրքիոյ եւրոպական Միութեան անդամակցութեան համար, հայկական ցեղասպանութեան անոր կողմէ ընդունուիլը պայման դրած են:

Եւրոպական սլետութիւններուն կողմէ հայկական ցեղասպանութիւնը ծանցնալու հարցին մէջ, շատ կարեւոր իրավիճակ մը կայ: Հայկական ցեղասպանութիւնը ծանցող 9 սլետութիւններ, Թուրքիոյ կողմէ եւրոպական Միութեան անդամակցելու դիմումի ներկայացումէն յետոյ է, որ հայկական ցեղասպանութիւնը ծանցցած են: Այս իրավիճակը սասլաշտ կը բացատրուի:

Եթէ Թուրքիոյ եւրոպական Միութեան անդամակցութեան հարցը սեղանի վրայ գայ, Թուրքերուն եւրոպական միութեան մէջ մտնելուն հակառակ եղող սլետութիւնները, Թուրքերուն հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունիլը սլետի պահանջեն:

Թուրքիոյ համար դժուարութիւնը այս կէտէն կ'սկսի:

Թուրքիան եւրոպական Միութեան մէջ մտնել կ'ուզէ: Բայց հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունիլ չուզեր: [Որովհետեւ Թուրքիա գիտէ, որ եթէ հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունի, իրենց համար ի՛նչ մեծ վտանգներ կրնան ստեղծուիլ]:

Եւ եւրոպական սլետութիւնները այս կացութենէն տեղեակ են, և Թուրքիան եւրոպական Միութեան մէջ չառնելու համար, Թուրքիոյ կողմէ հայկական ցեղասպանութեան ընդունուիլը պայման կը դնեն:

★ ★ ★

Թուրքիոյ մէջ շատ մը լուսամիտ անձեր, Թուրքիան յետամնաց և մոլեռանդ կրօնականներու վտանգէն ազատելու համար, Թուրքիոյ եւրոպական Պետութիւն մը դառնալը կը փափաքին:

Այս հեռանկարով շատ մը Թուրք մտաւորականներ, Թուրքիոյ իրականութիւնները այլեւս ծանցնալը և հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունիլը կը պահանջեն:

Բայց ուրիշ Թրքամուլ Թուրանականներ և ուրիշներ ալ, «Երկիրը մեր ձեռքէն կ'երթայ, մեզ Անաթոլիայէն կը վռնտեն» ըսելով, հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունելուն բացարձակասլաշտ հակառակ են:

Մենք ալ կը հաւատանք որ Թուրքիան, ի վերջոյ, այս իրականութիւնները սլետի ստիսլուի ընդունիլ:

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ՀԻՄՆՈՒԱԾ [ԻՐ ԹԷ] ԱԶԱՏ... (Շար. էջ 2-էն)

Զ. Պրզեզիդենտի իր այս գիրքին մէջ «Համաշխարհային տասը անկիւնադարձային փոփոխութիւններ» կը ներկայացնէ՝ որոնք կենսական էին «Ամերիկեան աշխարհակալութեան» համար:

Մենք այստեղ պիտի նշենք միայն՝ Զ. Պրզեզիդենտի-ի համաշխարհային վեցերորդ փոփոխութեան մասին մեր գաղափարները՝ որոնք Չեչենիոյ պատերազմին կը վերաբերին:

Ամերիկացին ցաւ կը յայտնէ, որ «Ամերիկեան վարչութիւնը, նախագահին ապիկարութեան հետեւանքով, չկորցաւ աւելի արդիւնաւէտ կերպով օգտագործել Չեչենիոյ պատերազմը»:

Մերին այս գրութեան շնորհիւ շատ աւելի կը հիմնաւորուին 12 Յուլիս 2005-թ.ին, «Նայիրի»ի մէջ Պրզեզիդենտի-ի մասին գրուածները:

Այստեղ օգտակար կը նկատենք մէջբերելը 12 Յուլիս 2005-թ.ի «Նայիրի»ին մէջ լոյս տեսած Պրզեզիդենտի-ին ո՛վ և ինչ գաղափարի ծառայող անձնաւորութիւն մ'ըլլալը բացատրող մեր գրութիւնը:

**ԱՀԱ՛, ԱՅՍ ՄԱՐԴԱՀՐԷՇ
ԲՈԼՈՆԱՅԻ ԶՊԻԿՆԻԻ ՊՐԶԵԶԻՆՍՔԻՆ Է,
ԲՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆ...**

...11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2001-Ի NEW YORK-Ի
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ,
23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2002-Ի ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՕԲԵՐԱՅԻ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ,
11 ՄԱՐՏ 2004-Ի ՄԱՏՐԻՏԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ,
3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2004-Ի ՌՈՒՍԻՈՅ ԲԵՍԼԱՆ ՔԱՂԱՔԻ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ,
ԵՒ ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐ ԱՌԱՋ՝ 7-7-2005-Ի ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ
ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ...
ԵՒ ՇԱՏ ՄԸ ՌԻՐԻՇ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ...
ՈՐՈՎԼԵՏԵԻ ZBIGNIEW BRZEZINSKI-Ն Է, ՈՐ ԻՐ
ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ 1977-1981-Ի ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՃԻՍԻ ՔԱՐԹԸՐ-Ի, ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
ՔԱՆԴԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾԱՅՐԱՅԵՂ ԻՍԼԱՄ
«ՍՈՒՃԱՀԻՏ»ՆԵՐԸ ՎԵՐԱԿԱԶՄԵԼՈՒ, ՄԱՐԶԵԼՈՒ
ԵՒ ԶԻՆԵԼՈՒ ՍԱՏԱՆԱՅԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԱՌԱԾ ԷՐ:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Բայց քաղաքական պայմանները, միշտ ու տեսարար կը փոխուին: Նաեւ՝ պետութիւններու ռազմավարութիւնն ալ:

1978-1981-թ.ին Ամերիկայի նախագահ Միմի Քարթըրի խորհրդականը եղող, ծագումով Բոլոնացի Zbigniew Brzezinski-ին մեր համոզումով՝ աշխարհը կործանումի տանող որոշում մը առաւ՝

«Սովետական Միութիւնը քանդելու համար, անոր շուրջ գտնուող իսլամ երկիրներէ ներս, ծայրայեղ իսլամական մոլեռանդական շարժում ստեղծել»:

Եւ այս նպատակով ամերիկացիները սկսան, իրենց խամահիկները եղող շատ մը իսլամական երկիրներու մէջ, ծայրայեղ իսլամ գործակալներու խմբակներ վերակազմել, մարզել և զինել:

Այս մէկը եղաւ ամերիկացիներու ձեռամբ, իսլամ «Մուճահիտ»ներու շարժման սկիզբը [Այս մասին տես՝ «Նայիրի» 19-10-2005 թիւը]: 2004

Բոլորիս ծանօթ է, թէ Սովետները որքան մեծ թիւով զոհեր տուին Աֆղանիստանի մէջ՝ ամերիկացիներուն մարզած և զինած Մուճահիտին-ներուն զէնքերով:

Եւ 1991-թ.ին Սովետ Միութիւնը կործանեցաւ:

Բայց, ծայրայեղ իսլամական «Մուճահիտ»ներու շարժումը իր գոյութիւնը շարունակեց: Որովհետեւ իսլամներուն մէջ, ծայրայեղ մոլեռանդութեան սերմերը տարածուած էին այլեւս: Ու նաեւ, մոլեռանդ իսլամները, դեռ կառուարելիք շա՛տ «սլաւտականութիւններ» ունէին:

Սովետական Միութիւնը քանդուած էր: Բայց, մինչ այդ, ամերիկացիներուն համար, ուրիշ վտանգ մը մէջտեղ ելած էր՝ «Եւրոպական Միութիւնը», որ Սովետ Միութեան չափ, նոյնիսկ ասկէ ատելի մեծ «փորձանք» մըն էր Մ. Նահանգներուն գլխուն: Եւ ամէնէն կարելորը՝ Սիոնիստական սադայելական ծրագիրներուն համար, Եւրոպային, Մերմակ ցեղին և Քրիստոնէութեան քանդուիլը պէտք էր:

Բայց ամերիկացիները չէին գիտեր, որ ծայրայեղ և մոլեռանդ իսլամներուն համար, իրենցմէ չեղողը [այսինքն՝ իսլամ չեղող ամէն անձ] Քալֆիր, կեաւոր է: Այդ իրենցմէ չեղողը ո՛վ որ ալ ըլլար՝ Ռուս, Եւրոպացի կամ Ամերիկացի-բոլորն ալ «Կեաւոր» էին:

Եւ ասոր հետեւանքը եղաւ՝ 11 Սեպտեմբեր 2001-ի Նիւ Եորքի մեծ աղէտը: Եւ Ամերիկացիները այս աղէտէն օգտուելու կերպը գիտցան: Իբր թէ անսրբակիչները սլիսի «սլատեան» ըսելով՝ գրաւեցին Աֆղանիստանը և Միջին Ասիոյ երկիրները:

«Նայիրի» 12 Յուլիս 2005-թ.

**

Յովհաննէս-Պօղոս Բ. և Զ. Պրզեզիտքի երկու բոլոնացիներ են, որոնք թշնամի էին թէ՛ Սովետներուն և թէ՛ Ռուսերուն:

Այս երկու բոլոնացիները ամէն բան ըրին իրենց կեանքին մէջ, որ Սովե-

տական Միութիւնը կործանի: Եւ՝ յաջողեցան:

Բայց երկուքն ալ այսքանով չգոհացան: Եւ շարունակեցին աշխատանքը՝ Ռուսիան կործանելու համար:

Երկուքին ալ կեանքի պատմութիւնները լի են հակառուսական սադրիչ գործունէութիւններով:

Անոնց այս թշնամութեան պատճառը [իբր բոլոնացի և կաթողիկէ] իրենց պատմական արմատներուն մէջ պէտք է փնտռել:

Հակառակ, որ բոլոնացիները Սլաւ ցեղին կը պատկանին՝ իրենց կրօնական դաւանութեան պատճառաւ տեւապէս վտանգաւոր թշնամիները եղած են Ռուս ազգին, ամբողջ պատմութեան ընթացքին, դժբախտաբար: Եւ նոյնիսկ գործակցած են թուրքերուն հետ՝ Ռուսերուն դէմ:

Բոլոնացիները ապերախտ Ազգ մըն են: Միշտ վնաս հասցուցած են Ռուսերուն:

Նոյնիսկ, հիմա, իրենց հողերուն վրայ, հակահրթիռային արդիական խարիսխներ հաստատելու արտօնութիւն տուած են Ամերիկացիներուն, կրկին ու դարձեալ Ռուսերուն դէմ իրենց սնուցած դարաւոր թշնամութեան պատճառաւ:

**Մ Ե Ծ Ի Տ Ա Ն Ն Կ Ի Լ Ի Կ Ի Ո Յ Կ Ա Թ Ո Ղ Ի Կ Ո Ս Ո Ւ Թ Ե Ա Ն
Ն Ա Խ Ա Ձ Ե Ռ Ն Ո Ւ Թ Ե Ա Մ Բ ...**

«ՆՈՐ ԿԻԼԻԿԻԱ» ԳԻՒՂ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԷՋ

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Հոգաբարձուներու Խորհուրդի 16-րդ նիստի բացումը տեղի ունեցաւ Երեքշաբթի 19 Յունիս 2007-ին, Երեւանի մէջ, նախագահութեամբ Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի: Յանուն Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. կաթողիկոսի, Հիմնադրամի սոյն նիստին ներկայ գտնուեցաւ Գերշ. Տ. Սեպուհ Արք. Սարգիսեան, Առաջնորդ Թեմիանի Հայոց թեմի:

Սրբազանը խօսք առնելով, Վեհափառ Հայրապետին ողջոյնները հաղորդեց Հանրապետութեան նախագահին և ներկայ ժողովականութեան: Ապա, ան ուրախութեամբ յայտնեց, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը նախաձեռնած է «Նոր Կիլիկիա» գիւղի շինութեան Ղարաբաղի մէջ, որուն շինարար աշխատանքներուն և նվաճման ներդրումին իրենց մասնակցութիւնը սլիտի բերեն Կիլիկեան Ս. Աթոռի հովանաւորութիւնը վայելող բոլոր թեմերը:

Յայտնենք, թէ Հիմնադրամը այս տարի կ'ամբողջացնէ իր 15-ամեակը, և Հայաստանի Նախագահին արժեւորումով, արդիւնաւէտ գործունէութիւն ծաւալած է անցող տարիներուն: Ժողովի բացման ընթացքին, Նախագահ Քոչարեան սյարգեւատրեց 10 Սփիւռֆահայ բարերարներ:

Այս առթիւ հանդիմով իմացանք, որ «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Հոգաբարձուներու Խորհուրդի անդամ նշանակուած է Գանատարնակ (նախկին լիբանանահայ) սզգային Պրն. Արա Պոյանեան:

«Նայիրի» կը շնորհաւորէ իր բարեկամ-ընթերցող Պրն. Արան և կը մաղթէ իրեն արդիւնաւէտ ծառայութիւն Հիմնադրամի Հոգաբարձուներու Խորհուրդէն ներս:

ԼԻՔԱՆԱՆ ԵՒ ԻՐ ԳՈՂԳՈՒԹԱՆ... (Շար. էջ 1-էն)

Տիրող կարծիքն այն է, որ Արեւմուտքին Նոր Գաղութարարները, Համաշխարհայինացումն ու ռազմավարները Լիբանանը կ'ուզեն կամ արդէն մեկնակէտ-յեւնարանի վերածած են իրենց նուաճողական ախորժակը, շահածարաւ որկորը յագեցնելու համար: Ուրկէ մեկնելով կը ջանան ընդլայնել և նորատիպ գաղութատիրութիւն հաստատել Մերձաւոր և Միջին Արեւելքի վրայ, ունելի գործածելով իրենց ծառայութեան կոչուած մանր գործօններ: Երբայական տէրութիւնը ունենալով գլխաւոր խարխիս:

Ժամանակը պիտի ամբողջութեամբ փողագործէ հիւսիսային Լիբանանի սա ողբերգութեան մութ ծալքերը, որուն կապակցութեամբ փութկոտ հետեւութիւններ կը կատարուին, աջ ու ահեակ մատնացոյց կ'ընեն մեղաւոր: Բայց ոչ մէկ վերջնական համոզիչ և ապացոյց դեռ չեն կարկայացուցաւ: Մօտիկ ապագան լոյսի կը բերէ բուն ճշմարտութիւնը:

Ի պատասխան անոնց որոնք «ամէն քարի տակ» Սուրիան կը տեսնեն, դրացի տէրութեան պաշտօնական բանբերը ըսաւ... Առանց հետաքննութեան արդիւններուն սպասելու, տեղեկանալու նման ամբաստանութիւններ կատարելը կը ծառայէ քաղաքական այն կողմերուն որոնք չեն ուզեր Լիբանանի գերագոյն շահերուն իրականացումը: Այս մթնոլորտի մէջ սուրիացի աշխատաւորներ ենթարկուած են թշնամական վերաբերումներու: Պատասխանատուութիւնը պարտին ստանձնել մեր դէմ անհիմն ամբաստանութիւն կատարողները»: Որո՞ւ համար գաղտնիք է, որ Արեւմուտքին աչքին Սուրիա, Իրան և իրենց բարեկամները... փուշեր են:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՅԻՇՈՂՈՒԹԵԱՆ ԿՈՐՈՒՍՏ... (Շար. էջ 5-էն)

Նրանք աւելի ծանր յանցանք են կատարում սեփական ժողովրդի առջեւ, նրանից թաքցնելով ամբողջ ճշմարտութիւնը, հենց նաեւ թուրք ժողովրդի նկատմամբ Երիտթուրքերի կազմակերպած ահաւոր ողբերգութեան մասին: Երիտթուրքերի նորօրեայ յետնորդները ոչ միայն իրենց արարքով խորացնում են թուրքիայի ճակատի սեւ խարանը, այլեւ խաբում են սեփական ժողովրդին, առեւանգելով ժողովրդի յիշողութիւնը, նրան զրկում պատմական յիշողութիւնից: Իսկ պատմութիւնն ու ժամանակը, ինչպէս յայտնի է՝ դաւան ու խիստ դատաւոր է այդպիսիների նկատմամբ:

Վերջապէս, էնվերի աճիւնի տեղափոխումով թուրքական հողը դատապարտուեց մի նոր խայտառակութեան, թուրքիայի կառավարողների կամքով դառնալով մարդկութեան դէմ յանցանք կատարած և մարդկութեան նզովքին արժանացած հրէշների վերջին ապաստանը:

Ի հարկէ, ամէն մի երկիր ինքն է պատասխանատու, թէ իր հողը ինչով է պանծացնում և ինչով՝ խայտառակում: Թուրքիայի կառավարող շրջանակները էնվերի աճիւնը տեղափոխելով ընտրեցին երկրորդ միջոցը: Դա իրենց գործն է:

Բայց մեր համոզմամբ մարդկային քաղաքակրթութեան նոր, երրորդ հազարամեակի շեմին, թուրքական կառավարիչների այդ խայտառակ քայլը դաժան մարտահրաւէր է՝ նետուած աշխարհին և մենք յուսով ենք, որ ինչպէս դարասկզբին, այնպէս էլ հիմա բոլոր երկրների հումանիստ գործիչները հանդէս կը բերեն միասնական կամք ու վճռականութիւն, ստիպելով իրենց կառավարութիւններին Փանթուրքիզմի գաղափարախօսների հետու գնացող նպատակների առջեւ ամուր պատնէջ ստեղծելու համար:

Այլապէս վաղը ուշ կը լինի: Հակառակ դէպքում սրգէն սաղմնաւորուած էնվերներն ու հիւլերները 21-րդ դարի սկիզբին մարդկութեանը կը կանգնեցնեն անկանխատեսելի իրողութեան առջեւ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 92 ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՏԷՐ ԶՕՐ
ԳԷՈՐԳ ԳԻՐԻՃԵԱՆ

Այս տարի եւս, Յովսէփ Աշնեանի փոխադրական Գրասենեակը՝ «Աշնեան Թուրգ», հաւատարիմ իր սովորութեան, գնահատելի հետեւողականութեամբ և ի յարգանք Ապրիլեան Մեծ Եղեռնի նահատակներուն, անոնց անմոռաց յիշատակիս, կազմակերպեց Խլխ ազնացութիւն դէպի Տէր Զօր, մեր ժողովուրդի անշիրիմ և բացօդայ մէկ հաւաքական գերեզմանը եղող Մարկատէ:

«Նայիրի» թերթի կողմէ սպարոականութիւն տրուած էր ինծի, իմբագրութեան կողմէ, որ իբր թղթակից մասնակցիմ այս երթին: Հանդիմով ու երկիրդած սյաւորաստականութեամբ կատարեցի պարականութիւնս, մնալով շնորհակալ թէ՛ «Աշնեան հիմնարկութիւն»ին և թէ՛ թերթի Տնօրէնութեան:

Անցողակի ըսեմ, որ «Նայիրի»ի և Պրն. Աշնեանի միջեւ օգուակար գործակցութիւն կ'ընթանայ տարիներէ ի վեր: Ճամբորդական գրասենեակին ձեռնարկները միշտ արձագանգուած են թերթին կողմէ, մանաւանդ՝ քաջայերուած:

Հանելի է հաստատելը նաեւ, որ մանաւանդ Ապրիլ 24-ի տարեդարձներու առթիւ, Լիբանանէն դէպի Տէր Զօր իմբային մեկնումները երթալով աւելի բազմամարդ և յանախակի կը դառնան: Ինչ որ «Նայիրի»ի մաղթանքն եղած է: Կը յիշեմ որ անցեալ տարի, թերթին աշխատակիցներէն Պրն. Արտաշէս Գույումեան որ մաս կազմած էր «Աշնեան Թուրգ»ի խումբին և այցելած Մարկատէ, իր տպաւորութիւնները «Նայիրի»ին տուաւ երկար յօդուածաշարով մը: Անոնցմէ մէկուն մէջ ան մաղթած էր, որ հայկական ցեղասպանութիւնը խորհրդանշուլ իւրաքանչիւր Ապրիլ 24-ի առթիւ, լիբանանահայ ուսանողներու հաւաքական ուխտագնացութիւններ կատարուին դէպի Տէր Զօր: Ուրախալի է ըսելը, որ այս «Զայնը» լսուած ըլլալու է, քանի որ անցեալ Ապրիլ 24-ին ուսանողական երթեր կատարուեցան դէպի Մարկատէ:

Ուրեմն... նախկիններուն պէս մեր խումբն ալ, Պրն Յովսէփ Աշնեանի գլխաւորութեամբ և իր հաստատութեան սուջեւէն, շքեղ օթօսլիսով մը ճամբայ ելաւ երեկոյեան:

Ա. շարք, ճախէն աջ՝ Տիկ. Խաչատուրեան, Տիկ. Մարօ Զեօրէմեան, Տիկ. Միրէյ, Տիկ. Վրէժուհի Փափազեան, Երեցկին Այտա Քերթեզեան: Բ. շարք՝ ճախէն աջ՝ Սարգիս Խաչատուրեան, Յովսէփ Աշեան, Արժ. Տ. Մեսրոպ Քհնյ. Քերթեզեան, Գեորգ Գիրիմեան, Յարութիւն Գարասյանազեան, Սահակ Պասբաւեան:

Ուխտագնացներու խումբին մէջ էր Աշրաֆիյէի Սրբ. Յակոբ եկեղեցւոյ հովիւ՝ Արժ. Տ. Մեսրոպ Քհնյ. Քերթեզեան, որուն աղօթք-Պահպանիչով ու իրախուսիչ խօսքերով մեր խումբը ճամբայ ելաւ:

Հասանք Հալէպ գիշերուան ժամը 9-ին: Կարճատեւ պտոյտ մ'ըրինք քաղաքին մէջ, փոքր խմբակներու բաժնուած և ապա աղօթեցինք և մոմ վառեցինք, Նախախընամութենէն խնդրելով ապաւեն ու գուք, որ մեր ուղեւորութիւնը անցնի անփորձանք և ապահով, որ մեր ուխտը կատարենք հանդէպ մեր նահատակներուն:

Ապա եղանք ճաշարան, ուր մեզի յատկացուած սեղանները արդէն մեզ կը սպասէին տարբեր համադրամներով: Հոն կար հայկական նուագախումբ ու երգիչ: Ընթրիւք անցաւ հաճելի: Սակայն չէինք կրնար աւելի յամենալ: Օթօպիւսը մեզ կը սպասէր: Անցանք մեր տեղերը և շրջելէ յետոյ Սուրիոյ հիւսիսային մայրաքաղաքին գլխաւոր փողոցներէն, ուղղութիւն բռնեցինք Ռաֆֆան և այնուհետեւ՝ դէպի Տէր Զօր, ուր հասանք շատ ժամեր ճամբորդելէ ետք:

Եփրատ գետի սփին, Ապրիլ 24-ի առաւօտուն, մեր նահատակներու ոգիներուն հետ հաղորդուելու պահը: Կ'աղօթէ նահատակներուն հոգիներուն համար Տ. Մեսրոպ Քհնյ. Քերթեզեան, հոգեւոր հովիւ Աշրաֆիյէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ:

Արշալոյսի առաջին շուրջը եղան մեզ դիմաւորողը: Մեր հիւրանոցը կը գտնուէր տեղւոյն հայկական եկեղեցիին դիմաց: Նախանշեցինք և գացինք եկեղեցի: Հոս եւս ըրինք աղօթք, վառեցինք մոմ և վերադարձանք սլանդոկ, որ գոնէ

կարճատև հանգիստ առնենք: Ամբողջ գիշերը նամբորդած ըլլալով՝ պէտք ունէինք ֆունի և թարմանալու:

Ըսեմ, որ Տէր Զօրը... երբեմնի խեղճուկ գիւղաֆաղաքը չէ: Արդիական կա-

ռոյցներ շատ ունի: Հողագործական կեդրոն է այժմ, ուր կը գործեն առևտրական ընկերութիւններ: Գիւղատնտեսութիւնը շատ զարգացած է այստեղ, արտերը՝ բերքառատ են: Հողամշակութիւնը կը կատարուի արդիական մեթոտներով:

Տեղւոյն հայկական եկեղեցին գողտրիկ կառոյց մըն է, հայկական ոճով շինուած, ինչպէս՝ գրեթէ մեր բոլոր եկեղեցիները: Այս ինքնատիպ շինութեան գեոնայարկը կայ թանգարան մը ուր, ապակեփեղկերու ետին դասուած կը մնան հայ նահատակներու մասունք-ոսկորներ: Պատերու վրայ կան Արեւմտեան Հայաստանի - Կիլիկիոյ հայկական կամ հայաբնակ ֆաղաֆ-գիւղ-աւաններու նկարներ: Ինչպէս՝ Այնթապ, Խարբերդ, Մարաշ, Կեսարիա եւայլն... Հայու քրտինքով ու բազուկով կառուցուած ու շէնացուած բնօրրաններ՝ որոնք յափշտակուած կը մնան դե՛ռ մինչեւ այսօր, մինչ անոնց տէր-բնակիչներէն ոմանց մասունքները ցուցադրուելը են հոս և... Արդարութիւն կը խնդրե՛ն:

Մեր ժողովուրդը չէ յուսահատած սակայն: Կը մնայ պահանջատէր: Ամբողջ աշխարհի երեսին, մանաւանդ՝ յափշտակիչ թուրքին և զինք անցեալին ու դեռ այսօր սլաշտսլանող Արեւմտեան տէրութիւններուն երեսին կը սյոռայ... Մերն են այդ հողերը: Արդարութիւն կը պահանջենք... մեզմէ իլուած արիւնին, կեանքերուն ու նիւթական անհաշիւ հարստութեանց ու ոգեղէն արժէքներուն փոխան... և մենք համոզուած ենք, որ ինչքան ալ ժամանակը թաւալի՝ պիտի չմոռանանք մեզի պատճառուած տառապանքը: Պիտի չթուլանայ մեր պահանջատիրական սլաշտը»:

Յաջորդ օր գացինք, երկիւղած ու մտամփոփ՝ Մարկատէ: Լայնատարած անասլատ, որուն մէկ մասին, բլրակի վրայ կառուցուած է մատուռ, ուր «Հայր Մեր» մը արտասանեցինք, ըրինք սրտարուխ աղօթք, մում վառեցինք և հաղորդուեցանք մեր նահատակներուն ոգիներուն հետ:

Ապրիլի 24-ին, գլխաւորութեամբ Տէր Մեսրոպի, գացինք Եփրատ գետ, այն մասը ուր կառուցուած երկաթեայ կամուրջը, գաղութարար տէրութիւններու բանակայիններուն կողմէ, դեռ կը տոկայ:

Եփրատի գլխաւոր հունը կամբջող այս վայրին մէջ հոգեհանգիստի արարողութիւն կատարուեցաւ: Տարօրինակ, զարմանալի զգայնութիւններ ունեցանք այդ սլառուն: Ինձի այլպէս թուեցաւ, որ մեր նահատակներուն օգնութիւն խնդրող, աղաչական ձայները կը լսեմ: «Մեզ մի մոռնա՛ք», «Մեր վրէժը առէ՛ք... հայ մնալով և հայ մեծցնելով ձեր գաւակները...» և նման ձայներ կը հասնէին կարծես ականջիս: Եւ դեռ սա խօսքը. «Այսօր չարիք թէ մոռանան մեր որդիք... ամբողջ աշխարհն իրենց կարգայ նախատինք»:

Հոս եւս, աղօթեցինք և մտովի նորոգեցինք մեր հաւատարմական ուխտը, որ պիտի շարունակենք սլաշտը մինչեւ ձեռքերումը արդար փոխհատուցման... և մեր հողերը... բոլորէն առաջ:

Ըլլալով «Նայիրի»ի համեստ բարեկամ- երբեմն ալ աշխատակից (հազուադէպ), ջերմ ընթերցող մը Պրն. Յովհաննէս Զիլինկիրեանի սփանջելի գրութիւններուն, խորունկ սէր, հիացում և անչափ յարգանք ունեցած եմ յատկապէս նահատակ Ռուբէն Սեւակի հանդէպ:

Մտադրած էի, ես ինձի, ներշնչուած թունդ ազգասէր այս բանաստեղծին հայրենանուէր քերթուածներու ընթերցումէն և մանաւանդ սրտանմլիկ ու հերոսական նահատակութեան մանրամասներէն զորս կարդացեր էի «Նայիրի»ի մէջ, գրել սրտաբուխ խօսք մը տաղաչափեալ և զայն կարդալ այս ուխտագնացութեան վայրին մէջ:

Որով, երբ խմբուած էինք կամուրջին վրայ որուն տակէն կը հոսի Եփրատը (որքան ալ տարօրինակ թուի ըսեմ), առանց հետս եղողներուն զարմանքը վրաս կեդրոնացուցած ըլլալուս համար որեւէ անյարմարութիւն զգալու, կիսաձայն ըսի մօտս գտնուողներուն, որ նահատակ Ռուբէն Սեւակի և անոր մէջէն մեր բոլոր նահատակներուն հոգիներուն ուղղուած յարգանքի արտայայտութիւն մը սլիտի ունենամ: Եւ անշուշտ՝ բարձրաձայն արտասանեցի գրութիւնս զոր գրած եմ դեռ 1995-թ.ին:

Ձեմ գիտեր. աւելի շատ ե՞ս յուզուած էի թէ ունկնդիր ուխտաւորները, որոնք իրենց ձեռքերուն ունեցած ծաղիկները նետեցին Եփրատի հանդարտ հոսող ջուրերուն, սիրազեղ ու թախծալից մտածում մը ընկերացնելով անոնց:

Հետեւեցայ իրենց: Ձեռքիս ծաղկեփունջը յանձնեցի Եփրատին մրմնջելով.— Մեր բոլոր նահատակներուն ի սէր և ի յիշատակ»: Իսկ առանձնացուած մեխակն ալ նետեցի ըսելով.— Քեզի համար՝ յաւերժալոյս Ռուբէն Սեւակ: Դուն, էու հաւատարմութիւնդ ուզեցիր ժառանգ թողուլ յետնորդ սերունդին: «Մենք սլիտի գոհուլինք, որ գալիք սերունդին օրինակ ըլլանք».— ըսիր: Այո. էու հերոսի կերպարդ օրինակ է մեզի այսօր: Մենք հաւատարիմ ենք էու մաղթանք-պատգամին: Քու նուիրումի ոգիդ, հայրենասիրութիւնդ, խիզախութիւնդ և անկուորում հաւատդ. Ազգիդ յաւերժութեան հանդէպ է՝ և սլիտի մնայ ներշնչումի աղբիւր ներկայ ու գալիք բոլոր հայ սերունդներուն: (→ էջ 11)

ՅԱԻԵՐԺԻ ԶԱՄԲՈՐԴԸ
 (ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ
 80-ԱՄԵԱ ԿԻՆՅ)

« ԱՐԻԻՆ – ՀԵՂԵՂ ՅՈՐԴԵՑ ԱՅՍ ՍՈՒՐԲ ՉՈՐԵՐԷ, ԲԱՅՑ
 ԶԻ ՓԱԽԻՍ, ՓԱՐԷ ԵՐԿՐԻԴ ԶԱՅՆ ՍԻՐԷ, ՀՈՂԻԴ ՎՐԱՅ
 ԳԵՐԻ ՄԻ ԸԼԼԱՐ. ԱՅԼ ՏԻՐԷ... »

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

Մեր Մեծ, անմահ Ռուբէն Սեւակ,
 Եղար հայոց Գիսաւոր աստղ,
 Ճակտիդ կրեցիր լուսէ պսակ,
 Հայութեան հերոս քաջ նահատակ:
 Զուգեցիր երբեք փառք, մեծարանք,
 Ընտրեցիր դուն ճշմարիտին ճամբան,
 Զործեցիր բնաւ անունդ հայկեան,
 Եղար ուղեւորն հոգիի անմահութեան:
 Յեղափոխիչ մտքերովդ մրրկաշունչ,
 Հայութեան հայրենավառ կարօտն ես դուն:
 Լուսանճանչ դէմքովդ Ազգիդ լոյսն ես անմար,
 Արեւափայլ Մասսի գագաթէն վրէժի շեփորահար:
 Մայր Հայաստանի հողին վրայ ներկայ ես յար,
 Մեր մեծ անմահ Ռուբէն Սեւակ,
 Դուն հայութեան սլափու անապակ:
 Դուն՝ մեր առաջնորդ. լուսեղէն ջահ,
 Մեր օրերու հրակարմիր Հիւսիսայգ,
 Զիլինկիրեան տոհմի արդար սլարձանք:
 22 Յուլիս 1995, Պէյրութ ԳԵՈՐԳ ԳԻՐԻՃԵԱՆ

ԱՐԱՄ ՍԵՓԵԹՅԵԱՆԻ «ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՁ...» (Շաբ. էջ 10-էն)

ա՛յս հաւոտածին մէջ: Հետաքրքրական նորութիւնը իր առաջարկն է հայկական հարցի վաւերագրական մատենադարանի մը անհրաժեշտութիւնը և ազգային հերոս Անդրանիկի նուիրուած ներքողը, որպէս «Յաւերժի ճանապարհորդ»՝ 1990 թուականին գրուած յօդուածով, ուր տեղ մը հեղինակը սլահանջֆի պէս հարց կու տայ. «Ա.հա թէ ինչո՞ւ անհրաժեշտօրէն կարիքն ունինք Անդրանիկին՝ նոյնիսկ անոր յետ մահու ներկայութեան: Առաւել կարիքն ունինք անդրանիկեան և արմենական ոգիով թրծուած նորահաս հայ սերունդներու»:

Ցեղասպանութեան 76-րդ տարեդարձին առիթով գրուած՝ 1991 Ս.պրիլի 24-ի յօդուածը լաւագոյն պատկերը կու տայ Սեփեթեանի աւարումներուն և մտորումներուն:

Յաջորդող երկու հաւոտածները «Գաղափար և ոգի» և «Խղճմտանքի ձայներ» վերնագրուած, հարուստ են Սեփեթեանի գաղափարական արմատներէն վերընձիւղած մտորումներով՝ Արմենական և Ռամկավար Ազատական մտածողութեան ոգիին ու գաղափարախօսութեան ալ հարազատ: «Զարթօնք» օրաթերթի տարեդարձներուն առիթներով ան մեզի կը վերյիշեցնէ ծան այն ներդրումը, որով իր կուսակցութեան գաղափարական ձայնը՝ սփիւռֆահայ նպաստաւոր հանրային կարծիքը պատրաստեց սարածելով և ամրապնդելով հայրենասիրութիւն, ազգային նուիրում կոչուած անհրաժեշտ սկզբունքները, և թէ ինչպէս «Զարթօնք»ն ու անոր խմբագիրը՝ Գեորգիամ Ա.հարոնեանը, արդար ու կատաղի պայքար քայլին Սփիւռֆի մէջ հայ եկեղեցին կուսակցականացնելու ազգավնաս գործարքին դէմ, թէ ինչպէս եկեղեցին յոռեգոյն վիճակի չմատնելու ուղիներու փնտրուումը կատարուեցաւ Սփիւռֆի մէջ այնպիսի պահու մը, երբ կարելի էր չվտանգել ազգային այս հաստատութիւնը՝ բայց այսօր շա՛տ ուշ նկատուելով հանդերձ Սեփեթեան, իր լաւատեսութեան յենած, դրական պայմաններու ստեղծումը կ'որոնէ:

Արամ Սեփեթեանի 2005 թուականին հրապարակուած այս հաւաքածոն մեզի կը ներկայանայ՝ հեղինակին իսկ բնութագրումով, իրրեւ «երէկի ժամանակագրութիւն» և որ մեր առջեւ կը պարզէ անցնող քսանհինգ տարիներուն հայաշիարհի մտածողութեան մէջ կատարուած հսկայաֆայլ փոփոխութիւններն ու զարգացումները՝ միշտ մնալով Արամ Սեփեթեանին հարազատ լաւատեսութեան, համախոհութեան և իրաւախոհութեան բարի սրամաղթութիւններուն հետ հաշտ:

Դեկտեմբեր 13, 2006

Լոս Անճելըս
[Յապաւումներով]

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՏԷՐ ԶՕՐ... (Շար. էջ 8-էն)

Այդ գեր-յուզումնալից պահուն, չեմ գիտեր ներքին ինչ մղումով, ընդածին պոռթկումով մը մեզմէ մէկը սկսաւ «Տէր Ողորմեա՛» երգել: Ներկաները հետեւեցան անոր և աղօթքը վերածուեցաւ խմբերգի:

Ուխտագնացութենէ վերադարձի ատեն բոլորս կը վերապրէինք Մարկաուէ անցուած յուզումնալից ժամերը: Անձնատուր էինք ծանր խոհերու: Սակայն՝ հոգեպէս թեթեւցած՝ որ կատարած ենք մեր ուխտը:

ԴՊՄՐԻ ճաշարանին մէջ Յովսէփ Աշնեան խօսք առաւ յայտնելով երախտագիտութիւն Սուրիոյ ժողովուրդին և իշխանութիւններուն, որոնք եղբայրական օգնութիւն ցոյց տուին հայկ. ցեղասպանութենէն ճողոպրած հայու բեկորներուն, և վստահեցուց որ հայ ժողովուրդը յաւերժ կը յիշէ անոնց բարեհոգութիւնը և է ու կը գիտնայ ըլլալ վարձահատոյց:

Ահա՛ւասիկ Յովսէփ Աշնեանի ելոյթին ամփոփումը:

ՅՈՎ ՍԷՓ ԱՇՆԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Ծնած եմ Տէր Զօր: Լուսահոգի մայրս կը պատմէր, որ երբ կիսամեռ և կիսամերկ Տէր Զօր հասանք Արար ժողովուրդը, պետեւիները իրենց դռները բացին, իրենց հացին կէսը մեզի տուին. հագուստ տուին և վերջապէս՝ Սուրիոյ բարեխընամ կառավարութիւնը մեզի համահաւասար աչքով նայեցաւ, հպատակութիւն տուաւ մեզի և մենք, մինչեւ այս օրը, կ'ապրինք այս հողին վրայ որպէս հաւասարազօր քաղաքացիներ:

Այո. մենք մեր նակտի քրտինքը խառնելով տեղացի մեր արար եղբայրներու նիզ ու ջանքին, ու անկուն կամքով՝ անապատը վերածեցինք գեղեցիկ ծաղկաստանի մը, շինեցինք տուներ, բացինք գործատեղիներ, մեր զաւակները դարձան բժիշկներ, յայտնի արհեստաւորներ, այս բոլորը այո՛ մեր ալ նակտի քրտինքով եղան, բայց՝ բարեխնամ սուրիական կառավարութիւնը որեւէ մէկ ժամանակ մեզի խորթ աչքով չնայեցաւ, այլ՝ ա՛յլ աւելի հետաքրքրութիւն ցուցաբերեց: Յետագային մենք շինեցինք շէնքեր, դպրոցներ, եկեղեցիներ, սկումբներ...»:

Ճաշարանին տէրը շնորհակալութիւն յայտնեց եղած սրտարուխ խօսքերուն համար: Ան ըսաւ, որ հայոց ցուցաբերած հաւատարմութիւնը հանդէպ իրենց նահատակներուն՝ զիրենք կը յուզէ և կը հիացնէ նոյն ատեն: Եւ աւելցուց շեշտելով, որ իրենք՝ բնիկ սուրիացիները տեղաբնակ հայերը կը նկատեն հարազատ եղբայր-բոյրեր:

Թէպէտ քիչ մը յոգնած ու սպառած՝ հասանք Պէյրութ: Բայց շատ գոհ էինք որ ամէն ինչ գոհացուցիչ անցած էր: Ուրախ էինք որ լաւագոյն պայմաններու մէջ կատարած էինք մեր ուխտագնացութիւնը և վերադարձած մեր բնակարանները: Որուն համար յայտնեցինք շնորհակալութիւն «Աշնեան Թուրք»ին և ցանկացինք իրեն նորանոր յաջող ձեռնարկներ՝ ազգօգուտ և զուարճագրօս:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Բ. ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏԸ ԱՊՐԱԾ... (Շար. էջ 9-էն)

վերադարձանք Պոլիս» – «Լրաբեր» – 1958-թ., համար 102 –:

Ահա՛ ասիկ «Քրիստոնեայ ու արդարամիտ» Եւրոպային վերաբերումը հայ ողբերգակ ժողովուրդի Դատին և անոր... Կրօնապետին հանդէպ:

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐ ԳԱՂՈՒԹԱՐԱՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական Գերմանիան 1880-թ.էն սկսեալ վարեց գաղութարար քաղաքականութիւն: Անցնելով Ափրիկէ՝ գրաւեց Թոկո-ն, Քամերունը, ամբողջ Արեւելեան Ափրիկէն: Իսկ 1890-թ.ին գրաւեց Խաղաղական ովկիանոսի շարք մը կղզիներ:

Գերման Կայսերապաշտութեան այս ծաւալողական քաղաքականութիւնը կը հակադրուէր Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ շահերուն: Անոնք գաղտի համաձայնութիւն կնքեցին իրարու հետ որ ընդդիմանան Գերմանիոյ ծրագիրներուն: Ստեղծուեցաւ եռակողմ դաշինք, որուն հակազդեց Գերմանիա, իր հերթին կազմելով դաշինք՝ Աւստրո-Հունգարիոյ և Պոլկարիոյ հետ 1914-ին: Աւելի ուշ՝ 20 Յուլիս 1914-թ.ին, Կ. Պոլսոյ մէջ ստորագրուեցաւ դաշինք Գերմանիոյ և Օսման-

եան Թուրքիոյ միջեւ: Գերմանիա պատերազմ հռչակեց Ռուսիոյ դէմ Օգոստ. 3-ին, Ֆրանսայի դէմ՝ 4-ին: Աւտր վրայ Անգլիա միացաւ «Դաշնակից»ներուն՝ Համաձայնականներ-ուն:

1918-թ.ին Գերմանիոյ մէջ զարգացաւ սոցիալիստական-յեղափոխական շարժումը: Գերման ծովային ուժերու ապստամբութիւնը Կայսրութեան դէմ: Նոյնմբեր 9-ին Պերլինի մէջ բռնկեցաւ ապստամբութիւն՝ ձախակողմեան սոցիալիստներուն ղեկավարութեամբ: Երկրի ամբողջ տարածքին կազմուեցան ժողովրդային խորհուրդներ: Այս դրութեան մէջ, Միապետական իշխանութիւնը հարկադրուեցաւ, խաղաղ ձեռով՝ իշխանութիւնը յանձնել Աջ-Սոցիալիստներուն որոնք... Ա. Աշխարհամարտին ի նպաստ կանգնած էին:

1922-թ.ին Գերմանիա, մեկուսացումէ դուրս գալու համար, Սովետ. Ռուսաստանի հետ խաղաղութեան պայմանագիր մը ստորագրեց ու դիւանագիտական կասկ հաստատեց:

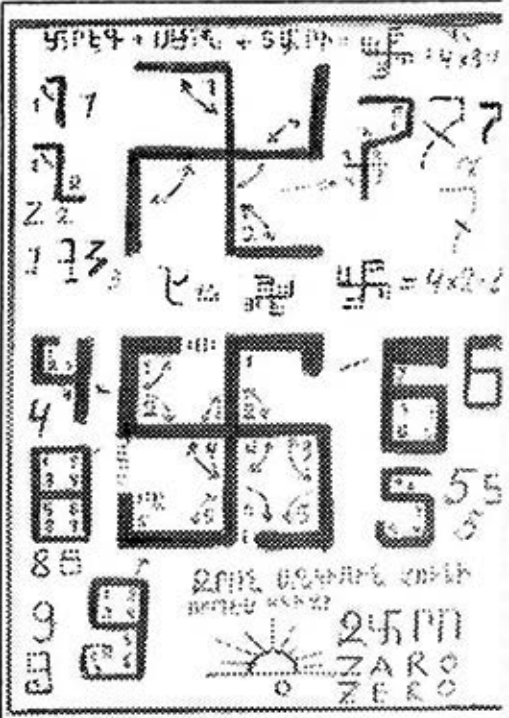
(Շար. 2)

ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

[ԱՍՏՎԱՍՏԱԿԱ - ASTWASTAKA-SWASTIKA)Ն
ԹՈՒԱՅԻՆ ԱՐԺԷՔՆԵՐՈՒ ՀԻՄՔՆ Է
ՄԿՐՏԻԶ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

1.- ԵՐԿԱՐԱՄԵԱՅ ՈՐՈՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ԹՈՒԱՅԻՆ ԱՆՈՒՆ ՈՒՆԵ ՑՈՂ ԲՍՈՒԵՐԸ, ՏՍՐՈՒԱՆ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ, ԺԱՄԵՐԻ, ԱՄԻՍՆԵՐԻ ԱՆՈՒԱՆՍԲԱՌՈՒԹԻ ՀԻՄՔԸ ԱՐԵԻՆ Է. ՈՐՊԷՍ ՀԱՇՈՒԱՄԻՋՈՑԻ ԳԻՏԱԿՑՈՒՄ. ՕՐԻՆՍԿ (KALENDAR)-ՕՐԱՑՈՑՑ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՐՈՀՈՒԱԾ ԲԱՌԻ ՀԻՄՆԱԲԱՌՈՆ Է ՀԱՅ ԱՐԻԱԿԱՆ-ԱՐՍՄԱՆԻՍԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՆՇԱՆԱԳՐԱԸՆԹԵՐՑԱԶԵ ԱՐԵԻԱԽՈՐՀՈՒՐԴ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ (ԲԱԳԱՐԱՆԱՏԱՐԻ=BAGANADARI, GARANDARI ԵՒ (R-L) ՀՆԶԱՓՈՒՄՍՄԲ GALENDARI, KALAND, ԵՒ ՀԱՅՈՑ [Լ-Ղ]- ՀՆԶԱՓՈՒՄՍՄԲ՝ ԿԱՂԻՆՏ, ԿԱՂԱՆԴ, ԿԱՂԻՆ, ՏՐՈՀՈՒԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԱՆԻՄԱՍՏ ԲԱՌԱՇԱՐԱՆԸ ԿԸ ՓԱՍՏԷ:

2.- ԱՅՍՏԵՂ ԽՕՍՔԸ (ԲԱԳԱՐԱՆԱՏԱՐԻ-BAGARANADARY)- ՀԱՅՈՑ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏ ԲԱՌԻ ՄՍՍԻՆ Է, ՈՐ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ՝ (ԲԱՐԻՔԱՏՈՒ ԱՐԵԻ+ԳՈՅԱՏՈՒ ԱՐԵԻԸ ՇԱՐԺՈՒՈՂ+ԱՐԵԻԸ ՆՈՐ+ԱՐԵԻԸ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ+ԱՐԵԻԸ ՇԱՐԺԻՈՂ ԻՍԿԶԲԱՆԷ). ԱՅՍ ԲԱՌԻ ՄԷՋ ՑՈՒՇԻՈՒՄ Է, ՈՐ ԽՕՍՔԸ ԱՐԵԻԻ ՏԱՐՈՒԱՅ ՄՍՍԻՆ Է, ՈՐՊԷՍ ՆՈՐ, ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՈՂ ԻՍԿԶԲԱՆԷ: ԱՍԵՄ, ՈՐ ՀԱՅՈՑ ՕՐԱՑՈՑՑ ԲԱՌԸ ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ԵՂԱԾ Է (ԱՐԱՑՈՑՑ): ՕՐ ԲԱՌԸ ԵՂԱԾ Է (ԱՐ-AR) ՔԱՆԻ ՈՐ ԲԱՌԻ ԱՌԱՆՑՔԸ ԱՐ-ԱՐԵԻՆ ԷՐ: ՆՈՅՆԸ (ՕԾԵԼ)-ԲԱՌՈՆ Է, ՈՐ ԵՂԱԾ Է (ԱՍԵԼ)- ՈՐ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ (ԱՐԵԻԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԵԻ ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ԼՈՅՍ Է):

3.- ԱՆԿԱՐԵԼԻ Է, ՈՐ ԱՅՍՔԱՆ ԽՈՐԱՆԱԼՈՎ ԱՐԵԻԻ ՏԻԵԶԵՐՔԻ ՄՍՍԻՆ ԻՄԱՑԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ, ԱՆՏԵՍՈՒԱԾ ԼԻՆԷ ՀԱՇՈՒԱՅԻՆ, ԶԱՓԱՅԻՆ ՏՐԱՄՍԲԱՆՈՒԹԻԻՆԸ ԱՅՍ ՀԱՄԱԿԱՐԳԷՆ ԴՈՒՐՍ: Ե ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՀԱՄՈՋՈՒԱԾ ԼԻՆԵԼՈՎ, ԼԻՈՎԻՆ ԳԻՏԱԿՑՈՒՄ ԵՄ, ՈՐ ԱՅՍ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹՈՒԱԿԱՌՈՒՑԱԶԵԻԵՐԻ ՀԻՄՔԸ ԴԱՐՁԵԱԼ (ԱՍՏ+ՎԱՍՏԱԿԱՍՏ+WASTAKA=SWASTIKA)-Ն Է 1-2-3-4-5-6-7-8-9- ԹՈՒԱԶԵԻԵՐՈՎ ՆՐԱՆ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՏՐԱՄՍԲԱՆՈՒԹԵԱՄԲ: ԲԱՑԻ՝ ՋՐՈՆ, ՈՐ ԱՆԿԻՆ ԶՈՒՆԵՆԱԼՈՊԱՏՃԱՌՈՎ ՀԱՄՍՐՈՒԵԼ Է ՈՐՊԷՍ ՋԱՐՈ, ՍԿԻՋԲ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԵՒ ԱՅԼ ԶԱՓԵՐՈՒ: ՈՐՊԷՍ ՋԱՐԹՈՒՑԵԱԼ ՍԿԻՋԲ ԺԱՄԱՑՈՑՑԻ: ԱՅՍԻՆՔՆ 1-Ը ՈՒՆԻ ՄԷԿ ԱՆԿԻՆ, ԻՍԿ ԵՐԿՈՒՍԸ՝ ԵՐԿՈՒ ԱՆԿԻՆ ՈՐԸ ՄԻԱՅՆ ԿԵՌ ԽԱԶԻ ԶԵԻԵՐՈՒ ՄԷ ԽԻՍՏ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԱԾ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԱՆԿԻՆԱՅԻՆ ՔԱՆԱԿՆԵՐԻ ՀԱՇՈՒԱՐԿ ՄՍՍԲ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹԵԱՄԲ՝ ԿԵՐՋԻՆ
ԴԱՐԵՐՈՒ ԱԾԽԱՐՀԻ ԻՍԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՐԷԾԸ ԻՐ ՍՏԵՂԾԱԾ ԶԱԻԱԿՆԵՐԸ
ԿԸ ՅՕԾՈՏԷ

ՀՐԷԾԸ ՍՏԵՂԾԵՑ 1789-Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ՅԵՂԱՓՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՅՍ ՅԵՂԱՓՈՒՄՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ,
ՀՐԷԾԸ ՍՊԱՆՆԵՑ ՀԱԶԱՐԱԻՈՐՆԵՐ
ԻՐ ՅԵՂԱՓՈՒՄԱԿԱՆ ԶԱԻԱԿՆԵՐԷՆ.
ԲԱՅՑ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՆ, ՆՈՅՆ ԱՏԵՆ,
ՄԻԼԻՈՆԱԻՈՐ ԱՆՄԵՂՆԵՐ ԱԼ

ՀՐԷԾԸ ՍՏԵՂԾԵՑ, ՈՒՐԻԾ ԾԱՏ ՄԸ
ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐԷ ՅԵՏՈՅ՝
1914-Ի ԱՌԱՋԻՆ ԱԾԽԱՐՀԱՄԱՐՏԸ

ՀՐԷԾԸ, ԱՅՍ ԱԾԽԱՐՀԱՄԱՐՏԻՆ,
ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵՑ ՀԱՅ ԱԶԳԸ ԵՒ
ՀԱՅՈՒՆ 4000 ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻԶԸ ԳՈՂՅԱԻ

ՀՐԷԾԸ ՀՐԱՀՐԵՑ ԵՒ ԾԱՀԱԳՈՐԾԵՑ
1917-Թ.Ի ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ
ՈՐ ԻՐ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԹՇՆԱՄԻՆ ՆԿԱՏԱԾ
ՌՈՒՍ ԱԶԳԸ ԿՈՐԾԱՆԷ

ՀՐԷԾԸ ՍՏԵՂԾԵՑ, 1937-Թ.ԻՆ,
ՀԻԹԼԵՐԱԿԱՆ ՆԱՅԻԶՄԸ

... ԵՒ ՀՐԷԾԸ ՍՏԵՂԾԵՑ, 1939-Թ.ԻՆ, Բ.
ԱԾԽԱՐՀԱՄԱՐՏԸ, ՈՐ ՍՊԱՆՆԷ ԻՐ ՍՏԵՂԾԱԾ
ԶԱԻԱԿԸ՝ ԲՀԻԹԼԵՐԱԿԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ, ԵՒ ՔԱՆԴԷ
ՍՈԿԵՏ. ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԸ ՈՐՈՒՆ ԱԶԱԿՑԱԾ ԷՐ:

ԵՒ ԱՅՍ ԵՐԿՈՒԹԻՆ ԿՈՐԾԱՆՄԱՆ
ՇՆՈՐՀԻԻ, ՀՐԷԾԸ ԿԵՐՊԱՐԱՆԱՓՈՒՄՈՒԹԵՑԱԻ
ԵՒ ԴԱՐՁԱԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԱԾԽԱՐՀԻ
ՄԻԱՀԵԾԱՆ ՏԷՐԸ՝ Ա. Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

ՅՈԿԶԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

Ստիպողական բացատրություն մը.
Մեր գրություններուն արձագանգները հետեւեալ ձեւով կրնանք ամփոփել՝

Դէմ եւ թեր եղողներ:

Դէմ եղողները ընդհանրապէս երկու տեսակ են

1.- Ասոնք, մեծ մասամբ, «գրոց-բրոց»ներ են, որոնք փղոսկրէ աշտարակի մէջ կ'ապրին: Ասոնք մաս կը կազմեն բոլորին ծանօթ այն դասակարգին, որուն յարողները Ռուբէն Սեւակին ըսածին պէս՝ «Իրական վտանգները թողլով՝ հովերուն դէմ, և իրարու դէմ կը պայքարին»:

2.- Միջազգային հրէականութեան զանազան և զարմանազան կազմակերպություններու մաս կազմող հայերը՝ որոնք իսկական «գործակալներ» են:

Թեր եղողները՝

Շատ մեծ տիտղոսներ չունեցող, բայց իրենց հոգիին մէջ հայ Ազգին ենթարկուած ողբերգութեան ցաւը կրող հայրենակիցներն են: Մեր համոզումով՝ այս պարզ հայրենակիցներն են իսկական հայերը:

* * *

«Նայիրի»ի 12 Յունիս 2007 թիւին մէջ սապէս գրած էինք՝

«1789-թ.ի Ֆրանսական Յեղափոխությունէն ի վեր և մինչեւ այսօր, հրէական «Սուտերուն զոհը եղող մարդկութիւնը, այժմ կրկին պատերազմի սպառնալիքի ենթարկուած է: Բոլորին ծանօթ է որ Ամերիկացիները և անոնց առաջնակարգ դաշնակիցը եղող Անգլիացիները՝ Աֆղանիստանի և Իրաքի մէջ հրէշային պատերազմ մը կը մղեն:

Կրնա՞ք երեւակայել՝ Ամերիկան և Անգլիան ո՛ր, իսկ Աֆղանիստանը և Իրաքը ո՛ր:

Եւ մէկը չ'ըսեր այս հրէշ պետություններուն՝

«Յարձակելու համար Աֆղանիստանի և Իրաքի վրայ՝ ձեր հնարած պատրուակները, բոլորն ալ, սուտերու վրայ հիմնուած էին: Այս մէկը հաստատուեցաւ: Ձեր միջամտություններէն և յարձակումներէն առաջ, 1979-թ.ին Աֆղանիստանի մէջ, և 1990-թ.ին Իրաքի մէջ, ձեր "TERRORISME" կոչած պայքարը գոյութիւն չունէր: Երկու երկիրներն ալ, քիչ թէ շատ՝ կարգապահ վարչաձեւի մը մէջ կ'ապրէին:

Ձեր անմարդկային և հրեշային պատերազմին պատճառաւ, 2001-թ.ին Աֆղանիստանի իսկ 2003-թ.ին Իրաքի ժողովուրդին մէջ ստեղծուեցաւ՝ գրաւեալ ուժերուն դէմ դիմադրական շարժում, գոր դուք, անիրաւաբար՝ «Թեոորիզմ» կը կոչէք»:

**

Արինարբու հրէշը, ապրելու համար, տեւական զոհերու պէտք ունի:

Այս հրէշին դուք ինչ անուն ալ որ ուզէք տալ՝ տուէք. — Զափիթալիզմ, Գոլոնիալիզմ, Մոնտիալիզմ — բոլորն ալ նոյն հրէշին զանազան գլուխներն են, որուն բուն անունը «Սիոնիզմ» է:

Եւ Սիոնիզմը իր իշխանութիւնը՝ Դրամի և Շահու վրայ հիմնած է:

Եւ Սիոնիզմը, դրամ և շահ ապահովելու համար, տեւական յարձակումներ կը գործէ և պատերազմներ կ'ստեղծէ:

Աֆղանիստանի և Իրաքի պատերազմները՝ Սիոնիզմին ներկայի «հրէշագործունէութիւններ»ն են:

Մանաւանդ՝ նկատի առէք, որ Իրաքը և շրջակայքի պետութիւնները, Աշխարհի քարիւղի ամենահարուստ հորերուն տէրերն են:

Այս հարստութիւններուն պէտք ունի Հրէշը՝ գոյատեւելու համար:

Եւ մասնաւորաբար՝ այս ամբողջ հարստութիւնները չէր կրնար ձգել Արաբներուն ձեռքը:

Որովհետեւ Արաբները, իրենց այս հարստութիւններով, կրնային վնասաբեր ըլլալ՝ Հրէշին որջը եղող Իսրայէլին:

Աֆղանիստանն ալ Կեդրոնական Ասիոյ բանալին է: Ով որ Աֆղանիստանի տէրն է՝ Կեդրոնական Ասիոյ վրայ ալ կ'իշխէ... [Իբր թէ] ժողովրդավար կոչուած պետութիւններու կառավարութիւնները՝ ընդհանրապէս 4 կամ 8 տարուան իշխանութեան շրջան մը ունին. և, իբր թէ ժողովրդավար այս կառավարութիւնները երկար տարիներու վրայ հիմնուած ծրագիրներ չեն կրնար ունենալ: Որովհետեւ 4 կամ 8 տարի յետոյ իշխանութեան եկող նոր կառավարութիւնը՝ բոլորովին ուրիշ ծրագիր կրնայ մշակել ու գործադրել:

Մինչդեռ Սիոնիզմ ըսուած Աշխարհակալ Կազմակերպութեան ծրագիրները՝ ժամանակի մը մէջ չեն սահմանափակուած, կաշկանդուած:

Ան իր ծրագիրները երկար տասնամեակներու և նոյնիսկ դարերու վրայ հիմնած է:

Եւ Սիոնիզմի ամենակարեւոր ծրագիրներէն մէկը՝ Սպիտակ ցեղին ամե-

Ուսերուն չափ աշխարհի վրայ ոչ մէկ ազգ Սիոնիստներուն սադրանքներուն զոհը եղած է: Նայեցէք պատմութեան էջերուն: Պիտի տեսնէք, թէ ինչպէս, Արեւմտեան պետութիւններուն կողմէ ու զանազան պատրուակներով, Ռուսիոյ դէմ պատերազմ հռչակուած է:

Նոյնիսկ օրերս, Ամերիկացիներուն Լեհաստանի և Չեխիոյ մէջ զինուորական խարխիսներ հաստատելը, Վրաստանի և Ազրպէյճանի մէջ ՆԱԹՕ-ի ուժեր տեղաւորելը՝ Ռուսիոյ դէմ նոր յարձակումներու նախապատրաստման ծրագրին զանազան հանգրուաններն են:

Նոյնիսկ օրերս, Ամերիկացիներուն Լեհաստանի և Չեխիոյ մէջ զինուորական խարխիսներ հաստատելը, Վրաստանի և Ազրպէյճանի մէջ ՆԱԹՕ-ի ուժեր տեղաւորելը՝ Ռուսիոյ դէմ նոր յարձակումներու նախապատրաստման ծրագրին զանազան հանգրուաններն են:

**

Եւ այս օրերուն անգլիական դասական պոռնիկ քաղաքականութիւնը, կրկին գործել սկսած է:

Այս անգլիական քաղաքականութիւնն էր, որ Չէչնիոյ հրէշ ապստամբ Ահմէտ Ջաքաեւ-ը, Անգլիա ընդունած էր իբր քաղաքական ապաստանեալ:

Եւ այս Չէչէն հրէշն է, որ Լոնտոնէն կը ղեկավարէր Ռուսիոյ մէջ կատարուելիք բոլոր ահաբեկչութիւնները, որոնց պատճառաւ հազարաւոր անմեղներ սպանուեցան:

Բարեբախտաբար Ռուսերը յաջողեցան, հայրենասէր Չէչէններու գործակցութեամբ, այս ահաբեկչութիւններուն արգելք ըլլալ: ...Բայց վերջերս, անգլիական նենգ քաղաքականութիւնը կրկին գործել սկսաւ, և Ռուսերուն դէմ նոր կռուախնձորներ ստեղծեց:

Անգլիական լրատուական ցանցը, անցեալ Նոյեմբեր 2006-թ.էն ի վեր, Անգլիոյ ամէնէն այժմէական, առաջնակարգ լուրը դարձուցած է նախկին ռուս գործակալ Ալեքսանդր Լիթվինենքօ-ն, որ դաւաճանած էր Ռուսիոյ, և Լոնտոնի մէջ դարձած անգլիական գործակալ: Ան մահացաւ լոնտոնեան հիւանդանոցի մը մէջ, թունաւորումի «խորհրդաւոր» պատմութեամբ:

Եւ անգլիական ոստիկանութիւնը կ'ամբաստանէ Ռուսիան՝ որ Լիթվինենքօն սպաննել տուած է:

Եւ դեռ՝ [իբր թէ] Ռուսերուն կողմէ սպաննուած այս գործակալին նկարը, ուր կը տեսնուի ան հիւանդանոցի մը մահճակալին վրայ երկարած վիճակով, ամէն օր ու վայրկեան ցոյց կը տրուէր բոլոր հեռատեսիլներէն: Աւելի ճիշդ՝ His Master's Voice - ըսուած լրատուական Սիոնական ցանցը մեր ուղեղները կը լուար [իբր թէ] Ռուսերուն կողմէ սպաննուած Լիթվինենքոյի նկարով:

Եւ այս լրատուութիւնը ամիսներ տեսեց, և մեզի այլեւս զգուանք պատճառեց այդ նկարը:

Բայց այս ցուցադրութիւնը նպատակաւոր էր: Որովհետեւ, միջոց մը յետոյ, Անգլիացիները սկսան Մոսկուայէն պահանջել, որ իրենց յանձնուի Լիթվինենքոն սպաննած ըլլալու մեղադրանքով ամբաստանուած Անտրէյ Լուկովոյ-ը, որ Լոնտոնէն Ռուսիա վերադարձած էր:

Ռուսական կառավարութիւնը մերժեց Լուկովոյի յանձնումը նկատելով, որ Ռուսական Սահմանադրութիւնը կ'արգիլէ ուս հպատակ-քաղաքացիի մը օտար պետութեան յանձնումը:

Այս մերժումին իբր փոխադարձութիւն՝ Անգլիական կառավարութիւնը Լոնտոնի ուսական դեսպանատան չորս դիւանագէտները արտաքսեց՝ իբր Persona Non Grata [անբաղձալի անձեր]:

Եւ Ռուսիան ալ փոխադարձաբար ու նոյն ձեւով՝ Մոսկուայի մէջ պաշտօնավարող չորս անգլիացի դիւանագէտներուն Ռուսիայէն հեռանալը պահանջեց:

Եւ His Master's Voice - Սիոնիստական լրատուութեան ցանցը՝ այս լուրերը որպէս առաջնակարգ եղելութիւն, տեւաբար կը տարածէր աշխարհի բոլոր հեռատեսիլներէն:

Այս լուրերը Ռուսիոյ դէմ շղթայազերծուած նոր «Պաղ Պատերազմ»ին հանգրուաններուն մաս կը կազմէին:

Այս ձեւով ժողովուրդը կը նախապաշարուէր, հանրային կարծիքին ուղեղը կը լուացուէր՝ Ռուսերուն դէմ մղուելիք ապագայ պատերազմի մը գաղափարներով:

* *

Ռուսերուն դէմ ձեռնարկուած այս լրատուական - գրպարտչական արշաւին մէջ կը կարծենք, որ Անգլիական քաղաքականութիւնը ուրիշ նպատակներ ալ ունի:

(→ էջ) 7

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
BUGÜN 22 TEMMUZ 2007 PAZAR
TÜRKİYE SAATI İLE 21-DEN İTİBAREN TELEVIZYONLAR
TÜRKİYE SEÇİMLERİNİN İLK NETİCELERİNİ
VERMİYE BASLADILAR.
BASBAKAN TAYYIP ERDOĞANIN A.K. PARTISI
YÜZDE 46 İLE SEÇİMLERİ KAZANMIS
FAKAT BİZİM İÇİN EN MÜHİMİ,
M.H.P. DENİLEN TURANCI-FASİST-KATİLLER
PARTİSİNİN ALDIGI OYLARIN İKİ MİSLİ ÇOGALARAK
YÜZDE 14-DE YÜKSELMESİ.

BASBAKAN TAYYIP ERDOĞANIN PARTISI OLAN A.K.P.-NİN (ADALET VE KALKINMA PARTISI) SEÇİMLERİ KAZANMASI ZATEN BEKLENİYORDU. BUNUN İÇİN A.K. PARTİSİNİN KAZANMASI SÜRPRİZ DEĞİL. A.K.P., OYLARIN YÜZDE 46-SİNİ ALMIS. YANI 16 MİLYON OYLA BİRİNCİ PARTİ OLMUS. VE YALNIZ BASINA HÜKÜMAT KURABİLİR.

İKİNCİ PARTİ OLARAK C.H.P. GELİYOR. MUSTAFA KEMALIN KURDUGU SÖZDE HALK PARTİSİ. CHP, GERÇEKTE 1923 TEN 1949-A KADAR TÜRKİYEYİ DİKTATÖRLÜKLE İDARE EDEN İSMET İNÖNÜ-NÜN TÜRKÇÜ PARTİSİDİR.

VE BÜTÜN SOLCU GEÇİNERLER DE C.H.P. İLE BİRLESMİŞLER.

FAKAT ALDIGI OYLAR YÜZDE 20 -YE KADAR. YANI 7 MİLYON OY ALMIS.

(BU C.H.P. PARTİSİ UTANMADAN İNTERNASYONAL SOSYALİST BİRLİĞİNE AZA OLMIS. FAKAT, SON ZAMANLARDA İNTERNASYONAL SOSYALİSTLER BİRLİĞİ, C.H.P. PARTİSİNİ DISARI ATMAK İÇİN KARAR ALMIS).

22-7-2007 TÜRKİYE SEÇİMLERİNDE EN BÜYÜK SÜRPRİZİ YAPAN M.H.P. (MİLLİ HAREKET PARTİSİ).

2002 SEÇİMLERİNE KİYASEN ALDIGI OYLAR BUGÜN İKİ MİSLİNE ÇIKMIS. YANI YÜZDE 14 OY ALMIS. 5 MİLYON KİŞİ M.H.P. DENİLEN BOZKÜRTÇÜ TURANCI PARTİYE OY VERMİŞ, VE TÜRKİYENİN ÜÇÜNCÜ PARTİSİ OLMUS.

KİMDİR, NEDİR M.H.PARTİSİ.

ALPASLAN TÜRKESİN KURDUGU TURENCİ, İRKÇİ, FASİST BİR PARTİDİR.

BU PARTİYE MENSUP OLANLARA: BOZ KURTLAR DENİR.

ZATEN BOZKURT İSMİ ÇOK SEY İFADE EDİYOR.

* * *

BİZ BU BOZKURLARI 60 SENE "TAN" GAZETESİNİN ÖNÜNDE BU BOZKURLARIN BİNLERCESİ TOPLANMISLARDI, VE HEP BİR AĞIZDAN BAĞIRIYORLARDI :

"KOMÜNİSTLERE ÖLÜM, KÖMÜNİSTLERE ÖLÜM".

VE BİR MÜDDET SONRA BU ULUYAN BOZKURLAR "TAN" GAZETE BİNASINA HÜCÜM ETTİLER. BÜTÜN BASKI MAKİNELERİNİ KIRIP DÖKTÜLER VE BİNAYI HARABEYE ÇEVİRDİLER.

GAYELERİ SOLCU “TAN” GAZETESİNİN SESİNİ SUSTURMAKTI. BOZKURLAR MUVAFFAK OLDULAR. “TAN” GAZETESİ ONDAN SONRA HIÇ YAYINLANMADI.

* * *

YİNE İSTANBULDA 6 EYLÜL 1955 AKSAM SAATLERİ İDİ. BIRDEN TELEFONLA HABER VERDİLER : “SAKIN DISARI ÇIKMAYIN. TALANCILAR GELİYOR, RUMLARIN, ERMENİLERİN DÜKKANLARINI YAKIP YIKIYORLAR. KİLİSELERİ ATESE VERİYORLAR”.

HAKİKATEN DE BİRAZ SONRA BİNLERCE ÇAPUCU BİZİM EVİMİZİN BÜLÜNDÜĞÜ SOKAGA GELDİ. VE GÂVUR DÜKKANLARINA HUCÜM EDEREK, HER TARAFI KIRIP DÖKTÜLER.

BU ÇAPULCULAR BİR TARAFTAN DA BAGIRIYORLARDI :

“KIBRIS TÜRKÜTÜR, KIBRIS BİZİMDİR BAYRAK ASIN. RUMLARA ÖLÜM”.

VE BU TALAN VE ÇAPUL GECE YARISINA KADAR DEVAM ETTİ.

VE ERTESİ SABAH GÖZLERİMİZLE GÖRDÜK YAPILAN FECAATI.

HİRİSTİYAN İSTANBULU, BU ÇAPULCULAR BİR KAÇ SAAT İÇİNDE HARABEYE ÇEVİRMİSLERDİ.....

BUGUN ÇOK SÜKÜR BU TÜRK VAHSETİNDEN, TÜRK DENİLEN YABANİLERDEN UZAK YASİYORUZ....

FAKAT HABERLER GELİYOR VE TÜRKLER “TÜRKLÜKLERİNİ” GÖSTERMEYE DEVAM EDİYORLAR.

HRANT DINKİ ÖLDÜRENLER BU BOZ KURT TÜRKLER.

TRAPZONDA İTALYAN RAHİBİNİ ÖLDÜRENLER BU BOZKURT TÜRKLER.

MALATYADA ÜÇ TÜRKÜ, HİRİSTİYAN PROPAGANDASI YAPIYOR DİYEREK, BOĞAZLARINI KESEREK ÖLDÜRENLER DE BU BOZKURT TÜRKLER.

VE DÜN AKSAM C.N.N. AMERİKAN ALAKALI YAPTIĞI YAYINDA M.H.P.-MILLİ HAKET PARTİSİNİN İSTANBULDA YAPTIĞI BİR MİTINGİ SEYRETTİK.

VE M.H.P.NİN MİTINGİNDE, ELLERİNDE KANLI TÜRK BAYRAKLARI TUTMUS BİNLERCE BOZKURT GÖRDÜK.

GİRTLAKLARI PATLARCASINA HEP BİR AĞIZDAN BAGIRIYORLARDI, DAHA DOGRUSU BOZKURLAR GİBİ ULUYORLARDI.

VE BİZ 1947-DE “TAN” GAZETESİNİN ÖNÜNDE “KOMÜNİSTLERE ÖLÜM” DİYE HAYKIRAN BOZKURLARI, DAHA SONRA 6 EYLÜL 1955 GECE “KIBRIS TÜRKÜTÜR” DİYE BAGIRARAK GÂVUR DÜKKANLARINI YAGMA EDEN BOZKURLARI GÖRÜR GİBİ OLDUK....

*

* *

VE BU BOZKURLARDI: 1915 ERMENİ SOYKIRIMINDAN KILIÇ ARTIĞI KALAN İSTANBUL ERMENİLERİNE, İSTANBUL ERMENİ PATRİGİNE, İSTANBULUN ERMENİ OKULLARINA VE İSTANBULUN TANINMIS ERMENİ ZENGİNLERİNE “SİZİ KESECEĞİZ” DİYEREK TEHDİT MEKTUPLARI GÖNDERENLER.

TEKRAR EDİYORUZ :

1915 ERMENİ SOYKIRIMI SUÇU İLE TÜRK DEVLETİ CEZALANDIRILMADIĞI MÜDDETCİ TÜRK BOZKURLARI YENİ SOYKIRIMLAR YAPMIYA DEVAM EDECEKLERDİR.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐԹԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՅՍՕՐ՝ 22 ՅՈՒԼԻՍ 2007, ԿԻՐԱԿԻ:

**ԹՈՒՐԹԻՈՅ ԺԱՄՈՎ՝ 21-ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼՆԵՐԸ
ԹՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ
ՀԱՂՈՐԴԵԼ ՍԿՍԱՆ:**

ՎԱՐՉԱՊԵՏ TAYYIP ERDOGAN-ԻՆ

A.K. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՔՈՒԷՆԵՐՈՒՆ

46 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐԸ ՇԱՀԵՐ Է:

ԲԱՅՅ, ՄԵՋ ՀԱՄԱՐ ԱՄԷՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ՝

M.H.P. ԸՍՈՒԱԾ ԹՈՒՐԱՆԱԿԱՆ,

**ՖԱՇԻՍՏ ԵՒ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՍՏԱԾԱԾ
ՔՈՒԷՆԵՐՈՒՆ ԳՐԵԹԷ ԿՐԿՆԱՊԱՏԿՈՒԻԼՆ Է,**

14 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐՈՎ ԲԱՐՁՐԱՆԱԼԸ:

Վարչապետ Tayyip Erdogan -ին կուսակցութիւնը եղող A.K.P.-ին [Արդարութիւն եւ Վերականգնում կուսակցութիւն]ը նտրութիւններէն յաղթական դուրս գալը արդէն կ'սպասուէր: Այս պատճառաւ A.K.P.-ին ընտրութիւնը անակնկալ մը չէ: A.K.P.-էն բուէներուն 46 առ հարիւրը ստացեր է: Այսինքն՝ 16 միլիոն բուէով՝ առաջին կուսակցութիւնը եղեր է: Եւ յաջորդ կառավարութիւնը ինք կրնայ առանձինն կազմել:

Երկրորդ յաղթական կուսակցութիւնը C.H.P.-ն է:

Մուսթաֆա Քեմալին -կազմած այս կուսակցութիւնը [իբր թէ] ժողովրդային կուսակցութիւն է [մինչդեռ C.H.P. կուսակցութիւնը 1923-էն մինչեւ 1949-թ.ը Թուրքիան միահեծանօրէն կառավարող İsmet İnönü-ին թուրք ազգայնական կուսակցութիւնն է]:

Եւ բոլոր ձախակողմեաններն ալ C.H.P.-ին հետ միացեր են:

Այս կուսակցութեան առած բուէներու համեմատութիւնը 20 առ հարիւրի շուրջ է: Այսինքն՝ 7 միլիոն բուէ ստացեր է: [Այս C.H.P. կոչուած կուսակցութիւնը առանց ամէնալու միջազգային Սոսիալիստ Միջազգայնականի համախմբումի անդամ եղեր է: Բայց վերջերս, Սոսիալիստ Միջազգայնականի կազմակերպութիւնը C.H.P.էն իրմէ դուրս դնելու որոշում առեր է]:

22-7-2007-ին կատարուած թրքական ընտրութիւններուն մեծագոյն անակնկալը՝ M.H.P.-ին (Milli Hareket Partisi) -Ազգային Ճարժում կուսակցութեան- նախատեսուածէն աւելի բուէ ստանալն է: 2002 թուականին կայացած ընտրութիւններուն M.H.P.-ին ստացած բուէները, այս անգամ կրկնապատկուեր են: Այսինքն՝ 14 առ հարիւր բուէ ստացեր է:

Հինգ միլիոն թուրքեր M.H.P. ըսուած Bozkurt-ական, Թուրանական կուսակցութեան բուէ տուեր են: Եւ այս կուսակցութիւնը Թուրքիոյ երրորդ կուսակցութիւնը եղեր է:

Ո՞վ է, ի՞նչ է այս կուսակցութիւնը:

Alpaslan Türkeş-ին հիմնած Թուրանական, ցեղապաշտ, ֆաշիստ կուսակցութիւնն է:

Այս կուսակցութեան մաս կազմողները "Bozkurt", Գորշ Գայլեր կ'անուանուին:

Արդէն «Գորշ Գայլեր» անունը շատ բան կը բացատրէ:

★ ★ ★

Մենք, այս Գորշ Գայլերը, 60 տարիներէ առաջ ծանչցանք:

1947-թ.ներուն էր. Պոլսոյ ճախակողմեան "Tan" թերթին առջեւ, այս Գորշ Գայլերէն հազարներով հաւաքուած էին և միաբերան կը պոռային՝ «ՄԱ՛՜՜՜ ՆԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ, ՄԱ՛՜՜՜ ՆԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ»:

Եւ միջոց մը յետոյ, այս ոռնացող-հաջող Գայլերը "Tan" թերթին շէնքին վրայ յարձակեցան և տպագրական մեքենաները շարդուփշուր ըրին, և շէնքը փլատակի վերածեցին:

Անոնց նպատակը ճախակողմեան "TAN" թերթին ծայնը լռեցնել էր:

Գորշ Գայլերը յաջողեցան: Եւ "TAN" թերթը այդ թուականէն յետոյ լոյս չտեսաւ:

★ ★ ★

Կրկին՝ Պոլսոյ մէջ. 6 Սեպտեմբեր 1955-ի գիշերն էր: Յանկարծ, հեռածայնով մեզի տեղեկացուցին և ըսին, թէ՛

ԲԱՅԱՐԱՎ՛՜՜ ՏՈՒՆԷՆ ԴՈՒՐՍ ՄԻ ԵԼԼԷՔ: ԹԱԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ԽՈՒԺԱՆԸ ՅՈՅՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՆԱՅԵՐՈՒ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԸ ԿՈՏՐԵԼ-ԹԱՓԵԼ ՍԿՍԱԻ, ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ԿՐԱԿԻ ԿՈՒՏԱՆ»:

Իրապէս ալ, քիչ յետոյ, հազարաւոր թալանողներ մեր տան փողոցը եկան և "Gâvur"ներու խանութներուն վրայ յարձակեցան, և ամէն բան խորտակեցին, աւերակի վերածեցին:

Այս թալանողները մէկ կողմէն ալ կը պոռային՝ «ԿԻՊՐՈՍԸ ԹՐԲԱԿԱՆ Է, ԿԻՊՐՈՍԸ ՄԵՐՆ Է, ԴՐՈՇԱԿ ԿԱԽԵՑԷՔ: ՄԱ՛՜՜ ՅՈՅՆԵՐՈՒՆ»:

Եւ այս թալանը և քանդումը՝ մինչեւ կէս գիշեր տեւեցին:

Եւ հետեւեալ առաւօտ, մեր աչքերով տեսանք կատարուած ողբերգութիւնը:

Այս թալանող խուժանները, քանի մը ժամուան ընթացքին, քրիստոնեայ Պոլիսը աւերակի վերածած էին...

«Փա՛ռք Աստուծոյ», որ այսօր, այս թրքական վայրագութիւններէն և թուրք ըսուած վայրենիներէն հեռու կ'ապրինք:

Բայց, լուրեր կ'ստանանք և կը համոզուինք, որ թուրքերը իրենց «Թրքութիւնը» կը շարունակեն:

Նրանք Տիւնքը սպաննողները՝ այս Գորշ Գայլ թուրքերն են:

Տրապիզոնի մէջ իտալացի կաթողիկէ կրօնաւորը սպաննողները՝ այս Գորշ Գայլ թուրքերն են: Մալաթիոյ մէջ, «Քրիստոնէական քարոզչութիւն կ'ընեն» ըսելով երեք թուրքերուն վիզը կտրող-սպաննողները՝ այս Գորշ Գայլ թուրքերն են:

Եւ երէկ գիշեր, Ամերիկեան C.N.N. հեռատեսիլը՝ թրքական ընտրութիւններուն վերաբերող եալի յայտագիրը սփռելու ընթացքին ցուցադրեց M.H.K. կուսակցութեան Պոլսոյ մէջ կատարած ցոյցերը:

Եւ այդ ցոյցերուն ընթացքին տեսանք, թրքական արիւնաթաթախ դրօշակները ձեռքերնին՝ հազարաւոր Գորշ Գայլեր:

Ասոնք, կոկորդիլին պատռելու աստիճան կը պոռային, աւելին ծիշդ՝ Գայլերու նման կ'ոռնային:

Եւ մենք 1947-ին, Պոլսոյ մէջ, "Tan" թերթին խմբագրատան առջեւ «Մահ չամայնափարներուն» գոռացող Գորշ Գայլերը, և 6 Սեպտեմբեր 1955-ի գիշերը «Կիպրոսը թրքական է» պոռալով քրիստոնեաներուն խանութները թալանող - հրդեհող Գորշ Գայլերը տեսանք այս ցուցարար վոհմակին մէջ:

★ ★ ★

Եւ այս հրէշ Գորշ Գայլերն էին 1915-ի ցեղասպանութենէն՝ սուրի մնացորդ Պոլսոյ հայերուն, Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Մեսրոպ Մուրաֆեանին, Պոլսոյ հայկական վարժարաններուն տնօրէններուն և Պոլսոյ ծանօթ հայ հարուստներուն «Ձեջ ՊիՏի ԳԼԽԱՏԵՆՔ» ԸՍԵԼՈՎ ՍՊԱՌՆԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿ ՈՒՂԱՐԿՈՂՆԵՐԸ:

Կրկին ու կրկին կ'ըսենք.

«Մինչեւ այն օրը, որ թուրք Պետութիւնը չչպատժուի հայկական ցեղասպանութիւն կատարելու յանցանքով, թուրք Գորշ Գայլերը պիտի շարունակեն նոր ցեղասպանութիւններ գործել: Թ.

ՀՐԷՇԸ ԻՐ ՍՏԵՂԾԱԾ ԶԱԽԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ՅՕՇՈՏԷ ... (Շար. էջ 2-էն)

Այլևս ոչ մէկուն համար գաղտնիք է, որ ըլլա՛յ Ամերիկայի և ըլլա՛յ Անգլիոյ մէջ, Աֆղանիստանի ու Իրաքի պատերազմներուն սպաննուող Ամերիկեան և Անգլիական զինուորներուն թիւին ամէն օր աւելնալը, ժողովուրդին մէջ դժգոհութիւնը շատ բարձրացուցած է:

Բնական է, որ այս կացութեան ամէնէն առաջ տեղեակ եղած ըլլան ԱՄՆ-ի Սի. Այ. Էյ.ն և Անգլիական «Ինթելիճընս Սերվիս»ը:

Եւ անոնք, նոր և զգայացունց տարածայնութեամբ, ժողովուրդին ուշադրութիւնը Աֆղանիստանի և Իրաքի պատերազմին «գէշ» լուրերէն հեռացնել կ'ուզեն:

Եթէ ուշադրութիւն ըրած էք՝ Ամերիկայի մէջ, չափազանցուած ձեւով «Թեռորիզմ» է վախ մը (Phobie) ստեղծուած է ժողովուրդին մէջ:

Անգլիոյ մէջ ալ վերջերս, Կլասկով-ի և Լոնտոն-ի մէջ ահաբեկչական երկու դէպքեր պատահեցան: Եւ Անգլիան և ամբողջ աշխարհը սարսափի մատնուեցան:

Բայց, գետնի վրայ ոչ մեռեալ կար, ոչ ալ վիրաւոր: Ամբողջ եղածը՝ ինքնաշարժ մը այրած էր: Այն ալ՝ ոստիկանները իրենք հրդեհած էին կառքը, կասկածէ դրդուած:

Իբր թէ կասկածելիներ ձերբակալուեցան: Բայց դատարանը ասոնց մեծ մասը ազատ արձակեց:

Ամէն պարագայի՝ եղածը առեղծուած թուող ահաբեկչական դէպք մըն էր: Երոպական թերթեր կասկած յատնեցին, որ ան անգլիական ոստիկանութեան կողմէ կրնար հնարուած-բեմադրուած ըլլալ:

* * *

Ամերիկայի մէջ ալ Դեմոկրատ-ները շատ աշխատանք կը տանէին, որ Ամերիկեան զինուորները վերջնականօրէն քաշուին Իրաքէն:

Եւ Նախ. Պուշ միայն իր Վէթո-ով կը յաջողի կեցնել Դեմոկրատներուն Իրաքէն քաշուելու առաջարկ-պահանջը:

Ամէն պարագայի՝ Սիոնիստներուն դրդումով սկսած Իրաքի պատերազմը, աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն համար եւս, շատ ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ:

Ամերիկացիներուն դէմ Իրաքի մէջ գործուող ինքնասպանական արարքով պայքարի ձեւի կիրարկումի մասին՝ բոլոր ազգերուն գիտակից առաջնորդները հարկ է, որ լաւապէս ու խորապէս մտածեն:

Անձնագրհութեան ճամբով պայքարողներուն միայն «թեռորիստ» անուն տալը, սխալ գնահատում - դատելակերսյ մըն է:

Կրնա՞ք երեւակայել, սյատկերացնել անձ մը, որ իր գաղափարին համար կեանքը զոհէ: Դժուար է չէ՞:

Մտածեցէք պահ մը՝ դուք կրնայի՞ք, ձեր գաղափարին համար, ձեր կեանքը զոհել:

Եւ մտածել՝ որ այս՝ ինքնասպանութեամբ պայքարելու յանձնառուները, բոլորն ալ, առանց բացառութեան՝ իսլամ երիտասարդ և երիտասարդուհիներ են:

Անցան այն շրջանները երբ Անգլիացիները, 10,000 զինուորներէ բաղկացած բանակով մը՝ ամբողջ Հնդկաստանը կրնային գրաւել:

Նոյնը ըրին 1917-թ.ին: Քանի մը հազար զինուորով ամբողջ արաբական երկիրները գրաւեցին: Բայց այդ ժամանակները անցան այլեւս:

Այսօր իսլամ երիտասարդները և երիտասարդուհիները սորվեցան, իրենց հաւատացած գաղափարին -ինչ ալ ըլլայ այդ- համար իրենց կեանքը զոհել: Վկայ՝ իսլամ պաղեստինցիները, իսլամ իրաքցիները, իսլամ աֆղանները, իսլամ փաքիստանցիները և ուրիշ ազգերու պատկանող իսլամ երիտասարդներն ու երիտասարդուհիները:

Եւ սա վերջին շրջաններուն, իրենց հաւատացած Գաղափարին համար զոհուող քրիստոնեաները մատի վրայ կը համրուին: [Միայն Հայ Գաղտնի Բանակի հերոսները կատարեցին ինքնասպանական-հերոսական արարքներ: Այդ պատճառաւ ալ Սիոնիստները քանդեցին Հայկ. Գաղտնի Բանակը]:

Մենք կը հաւատանք, որ այս ինքնասպանական-զոհաբերական արարքները մտածել պիտի տան աշխարհի գիտակից առաջնորդներուն: Իր Անձը նահատակելու գնով Դատ պաշտպանողին դէմ բան չես կրնար ընել...:

Եւ այս գիտակից առաջնորդները վերջ մը պիտի տան այլեւս՝ Սիոնիստներուն ստեղծած և Անիրաւութեան վրայ հիմնուած Աշխարհակալ Կայսրութեան:

**ԴՈԿՏ. ՄԱՐԲ ՆՇԱՆԵԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒ ՓՐՈՖԷՍՈՐ
ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ**

Հայկազեան Համալսարանը ուրախութեամբ կը յայտարարէ, թէ համբաւաւոր հայագէտ ու գրականագէտ Դոկտ. Մարբ Նշանեանը պիտի հիւրընկալէ 2007-2008 կրթական տարեշրջանին իբր հայագիտական ուսմանց այցելու փրոֆէսոր:

Դոկտ. Մարբ Նշանեան 1996-էն 2007 Նիւ Եորքի Գոլոմպիա համալսարանին հայկական ամպիոնին վարիչն էր: Հոն տուած է ո՛չ միայն հայ գրականութեան ու բանասիրութեան սլաւոնութեան վերաբերեալ դասեր, այլ նաեւ փիլիսոփայական պարունակութեամբ սեմինարներ, ընդհանրապէս համալսարանին համեմատական գրականութեան բաժանմունքին հետ գործակցութեամբ:

Դոկտ. Մարբ Նշանեանի հեղինակութեամբ բազմաթիւ հայերէն, ֆրանսերէն և անգլերէն հատորներ հրատարակ իջած են:

1989-ին՝ ֆրանսերէնով, *Ages et usages de la langue armenienne* հատորը: 1999-ին՝ հայերէնով՝ Յակոբ Օշականի ընդհանուր մատենագիտութիւն մը, ինչպէս նաեւ ԿԱՄ վերլուծական հանդէսին առաջին չորս համարները: 2002-էն ետք, եռանդուն թափով մը, անգլերէնով երեք հատորներ լոյս ընծայած է - *Writers of Disaster* (2002), *Yeghishe Charents, Poet of Revolution* (2003) և *Art and Testimony, Around Egoyan's Ararat*, (2007): Նոյն թուականներուն, ֆրանսերէն լեզուով հրատարակած է երեք հատորներ: Գրեթէ նոյն ժամանակաշրջանին լոյս ընծայած է, ֆրանսերէնով երկու հատորներ ժընեւի *Metis Presse* Հրատարակչատունէն - *Revolution nationale* (2006) և *Le Deuil de la philology* (2007), որոնք Ի. դարու հայ գրականութեան նուիրուած շարքի մը սկզբնաւորութիւնը կը կազմեն: Շարքը կը կրէ *Art et temoignage. Litteratures armeniennes au XXe siecle* վերնագիրը:

Դոկտ. Նշանեան 2002-ին և 2005-ին Կլէնտէյլի «Ապրիլ» Հրատարակչատունէն լոյս ընծայած է ԿԱՄ-ի երկու ծաւսուուն հատորներ: Ներկայիս հրատարակութեան

ԶԱՐԱՄԻՏ ՏԱՐԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ...(Շար.էջ 5-էն)

Խ. Միութեան վեոորոշ վերջնագրին, և սլատնաո դարձաւ Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետ Անթոնի Իուրնի անկումին՝ երկրեւեո աշխարհակարգին մէջ... 2006թ. ամերիկեւսիոնաքրիտանական երրեակ նախայարձակումը սլարտուեցաւ, միաքեւեո աշխարհակարգին մէջ... և սլատնաո դարձաւ՝ այս անգամ, Թոնի Պլէտի անկումին: Այսինքն՝ անտուրք երրորտութիւնը սլարտուեցաւ Խ. Միութեան բեւեոին բացակայութեան սլամաններուն մէջ եւս...:

Այս կէտին վրայ, հարկ է լուսաբանել Սիոնիզմի սլարտութեան տարողութիւնն ու նշանակութիւնը միջազգային հարթակի վրայ:

Սիոնիզմը՝ ինչպէս Փանթուրֆիզմը, ազգայնական վարդասլետութիւններ չեն, այլ՝ իմփերիալիստական ծաւալողասլաշտական, աշխարհակալական վարդասլետութիւններ, որոնք կը ծառայեն աշխարհակալական ծրագրերուն: Հեոեւարար, բոլոր հրեաները սիոնականներ չեն, և բոլոր թուրքերը փանթուրփիստներ չեն: Այլ՝ գոյութիւն ունին ոչ-հրեայ սիոնականներ և ոչ-թուրք փանթուրփիստներ: Ասոնք՝ սլարզապէս իմփերիալիստներ են, կայսերասլաշտներ և աշխարհակալական ալտր-ժակներով այլազգիներ, որոնք կը չարաշահին այս երկու ծաւալողասլաշտական ուցեղասլաշտական վարդասլետութիւնները:

Ոչ-հրեայ սիոնականներ են՝ Միացեալ Նահանգներու շուրջ 10 միլիոն հաշուող ամերիկացի աւետարանականները, որոնց շարքին՝ Ճ. Պուշ Որդին, որոնք կը ջատագովեն «Սիոնական Քրիստոնէութիւն» կոչուած աղանդը, հեոեւողութեամբ «Բրիտանական Իսրայէլիզմ» կոչուող աղանդին:

ԱՄՆ-ի մէջ, այս ոչ-հրեայ սիոնականները կը կոչուին նաեւ՝ նոր-սլահայանողականներ (neocons...), որոնք մեծ յառաջիսաղացք արձանագրեցին Ռոնալտ Ռիկընի նախագահութեան շրջանէն ի վեր: Այս նոր-սլահայանողականները կը ներկայացնեն ԱՄՆ-ի ռազմական արդիւնաքրութեան մեծ ֆինանսատէրերու դասակարգը, որ ողնասիւնն է ամերիկեւսիոնաքրիտանական իմփերիալիզմին: Ասոնք իրենց քարձրակէտին հասան՝ մասնաւորաքար, Ճ. Պուշ Որդիի նախագահութեան առաջին տարիներուն, և քարուքանդ ըրին Եուկոսլաւիան, Աֆղանիստանն ու Իրաքը, և այս վերջինին դէմ իրենց շղթայագրեծած քարքարոսային անյաջող նախայարձակումէն ի վեր՝ կը գտնուին թաւալզոր վայրէջքի մէջ:

Այս թաւալզոր վայրէջքին սլացոյցներէն մին եղաւ նաեւ՝ Լիքանանեան Դիմադրութեան դէմ իրենց շղթայագրեծած անյաջող նախայարձակումը, որ տեւեց 33 օրեր, որուն դիմաց «Միջազգ. Հանրութիւն»ը ներկայացնող գերեւլարեալ ՄԱԿ-ը ունեցաւ՝ Յակոբ Պարոնեանի քառերով, «Խուլ ու մունջ Սատանայի» դիրքաւորում:

Եւ, իր հիմերէն ցնցուեցաւ Սիոնիզմի վարդասլետութիւնը, որուն ոչ-ազգայնական այլ օտարին ծառայողի իսկութեան դէմ՝ սկսաւ ծաւալիլ հրէական հզօր ընդդիմութիւն մը, ոչ միայն Իսրայէլի, այլեւ աշխարհի չորս ծագերուն մէջ:

Հրէական այս ընդդիմութեան մասին, Մոնթրէալի համալսարանի Պատմութեան դասալսօս, հակասիոնական Հրեայ Փրոֆ. Եակով Մ. Ռասկին, 2004 թուականին հրատարակեց մեծածաւալ հատոր մը՝ “Au nom de la Torah: Une Histoire de l’Opposition Juive au Sionisme” [«Յանուն Թորահի՝ ընդդէմ Սիոնիզմի Հրէական Ընդդիմութեան Պատմականը»] վերնագրով, որ լայնօրէն կ’անդրադառնայ՝ Սիոնիզմի վա՛յ տեոութեան դէմ սոեղծուած, Հրէական տարողունակ ընդդիմութեան:

Այս ուղղութեամբ, ուշագրաւ է նաեւ՝ հակասիոնական հրեայ բրիտանացի պատմաբան Ճոն Ռոզի վերջին հատորը՝ “Legends of Zionism” [«Սիոնիզմի Առասպելներ»] վերնագրով, որ կը մերկացնէ Սիոնիզմի վարդապետութեան իսկական էութիւնը:

Սակայն, ամէնէն ցնցիչն է՝ այս շարքին մէջ, իսրայէլեան Քնէսէթի նախկին նախագահ և Հրէական Գործակալութեան Նախագահ՝ նախկին թունդ սիոնական Ապրահամ Պորկի զգայացունց հատորը՝ «Հիթլերի վրայ Յաղթանակը», որ նորերս հրատարակուեցաւ, որուն մէջ հեղինակը կը մերկացնէ Սիոնիզմի ցեղապաշտական, աշխարհակալական էութիւնը, զայն նսեմացնելով Նացիզմի վարդապետութեան: Ան կը գրէ՝ «Եթէ կ'ուզենք իրօք ձերբազատուիլ՝ Հիթլերէն ու հիթլերականութենէն, պարտինք հրաժարիլ Սիոնիզմէն: Այս է Հիթլերի վրայ յաղթանակի նիշդ ուղին...»: Եւ կ'ըզրակացնէ՝ «Եթէ Իսրայէլ կ'ուզէ իրօք փրկել իր վտանգը՝ ած սպազան, պետութիւնը պարտի հրաժարիլ իր միջուկային գինանոցէն...»:

Եւ խիստ ուշագրաւ զուգարդիպութեամբ մը, այսօր՝ ամերիկեւսիոնաբրիտանական անսուրբ գինակցութեան դէմ, ժողովուրդներու բեւեռին հիմնարկէին համար սյայֆարող վենեզուելական յեղափոխութեան առաջնորդ Հուկո Չաւէզ, վերջերս Թեհրանի մէջ կը յայտարարէր՝ «Մենք սրդէն ունինք այդպիսի զէնք: Ատիկա՛ Վենեզուելայի ժողովուրդն է...»:

Երբ՝ սալագային, չաւէզեան տիպարով առաջնորդներ վերջ դնեն միաբեւեռ աշխարհակարգի վայրի անտառին, այն ստեղծ կրնանք տեսնել իսկական Միջազգ. Հանրութիւնը:

Պէյրութ, 8 Յուլիս 2007

ՇԱՀԱՄՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌԱՋՆՈՐԴԷ ԴԷՊԻ ... (Շար. էջ 4-էն)

Զաքէոս՝ մարդոց ծառայութեան մէջ գործեց իր յափշտակութիւնները, բայց աղօթաւանառ հոգեւորականը՝ իր շահագործումները կը կատարէ Աստուծոյ ծառայութեան մէջ:

Հոս է, որ մեղաւորը կը դրսեւորէ իր դիւային կերպարը իր անքաւելի սայթաքումներով և երկինքի մէջ արձագանգ չեն գտներ, ո՛չ իր արտասուալօր աղերսները և ոչ ալ իր խղճին խորագած ողբերը:

Անշուշտ, այս դառն արտայայտութիւնները ուղղուած չեն բոլոր անոնց, որոնք իրենց սրբակեաց կենցաղով կը պահեն իրենց երկնային պաշտօնին անբծութիւնը:

Ափսոսալի է, որ ապօրէն շահը, դարձած է դարուս անսխալելի տիեզերակալը, որուն գահին առջեւ ծնրադիր կը խոնարհին, ո՛չ միայն ամենազգի պետութիւնները, այլեւ՝ ամէն դասակարգի ու ասպարէզի միթապաշտ իտէալներէ գերուած սրբապիղծ հոգիները:

կը պատրաստուի Եղեռնի վերասլորող Սեդրակ Պաղտոյեանի վկայագրութիւնը, որու ծաւալուն յառաջաբանը կը պատկանի Դոկտ. Մարք Նշանեանի գրիչին:

Հայկազեան Համալսարանը, Պէյրութի մէջ, բազմակողմանի ծառայութիւններ ունի սփիւռֆահայ մշակոյթին՝ իր Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսին, հայկական ճոխ գրադարանին, հանրութեան մատուցած դասախօսական շարքին և Հայագիտութեան Պսակաւոր Արուեստից ծրագրին միջոցով:

ՆԱՅԻՐԻ

NAÏRI

Թիի 276 ԵՐԵՎԱՆԻ 7 ՕԳՈՍՏՈՍ 2007 (ԺԳ. ՏԱՐԻ)

عدد رقم ٢٧٦ - ٧ آب ٢٠٠٧

ԶՐՈՅՑ ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՍ ՆԵՏ

ԱՅՈՒՆ, ՈՒՆԻՆՔ ՊԱՅՄԱՆ... ՃԱՆՉՑԷ՛Ք ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՎԵՐԱԴԱՐՉՈՒՑԷՔ ՄԵՐ ԳՈՂՑՈՒԱԾ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

ԺԻՐԱՅՐ ՆԱՅԻՐԻ

Օգոստոս 2-ի առաւօտուն, գրուցակից ընթերցող մը- որ կը թուէր անհանգիստ գիշեր մը անցուցած ըլլալ «Հ1»ի երեկոյեան ժամը 7-ի լուրերու ունկնդրումէն- հեռաձայնով ուզեց կարծիքս ունենալ յարգարժան Պրն. Սերժ Սարգսեանին վերագրուած նորագոյն մէկ ելոյթի մասին: ՀՀ-ի վարչապետը որպէս թէ յայտարարած ըլլայ Արաբ. Լրատու Կայանի մը թղթակիցին, թէ Հայաստան կը մնայ տրամադիր «Առանց որեւէ նախապայմանի» և պաշտօնապէս բնականոն-դիւանագիտական-կապ հաստատել Թուրքիոյ հետ, բանալ իր սահմանները և «Համագործակցիլ» իբր «Բարի դրացի»:

Յարգելի գրուցակիցիս տուած պատասխանս ներկայացնեմ այստեղ: Զանի որ հարցումը ունի ընդհանրական բնոյթ: Կրնայ հետաքրքրական ըլլալ շատերուն եւս:

Նա՛խ, յիշեցուցի հարցաւորին, թէ Նորին Վսեմութիւնը առաջին անգամ ըլլալով չէ, որ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու ներկայ վիճակին մասին կ'ակնարկէ: Դեռ մօտիկ անցեալին ալ խօսած է այդ նիւթի շուրջ, հետեւելով «Երկրի Գերագոյն Ղեկավարին»: Գրեթէ բառացի կրկնեց ան, որ Երեւան պատրաստ է «Նորմալացնելու կապերը» Անգարայի հետ: «Թուրքիայէն հողային Պահանջ չունի»: Նախապայման չի դնէր որեւէ հարցի քննարկման համար: «Դէմ չէ, ամենեւին, որ Թուրքիա անդամակցի Եւրոմիութեան:

Ըսի մանաւանդ, որ Երեւանի մեր պետական այրերուն այս փութկոտ ընդառաջումը ցարդ անպատասխան կը մնայ: Աւելի ճիշդ՝ մեր տեղ ինք՝ Թուրքիան է որ նախապայման կը դնէ Երեւանի առջեւ: Օրինակ՝ կը պահանջէ որ ցեղասպանութեամբ չմեղադրենք զինք: Արցախի «Բռնագրաւում»-ին վերջ տանք: Դադրինք զինք «գրպարտել»-է: Մինչեւ անգամ կը ժպրհի պնդել, որ հայութիւնը պարտի հաշիւ տալ թրքութիւնը կոտորածի ենթարկելուն համար...

Ներկայ պայմաններու մէջ Պրն. Սերժի կողմէ երկրորդուած դիմում-առաջարկ մը ավելի բախտաւոր կրնա՞յ ըլլալ: Կէս-խնդրական հայեցում մը կրնա՞յ թուրքերուն բարեհաճ ուշադրութիւնը գրաւել:

Իմ համեստ կարծիքով՝ Պրն. Վարչապետը զո՞ւր տեղ կը յամառի թակել դուռ մը որ կոպտօրէն գոցուած է արդէն իր քթին ու մռութին առջեւ: Աւելի նուաստացուցիչ է նկատելը որ մենք, հայերս, որպէս զոհ ու անիրաւեալ, գութ ու բարեհոգութիւն կը խնդրենք դահիճէն ու յափշտակիչէն: Իսկ երիցս ոճրապարտն ի՞նք կ'ըլլայ անողոք մերժում ցուցաբերողը:

Եւ կը զարմանաս, թէ այդ ե՞րբ և ինչպէ՞ս է, որ դերերը փոխուեցան: Ըսել կ'ուզեմ՝ հայութիւնը դարձեր է դիմորդ ու աղերսարկու: Երբ Յան-ցապարտը ինքն է, որ մեղայի գալով, մեզմէ ու Արդարադատ Աշխարհէն թողութիւն խնդրելու էր: Եւ մե՛նք ըլլալու էինք այն խիստ դատաւորը, որ ոճրագործէն պիտի պահանջէ արժանը հատուցել անիրաւեալին:

Արդարեւ, սրտցաւութեամբ դիտել տուի յարգելի ընթերցող-զրուցակիցիս, որ մենք, մեր պետական որոշ այրերը, մեր ողբ-կոծով լեցուն պատմութենէն դաս չենք վերցուցած:

Գաղափարակից մարտընկերս՝ Յովհաննէս Չիլինկիրեան իր «Սուտերու եւ Երազներու Զոհ... Հայութիւնը» մեծղի հատորին մէջ ըրած է գնահատութիւն մը՝ որ արժանի է սերտողութեան, իսկ եզրակացութիւնը՝ իրացումի: Իրատես մտաւորականը կ'ըսէ, թէ հայը, իբր անհատ զինք վեր առած՝ շնորհալի է, բայց որպէս հաւաքականութիւն՝ արատաւոր: Ըսել կ'ուզէ ան որ իբր անձ՝ ամէն մէկս կրնանք խելացի և ուշիմ ըլլալ. սակայն կը դառնանք յամառօրէն կամակոր երբ հարկ է հաւաքաբար ու իմաստութեամբ գործել: Պէտք է դաս քաղել ընդհանրական փորձառութենէն, սերտել սեփական սխալները և օգտուիլ անոնցմէ, որ կրկին չսխալինք: Այլեւ՝ որպէսզի նուաճենք ճիշդը, լաւն և օգտակարը:

Մինչդեռ մեր պատմական անցեալի սխալներուն պարկեշտ ու անկեղծ ուսումնասիրութիւնը, ինքնաքննադատաբար վերանայումը անոնց այսօր, մեզ պիտի առաւել իմաստնացներ: Եւ սակայն կը տեսնուի ահաւասիկ, որ կարծես կը մնանք բթամիտ մեր ազգային կեանքի հաւաքական փորձառութենէն օգտակար դասեր քաղելու մէջ: Հոն, ուր հարկ է կորով ու անզիջողութիւն ցոյց տալ, կը դառնանք կամազուրկ և համակերպող: Եւ այնտեղ, ուր պարտ էինք խոհեմ և ճկուն գտնուիլ, ցոյց

**ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԵՈՒՐԻ ԿԱԿԱՐԻՆԸ՝
ԱՐԹՈՒՐ ԶԻԼԻՆԿԱՐՈՎ [ԵԱՆ]
... ՄԷԿԸ ԱՆՋՐՊԵՏ ՄՏԱԻ,
ՄԻՒՍԸ ԻԶԱԻ ՀԻՒՍԻՍ. ԲԵԻԵՌԻՆ ՅԱՏԱԿԸ**

Մեր թուարկութենէն ուղիղ 46 տարիներ առաջ՝ 1961-թ.ին, մայրկուրբանց Պատմութիւնը նշանաւորուեցաւ նախընթաց չունեցող եղելութեամբ մը: Առաջին անգամ ըլլալով մարդ մը, այս պարագային՝ Խորհրդային Միութեան քաղաքացի մը՝ Եուրի Կակարին մտաւ անջրպետ, ստոյտ կատարեց երկրագունտին շուրջ և վերադարձաւ Երկիր:

Արթուր Զիլինկարով (եան) Նախ. Փութինի հետ... Ռուսիոյ նախագահին կողմէ պարգեւատրուել էր:

Տիեզերագնաց Եուր. Կակարին Ռուս մըն էր: Ընթացիկ Օգոստոսի սկիզբներուն համաշխարհային Պատմութիւնը և Գիտութիւնը յատկանշուեցան նոր, ցնցիչ ու նախընթաց չունեցող ուրիշ եղելութեամբ մը:

Ռուսիոյ քաղաքացի, գիտնական և բեւեռափոյզ, հայազգի Արթուր Զիլինկարով (եան), գիտական նոր սխրագործութեան մը կերտիչը հանդիսացաւ: «Միր-1» ռուսական «Գրայանի սուզանաւով» իջաւ Հիւսիսային Բեւեռի ուկրաինացի խորութեան մէջ հասնելով մինչեւ 4700 մետր (շուրջ 5 էլ. մետր) յատակին ու այնտեղ կոթողեց Ռուսիոյ դրօշը, մնաց հոն 7-8 ժամ, կատարելով գիտական հետազոտութիւններ, և բարձրացաւ մակերես ուր զինք և իր ընկերը կը սպասէր ռուսական հիւլէսական ուժով բանող գիտական ստացարկելիչ նաւը:

Գիտական այս յանդուգն ու վտանգալից առաքելութեան ղեկավար Արթուր Զիլինկարով յայտարարեց.— Ուկրաինայի յատակին դաչիլն ու հոն դրօշ կոթողելը հաւասար է Լուսինի վրայ ոտք դնելուն և հոն դրօշ պարգելուն»: Եւ աւելցուց.— Հիւսիսի Արջային շրջանը մեզի կը պատկանի, և մենք ցոյց պիտի տանք հոն մեր ներկայութիւնը»: Յայտարարութիւն՝ որ շատ կը նմանի Ռուս մեծ վիպասան Տոստոևի խօսքին.— «Հոն, ուր Ռուսը ոտք դրաւ, հողը կը դառնայ ռուսական»: (→էջ 4)

**ԱՐԱՄ Ա.— ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԷՏՔ
ԶՈՒՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍ ԱՌՆԵԼՈՒ ...
Ո՛Չ ՄԷԿԷՆ**

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. կաթողիկոս երկուշաբթի 6 Օգոստոս 2007-ին, Մեքնի ընտրութիւններուն գծով, հետեւեալ յայտարարութիւնը կատարեց օտար մամուլին. մասնաւորաբար ակնարկելով լիբանանահայ համայնքին ուղղուած անարդար, անտեղի ու գրպարտիչ վերագրումներուն և մեղադրանքին.—

Կիրակի 5 Օգոստոսը, տխուր օր մըն էր ֆրիստոնեայ համայնքին համար: Յաւով ու մտահոգութեամբ հետեւեցայ Մեթնի ընտրութիւններուն, հարց տալով՝ ինչո՞ւ այս կիրքը ու փոխադարձ զրպարտութիւնը: չէի՞նք կրնար խուսափիլ տեղեկութեամբ այդ լարուած կացութենէն: Վստահարար՝ կրնայինք: Սֆէյր Պատրիարքը աշխատեցաւ որ փոխադարձ հասկացողութիւն մը յառաջացնէ: Ես ալ, իմ հերթին, իմ կարելիս ըրի՝ յատկապէս վերջին շարքը: Ուրիշներ եւս, ճիգ բաժնեցին: Սակայն, Մեթնի ֆրիստոնեաները քաւեցան ոգիով ուղղութեան փոփոխութիւն: ըսաւ Արամ Ա. Կաթողիկոս: (→ էջ 4)

ՀԱ՛Յ ԿՈՉՈՒՒԼ...
ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԸԼԼԱԼ ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՈՒ ԿԱՌՈՒՑՈՂ

Մեթնի մասնակի ընտրութիւնները տգեղ ու, վրդով պատճառող, ուստի և ցաւալի ելոյթներու թատր հանդիսացան: Ինչպէս կը վկայէ Արամ Ա. Կաթողիկոսին վերի սիւնակին մէջ լոյս տեսած յայտարարութիւնը:

Ծանօթ կողմ մը, իր հակահայ տրամադրութիւնները կրկին բացայայտեց երբ կը կարծէինք, որ այդ զգացումները ընդմիջտ մարած են: Մինչ անունք անթեղուած կը մնան եղբր պարզապէս: Կրկին լսուեցան մեր համայնքին ուղուած «Եկուոր», «Ասեւրախտ» մակդիրներ ու... վանիչ կոչեր: (→ էջ 9)

տուինք անմիտ ու աղէտաբեր պնդանկատութիւն: Մէջբերենք ցայտուն օրինակ մը, որ մեր սա ինքնաքննադատութիւնը կը հիմնաւորէ ու գայն կ'արդարացնէ:

1918-ի յաղթական Սարդարապատին յաջորդող տարին, մեր Ա. Հանրապետութեան մէկ պատուիրակութիւնը գնաց Պոլիս [իջաւ Թոքաթլեան Պանդոկ], ընդունուեցաւ Սուլթանէն և Երիտթուրքերու ղեկավարութեան կողմէ: Մենք՝ Յաղթական հայութիւնը «Բարի դրացի» ըլլալու երաշխիք տուինք պարտեալ թուրքին: Վստահեցուցինք, որ հողային պահանջ չունինք: Ջանացինք համոզել Դահիճը, որ «Արեւմտահայաստանի արմատախիլ եղած հայութեան վիճակը մեզ չի հետաքրքրեր»: Լաւ կ'ըմբռնէ՞ք ըսուածին իմաստը- Եւ Սուլթանը (→ էջ 12)

Խմբանկարը կը ներկայացնէ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան Կառավարական պատուիրակութեան Պոլիս այցը, գլխաւորութեամբ Ա. Ահարոնեանի, որուն կ'ընկերանային Խատիսեան, Զօր. Ղորղանեան և ուրիշներ:

Զիրենք կ'ընդունին Երիտթուրքերուն պարագլուխները, յատկապէս՝ Պաշտպանութեան նախարար, Սուլթանի փեսայ՝ Էնվեր Փաշան, և Սուլթանը՝ անձամբ, որուն առաջին խօսքը կ'ըլլայ՝ «Ծիմտի ազըլլանտըն՞գ» [հիմա խելօքցա՞ք]:

Նկարին կեդրոնը (Ա. շարք) կը տեսնուին նաեւ (ճուտած) թուրք կառավարական ներկայացուցիչը և թուրք (→ էջ 12)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
«ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ԶՈՎ...»

Սփիւռքի յայտնի ազգային-հասարակական գործիչ, գրող, հրապարակախօս Ժիրայր Նայիրիի խմբագրութեամբ, Պէյրութում լույս է տեսել Յովհաննէս Զիլինկիրեանի «Սուտերու Եւ Երազներու Զոհ...», 780 էջից բաղկացած աշխատութեան առաջին հատորը, որը հեղինակը նուիրել է «Տխրայուշ 90-ամեակին բոլոր ժամանակներու մեծագոյն հայկական ցեղասպանութեան, Մեծ Եղեռնի անմեղ զոհերուն և հայ դատի պայքարի դիցազն նահատակներուն սրբալոյս յիշատակին... նաև ներկայ ու գալիք պահանջատէր արիասիրտ նոր սերունդներուն, որ անվհատ ու հաւատալից կամքով շարունակեն իրենց նախնիներուն արդարատենչ մարտընչումը՝ մինչև ձեռք բերումը արդար հատուցման»:

Յովհաննէս Զիլինկիրեանն իր ամբողջ գիտակցական կեանքով ու որդիական հաւատարմութեամբ ծառայում է իր ժողովրդին, հաստատակամութեամբ հանդես գալիս Հայկական հարցի թուրք և այլ կեղծաւորների դէմ: Նա միաժամանակ, բարեբար է: Այդ նրա ջանքներով է վերկուել ու հայոց նոր սերունդների սեփականութիւնն է դարձել տաղանդաւոր բանաստեղծ, ազգային գործիչ, թուրքական եաթաղանի զոհ դարձած Ռուբէն Սեւակի գրական ժառանգութիւնը:

Յովհաննէս Զիլինկիրեանը պատասխանատուութեամբ ու վճռակամութեամբ պաշտպանում ու զարգացնում է Ռուբէն Սեւակի վսեմ գաղափարները: Այս գործում անգնահատելի դեր է խաղում Նիս քաղաքում նրա հիմնադրած Ռուբէն Սեւակի Յիշատակի Տունը: Յովհաննէս Զիլինկիրեանի հովանաւորութեամբ տպագրուել են հայ ժողովրդի պատմութեան ու հայագիտութեան վերաբերեալ երկու տասնեակից արեւելի գրքեր:

Վաստակաշատ գործիչը մեծ հոգ է տանում նաև Երեւանում գտնուող Ռուբէն Սեւակի անուան դպրոցի նկատմամբ, իր ուշադրութեան կեդրոնում պահելով դպրոցի կեանքին վերաբերող բոլոր խնդիրները...

Ահա, սիրելի ընթերցող, մենք գործ ունենք այժմ Յովհաննէս Զիլինկիրեանի նոր աշխատութեան հետ:

Ինչի՞ մասին է «Սուտերու Եւ Երազներու Զոհ...» գիրքը: Դժուար է թուարկել իհարկէ, մի առանձին գրախօսականով պատասխանել այդ հարցին, նկատի ունենալով աշխատութեան մէջ ֆենարկուած խնդիրների ու պրոբլեմների բազմազանութիւնը:

Ճիշդ է, այդ պրոբլեմներն ու խնդիրները վերաբերում են հայ ժողովուրդի պատմութեան տարբեր ժամանակաշրջաններին և առաջին հայեացքից թւում է, թէ Յ. Զիլինկիրեանը շարադրում է ընթերցողին ծանօթ փաստեր և իրողութիւններ: Բայց դա այդպէս է միայն առաջին հայեացքից, որովհետև գիտնական հեղինակը նշուած փաստերն ու պրոբլեմները բացայայտում և մեկնաբանում է իւրովի, յանախ նաև բացառիկ, բայց և արդարացուած անողոք սթափութեամբ:

Հենց հեղինակի առաջաբանի առաջին տողերից ընթերցողը հանդիպում է այդ անուղիմութեանը:

Յարգելի ընթերցող-դիմում է Յ. Զիլինկիրեանն առաջարանի սկզբում, պիտի խնդրենք, որ չկարդաք այս գիրքը»: Եւ ահա, հեղինակի ցանկութեամբ այդ գիրքը չպէտք է կարդան նրանք, ովքեր չունեն «Ցաւը Արեւմտեան Հայաստանին, մեր Մեծ Հայրենիքին կորուստին ցաւը»:

Ինչո՞ւ: «Որովհետեւ, բացառուում է Յ. Զիլինկիրեանը, մեր գրածները ձեր սրտին ու մտքին պիտի չխօսին»:

Այնուհետեւ հեղինակը պահանջում է. «Մի կարդաք այս գիրքը...», եթէ Դաշնակցութիւն կուսակցութեան կը պատկանիք. եթէ ազանդաւոր դեկավարներու լոգունգներուն և անոնց սուտ պատմութիւններուն կը հաւատաք»:

Հեղինակը պահանջում է նաեւ չկարդալ այս գիրքը. եթէ Սիոնիզմ ըսուած հրէշին ճիւղաւորումներէն մէկը եղող ֆարմասոնութեան կը պատկանիք: Որովհետեւ սա կը նշանակէ, որ դուք ձեր հոգին ծախած եք ձեր ժողովուրդը ցեղասպանութեան ենթարկածներուն, ձեր պատմական հայրենիքի գողութեան մեղսակցածներուն: Կողմ էք ու հանդուրժող մարդկային ու ազգային անիրաւութիւններուն: Զեր հոգիին մէջ հայկականութեան նշոյլ մ'անգամ չէ մնացած»:

«Այս գիրքը,– հռչակում է հեղինակը,– Հայ մեծ ազգը կործանումի մատնող կեղծ ազգասէր հայ առաջնորդներուն դէմ՝ Անէժֆազիր մըն է:

Այս գիրքը հայ անարժան առաջնորդներուն կատարած դաւանանքիւններուն դէմ ընդվզումի աղաղակ մըն է»:

Կարդալով Յ. Զիլինկիրեանի աշխատութիւնը, ընթերցողն անպայման կը համոզուի, որ հեղինակը հաւատարիմ մնալով իր դաւանած սկզբունքներին, պսակագրած է անում բոլոր նրանց, ովքեր ազգասէրի դիմակ հագած, գործել են հայ ժողովրդի դէմ, նրան պատճառել անչափելի կորուստներ:

Այս առումով Յ. Զիլինկիրեանը հանգամանօրէն անդրադառնում է յսակապէս Դաշնակցութեան գործելակերպին՝ Երիտթուրքերի հետ համագործակցելուց մինչեւ Հիտլերին զինակցելն ու ԱՄՆ-ի շահերին ծառայելը: Այդ ամէնին անդրադառնալիս Յ. Զիլինկիրեանը բերում է փաստեր, որոնցից շատերին տեղեակ չէ մասսայական ընթերցողը:

Յ. Զիլինկիրեանն անտարբեր չի մնացել նաեւ ՀՀԾ-ի գործունէութեան նկատմամբ և հաւաստի փաստերով մերկացնում է հեշտական լիտերներին, որոնք գաղտնի բանակցութիւնների մէջ էին մտել Թուրքիայի «Գորշ Գայլեր»ի պարագլուխների հետ:

Յ. Զիլինկիրեանը հանդէս է գալիս Ռուսաստանի հետ Հայաստանի սերտ բարեկամութիւնն ամրապնդելու դիրքերից: Հանգամանօրէն վերլուծելով հայ-ռուսական յարաբերութիւնների ամբողջ պատմութիւնը, հեղինակը սուր քննադատութեան է ենթարկում հայ իրականութեան մէջ Ռուսաստանի դէմ հանդէս եկողներին և նրանց յիշեցնում, որ այսօրուայ Հայաստանը գոյութիւն ունի Ռուսաստանի կազմին մէջ գտնուելու շնորհիւ, այդ «մոռացկոտներին» մատնացոյց անելով արեւմտահայութեան նակատագիրը:

Հեղինակը հանգամանօրէն քննարկած է Սիոնիզմի պրորլեմը, բացայայտում նրա վնասակար դերը ինչպէս հայ, այնպէս էլ աշխարհի միւս ժողովուրդների նակատագրում: Այս առումով նա մերկացնում է ԱՄՆ-ի վարչակարգի ամբողջ քաղաքականութիւնը:

Ասեմք նաեւ, որ հեղինակը ուշադրութեամբ հետեւում է Հայաստանում զարգացող իրադարձութիւններին, որդիական ցաւ է ապրում տեղ գտած թերութիւն-

ԴՐՕՇՆԵՐ ԳՈՅՆԶԳՈՅՆ

ԽԱԶԻԿ ՏԷՏԷՆԱՆ

Ո՛ւր կը փչեն քամիները աշնանային
 Այսքան արտառոց, այսքան այլանդակ,
 Հոգիներուն մէջ սարսուած
 Մոմ մը վառող կա՛յծն անգամ՝ մարա՛ծ կը թուայ.

Ինչո՛ւ տխուր են հոգիները կրքոտ
 Այսքան այլամերժ, այսքան անհաշտ,
 Սուգէ սուգ տարուբերուող
 Ամբոխները՝ վերածուած են նախիրի մը անօթեւան.

Ինչո՛ւ կը հնչեն մարտի փողերը կրկին
 Այսքան զօրեղ, այսքան ուժգին,
 Հոգիներուն մէջ ծարաւի
 Արեան բոյրն է կրկին երակները լեցուցած.

Ո՛ւր կը տանին մեզ ամբոխները խելագարած
 Այսքան վրիժառու, այսքան կատաղած,
 Դրօշներուն մէջ գոյնզգոյն
 Կը սպաննեն վաղուան աղօտ յոյսի նշոյլները վերջին:

2006

ՄԻԱՑԵԱԼ ԿՈԶ՝

ՃԱՆՉՆԱԼՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Եթովպիոյ մայրաքաղաք Ատիս Ապսյա ժամանման առաջին իսկ օրը, Զորեքշաբթի 11 Յուլիս 2007-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս և Եթովպիոյ Ուղղափառ Եկեղեցւոյ պետ Ն.Ս. Ապսյա Փաուլոս Պատրիարք իրենց ստորագրած Միացեալ Յայտարարութեան համբով, շեշտեցին 20-րդ դարու առաջին Ցեղասպանութեան՝ Հայկական Ցեղասպանութեան հանաչման հրամայական անհրաժեշտութիւնը, այնպէս ինչպէս որ 20-րդ դարու վերջին Ցեղասպանութիւնը՝ Ռուանտայի Ցեղասպանութիւնը հանչուած էր միջազգային համայնքին կողմէ: Անոնք ընդգծեցին արդարութեան ու մարդկային իրաւանց համար պայքարելու անհրաժեշտութիւնը և այս գծով Եկեղեցիներուն վերասպահուած կարեւոր դերը:

Վեհափառ Հայրապետին այցելութիւնը Եթովպիա, սփանչելի առիթ մը հանդիսացաւ արծարծելու Հայ Ժողովուրդի բռնաբարուած իրաւունքներու հարցը Ափրիկեան հողի վրայ: Այս օրերուն մանաւանդ, երբ մէկ կողմէ Ռուանտայի Ցեղասպանութեան յիշատակները վառ են շրջանի ժողովուրդներու կեանքին մէջ, իսկ միւս կողմէ՝ տարբեր ձեւերով կը շարունակուի Տարֆուրի ցեղասպանութիւնը, Սուտանի մէջ:

ԳԻՐՔՆ ՈՒ ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԿՈՒՄ Կ'ԱՊՐԻՆ

Գիրն ու գրականութիւնը, ընթերցասիրութիւնն ու գրանաչութիւնը անկո՞ւմ կը բոլորեն օրերս Հայաստանի մէջ: Վրայովիչ լուր՝ որ հեռու չէ իրականութենէ, քանի որ այդ մասին տեղեկացանք «Հ-1»-ի մէկ հաղորդումէն, ուր տեղի կ'ունենար հարցազրոյց հանգամանաւոր և իրազեկ անձերու հետ ու միջեւ [Սերկէյ Խաչիկօւլեան և Հենրիկ Յովհաննիսեան]:

Ջարմանքով ու ցաւով իմացանք, որ Երեւանի մէջ իրար ետեւէ կը փակուին գրախանութները, որովհետեւ գիրք ընթերցողներուն թիւը երթալով կը նուազի մայրաքաղաքին մէջ, նոր սերունդը երբեմնի իր սերն ու հետաքրքրութիւնը չունի այլևս Գիրքին հանդէպ, գրավաճառներն ալ կը նախընտրեն «Պիզնեսի կրպակ»-ի վերածել իրենց խանութները:

Պատասխանատուներ և կրթութեան Նախարարը մտահոգութեամբ կը հետեւին այս վիճակին երկրի մը մէջ, ուր [խոստովանիմք՝ թո՛ղ մեզ անցելակարօտ անուանեն] նոր հրատարակուած յիսուն հազար տալիքով ունեցող գիրք մը երեք օրուան մէջ կը սպառէր... Բ. Հանրասլետութեան շրջանին, գնորդները «Պոչ կը բռնէին» գրախանութներուն առջեւ, գրեթէ ամէն քաղաքացի ունէր անձնական գրադարան:

ների համար, անխնայ, բայց ճիշդ դիրքերից քննադատում Հայաստանի իշխանութեան մէջ գտնուողներից նրանց, ովքեր չեն փսոսում Հայաստանը, ովքեր իրենց Եսասիրական շահերի համար պատրաստ են Հայաստանը վերածել աւերակոյտի:

Հայ ժողովրդի պատմութեան նորագոյն շրջանը դեռևս չի դարձել ուսումնասիրողների ու հետազոտողների ուշադրութեան առարկան: Զգալի է նոր ժամանակաշրջանի վերաբերեալ անաչառ, անկողմնակալ քննարկման պակասը: Իհարկէ, այստեղ որոշակի դեր է խաղում նորագոյն շրջանի պատմութեան նկատմամբ նեղ, կուսակցական կորպորատիւ մօտեցումը, և դժբախտաբար, պատմութեան նորովի իմաստաւորման անուան տակ թոյլ են տրւում քաղում կեղծիքներ, աղաւաղում պատմական փաստեր:

Սակայն ի պատիւ Յ. Զիլինկիրեանի վստահաբար կարելի է ասել, որ նա իր նոր աշխատութեամբ լուրջ ներդրում է կատարած հայ ժողովուրդի նորագոյն ժամանակաշրջանի պատմութեան մէջ: Նա օրժեկտիւ պատմականութեան դիրքերից մերկացնում է ոչ միայն թուրք կեղծարարներին, որոնք ամէն կերպ փորձում են խուսափել Հայոց ցեղասպանութիւնը կազմակերպելու պատասխանատուութիւնից, այլև նրանց պաշտպանող արեւմտեան հեղինակներին:

Վերջապէս՝ Յ. Զիլինկիրեանն անաչառ դիրքերից քննադատում է հայրենի այն հետազոտողներին որոնք սեփական ժողովրդի նորագոյն ժամանակաշրջանի պատմութեան շատ կարեւոր պրոբլեմներ քննարկելիս դրսեւորում են, մեղմ ասած՝ անբարեխղճութիւն, պատմական իրադարձութիւնները վերլուծում են ոչ թէ օբյեկտիւօրէն, այլև դրանց նայում իրենց զանգակատնից:

Որքան ինձ յայտնի է, Յ. Զիլինկիրեանն այսօր էլ նոյն եռանդով շարունակում է գրել իր աշխատութեան երկրորդ գիրքը: Ուստի ցանկանք ազգային-հասարակական գործիչ ու գիտնական Յովհաննէս Զիլինկիրեանին ամուր առողջութիւն և յաջողութիւններ, յոյս ունենալով, որ շուտով նա հայ ընթերցողին նորից կ'ուրախացնի, նրա ուշադրութեանը ներկայացնելով գրախօսուող աշխատութեան երկրորդ գիրքը:

ՎԼԱՏԻՄԻՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՂԱՆԴԱԻՈՐ ԾԻՆԵՐՈՒՆ
 ԺԱՌԱՆԳՆԵՐԸ ԵՂՈՂ
 ՀԱՅ ԱՆՁՆԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
 ԿԸ ԾԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԾՈՂԱԼ
 ԱԾԽԱՐՀԻ ՉՈՐՍ ԾԱԳԵՐՈՒՆ ԿՐԱՅ

ԿԵՐՋԵՐՍ ԱՆԱԿՆԿԱԼ Մ'ԵՂԱԻ,
 ՄԵՋԻ ՀԱՄԱՐ ԻՄԱՆԱԼԸ, ՈՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ,
 ՀԱՅ ԿԻՐԱԲՈՅԺ ՄԸ -
 ԿԱՐՉԱՊԵՏ ԿՈՐՏՈՆ ՊՐԱՌԻՆ-Ի
 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ
 ՓՈԽ - ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՊԱԾՏՕՆԻՆ ԿՈՉՈՒԱԾ Է:
 ԱՆՈՒՆՆ Է՛ ԱՐԱ ԹԱՐՋԻ (ԹԵՐՋԵԱՆ)

ԲԱՅՑ, ԱՅՍ ԿԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱԶԳԱ-
 ՅԱՑՈՒՆՑԸ ՀԵՏԵԻԵԱԼ ԼՈՒՐՆ Է՛
 «ՈԿԿԻԱՆՈՍՆԵՐՈՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԵՏԱՄՈՅՋՆԵՐԸ,
 2 ՕԳՈՍՏՈՍ 2007-Ք.ԻՆ ՅԱՋՈՂԱԾ ԵՆ,
 ԱԾԽԱՐՀԻ ԿՐԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈԿ,
 ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵԻԵՈՒ ՍԱՌՈՒՅԵԱԼ ՈԿԿԻԱՆՈՍԻ
 ՄԷՋ, ՄԻՆՉԵԻ 4261 ՄԵԹՐ ԽՈՐՈՒԹԵԱՆ
 ՅԱՏԱԿԸ ԻՋՆԵԼ
 ԵՒ ՀՈՆ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴՐՕԾ ՋԵՏԵՂԵԼ:
 ԱՅՍ ՈԿԿԻԱՆՈՍՆԵՐՈՒ
 ՌՈՒՍ ՀԵՏԱՄՈՅՋՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ՝
 ԱՐԹԻՐ ԶԻԼԻՆԿԱՐՈԿ
 ԿՈՉՈՒՈՂ ՀԱՅ ՄԸՆ Է

ՅՈԿԶԱՆՆԵՍ ԶԻԼԻՆԿԱՐԵԱՆ
 (ԿՐԷԺ ՌՈՐԲԵՆԵԱՆ)

Վերջերս, Լոնտոնի մէջ, վարչապետ Կորտոն Պրաունի կողմէ փոխնախարարի պաշտօնին կոչուած է Արա Թերզեան անունով հայ վիրաբոյժ մը:

Ո՞վ է Արա Թերզեանը. 1960-թ.ին Իրաք ծնած և իր բժշկական ուսումը Ամերիկայի BERKLEY համալսարանին մէջ ստացած վիրաբոյժ մըն է, որ Անգլիոյ մէջ իբր մասնագէտ-բժիշկ մեծ համբաւ կը վայելէ:

...Եւ այսօր Անգլ. Դահլիճէն ներս, փոխ-նախարարի պաշտօն կը վարէ:

Կը կարծենք, թէ առաջին անգամ ըլլալով է, որ Անգլիոյ կառավարութեան մէջ, հայ մը նախարարական պաշտօնի կը կոչուի:

Այստեղ կը հրատարակենք այդ եղելութիւնը մեզի փոխանցող Փարիզի «Աշխարհ» թերթին ֆրանսերէնով տրուած լուրին թարգմանութիւնը.---

Անցեալ 26 Յունիսին, Սըր Արա Տարզի, 47 տարեկան, Վարչ. Կորտոն Պրաունի կառավարութեան Առողջապահութեան նախարար Ալէն Ճոնսընի կողքին փոխ-նախարար նշանակուած է: Իր իսկական անունով՝ Թերզեան ծնած է Իրաք. իսկ բժշկական ուսումը ստացած է Գալիֆորնիոյ մեծահռչակ

Պերքլէյ համալսարանը: Ապա, մեկնած է Տիւպլէն՝ Իրլանտա, ուր հաստատուած է ընտանեօք: «Կազմելու համար, նախ և առաջ՝ հայ ընտանիք մը»-ինչպէս կը սիրէ բնորոշել Պետական նոր փոխ-նախարարին հայրը:

Հանրածանօթ վիրաբոյժը որ մեծ հռչակ կը վայելէ իր նմաններուն և ամբողջ աշխարհի մէջ իր մասնագիտական նորարարութիւններով, Բրիտանական կայսրութեան Ասպետի շքանշանով պարգեւատրուած է Էլիզապէթ Բ. թագուհիին կողմէ: Կը շարունակէ վիրաբուժել ամէն Ուրբաթ:

[«ԱՇԽԱՐՀ»- Փարիզ, 21/7/2007]

Բայց, 2 Օգոստոս 2007-թ-ի Հինգշաբթի գիշեր, հեռատեսիլներէն տրուած լուր մը մեզ ցնծութեամբ համակեց. և մենք շատ հրճուեցանք: Ի՞նչ էր այդ: Ջանանք բացատրել:

Աշխարհի հեռատեսիլի բոլոր կայանները զայն հաղորդեցին որպէս զգայացունց ու աննախադէպ եղելութիւն տեղեկացնելով.- «ՌՈՒՍԵՐԸ, ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵԻԵՌԻ ՄԷՋ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԻ ՎՐԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ, ԻՋԱԾ ԵՆ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵԻԵՌԻ ՍԱՌՈՒՑԵԱԼ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ՄԻՆՉԵԻ 4261 ՄԵԹՐ ԽՈՐԸ ԵՒ ԱՅՆՏԵՂ ՈՌԻՍԱԿԱՆ ԴՐՕՇ ԶԵՏԵՂԱԾ»:

Եւ Աշխարհի հեռատեսիլները ցոյց տուին այս գիտա-հետազօտական սխրանքին կազմակերպիչ- առաջնորդը եղող անձնատրութիւնը, որ հետեւեալ յայտարարութիւնը կատարեց.-

«1961-Թ.ԻՆ ԵՌԻՐԻ ԿԱԿԱՐԻՆ, ԱՇԽԱՐՀԻ ՎՐԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ, ԱՆՋՐՊԵՏ ԲԱՐՁՐԱՑԱԻ:

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԵՏԱՄՈՅԶՆԵՐՈՒՆ ԻՐԱԳՈՐԾԱԾ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԿԱԿԱՐԻՆԻ ՍԽՐԱՆՔԻՆ ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆՆ Է, ԲԱՅՅ ԱՅՍ ԱՆԳԱՄ՝ ՀԱԿԱՌԱԿ ՌԻՂՂՈՒԹԵԱՄԲ՝ ԴԷՊԻ ՈՎԿԻԱՆՈՍՆԵՐՈՒՆ ԽՈՐԸ ԹԱՓԱՆՑԵԼՈՎ»:

2 Օգոստոս 2007-թ-ի Հինգշաբթի գիշերուան ուշ ժամերուն, Internet-էն հետեւեցանք նոյն օրուայ թուակիր թերթերուն մէջ ռուսական այս բացառիկ յաջողութեան մասին գրուածներուն:

Գրեթէ բոլոր թրքական թերթերը այս լուրը իբրեւ զգայացունց, նախընթաց չունեցող ու զարմանահրաշ նորութիւն ներկայացուցին:

Մինչեւ անգամ թերթերը, նոյնութեամբ ու ամենայն հարազատութեամբ, տուած էին ռուսական այս յաջողութեան լուրը:

Այստեղ կը հրապարակենք զուիցերիական TELETEXTE-ին գրութիւնը, նաեւ՝ ֆրանսական LE MONDE, FIGARO և LIBERATION, իսկ զուիցերիական LE TEMPS ու թրքական Hürriyet և Radikal թերթերուն մէջ լոյս տեսած լուրերը:

Զուիցերիական TELETEXTE-ին մէջ գրուածը.-

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴՐՕՇԸ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵԻԵՌԻ ՏԱԿ

Ռուս հետախոյզները 2/8/2007-թ-ին, տնկեցին ռուսական դրօշ մը Սառուցեալ Ովկիանոսին մէջ, Հիւսիսային բեւեռի տակ:

«ՄԻՐ-1» գրպանի սուզանաւը որ մեքենական բազուկով մը օժտուած էր, տիտանիոն մետաղէ սարքուած ու մէկ մէթր ծաւալ ունեցող դրօշը գետեղեց ովկիանոսի 4000 մէթր խորութեան մէջ:

Միր-ի երկու սուզակները մակերես յայտնուեցան իրագործելէ ետք ինը ժամեայ առաքելութիւն մը, որ ունէր գիտական, բայց նաեւ ու մանաւանդ՝ քաղաքական նպատակ, ուր քարիւղը [փեթրոլ] առաջին տեղ կը գրաւէ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ՍԽՐԱՆՔԻՆ ՄԱՍԻՆ...

Ֆրանսական «Լը Մոնտ» կը գրէ.- «ՌՈՒՍԻԱ ՉԵՌՆԱՐԿԵՅ ԳԻՏԱՐՇԱԻ ՄԸ, ՈՐ ՆԱԽԱՏԻՐԷ ԱՐՋԱՅԻՆԻՆ - ԲԵԻԵՌԻՆ:

Le Monde

Կատարուածը գիտա-քաղաքական-տնտեսական զգայացունց, պատմական նորութիւն է: Այդ շրջանը Ռուսիոյ տարածքին շարունակութիւնը սեպելով այս տէրութիւնը ո՛չ միայն իր սահմանը կ'ընդարձակէ մէկ միլիոն քառ. քլմ.թրով, այլ՝ կը տիրանայ տասը միլիառ թոն քարիւղի:

«Հիւսիսային բելեռի նուաճումը մարդուն հին երազն էր»- կ'ըսէ Արթուր Չիլիկարով,- Ռուսերուն գիտահետախուզական այս արշաւախումբին պետը որ, նոյն ատեն, Ռուսիոյ Տումային (խորհրդարան) փոխ-նախագահն է: Մ. Նահանգները անակնկալի եկաւ: Արդէն կը լրտեսէին Ռուսերուն շարժումները որոնք կը կատարուէին Բելեռի վրայ: Բայց անոնք չէին յուսար, որ Ռուսերը կրնան այսքան շուտ հասնիլ յաջողութեան: Գանատա , Մ. Նահանգներ, Նորվեկիա և ուրիշներ շատ անհանգստացած են: Իրենց բաժինը կ'ուզեն յայտնաբերուած այդ քարիւղի... Ովկիանոսէն: Բայց անշուշտ՝ կը մնայ թեքնիքական հարց մը դժուարալոյծ- ինչպէ՞ս այդ քարիւղը հասցնել մակերես:

ԼԻԳԵՐԱՍԻՈՆ (Ֆրանսա).-
ՌՈՒՍԻԱ ՉԵՌՆԱՐԿԱԾ Է
ԱՐՋԱՅԻՆ
ԽՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ՆՈՒԱՃՈՒՄԻՆ

րադարձութիւն»- Ռուսերը եղան առաջինը որ նուաճեցին անջրպետը: Այսօր, կը կրկնուի սխրանքը- կը նուաճուի Հիւսիսային բելեռի խորքը: Ռուս սուզանաւը հասաւ շուրջ 5 ք. մէթր խորութեան: Եւ հոն տնկեց դրօշակ: «Դպչիլ ովկիանոսի գետնին՝ Լուսինի վրայ առաջին ոտք դնելուն կը նմանի»-ըսաւ Արթուր Չիլիկարով, ռուսական արշաւախումբին հայ ղեկավարը, անելցնելով.- Բելեռը մերն է, և մենք մեր ներկայութիւնը ցոյց կու տանք այնտեղ»: Նախնական գնահատումներով՝ 136 միլիառ թոն քարիւղ կայ հոն... եթէ նոյնիսկ 10 միլիառ թոն ըլլայ՝ եղածը շատ-շատ կը նկատուի... Ամերիկացիք սկսած են ակոյակ կճոտացնել: Դիւրին պիտի չըլլայ ձեռք դնել- պահելը առասպելական այս հարստութեան վրայ:

«ԼԸ ԹԱՆ».- «ՌՌՍԻԱ ԿԸ ՏԻՐԱՆԱՅ ՔԱՐԻՒՂԻ

LETTEMPS.COM

ՀՍԿԱՅԱԿԱՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐՈՒ
ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵԻԵՌԻ ՄԷՋ»

Երկու սուզակներ ռուսական դրոշմ
գարկին 4000 մեթր խորութեանը մէջ բեւեռային Ովկիանոսին: «Համաշխարհային նորութիւն», «Առջինեկ», «Զգայացունց», «Զարմանահրաշ...» կը նմանի Տիեզերք առաջին մուտքին, Լուսինը նուաճելուն, հոն ոտք դնելուն: Նշանակէտը նուաճեցաւ երբ երկու «Գրպանի սուզանաւեր» ովկիանոսին խորը իջան մինչեւ 4000 մեթր և ռուսական դրոշ տնկեցին հոն: «Յատակին դպչիլ՝ Լուսինի վրայ առաջին ոտք դնելուն կը նմանի - ըսաւ Արթուր Չիլինկարով, ովկիանոսագետը, գիտնականը, երեսփոխանը ռուսական խորհրդարանին, ղեկավարը գիտական արշաւախումբին:

Ովկիանոսին յատակը կը գտնուին՝ անսահման քանակութեամբ քարիւղ, ոսկի, նիքել, մանկանէզ, արծաթ, փլաթին: Կը մնայ գիտնալ, թէ ընչաքաղց միւս տէրութիւնները պիտի թոյլատրե՞ն, որ Ռուսիա առանձին օգտուի այս պաշարէն:

Hürriyet

ՌՌՍԻԱՆ ԲՈԼՈՐԷՆ ԱԻԵԼԻ
ԽՈՐԸ ԻՋԱԻ

Ռուսիոյ կողմէ Հիւսիսային Սառուցեալ Ծով ղրկուած «Միր» փոքրիկ ընդծովեան, բեւեռին վրայէն ծովուն մինչեւ 4 - 5 քմ. խորութեան վրայ եղող յատակը իջաւ:

Ռուսիոյ այս յանդուգն, գիտական և քաղաքական աշխատանքներուն կը մասնակցին՝ շատ փորձառու բեւեռախոյզ գիտնական Արթուր Չիլինկարով և Վլատիմիր Կրուզտեւ անունով երեսփոխաններ:

Ծովու յատակին մանրամասն մէկ քարտէսն ալ պատրաստել ծրագրող հետախոյզներէն- երեսփոխան Արթուր Չիլինկարովը ըսաւ, թէ սառնալեռներուն տակէն հասնելու համար այդ ծովուն խորերը, ուր ոչ ոք ցարդ իջած է, շատ լուրջ և արկածալից, վտանգաւոր առաքելութիւն մը ստանձնած ենք:

Մարդկութիւնը, շատ երկար ժամանակներէ ի վեր, կ'երագէր այս մասին:

Պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով է, որ մարդ արարածը, Հիւսիսային բեւեռին ներքեւ գտնուող ծովուն յատակը կ'իջնէ: Այսօրուան այս պատմական առաքելութիւնը [ծովուն յատակը իջնելու գործողութիւնը] Լուսինին վրայ դրոշակ գետեղելուն չափ կարելոր է»:

[Թրքական «Հիւրիյէթ» թերթ- 3-8-2007]

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՂԱՆԴԱԻՈՐ ԾԻՆԵՐՈՒՆ... (Շար. էջ 2-էն)

Radikal

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿՈՂՄԷ ԱՌԱՋԻՆ
ՔԱՅԼ ՄԸ՝

ԴԵՊԻ ԲԵԻԵՌԻ ԳՐԱԻՈՒՄ -
8-9 ԺԱՄ ՀՈՆ ՄՆԱՅԻՆ ԵՒ
ԴՈՒՐՍ ԵԿԱՆ

Աթուակյան սառցաբեկիչ նաւին սառնալեռան մէջ բացած ուղիէն յառաջացող (Academique) Fyodorov նաւը, Հիւսիսային բեւեռին կեդրոնը հասնելէ յետոյ, 2 փոքր ընդծովեաները ջուր իջեցուց:

Հետազօտական խումբին ղեկավարն է՝ 1985-ին Սառուցեալ Ովկիանոսին մէջ սառերու մէջ մխրճուած մնալէ յետոյ փրկուելու հնարամտութեան համար Սովետական Միութեան հերոս հռչակուած և պարգևատրուած, 68 տարեկան և Ռուսիոյ Ազգային Ժողովի (Տումայ) փոխ-նախագահ Արթուր Չիլինկարովը:

Իրեն կ'ընկերակցի երեսփոխան Վլատիմիր Կրուզտե:

Այս անձնաւորութիւնները՝ Հիւսիսային բեւեռին տակէն ծովուն յատակը իջնող առաջին հետախոյզները ըլլալով՝ պատմութեան անցան:

[Թրքական «Ռատիքալ» թերթ - 3-8-2007]

Հեռաւեսիլներուն պաստառներուն վրայ և թերթերու էջերուն ռուսական ովկիանախոյզներու առաջնորդը ներկայացնելով կը գրէին թէ՛ «Արթուր Չիլինկարով»ը ("ARTHUR TCHILINGAROV") ռուս մըն է, և նոյն ատեն՝ ռուսական Ազգային Ժողովին՝ "DOUMA"ին փոխ նախագահը, և անդամ՝ Նախ. Փութինի «Միացեալ Ռուսիա» կուսակցութեան...:

...Բայց այս անձը, այս «Չիլինկարով»ի անունը ծանօթ էր մեզի... Եւ յիշեցինք... որ 2004-թ.ին, մեր հարազատը՝ Ժընեւաբնակ Յակոբ Աւագեան, Ռուսահայերու Միութեան Նախագահ և Համահայկական Քոնկրէսի Պետ՝ Ա. Աբրահամեանի կողմէ Մոսկուայի մէջ կազմակերպուած Հայկական Համագումարին գացած էր:

Եւ այս ժողովի ընթացքին, Մոսկուայի Հայոց Հոգեւոր Պետ-Առաջնորդը՝ Ներսիսեան Սրբազանը մեր հարազատը կը ծանօթացնէ Ռուսիոյ Ազգ. Ժողովի Փոխ Նախագահ Արթուր Չիլինկարով-ին, որ ծագումով հայ մըն է անշուշտ:

Եւ երբ մեր փեսայ Յակոբ կ'ըսէ գիտնական-քաղաքագետին, որ իր աները նոյնպէս՝ Չիլինկարեան կը կոչուի, ան շատ կ'ուրախանայ և կը յարէ. «Ուրեմն, դուն իմ գարմիկս ես: Ես քեզ իմ 65 ամեակի տարեդարձային հանդիսութեան կը հրաւիրեմ, իբր իմ ազգականս...»

Եւ մեր դստեր ամուսինը, մեծ ուրախութեամբ կ'երթայ այս տարեդարձի բացառիկ հանդիսութեան ուր ներկայ կ'ըլլան, Նախ. Փութինի գլխավորութեամբ, ռուս բարձրաստիճան անձնավորութիւններ...

Եւ Ա. Չիլինկարով մեր Յակոբին կը նուիրէ իր 65-ամեակին առթիւ հրատարակուած ստուարածաւալ գիրք մը, որու մէջ այս մեծանուն հայուն ազգային, գիտական ու քաղաքական կեանքին, գործունէութեան ու յաջողութիւններուն մասին կը խօսուի:

Այստեղ հաճոյքով կը հրատարակենք մէկ քանի նկարներ վերցուած այդ հատորէն, որ հայ տաղանդաւոր ծիները իր մէջ կրող և անոնց մարմնացումը եղող գիտնական և բեւեռախոյզ, «Ն. Միութեան հերոս, Խորհրդային Պետութեան կողմէ շատ մրցանակներու արժանացած հայազգի Արթուր Չիլինկարովին կը վերաբերին զինք յաւերժացնելով:

Հայ մեծ գիտնական Արթուր Չիլինկարով «Ն. Միութեան Հերոս»ի շքանշանով:

ՀԱ՛Յ ԿՈՉՈՒԻՒԼ... ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԸԼԼՍ.Լ ՀԱ.ԻՍ.ՏԱՐԻՄ... (Շար. էջ 1-էն)

Ընտրասպայքար մը սէ՞տք է, որ նման մթնոլորտ յառաջացնէ դեմոկրատական երկրի մը մէջ, ուր ամէն ոք լիբանանցի է և ազատ ունենալու նախընտրութիւնը քուէարկելու իր ուզածին և մերժելու իր չուզածը: Ինչպէ՞ս կրնաս վիրաւորական մակդիր ուղղել մինչեւ իսկ երէկուան դաշնակիցիդ, որուն ներկայի կողմնորոշումը կրնայ Հաճելի չթուիլ քեզի, բայց որուն ո՛չ լիբանանցիութիւնը, որ նախընտրութիւնը և ոչ ալ որու քուէարկած ըլլալը իրաւունք ունիս իր երեսին տալու որ զինք պախարակես, կամ տուեալ Համայնքէն խմբակի մը և անձերու թեր ու դէմ դիրքորոշումը Հիմք ունենալով անոնց պատկանած Համայնքը իր ամբողջութեանը մէջ՝ անարգես: Չէ՞ որ սյսօրուսն քու Հակառակորդդ երէկի քու դաշնակիցդ էր, և՛ Հակառակը՝ ներկայի ընդդիմախօսդ կրնայ ցանկակիցդ դառնալ վաղը:

Լիբանանը, կարծես, թէ միջազգային Հակամարտութիւններով շիկացած մերօրեայ աշխարհին մանրանկար-նմուշը եղած ըլլար: Արեւելքն ու Արեւմուտքը կը գօտամարտէին այստեղ: Ի՛նչ մակդիր, պիտակ ու ածական ըսես չչսրտուեցան իրարու երեսին: Ամէնէն յատկանշականը «Երէկի Հոգատարութիւնը» վերադարձնել ուզելու մեղքով աշխարհուիլն էր Հատուածի մը կողմէ, այդ «Հոգատարներ»ուն ոտք իյնալով զիրենք Լիբանան բերած էր մօտիկ անցեալին, և ի Հեճուկա ա՛յն լիբանանցիներուն կամքին որոնք այդ Հոգատարութիւնը իբր թէ վերադարձնել ուզելու զրպարտութեան նշաւակ կը դարձուին այսօր: Մինչդեռ իրաւ Հայրենասէր լիբանանցիները անոնք էին, որոնք մերժեցին, այժմ ալ չեն ուզեր օտար ոչ մէկ միջամտութիւն Լիբանանի ներքին գործերուն: Եւ նախընտրեցին, ու ներկայիս ալ կ'ուզեն, որ ներքին Հարցերը լուծուին ստանան երկխօսութեամբ ու Համերաշխաբար: Սեփական նախաձեռնութեամբ: Առանց

Արթուր Չիլինկարովի գլխավորությամբ մոսկուաբնակ հայերու պատուիրակության մը այցը Մ. Աթոռ, Ս. Էջմիածին: Նկարին կեդրոնը՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Իր աջին՝ Արթուր Չիլինկարով (Ա. շարք. ձախեն աջ՝ 3-րդը): Իր ետև՝ Մոսկուայի Հայոց Առաջնորդը՝ Ներսիսեան:

Արթուր Չիլինկարովի մեծ հօր (կեդրոնը) և մեծ մօր (աջին) կողմէ իրենց գիտնական թոռան դրկուած յուշանկար, ուր կը տեսնուին Չիլինկարով(եան) հայարմատ տոհմի անդամներ:

Արթուր Չիլիճկարովի մեծ մայրը (Սոֆի, Գևարի աջից) իր զաւակներով:

-մանաւանդ- Լիզաներու և Պուշերու աղէտաբեր միջամտութեան...

Լիբանանահայը ոչ-հարազատ Լիբանանցի սեսյուղները ինչպէ՞ս կը յուսան, կ'ակնկալեն որ ան քուէարկէ թեկնածուի մը որ լիբանանահայը «Եկուոր» ու «Անհարազատ» սեսյելով անոր կը թելադրէ «Կասիւլ պայուսակը» ու մեկնիլ: Ինչպէ՞ս կրնանք քուէ տալ կողմի մը որուն մեզի պատճառած վէրքը դե՛ռ կը կոտորայ: Չենք մոռցած:

Սուրիոյ հետ հաշտ ու համերաշխ, փոխադարձ յարգանքով ապրիլ ուզողը անբաղձալի և օտար նկատողներուն սէ՞տք է ըսել, որ իրենք Արեւմուտքին Նորատիս Գաղութատիրութիւնը կ'ուզին վերագարձնել Լիբանան, Իսրայէլի աջակցութեամբ:

Այո: Իրաւունք ունին: Մենք, հայ համայնքը չեղաւ իրենց պէս: Չանազանուեցանք ինքզինքնին [իբր թէ] 100 առ 100, գտարին լիբանանցի նկատողներէն: Որովհետեւ Լիբանանը չքանդեցինք ամբողջ 15 տարի: Վէճերու խաղաղ միջոցներով լուծումի ընտրանքին կողմ եղանք: Եւ... մեր ամբողջական նուիրումն ու մասնակցութիւնը բերինք ինքզինքնին ամբողջական և հարազատ լիբանանցի նկատողներուն ձեռքով... քանդուած Լիբանանի... վերաշինութեան: Եւ դե՛ռ պիտի բերենք, եթէ սէտք ըլլայ- Աստուած չ'ընէ- մեր լիբանանցի եղբօր անմտօրէն աւերածի վերաշինութեան...: Ն.

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

VİCDANLI (EGER VARSA) TÜRKLERİN

DIKKATINE SUNUYORUZ

**2 AGUSTOS 2007 TARİHİNDE KUZEY KUTBUNDA
4261 METRE OKYANUSUN DERİNLİKLERİNE INEREK,
RUS BAYRAGINI DENİZİN TABANINA DİKEN**

RUS EKİPLERİNİN YÖNETİCİSİ

ARTÜR ÇİLINGAROV-UN

KİM OLDUGUNU BİLİYORMUSUNUZ?

2- AGUSTOS 2007 TARİHİNDE BÜTÜN DÜNYA TELEVİZYONLARINDA VE GAZETELE-
RİNDE ÇOK MÜHİM BİR HABER YAYINLANDI.

DÜNYA TARİHİNDE İLK DEFA OLARAK RUS EKİPLERİNİN, 2 MINİ DENİZALTIYLA KU-
ZEY KUTBUNDAN 4261 METRE OKYANUSUN DERİNLİĞİNE İNEREK RUS BAYRAGINI
OKYANUSUN TABANINA DİKMİS OLDUKLARI HABERİNİ VERİYORLARDI.

BU OLAGANÜSTÜ BASARIYI SAĞLIYAN RUS EKİPLERİNİN YÖNETİCİSİ: ARTÜR ÇİLİN-
GAROV İSMİNDE BİR OKYANUS ARASTIRICISI İDİ.

EY VİCDANLI TÜRKLER !

1985-DE SOVYETLER BİRLİĞİ KAHRAMANI MADALYASINI ALAN VE BUGÜN RUS MİLLİ
MECLİSİ "DUMA" NİN BASKAN YARDIMCISI OLAN ARTÜR ÇİLINGAROV-UN ASIL KİMLİĞİ-
Nİ BİLMEK İSTERMİSİNİZ.

BELKİ İNANMIYACAKSINIZ AMA, SÖYLİYELİM!. ARTUR ÇİLINGAROV TAM MANASIYLA
BİR ERMENİ DİR.

İSTERSENİZ SİZE ÇİLINGAROV-UN 4 SENE EVVEL YEREVANDA 1915 SOYKIRIMI ANI-
TINDA SAYGI DURUSUNDA BULUNDUĞU RESMİ GÖSTERELİM.

VE YA BÜTÜN DÜNYA ERMENİLERİNİN BAS PATRİĞİ KAREKİN II İLE BERABER ÇEK-
İLEN HATIRA RESMİNE BAKIN.

DAHA DA İSTERSENİZ ÇİLINGAROV-UN ERMENİ OLDUĞU YAZILAN DOĞUM KAYDINI
GÖSTEREBİLİRİZ.

FAKAT BÜTÜN BUNLARA HIÇ LÜZUM YOK. ARTÜR ÇİLINGAROV ERMENİ OLDUĞUNU
SAKLAMIYOR KI.

VE BÜTÜN RUSYA HALKI, ARTÜR ÇİLINGAROV-UN ERMENİ OLDUĞUNU BİLİYOR.

YALNIZ SİZİN TÜRKİYE DENİLEN FASİST VE BARBAR DEVLETİNİZDE ERMENİLER, ER-
MENİ OLDUKLARINI MÜMKÜN OLDUĞU KADAR SAKLAMAYA ÇALISIRLAR.

BİLHASSA ANATOLYADA 1915 SOYKIRIMINDAN SAĞ KALAN KILIÇ ARTIĞI ERMENİL-
ER, YASADIKLARI DOĞU ANATOLYA İLLERİNDE VAHSİ TÜRKLER TARAFINDAN ÖLDÜRÜL-
MEK KORKUSU İLE İSİMLERİNİ TÜRKLESTİRMİSLERDİ.

DOĞU ANATOLYADAKİ KILIÇ ARTIĞI ERMENİLERİN BÜYÜK ÇOGUNLUGU BUGÜN
VATANLARINI TERKEDEREK İSTANBULA YERLESTİLER VE YA DİS ÜLKELERE SİGİNDİLER.

GIDIN BAKIN ISTANBULA YERLESEN DOGU ANATOLYALI ERMENILERE.

ÇOGUNUN ISMI TÜRK ISMI. DÜSUNEBILİYORMUSUNUZ ACABA? 4000 SENELİK VATANLARINDA SOYKIRIMINA UGRATILAN ERMENILERDEN SAG KALANI BIRKAÇ KISININ DE ERmeni OLARAK YASAMAYA HAKLARI YOK. YA TÜRKLESECEKLER. YA DA ÖLDÜRÜLECEKLER.

ISTE BUDUR TÜRK ZIHNİYETİ.

VE SIZ BU ZIHNİYETLE ANATOLYANIN YERLİ HRİSTİYAN HALKINI BİR KAÇ YÜZYIL ZARFINDA TÜRKLESTİRDİNİZ.

SIZ BUNA NE ISIM VERİRSENİZ VERİN: OSMANLI, BARBAR, ÇAPULCU, YAGMACI, VE YA FASİST, TURANCI DEYİN. HEPSİ DE BİR KELİMEDE SENBOLLESİR: TÜRK ZIHNİYETİ.

ÇÜNKÜ TÜRK ZIHNİYETİ : BÜTÜN HUNHARLIKLARIN SENBOLÜDÜR.

VE BU TÜRK ZIHNİYETİ, TÜRK HUNHARLIĞI, 1071 SENESİNDEN BERİ İSLEDİKLERİ CİNAYETLERİN CEZASINI BUGÜNE KADAR ÇEKMEDİ.

ONUN İÇİN TEKRAR EDİYORUZ:

TÜRK DEVLETİNİN BUGÜNKÜ SORUMLULARI, TÜRKLERİN BUGÜNE KADAR GERÇEKLESTİRDİKLERİ SOYKIRIMI SUÇLARINDAN, BİLHASSA 1915 ERMENİ SOYKIRIMI SUÇU İLE CEZALANDIRILMADIKLARI MÜDDETÇE, TÜRK ZIHNİYETİ YENİ SOYKIRIMLAR YENİ CİNAYETLER İSLEMeye DEVAM EDECEKTİR.

Յ. Չ.

ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԿԱԿԱՐԻՆԸ... ԱՐԹՈՒՐ ԶԻԼԻՆԿԱՐՈՎ(ԵԱՆ)...(Շար. էջ 1-էն)

Գիտնական-ֆաղափագետ Ա. Զիլինկարովի առաջնությունը զգայացուց յաջողութիւնը համաշխարհային գիտութեան մէկ սլաքով կը նկատուի:

Կ'ըսուի նաեւ, որ Հիւսիս. Բեւեռի Արջային շրջանի խոր ընդերքի հարստութիւնը անգնահատելի է: Այս վայրը ոսկիի, ադամանդի, նիքելի և այլ քանկագին մետաղներու անսպառ սլաքարներ ունենալէ բացի, հոն ամբարուած կը մնայ... 136 միլիարտ քօն վառելանիւթ... Ուստի «Վախ» կայ, որ այս յայտնագործումը կոռուսյանոքի վերածէ շրջանը, և կամ՝ Արեւմուտքի ընչափազ... արջերուն ախորժակ գրգռէ:

Այս գիտական յաջողութիւնը կ'արժեւորէ նաեւ հայ ժողովուրդի գիտական հանճարը և ներդրումը համաշխարհային ֆաղափակութեան զարգացման:

Յիշեցնենք, որ Գիտնական Ա. Զիլինկարով Ռուսիոյ խորհրդարանի վոյս-նախագահն է, Խ. Միութեան հերոսի կոչում ունի և սլաքեւարուած է Նախ. Փութինի կողմէ: Ուստի, արժանի է որ այսօր, զինք անուանենք «Հայութեան Կակարիներ»:

Աւելցնենք, որ ամբողջ Աշխարհն օրերս կը խօսի հայազգի այս գիտնականի նուաճումին մասին, հիացական արտայայտութիւններով:

Իր Ազգային արմատներուն միշտ հաւատարիմ Ա. Զիլինկարով (եան) մէկէ աւելի անգամներ այցելած է Հայաստան, ընդունուած Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կողմէ և մանաւանդ՝ ծաղկեսայսկ դրած Մեծ Եղեռնի նահատակներու (Միծեռնակաբերդի) Յուշահամալիրին: Շա'տ իմաստալից ժեսք-ով մը:

Կը յանձնարարենք «Նայիրի» ընթերցողներուն որ կարդան մեր ներկայ թիւին Բ. էջը ուր, մեր ներհուն ու ժրջան աշխատակից Յ. Զիլինկարեան (նորարար մըն ալ ինք), իր ներկայ յողուածով եւս դաստիարակիչ և ազգային հպարտութիւն ներշնչող յայտնութիւն մը կը կատարէ նոյն նիւթի շուրջ, զայն հրամցնելով մեր ընթերցողներուն:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԵ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԽՂՃԱՄԻՏ [ԵԹԵ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻՆ] ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՅԱՆՁՆԵՆՔ:

2 ՕԳՈՍՏՈՍ 2007 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ – ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵԻԵՌԻՆ

ՎՐԱՅԵՆ 4261 ՄԵԹՐ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ԽՈՐԸ ԻՋՆԵԼՈՎ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴՐՕՇԸ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ՅԱՏԱԿԸ ՋԵՏԵՂՈՂ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԵՏԱԽՈՅՁՆԵՐՈՒՆ ՂԵԿԱՎԱՐԸ՝

ԱՐԹԻՒՐ ՉԻԼԻՆԿԱՐՈՎԻՆ

Ո՛Վ ԸԼԼԱԼԸ ԳԻՏԵ՞Ք ԱՐԴԵՕՔ

2 Օգոստոս 2007-ին, բոլոր հեռատեսիլները և թերթերը շատ կարեւոր լուր մը սուրին: Աշխարհի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով ռուսական երկրախոյզներու խումբը, երկու փոքր ընդօրոգիաներով հիւսիսային Բելոռէն 4261 մէթր խորութեամբ ովկիանոսի յատակը կ'իջնեն և հոն ռուսական դրօշակ կը զետեղեն:

Այս բացառիկ յաջողութիւնը իրագործող ռուսական հետախոյզներու խումբին ղեկավարը՝ Արթիւր Չիլինկարով անունով ովկիանոսներու հետախոյզ գիտնական մըն է:

Ո՛վ խղճամիտ թուրքեր:

1985-ին Սովետական Միութեան հերոսի շքանշան ստացած և ներկայ ռուսական Ազգային Ժողովին՝ «Տումա» յին փոխ-նախագահը եղող Արթիւր Չիլինկարովին բուն ինքնութիւնը գիտնալ կուզէ՞ք:

Կարելի է, որ չհաւատաք ... բայց ըսենք. Արթիւր Չիլինկարովը՝ իսկական հայ մըն է:

Եթէ կ'ուզէք՝ ձեզի ցուցնենք Չիլինկարովին 4 տարիներ առաջ երեւանի 1915-ի ցեղասպանութեան յուշակոթողին առջեւ, նահատակաց առ ի յարգանք անշարժ կենալուն նկարը:

Եւ կամ՝ Չիլինկարովին Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ.ին հետ նկարուած յիշատակի նկարը կրնաք դիտել:

Եթէ աւելին կ'ուզէք՝ ձեզի կրնանք ցուցնել Չիլինկարովին ծննդեան վաւերագիրը, որուն մէջ հայ ըլլալը գրուած է:

Բայց, այս բոլորին պէտք չկայ: Արթիւր Չիլինկարովը, իր հայ ըլլալը չի պահեր որ... Եւ ամբողջ ռուս ժողովուրդը գիտէ, թէ Արթիւր Չիլինկարովը հայ է:

Միայն ձեր թուրքիա ըսուած ֆաշիստ, բարբարոս Պետութեան մէջ է որ, հայերը իրենց հալութիւնը որքան կարելի է՝ ծածկել կը ջանան:

Մանաւանդ՝ 1915-ի ցեղասպանութենէն ողջ մնացած հայերը որոնք, իրենց ապրած Արեւելեան Անաթոլիոյ նահանգներուն մէջ վայրենի թուրքերու կողմէ սպաննուելու վախէն, պարտադրաբար իրենց անունները փոխած և թրքական անուններ առած են:

Այսօր, այդ ցեղասպանութենէն ողջ մնացած հայերուն մեծամասնութիւնը՝ իրենց Արեւելեան Անաթոլիոյ ծննդավայրը լքած են: Եւ անոնց մէկ մասը Պոլիս գաղթած է. իսկ մէկ մասն ալ՝ տար-տասահման ասպատանած:

Գացէք, նայեցէք Պոլիս հաստատուող Արեւելեան Անաթոլիայէն եկող հայերուն: Այս գաղթական հայերուն մեծամասնութեան անունները թրքական են: Կրնա՞ք երեւակայել արդեօք: 4000 տարուան իրենց հայրենիքին մէջ ցեղասպանութեան ենթարկուած հայերուն ողջ մնացածներն անգամ հայ ըլլալով ասյրելու իրաւունք չունին: Անոնք կ'ա՛մ սիտի թրքանան, կ'ա՛մ ալ պիտի սպաննուին:

Ահաւասիկ, ա՛յս է թրքական մտայնութիւնը:

Դուք, այս մտայնութեամբ է, որ Անաթոլիոյ բրիտանացի բնիկ ժողովուրդը, քանի մը դարերու ընթացքին, թրքացուցիք:

Դուք, ա՛յս մտայնութեան, ի՞նչ անուն ուզէք տուէք՝ Բարբարոս, Թալանող, կողոպտող և կամ Ֆաշիստ, և կամ՝ թուրանական- բուլղոս ալ մէկ բանի մէջ կը խտանան ու անով կը խորհրդանշուին՝ թրքական մտայնութիւն :

Որովհետեւ «Թրքական մտայնութիւն»ը բոլոր վայրագութիւններուն խորհրդանիշն է: Եւ այս թրքական մտայնութիւն, թրքական վայրագութիւն ըսուածը, 1071 թուական-էն ի վեր իր կատարած ցեղասպանութիւններուն ու ոճիրներուն պատիժը, մինչեւ այսօր, չկրեց:

Այդ սպառնալու ալ կրկին պիտի ըսենք.— Թրքական պետութեան այսօրուան պատասխանատուները, թուրքերուն մինչեւ հիմա կատարած ցեղասպանութիւններուն և մանաւանդ՝ 1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութեան յանցանքով այնքան ատեն որ չեն սպառնալ, «Թրքական մտայնութիւնը նոր ցեղասպանութիւններ, նոր ոճիրներ պիտի շարունակէ գործել:

Յ. 2.

Ս.ՐԱՄ Ա.. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԷՏՔ ԶՈՒՆԻ... (Շար. էջ 1-էն)

Ապա Վեհափառ Հայրապետը ըսաւ.—

Թող ոչ ոք քաւութեան նոխազ փնտռէ հոս ու հոն: Քրիստոնեայ բոլոր քաղաքական ոյժերը պատասխանատու են, հաւասարապէս, ներկայ տխուր կացութեան գծով: Որովհետեւ անոնք միայն իրենց անձնական ու կողմնակի շահերը հետսպնդեցին, քրիստոնէական հաւաքական շահը անտեսեցին, և ժողովուրդը օգտագործեցին ու իրարու դէմ գրգռեցին:

ԹՈՂ Ո՞Ջ Ո՞Ք ԻՆՔՁԻՆՔԻՆ ԱՐՏՕՆԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԱ-ՊԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ԽՕՍԻԼ: Ընտրութիւններու ընթացքին կատարուած երբեմն ջղային ու երբեմն անեղիշդ արտայայտութիւնները ընտրութիւններու առնչուած խնդիրներու մասին՝ կը հսկնամ: Սակայն, անընդունելի կը նկատեմ ոմանց կողմէ հայ համայնքի հասցէին կատարուած անեղիշդ վերագրումները և անհիմն զրպարտութիւնները: Լիբանանի հայութեան պատմութիւնն ու ազգային կեցուածքը ծանօթ է բոլորին: Լիբանանի հայութիւնը պէտք չունի ոեւէ մէկէն հայրենասիրութեան դաս առնելու. Լիբանանի հայութիւնը՝ ինք, հայրենասիրութեան տիպար մըն է»:

Արամ Ա. Կաթողիկոս վերահաստատելով հայ համայնքին ամբողջական յանձնառութիւնը քրիստոնէական միութեան ու քրիստոնեայ-իսլամ գոյակցութեան, ըսաւ.— «Որպէս անբաժան մասը լիբանանեան ընտանիքին, Լիբանանի հայութիւնը վերանորոգ կամֆով պիտի շարունակէ իր գործօն մասնակցութիւնը բերել Լիբանանի անկայութեան, գերիշխանութեան, ամբողջականութեան ու միութեան վերականգման բոլոր աշխատանքներուն:

Ապա, նորին Սրբութիւնը կոչ ուղղեց «Հեռու մնալու գրգռութիւն յառաջացնող խօսքերէ և երկխօսութեան ու փոխադարձ հասկացողութեան ճամբով նոր էջ մը բանալու քրիստոնեայ համայնքի կեանքէն ներս»:

ՀԱԶԱՐ ԴԻՄԱԿ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍԻՈՆԱԿԱՆ ԱԶԳ ՄԸ՝ ՀՐԵԱՆԵՐԸ

...ԵՒ ՀՐԵԱՆԵՐԸ, ԶԱՄԵԼԻՈՆԻ ՆՄԱՆ ԳՈՅՆ
ՓՈՒԵԼՈԿ, ԻՐԵՆՑ ՇՐՋԱՊԱՏԻՆ ԿԸ ՅԱՐՄԱՐԻՆ:
...ԲԱՅՑ, ՄԻՇՏ ԵՒ ՄԻՇՏ, ԻՐԵՆՑ ՀՐԷԱԿԱՆ-
ՍԻՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՀԵՆ,
ԻՆՉ ԱՆՈՒՆ ԱԼ ԿՐԵՆ ԵՒ ԿՐՕՆԱԿԱՆ
ԻՆՉ ՊԻՏԱԿ ԱԼ ՈՒՆԵՆԱՆ:

6-12-1997 «ՆԱՅԻՐԻ»

ԵՒ ԱՅՍ՝ ՍԻՈՆԻՍՏ-ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ԿԵՐՋԻՆ
ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԱՄԷԼԵՆ ԿԱՐԿԱՌՈՒՆ ՕՐԻՆԱԿՆ
ԷՐ՝ “CARDINAL JEAN MARIE LUSTIGER”Ը:
ԿԱՐՏԻՆԱԼ ԼԻԻՍԹԻԺԷ ԼԵՀԱՍՏԱՆԵՆ ՖՐԱՆՍԱ
ԳԱՂԹԱԾ ՀՐԵԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՄԸ ՋԱԻԱԿՆ ԷՐ.
ԲՈՒՆ ԱՆՈՒՆՈԿ՝ “AARON LUSTIGER”

14 ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ [ԻՐԲ ԹԷ] ԿԱԹՈՂԻԿԷ
ՄԿՐՏՈՒԵՑԱԻ. ՅԵՏՈՅ ԿԱՐԴԱՊԵՏ
ՉԵՌՆԱԴՐՈՒԵՑԱԻ, ԵՒ ՄԻՆՉԵՒ ԿԱՐՏԻՆԱԼ-Ի
ԱՍՏԻՃԱՆԻՆ ԲԱՐՉՐԱՅԱԻ:
... ԲԱՅՑ, ԻՐ ԱՄԲՈՂՉ ԿԵԱՆՔԻ ԸՆԹԱՅՔԻՆ,
ԾԱՌԱՅԵՑ ՀՐԷԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ:

ԵՒ, ՄԱՀԱՆԱԼԷ ԱՌԱՋ, ԻՐ ՋԱՐՄԻԿԻՆ
ԿՏԱԿԵՑ՝ ՈՐ ԻՐԲ ՀՐԵԱՅ ԹԱՂՈՒԻ...
ԵՒ 19-8-2007-Թ.ԻՆ, ՓԱՐԻՋԻ NOTRE DAME
ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԱՌՋԵՒ [ԻՐԲ ԹԷ ԶՐԻՍՏՈՆԵԱՅ]
ԿԱՐՏԻՆԱԼ ԼԻԻՍԹԻԺԷ-ԻՆ՝ ՀՐԷԱԿԱՆ ԾԵՍՈԿ
ԹԱՂՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՏԱՐՈՒԵՑԱԻ

ՅՈԿԶԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՈՌԻՔԵՆԵԱՆ]

Կարտինալ Ժան-Մարի Լիսթիժե, բուն անունով՝ Աարօն Լիսթիժե (Ֆրանսացիները Lustiger բառը «Լիսթիժե» կը հնչեն: Մինչդեռ Lustiger բառը գերմաներէն բառ մըն է, որ պէտք է «Լիսթիկեր» արտասանուի: Գերմաներէնի LUSTIG [զուարթ] բառէն կը սերի):

Կարտինալը ծնած է 1926-ին, Փարիզ:

Իր հրեայ մայրը և հրեայ հայրը՝ Լեհաստանէն Ֆրանսա գաղթած հրեայ Ashkenaze ընտանիքի մը կը պատկանէին:

Ըստ սլաշտօնական կենսագրութեան՝ Աարօն Լիսթիժե, 12 տարեկան եղած շրջանին, բողոքական ընտանիքէ մը Աւետարան մը կը ստանայ:

Այս Աւետարանը զինք [որպէս թէ] շատ կը տպաւորէ: Բայց այն համոզումը կ'ունենայ, որ Աւետարանը հրեական Աստուածաշունչին շարունակութիւնն է...

... 1939-ի սպտեմբերի (Բ. Աշխարհամարտ) տարիներուն, ընտանեօք Փարիզի արեւմուտքը գտնուող Օրլէան քաղաքը կ'ապաստանին:

Եւ Աարօն Լիսթիժե Օրլէանի Տաճարին մէջ, 1940-ի Զատիկի օրերուն, կաթողիկէ դառնալու զգացում կ'ունենայ...

Եւ Օգոստոս 1940-թ.ին, կաթողիկէ կը մկրտուի: Ժան-Մարի Լիսթիժե անունով:

... 1942-թ.ին Ժան-Մարիի մայրը, Գերմանացիներուն կողմէ կը ձերբակալուի և Auschwitz-ի կեդրոնացման կայանը կ'ուղարկուի, ուր ան կը մահանայ 1943-թ.ին:

1945-թ.ին՝ սպտեմբերի վերջաւորութեան իր հայրը կ'ուզէ, որ երիտասարդ Աարօն Լիսթիժե չեղեալ համարէ իր կաթողիկէ մկրտութիւնը և հրեականութեան վերադառնայ:

Բայց, Աարօն կը մերժէ իր հօր պատուերը, և «Կաթողիկէ» կը մնայ:

Եւ 1946-թ.ին Փարիզի «Carmes» կաթողիկէ

MATCH

Le cardinal LUSTIGER

UN DESTIN EXCEPTIONNEL D'OMBRE ET DE LUMIERE

«Կարտինալ Լիսթիժե - բացառիկ ճակատագիր մը՝ ստուերի և լոյսի»:

Միաբանութեան Դպրեվանքը կը մտնէ: 1954-թ.ին՝ 27 տարեկանին, քահանայ կը ձեռնադրուի:

Հրեայ Աարօն Լիւթիժէ, նոր անունով՝ կաթողիկէ ժան-Մարի Լիւթիժէ-ին կրօնական կեանքի և մանաւանդ կաթողիկէ նուիրապետութեան մէջ ունեցած յառաջացման հանգրուանները շատ հետաքրքրական են.

1979-թ.ին նորընտիր Պապ ժան Փօլ Բ.ի կողմէ Էնթուէ-Եսիսկոպոս-ատինանի կը բարձրացուի: [Յիշեցնենք, որ ժան Փօլ Բ.ն ալ, Լիւթիժէ-ին ման, ծագումով Բուրնացի էր. և Յովհաննէս-Պօղոս Բ.ի մանկութեան ընկերները, իր ծննդավայրին մէջ, բոլորն ալ Հրեայ տղաք եղած են, որոնց հետ «հրէական-գերմաներէն» կոչուած “Jidisch” բարբառով կը խօսէր: Այդ պատճառով՝ Յովհաննէս-Պօղոս Բ. և ժան-Մարի Լիւթիժէ իրարու շատ մօտ բարեկամներ և գործակիցներ եղած են: [Այստեղ կը հրապարակենք այս երկուքին ողջագուրման մէկ նկարը]:

Ժան Փօլ Բ. Պապը 1981-թ.ին, ժան-Մարի Լիւթիժէ-ն Փարիզի Արքեպիսկոպոսի պաշտօնին կը կոչէ (Archeveque De Paris): Իսկ 1983-թ.ին, դարձեալ նոյն Պապին կողմէ, Լիւթիժէ Կարտինալի կարգ կը ստանայ:

Նոյնիսկ ատեն մը շշուկներ եղան, որ Յովհաննէս-Պօղոս Բ. Պապին յաջորդը՝ Հրեայ Կարտինալ ժան-Մարի Լիւթիժէ-ն պիտի ըլլայ:

Հաւանաբար, հրեաները խորհած ըլլալու են, որ ծագումով հրեայ Կարտինալի մը Պապ ընտրուիլը կրնայ շատ մեծ ու տհաճ հակազդեցութիւններ ստեղծել Զրիստոնեայ Աշխարհէն ներս: Որով, հրեայ Լիւթիժէ-ն Պապ ընտրելու իրենց ծրագիրէն կը հրաժարին:

**

Հրեայ Աարօն Լիւսթիժէ-ին յետազային, Զրիստոնեայ Ժան-Մարի Լիւսթիժէ դառնալով յայտնած կրօնական գաղափարները, շատ ուշագրաւ են ու յատկանշական:

Ժ. Ս. Լիւսթիժէ հրեական շրջանակներու մէջ միշտ կը պնդէր, որ ինք

“NICE MATIN”- 11-8-2007

L'adieu au juif devenu cardinal

թեւ Զրիստոնեայ մկրտուած է և այսօր իսկական քրիստոնեայ մըն է, բայց ինք, նոյն ատեն, Հրեայ մըն է: Եւ օրինակ կը բերէր Զրիստոսը, որ քրիստոնեական վարդապետութեան

հիմնադիրն թելէտ եղաւ, բայց չժխտեց իր հրեական ծնունդը, ոչ ալ իր հրեական կրօնէն հեռացաւ:

Թեւ Զրիստոս հակառակ Հրեայ ըլլալուն, հրեական կրօնին սկզբունքներուն բոլորովին ներհակ նոր կրօն մը՝ Զրիստոնէութիւնը ստեղծած էր:

Հրեայ կրօնականները Լիւսթիժէ-ին այս պնդումները կը մերժէին և իրեն կ'ըսէին, թէ «Հրեականութիւնը նախ և առաջ կրօն մըն է. դուն կա՛մ Հրեայ ես և կա՛մ Զրիստոնեայ: Միաժամանակ թէ՛ Հրեայ և թէ՛ Զրիստոնեայ չես կրնար ըլլալ»:

Հրեայ կրօնականները, գէթ այս մարզի մէջ, իրաւունք ունէին:

Այստեղ կը հրատարակենք ֆրանսական “LAROUSE” Համայնագիտարանին մէջ հրատարակուած “JUIF”- Հրեայ-բառին մասին տրուած բացատրութիւնները:

Հակառակ Հրեայ հոգեւորականներուն կողմէ եղած կոչ-թելադրութեանց որ Ժան-Մարի Լիւսթիժէ-ն իբր հրեայ չընդունուի, չհամարուի, քրիստոնեայ կարտինալը յամառօրէն կը պնդէր, որ ինք Հրեայ է:

Եւ Լիւսթիժէ-ի այս յամառութիւնը 1995-թ.ին, Երուսաղէմի մէջ, Հրեայ կրօնականներուն կողմէ ծաղրի ու դատապարտումի նշանակ դարձուեցաւ:

Այստեղ պիտի նշենք 1995-թ.ին Երուսաղէմի մէջ, Լիւսթիժէ-ի դէմ սարքուած գայթակղութիւնը; ուր կրկին ու կրկին կը տեսնուի, թէ Հրեայ կրօնականները ի՛նչ աստիճան անցերող, ռիսկալ և անգութ են ինչպէս որ եղած էին Զրիստոսի խաչելութեան օրերուն:

Ժան-Մարի Լիւսթիժէ-ն 1995-ին՝ Shoah-ի [Երկրորդ Աշխարհամարտին Նացի-Գերմաններու կողմէ հրեաներու դէմ գործուած խժոժութիւններուն և ունեցած գազանային վերաբերումին անուանումը] յիսնամեակի յուշահանդեսներուն մասնակցելու համար, Երուսաղէմ կ'երթայ: Եւ այս հանդիսութիւններէն մէկուն ընթացքին, Ashkenaze-ներու մեծ Ռաբբունապետը՝ Meir Lau-ն հրապարակաւ Ժ. Ս. Լիւսթիժէին դէմ անարգական խօսքեր կ'ընէ, յակնէ յանուանէ զայն կ'ամբաստանէ ըսելով. — “Aaron Lustiger որ Jan-Marie Lustiger-ի վերածուեցաւ, դաւաճանեց իր ազգին և իր կրօնին: Ժ. Ս. Լիւսթիժէ կը ներկայացնէ հոգեկան բնաջնջման գաղափարականը, որ հրեաները առաջնորդեց դէպի ֆիզիքական վերջնական բնաջնջում»:

Հրեայ, Հրէուհի- [Յուդայականներ, Յուդայի երկրէն]- Գլխատառով: Անձ մը՝ որ իսրայէլական համայնքին կը պատկանի, Հրեայ ժողովուրդին: լեհական Հրեայ մը, կամ մարտքեան: 2- Անձ մը որ յուդայական կրօն կը դուռանի: Հաւատացեալ Հրեայ մը: Փոքր juif: զգալուն մասը արմուկի յօդին: Ածական Հրեաներու, Հրէական կրօնին:

JUIF, IVE n. (lat. *judaeus*, de Judée). 1. (avec une majuscule.) Personne appartenant à la communauté israélite, au peuple juif. *Un juif polonais, marocain*. 2. Personne qui professe la religion juïque. *L'juif pratiquant*. 3. *Fam. Le petit juif*. l'endroit sensible de l'articulation du coude. ♦ adj. Relatif aux Juifs, aux juifs. *Religion juive*.

ՀԱԶԱՐ ԴԻՄԱԿ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍԻՈՆԱԿԱՆ ԱԶԳ ՄԸ՝ ... (Շար. էջ 2-էն)

**

ԺԱՆ-ՄԱՐԻ ԼԻԻՍԹԻԺԷ, հակառակ հրեաներուն կողմէ իրեն ուղղուած անարգանքներուն և սամբաստանութիւններուն, իբր Փարիզի Արքեպիսկոպոս և Կարտինալ, շարունակեց [միշտ՝ թաքուն] ծառայել հրեականութեան և հրեական ծրագիրներու իրականացումին:

Իր հրատարակած գիրքերով և գրութիւններով շարունակեց պաշտպանել այն տեսակէտը, թէ՛ Զրիստոսը մահուան դատապարտածները հրեաները չեն, այլ՝ Հրովմէացիները:

Անուրանալի է, որ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ, իր գրութիւններուն մէջ, քրիստոնէութեան մասին յայտնած է տեսակէտներ որոնք, իրապէս ալ, անընդունելի են և կը կազմեն հրեական բացայայտ քարոզչութիւն:

Ահաւասիկ Լիւսթիժէ-ի իբր հրեայ քարոզիչ յայտնած մէկ գաղափարը.—

Զրիստոնէական կրօնը հրեական կրօնին մէկ ծեն է, որ նպատակ ունէր հեթանոս ժողովուրդները հրեական կրօնին ենթարկել:

**

Մանաւանդ՝ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի Auschwitz-ի բոլոնացի մայրապետները իրենց գտնուած վանքէն վտարել տալու համար կատարած տխրահռչակ աշխատանքները, որոնք բոլոր քրիստոնէաներուն մտքին մէջ իբր ցաւալի յիշատակ արձանագրուած են, դե՛ռ դրոշմուած կը մնան այնտեղ:

Ան դիմեց ամէն միջոցի, որ Աուշվիցի բոլոնացի կաթողիկէ քոյրերը իրենց գտնուած վանքէն վճռուին, որ վայրը բոլորովին և միայն հրեական ուխտատեղիի վերածուի: Եւ, ի վերջոյ՝ յաջողեցաւ: Եւ Կաթողիկէ քոյրերու վանքը այլուր փոխադրուեցաւ:

Բնական է, որ այս «Յաջողութեան» մէջ, մեծ դեր ունեցած է Լիւսթիժէ-ի բոլոնացի գործակիցը եղող Յովհաննէս-Պօղոս Բ. պապին աջակցութիւնը:

Այստեղ կը հրատարակենք Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի իբր հրեական ծրագիրներու իրականացման համար աշխատք տարած թաքուն գործակալի գործունէութենէն և ստանձնած առաքելութիւններու կատարումէն նկարներ: Որոնք ցոյց կու տան թէ ինչպէս...

1.— Հրեաներուն մեծագոյն թշնամին նկատուած Ռուս Ուղղափառ եկեղեցին բաժնելու և տկարացնելու, Ռուս և Յոյն «Քոյր» Պատրիարքութեանց միջեւ սեպ խրելու աշխատանքներու գծով՝ Պոլսոյ Յոյն [Ուղղափառ] Պատրիարքը կը փառաբանուի Փարիզի մէջ: Ժ. Մ. Լիւսթիժէ Փարիզի մէջ կը հիւրասիրէ ու կը

Պոլսոյ Յունաց «Տիեզերական» Պատրիարք Պարթողոմէ Ա. և Կարտինալ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ [աջին]:

պատուէ Պոլսոյ Յունաց Պատրիարք BARTHOLOMEE I-ը:

2.- Չինաստանի մէջ խռովութիւններ ստեղծելու հեռանկարով, TIBET-ի կրօնապետ DALAI-LAMA-ի հետ շատ մտերմիկ և սիրալիր տեսակցութիւն կ'ունենայ: Նկարը ինքնին շատ պերճախօս է:

3.- Հրեաները Պաղեստինի մէջ, Պաղեստինի ժողովուրդը 50 տարիներէ ի վեր ամէն օր ջարդի կ'ենթարկեն:

Մինչ անդին՝ Փարիզի մէջ,

Կարտինալ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ և Թիպէթի կրօնապետ Տալայի Լամա (աջին):

[իբր թէ] Զրիստոնեայ բայց իսկական Հրեայ եղող Ժ. Մ. Լիւսթիժէ, ֆրանսայի իսլամներու կրօնական խորհուրդի նախագահ Dalil Boubakeur-ի հետ Հրեայ- Զրիստոնեայ և Իսլամ ժողովուրդներու միջեւ եղբայրութիւն (որպէս թէ) կը քարոզէ:

Յետոյ՝ 1995-թ.ին, Լիբանան կը ճամբորդէ և Զրիստոնեաներուն և Իսլամ լիբանանցի ժողովուրդին համերաշխ ապրելու դասեր կ'ուտայ:

Բնական է, որ «Եղբայրութիւն ու խաղաղ գոյակցութիւն» դաւանող իր այս քարոզներուն մէջ, ոչ մէկ ակնարկութիւն կը տեսնէք հրեաներուն Պա-

ղեստիցի և Լիբանանի մէջ կատարած խժոճութիւններուն մասին:

**

14 տարեկանին քրիստոնէայ մկրտուած Ժ. Մ. Լիւսթիժէ, իր ամբողջ կեանքը հրեականութեան յատկացնելէ և անոր օգտին ծածուկ գործելէ յետոյ, 5 Օգոստոս 2007-ին, Փարիզի մէջ, մահացաւ: Երկար տարիներէ ի վեր քաղցկեղէ կը տառապէր:

Յուդարկաւորութիւնը Կարտինալին, 11 Օգոստոս 2007-ին, Փարիզի Notre Dame Մայր Տաճարին մէջ, բացառիկ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ: Եւ գրեթէ երեք ժամ տեւեց:

Հոն, ներկայ էին, ֆրանսայի Վարչապետը, տասը նախարարներ և հարիւրաւոր երեւելի անձնաւորութիւններ: Մանաւանդ՝ ներկայ եղաւ ֆրանսայի նոր Նախագահը՝ Նիքոլա Սարքոզի, որ իր արձակուրդը ձգելով կիսատ, Ամերիկայէն Փարիզ եկած էր որ ներկայ գտնուի Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի յուդարկաւորութեան:

Բայց, հետաքրքրականը այն է, որ Փարիզի մեծ Ռաբբունապետը յուդարկաւորութեան չէր եկած, ոչ ալ փոխանորդ մը ուդարկած արարողութեան:

Այս մէկն ալ կրկին կ'ապացուցանէ ու կը շեշտէ հրեաներուն յատուկ եղող ռիսակալ և աններող նկարագիրը:

**

Բայց, Ժ. Մ. Լիւսթիժէ, իր մահէն առաջ, ամէն բան կարգադրած էր արդէն: Պատուիրած էր որ իր յուդարկաւորութիւնը, նախ և առաջ, հրեական ծեսով կատարուի...

... Պաշտօնական տեղեկութեանց համաձայն՝ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ իր զարմիկներէն մէկուն կտակէր է, որ իր յուդարկաւորութիւնը հրեական աղօթքով սկսի:

Եւ որպէսզի նախ հրեական արարողութիւն կարելի ըլլայ կատարել, Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի դագաղը Փարիզի Notre Dame-ի առջեւ գտնուող մեծ հրապարակը դրուած էր [ինքնին՝ անսովոր և շատ իմաստալից երեւոյթ...]:

Եւ դագաղին առջեւ նստած էին ֆրանսայի Նախագահ Նիքոլա Սարքոզի և Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի ազգականները:

“PARIS MATIN”

- 9-8-2007

Lui qui avait préféré le pardon à la haine était ouvert à tous les dialogues, toutes les cultures

Le Monde

Obsèques judéo-chrétiennes

pour le cardinal Lustiger

Եւ կտակարար զարմիկը արտասանեց հրեաներու յուղարկատրութեան յատուկ, արամերէն լեզուով և Kaddish կոչուած աղօթքը, և դագաղին վրայ գետեղեց Երուսաղէմէն բերուած պնակ մը հող:

Այստեղ կը հրատարակենք այս շատ յատկանշական և ամէն ինչ բացատրող արարողութենէն «Պատմական» Ակար մը, որ չի կարօտիր ոչ մէկ մեկնաբանութեան: Փարիզի Մայր եկեղեցիին Notre Dame Cathedrale-ին առ-

ջել գետեղուած է Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի դագաղը, որուն առջեւ [ճամբու վրայ - հագուադէպ պարզուած տեսարան] նստած վիճակով կը տեսնուի ֆրանսայի Աթաքահ Նիքոլա Սարքոզի-ն: Եւ նաեւ՝ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ին կտակարար զարմիկը, որ կը կարդայ հրեական Kaddish աղօթքը և դագաղին վրայ կը գետեղէ Երուսաղէմէն բերուած հողը՝ պնակի մէջ դրուած...:

^{**}
Այսպէ՛ս կատարուեցաւ յուղարկատրութիւնը Կարտինալ Ժ. Մ. Լիւսթիժէ-ի որ հրեայ ծնած էր. ապա՝ Զրիստոնէայ մկրտուած և Առքեպիսկոպոսի Archevêque-ի [Արքեպիսկոպոսի] ու կարտինալի պաշտօններուն հասած...

... Բայց ան մնաց միշտ ու յարատե՛լ Հրեայ, ծառայեց հրեականութեան և ուզեց որ իբր Հրեայ թաղուի:... Եւ իր կտակը կատարուեցաւ իր ցանկութեան համաձայն, ամենայն հաւատարմութեամբ, տառացիօրէն...:

“LE FIGARO”- 11-8-2007

Les obsèques solennelles

du cardinal juif

Եւ իր կտակը կատարուեցաւ իր ցանկութեան համաձայն, ամենայն հաւատարմութեամբ, տառացիօրէն...:

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

TÜRK TARİH KURUMU BASKANI

YUSUF HALACOĞLU

SON GÜNLERDE KAYSERİDE YAPILAN BİR KURULTAYDA SU

BEYANATTA BULUNMUS :

*“KÜRTLERİN ATALARI TÜRKMENLERDİR
ALEVİ KÜRTLER DE ERMENİ ASILLIDIR”*

TÜRK TARİH KURUMU BASKANININ SÖYLEDİKLERİNİN

YARISI YALAN. YARISI DA DOĞRU.

*YANI KÜRTLERİN ASILLARININ TÜRKMENLER OLDUGU SÖZLERİ,
KUYRUKLU BİR YALAN.*

BÜTÜN DÜNYA BİLİR Kİ

KÜRTLER, İRANLILARIN BİR KOLU DUR.

VE KÜRTLER, İRANLILAR GİBİ

İNDOEUROPEENE İRKİNDAN TÜREMİSLERDİR

ALEVİ KÜRTLERİNİN ERMENİ ASILLI OLDUGU İSE

TARİHİ BİR GERÇEK.

ERMENİLER 11 ASIRDAN İTİBAREN

TÜRKLERİN KATLIAMINA MARUZ KALDILAR.

VE ERMENİLERİN BİR KISMI

KATLIAMDAN KURTULMAK İÇİN

ALEVİLİĞİ KABUL ETTİLER.

SON ZAMANLARDA TÜRKLER, KAPILARINA DAYANAN KÜRT TEHLİKESİNE KARŞI NE YAPACAKLARINI SASIRMIS DURUMDA.

TÜRKLER BİR TARAFTAN İRAK HUDUDUNA 150 BİN KİSİLİK ORDU YIGMISLAR. “HA BUGÜN, HA YARIN” DİYEREK, KUZEY İRAKTA KURULAN KÜRT BAĞIMSIZ DEVLETİNİ YIKMAK İÇİN, P.K.K. BAHANESİ İLE İRAKA GİRME TEHDİTLERİ SAVURUYORLAR.

FAKAT AMERİKALILAR TÜRKLERİN BU SALDIRISINA “HAYIR” DİYORLAR.

AYRICA TÜRK SALDIRISININ KÜRTLER TARAFINDAN GERİ PÜSKÜRTÜLMESİ DE MÜMKÜN. ÇÜNKÜ KÜRTLER DE SENELERDEN BERİ TÜRKLERİN BU SALDIRISINA KARŞI HAZIRLANIYORLAR.

HEM DE YEP YENI AMERIKAN SILAHLARI ILE KUVVETLENMISLER. MALÛM YA AMERIKALILARIN IRAKTA EN GÜVENILIR MÛTTEFIKI, KÛRTLER.

BU BAKIMDAN DIYORUZ KI, TÜRKLER NE YAPACAKLARINI BILMIYORLAR.

BU ARADA TÜRKLER, KÛRTLERE KARSI PROPAGANDA YAYINI DA YAPIYORLAR.

BILHASSA SON ZAMANLARDA TÜRKLER "ERMENI" KOZUNU KÛRTLERE KARSI KULLANIYORLAR.

DOGU ANATOLYADA (YANI TÜRKLER TARAFINDAN ÇALINAN BATI ERMENISTAN TOPRAKLARINDA) HARABE HALINDE OLAN TARIHI ERMENI KILISELERINI RESTORE ETMELERİ DE, KÛRTLERE KARSI PROPAGANDA YAYINIDIR.

TÜRKLER DEMEK ISTIYOR KI, KÛRTLERİN BUGÜN KÛRDISTAN OLARAK ILAN ETTIKLERİ DOGU ANATOLYA TOPRAKLARI ASLINDA ERMENİLERE AITTİR.

VE TÜRK TARİH KURUMU BASKANI YUSUF HALACOĞLU DA İLK DEFA OLARAK TARIHI GERÇEKLERİ İTİRAF EDİYOR VE DİYOR KI :

"BUGÜN DOGU ANATOLYADA YASIYAN TÜRK VE YA KÛRT DENİLEN ALEVI VE YA KIZILBAS OLAN, DAHA DOGRUSU ORADA YASIYAN TÜM AHALİNİN ASLI : TÜRKLERİN KATLIAMLARINDAN KURTULMAK İÇİN MECBUREN MÛSLÛMAN OLAN ERMENİLER DİR".

VE BUNU SÖYLIYEN ADAM: TÜRKİYENİN EN YÛKSEK TARIHI BİLİM MERKEZİ OLAN TÜRK TARİH KURUMU BASKANI YUSUF HALACOĞLU.

VE YUSUF HALACOĞLU BU GERÇEKLERİ İTİRAF EDERKEN DİYOR KI :

"BU SÖZLERİMİ 1500 TARİHİNDEN BERİ DEVLET ARSİVLERİNDE BULUNAN DOKÛ-MANLARLA İSPAT EDEBİLİRİM"

TÜRKİYEDE İLK DEFA OLARAK GERÇEKLER BU KADAR YÛKSEK BİR MAKAM TARAFINDAN RESMEN BİLDİRİLİYOR.

VE BU İTİRAF NEDEN BU KADAR GEC YAPILDI ?

NEDEN BU KADAR SENE SONRA VE BUGÜN YAPILDI ?

ÇÛNKÛ KÛRT TEHLİKESİ ÇOK BÛYÛK VE ÇOK YAKIN.

EY TÜRKLER, SİZ ERMENİLERİ SOYKIRIMINA UGRATTIGINIZA PÛSMAN OLA-CAKSINIZ. AMA ARTIK FAYDASI YOK.

ERMENİ SOYKIRIMI, KÛRTLERE YARADI.

ERMENİLERİ SOYKIRIMINA UGRATTINIZ, VE BUGÛNKÛ DOGU ANATOLYADAN KÛRDİSTANI SİZ YARATTINIZ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐԻ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹՈՒՐՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԿԱՃԱՌԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

ԵՈՒՍՈՒՖ ՀԱԼԱՃՕՂԼՈՒ,

ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ԿԵՍԱՐԻՈՅ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՄԸ ԸՆԹԱՑՔԻՆ, ՀԵՏԵԻԵԱԼ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՏԱՐԵՐ Է.

«ՔԻԻՐՏԵՐՈՒՆ ՆԱԽՆԻՆԵՐԸ ԹԻԻՐՔՄԷՆՆԵՐՆ ԵՆ:

ԱԼԵԻԻ ՔԻԻՐՏԵՐՆ ԱԼ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԻՆ»:

ԹՈՒՐՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԿԱՃԱՌԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԸՍԱԾՆԵՐՈՒՆ՝

ԿԷՍԸ ՍՈՒՏ Է, ԿԷՍՆ ԱԼ՝ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ:

ԱՅՍԻՆՔՆ՝ ՔԻԻՐՏԵՐՈՒՆ ՆԱԽՆԻՆԵՐՈՒՆ ԹԻԻՐՔՄԷՆՆԵՐ ԵՂԱԾ

ԸԼԱԼԸ ՊՈՉԱԻՈՐ ՍՈՒՏ ՄԸՆ Է:

ԱՄԲՈՂՋ ԱՃԽԱՐՀ ԳԻՏԷ,

ԹԷ ՔԻԻՐՏԵՐԸ՝ ՊԱՐՍԻԿՆԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ԹԵԻՆ ԵՆ:

ԵՒ ՔԻԻՐՏԵՐԸ, ՊԱՐՍԻԿՆԵՐՈՒՆ ՆՄԱՆ,

ՀՆԴԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ՑԵՂԷՆ ՍԵՐԱԾ ԵՆ:

ՄԻՆՉԴԵՌ, ԱԼԵԻԻ ՔԻԻՐՏԵՐՈՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՆԱԼԸ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸՆ Է:

ՀԱՅԵՐԸ, 11_ՐԴ ԴԱՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ,

ԹՐՔԱԿԱՆ ՋԱՐԴԵՐՈՒ ԵՆԹԱՐԿՈՒԵՑԱՆ,

ԵՒ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ՝

ՋԱՐԴԵՐԷՆ ՓՐԿՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ,

ԱԼԵԻԻՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑԻՆ:

Վերջին շրջաններուն թուրքերը, իրենց դուան առջեւ հասնող քրտական վտանգին դէմ ի՞նչ ընելիքնին չեն գիտեր, շուարած վիճակ մը ունին:

Թուրքերը մէկ կողմէն իրաքեան սահմանին վրայ 150 հազար հոգինոց բանակ մը զետեղած են: Եւ «Այսօր կամ վաղը» ըսելով, հիւսիսային իրաքի մէջ կազմուած ինքնավար քրտական պետութիւնը բանդելու համար՝ P.K.K.ան պատրուակելով իրաք մտնելու սայառնալիքներ կը կատարեն:

Բայց, ամերիկացիները, թուրքերուն իրաքի վրայ արշաւելուն արգելք կ'ըլլան:

Ասկէ զատ՝ թրքական արշաւանքին քիւրտերուն կողմէ ետ մղուելու հաւանականութիւնն ալ կայ: Որովհետեւ քիւրտերն ալ, տարիներէ ի վեր, թրքական այս հաւանական յարձակման

դէմ պատրաստութիւն կը տեսնեն:

Եւ մանաւանդ՝ ամերիկեան Նորագոյն զէնքերով զինուած են: Ծանօթ իրականութիւն է, որ ամերիկացիներուն իրաքի մէջ միակ վստահելի դաշնակիցը՝ Քիւրտերն են:

Այս պատճառաւ կ'ըսենք, որ թուրքերը ի՞նչ ընելիքնին չեն գիտեր:

... Նոյն ատեն թուրքերը, քիւրտերուն դէմ, զանազան ձեւերով, քարոզչութիւններ ալ կը կատարեն:

Մանաւանդ, վերջին շրջաններուն, թուրքերը «Հայկական խնդիրները» քիւրտերուն դէմ կ'աշխատին գործածել:

Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ (Այսինքն թուրքերուն կողմէ գողցուած Արեւմտեան Հայաստանի մէջ), աւերակ վիճակ ունեցող հայկական եկեղեցիներուն Նորոգուիլը՝ քիւրտերուն դէմ կատարուած ձեւով մը քարոզչութիւն է:

Այսինքն՝ թուրքերը ըսել կ'ուզեն, որ քիւրտերուն այսօր քիւրտիստան ըլլալով հռչակած Արեւելեան Անաթոլիոյ հողերը, իրականութեան մէջ, հայերուն կը պատկանին:

... Եւ թուրք Պատմութեան կաճառի Նախագահ՝ Եուսուֆ Հալաճօղլու-ն, առաջին անգամ ըլլալով, սպառնական իրականութիւնները կը խոստովանի և կ'ըսէ թէ՛

«Այսօր Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ ապրող թուրք կամ քիւրտ ըսուած կամ “Alevi” և կամ “Kizilbas” կոչուածներուն, աւելի ծիշդ՝ հոն ապրող ողջ ժողովուրդին արմատները հայկական են, թրքական ջարդերէն փրկուելու համար ստիպողաբար իսլամացած հայերէ կը սերին»:

• Այս յայտարարութիւն կատարող անձը, թուրքիոյ ամենաբարձր սպառնագիտական կեդրոնը եղող Թուրք Պատմութեան կաճառի Նախագահ Եուսուֆ Հալաճօղլուն է:

Եւ Եուսուֆ Հալաճօղլուն, այս իրականութիւնները խոստովանած միջոցին կ'ըսէ. —

«Իմ այս ըսածներս 1500 թուականէն ի վեր պետական արխիւներուն մէջ գտնուող փաստաթուղթերով կրնամ ապացուցանե՛լ:

Թուրքիոյ մէջ, առաջին անգամ ըլլալով, այս իրականութիւնները այսքան բարձր գիտական կեդրոնի մը կողմէ պաշտօնապէս յայտարարուեցան:

... Եւ այս խոստովանութիւնը ինչո՞ւ այսքան ուշ կատարուեցաւ:

Ինչո՞ւ այսքան տարիներ յետոյ և այսօ՞ր կատարուեցաւ:

Որովհետեւ քրտական վտանգը շատ մեծ է և շատ մօտ:

Ո՛վ թուրքեր, դուք, հայերը ցեղասպանութեան ենթարկած ըլլալնուդ համար, պիտի զըջաք: Բայց, այլեւս, ձեր զըջումը անօգուտ է:

Հայկական ցեղասպանութիւնը՝ քրտերուն օգտին ծառայեց:

Ո՛վ թուրքեր, հայերը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք և այսօրուան արեւելեան Անաթոլիոյ մէջի «Քիւրտիստան»ը դո՛ւք ստեղծեցիք:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝
ԿՐԿԻՆ «ԱՌԵԻՏՈՒՐԻ» ԱՊՐԱՆՔ

21 ՕԳՈՍՏՈՍ 2007-ԻՆ,
Ա.Ս. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ ԵԿԱԾ ԼՈՒՐ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ՄԷՋ ՌՈՒՄԲԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԵՑ ԵՒ ՇԱՏ
ՄԵՇ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՃԱՌԵՑ:

Ի՞ՆՉ ԷՐ ԱՅՍ ԼՈՒՐԸ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ՇԱՏ ԱԶԴԵՑԻԿ
ՄԷԿ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ԵՂՈՂ
Ա. Դ. Լ.-
«ԱՆՈՒԱՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԴԷՍ ԼԻԿԱ»Ն ԸՆԴՈՒՆԱԾ
ԷՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԸ ԻՐԱՐ ԱՆՑԱԾ,
ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ԴԷՍ ԿՐԱԿ ԿԸ ԺԱՅԹՔԷԻՆ,
ԵՒ ՀՐԵԱՆԵՐԸ
ԱՊԵՐԱՄՏՈՒԹԵԱՄԲ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷԻՆ:

ԱՅՍ ԼՈՒՐԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՋԱԽԵՇՏԱԿԱՆ
ԿՈՂՄԸ ԱՅՆ ԷՐ,
ՈՐ ԱՅՍ ՀՐԷԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆ ԷՐ
ՈՐ ԱՐԳԵԼՔ Կ'ԸԼԼԱՐ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՆԿՐԷՍ-ԻՆ
ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՆԱՉՄԱՆ:
ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ, ԱՅՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ,
ԱՄԷՆ ՏԱՐԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐ ԿԸ ՎՃԱՐԷԻՆ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ ՀԱՅԵՐԸ ՈՒՐԱՄՈՒԹԵԼԷ
ԿԸ ՌԱՅՏԱՅԻՆ, ԵՒ ՇՆՈՐՀԱԻՌՐԱԿԱՆ
ՆԱՄԱԿՆԵՐ Կ'ՈՒՂԱՐԿԷԻՆ ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ...
... ԵՒ ՌԵՂՃ ՀԱՅԵՐԸ ԿՐԿԻՆ, ՉԷԻՆ ՀԱՍԿՑԱԾ,
ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՌԱՂԻՆ ԲՈՒՆ ԷՈՒԹԻՒՆԸ:

ՀՐԵԱՆԵՐԸ, ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ
ԻՐԵՆՑ ՍՏԵՂԾԱԾ ՔՐՏԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՐ
ՇՐՋԱՆԻՆ ԴԷՍ ՉԵՌՆԱՐԿՈՒԵԼԻՔ ԹՐՔԱԿԱՆ
ԱՐՇԱԽԱՆՔԻՆ ԱՐԳԵԼՔ ԸԼԼԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ,
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՈՒՄՈՎ
Կ'ՄՊԱՌՆԱՅԻՆ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ:
«ՄԻ ՅԱՐՉԱԿԻՔ ԻՐԱՔԻ ՔԻՐՏԵՐՈՒՆ
ՎՐԱՅ, ԱՅԼԱՊԷՍ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ...ԿԸ ՃԱՆՉՑՈՒԻ
ԱՄՆ-Ի ԳՈՆԿՐԷՍ-ԻՆ ԿՈՂՄԷ:

ՅՈԿԶԱՆՆԷՍ ՉՈՒՆԿՈՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՌՈՒՔԷՆԵԱՆ)

Անվիճելի իրականություն մըն է, որ հայերը, անձ առ անձ՝ տաղանդաւոր Ազգ մըն են:

Բայց հայերը իրենց տաղանդը կը գործածեն՝ ընդհանրապէս օտարներու ծառայութեան օգտին:

Եւ այս օտարներու ծառայութեան մէջ, հայ ազգին համար ամէնէն ճակատագրականը և մահացուն հայերուն, 11-րդ դարէն սկսեալ Անաթոլիոյ վրայ խուժած թուրքերուն ծառայելը եղած է:

Թուրքերը, սքանչելի ձեւով, շահագործեցին յոյներուն և հայերուն միջեւ գոյութիւն ունեցող կրօնական թշնամութիւնը:

Եւ հայերուն մեծամասնութիւնը, մինչեւ ետք հաւատարմօրէն ծառայեցին թուրքերուն մինչեւ իրենց վերջին շունչը, մինչեւ 24 Ապրիլ 1915:

Եւ թուրքերուն ծառայելուն հետեւանքով հայերը, Սուտերու Եւ Երազներու Ջոհ և «ԷՇ ՆԱՀԱՏԱԿ» Ազգ մը եղան:

Մենք, այս գաղափարները կը յայտնենք, 1985-էն ի վեր:

Այս գաղափարները մեր “CREDO”-ն կը կազմեն, մեր «Հաւատամք»ը:

Այս մասին պիտի խնդրենք, որ կարդաք 1985-ին հրատարակուած մեր գիրքը՝ «ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ ԵՒ ՓՐՅՈՒԵԼԻՔ ՈՒՂԵՂՆԵՐ»:

**

Այսօր հայ Ազգը, գործնապէս (Di Facto), աշխարհի վրայ որեւէ քաղաքական ուժ չի ներկայացներ [կամ գրեթէ]:

Դժբախտաբար այսօր Հայաստանը, քարերու և ժայռերու մէջ մխրճուած, չորս կողմէ թշնամիներով շրջապատուած երկիր մըն է՝ 24 Ապրիլ 1915-ի ցեղասպանութեան հետեւանքով:

Բայց «Աշխարհը ղեկավարող» ուժերը, կը շահագործեն հայ ազգին կորուստները: Նահատակուած հայ ազգին ողբերգութիւնը՝ Զոհերը, իբր «Առեւտուրի ապրանք» կը գործածեն: Ապացո՞յց՝

Եւրոպական երկիրներուն սա վերջին տարիներուն [գրեթէ դար մը յետոյ] հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու հակամէտութիւնն է, որով թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մտնելուն արգելք կ'ուզեն ըլլալ:

Եւ վերջին օրինակն ալ՝ Ամերիկայի հրեաներուն 180 աստիճան դիմաշրջուելով հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու տրամադրութիւնն է:

Ի՞նչ եղաւ սա ամերիկացի հրեաներուն, որ անոնք, յանկարծապէս

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀՐԵԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԾԻՔ ՓՈՒՆԵՅ ԵՒ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ՈՐ 1915-Ը ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԷՐ
Բայց Կազմակերպութիւնը Զօրավիգ Պիտի Չկանգնի
Ամերիկեան Քոնկրէսի Հայկական Բաճաձեփ Վաւերացման (Թերթեր)

միտք փոխեցին և հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունեցին, կամ ճանչնալ կը ձեւանան:

Ա.Մ. Նահանգներու մէջ, մինչեւ հիմա ծանօթ հրեական կազմակերպութիւններն էին որ, թուրքէ աւելի թուրքի վերածուած, կ'ուրանային հայկական ցեղասպանութիւնը, և հայկական ցեղասպանութեան բանաձեւին Գոնկրէս-ին կողմէ վաւերացուելուն արգելք կ'ըլլային:

Շա՛տ ծանօթ կարգախօս է, որ՝

Այսօրուան քաղաքականութեան սկզբունքը ո՛չ թէ յարատեւ բարեկամութեան վրայ, այլ լո՛կ շահու վրայ հիմնուած է:

Այսօրուան թուրքիան ստեղծողները Ա.էն մինչեւ Ֆ-հրեաներն են:

Բայց այսօրուան թուրքիան այնքան մեծցաւ և բազմացաւ, որ հրեական շահերուն [կամ ամերիկեան շահերուն՝ նոյն բաներն են] վնասակար, սկսաւ ըլլալ:

Սիոնիստները միշտ և յարատեւ՝ Ռուսերուն Միջերկրական իջնելուն արգելք եղան: Այս պատճառաւ ստեղծեցին այսօրուան թուրքիան:

Բայց, արդի թուրքիան, Միջին Արեւելքի քարիտիկն աչք տնկած է:

Եւ Միջին Ասիոյ թրքախօս երկիրներուն հետ միանալով, Օսմանեան կայսրութենէն աւելի մեծ և ազդեցիկ աշխարհակալ ուժ մը ըլլալու հեռա-

Եւ Ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ ենթարկուած քառասային վիճակէն օգտուելով թրքական ուժերը, ամէն վայրկեան Հիւսիսային Իրաքի վրայ յարձակելով, քրտական ինքնավար պետութեան վերջ մը տալու պատրաստ են:

Բնական է, որ Իրաքեան Քիւրտիստանի վրայ թրքական յարձակման սպառնալիքը, մեծապէս կը վնասէ հրէական ծրագիրներուն:

Եւ այս է պատճառը, որ Ամերիկայի շատ ազդեցիկ կազմակերպութիւնը եղող Ա. Դ. Լ. (Անուանարկութեան դէմ Լիկա), անսպասելիօրէն 180 աստիճան միտք-կեցուածք փոխեց և հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչցաւ:

ZAMAN

**Amerika'ya 1915
Ermeni tasarısı geç
ilişkilerimiz etkile.**

Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Nabi Şensoy, ABD Kongresi'nin alt kanadı Temsilciler Meclisi'nde bekleyen 1915 olaylarıyla ilgili Ermeni iddialarına ilişkin tasarının kabul edilmesi durumunda "bazı ilişkilerin etkileneceğini reddedemeyeceğini" söyledi.

***
Բայց հրէական քաղաքականութիւնը շատ ճկուն է. երկու լարի վրայ կը խաղայ:

Ամերիկայի մէջ շատ մը հրէական կազմակերպութիւններ կը միանան «Ա. Դ. Լ.»-ին և կ'ընդունին հայկական ցեղասպանութիւնը:

Բայց շատ մը ուրիշ հրէական կազմակերպութիւններ ալ, չեն ուզեր թուրքերը վշտացնել և դեմ են հայկական ցեղասպանութեան ճանաչման: Շատ հետաքրքրական է Իսրայէլի պետութեան յայտարարութիւնը այս առնչութեամբ:

Իսրայէլի պետական պատասխանատուն կ'ըսէ, թէ՛ «Իսրայէլի պետութեան հայկական ցեղասպանութեան մասին ցարդ ունեցած կեցուածքին մէջ, որեւէ փոփոխութիւն չկայ»:

Բնական է, որ Թուրքիոյ հրեաները հակառակ են Ամերիկայի հրէական կազմակերպութեան հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու որոշումին: Եւ Թուրքիոյ հրեաներուն առաջնակարգ անձնաւորութիւնը եղող Ժագ Քամհի-ն կ'ըսէ, թէ՛ «Ամէն ջանք պիտ տանիմ, որ Ամերիկայի Հրէական կազմակերպութիւնը իր որոշումը փոխէ»:

**TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ
SOYKIRIMCILAR, KATİLLER,
HIRSIZLAR, YALANCILAR DEVLETİ
TÜRKİYE**

9 EYLUL 2007-DE BUGÜNKÜ TÜRKİYENİN İDARECİLERİ, 13. ASRIN SONLARINDA ORTA ASYADAN ANATOLYAYA GELEN KAYI ASİRETİNİN BASI ERTUGRUL-UN SÖĞÜTTEKİ TURBESİNDE VERDİKLERİ DEMEÇLERLE, OSMANLILAR DENİLEN BARBAR VE ÇAPULCU DEVLETİN GERÇEK VARISLERİ OLDUKLARINI İSPAT ETTİLER.

BASBAKAN TAYYİP ERDOĞANIN ERTUGRUL-UN TÜRBESİNDE YAPILAN MERASİMDE- YAPTIĞI KONUSMANIN EN MÜHİM KISIMLARINI VERMEYE ÇALISACAGIZ.

GAYEMİZ: ERDOĞANIN NE KADAR KOYU İSLAMCI, TURANCI, VE KAN DÖKÜCÜ, YAGMACI OSMANLI ZİHNİYETİNİN TEMSİLCİSİ OLDUGUNU İSPAT ETMEK.

İSTE ERDOĞANIN SÖĞÜTTEKİ SÖZLERİ:

“BU TOPRAKLARDA 726 YIL ÖNCE DÜNYANIN GÖRDÜĞÜ EN MUHTESEM BİR DEVLETİN YANISIRA MUHTESEM MEDENİYETLERDEN BİRİNİN TEMELİ ATILDI.

OSMANLI-NIN DİĞER MEDENİYETLERDEN EN ÖNEMLİ FARKI “DİĞER MEDENİYETLERİ YOK EDEREK DEĞİL, ONLARI DA İÇİNE ALACAK ŞEKİLDE KURMUS OLMASIDIR”.

BU KÖKLÜ MEDENİYET DİPDİRİ ARKAMIZDA DURDUKÇA, BİZ BU KUTLU MİRASA SADAKATLE SAHIP ÇIKTIKÇA, BU MİLLETİN SIRTINI YERE GELMİYECEKTİR. İSTE BUGÜN KUTLU BİR RAMAZAN AYININ ESİĞİNDE. HİLALİ BEKLERKEN BURADAYIZ VE ECDADIMIZIN HUZURUNDAYIZ. 726 YIL ÖNCE BU TOPRAKLARDA İHTİLAF DÜŞMÜS KÜÇÜK BEYLİKLERİN, İTTİFAK EDİP BİR CİHAN DEVLETİNE DÖNÜŞMESİNDEN BUGÜN DAHI ALMAMIZ GEREKEN DERSLER VAR...

TÜRKİYEDE SARAYBOSNA-NIN, MOSTAR-IN, MANASTIR-IN, KIRCALI-NIN, DOBRUCA-NIN, SANCAK-IN, PIRISTINE-NIN EMANETİ VAR.

TÜRKİYE İSKEÇE-NIN, GIRNE-NIN, GAZI MAGUSA-NIN, KERKÜK-ÜN, KIRIM-IN, BAGDAT-IN, YEMEN-IN, TRABLUS-UN DA EMANETİNİ YÜREĞİNDE HİSSEDER.

BURADA BAKU-NUN KARDESLİĞİNİ DE HİSSEDERİZ. KARABAG-IN ACISINI YÜREGİMİZDE HİSSEDERİZ.

HERKES SORUMLULUK DÜŞÜNCE-SİYLE DÜŞÜNMEYE MECBURDUR.

BU VESİLEYLE DİYORUM KI :

BİR OLALIM, İRİ OLALIM, DIRİ OLALIM”

* * *

BASBAKAN ERDOĞAN-IN DAHA 1996-DA ATTIĞI SEÇİM NUTUKLARIN-DA AVRUPALILARA ATESS PÜSKÜREK

“CAMİLERİMİZ KALKAN.

MINARELERİMİZ SÜNGÜ”

DIYEN ASIRI BİR YOBAZ OLDUGU-NU BİLİRDİK.

RESİMDE.- SÖĞÜT-TE ERTUGRUL-UN TÜRBESİN-DE ELLERİNİ AÇMIŞ DUA EDENLER :

SOLDAN SAGA: BASBAKAN T. ERDOĞAN, M.H.P. (BOZ KURLAR) PARTİSİ LİDERİ BAHÇELİ, B.H.PARTİSİ LİDERİ YAZICI OĞLU.

FAKAT 9 EYLÜL 2007-DE SÖĞÜT-DE ERTUGRUL-UN TÜRBE SINDE YAPILAN MERASIMDE YAPTI-GI KONUSMADA, BASBAKAN ERDOGAN-NIN YALNIZ ASIRI BIR YOBAZ DEGIL, AYNI ZAMANDA YÜREGI, OSMANLI YAGMACI, GANIMETÇI HARPLERININ HASRETI ILE TUTUSAN BIR CENGÂVER, VE NIHAL ATSIZ-DAN VE ALPASLAN TÜRKES-TEN DE DAHA AZILI BIR TURANCI OLDUGUNU GÖRDÜK.

FAKAT T.ERDOGAN IÇIN BIZIM TESHISIMIZ SU:

T. ERDOGAN ÇOK TEHLIKELI BIR "MYTHOMANE" VE "MEGALOMANE" DIR.

* * *

T. ERDOGAN SÖĞÜTTEKI KONUSMASINDA, OSMANLI-LARIN KURDUGU DEVLET IÇIN "BASKA MEDENIYETLERI DE IÇINE ALAN MUHTESEM BIR MEDENIYET" DIYOR...

...FAKAT BÜTÜN DÜNYA BILIR KI: OSMANLILAR, GANIMET TOPLAMAK IÇIN HARP EDEN, BAR-BAR, GADDAR VE KAN DÖKÜCÜ BIR KURULUS IDI.

GEÇTIKLERI YERLERDE TAS ÜSTÜNDE TAS BIRAKMIYAN OSMANLILARA: "MUHTESEM BIR MEDENIYET" YARATTILAR DIYEBILMEK IÇIN, YALANCI VE VICDANSIZ OLMAK LÂZIM.

YANI TÜRK OLMAK LAZIM.

* * *

BASBAKAN TAYYIP ERDOGAN VE KAFADARLARI 9 EYLUL 2007-DE SÖGUT-TEKI ERTUGRUL-UN TÜRBE SINDE TÖRENYAPMISLAR. NIÇIN ERTUGRUL-UN TÜRBE SINE GELIYORLAR? ERTUGRUL, OSMANI DEVLETININ KURUCUSU DEGIL KI. OSMANLI DEVLETININ KURUCUSU, ERTUGRUL-UN OGLU OLAN OSMAN ISMINDE BIR ASIRET BEYI.

ERTUGRUL-UN HAYAT HIKAYESI MI BILINMIYOR. TÜRK ANSIKLOPEDILERI BILE "ERTUGRUL HAKKINDA FAZLA BIR BILGIMIZ YOK" DIYORLAR.

ERTUGRUL HAKKINDA SÖYLENEN SUNLAR:

ERTUGRUL 13, ASRIN SONLARINDA ORTA ASYADAN OGUZLARIN KAYI ASIRETININ BASINDA ANATOLYAYA GIRMIS VE SELÇUK SULTANLARININ IZNI ILE BILECIK CIVARINDA SÖGÜT KALESI YAKINLARINA YERLESMIS.

VE SÖGÜT CIVARININ DERE BEYI-SI OLMUS. O KADAR.

T. ERDOGAN SÖGÜT-TE YAPTI GI KONUSMADA: "ERTUGRUL, 726 YIL ÖNCE BU TOPRAKLARDA IHTILAF A DÜSMÜS BEYLIKLERI ITTIFAK EDIP BIR CIHAN DEVLETINE DÖNÜSMESINE YOL AÇTI" DIYOR. BU SÖZLER TAMAMEN GERÇEKLERE AYKIRI VE YANLIS. ERTUGRUL SÖGÜTTE KÜÇÜK BIR ASIRET BEYI IDI.

726 YIL ONCESI: 1281 TARİHIDIR.

VE 1281-DE ERTUGRUL ÖLÜR VE ASIRETIN BASINA OGLU OSMAN GEÇER.

TÜRK RESMI TARİHINE GÖRE OSMAN: SÖGÜT KALESINI, ESKISEHIR, INEGÖL BILECIK, KARACAHISARI, BIZANSLILARA KARS I YAPTI GI SAVAŞLARLA, ELE GEÇIRIR VE 1299-DA BAGIMSIZLIGINI ILAN EDER. VE 1299 TARİHINDEN BASLAR OSMANLI HANEDANININ KORKUNÇ HUNHARLIKLARLA DOLU TARİHI.

* * *

T. ERDOGAN ACABA NIÇIN OSMANLI DEVLETININ KURUCUSU OSMAN-IN TÜRBE SINE GITMIYOR DA, ERTUGRUL-UN TÜRBE SINE GIDIYOR.

ACABA OSMANLILARIN GERÇEKLESTIRDIKLERI SOYKIRIMLARIN, BILHASSA ERmeni SOYKIRIMININ SORUMLUSU GÖRÜNMEMEK IÇIN MI? OLABILIR....

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՆԵՐՈՒ, ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՆԵՐՈՒ, ԳՈՂԵՐՈՒ
ԵՒ ՍՏԱԽՕՍՆԵՐՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ՝
ԹՈՒՐՔԻԱ

9 Սեպտեմբեր 2007-ին, այսօրուան Թուրքիոյ վարիչները,
 13-րդ դարու վերջաւորութեան Միջին Ասիայէն դէպի Անաթոլիա
 խուժող «KAYI» ցեղախումբին պետ՝ Ertugrul-ին Söğüt-ի մէջ
 գտնուող դամբարանին առջեւ իրենց կատարած ելոյթներով
 ապացուցանեցին,
 որ իրենք Օսմանցի կոչուող բարբարոս և թալանող պետութեան
 իսկական ժառանգորդներն են:

Վարչապետ Թ. Էրտողանին Söğüt-ի մէջ, Ertugrul-ի դամբարանին առջեւ կատարուած
 արարողութեան ընթացքին ունեցած ելոյթին ամէնէն կարելոր մասերը պիտի ջանանք տալ
 ստորեւ:

Նախ՝ ըսենք, որ մեր նւառակը Էրտողանին ի՛նչ աստիճան ծայրայեղ իսլամ կրօնամուլ մը,
 Թուրանական մը, և արեան ծարաւի և աւարառու Օսմանեան շրջանի մտայնութեան ներկա-
 յացուցիչ ըլլալը ապացուցանել է:

Ահաւասիկ Էրտողանին Söğüt-ի մէջ ըսած խօսքերը.

«Այս հողերուն վրայ, 726 տարի առաջ, աշխարհի վրայ գոյութիւն ունեցած ամէնէն պատ-
 կառազրու մէկ պետութեան կողքին, հոյակապ քաղաքակրթութիւններէն մէկուն հիմերը նետ-
 ուեցան:

Օսմանցիներուն քաղաքակրթութիւնը ուրիշներուն ունեցածէն տարբերած է անով, որ ան
 ո՛չ թէ քանդած է այլոց ունեցածը, այլ՝ զայն ներմուծած է իրենիցին, իւրացուցած և ծնունդ
 տուած աւելի փառաւոր լորի մը:

Այս արմատական քաղաքակրթ-
 ութիւնը այնքան ատեն որ մնայ
 առոյգ և ծառայէ յենարան մեզի, կը
 մնանք տէր այդ քաղաքակրթական
 ժառանգին ու բնաւ չենք ընկճուիր:

Ահա այսօր, շնորհալի RAMA-
 ZAN-ամսուն սեմին, կը սպասենք
 մահիկին ըսելով՝ մենք հոս ենք, մեր
 նախնիներուն առջեւ ենք:

726 տարի առաջ, այս հողերուն
 վրայ, անմիաբանութենէ տառապող
 փոքր աւատապետութիւնները միա-
 ցընելով աշխարհակալ պետութիւն
 մը մէջտեղ բերելնէս քաղելիք օգ-
 տակար դասեր կան մեզի և ուրիշ-
 ներուն համար:

Թուրքիոյ մէջ Saray Bosna-
 ին, Mostar-ին, Manastir-ին,
 Kircali-ին, Dobruca-ին,
 Sancak-ին, Piristine-ին,

Նկարին մէջ Ertugrul-ին դամբարանին առջեւ
 բազկատար աղօթողները՝ ծախէն աջ՝ Վարչապետ T.
 Erdogan M.H.P. (Գորշ Գայլեր) կուսակցութեան
 նախագահ՝ Պահչելի, և B.H.P. կուսակցութեան
 նախագահ՝ Եագիժի օղլու:

աւանդները կան:

Թուրքիան՝ Iskece-ին, Girne-ին, Gazi Magusa-ին Yemen-ին, Trablus-ին
աւանդները իր սրտին վրայ կ'զգայ:

Այստեղ Baku-ին եղբայրութիւնն ալ կ'զգանք:

Karabag-ին ցաւն ալ մեր սրտին վրայ կ'զգանք:

Ամէն մարդ պատասխանատուութեան զգացումով հարկ է որ մտածէ և դատէ:

Այս առիթով պիտի ըսեմ, որ մէկ ըլլանք, խոշոր ըլլանք, ողջ ըլլանք:

★

★ ★

Վարչապետ Էրտողան-ին դեռ 1996-ին խօսած ընրական մէկ ծառին մէջ, երոպացիներուն
դէմ կրակ ժայթքելով՝

«Մեր մզկիթները՝ վահան.

Մեր Minare-ները՝ սուլին» ըսելը չէինք մոռցած: Եւ լաւ գիտենք, որ այդ խօսքին տէրը
ծայրայեղ իսլամ կրօնամուլ մըն է:

Բայց, 9 Սեպտեմբեր 2007-ին, Söğüt-ի մէջ, Ertugrul-ին դամբարանին առջեւ կա-
տարուած կրօնական ծիսակատարութեան ատեն ըրած խօսքերուն մէջ տեսանք, որ ան (→էջ 4)

* * *

FAKAT T. ERDOGAN SÖĞÜTTE YAPTIGI KONUSMADA, OSMANLI HUNHAR ORDULARININ KANLI İZLERİNİN BULUNDUGU BAZI SEHIRLERIN VE BÖLGELERIN ISIMLERINI HASRETLE ANIYOR.

MESELA, SARAYBOSNA, MOSTAR, MAHASTIR, KIRCALI, DOBRUCA, PIRISTINE, ISKEÇE-NIN ISIMLERINI VERIYOR.

T. ERDOGANIN ZIKRETTIGI BU ISIMLERIN HIÇ BIRI, TÜRKLERIN ÖZ VATANI DEGIL.

BILAKIS OSMANLI DENILEN GANIMETÇI VE ÇAPULCU ORDULARININ ZULMUNE UGRAMIS HIRIS-
TIYAN SEHIR VE BÖLGE ISIMLERI.

VE OSMANLI BARBAR ZIHNIYETI ILE “YA MÜSLÜMAN OLURSON, YA DA KELLEN UÇAR” TEHDİ-
DLERİNİN KURBANİ OLARAK BIR KISMI ÖLEN, BIR KISMI DA ÖLMEK İÇİN MÜSLÜMAN OLAN
HIRISTİYANLARIN VATANI OLAN SEHIR VE BÖLGE ISIMLERI.

ISTE T. ERDOGAN-IN BU SEHIRLERDEN EMANETİMİZ VAR DEDIGI: BU ÖLÜM TEHDITLERIYLE
ZORLA MÜSLÜMAN OLAN HALKLAR İÇİN.

VE OSMANLI ZIHNIYETİNİN HORTLAMIS TEMSILCISI OLAN T. ERDOGAN VE BENZERLERI FIRSATINI
BULURLARSA AYNI OSMANLI VAHSTI İLE BU HIRISTİYAN SEHIRLERINI YENIDEN ZAPTEDERLER.

ONUN İÇİN TEKRAR TEKRAR DIYORUZ :

TÜRK DEVLETİNİN BUGÜNKÜ SORUMLULARI, TÜRKLERIN BUGUNE KADAR GERÇEKLESTIRDİK-
LERI SOYKIRIMI SUÇLARINDAN, BILHASSA 1915 ERMENI SOYKIRIMI SUÇU İLE CEZALANDIRIL-
MADIKLARI MÜDDETÇE TÜRK ZIHNIYETI YENI SOYKIRIMLAR, YENI CINAYETLER ISLEMEYE DEVAM
EDECEKTIR.

Յ. Չ.

Ի՞ՆՉ ԷՐ ԱՅՍ ԼՈՒԻՐԸ... (Շար. էջ 2-էն)

Թուրք լրագիրներուն մէկ մասը կրակ կը ժայթքեն Ամերիկայի հրէաներուն դէմ: Եւ թրքավայել ու արդէն դասական դարձած սպառնալիքներ կ'ընեն:

Թրքական «Ենի Շաֆաք» թերթը կը գրէ. —
Թուրքիոյ Մէջ Գժգոհութեան Զայնէր Հրեայ Կազմակերպութեան Դէմ
«ՀՐԵԱՆԵՐԸ ԱՊԵՐԱԽՏՈՒԹԻՒՆ ԸՐԻՆ
ՈՒ ԹՈՒՐԹԻԱՆ ԿՌՆԱԿԷՆ ԴԱՇՈՒՆԱՀԱՐԵՅԻՆ»

Թուրք լրագրողներուն մէկ մասն ալ կը զարմանան, թէ հրեաները ի՞նչպէս այս տեսակ որոշում մը կրնան առնել նկատելով, որ թուրքերը հրեաներուն առաջնակարգ զինակիցներն են ամէն մարզի մէջ:

Եւ կը մատնանշեն որ...
«Սա վերջին օրերուն թրքական նաւատորմը, Միջերկրականի մէջ, Իսրայէլեան և Ամերիկեան նաւատորմներուն հետ, միացեալ ռազմափորձեր կը կատարէ»:

Լրագրողներու ուրիշ մաս մըն ալ, հրեական այս կեցուածքի փոփոխութիւնը կը վերագրեն՝

- 1. — Վերջին շրջաններուն թրքական պետութեան Իրանի հետ կատարած «Կազ-քարիւղի» վերաբերեալ համաձայնութեան,
- 2. — Պաղեստինեան “HAMAS”ի ներկայացուցիչներուն Անգարայի մէջ պաշտօնասպէս ընդունուելուն,
- 3. — Իրաքի պաստերազմին մէջ թուրքերուն Ամերիկայի դէմ յարուցած խոչընդոտներուն:

Եւ մենք, ոչ մէկ թրքական թերթի մէջ, Ամերիկայի հրեաներուն հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու պատճառներուն վերաբերող մեր [Քիւրտերու մասին] ախտաճանաչումը չտեսանք:

Թուրքիան իրականութիւններու հետ կապ չունեցող, և ամբողջապէս սուտի ու կեղծիքի վրայ հիմնուած պետութիւն մըն է:

* * *

Իրաքի քիւրտերն ալ, սա վերջին շրջաններուն, թրքական սպառնալիքներուն ազդեցութեան տակ, ապագային «Ազատ պետութիւն» մը հռչակելու իրենց -մտադրութիւն որոշումը փոխած են:

Իրաքի հանրապետութեան ներկայի Նախագահը որ քիւրտ մըն է, Թալապանի անունով, վերջերս կատարեց շատ յատկանշական յայտարարութիւն մը.

Թալապանին կ'ըսէ, թէ՝
«Քիւրտերուն այս միջոցին, Իրաքի մէջ «Ազատ պետութիւն մը հռչակելը, շատ վտանգաւոր է»: Եւ կը յանձնարարէ քիւրտերուն, որ իրաքեան պետութեան FEDERATION-ին մէջ մնան, և գոհանան իրենց ունեցած ինքնավարութեան իրաւունքներով:

[Այսինքն՝ թրքական արշաւանքին չենթարկուին: Եւ ժամանակ շահին]:
Երանի՛, թէ 1918-1920-թ-ին մենք ալ, Թալապանիի նման, խոհեմ առաջնորդներ ունենայինք: Եւ «Ծովէ-ծով . Հայաստան»ի խաբուսիկ երազներուն ետեւէն չերթայինք»:

Բնական է, որ Իրաքի Նախագահ Թալապանիին յայտարարութեան մէջ, հրեաներուն ազդեցութիւնը շատ ակներեւ է, որ քիւրտերը արկածախնդրական որոշումներ չառնեն և թուրքերուն առիթ չտան, որ անոնք որեւէ քայլ առնեն իրենց դէմ:

**

Ամերիկացի հրեաներուն հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու որոշումը և իրաքցի քիւրտերուն խոհեմ կեցուածքը, թուրքերուն իրաքեան քիւրտիստանի վրայ յարձակելու վտանգը, գոնէ առ այժմ՝ հեռացուցած են:

Վերջին օրերու թրքական թերթերուն մէջ, իրաքեան քիւրտիստանի վրայ յարձակելու մասին և թրքական բանակին իրաքեան սահմանին վրայ գտնուելուն շուրջ ո՛չ մէկ գրութիւն հրատարակուած է:

Եւ նաեւ, Ամերիկայի մէջ, հայկական ցեղասպանութեան ճանաչման մասին ոչ մէկ յստակ տեղեկութիւն կայ:

Ամէն պարագայի՝ Ամերիկայի կողմէ հայկական ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը, թուրքերուն գլխուն վրայ Դամոկլեան սուրի մը նման միշտ կախուած պիտի մնայ:

Եւ մեր անմեղ նահատակները առեւտուրի ապրանքի մը նման, միշտ պիտի շահագործուին, Աշխարհակալ իշխանութիւններու կողմէ թուրքերուն դէմ:

**

Այստեղ, մեզի համար, շատ կարեւոր հարց մը կայ:

Ամերիկացի հրեաներուն հայկական ցեղասպանութեան հարցի մէջ ի նպաստ հայերուն կեցուածք փոխելուն առնչութեամբ, ի՞նչ պէտք է ըլլայ հայերուն կեցուածքը:

Արդեօ՞ք, այս պարագային, հայերը ըսելու են իրականութիւնները, թէ՛ «Հրեաներն են բուն պառաւիանաստուները հայկական ցեղասպանութեան»:

... Եւ կամ՝ «Սրտերնուս վրայ քար դնելով» մոռնա՞նք, առ այժմ, անժըխտելի իրականութիւնները և օգտուինք հրեաներուն հայանալաստ կեցուածքէն, և հրեաներուն թիկունք կանգնինք իրենց հակաթուրք դիրքորոշումին մէջ:

Որովհետեւ, այս... Գայլերու Աշխարհին մէջ, տեւական գառնուկ ըլլա-

«Ռատիքալ» թերթը կը գրէ.— Ամերիկացի նշանաւոր լրագրող Ռապըրթ Ֆիսք իր նորագոյն յօդուածին մէջ կը պատմէ հայկական ցեղասպանութեան մասին շեշտելով.— Էրզրու մի տեղահանութենէն սարսափազդու լուսանկարներ յայտնաբերուեցան: Լուսանկարները պահուած էին Տոյչէ Պանքի մօտ: Նկարներուն մէջ կը տեսնուի, որ թուրքերը ամէն վակոնի մէջ 90 հայ լեցուցած են: Ա.սիկա կը յիշեցնէ նացիներուն ըրածը...»:

(Ծար.ը էջ 3-էն) Միայն ծայրայեղ իսլամ կրօնամուլ մը չէ, այլ, նոյն ատեն սիրտ մը որ Օսմանեան թալանող և կողոպտող արշաւանքներուն կարօտովը բռնկած է, բարբարոս մըն է, NIHAL ATSIZ-էն և ALPASLAN TÜRKES-էն աւելի կատաղի թուրանական մըն է...
 ... T. Erdogan-ին համար մեր ախտածանաչումը նաեւ հետեւեալն է. — Թ. Էրտողան շատ վտանգաւոր “Mythomane” մը և “Megalomane” մըն է:

Թ. Էրտողան իր Söğüt-ի մէջ ունեցած ելոյթին ընթացքին, Օսմանցիներուն հիմնած սլետուիթեան համար կ'ըսէ, որ ան իւրացուցած և ժառանգած արժէքներով հոյակապ բաղաբակրթութիւն ստեղծած սլետուիթիւն է»:
 Բայց, ամբողջ աշխարհի գիտէ, որ Օսմանցիները կողոպտող, ուրիշին ունեցածը յափշտակելու համար պատերազմող, բարբարոս, անգութ և արիւնարբու ազգաբնակչութիւն մըն է:
 Իրենց անցած տեղերուն վրայ բար — բարի վրայ չձգող Օսմանցիները՝ «հոյակապ բաղաբակրթութիւն մը ստեղծեցին» կարենալ ըսելու համար, հարկ է ըլլալ ստախօս և անխիղճ: Մէկ խօսքով՝ թուրք ըլլալ պէտք է:

Վարչապետ Թայիպ Էրտողան և իր համախոհները, 9 Սեպտեմբեր 2007-ին, Söğüt-ի մէջ, Ertugrul-ին դամբարանին առջեւ մեծարանքի ցոյց կատարեր են:

Ինչո՞ւ Ertugrul-ին դամբարանին առջեւ հանդիսութիւն կը կատարեն:
 Ertugrul-ը չէր Օսմանեան պետութեան հիմնադիրը:
 Օսմանեան պետութեան հիմնադիրը՝ Ertugrul-ին տղան՝ Օսմանն էր, որ թրքական ցեղախումբի մը պետն էր:
 Ertugrul-ին կեանքին պատմութեան կարգ մը մասերը մութ կը մնան: Թրքական համայնագիտարաններն անգամ “Ertugrul-ին մասին շատ տեղեկութիւններ չեն պարունակեր: Ertugrul-ին մասին այնտեղ ըսուածը հետեւեալն է՝

Ertugrul-ը, 13-րդ դարուն վերջաւորութեան, Սիջին Ասիայէն մեկնող և “Kayi” անունը կրող իր ցեղախումբին գլուխն անցնելով Անաթոլիա կը մտնէ և Սելջուկ Սուլթաններուն արտօնութեամբ Bilecik-ի շրջանը, Söğüt-ի բերդաբաղաբակի մօտերը կը հաստատուի:

Եւ Söğüt-ի շրջանին աւատապետը կ'ըլլայ» — Այսբան միայն»:
 Վարչապետ Թ. Էրտողան, Սօկիլիթ կատարած իր ելոյթին մէջ կ'ըսէ, թէ «Էրթողրուլ-ը 726 տարի առաջ, այս հողերուն վրայ, իրարու հետ անհամաձայն եղած աւատապետները կը միացնէ և անոնց աշխարհակալ պետութեան վերածուելուն հիմը կը դնէ»:

Էրտողան, այս խօսքերը բացարձակապէս սուտ և սխալ են:
 Ertugrul-ը Söğüt-ի շուրջ փոքր աւատապետ մըն էր միայն:
 726 տարի առաջուան թուականը՝ 1281-է:
 Եւ 1281 թուականին Էրթողրուլ կը մահանայ և իր տղան՝ Օսմանը ցեղախումբին պետը կը դառնայ:

Թրքական պաշտօնական պատմութեան կեդրոնին կողմէ, Օսմանին մասին սա տեղեկութիւնները կը տրուին.

«Օսմանը, աւատապետ ըլլալէ յետոյ Söğüt-ի բերդը, Eskisehir-ը, Inegöl-ը, Bilecik-ը, Karacahisari Բիւզանդացիներուն դէմ մղած պատերազմներով այս բաղաբակները կը գրաւէ:

Եւ 1299-թ.ին Սելջուկներուն դէմ իր անկախութիւնը կը հռչակէ»:
 Եւ 1299-թ.ին կ'սկսի Օսմանցիներուն սարսափազդու, վայրագութիւններով լեցուն սպտմութիւնը:

★ ★

Թ. Էրտողանը արդեօք ինչո՞ւ Օսմանեան պետութեան հիմնադիրը եղող Օսման-ին դամբարանը չ'երթար, և Էրթողրուլ-ին դամբարանը կ'այցելէ»:

Արդեօ՞ք Օսմանցիներուն իրագործած ցեղասպանութիւններուն և մանաւանդ հայկական ցեղասպանութեան իբր բարոյական պատասխանատու, և անոնց իբր ժառանգորդը չ'մեղադրուելու համար է:

... Կրնայ ըլլալ...

★

★ ★

Բայց, Թ. Էրտողանը Սօկիթ-ի մէջ ունեցած ելոյթի ընթացքին, Օսմանեան անգութ բանակներուն արիւնոտ հետքերը դեռ իրենց վրայ կրող կարգ մը քաղաքներուն և շրջաններուն անունները կարօտով կը յիշատակէ:

Սրինակ՝ Saray Bosna, Mostar, Manastir, Kircali, Dobruca, Piristine, Iskece-ին անունները կուտայ:

Վարչապետ Էրտողանին յիշատակած քաղաքներէն և շրջաններէն ո՛չ մէկը թուրքերուն սլատմական հայրենիքին մաս կը կազմէ:

Ընդհակառակը՝ բոլորն ալ Օսմանեան բանակ կոչուողին հուրին, սուրին, աւերումին ու չարչարանքներուն ենթարկուած բրիտանաց քաղաքներ և շրջաններ են:

Այս բրիտանաց քաղաքները գրաւող Օսմանցի խուժանները ժողովուրդին սպանացեր են ըսելով՝

«Կա՛մ իսլամութիւնը կ'ընդունիս, կա՛մ գլուխդ կը թռցնենք»:

Այս սպանալիքներուն ենթարկուած բրիտանաց ժողովուրդին մէկ մասը, քաջաբար կը մերժեն դաւանափոխ ըլլալը: Եւ ասոնց գլուխները կը կտրուին: Բայց ժողովուրդին մէկ մասն ալ զգացած վախէն կը համակերպի և կ'ընդունին իսլամութիւնը:

Ահա՛, Էրտողանին քաղաքներէն աւանդներ ունինք ակնարկութիւնը՝ սպանալիքով իսլամացած ժողովուրդին կ'երթայ:

Եւ Օսմանեան մտայնութեան ու նկարագրին մէկ նորագոյն ժառանգորդը եղող Թ. Էրտողան և իր նմանները, եթէ առիթը ներկայանայ, կրկին կը գրաւեն այս բրիտանաց քաղաքները, նոյն՝ Օսմանեան վայրագութեամբ:

Այս սլատմաբան կրկին ու կրկին պիտի ըսենք որ թրքական պետութեան այսօրուան սլատասխանատուները թուրքերուն ցարդ գործած սպանդ, թալան ու յափշտակութիւններուն, բայց մանաւանդ 1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութեան ոճրագործութեան համար այնքան ատեն որ չեն պատժուած, «Թրքական մտայնութիւնը» նոր ցեղասպանութիւններ ու նոր ոճիրներ պիտի շարունակէ գործել:

Յ. 2.

Լով ապրիլը և «Էջ ճահատակ» ըլլալը իմաստ մը չունի: Որովհետեւ՝
ԹՇՆԱՄԻԻՍ ԹՇՆԱՄԻՆ ԻՄ ԲԱՐԵԿԱՄՍ Է:
ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻՆ ԸՍԱԾԻՆ ՊԷՍ՝
«ԹԷ ԱՊՐԻԼ Կ՝ՈՒԶԷ ԳԱՌՆԸ ՆՈՐԱԾԻՆ՝
ՊԷՏՔ ԷՐ ԻՐ ԱԿՈՒՆ ՍՐԷ ԼՈՒԵԼԵԱՅՆ...»:

Եթէ Կ՛ՈՒԶԷՔ ՀԱՍԿՆԱԼ ԱԾԽԱՐՀԻ ԿՐԱՅ
ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑՈՂ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ԵՏԻՆ
ԹԱՔՆՈՒԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ,
ՊԷՏՔ Է ԿԱՐԴԱՔ՝
«ՍԻՈՆԻ ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՓՐՈԹՈՔՈԼՆԵՐԸ»

ԱՀԱ, ԱՅՍ ԳԻՐՔԷՆ, ՇԱՏ ՅԱՏԿԱՆՇԱԿԱՆ
ՀԱՏՈՒԱԾՆԵՐ՝
«ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՉՊԱՐԳԵԻՆՔ ԱՆՈՆՑ,
ՄԻՆՉԵԻ ՈՐ ԽՈՆԱՐՀՕՐԷՆ ՉՃԱՆՉՆԱՆ ՄԵՐ
ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԿԱՌԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ: ԵՒ ԱՆՈՐ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ԱՅՆՔԱՆ
ՀՍԿԱՅ, ՈՐ ՈՉ ՄԷԿ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ԿՐՆԱՅ
ԽՈՒՍԱՓԻԼ ԱՆՈՐ ԼՈՒԾԷՆ: ՔԱՆՁԻ ԱՍՏՈՒԱԾ
ՄԵՋ ԸՆՏՐԱԾ Է ԱԾԽԱՐՀԻՆ ՏԻՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ»

«ՄԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ԿԱՅԱՆԱՅ
ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒ ԱՅԼԱՍԵՐՄԱՆ ՄԷՋ:
ՊՂՏՈՐԵՑԻՆՔ, ԱՆԱՍՆԱՅՈՒՑԻՑԻՆՔ ԵՒ
ԱՊԱԿԱՆԵՑԻՆՔ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ: ՊԻՏԻ ՄՈԼՈՐԵՑՆԵՆՔ
ՋԱՆՈՆՔ ԶՈՒԱՐՃՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ, ԽԱՂԵՐՈՎ,
ՀԱՃՈՅՔՆԵՐՈՎ, ԿԻՐՔԵՐՈՎ»:

«ՊԻՏԻ ՔԱՆԴԵՆՔ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԿԱՐԵԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԱՆՈՐ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՐԺԷՔԸ:
ՊԻՏԻ ՔԱՆԴԵՆՔ ՀԱԻԱՏՔԸ ԵՒ ՋԱՅՆ
ԱՐՄԱՏԱԽԻԼ ԸՆԵՆՔ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒՆ
ԷՈՒԹԵՆԷՆ, ՈՐՊԷՍՁԻ ՓՈՒԱՐԻՆԵՆՔ ՋԱՆՈՆՔ
ՇԱՀՈՎ ԵՒ ՆԻԻԹԱԿԱՆ ԿԱՐԻՔՆԵՐՈՎ: ԵՒ ԱՄԷՆ
ՄԻՋՈՅ ՉԵՌՔ ՊԻՏԻ ԱՌՆԵՆՔ՝
ԱՐԹՆԱՄԻՑ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐԸ ԱԾԽԱՐՀԻ
ԵՐԵՍԷՆ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ»

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՈՒՌԲԷՆԵԱՆ)

18 Սեպտեմբեր 2007 թուակիր «Նայիրի»-ի մէջ հրատարակուեցաւ Մեթր Գասպար Տէրտէրեանի բացառիկ մէկ գրութիւնը:

Այդ գրութեան մէջ, յօդուածագիրը Ամերիկայի Սիոնական Լոպիին կատարած դերին ներքին ծալքերը կը քօղագերծէր բացայայտելով ցնցիչ նորութիւններ:

Պիտի խնդրենք մեր յարգելի ընթերցողներէն, որ կրկին ու կրկին կարդան Մեթրին այս ուսանելի գրութիւնը:

Մենք կը հաւատանք, որ Ամերիկայի Սիոնիստ Լոպիին գործունէութիւնը՝

«Սիոնի Իմաստուններուն Փրոթօքըլները» գիրքին մէջ յայտնաբերուած հրէական ծրագիրներուն մաս կը կազմեն:

Ի՞նչ է «Սիոնի Իմաստուններուն Փրոթօքըլները»:

Հունգարացի Հրեայ Theodore Herzl-ն է՝ Սիոնիզմի հիմնադիրը:

Theodore Herzl 1897-ին Ջուիցերիոյ Bâle քաղաքին մէջ, առաջին անգամ ըլլալով, Սիոնիզմի համաժողով մը կը կազմակերպէ:

Եւ այս համաժողովին հրեաները, իրենց ծրագիրները գործադրելու համար, գաղտնի որոշումներ կուտան:

Դեռ չենք գիտեր, թէ ինչպէս, այս գաղտնի որոշումները, հրեաներուն ճամբով, Ռուսերուն ձեռքը կ'անցնին:

Եւ 1912-թ.ին, առաջին անգամ ըլլալով, Ռուսիոյ մէջ կը հրատարակուի հրէական ծրագիրները հրատարակող՝ «Սիոնի Իմաստուններուն Փրոթօքըլները» անունը կրող գիրքը:

Այս գիրքը հրեաներու մէջ և Աշխարհի վրայ, մեծ իրարանցում կ'ըստեղծէ: Եւ գիրքը շատ մը լեզուներու կը թարգմանուի:

Հրեաները ձերբազատուելու համար այս գիրքին յառաջացուցած հակահրեական հոսանքէն՝ իրենց ձեռքը եղող լրատուութեան միջոցներով կը պնդեն, թէ՛

«Այս գիրքը Ռուսական գաղտնի ոստիկանութեան կողմէ հրեաներուն դէմ պատրաստուած գիրք մըն է: Եւ ան բոլորովին սուտերու վրայ հիմնուած է»:

Այս գիրքը, դեռ մինչեւ այսօր, «Ազատ Աշխարհ» կոչուած Արեւմտեան երկիրներուն մէջ, ակելի ճիշդ՝ Սիոնիստներուն իշխանութեան ենթարկուած երկիրներուն մէջ, արգիլուած է: Իբր հրեաներուն դէմ գրպարտութիւններ բովանդակող հրատարակութիւն:

Բայց մենք կը հաւատանք, որ այս գիրքին մէջ գրուած իւրաքանչիւր տող, Սիոնիստներուն աշխարհակալ ծրագիրները մերկացնող իրականութիւններ են:

* * *

Ուստի, հոս՝ ներկայ յօդուածով պիտի ջանանք, Սիոնիստներուն կողմէ իրենց ծրագիրները գործադրելու համար տարած աշխատանքներուն մասին մեր գաղափարները յայտնել:

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱԶԱՏ ԱՇԽԱՐՀ»

Սիոնիստները և իրենց մանկլաւիկները բերնի ծամօն ըրած են «Ազատութիւն»ը:

Բայց եթէ քիչ մը ուշադրութիւն ընէք կը տեսնէք թէ՛ հրեաները ազատութիւն կ'ուզեն որ... իրենք ազատութիւն ունենան իրենց ստոր ծրագիրները գործադրելու, առանց որեւէ կաշկանդումի:

Հրեաները թագաւորներու դէմ են: Որովհետեւ, հին շրջանի թագաւորները [ոչ այսօրուան խրտուիլակ, օփերէթի թագաւորութիւնները] կը ներկայացնէին Ազգասիրութիւնը, Աւանդութիւնները, Կրօնը և Կարգապահ իշխանութիւնը:

Այս պատճառաւ հրեաները ստեղծեցին 1789-թ.ի ֆրանսական Յեղափոխութիւնը և քանդեցին՝ ֆրանսայի մէջ, Ազգասիրութիւնը և Կրօնը:

Ֆրանսան, մինչեւ այսօր, «Laïc» և «Ազգութիւն» չունեցող պետութիւն մըն է:

Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը՝ Միթերան սապէս բացատրած էր ֆրանսան՝ «Մենք «Mosaïque» երկիր մըն ենք՝ քիչ մը ֆրանսացի,

**ՍԻՈՆԻ
ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՓՐՈԹՈՔՈՆՆԵՐԸ**

Գ. տպագրութիւն

Երևան - 2008

քիչ մը սպանացի, քիչ մը արաբ և քիչ մըն ալ հրեայ»:

Հրեաները 1917-ի ռուսական յեղափոխութենէն օգտուելով և զօրակցելով անոր, տապալեցին Ռուսիոյ դարաւոր ցարական իշխանութիւնը և քանդեցին Ուղղափառ ռուսական կրօնական կառոյցը:

Որովհետեւ Յարի իշխանութիւնը և Ուղղափառ Ռուսական եկեղեցին, Միոնիստներու ծրագիրներուն գործադրութեան համար մեծագոյն արգելքներն էին:

Հրեաները իրենց իշխանութեան չենթարկուող կարգապահ պետութիւններուն ալ հակառակ եղած են:

Սթալինին հակառակ էին: Որովհետեւ Սթալին TROTSKI-ին վռնտած էր Ռուսաստանէն և արգելք եղած էր որ հրեաները իշխանութիւնը ձեռք առնեն Ռուսիոյ մէջ:

Եւ հրեաները, անդադար պայքարեցան Սթալինի կարգապահ վարչաձեւին դէմ, և աշխատեցան կործանել Սովետական Միութիւնը. և «Պաղ Պատերազմ»ով ի վերջոյ հասան իրենց նպատակին՝ 1991-թ.ին:

* * *

Միոնականներուն առաջնակարգ ծրագիրն է՝ քանդել «Ազգերը» և զանոնք վերածել խառնածին ժողովուրդներու: Այս պատճառաւ՝

1.- Միոնականները կը քաջալերեն, որ կիները ազատօրէն վիժում կատարեն, որ ազգը չբազմանայ:

2.- Բայց, մեզի համար, հրեաներուն կատարած ամէնէն զգուելի և գանելի արարքը՝ միասեռականութիւնը քաջալերել և օրինականացրելն է:

Հրեաները՝ տեսակ մը հիւանդութիւն եղող միասեռականութիւնը կը քաջալերեն, այսպէս կոչուած՝ «Ազատութիւն»ը պաշտպանելու պատըրլակով:

Մինչդեռ, իրենց բուն նպատակը՝

1.- Ուրիշ ազգերու աճին արգելք

ըլլալ և...

2.- Ազգերու բարոյական արժէքները քանդել է:

Չենք գիտեր՝ նկատա՞ծ էք, թէ ոչ. սա վերջին տարիներուն, մանաւանդ երիտասարդներուն մէջ, թմրեցուցիչ գործածողներու թիւը անհամեմատ բարձրացած է:

Եւ այս՝ թմրեցուցիչներ գործածելու մոլութիւնը, երիտասարդ սերունդները աննկարագիր, նպատակ չունեցող զանգուածներու կը վերածէ:

Եւ ամէնէն ցաւալի երեւոյթը՝ այս քանդիչ մոլութեան արգելք ըլլալու համար, կառավարութիւնները ոչ մէկ կենսական ու գործնական աշխատանք կը տանին:

Ընդհակառակը, այս մոլութիւնը ձեւով մը կը քաջալերուի... Պետութեան ցուցաբերած անտարբերութեան պատճառաւ:

Այնքան ատեն որ «Սիոնի Իմաստուններուն Փրոթոքոլները» գիրքին մէջ գրուած է՝ «Պղտորեցինք, անասնացուցինք և ապականեցինք քրիստոնէայ երիտասարդութիւնը... Պիտի մոլորեցնենք զանոնք զուարճութիւններով, խաղերով, հաճոյքներով և կիրքերով»...

Արդեօ՞ք կարելի է, այսքանէ յետոյ, «Սիոնի Իմաստուններուն Փրոթոքոլները» գիրքին մէջ գրուածներուն և Սիոնիստներուն նենգ դիտաւորութեան իրականութիւն ըլլալուն մասին կասկած ունենալ:

Երբ կը տեսնենք այսօր Աշխարհի վրայ Ազգերուն, Կրօնին ու Երիտասարդութեան ենթարկուած ցաւալի վիճակը՝ ամբողջ սրտով կը հաւատանք, որ այս գիրքին մէջի բոլոր գրուածները, բառ առ բառ, անժխտելի իրականութիւններ են:

* * *

Խաղաղութիւն պիտի չպարգեւենք անոնց, մինչեւ որ խոնարհօրէն չճանչնան մեր գերագոյն կառավարութիւնը...

... Երբ կը կարդանք վերի տողերը անկարելի է, որ չմտածենք Ֆրանսայի նոր Նախագահ՝ Սարքոզի-ի մասին: Ֆրանսայի ժողովուրդը, Յունիս 2007-ին, Սարքոզին Հանրապետութեան նախագահ ընտրեց: Որովհետեւ Սարքոզին, իր ընտրական ճառերուն մէջ տուած խոստումներով ժողովուրդին հաւատացուցած էր, որ Ֆրանսայի մէջ բոլորովին նոր վարչաձեւ մը պիտի ստեղծէ, պիտի պաշտպանէ Ֆրանսայի ազգային անհրոթիւնները և օտարներուն Ֆրանսա խուժելուն արգելք պիտի ըլլայ:

Բայց, նախագահ ընտրուելէ յետոյ, Սարքոզի ասպացուցանեց, որ հրեայ մօրմէ ծնող մը... Իսկական հրեայ մըն է:

Ու հրեաներուն շահերուն ի նպաստ աշխատիլ սկսաւ:

Եւ առաջին գործը եղաւ Ամերիկա երթալ, Պուշին հետ տեսակցիլ և յայտարարել, թէ Ֆրանսան Ամերիկեան քաղաքականութեան (→ էջ 4)

«ՍԻՈՆԻ ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՓՐՈԹՈՔՈՆՆԵՐԸ»... (Շար. էջ 2-էն)

ամենահաւատարիմ դաշնակիցն է:

Այս մէկը, Նախ. Շիրաքի քաղաքականութեան բոլորովին հակառակ կեցուածք մըն է:

Յիշենք, որ ֆրանսայի նախկին նախագահը, Ա.Մ. Նահանգներու Իրաքի դէմ 2003-թ.ին սկսած սպառնալից արգելք ուզած էր ըլլալ: Եւ Նիւ Եորքի մէջ, Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւն-ի Ընդհ. Ժողովին ֆրանսայի այդ օրերու վարչապետը՝ Տոմիցիք Վիլբեն, բուռն կերպով ընդդիմացած էր ԱՄՆ-ի քաղաքականութեան:

Իսկ, մեզի համար ամէնէն կարեւորը՝ Սարքոզի Փարիզի մէջ, օտար դեսպաններու ներկայութեան ունեցած ելոյթին մէջ, Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը քննադատեց և Մոսկուան ամբաստանեց «Բիրտ ուժ» գործածելու յանցանքով:

...Ասիկա, Պուշի «Պաղ Պատերազմ»ը վերսկսելու տրամադրութեան զուգահեռ ընթացող կեցուածք մըն է:

Բայց, Սարքոզիին Ամերիկեան քաղաքականութեան հլու հետեւող մըլլալը վկայող ամէնէն համոզիչ եղելութիւնը, Զոսովոյի նախկին դահիճ, նոյնապէս հրեայ, ֆրանսայի ԱԳ նախարար նշանակուած Պեռնար Զուշների սա յայտարարութիւնն է՝ «Եթէ Իրան չդադրեցնէ իր «Աթոմական» աշխատանքները՝ ի վերջոյ սպառնալից կը յայտարարենք»:

Պ. Զուշների... «Թագաւորէն աւելի թագաւորական»ի այս յայտարարութիւնը, աշխարհի խաղաղասէր բոլոր շրջանակներուն զգուանք սպառնաց:

Շատեր արհամարհանքով դիմաւորեցին իրանի դէմ ուղղուած այս սպառնալիքները: Եւ նոյնիսկ, թերթերուն մէջ գրուեցաւ, թէ՛

«Ամերիկացիները, Անգլիոյ Թոնի Պլեր-ի վարչապետութենէ հրաժարումով -FINO- շուն մը կորսնցուցին: Բայց, Պ. Զուշներով՝ շատ աւելի հաւատարիմ շուն մը շահեցան»:

*
**

Բայց, 25 Սեպտեմբեր 2007-ին, Պարսկաստանի Նախագահ Ահմետին-Նեժատ-ին Նիւ Եորք՝ ՄԱԿ-ի Ընդհ. Ժողովի մէջ կատարած ելոյթը՝ Պուշին, Սարքոզի-ին և մանաւանդ Զուշներ-ին երեսին տրուած ապտակ մըն էր:

Պարսկաստանի նախագահը իր կատարած մէկ ժամուան բացառիկ ելոյթի ընթացքին, խօսեցաւ շատ շատերու կողմէ չխօսուած իրականութիւններու մասին, իրականութիւններ՝ որոնք, իբր թէ «Ազատ աշխարհ» կոչուած Արեւմտեան ծանօթ երկիրներու լրատուական աղբիւրներուն

կողմէ չսփռուեցան:

AHMEDINEJAD խօսեցաւ մարդկային արժէքներուն մասին, բռնաբարուած ու անիրաւուած ժողովուրդներու մասին:

Ան խօսեցաւ աշխարհի վրայ տիրող ուժերուն մասին որոնք, ամբարտաւանօրէն ու անիրաւաբար, կը յարձակին տկար երկիրներուն վրայ և, սուտ ամբաստանութիւններով, կը քանդեն այդ երկիրները:

Ան պատմեց նաեւ, թէ ինչպէս 1980-թ.ին, Արեւմտեան պետութիւններուն գործակալը եղող Սատտամ Հիւսէյնը, ութը տարի շարունակ, Արեւմտեան պետութիւններուն

կողմէ Իրաքին տրուած ամենաարդիական զէնքերով յարձակած էր Իրանի վրայ: Եւ Արեւմտեան պետութիւններուն դրդումով կատարուած այս պատերազմը, միլիոններով իրանցիներուն մահուան պատճառ եղած էր: Ան շեշտեց.

«Եւ հիմա, որ Իրան կ'աշխատի խաղաղ նպատակով օգտուիլ աթոմական ուժէն՝ կրկին Արեւմտեան պետութիւնները կ'սպառնան պատերազմ հռչակել մեզի դէմ:

Մենք, աթոմական զէնքի պետք չունինք: Որովհետեւ, աթոմական զէնքը այսօր, յաղթութեան ուժ մը չէ:

Աթոմական զէնքը արգելք չեղաւ Սովետական Մեծ Միութեան փլուզումին:

Այսօր, Իրաքի վրայ յարձակումէն չորս տարի ետք, Աթոմական զէնքը դեռ չ'օգնեց ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ:

Մենք, խաղաղասէր ազգ մըն ենք: Բայց եթէ մեր վրայ յարձակում մը գործուի, մենք պիտի պաշտպանենք մեր հայրենիքը, մինչեւ մեր վերջին շունչը» – եզրակացուց Իրանի կորովի Նախագահը:

***

Պարսկաստանի Նախագահ Ահմետինեժատի ՄԱԿ-ի մէջ ունեցած (և շատերու կողմէ դիտաւորեալ անտեսուած) ելոյթին, մեծ բախտաւորութեամբ կրցանք հետեւիլ 25 Սեպտեմբեր 2007-ի գիշերը, ֆրանսական «24 Heures» կոչուած հեռատեսիլի կայանէն:

Այս կայանը Նախ. AHMADINEJAD-ի ճառին մէկ մասը տուաւ ուղիղ

Libération

Iran

La bombe à retardement

Sarkozy avertit, Bush menace... mais Ahmadinejad est la vraie star de la réunion de l'ONU, où il a décrété «clos» le dossier nucléaire. **Page**

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ՆԻԻԹԵՐ

**ՄԱՐԴԿԱՑԻՆ ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱԿԱՍՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐԸ**

Գրեց՝ ՎԱՐԴԱՆ Ա. ԲՀՆՅ. ՏԻԻԼԿԷՐԵԱՆ

Մարդը... այս հզոր ու հանճարեղ խուզարկիչը տիեզերքի, որ կը պեղէ երկրի ընդերքները, որ կը սուզուի ովկիանոսներու յատակը, որ կը քալէ Լուսնի վրայ, որ կը սաւառնի Անջրպետին շուրջը, որ չթողուց անկոխ ու կոյս գետին մը այս շնչող մոլորակի մակերեսին, որ կը մանրագնէ համանոյն մաքառումով անտեսանելի շնչաւորները, մարդը... այս իմացական անսպարտելի տիտանը որ յաջողեցաւ քողազերծել անծանօթ աշխարհ մը- սքողուած գաղտնիքները, ի՛նչ ասի-սու սակայն, որ էականը և ամենակարեւորը, որ իր ներաշխարհն է, իր անսպարագրելի ու անբովանդակելի ՀՈԳԻՆ, թողուց անծանօթ ու անյայտ, չկրցաւ ճանչնալ ըստ էութեան իր ինքնութիւնը, չկամեցաւ բարոյական սկզբունքներով ներդաշնակել իր մտահայեցողութիւնները: Մնաց իր վարք ու բարքով, հակասական, անհետեւողական և ամուլ գոյութիւն մը:

Որքան ալ խօսուի ու գրուի մարդկային բարոյական սայթաքումներուն մասին, մարդոց գերազանց մեծամասնութիւնը երբեք պիտի չհոգեփոխուի: Բռնակալը պիտի շարունակէ իր բռնատիրութիւնը, անաստուածը իր անհաւատութիւնը, վաշխատուն իր յափշտակութիւնը, կեղծաւորը իր խաբէութիւնը, սնափառը իր անձնասիրութիւնը, հոգեւորականը իր նիւթապաշտ ձգտումները, անիրաւր իր շահաստակութիւնները և ներկայ հայրենի պետութեան գործակալները իրենց անյագուրդ շահագործումները:

Այս մոլորածներու կողքին կանգնած առաքինութեան ջահակիրները, որ սակաւթիւ հոյլ մը կը կազմեն, երբեք պիտի չշատնան ու պիտի չկրնան ստեղծել հասարակութիւն մը, որ կազմուած ըլլայ հրեշտակներէ:

★ ★ ★

Ամբոխը, որ կը խլրտի շարժային ցնցումներով, չի լսեր ո՛չ մէկը, բացի ինքզինքէն: Միայն կ'աղմկէ և ուրիշներուն լուրթիւն կը պարտադրէ: Նախասալատութիւնը միշտ ինքն է, աշխարհը պէտք է զինք լսէ, ժամանակ չունի ուրիշը լսելու:

Ժամանակակից մարդը կ'աղաղակէ հագագային ուժգնութեամբ, որքան ալ իր որոտալի կանչերը չեն հասնիր ու դաչիիր լսողութիւններու: Իսկութեան մէջ նպաստակը քանդել չէ, շրջուածը վերականգնել է: Բայց՝ միշտ այդպէս չի պատահիր, յանկարծ ինքն ալ կը փոխուի կ'այլակերպի ու կը վերածուի անսանձելի խուժանի: Այլ անկարելի կը դառնայ կասեցնել իր խելացնոր արշաւը: Այլ կանգ չ'առնէր ու չի տեսներ յախտոն խոյանքներու ընթացքին իր պատճառած անբերքները և խոշտանգած զոհերը:

Չի փոխուիր մարդը, եթէ չչանայ իր ուժերով փոխել ինքզինքը: Եթէ ուրիշին ցախն վշտակից պիտի չըլլանք, իր ողբերգական կեանքը պիտի չ'ապրինք և հարազատ եղբօր սիրաջերմ յարգանքով պիտի չպատուենք իր անձնատրոյթիւնը, չենք կրնար սպեղանի ըլլալ իր հոգեկան և ֆիզիքական կոտորացող վերքերուն:

Տառապողը չուզեր լսել մեր մխիթարական խօսքերը, չ'ուզեր որ սնամէջ յորդորներ ու խորհուրդներ տանք իրեն, այլ՝ կ'ուզէ համզգալ իր սնարին քով կարեկից հոգիի մը ներկայութիւնը, որ խոնարհի ու բառնայ մաս մը իր կեանքը ճնշող բեռէն:

Եւ այս անխառն նուիրաբերումը պէտք է բխի սրտէն և ոչ թէ սառած շրթներէն:

Սիրտ մը, որ կենսութիւն կը բաբախէ ու կը լսէ ուրիշին աղապատանքը, իսկոյն վեր կը կանգնի վճռական, հասկնալով թշուառի մը և դժբախտի մը խորախոց խոռվքները ու բոլորահուր կը գորակցի բառնալու անոր անյադթելի դժուարութիւնները:

Մարդկային հակասութիւնները և հակադրութիւնները, որ լաբիրինթոսի վերածած են հասարակական կեանքը, սիտի չգտնէ փրկարար ելք մը, որ ազատագրուի մեղքի կապանքներէն:

Դժբախտաբար, եսականութեան և սնափառութեան մանրէները համագրաւած են հոգիին անսպարազրելի տարածութիւնները և փոքր տեղ մը չեն թողած սիրոյ և գթութեան մատուցումներուն:

Մերօրեայ մարդը, առաւելապէս կը տառասի սիրոյ և հաւատքի սրկասէն, քան թէ գործի ու ապրուստի դժուարութիւններէն:

Այդ է գլխատր սլատնառը, որ ներկայիս մարդիկ անհանդարտ ու անհանգիստ կը շարժին և փոփոխութիւն կ'ուզեն, փոփոխութիւն՝ գաղափարներու և գաղափարախօսութիւններու, փոփոխութիւն՝ հոգիներու և սիրտերու, փոփոխութիւն՝... ամուսիններու և կիներու:

Բարոյապէս նեխած աշխարհի կլիման հակասութիւններու բորակածին կը շնչէ և օրէ օր սրբացուած արժէքները կը նետուին ցեխաջուրերու մէջ, անոնց կողմէ, որոնք պետութեան մէջ ակնառու դիրքերու վրայ իրենց անյագուրդ շահագործումներուն երկար տեսողութիւն կուտան:

★ ★ ★

Առանց բացառութեան, բոլոր տարիքի ու ասպարէզի մարդիկ դժգոհ են իրենց ապրած կեանքէն, իրենց ծննդավայր երկրէն, իրենց ընտանեկան կենցաղային պայմաններէն, իրենց հին ու նոր բարեկամութիւններէն, փոփոխութիւն կ'ուզեն, փոփոխութիւն մը, որ ըլլայ հիմնական, կ'ուզեն նորը, արտառոց նորութիւնը, հոգ չէ, թէ ան չունենայ հինին հրասլոյրը:

Եւ այս փոփոխութիւնը կը հետապնդէ իրագործել ըմբոստութիւններով, յեղաշրջումներով, ազգագանդ յեղափոխութիւններով և պրկուած բռունցքներով:

Փոխասիրութեան մանրէները կը գործեն նոյնպէս խոռվարար (→ էջ 11)

գիծով և ելոյթին ֆրանսերէն թարգմանութեամբ: Եւ զարմանքով հարց տուինք, թէ ինչպէ՞ս ֆրանսական կայան մը AHMADINEJAD-ի ելոյթը սփռեց...:

Բայց, յետոյ նկատեցինք, որ ֆրանսական այս կայանին ըրածը Satellite-ի ճամբով և լո՛կ օտար երկիրներուն յատկացուած սփռում մըն էր:

Աւելի ետք ուզեցինք գիտնալ, թէ հեռատեսիլի միւս կայանները պիտի տայի՞ն Ահմետիներժատ-ի ելոյթը:

Դժբախտաբար, ոչ մէկ հեռատեսիլի կայան տուաւ Նախ. Ահմետիներժատ-ի ճառին մանրամասնութիւնները:

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

TÜRK KAĞA KUVVETLERİ KOMUTANI ORGENERAL
ILKER BASBUG

23 EYLUL 2007-DE KARA HARP OKULU ÖĞRETİM YILININ
AÇILISINDA YAPTIGI KONUSMADA DEMİS Kİ:

TÜRKİYENİN ASIL SORUNU KUZEY İRAKTAKİ KÜRTLER DİR.

OR GENERAL BASBUG ÇOK DOGRU SÖYLEMİS.
GERÇEKLERİ GÖREN BİR KURMAY SUBAY OLDUGU BELLİ.

FAKAT ÖYLE ZANNEDİYORUZ Kİ GENERAL BASBUG KUZEY
İRAKTAKİ KÜRT TEHLİKESİNİ GÖRMEKTE BİRAZ GEÇ KALMIS.

BİRAZ DİYORUZ AMA, “BİRAZ” LAFIN GELİSİ.
GERÇEKTE 16 SENE GEÇ KALMIS.

ÇÜNKÜ 1991-DE BABA-BUS-UN İLK İRAK SAVASINDAN
BERİ KUZEY İRAKTA BİR KÜRT SERBEST BOLGESİ
KURULMUSTU ZATEN.

SENELERCE KÜRT SORUNUNU BILMEMEZLİKTEN GELDİNİZ. “KÜRT YOK. ONLAR
DAG TÜRK-Ü DÜR” DEDİNİZ.

· DOGU ANATOLYADA, KÜRTLERİN HÜRRIYETİ İÇİN SAVASAN KÜRT VATANSEVERLER-
İNE “TERORİSTLER” DEDİNİZ.

VE P.K.K. PROBLEMİNİ BITİRMEK İÇİN, MESHUR TÜRK VAHSETİNİ TATBİK ETTİNİZ.
BÜTÜN KÜRT KÖYLERİNİ YAKTINIZ... FAKAT P.K.K.-NİN SONU GELMEDİ. BİLAKİS DAHA
DA KUVVETLENDİ.

1991 SENESİ, TÜRK -KÜRT SAVASINDA YENİ BİR DEVRİN BASLANGICIDIR.

1991-DE AMERİKALILAR, SADDAM HÜSEYİNİ YIKMAK İÇİN İRAK-A SALDIRDILAR.

VE BU SAVASIN SONUNDA AMERİKALILAR KUZEY İRAKTA SERBEST BİR KÜRT BÖL-
GESİ MEYDANA GETİRDİLER.

BÖYLECE KÜRTLERE HÜRRIYET YOLU AÇILDI... 1991-DEN BUGUNE KADAR 16
SENE GEÇTİ. VE KÜRTLER KUZEY İRAKTA GERÇEK BİR KÜRT DEVLETİ KURDULAR.

VE SİZ BU KÜRT DEVLETİNİ YIKMAK İÇİN ÇOK ÇALISTINIZ. FAKAT AMERİKALILAR
BIRAKMADI. VE BIRAKMAZLAR DA HIÇ BİR ZAMAN.

ÇÜNKÜ AMERİKALILAR ÇOK İYİ BİLİR TÜRKLERİN KİM OLDUGUNU.

ÇÜNKÜ SİZ TÜRKLER FIRSATINI BULURSANIZ, YALNIZ KUZEY İRAKİ DEĞİL ”ESKİ-
DEN BURASI BİZİM Dİ” DİYEREK BÜTÜN ARAP TOPRAKLARINI ZAPTEDER, VE PETROL
ZENGİNLİKLERİNE EL KOYARSINIZ.

ÇÜNKÜ SİZ TÜRKLER, HUNHAR, YAGMACI, İSTİLACI OSMANLILARIN DEVAMI, BİR
ÇAPULCULAR ASİRETİSİNİZ.

SİZ HIÇ DEĞİSMEZSİNİZ.

ÇÜNKÜ SİZ HIÇ CEZALANDIRILMADINIZ.

*

* *

TÜRKİYE BASBAKANI TAYYIP ERDOGAN 28-9-2007-DE WASHINGTON-DA YAPTIGI KONUSMADA DEMIS KI:

“P.K.K. KAMPLARINDA TOP, TANK VE BUNA BENZER AMERİKAYA AIT MAALESEF AGIR SILAHLAR ÇIKTI”.

ÖYLE ZANNEDİYORUZ KI TAYYIP ERDOGAN YA GERÇEKLERİ BILMIYOR, YA DA BILMEMEZLİKTE GELİYOR.

KUZEY İRAKTA AMERİKALILAR GERÇEK BİR KÜRT DEVLETİ YARATTILAR.

BUGÜN BU KÜRT DEVLETİNİN MECLİSİ VAR, HÜKÜMETİ VAR, VE EN MÜHİMİ ORDU-SU VAR.

VE KÜRT ORDUSUNU, AMERİKAN UNIFORMASI GIYMIS İSRİL SUBAYLARI EGİTİY-OR.

NE ZANNETTİNİZ TÜRKLER? KUZEY İRAKA GIRIP, (1974-DE KIBRİSTA BİR KAÇ GÜNDE KIBRİSLİ YUNANLILARI TEMİZLEYİP, KIBRİSİN YARISINI ZAPTETDİĞİNİZ) GİBİ KÜRTLERİ DE TEMİZLEYECEĞİNİZİ Mİ ZANNEDİYORDUNUZ?.

VEYA 1915-DE SİLAHSIZ, MÜDAFAASIZ ZAVALLI ERMENİLERİ KADIN, ÇOCUK, GENÇ, İHTİYAR DEMEDEN 4000 SENELİK VATANLARINDA, ÖLDÜRDÜĞÜNÜZ GİBİ KÜRTLERİ DE ÖLDÜREBİLECEĞİNİZİ Mİ ZANNEDİYORDUNUZ ?.

EVET ERDOGAN BEY. KUZEY İRAKTAKİ KÜRT DEVLETİNİN, TANKI DA VAR, TOPU DA VAR. VE BİLHASSA VATANLARINI KORUMAYA YEMİN ETMİŞ BİR KÜRT ORDUSU VAR.

VE SİZE BİR SEY SÖYLYELİM Mİ ERDOGAN BEY. SİZ, KUZEY İRAKA GIRIP KÜRT DEVLETİNİ YIKMAK SEVDASINDAN VAZGEÇİN.

ÇÜNKÜ KÜRTLER SİZİN ORDULARINIZI PERİSAN EDERLER.

SİZ İRAKTAKİ KÜRTLERİ BIRAKIN DA, TÜRKİYE DENİLEN UYDURMA DEVLETTE BULUNAN OTUZ MİLYONDAN FAZLA KÜRTLERİ NE YAPACAGINIZI DÜŞÜNÜN.

ÇÜNKÜ İRAKTAKİ KÜRT DEVLETİNDEN SONRA SIRA ANATOLYADAKİ KÜRTLERE GE-LECEK.

VE TÜRKLERİN, ERMENİ MİLLETİNİ SOYKIRIMINA UGRATMANIZIN CEZASINI KÜRTLER VERECEK.

VE KÜRTLER TÜRKİYE DENİLEN UYDURMA DEVLETİ PARÇA PARÇA EDECEKLER.

Յ. Չ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՅԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
 ԹՐՔԱԿԱՆ ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ ԶՕՐԱՎԱՐ ԻԼՔԷՐ
 ՊԱՇՊՈՒՂԻՆ, 23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2007-ԻՆ,
 ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ ՆՈՐ ԴԱՍԱՇՐՋԱՆԻՆ
 ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ ԿԱՏԱՐԱԾ ԵԼՈՅԹԻՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ,
 ՅԵՏԵԻԵԱԼ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ

«ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԲՈՒՆ ՀԱՐՑԸ՝ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔԻ ՔԻԻՐՏԵՐՆ ԵՆ»:

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊԱՇՊՈՒՂԸ ՇԱՏ ԾԻՅԴ ԸՍԱԾ Է:

ՅԱՅՏՆԻ Է, ՈՐ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՏԵՍՆՈՂ ՍՊԱՅ ՄԸՆ Է: ԲԱՅՑ
 ԱՅՆՊԷՍ ԿԸ ԿԱՐԾԵՆՔ, ՈՐ ԶՕՐԱՎԱՐ ՊԱՇՊՈՒՂԸ՝ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ
 ԻՐԱՔԻ ՎՏԱՆԳԸ ՏԵՍՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՔԻՉ ՄԸ ՈՒՇ ՄՆԱՑԱԾ Է:

ԽՕՍՔԻ ԲԵՐՄԱՄԲ Է, ՈՐ «ՔԻՉ ՄԸ ՈՒՇ ՄՆԱՑԵՐ Է» Կ'ԸՍԵՆՔ:

ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԶՕՐԱՎԱՐԸ, ԻՐԱՔԻ ՔՐՏԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԸ
 ՏԵՍՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ, 16 ՏԱՐԻ ՈՒՇ ՄՆԱՑԱԾ Է:

ՈՐՈՎՀԵՏԵԻ ՀԱՅՐ-ՊՈՒՇԻՆ 1991-ԻՆ ՀՌՉԱԿԱԾ ԻՐԱՔԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԵՆ
 Ի ՎԵՐ, ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ ԱՐԴԷՆ ՔՐՏԱԿԱՆ ԱԶԱՏ ՇՐՋԱՆ ՄԸ
 ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ԷՐ:

Տարիներէ ի վեր, Թուրքիոյ մէջ, բրտական հարցը անգիտանալ ձեւացուցիք:

Քիւրտերուն համար «Լեռնական Թուրքեր են» ըսիք:

Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ քիւրտերուն ազատութեան համար պատերազմող քիւրտ
 հայրենասէրները՝ Ահաբեկիչ որակեցիք:

Եւ P.K.K.-ի հարցը մէջտեղէն վերցնելու համար, հռչակաւոր թրքական վայրագու-
 թիւնը գործադրեցիք, բրտական բոլոր գիւղերը այրեցիք:

Բայց P.K.K.-ին վերջը չեկաւ: Ընդհակառակը՝ ան աւելի զօրացաւ:

1991 տարին՝ Թուրք-բրտական պատերազմին մէջ նոր շրջանի մը սկզբնաւորութիւնն էր:

1991-ին Ամերիկացիները, Սատտամ Հիւսէյնի իշխանութիւնը քանդելու համար, Իրաքի
 դէմ պատերազմ հռչակեցիք:

Եւ այս պատերազմին վերջաւորութեան Ամերիկացիները, Հիւսիսային Իրաքի մէջ ազատ
 բրտական շրջան մը ստեղծեցին:

Եւ այս ձեւով, քիւրտերուն համար, «Ազատութեան ճամբան» բացուած եղաւ...

Եւ անկէ յետոյ քիւրտերը, Հիւսիսային Իրաքի մէջ, իսկական բրտական պետութիւն մը
 ստեղծեցին:

... Եւ դո՛ւք՝ Թուրքերդ, այս բրտական պետութիւնը քանդելու համար, շատ ու շատ

աշխատեցաք:

Բայց՝ Ամերիկացիները չթոյլատրեցին... Եւ երբեք ալ պիտի չթոյլատրեն:

Որովհետեւ Ամերիկացիները գիտեն՝ Թուրքերուն «Ինչ ըլլալը»:

Որովհետեւ դուք՝ Թուրքերոյ, եթէ առիթը գտնէք, ո՛չ միայն չիւսիսային իրաքը, այլ, «այս հողերը հինէն, մերն են ըսելով», արաբական բոլոր հողերը կը գրաւէք և բարիւղի հարստութիւններուն վրայ ձեռք կը դնէք:

Որովհետեւ, դուք՝ Թուրքերոյ վայրագ, թալանող, արշաւող Օսմանցիներուն շառաւիղը, արիւնարբու ցեղախումբ մըն էք:

Եւ դուք բնաւ չէք փոխուիր: Որովհետեւ դուք, մինչեւ հիմա, բնաւ չպատժուեցաք:

★ ★ ★

Թուրքիոյ վարչապետ Թայիպ Էրտողան 28-9-2007-ին, Ուաշինկթընի մէջ կատարած յայտարարութեան ընթացքին, հետեւեալ խօսքերը ըսեր է.

P.K.K.-ական բանակատեղիներուն մէջ, դժբախտաբար Ամերիկացիներուն պատկառնող թնդանօթ, հրասայլ և նման ծանր զէնքեր տեսնուեցան»:

Այնպէս կը կարծենք, որ Թայիպ Էրտողան-ը կա՛մ իրականութիւններուն տեղեակ չէ, և կա՛մ ալ չգիտնալ կը ձեւացնէ:

Չիւսիսային իրաքի մէջ, Ամերիկացիները իսկական քրտական պետութիւն մը ստեղծեցին:

Այսօր այս բիրտիստանը իր Ազգային Ժողովը, Կառավարութիւնը և ամէնէն կարեւորը՝ իր Բանակը ունի:

Եւ քրտական այդ բանակը, ամերիկեան համազգեստ հագած Իսրայելացի սպաներն են մարզողները...

Ի՞նչ կարծեցիք, Թուրքե՛ր...

Չիւսիսային իրաք մտնելով [1974-ին Կիպրոսի մէջ, բանի մը օրուան ընթացքին Յոյները մաքրագործելով, Կիպրոսին կէսը ձեռք անցընելու նման] բիրտերն ալ մէջտեղէն սլիտի վերցնէ՞ք կարծեցիք:

Եւ կամ 1915-ին անտէր, անպաշտպան խեղճ հայերը, առանց կինն ու մանուկը, երիտասարդն կամ ծերը նկատի առնելու, իրենց 4000 տարուան հայրենիքին մէջ ջարդելնուդ նման, բիրտե՞րն ալ կրնաք ջարդել կարծեցիք:

Այո՛, Էրտողան Պէյ, Չիւսիսային իրաքի քրտական պետութիւնը հրասայլ ունի, թնդանօթ ալ:

Եւ ամէնէն կարեւորը՝ իրենց հայրենիքը պաշտպանելու համար երդում ըրած քրտական բանակը կայ:

Ձեզի բան մը ըսենք՝ Էրտողան Պէյ... Չիւսիսային իրաք մտնելով քրտական պետութիւնը բանդելու ձեր «Մեծ փափաք»ը մոռցէք:

Որովհետեւ բիրտերը, ձեր բանակները կը փձացնեն:

Գուր ձգեցէք իրաքի բիրտերը և Թուրքիա ըսուած շինծու պետութեան մէջ 30 միլիոնէ աւելի եղող բիրտերուն մասին մտածեցէք:

Որովհետեւ իրաքի քրտական պետութենէն յետոյ, կարգը Անաթոլիոյ մէջ գտնուող բիրտերուն սլիտի գայ:

Եւ Բիրտերը՝ չայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկող Թուրքերը պիտի պատժեն: Եւ բիրտերը՝ Թուրքիա ըսուած շինծու պետութիւնը «Կտոր-կտոր» պիտի ընեն: Թ. Չ.

Ո՞Ր ՀԱՐՑԸ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԱԻՆԼԻ ԾԱՆՐ ԿԸ ԿԾՈՒԷ...

ՔՐՏԱԿԱՆ ԿՏԱՆԳԸ, ԹԷ՞ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ, ՍԱԿԱՐԿՈՒԹՄԻՆ,
ՍԱԿԱՐԿՈՒԹՄԻՆ

ՄԱՐԴ ՀԱՄՐ ԵՒ ԿՈՅՐ ՊԷՏՔ Է ԵՂԱԾ ԸԼԼԱՅ,
ՈՐ ՉՏԵՍՆԷ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ
ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ
ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ:

ԴԻՊՈՒԱ՞Շ Է, ՈՐ
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՏԱՆ ՄԷՋ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԱՏԱՐՈՒՈՂ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՒՆ
ԵՒ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՆԱԼԻՔ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՅՍ ՕՐԵՐՈՒՆ,
ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԻՐԱՔԵԱՆ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ԿՐԱՅ
ՅԱՐՉԱԿԵԼՈՒ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐԵՆ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ ՊԵՏ
ՋՕՐ. ՊԻԻՅԻԻՔՔԱՆԸԹ,
26-10-2007-ԻՆ [ՈՒՐԲԱԹ ՕՐ]
ԿԱՏԱՐԱԾ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԾԵԾՏԵՑ,
ԹԷ՞
«ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔ ՄՏՆԵԼՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄԸ
ԿԱՐՉԱՊԵՏ ԷՐՏՈՂԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ
ԿԵՐԱԴԱՐՉԷՆ ՅԵՏՈՅ ՊԻՏԻ ՏԱՆՔ»:

ԻՐԱՔԵԱՆ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՊԱՐՉԱՆԻ, 26-10-2007-Ի ՈՒՐԲԱԹ ԳԻԾԵՐ,
ԱՐԱՔԱԿԱՆ "AL ARABIA" ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍԻԼԷՆ
ԿԱՏԱՐԱԾ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԻՆ ՄԷՋ ՍԱՊԷՍ ԸՍԱԻ՝
«ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԻՐԱՔԵԱՆ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ԿՐԱՅ
ՅԱՐՉԱԿԵԼՈՒ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԸ՝
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿՈՂՄԷ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԱՐԳԵԼՔ ԸԼԼԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ Է»:

ԿԵՐՉԱՊԷՍ՝
ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԸՍՈՂ ՄԷԿԸ ՅԱՅՏՆՈՒԵՑԱ՞Ի:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԹ ՈՒՐԲԷՆԵԱՆ]

Շատ ցաւալի է նկատելը, որ [իբր թէ] այս քաղաքակրթութեան դարուն, 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան նահատակները սակարկութեան նիւթ կ'ըլլան, և զոհերը առեւտուրի իբր ապրանք կը գործածուին:

Շաւաղողական և պատեհապատական քաղաքականութիւնը կրկին գործի լծուած է:

Թուրքերը՝ P.K.K. կոչուած քիւրտ ազատատենչ մարտիկներուն Անաթոլիոյ մէջ կատարած ռազմական գործողութիւններուն արգելք ըլլալու համար, Հիւսիսային Իրաք մտնելու սպառնալիքներ կը կատարեն:

Բայց, թրքական սպառնալիքներուն բուն նպատակը՝ Ամերիկայի կողմէ Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման արգելք ըլլալ է:

Որովհետեւ P.K.K.-ին Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ թրքական զինուորական ուժերուն դէմ կատարած յարձակումները նոր բան մը չեն:

P.K.K.-ի քիւրտ մարտիկները, գրեթէ 30 տարիներէ ի վեր, Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ թուրքերուն դէմ ազատագրական պայքար կը մղեն:

Եւ այս շուրջ երեսնամեայ միջոցին, Թուրք զինուորական ուժերուն տուած զոհերուն թիւը շուրջ 30,000 [երեսուն հազար] է:

Եւ թուրքերը այս երեք տասնամեակներուն, Արեւելեան Անաթոլիա գտնուող քիւրտ ժողովուրդին դէմ բարբարոսական ամէնէն քստմնելի արարքները գործեցին-քրտական գիւղերը ամբողջութեամբ այրեցին:

Բայց P.K.K.-ի, աւելի ճիշդ՝ քիւրտ ժողովուրդին սկսած Ազատագրական շարժումը չկրցան կասեցնել:

Ընդհակառակը՝ թուրքերուն գործած ահաբեկչութիւններուն և վայրագութիւններուն պատճառաւ, P.K.K.-ի ազատագրական շարժումը աւելի զօրացաւ:

Այսինքն՝ ըսել կ'ուզենք, որ թուրքերու P.K.K.-ն մաքրագործելու համար Հիւսիսային Իրաք մտնելու սպառնալիքը պատրուակ մըն է, թրքական մեծ «սուտ» մըն է:

Երեսուն տարիներէ ի վեր չկրցան վերջ տալ PKK-ի շարժումին և հիմա, ճիշդ ու ճիշդ ներկայ օրերուն՝ Ամերիկայի մէջ հայկական ցեղասպանութեան ճանաչման բանակցութեանց սա պահուն, գտա՛ն Հիւսիսային Իրաքի վրայ յարձակելու ժամանակը:

Բնական է, որ «Աղուէս» թուրքերը կ'ուզեն օգտուիլ Ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ անելի մատնուելնէն և իրենց համար այնտեղ ստեղծուած անյոյս և քաոսային վիճակէն:

Եւ դեռ մտածել՝ որ Ամերիկեան բանակը, Իրաքի «Պատերազմը» մղելու համար, մինչեւ այսօր կը գործածէ շրջանէն ներս իրենց ամենակարեւոր դաշնակիցը կարծրած՝ Թուրքիոյ զինուորական խարխիւները, որոնց մէջ ամէնէն կարեւորը Ատանայի շրջակայքը գտնուող և «Incirlik» կոչուած օդանավակայանն է:

**

Այստեղ կ'ուզենք, պահ մը կեդրոնանալ, հետեւեալ իրավիճակին վրայ:

Թուրքերը, P.K.K.-ն պատժելու պատրուակով, կ'ուզեն յարձակիլ Հիւսիսային Իրաքի վրայ:

Թուրքերը ի՞նչ իրաւունքով պիտի մտնեն անկախ պետութիւն մը եղող Իրաքի հողերէն ներս:

Երբ Թուրքիոյ Վարչապետ Թ. Էրտողանին հարց կը տրուի, թէ՛ «Ո՞ր օրէնքին վրայ յենելով պիտի յարձակիք Իրաքի վրայ», Էրտողան հետեւ-

եալ պատասխանը կուտայ.–

«ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԻՐԱՔԻ ՎՐԱՅ ՅԱՐ-
ՉԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ Ո՞ՐՄԷ ՀՐԱՄԱՆ
ԱՌԱԻ»:

Այստեղ կը տեսնենք, Ուաշինգթոն-
նի առանց Միացեալ Ազգերու Կազ-
մակերպութեան հաւանութեան՝
Իրաքի վրայ կատարած յարձակու-
մին ցաւալի հետեւանքները:

Թուրքերը օրինակ կ'առնեն Ամե-
րիկայի Իրաքի դէմ մղած անհրաւ և
անարդար պատերազմէն:

Բայց, Միացեալ Ազգեր կոչուած
կազմակերպութիւնը, ինչո՞ւ չի մի-
ջամտեր թուրքերուն Իրաքի վրայ
յարձակման սպառնալիքներուն
դէմ, և թուրքերուն կատարած զին-
ուորական պատրաստութիւններուն
ի տես ազդարարութիւն չի կատա-
րեր Թուրք պետութեան ըսելով, որ
Անգարա իրաւունք չունի անկախ
պետութեան մը սահմաններէն ներս
մտնելու: Եւ դեռ՝ չ'ըսեր այս Թուրք
ըսուած պետութեան՝ որ «P.K.K.-ի
մարտիկները կը կռուին Թուրքիոյ
մէջ գտնուող մօտ 30 միլիոն քիւրտ
ժողովուրդին կենսական իրաւունք-
ներուն համար:

Թուրք պետութիւնը քիւրտերուն
բնական իրաւունքներէն ոչ մէկը կը
ճանչնայ այնտեղ: Ո՛չ քրտական
ազգային լեզուի գործածութիւնը կը
ճանչնայ և ո՛չ ալ ազգային մշակոյ-
թով քրտական նոր սերունդներու
դաստիարակութեան իրաւունքը:
Մինչեւ անգամ այնտեղ, քիւրտերը,
ինքնորոյն ազգ որպէս, գոյութիւն
պահելու և զարգանալու իրաւունք
չունին:

Իբր Միացեալ Ազգերու կազմա-
կերպութիւն, կը պահանջենք Թուրք
պետութենէն որ՝

1.– Յարձակում չգործէք անկախ
Իրաքի հողերուն վրայ,

2.– Տուէ՛ք քիւրտերուն իրենց
ամէնէն բնական ու տարրական
իրաւունքները՝ իբր քիւրտ ապրելու
իրաւունքը՝ նախ և առաջ»:

ԹՐՔԱԿԱՆ
ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐՈՒՆ
«ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆԸ»

Թուրքերուն կատարած սպառնալիքներուն պատճառաւ՝

Հայկական ցեղասպանութեան բանաձեւին պաշտպան DEMOCRATE Երեսփոխաններու առաջնորդները՝ ADAM SCHIFF, BRAD SHERMAN, ANNA ESHDO և FRANK PALLONE-Ներկայացուցիչներու Տուն-ի նախագահ NANCY PELOSI-ի նամակ մը գրելով ցեղասպանութեան ճանաչման վերաբերող բանաձեւին քուէարկումը այս տարուան վերջին և կամ՝ 2008 տարուան յետաձգել ուզեցին: Ինչո՞ւ.

1.- Որովհետեւ ցեղասպանութեան բանաձեւին կողմնակից եղող 226 երեսփոխաններէն 11-ը [տասնըմէկը] իրենց աջակցութիւնը ետ առած և դիրքը փոխած էին:

Այս ձեւով բանաձեւի յաջողութեան յոյսերը նուազեցան:

2.- Նախագահ Պուշ, թրքական սպառնալիքներուն վրայ հեռաձայնած է Nancy Pelosi-ին և ըսած, որ հայկական ցեղասպանութիւնը ճանաչ-

նալ առաջարկող բանաձեւին ի նպաստ քուէարկելն ու զայն վաւերացրնելը Ամերիկայի ազգային շահերուն համար վնասաբեր պիտի ըլլայ. ուստի յանձնարարած է, որ այդ բանաձեւը ձգուի բարձիթող:

Այս ձեւով «Պետական ստիպողութիւն» (Raison D'état) ըսուած անմարդկային ու անարդար օրէնքը կրկին գործադրուած եղաւ: Եւ Ամերիկայի մէջ ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը, անյայտ ժամանակի մը յետաձգուեցաւ:

(→ էջ 5)

TÜRKLERİN (SÖZ DE) BILMEDİKLERİ GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ

TÜRKLERİN EN BÜYÜK SILAHI SANTAJ-SANTAJ-SANTAJ -

“YA MÜŞLÜMAN OLUR SUN, YA DA KELLE N UCAR”

BU SANTAJLARLA BASARDINIZ HIRISTİYAN ANATOLYAYI

BİR KAÇ ASIR ZARFINDA TÜRKLESTİRMEYE....

BUGÜN DE AMERİKALILARA SANTAJ YAPIYORSUNUZ

“ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETMEYİN.

YOKSA İRAK KÜRDİSTANINA HÜCÜM EDERİZ”

BU SANTAJINIZDA DA MUTAVVAK OLDUNUZ. VE AMERİKALILAR

12 KASIM 2007-DE ERMENİ TASARISINI ERTELEDİLER.

BU BASARINIZDAN KUVVET ALARAK SANTAJLARINIZA

DEVAM ETTİNİZ.

“KUZEY İRAKTA P.K.K.YI TEMİZLEMEMİZE ENGEL OLMAYIN.

YOKSA ANATOLYADAKI AMERİKAN ÜSLERİNİ KAPATIRIZ”

TÜRKLERİN YAPTIGI BU SANTAJ AMERİKALILARI İRAKTA

ÇOK TEHLİKELİ DURUMA SOKAR.

CÜNKÜ İRAKTA ZATEN ZOR DURUMDA OLAN

AMERİKAN ORDULARININ BÜTÜN İHTİYAÇLARI,

ADANADAKI İNCİRLİK GİBİ TÜRKİYEDEKİ

AMERİKAN ÜSLERİNDEN GELEN UÇAKLARLA KARSILANIYOR.

TÜRKLER, DÜNYADA ÇOK TANINMSLARDER SANTAJÇI VE FIRSATÇI OLARAK.

1915-DE ERMENİ MİLLETİNİ BİRİNCİ DÜNYA SAVASINDA İSTİFADE EDEREK SOYKIRIMINA UGRATTILAR.

1974-DE KIBRISTA MAKARİOSA KARŞI YAPILAN SUIKASTI BAHANE EDEREK KIBRISIN YARISINI İSGAL ETTİLER. SİMDİ DE AMERİKALILARA SANTAJ YAPIYORLAR.

“ERMENİ SOYKIRIMINI KABUL ETMEYİN. YOKSA KUZEY İRAKA GİRERİZ” VE AMERİKALILAR BU SANTAJA BOYUN EGDİLER, VE ERMENİ SOYKIRIMI TASARISINI ERTELEDİLER.

FAKAT TÜRK SANTAJININ SONU GELMEZ.

SİMDİ GENE AMERİKALILARA SANTAJ YAPIYORLAR VE DİYORLARKI, P.K.K. -YA KARŞI “ARTIK SABRİMİZ TÜKENDİ P.K.K.-TERORİSTLERİNİ TEMİZLEMELİK İÇİN KUZEY İRAKA GİRME-MİZE MANİ OLMAYIN. YOKSA İNCİRLİKTEKİ VE ANATOLYADAKİ DİĞER AMERİKAN ÜSLERİNİ KULLANAMAZSINIZ”.

AMERİKALILAR : 1945-TEN BERİ EN GÜVENDİKLERİ MUTTEFİKLERİ OLAN TÜRKLERİN BU SANTAJLARINDAN DOLAYI ÇOK SASIRMIS DURUMDA.

AMERİKAN DİŞ İŞLERİ BAKANİ CONDOLİZA RICE ORTA DOĞUDA VE TÜRKİYEDE TEMASLAR YAPIYOR.

TÜRKİYE BASBAKANİ TAYYİP ERDOĞAN AMERİKAYA YENİ GİTMİŞTİ. HAFTAYA GENE AMERİKAYA GİDECEK VE PAZARLIK PAZARLIK, PAZARLIK YAPILACAK.

İRAK DİŞİSLERİ BAKANİ İKİ GÜN EVVEL ANKARADA İDİ.

BU ARADA TÜRK DİŞİSLERİ BAKANİ ALİ BABACAN TAHRANA GİTMİŞ....

TAHRANDA GÖRÜŞMELER YAPIYOR.

İRAN CUMHURBAŞKANİ AHMEDİNEJAD TÜRK DİŞİSLERİ BAKANİNİ KABUL EDİYOR. ALİ BABACANIN SÖYLEDİĞİNE GÖRE, İRAN TÜRKLERE, P.K.K. İLE MÜCADELESİNDE DESTEK SÖZÜ VERMİŞ.

VE IRAN DISISLERI BAKANI DA YARIN SURIYEYE GIDECEK.

BÜTÜN BU GIDIS - GELISLERDE TÜRKİYENİN GAYESİ SU: TÜRKİYE, IRAK, IRAN VE SURIYEDE BULUNAN KÜRTLERE KARSİ BİRLESİK BİR SİYASET JUTNE KARARI ALMAK.

IRAKTA 7 MİLYON KÜRT VAR. IRANDA 4 MİLYON. SURIYEDE 3 MİLYON .VE TÜRKİYEDE 20 MİLYONDAN FAZLA KÜRT VAR (BAZILARI BU SAYIYI 30 MİLYONA ÇIKARIYOR.

DAHA DOGRUSU GERÇEK SAYIYI KİMSE BILMIYOR. ÇÜNKÜ KÜRTLER OKADAR TÜRKLERE KARİSMİS Kİ, KİMİN KÜRT KİMİN TÜRK OLDUGU BELLİ DEĞİL).

*

* *

BU 4 DEVLETEN YALNIZ TÜRKİYEDE KÜRTLER KÜRT OLARAK TANINMIYOR. VE KÜRT OLARAK YASAMA HAKLARI YOK. DÜŞÜNÜN, TÜRKİYEDE 20 MİLYON DAN FAZLA OLAN KÜRTLERİN 21-ASIRDA BİLE KİMLİKLERİ TÜRK DEVLETİ TARAFNDAN İNKAR EDİLİYOR.

1990-DA AMERİKALILAR BİRİNCİ IRAK SAVASINDA, ORTA DOGUDA KENDİ HAKİMİYETLERİNİ DEVAM ETTİRMEK İÇİN KUZEY IRAKTA BAĞIMSIZ BİR KÜRT MINTIAKASI YARATTILAR. VE BU MINTIKA BUGÜN, BAĞIMSIZ KÜRT DEVLETİNE DÖNÜSTÜ.

VE KÜRTLER, IRAKTA AMERİKALILARIN EN GÜVENDİĞİ MİLLET.

VE BU DURUMDAN EN FAZLA KORKANLAR DA TÜRKLER. ÇÜNKÜ İRAKTAKİ KÜRT DEVLETİNDEN SONRA SİRANIN TÜRKİYEDEKİ KÜRTLERE GELECEĞİNİ ÇOK İYİ BİLİYORLAR.

VE TÜRKLER 2003-DE İKİNCİ IRAK SAVASININ BİRİNCİ GÜNÜNDEN BERİ P.K.K.-Yİ EZMEK BEHANESİ İLE KUZEY İRAKA GİREK BU YENİ KURULAN KÜRT DEVLETİNİ YIKMAK İSTEDİLER. FAKAT BUGÜNE KADAR AMERİKALILAR ENGEL OLDU.

SON GÜNLERDE TÜRKLER, AMERİKALILARIN İRAKTAKİ ZOR VE ZAYIF DURUMUNDAN İSTİFADE EDEREK GENE SİNTAJLARA BAŞLADILAR.

ORDULARINI KUZEY İRAKA YIGDILAR TÜRK MECLİSİ DE TÜRK HÜKÜMETİNE (İRAKTAKİ P.K.K.-LARI TEMİZLEMELİK BAHANESİ İLE) İRAKA GİRME YETKİSİ VERDİ.

TABİİ TÜRKLERİN ASİL GAYESİ, TÜRKLER İÇİN HAYAT-MEMAT MESELESİ OLAN KUZEY İRAKTAKİ KÜRT DEVLETİNİ VE KÜRTLERİ TEMİZLEMELİK.

BU ARADA TÜRKLERİN İSTAHLARININ SONU YOK.

TÜRKLERİN BİR GAYELERİ DE KERKÜK PETROLLERİNİ ELE GEÇİRMEK.

BİZ DE DİYORUZ Kİ :

“DİKKAT EDİN TÜRKLER. “DİMİYATA PİRİNCE GİDERKEN EVDEKİ BULGURDAN OLA-CAKSİNİZ”.

ZATEN SON GÜNLERDE TÜRK GAZETELERİNDE BİR ÇOK YAZAR, İRAKA GİRMENİN TEHLİKELERİNİ BELİRTİYOR. VE SONUÇ OLARAK DİYORLAR Kİ :

“AMAN, GENERALLER, BU MACERAYA GİRMEYİN. İRAKTAKİ AMERİKALILAR GİBİ OLABİRSİNİZ. AYRICA KARSİNİZDA AMERİKALILARI BULUCAKSİNİZ.

ÇÜNKÜ AMERİKALILAR SİZİ PETROL MINTIKALARINA YAKLASTIRMAZLAR.

AYRICA TÜRKİYEDEKİ KÜRTLERİ DE UNUTMAYIN.

BU BİZİ KARDES SAVASINA KADAR GÖTÜRÜR”.

Յ. Չ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՁԷՆՔԸ՝

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ, ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ, ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ...

«ԿԱ՛Մ՝ ԻՍԼԱՄ Կ՛ԸԼԼԱՔ, ԿԱ՛Մ՝ ԳԼՈՒԽՆԻԴ ԿԸ ԹՈՒՒ»

Այս սպառնալիքներով յաջողեցաք Քրիստոնեայ Անաթոլիան, քանի մը դարուան ընթացքին՝ թրքացնել:

Հիմա ալ՝ Ամերիկացիներուն կ'սպառնաք ըսելով.— «Հայկական ցեղասպանութիւնը մի ընդունիք: Այլապէս՝ Իրաքեան քիւրտերուն վրայ կը յարձակինք»:

Ձեր այս սպառնալիքը «յաջողեցաւ»: Եւ Ամերիկացիները հայկական ցեղասպանութեան ծանաչումը յետաձգեցին:

Ձեր այս յաջողութենէն քաջալերուելով՝ շարունակեցիք սպառնալիքներ կատարել մեզի ըսելով.—

«Հիւսիսային Իրաքի մէջ P.K.K.-ն մաքրելու մեր գործողութեան արգելք մի ըլլաք: Այլապէս՝ Անաթոլիոյ Ամերիկեան զինուորական խարխիսները կը փակենք»:

Թուրքերուն կատարած այս սպառնալիքները՝ Ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ, շատ վտանգաւոր վիճակի կը մատնեն:

Որովհետեւ Իրաքի մէջ, արդէն շատ դժուար վիճակի ենթարկուած Ամերիկեան բանակներուն պէտք ունեցած բոլոր նիւթերը՝ Ատանայի "Incirlik" օդակայանին նման Թուրքիոյ մէջ գտնուող Ամերիկեան խարխիսներէն ծամբայ ելլող օդանաւերով կը հայթայթուին:

Թուրքերը աշխարհի մէջ, շատ ծանօթ են արդէն, իբր սպառնալիքներ կատարող և Պատեհապաշտներ:

1915-թ.ին՝ Առաջին Աշխարհամարտէն օգտուելով, հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցին:

1974-թ.ին՝ Կիպրոսի մէջ, Նախագահ "Makarios"ի դէմ մահափորձի մը կատարուիլը սպառնուակելով, Կիպրոսի վրայ յարձակեցան և կղզիին կէսը գրաւեցին:

Հիմա ալ Ամերիկացիներուն կ'ստանան՝ «Մի ծանչնաք հայկական ցեղասպանութիւնը. այլապէս՝ Հիւսիսային Իրաք կը մտնենք»:

Եւ Ամերիկացիները, այս ստանալիքին հետեւանքով՝ հայկական ցեղասպանութեան բանաձեւի որդեգրումը յետաձգեցին:

Բայց, թրքական ստանալիքներուն վերջը, չի՛ գար:

Հիմա, կրկին Ամերիկացիներուն կ'սպառնան և կ'ըսեն թէ՛ «Այլեւ P.K.K.-ի ահաբեկիչները մաքրագործելու համար, մեր Հիւսիսային Իրաք մուտքին արգելք մի ըլլաք:

Ասյա թէ՛ ոչ՝ մենք ալ, "Incirlik"ի և Անաթոլիոյ մէջ գտնուող միւս օդակայաններուն՝ ձեր կողմէ օգտագործուելուն արգելք կ'ըլլանք»:

Ամերիկացիները, 1945-թ.էն ի վեր, իրենց ամէնէն աւելի վստահելի դաշնակիցը եղող Թուրքերուն կատարած այս սպառնալիքներուն պատճառաւ, շատ դժուարութեան մատնուեցան:

Ամերիկայի Արտաքին Գործոց Նախարարուհի Քոնտուլիզա Ռայս, Միջին Արեւելքի և Թուրքիոյ մէջ, այս հարցով շփումներ կ'ունենայ:

Թուրքիոյ Վարչապետ Թայյիպ Էրտողան, քանի մը շաբաթ առաջ, Ամերիկա գացած էր:

Թ. Էրտողան գալ շաբաթ, կրկին Ամերիկա պիտի երթայ:

Եւ. սակարկութիւն, սակարկութիւն և սակարկութիւններ պիտի կատարուին.....

Իրաքի Արտաքին Գործոց Նախարարը, քանի մը օր առաջ, Անգարա կը գտնուէր:

Այս միջոցին Թուրքիոյ Ա Գ Նախարար Ալի Պապաձան, Թեհրան կը գտնուի և հոն բանակցութիւններ կը վարէ:

Իրանի նախագահ Ահմետինեժատը Թուրքիոյ ԱԿ նախարարը ընդունած է: Եւ Ալի Պապաճանին ըսածին համեմատ՝ «Իրանը P.K.K.ի դէմ պայքարի հարցին մէջ, Թուրքիոյ թիկունք պիտի կանգնի»:

Եւ Իրանի ԱԳ նախարարը վաղը Սուրիա պիտի երթայ:

Այս ամբողջ եռուզեօնին մէջ, Թուրքերուն նպատակը հետեւեալն է.

«Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի և Սուրիոյ մէջ գտնուող քիւրտերուն դէմ հասարակաց քաղաքականութիւն մը վարելու որոշումի մը յանգիլ»:

Իրաքի մէջ 7 միլիոն քիւրտ կայ, Իրանի մէջ՝ 4 միլիոն, Սուրիոյ մէջ՝ 3 միլիոն, իսկ Թուրքիոյ մէջ 20 միլիոնէ աւելի քիւրտ կայ: [Կարգ մը աղբիւրներ՝ Թուրքիոյ քիւրտերուն թիւը 30 միլիոն է կ'ըսեն: Իրականութեան մէջ, անոնց իսկական թիւը ոչ ոք գիտէ: Որովհետեւ քիւրտերը այնքա՛ն Թուրքերուն հետ խառնուած են, որ Թուրքն ու քիւրտը իրարմէ զանազանելը շատ դժուար է:

★ ★ ★

Այս 4 երկիրներէն միայն Թուրքիոյ մէջ է, որ քիւրտերը իբր քիւրտ չեն ծանօցուիր:

Եւ Թուրքիոյ մէջ քիւրտերը՝ իբր քիւրտ ապրելու իրաւունք չունին:

Կրնա՞ք երեւակայել: Թուրքիոյ մէջ, 21-րդ դարուն, 20 միլիոնէ աւելի թիւ կազմող քիւրտերուն ինքնութիւնը՝ Թրքական պետութեան կողմէ կ'ուրացուի:

1990-թ.ին Ամերիկացիները, իրաքեան Առաջին պատերազմին, Միջին Արեւելքի մէջ իրենց իշխանութիւնը տեւականացնելու նպատակաւ, Հիւսիսային Իրաքի մէջի քիւրտերուն համար, քրտական ինքնավար շրջան մը ստեղծեցին:

Եւ այս ինքնավար քրտական շրջանը այսօր, ինքնավար քրտական Պետութիւնի մը վերածուեցաւ:

Եւ նոր քրտական Պետութիւն-էն ամէնէն շատ վախցողներն ալ՝ Թուրքերն են:

Որովհետեւ Իրաքի քրտական պետութենէն յետոյ, կարգը Թուրքիոյ մէջ ապրող քիւրտերուն պիտի գայ՝ սեփական պետութիւն կերտելու: Եւ Թուրքերը լա՛ւ գիտեն այս մէկը:

Եւ Թուրքերը 2003-ին, իրաքեան Բ. պատերազին առաջին օրերէն սկսեալ, P.K.K.ն ծզմելու սպտրուակով, Իրաք մտնելով քրտական «նոր Պետութիւն»ը քանդել ուզեցին: Բայց, մինչեւ այսօր, Ամերիկացիները իրենց արգելք եղան:

Սա վերջին օրերուն Թուրքերը՝ Ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ մատնուած դժուար և տկար վիճակէն օգտուելով, կրկին սպառնալ սկսան: Եւ Թրքական բանակները Հիւսիսային Իրաքի սահմանին վրայ համախմբեցին: Եւ Թուրքիոյ Ազգային ժողովը, P.K.K.-ն մաքրագործելու համար, Թրքական կառավարութեան Հիւսիսային Իրաք մտնելու իրաւասութիւն տուաւ:

Բնական է, որ Թուրքերուն բուն նպատակը [Թուրքերուն համար մահուկեմաց խնդիր եղող], Հիւսիսային Իրաքի քրտական պետութիւնը և քիւրտերը մաքրագործել է:

Մինչ այդ՝ Թուրքերուն ախորժակը շատ բացուած է: Թուրքերուն ուրիշ մէկ նսլատակն ալ՝ Քերքուքի քարիւղի հարուստ շրջաններուն տիրանալ է.....

Մենք ալ Թուրքերուն կ'ըսենք թէ՛ «Ուշադրութիւն ըրէք, Թուրքե՛ր: Բրիւնձի համար Տիմեաթ գացած միջոցին, տունին ծաւարէն չզրկուիք»:

Արդէն, սա վերջին օրերուն, Թրքական թերթերուն մէջ շատ գրիչներ, Իրաք ներխուժման փորձին վտանգալից ըլլալը կը մատնանշեն. և իբր եզրակացութիւն կը զգուշացնեն.

«Ուշադրութիւն՝ զօրավարներ, այս արկածախնդրութեան մի՛ դիմէք: Աերիկացիներուն նման, Իրաքի մէջ, դժուարութիւններու կը մատնուիք: Եւ ձեր դէմ, նախ, ամերիկացիները պիտի գտնէք: Որովհետեւ անոնք ձեզ, Իրաքի քարիւղի շրջաններուն չեն մօտեցներ:

Ասկէ զատ՝ Թուրքիոյ մէջ գտնուող քիւրտերն ալ մի մոռնաք....

Ասիկա մեզ մինչեւ եղբայրասպան պատերազմի կը տանի»:

Թ. Չ.

**ՌՌԻԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ ԳՐԱԿԱՆ
2007-ՏԱՐՈՒԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ ԴԱՓՆԵԿԻՐԸ...
ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ**

ԼԵ

Ռուբէն Սեւակի անուան 2007 տարւան գրական մրցանակը շնորհուեցաւ Դրոզ և հասարակական գործիչ Թորոս Թորանեանին, իր հեղինակած «Իմ Ռուբէն Սեւակը» գիրքին առ ի գնահատուքին:

Մրցանակի տուչութիւնը կատարուեցաւ անցեալ Հոկտ.ի 12-ին, Երեւան, «Ռուբէն Սեւակ» միջնակարգ դպրոցի հանդիսասրահին մէջ, հայրենի մտաւորականներու, կրթական մշակներու, ծանօթ դէմքերու, արտասահմանէն ժամանած հիւրերու և ծնողներու ներկայութեան: ՀՀ-ի Պետական հեռատեսիլը, Ռատիօն, Տեղակալու Գործակալութիւնը և Մամուլը իրենց թղթակիցները դրկած էին որ «Արձագանգն» եղելութեան, որ յատկանշուեցաւ մանաւանդ ներկայութեամբ Ռուբէն Սեւակի դստեր՝ Շամիրամ Սեւակի որ եկած էր ֆրանսայէն իր աւելի քան 93-ամեայ... անթառամ գեղեցկութեամբ, ի հեճուկս վերջերս անցուցած սրկածին որ, բարեբախտաբար, ոչինչ խլած էր իր արդէն առասպելական թուիլ սկսած երիտասարդական աշխոյժէն ու կորովէն:

Շամիրամ Սեւակ իր հօր անուանակիր 2007 տարւան մրցանակը կը յանձնէ Թորոս Թորանեանին (ձախին): Կեդրոնը՝ Ժիրայր Նայիրի:

Հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ յուզիչ և հոգեպարար մթնոլորտի մէջ, յատուկ և խնամուած յայտագրի մը գործադրութեամբ, ուր հանդէս եկան կրթական այս շատ գնահատուած - Հայրենիքի ու Սփիւռքի մէջ- հաստատութեան սան-սանուհիները իրենց Սեւակաշունչ և Մեսրոպաբարբառ կատարումներով, որոնք կ'արտայայտէին և կ'երդուէին հաւատարմութիւն հանդէպ հերոս-նահատակի յիշատակին և պատգամին, անոր ժառանգ ձգած հոգե-բարոյական արժէքներուն:

Օրուան խորհուրդին բանքերը եղաւ ծանօթ գրող-մտաւորական-հասարակական գործիչ, այլազան մրցանակներու դափնեկիր, «Նայիրի» թերթի արտօնատէր-խմբագիր Ժիրայր Նայիրին (որուն ելոյթը կը ներկայացնենք առաձին), որ ներկայներուն փոխանցեց «Ռուբէն Սեւակ» Յիշատակի Տան հիմնադիր-Տնօրէն, նահատակ-հերոսի ելքօրորդի, անոր ոգիին ու տեսլականին մերօրեայ կրող ու ջահա-

կիր՝ Յովհաննէս
Չլիկկիրեանի
պատգամը:

Հուսկ՝ կատարուեցաւ մըր-
ցանակի յանձ-
նումը, Շամիրամ
Սեւակի կողմէ, դափնե-
կիր Թ. Թորան-
եանին, որ հան-
դէս եկաւ շնոր-
հակալութեան
խօսքով և յանձ-
նառութեամբ մը,
որ ինք պիտի
շարունակէ մնալ
հաւատարիմ հե-

Ռ. Սեւակի անուան միջնակարգ դպրոցի Ուսուցչական կազմը, պաշտօնէութիւնը և մաս մը հիւրեր հանդիսութենէն ետք, հիւրասիրութեան ընթացքին:

տելոդ-մունետիլկ մը Ռուբէն Սեւակեան Գաղափարականին: Մրցանակի տուչու-
թեան հետեւեցաւ հիւրասիրութիւն:

Հանդիսութենէն առաջ դիւցազնատիպ Գահատակ Ռուբէն Սեւակի կոթող-
կիսանդրին որ կանգնած է միջնակարգ այս դպրոցի ծաղկաւէտ բակին կեդրոնը,
ողողուեցաւ ծաղկեկողովներով, փունջերով և կարմիր-սպիտակ մեխակներու
մատուցումով:

ՆՈՐԻՑ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՀԵՏ

Նորից տօնական տրամադրութեամբ է լցուել Ռուբէն Սեւակի անուան կրթօ-
ճախը: Բոլորի շուրթերից Հնչում է ուրախ լուրը. «Շամիրամը գալու է, Ռ. Սեւակի

Ռ. Սեւակի անուան միջնակարգ դպրոցի երգչախումբը ելոյթի պահուն:

2007-թ. Հոկտեմբերի 9-ը: Բակում՝ Ռ. Սեւակի կիսանդրու շուրջ և մուտքի երկա-
րութեամբ շարուած են մանուկները, քիչ վերել՝ ուսուցիչները, ծնողները: Բոլորը
անհամբերութեամբ սպասում են...

դուստրը գալու
է...»:

Ուրախ են
բոլորը՝ ե՛լ
նրանք, ովքեր
առաջին անգամ
են տեսնելու մեծ
բանաստեղծի
դատերը, ե՛լ
նրանք, ովքեր
արդէն տեսել են
և կարօտով սալա-
սում են, ինչպէս՝
Հարազատին:

Եւ ահա, եկաւ
բաղձալի օրը՝

Եւ... մուտքի դարպասների մօտ երեւում է Շամիրամը՝ Տնօրէնի՝ Տ-ն Ճուլիա Ղազարեանի ուղեկցութեամբ:

Շամիրամը՝ միշտ հմայիչ, միշտ գեղեցիկ և իր 93-ամեայ հասակում գարմանալի կենսունակ ու սլայծառամիտ:

Ի՞նչ է գաղտնիքը: Արդեօք Հօր չասրած գարունների կենսաո՞ւժն է փոխանցուել նրա աւիչներին, թէ՞ Ֆրանսիական մշտաթովիչ ու յաւերժական կանացիութիւնը. դժուար է ասել: Ինչեւէ. բոլորի հիացական հայեացքների ու ծափողջոյնների ուղեկցութեամբ Շամիրամը ոտք է դնում հայրական տուն, ուր նրան կարօտով սպասում են բոլորը. ողջագուրանքներ, գրկախառնութիւններ, արցունքներ... Եւ ապա թանգարանում, ուր սլատերից իրեն են ժայտում հայրը, մայրը, տատը, ինքը՝ իր մանկութեան աչքերով, Ֆրանսերէն հնչում են ողջոյնի խօսքեր, բանաստեղծութիւններ, երգեր: Մթնոլորտը յագեցած էր Ռուբէն Սեւակով: Իսկ Հոկտեմբերի 12-ին, սէտք է կայանար Ռ. Սեւակի նուիրուած բազմաթիւ գրքերից մէկի՝ հալէպահայ բժիշկ-հրասարակախօս՝ Թորոս Թորանեանի՝ «Իմ Ռուբէն Սեւակը» գրքի շնորհահանդէսը:

Շամիրամ Սեւակ (կեդրոնը) իր հօրեղօրորդույնը՝ քարերար Յ. Զիլինկիրեանի Եկարին առջև: Աջին՝ դպրոցի տնօրէնուհի՝ Ճուլիա Ղազարեան: Զախին՝ Ժ. Նայիրի:

Միջանկեալ ասեմ, որ Ռ. Սեւակի յաղթարչաւը սկսուեց 14 տարի առաջ, երբ նա վերածնուեց իր հայրենիքում՝ որպէս անդրի, և իր տունը ունեցաւ, իր անունով կոչուեց թիւ 151 միջնակարգ դպրոցը:

1995-թ.ից դպրոցը Սեւակապաշտ և Սեւակագէտ, ազնիւ հայրենասէր Յովհաննէս Զիլինկիրեանի հովանաւորութեամբ սկսեց իր յաղթական երթը, Ռուբէն Սեւակի գաղափարականը և անձնագոհութեան ոգին տարածելու ուղղութեամբ:

Դպրոցը դարձաւ աշխարհում սփռուած բոլոր այն հայերի ուխտաւայրը, ում համար թանկ են ուրիշ Սեւակի բարձրարժեքային մտածողութիւնը: ու Վարդանանց ոգուն բնորոշող հերոսական կեանքի պատմութիւնը և, վերջապէս, ում համար թանկ է Հայ դատի սլահանջատիրութիւնը...

**ՆԱՀԱՏԱԿ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ
ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ
ԱՆՈՒԱՆ ԳՐԱԿԱՆ
ՄՐՅԱՆԱԿ**

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուբէն Սեւակի գաղափարականը և անձնագրհութեան ոգին հայ ժողովուրդին մէջ տարածելու նպատակաւ, բանաստեղծին ծննդեան 100-ամեակին առթիւ՝ 1985-ին ստեղծուած էր Ռուբէն Սեւակի անուան գրական մրցանակ մը:

1985-էն ի վեր, Ռուբէն Սեւակի անուան գրական մրցանակը յատկացուեցաւ հետեւեալ հայրենասէր անձնատրութիւններուն՝

Գէորգ Գալպառաճեան, Ալեքսանդր Թոփչեան, Անահիտ Թոփչեան, անդրանիկ Ծառուկեան, Ժիրայր Նայիրի, Անթիլիասի Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Համալսարանական Ուսանողներու Միութիւն, Վարդան Ապտօ, Պէպօ Սիմոնեան, Ճուլիա Ղազարեան, Վահան Նաւասարդեան:

2007-տարուան Ռուբէն Սեւակի անուան գրական մրցանակը յատկացուած է՝ Սփիւռքի ծանօթ հռետոր-մտաւորական, հայրենասէր գրող Թորոս Թորանեանին՝ իր «Իմ Ռուբէն Սեւակը» գիրքին համար:

«Իմ Ռուբէն Սեւակը» գիրքով Թորոս Թորանեանը՝ Ռուբէն Սեւակը կը ներկայացնէ շատ շատերուն համար մինչեւ հիմա անծանօթ մնացած կողմերով:

Թորոս Թորանեանին «Իմ Ռուբէն Սեւակը», բոլոր հայերուն համար հայրենասիրական գանձ մըն է:

**ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ
ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՏՈՒՆ
GAGNES SUR MER - FRANCE**

12 տարի շարունակ դպրոցում կազմակերպուել են բազմաթիւ միջոցառումներ, որոնց մէջ ընդգրկուել են ոչ միայն Ռ. Սեւակի անուան, այլեւ մայրաքաղաքի շատ դպրոցների աշակերտներ, ինչպէս՝ օրինակ՝ Սեւակեան թեմաներով շարադրութիւնների, ասմունքի, նկարչութեան մրցոյթներ, իսկ Ժիրիի կազմում ընդգրկուել են Հանրապետութեան յայտնի գրականագէտներ, դերասաններ, նկարիչներ: Կազմակերպուել են գրական-երաժշտական ցերեկոյթներ, բեմադրութիւններ, գրական զեկուցումներ, բաց դասեր, դաս-ցերեկոյթներ... Այլ խօսքով՝ Ռ. Սեւակը ներկայացուել է բազմակողմանիօրէն և այս տարիների ընթացքում եկող ու գնացող սերունդները Ռ. Սեւակի անունը դարձրել են յայտնի ու սիրելի Հասարակութեան լայն զանգուլակների Համար: Այս տարիների ընթացքում դպրոցը հիւրընկալել է Սփիւռքի և Հայրենի բազմաթիւ դրողների, արուեստագէտների, պետական ու քաղաքական գործիչների, կրթութեան նուիրեալների, Հայրենանուէր գործարարների: Իր ջանադիր և Հայրենանուէր աշխատանքի շնորհիւ, ուսման մէջ որակական բարձր նուաճումների Համար դպրոցը դասուել է մայրաքաղաքի լաւագոյնների շարքում:

Եւ Հոկտեմբերի 12-ին, նորից Ռ. Սեւակի անունով դպրոցը մարդաշատ էր: Այդ օրը նորից Ռ. Սեւակը մէկտեղել էր բոլոր նրանց, ում Համար թանկ են ազգային, մշակութային ու Հոգեւոր արժէքները, ովքեր ասլրում են ոչ միայն «Հացիւ»: Ինչպէս նշեցինք, Թ. Թորանեանի «Իմ Ռուբէն Սեւակը» գրքի շնորհահանդէսի աւերթով ժամանել էին բազմաթիւ հիւրեր Սփիւռքից և Հայաստանից՝ Շ. Սեւակ, Ժիրայր Նայիրի, ժողովրդական նկարիչ Յակոբ Յակոբեան, Վլ. Պետրոսեան, մտաւորականութեան ներկայացուցիչներ, լրագրողներ, (→էջ 8)

Ո՞Ր ՀԱՐՑԸ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱԻԵԼԻ... (Շար. էջ 2-էն)

Այստեղ կ'ուզենք նշել, հայկական ցեղասպանութեան բանաձեւին կողմնակից Democrate երեսփոխաններուն առաջնորդը եղող Adam Schiff-ին այս անյաջողութեան պատճառներուն մասին ըսածները՝

«Դժբախտաբար, թրքական «լոպի»ն՝ իր առած դրամին «արժանի» եղաւ»

Այս անյաջողութեան պատասխանատուները՝ Թուրքիոյ համար աշխատող «Լոպի»ականներն են: Դժբախտաբար թրքական «Լոպի»ն իր առած դրամին «արժանի» եղաւ:

Այս թրքական «Լոպի»ականները իրենց տարած համոզելու և ճնշելու աշխատանքներուն մէջ յաջողեցան»:

Դրամը «Աստուած» դաւանող երկրին մէջ, թուրքերը ով գիտէ քանի՛, քանի՛ միլիոն տոլար տուած էին այս շատ ծանօթ թրքական «Լոպի»-ականներուն:

Եւ հայկական ցեղասպանութեան զոհ մեր նահատակները, դարձեալ ու կրկին շահու աղբիւր ու միջոց եղած են 1915-ի ցեղասպանութեան բուն պատասխանատուներու ձեռքին:

**

Թուրքիոյ Վարչապետ Թայիպ Էրտողան անպատկառութեան մրցանիշը կոտորեց՝ այսօր [27.10.2007] կատարած յայտարարութեան ընթացքին.

Թուրքիոյ Վարչապետ Թայիպ Էրտողան արեւմտեան պետութիւնները կը մեղադրէ այսօր, իր [27-10-2007-թ.ին] կատարած յայտարարութեամբ:

Ինչո՞ւ: Որովհետեւ արեւմտեան պետութիւնները Թուրքիոյ չեն օգներ եղեր, Զիւրտ ապստամբներուն դէմ թուրքերուն տարած պայքարին մէջ:

Միայն թուրք մը կրնայ այսքան ամբարտաւան գաղափարներ յայտնել:

Դուք՝ թուրքերոյ, 1923-էն ի վեր կը ջարդէք քիւրտերը և քիւրտերուն ոչ մէկ իրաւունքը ցարդ ճանչցած էք, անոնց իբր քիւրտ գոյատեւելու իրաւունքը՝ ներառեալ:

Եւ երբ քիւրտերը այլեւս չեն հանդուրժեր այս ստրկութիւնը և իբր Զիւրտ ապրելու համար պայքար կը տանին, դուք՝ թուրքերոյ այս անգամ ալ քիւրտերը “Terroriste” կ'որակէք և զանոնք ճգմելու կ'աշխատիք:

Եւ ձեր այս անարդար և անմարդկային արարքներուն մէջ կ'ուզէք, որ Եւրոպական պետութիւնները ձեզի մեղսակից ըլլան, որ քիւրտերուն աւելի դիւրաւ կոտորէք...

... Դուք, վարժ էք, ժողովուրդները բնաջնջելու մէջ:

1915-թ.ին, Ա. Աշխարհամարտէն օգտուելով, հայ ժողովուրդը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք:

Այն պատրուակով որ հայերը (իբր թէ) 1914-18 պատերազմին, Ռուսիոյ կ'օգնեն եղեր:

Բայց բուն պատճառը, հայերը ցեղասպանութեան ենթարկելով անոնց հայրենիքին ու ինչքերուն ձեր տիրանալ ուզելն էր: Եւ՝ յաջողեցաք:

Հիմա, նոյնը ընել կ'ուզէք քիւրտերուն համար:

Բայց քիւրտերը՝ հայերուն պէս «գառնուկներ» չեն....

Եւ ամէնէն կարելորդ՝ այսօր քիւրտերը, Ամերիկացիներուն օգնութեամբ, Հիւսիսային Իրաքի մէջ քրտական պետութիւն մը արդէն ստեղծած են:

Եւ դուք, հայկական ցեղասպանութեան Ամերիկայի կողմէ ճանաչման արգելք ըլլալու համար, կ'սպառնաք P.K.K.-ին, և ասոր ներկայութիւնը պատրուակելով կը պատրաստուիք յարձակիլ քրտական պետութեան վրայ, որ զայն քանդէք:

Թուրքեր, ձեզի բան մը ըսենք:

Շատ կը փափաքինք, որ այս տեսակ սխալ մը գործէք և յարձակիք իրաքեան քիւրտիստանի վրայ:

Որովհետեւ, քիւրտիստանի լեռները, ձեր բանակներուն գերեզմանը պիտի ըլլան:

Դո՛ւք ալ գիտէք այս իրականութիւնը....

Բայց եթէ լեռները երթալու տեղ, աւելի վար իջնէք և Kerkük-ի քարիւղի շրջաններուն մօտենաք, այն ատեն ամերիկեան օդանաւերը ձերին հրասալերը կ'այրեն և կը քանդեն:

Այդ պատճառաւ ալ չենք կարծեր, որ այս տեսակ «խենդութիւն» մը կ'ընէք:

Ձեր միակ ընելիքը, կը կարծեմ, որ փակել է Անաթոլիոյ խարիսխները, որոնցմէ կ'օգտուին Ամերիկեան օդանաւերը:

Բայց Ամերիկացիները, Իրաքեան պատերազմի այս դժուար օրերուն, իրենց համար վտանգալից նման քաջ մը չեն կրնար թոյլատրել ու հանդուրժել:

Եւ այդ պատճառաւ Ամերիկացիները, հայկական ցեղասպանութեան ճանաչումը կը յետաձգեն և P.K.K.-ին դէմ [իբր թէ] կարգ մը դժուարութիւններ կը ստեղծեն, որ թուրքերուն հաճելի թուին:

Եւ՝ այսքան: Ոչ շատ աւելի մեծ փոփոխութիւններ թոյլատրելով ի նպաստ թուրքերուն:

Մինչ այդ Ամերիկացիները, թրքական խարիսխներուն ենթակայութեան ձերբազատուելու համար կ'սպասեն, որ Kerkük-ի մէջ շատ մեծ օդանաւակայանի մը կառուցումը աւարտի:

Իսկ յետոյ, ի՞նչ կրնայ ըլլալ:

Միջին Արեւելքին վերաբերեալ նախատեսութիւններ ընելը, ընդհանրապէս կարելի չէ կամ՝ շատ դժուար:

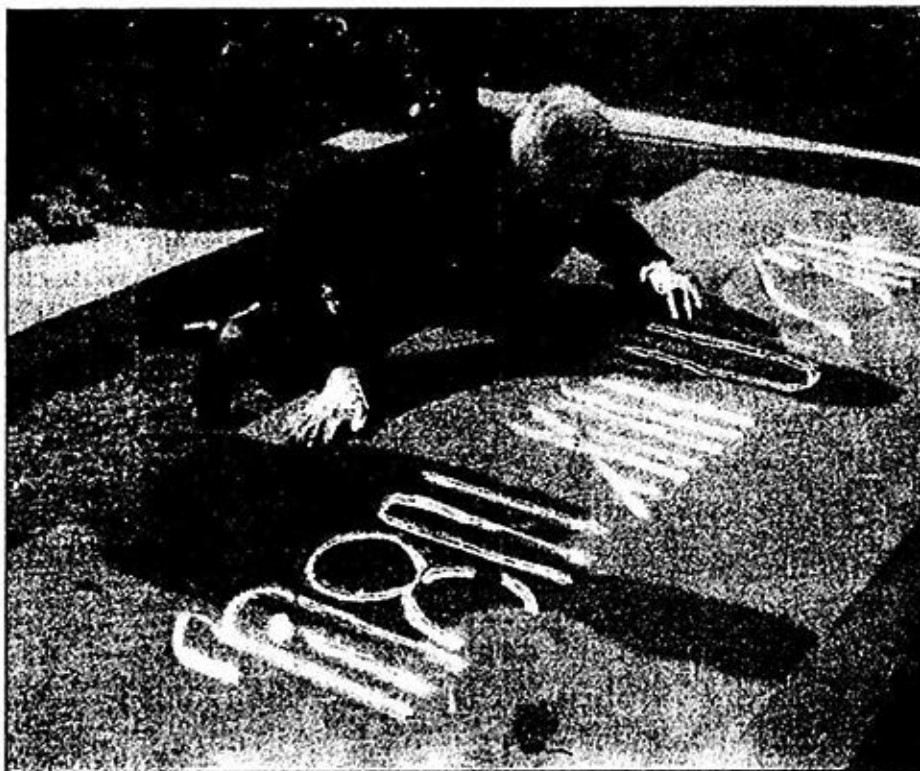
Բայց, մէկ բան կրնանք ըսել:

Թուրքիան, այլեւս, Ամերիկայի անփոխարինելի գինակիցը չէ:

ՈՉ ՈՔ ՄՈՌՑՈՒԱԾ Է...

Նոր Հոկտեմբեր 27-մըն ալ անցաւ, առանց որ բացայայտուի Մեծ ռեիբին... գաղտնիքը, ջուրի երես բերուին բուն ռերագործները որոնք ՀՀ-ի Ազգային Ժողովին աներեւակայելի, անպատմելի ու չմոռցուող սպանող կազմակերպեցին:

«Հ-1»էն տեսանք նոյն բեմադրութիւնը, «սենարիօն», բռնազրօսիկ, շրթնային, միջուկէ գուրկ խօսքերը լսեցինք Ազգ. Ժողովի նախագահին և միւսներուն, որոնք երկուքնեքն մեխակներով կը «ծաղկեցնէին» Վազգէնի, Կարէնի ու միւսներուն յիշատակին կանգնեցուած խորհրդանիշ ծայրաբեկորը, որ տեղադրուած է ԱԺ-ի բակին մէջ:

Սպարապետ Վազգէն Սարգսեանի մայրը, իր եղերաբախտ զաւակին դամբանին վրայ՝ մարմնակործան:

Ամէն ինչ ըսուեցաւ անարցունք ողբասացութեամբ, բացի հիմնականէն- ո՞վ, վերջապէ՛ս, պատուիրեց ահռելի այդ ռեիբը որ չի կրնար մէկ քանի ստահակի խելապատկին ծնունդը ըլլալ:

Անպատասխան հարցումներ: Բայց մինչեւ

ե՞րբ նշմարտութիւնը պիտի մնայ ֆողարկուած, իսկ բուն հեղինակները՝ մուրի մէջ:

Առեղծուածը կը քաշկուտուի, իսկ նշմարտութիւնը լոյսին բերելու պաշտօն ունեցողները կը մնան... պասյանձումն Զաքարիայի, կարծես, թէ եղեռնագործութիւնը ծածկել ու մոռցնել ըլլար իրեն պաշտօնը:

Եւ այդ լուրթիւնը, մեղսակից սակաւախօսութիւնը որ կը շարունակուի մօտ տասնամեակէ մ'ի վեր, վերածուած է անհանդուրժելի հետաքննութեան մը ամուլ և խորհրդաւոր, որով ռեիբին սֆողուած մնալը աւելի մեծ յանցագործութիւն, առեղծուած ու դաւ կը դառնայ քան բուն կոտորածը, ինք՝ 1999-ի Հոկտ. 27-ի եղեռնը:

Այդուհանդերձ կ'ըսուի, թէ այս Ս.բեւի տակ բան մը յաւերժ գաղտնի ու անլոյծ չի մնար: Կծիկը կը քակուի օր մը. համբերելն է դժուարը...:

ԻՆՉ ՈՐ ԹՈՅԼԱՏՐՈՒԱԾ Է ՊՈՒՇԻՆ...
ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ԸԼԼԱՅ ԷՐՏՈՂԱՆԻՆ

Պատասխանելով մամուլի թղթակիցներուն այն դիտողութեան, թէ արդեօ՞ք, Իրաք խուժելու իր մտադրութիւնը գործի վերածելով, Թուրքիա ՄԱԿի Ուշաը բռնաբարած չըլլար, Վարչապետ Էրտողան սլառասխանած է.— Ինչո՞ւ... Մ. Նահանգները երբ Իրաք խուժեց, ոեւէ մեկէն արտօնութիւն խնդրած էր: Մինչեւ անգամ գործեց ՄԱԿ-ի Ա.պ. Խորհուրդի անդամներուն արգելքին և զգուշացումներուն հակառակ»: Ուստի, ըսել ուզած է ան.— Ինչ որ թոյլատրուած է ընել Նախ. Պուշին, ինչո՞ւ այդ մէկը արգելուած ըլլայ Էրտողանին... Ուաշինկթընի օրինագանց ընթացքին դէմ օրին սլահ մը քրթմնշածները, շուտով կը մոռնան նաեւ Թուրքիոյ յանցագործութիւնը որ սլիտի ըլլայ միջազգային Օրէնքին դէմ: ...Եւ ամէն ինչ «Կ'ընթանայ» բնական հունով:

87 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ.....(Շար. էջ 1-էն)

հաւատարիմ բարեկամութիւն»ի մասին խօսիլը... որուն ականջալուր և ականատես եղանք «Հ-1»էն դիտելով Հայաստանի Վարչապետին կատարած յայտարարութիւնները Ուաշինկթընի և մանաւանդ՝ Փարիզի մէջ:

Ցաւալի էր, սեհան, հայ-ֆրանսական բարեկամութեան մասին լսելը մանաւանդ սա օրերուն, երբ երբեմնի Կիլիկեան հայութիւնը, այժմ վտարանդի ու թափառական, կը սգայ կորուստը հայկական Կիլիկիոյ որ սկսաւ Հանրնի անկումով և աւարտեցաւ Կիլիկիոյ յանձնումովը Քեմալական Թուրքիոյ, որուն 87-րդ տարեդարձը կը սգանք այսօր: Եւ ողբալով Կիլիկիոյ կորուստը, կ'ողբանք խոստումնադրութիւնը, դաւանանութիւնը պետական Ֆրանսային [այլ՝ ո՛չ թէ Ժան Ժորէսի, Վիքթոր Հիւկօ-ի և Հանրի Պարպիւս-ի ֆրանսային որ եղաւ ու կը մնայ հաւատարիմ հայութեան], որ «Հայկական անկախ Կիլիկիա» խոստացաւ մեզի, բայց երկիրը յանձնեց Թուրքիոյ [«Դեռ հաւը երեք անգամ չխօսած» (Աւետարան)]... Եւ այժմ կը խօսուի Հայութիւն-Պետական Ֆրանսական անկեղծ ու հաւատարիմ բարեկամութեան մասին... որ չէ եղած, բայց կը մաղթենք, որ... ըլլայ գո՛նէ այսուհետեւ:

Հ Ա Յ Գ Ի Ր Ք Ի Տ Ա Ր Ե Կ Ա Ն

Ց Ո Ւ Ց Ա Հ Ա Ն Դ Է Ս

18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 2007

Մ Ե Ծ Ի Տ Ա Ն Ն Կ Ի Լ Ի Կ Ի Ո Յ Կ Ա Թ Ո Ղ Ի Կ Ո Ս Ա Ր Ա Ն

**Հ Ա Յ Կ Ա Ջ Ե Ա Ն Հ Ա Մ Ա Լ Ս Ա Ր Ա Ն Ի
Հ Ա Յ Ա Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Ս Մ Ա Ն Ց Ա Մ Պ Ի Ո Ն Ը**

Կը ներկայացնէ՝

« Գ Ո Լ Ի Ս Է Ն Վ Ե Ն Ե Տ Ի Կ »

Լ Ո Ր Տ Գ Ա Յ Ր Ը Ն Ի Օ Ր Ե Ր Ո Ւ Ն »

Կը դասախօսէ՝

Դ Ո Կ Տ. Մ Ա Ր Կ Ն Շ Ա Ն Ե Ա Ն

*Հայագիտական Ուսմանց Ամպիոն, Հայկազեան Համալսարան
Տեղի կ'ունենայ Չորեքշաբթի, 31 Հոկտեմբեր 2007-ին՝ երեկոյեան
Ժամը 7:00-ին, Հայկազեան Համալսարանի հանդիսասրահին մէջ:*

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ՆԻԻԹԵՐ

ԺԱՄԱՆԱԿԱԻՈՐԸ ԵՒ ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆԸ

Գրեց՝ ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔԸՆՅ. ՏԻԼԿԷՐԵԱՆ

Չեմ կրնար հաւատալ, որ բարեպաշտ քրիստոնէային անհերքելի թուող՝ անմահութեան գաղափարը՝ վրիպում մը ըլլայ իր գիտակցութեան մէջ:

Ինչո՞ւ Տիեզերքի Իմաստութիւնը՝ իր մարդկային ձեռակերտը լուսանաւանջ ձիրքերով օծտելէ ետք, ժամանակաւոր և անցողական գոյութիւն պիտի տար անոր, անասունի անգիտակից վախճանով:

Ի՞նչ նպատակով մարդը կեանքի պիտի կոչէր, եթէ իր ճակատագիրը պիտի չ'ագուցէր յաւիտեանականութեան:

Ի՞նչ իմաստ պիտի ունենար, ոսկորներով ու ջիղերով հիւսուած մարմին մը, եթէ օր մը պիտի ողբայ իր կորուստը, մահուան խաւարակոտ անդունդը գահավիժելով:

Եթէ մարդուն հոգեշունչ էութիւնը պիտի չզօդուի անմահութեան իրողութեան հետ, ինչո՞ւ իմացական ու հոգեւոր բարեմասնութիւններով Աստուած պիտի կերտէր մարդուն մէջ բարոյական անձնաւորութիւնը:

Եթէ աստուածային նախասահմանումով՝ մարդկային գոյութիւնը ողբերգական վերջակէտի մը պիտի յանգի, աշխարհի իմաստուններէն ո՞ր մէկը պիտի ուզէր շնչել մոլորակի մը մէջ, որ իր տառապալից ու անփառունակ կեանքին գերեզմանը պիտի ըլլար:

Ինչո՞ւ Արարիչը պիտի զինէր մահկանացու մարդը գերբնական կարողութիւններով, որ անհունութեան մէջ չլայտնուած գաղտնիքները քողագերծէ, եթէ իր յուսավատ հեռանկարները պիտի չիրագործուին ու ժխտուին:

Չեմ տարակուսիր, որ Տէրը հիասթափութիւն պատճառէ մարդուն, անոր գոյութիւնը սահմանափակելով երկրի նեղ սահմաններուն մէջ:

Որքան ատեն՝ մարդկային հզօր իմացականութիւնները հերքած չեն բնագանցական ճշմարտութիւնները, սխալ պիտի ըլլար կասկածներով ակօսել հաւատացեալին միտքն ու հոգին:

Ինչո՞ւ Արարիչը մահկանացու մարդուն՝ շոպլ վայելքներուն համար՝ դրախտային երկիր մը պիտի պարգեւէր ծաղկաստաններով ու պտղաստաններով, լեռնային ու դաշտային տեսարժան վայրերով, կարկաչուն գետերով ու աղբիւրներով, եթէ այս բոլորը երազային գոյութենէ մը ետք, իր վաղածամ մահով պիտի խաւարէր:

Աստուած շնորհեր է մարդուն վերապաց հոգի, որ երկրի կեանքը համաձուլէ երկնքի հետ: Ապրի ու ձգտի անմահութեան և աննիթական սիւեզերքը ըլլայ իր ձգողական տեսլականը:

Եթէ քրիստոնէայ հաւատացեալը՝ Աւետարանի՞մ բարոյականով՝ Աստուծոյ սիրոյ օրէնքին պիտի չհպատակի և մարմնոյն ցանկութիւններուն համաձայն պիտի տնօրինէ իր ճակատագիրը, կեանքին վերեւ գոց պահելով երկինքը, ի՞նչ պէս մտածող մարդը կրնայ գիտակցիլ ու ջահաւորել հոգին՝ քառասցած աշխարհի մը մէջ:

Ո՞ր եւն երբեմնի աղօթանուէր քարոզիչները և սրբակեաց բարեպաշտները, որոնց կերպարին վրայ կը զգայիր խունկին բուրմունքը:

Անաստուածներուն համար հաւատքը հեզմանք է, եկեղեցի յանախելը և աղօթելը՝ ժամավաճառութիւն և մեղքը՝ նախապաշարում:

Հակառակ, որ Աստուած մարդուն գլուխը ուներուն վրայ դրած է, որ վեր նայի ու երկնքէն առնէ հոգիին բոլոր պահանջները, փարած է հողին և անասունի պէս դունչը գետին կը ծոէ, որ հողէն առնէ իր ուզածը:

Եթէ էշը ճանչնար իր ինքնութիւնը, երբեք պիտի չհանէր մթնոլորտը ժխտող

այդ խժալուր գոոցը:

Բայց մարդը, գիտնալով հանդերձ իր մարդկային կոչումը, իր բոլոր արտայայտություններով կը բարացուցէ անմարդկայինը:

Իր գործած բոլոր մեղքերը և սխալները կը կատարուին խթանուած եսական շահերէ: Մեղաւորը կորուսած է մեղքին գիտակցութիւնը և կը նախընտրէ սապրիլ ինքնախաբէութեամբ:

★ ★ ★

Մերօրեայ մարդը կը ստէ՝ որ շահի, կը փաղաքշէ՝ որ անիրաւէ, կը գովէ՝ որ գովուի, կը կեղծէ՝ որ խաբէ:

Ամէն ինչ, որ կը շողայ իր կերպարին վրայ, կը հաւատայ, թէ սրժէք է ու կը սպարծենայ:

Իր ոխերիմ թշնամին ճշմարտութիւնն է, որուն դէմ կը պայքարի սուսին բոլոր հնարաւորութիւններով:

Մարդը և մարդկութիւնը՝ տարբեր չեն իրենց բարոյական որակով ու վարկով:

Ոչ դրամատէրը երջանիկ է իր շլացուցիչ հարստութեամբ, ո՛չ չքաւորը խաղաղ ու ապահով իր անպատում զրկուածութեամբ, ո՛չ ժողովուրդը կեղեքող վաշխառուները իրենց անյագուրդ շահերով, ո՛չ ալ սուտ քարոզիչները իրենց սիրոյ պատգամներով:

Ամէն գործառնութիւն կը կատարուի զիրար խաբելով ու անիրաւելով, զիրար ամբաստանելով ու դատապարտելով, զիրար ժխտելով ու մեղադրելով:

Մարդիկ սատանայէն աւելի չարացած ու բարբարոսացած են: Վստահութիւն չեն ներշնչեր իրենց ընտանեկան ու ընկերային յարաբերութիւններով:

Նիւթապաշտութիւնը և մարմնապաշտութիւնը, ապօրինութիւնը և անհաւատարմութիւնը, թերահաւատութիւնը և անաստուածութիւնը ձգողական թիրախները դարձած են անբարիշտներուն:

Սովորաբար, ամէն մարդու փառասիրութիւնն է հանրութեան մէջ երեւալ ու պատուուիլ, շլացուցիչ դիրքերու վրայ ծափահարուիլ և շքանշաններով պննազարդել կուրծքը: Հոգ չէ թէ ամբողջ կեանքին մէջ բլուր մ'անգամ նուաճած չըլլայ:

Որքա՛ն ազնուաշունչ իտէալներ, ազգային գաղափարական պայքարներ՝ կրնային արդիւնաւորուիլ համերաշխութեամբ և իրարհասկացութեամբ, եթէ մոլեռանդ ամբոխավարներու մեծաբերան պոռոտախօսութիւններէն չմտրակուէին:

Մարդոց բարոյական ըմբռնումները ա՛յն աստիճան խաթարուած են կամակոր եսականութենէ, որ յանցանք չի նկատուիր եթէ բարեկամդ կը խաբես, գործընկերդ կը շահագործես, անիրաւը կ'արդարացնես, անաստուածը կը պատուես և ճշմարտութեան դէմ զէնք կը բարձրացնես:

Աստուծոյ և ազգին նուիրեալ ծառան, որ եկեղեցական մըն է և պէտք է, որ իր պաշտօնը սնափառութեան շփումներէ անհպելի պահէ, կարծես ան էս, նուիրապետութեան աստիճաններուն վրայ կը սիրէ իր հոգեւոր ձիրքերուն ճանաչալթում տալ... եթէ ունի:

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ ԳՐԱԿԱՆ 2007 ... (Շար. էջ 4-էն)

Հեռուստամեկնաբաններ:

Թ. Թորանեանի գիրքը ներկայացրեց ժիրայր Նայիրին՝ խօսելով Ռ. Սեւակի, նաեւ Յ. Ջիլինկիրեանի հայրենասիրական գործունէութեան մասին: Ապա ելոյթ ունեցաւ հեղինակը, որը նշեց, որ չնայած գրուող գրքերին՝ մեծագոյն գործը կատարում է դպրոցը՝ Սեւակեան ոգով կրթելով հայրենիքի վաղուայ սլաշտպանին: Ընթերցուեց Յովհաննէս Ջիլինկիրեանի ուղերձը՝ ուղղուած դպրոցին և Թ. Թորանեանին, որին շնորհուեց Ռ. Սեւակի անուան գրական մրցանակը:

Մրցանակակիրին ուղղուած գրաւոր խօսքի մէջ Յ. Ջիլինկիրեան ասում էր. «Սիրելի Թորոս Թորանեան... Գրեթէ 25 տարիներէ ի վեր հիացող մը եղած եմ ձեր հայրենասիրական ելոյթներուն՝ կատարուած Ֆրանսա, Զուիցերիա և այլուր:

Բայց մանաւանդ՝ 1995-ին, Երեւանի Ռուբէն Սեւակի անուան դպրոցի բացման հանդիսութեան ձեր կատարած ելոյթը զոր տեսաբերիզէն դիտելու և լսելու հաճոյքը ունեցայ, մեծապէս տպաւորած է զիս:

Ի ուր, այդ օր, սապէս ըսած էիք. «Այսօր Հայաստանի մէջ, բոլոր դժուարութիւններուն դէմ դնելով հայկական հողին փարած մեր հայրենի ժողովուրդի առջեւ և ի յարգանս՝ մինչեւ գետին կը խոնարհիմ»:

Ես ալ, ձեր՝ «Իմ Ռուբէն Սեւակը» հոյակապ ստեղծագործութեան առջեւ, առ ի շնորհաւորութիւն և շնորհակալութիւն՝ կը խոնարհիմ»:

Ապա դպրոցականները ներկայացրին մի հատուած Հ. մարգարեանի «Երբ Արեւը Լուէ» գրքից: Յուզիչ էին յատկապէս ոգի դարձած Ռուբէնի և Եանիի խօսքերը՝ ուղղուած դահլիճում նստած դստերը՝ Շամիրամին: Ապա երգչախումբը և շնորհաշատ աշակերտ-աշակերտուհիները հիացրին ներկաներին իրենց գեղեցիկ երգերով, սլարերով, ասմունքով:

Միջոցառումից յետոյ հիւրերը ծաղիկներ դրեցին Ռ. Սեւակի արձանի պատուանդանին և խոնարհուեցին նրա յիշատակի առաջ:

Իսկ եղեռնազարկ հերոս բանաստեղծը կանգնել էր հսկարս ու հայեացքը յառել յաւերժական Մասիսներին... Խորհում էր իր ժողովուրդի յաւերժութեան մասին... «Մենք սէտք է մեռնենք, որ հայ ազգը ապրի...» Հայ ազգը կ'ապրի, քանզի ծնում է քեզ նման զաւակներ...

ՄԱՐՕ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ

Ռ. ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐ
Հ. ԼԵԶՈՒԻ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՍՈՒՑՁՈՒՂԻ

Խ Ե Ղ Դ Ա Մ Ա Հ Ս Է Ր

ՍԻՄՈՆ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆԵԱՆ

Այսօր ծովուն ալիքներուն
Հետ լողացի ես դողդոջուն:
Ալիք մը ջերմ զիս թեւերուն
Մէջ առաւ ու երազներու
Աշխարհ տարաւ՝ խորը ծովուն:
Հոն կը սիրէր խաղաղութիւն:
Մարմինս անշարժ էր շնչահեղծ:
Սակայն սիրտս դեռ կը տրոփէր:
Անունը այդ սերս ալիքին .
Ժայռի մը տակ զոր կարդացի՝
Խորը ծովուն գիտէ՞ք ինչ էր.—
Երանելի խեղդամահ սէր:

ՇՆՈՐՀԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

Տիգրան Սարաֆեանի նորերս լոյս տեսած «Հ.Մ.Մ.ի Պատմութեան հետեւերով» գիրքին առ ի գնահատանք, Հալէպի Հ.Մ.Մ.ի նախկին ֆուտպոլիստ, վասուակաւոր վեթերան Ընկ. Սարգիս Շէօհմէլեան կը շնորհաւորէ հեղինակը և այդ սլատեխութեամբ 5000 Ս. Ռ. կը նուիրէ Հ.Մ.Մ. «Մասիս»ին:

ՇՆՈՐՀԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

Հաճոյքով իմացանք, որ Տէր և Տիկ. Ալեք և Գալին Վանլեան-Եավերեան բախտաւորուած են մանչ զաւակով մը:
«Նայիրի» կը շնորհաւորէ զիրեմք և կը խնդակցի իրենց հարազատներուն, Տէր և Տիկ. Պետրոս և Հուրի Վանլեանին՝ մասնաւորապէս:

Զարմանքս կը շարժէ, երբ կը տեսնեմ նորափետուր արեղայ մը տարիքի տհասութեան մէջ ծայրագոյն վարդապետի տիտղոս ստացեր է և հիմա անհամբեր եպիսկոպոսութեան կը ձգտի, դիւրին ճամբաներէ՝ այդ բարձունքը նուաճելու կարճ ժամանակի մէջ:

Նորընծայ քահանայ մը, առանց բաւարար ժամանակ սպառելու իր կարգին վրայ, դարձեր է արդէն խաչակիր քահանայ:

Քանի մը տասնամեակ առաջ, լանջախաւք կրող երէց մը մատով ցոյց կու տային, հիմա՝ հազուադէպ կը հանդիպիս հանդիսութիւններու մէջ քահանայի մը, որ կուրծքին վրայ լանջախաւք չկրէ:

Հազուագիտ բացառութիւններու համար չեն գրուիր այս մեղադրանքները, այլ՝ բանակային խաչակիրներուն համար, որոնցմէ շատերուն կուրծքին տակ պարսպութիւնը կը յօրանջէ:

Այս աժան ու հապշտապ լանջախաւքերու և շքանշաններու սուշութիւնը սւիտսալի է, որ շնորհազուրկ կղերականներու և աշխարհականներու սնապարծութիւնը կը սնուցանէ:

Օր մը քրիստոնէայ հաւատացեալ մը հետեւեալ հարցումը ըրաւ վանահօր Մասիոնի, որուն պերճիմաստ քարոզները ունկնդրելու կուգային... եպիսկոպոսները:

– Հայր իմ, չեմ հասկնար, ի՞նչպէս կ'ըլլայ, որ դուք վանական մըն էք, աշխարհային փորձառութիւնը չունինք մարդկային հոգիին անդունդները խորանալու և ճանչնալու, կը զարմանամ, թէ ինչպէ՞ս կրնաք այդ բոլոր բարոյական արատները վաւերական ճշտութեամբ քողագերծել:

Բարեհոգի հոգեւորականը պատասխանեց.

– Սիրելիս, այդ մեղքին արատները ես շատ դիւրին կը գտնեմ մեղքերով բրգացած իմ հոգիիս մէջ, բահի հարուած մը հերիք է, որ այդ բոլորը մակերեսի վրայ բերեմ:

Կը հարցնեմ, սրտբացօրէն, թէ քանի՞ հոգեւորական, աղօթանուէր վերսցումով կը սուգուի իր հոգիին մինչեւ յատակը ու կը փնայցնէ հոն կուտակուած մեղքին որոմները:

Ո՞վ սարսափով չի փղձկիր, երբ կը տեսնէ բարքերու բորբոսութեան մէջ նեխած աշխարհը, որ ամէն ակնթարթ կը չարափոխուի, կը կազմալուծուի և ցեխաջուրեռու մէջ կը սուգուի:

Հիմնովին փոխուած ու խեղաթիրուած են բարոյական արժէքները, և քրիստոնէական առաքիճութիւնները քշուած են մթին լուսանցքներու մէջ:

Գողգոթայի Ամմեղ Դատապարտեալը, Յարուցեալ Փրկիչը, որ խոստացաւ երկրորդ անգամ այցելել այս մեղապարտ աշխարհը, այս անգամ փշեպսակը գլխուն պիտի դնէին ո՛չ թէ հրեայ քահանայապետները, այլ՝ քրիստոնէայ սուտ քարոզիչները:

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ

ՄԵԾԱՅԱՐԳ

ՊՐՆ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ...

Հանդիպելով և շնորհակալությամբ ստացալ օրինակ մը Ձեր «Սուտերու Եւ Երազներու Ջոհ, «Էջ- Նահատակ» եղած Ազգ մը՝ Հայերը» Մեծղի ու փառաւոր հատորէն:

Անմիջապէս ըսեմ՝ որ զիս մեծապէս տպաւորեց և հիացուց անոր բովանդակութիւնը: Ոչ մէկ գործ այնքան հետաքրքրութեամբ և մեծ լարումով ընթերցեք եմ վերջին տարիներուն՝ որքան Ձեր հատորին շուրջ 800 էջերը, և այն ալ՝ նուազագոյն ժամանակի մէջ:

Ներկայ օրերուն շատ քիչ կը հանդիպինք հրատարակութիւններու որոնք մարդու միտքն ու հոգին լեցնեն այնքան շոպօրէն: Ձեր հեղինակութիւնը անոնց շարքին կը դասուի իր ազգային-հայկական-և միջազգային բաժիններով որոնք ճիշտ են, բովանդակալից, դաստիարակիչ և ողեցուցող:

Մերօրեայ համաշխարհային իրադրութիւններն ու միջազ. անցուդարձերը դուք կը բացատրէք, կը լուսաբանէք և քննուած խնդիրներէն եզրակացութիւն-թելադրանք կ'ուղղէք ընթերցողին այնպիսի համոզիչ շեշտով, դիրահաղորդ ջերմութեամբ, որ մարդ շուտով զանոնք կ'ընկալէ: Գեղեցիկ պատմուածք մը կարդացած ըլլալու տպաւորութիւն կ'ունենայ:

Ձեր վերլուծումները լոյս կը սփռեն ժամանակակից ամենաբարդ հարցերուն վրայ և աշխարհի մը մէջ, որ հակասութիւններու քառս կը կուսնէ՝ տնտեսական, ընկերային, զինուորական, քաղաքական ու կենցաղային բնոյթի:

Այդ հակասութիւնները կը յառաջացնեն աներեւակայելի խառնաշփոթ, առեղծուածային վիճակներ և տեսակէտ-գաղափարներու լաբիրինդոս մը, ուր մտնողը դժուար, թէ հոնկէ դուրս գայ:

Օրինակ մըն է ԱՄՆ-ի և իր արբանեակներուն կողմէ անվերջ կրկնուող «Ահաբեկչութեան դէմ Պատերազմ»ը լոզունգը, որուն ինչ և որու դէմ ուղղուած ըլլալը դժուար է կռահել:

Ո՞վ է ահաբեկիչը: Ի՞նչ է ահաբեկչութիւնը: Ո՞վ և ինչպէ՞ս կը յաւակնի վերջ տալ անոր- դժուար, թէ մարդ կարենայ պատասխանել սա հարցումներուն երբ, ինչ որ արդար սլայքար ու օրինական ընդդիմութիւն է մէկու մը համար, Պուշի Մ. Նահանգները զանոնք կը նկատէ ահաբեկչութիւն և յանցանք: Աւելին՝ զըրպարտութիւնը հիմք վերցնելով՝ կը յարձակի Ջոհին վրայ: Եւ կը յաւակնի «Արդարութիւն» պաշտպանած ըլլալ:

Մերօրեայ գրականութիւն կոչուածը, ընդհանուր առմամբ ոչինչ ունի դաստիարակիչ և մարդկային միտք լուսաբանող:

Այցելեցի գրախանութ մը որ սչք անտեմ նոր հրատարակութիւններու վրայ: Կարճ ըսեմ՝ մատուցուածը արելի շատ և ճիշդ՝ խոտան էր: Կը բուրեն կոխ, մահ, զրկանք, դժբախտութիւն, անհամ երգիծանք. ու մանաւանդ՝ տղիփ, պողնկազրութիւն կամ շուայտութիւն:

Ո՞ր են մնացեք երէկի ոգելից, միտք լուսաւորող հրատարակութիւնները: Անոնք չկան այսօր, կամ գրեթէ:

Պակաս վիատեցուցիչ և բարոյագրկող չէ հեռատեսիլներու կողմէ ցուցադրուածը, որուն առանցքին երկու բեւեռներէն մէկը եթէ բրտութիւնն է, միւսը, անտարակոյս՝ տոփանք, «Սէքս» կոչուածը:

Խօսքս Լիբանանեան հեռուստակայաններուն մասնաւորելով ըսեմ որ անոնք, տեղական լուրերէն բացի, ոչինչ ունին լիբանանեան:

Իսկ լիբանանահայ հեռուստադիտողներուն մէկ մեծ տոկոսը իր «Հոգեկան և մտաւոր սնունդ»ը կը ստանայ... Թրքական կայաններէն: Աւելի շատ թրքական «Բանալ»ներ կը դիտեն քան... Երեւանի «Հ-1»ը: Եւ ինքզինքնին կ'արդարացընեն ըսելով, որ հետաքրքրական բան չեն գտներ հայրենի «Հեռուստակայան»ին յայտագիրներուն մէջ: Աւելի լաւատեղեակներ կ'ըսեն. «Ինչ է տարբերութիւնը: Փոխանակ «Հ-1»ին սպաներէն, մեքսիկերէն, Պրագիլերէն կամ Արխանգելներէն «Սերիալ»ները դիտելու - օրը չորս ժամ-, կը դիտենք թրքական ֆիլմեր, որոնք անհաւատալիօրէն «Բովանդակալից» ու «Դաստիարակող» են: Հասկնալի ըլլալու-թրքերէնի իմացութեան նկատմով- առաւելութիւնն ալ ունին»:

Շատ ալ սխալ չէ այս «Գնահատութիւն»ը: Հայրենի հեռատեսիլը [«Հ.1»] քիչ բան ունի... հայկական: Դարձեր է օտար մշակոյթի, ֆիլմերու և «Մօտա»յի քարոզիչ: Եւ երանի, թէ օտարներուն լաւը և ոչ թէ խոտանը «հրամցուէր» մեզի, անվերջ կրկնող «Եւրոպական չափանիշ»ներուն հաւասարելու լոզունգի տակ:

Մինչդէռ հայ Սփիւռքը ծարաւի է այժմ, ավելի քան երբեք, հայ մշակոյթ-արուեստի, երգ-թատրոն-պարի, ազգային «Կինոսթուտիա»յի արտադրութիւններու:

Սփիւռքահայը կշտացած-յլփացած է օտարոտի այդ ցուցադրութիւններէն: Կարօտ է ազգայինին ու հայրենականին: Ո՞ր են երբեմն երգ-մեղեդիները, թատրոնը, պարարուեստը, գեղարուեստական ֆիլմերը... Անոնք դարձան անցեալ: Ի՞նչ կ'ընեն մեր արուեստագէտները, թատրոնի ղեկավարները, երգահանները, [լաւ որ, սա տողերը գրած պահուս Ռայիսա Մկրտիչեանը «Հ-1»էն, «Երեւան-Երեբունի»ն սկսաւ երգել - 27 Սեպտ. 2007, Կ. Ետք ժամը 18,40-ին]: ասոր հետեւցաւ, դժբախտաբար, երգ-պար մը որ Կեղրն. Ափրիկէի խաբշիկներուն յատուկ է՝ իր հասարակ բառերով: Երկար չտեսե՛ց մեր ուրախութիւնը:

Ի՞նչ է, ամերիկեան-թրքական մշակոյթո՞վ պիտի սնանի սփիւռքահայութիւնը այսուհետեւ: Եղածը չի՞ բաւեր...: «Հ-1»էն սփռուածներուն մեծ մասը կապ չունին հայ իրա՛ւ մշակոյթին հետ:

Մինչ կը կարծենք, որ մենք «Շատ բան ունինք յիշարժան ու յարգելի»: [Մ'եր ժողովուրդը իրաւունք ունի հայարտանալու իր մշակոյթով, արուեստով, գիտութեամբ, քաղաքագէտներով ու զինուորական հանճարի արտայայտիչ ռազմագէտներով, որոնք Բ. Հանրապետութեան 70 տարիներուն փառքը կը խորհրդանշեն]:

Տարօրինակ և վրդովիչ չէ՞ լսելը, որ հայուն մեծագոյն հարստութիւնը իր... Խաչքարերն են:

Յարգելի Պրն. Չիլինկիրեան՝

Մեծ հետաքրքրութեամբ և կեդրոնացումով կը հետեւիմ Ձեր գրութիւններուն, որոնք «Նայիրի»ով կը մատուցուին ընթերցողներուն:

Դուք, Ձեր կոթողային հատորով, կը ներկայացնէք մեր ժողովուրդին Պատմական յաղթանակները և -դժբախտաբար նաեւ- պարստութիւնները, և կը յորդորէք, խոր իմաստութեամբ, որ անցեալի սխալները ծառայեն դաս, որ ապագան

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Ի Ո Ր Ա Գ Ի Ր Հ . Մ . Մ . Ի Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Հ Ե Տ Ք Ե Ր Ո Վ ...

Գ Ի Ր Ք Ի Հ Ր Ա Տ Ա Ր Ա Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ա Ռ Թ Ի Ի

Շատ սիրելի և թանկագին ընկեր Տիգրան Սարաֆեան:

Այսօր բոլոր հայերս կը տօնենք մեր Մայր հայրենիքին՝ Հայաստանի Գ. Հանրապետության և անկախության տարեդարձը՝ ուրախ առիթ մը հայրենիքի և Սփիւռքի հայերուս համար-, իսկ Հ.Մ.Մ.ական շրջանակին՝ ուրախության և հպարտանքի պատեհունքին, երբ դուք, համախմբուած «Մասիս» ակումբի սրահին մէջ, կը տօնէք երկար ժամանակէ սպասուած և շատ մեծ կարեւորութիւն ունեցող Ս.Դ.Հ.Կ.ի մարզական բաժինի Հ.Մ.Մ.ի Պատմութեան առաջին հատորի ծնունդը յատուկ Գինեձօնով մը:

Այսօր, հայոց պահմութեան կը յանձնուի, իր բոլոր մանրամասնութեամբ, Հայ Մարզական Միութեան Պատմութեան առաջին հատորը, դառնալով սեփականութիւնը Հայութեան, աշխարհի բոլոր ծագերուն վրայ:

Շնորհաւորելով անցնիլ ու երթալ կարելի չէ՝ այսպիսի կոթողային աշխատանքի մը ներկայութեան:

Վստահ եմ որ, ինծի նման շատեր կան, որ տեղեակ են այս գործի լրջութեան և հսկայական պրպտումի արդիւնք ըլլալու մասին, որ տասնեակ տարիներ ձեզ հիւծեց, լսեց թէ՛ ժամանակ և թէ՛ յոգնութիւն, երկար և անքուն գիշերներ անցուցիք հեռաձայնելով աշխարհի չորս ծագերուն որ սպահովէք հաստատ և լրիւ մանրամասնութիւններ և նկարներ, իրականացնելու համար «Երազ» նկատուած այս հրատարակութիւնը, որ այսօր առաջին անգամ ըլլալով, Հ.Մ.Մ. «Մասիս»ի սրահին մէջ կը յայտնուի սիրելի Հ.Մ.Մ.ականներուն, որոնք վկայ եղած են այս կազմակերպութեան փառքի օղակներուն, իր ծննդեան ժամէն մինչեւ ներկայ օրերս, սկսելով Լիբանան - Սուրիա և Միջին Արեւելքէն, անցնելով Եւրոպա, Ամերիկաները և հասնելով յատկապէս Մայր հայրենիք՝ Հայաստան:

Ո՞վ աւելի պատրաստ կրնար ըլլալ այս հսկայ գործին գլուխը անցնելու, եթէ ոչ՝ նոյնինքն այն վեթերան ընկերը, որ գրեթէ վաթսուն տարիներէ ի վեր, մնաց Ս.Դ.Հ.Կ.ի և Հ.Մ.Մ.ի պատնէշի վրայ, վերցնելով երկար տարիներ Հ.Մ.Մ.ի Ատենապետութեան ծանր բեռը, և տալով «Հայ Աշխարհին» օրինակելի մարզիկներ, սկառտներ, որոնք այսօր դարձած են, հայրեր ու մայրեր, իրենց հերթին ծնունդ տալով Հ.Մ.Մ.ական նոր սերունդներու:

Այսօր, հազարաւոր մղոն հեռուէն, ես և ինծի նման շատ հաւատաւորներ, Հ.Մ.Մ.ականներ, իրենց սրտի և հոգիի աջքերով կը հետեւին ձեզի, ուզելով ներկայ գտնուիլ այս պատմական պահուն, երբ Հ.Մ.Մ.ի Պատմութեան գիրքը կը դառնայ շօշափելի իրականութիւն: Ոյժ, կորով և քաջաւորողութիւն՝ սիրելի ընկեր, որ շարունակէք և «Լոյս աշխարհ» բերել երկրորդ հատորը:

Ժանէթը, իր դժուար վիճակին մէջ ինծի կը միանայ իր բարեմաղթութիւններով:

Կը մնամ միշտ Հ.Մ.Մ.ական ոգիով՝

Լոս Անճելըս

Եղբայրաբար՝ ԱԼՊԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԿՈՆՏՈԼԻԶԱ ԱՆՈՒ ՂՂԱԿԻ ԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԷ... (Շար. էջ 1-էն)

Շատերուն քծնողական թուած այդ խօսքերուն առաջին հակազդողը եղած է Պետական Պաշտօնատան Ա Կ Նախարարուհի (Պետական Բարտուղար) Տիկ. Կոնտոլիզան որ ըսած է, թէ այդ բովանդակութեամբ բանաձեւի մը ընդունուիլը կը վնասէ Ամերիկա-Թուրքիա «Ռազմավարական դաշնակցութեան»ին, ուստի՝ անընդունելի է:

Իսրայէլի ծայրայեղ սիոնական-չրջանակները եւս զօրակոչի ենթարկած են իրենց միջոցները որ ձախողութեան մատենն այդ հայանպատ բանաձեւին որդեգրումը: Անոնք ճշուժ կը բանեցնեն ԱՄՆ-ի հրէական Լոպի-ին և այդ գծով ամերիկացի քննիրէսականներուն վրայ որ հակաթրքական բանաձեւին դէմ քուէարկեն: Ասոր հետեւանքով տասնեակ մը [առ. այժմ] գոնիրէսականներ որոնք ցեղասպանութեան ճանաչման ի նպաստ դիրքորոշուած էին դեռ երէկ, սկսած են վերապահ դիրք բռնել այսօր:

Եւ վերջապէս կ'ըսուի, թէ Նախ. Պուշ, կողմնակի շփումներով թելադրած է խումբ մը գոնիրէսականներու, որ մնան ձեռնպահ: Հայոց ի նպաստ և Թուրքիոյ դէմ չքուէարկեն:

Ի տես «քուլիս»ներու ետեւ տարուող իլրդային աշխատանքներուն հրէական, թրքական ու ամերիկեան «Լոպի»ներուն կողմէ, Վարչ. Սերժ Սարգսեան «Ինքնամխիթարութիւն» կազմող ելոյթ մը ունեցած է ըսելով. — Գոնիրէսականներուն մեծամասնութիւնը համաձայն են բանաձեւին, բայց, առ այժմ, պիտի... չքուէարկեն անոր ի նպաստ: Պիտի սպասեն յարմարագոյն պահին:

Ընդունելի՞ է, որ ԱՄՆ-ը այսպէս վարձատրէ իր «Ռազմավարական Դաշնակից Հայաստան»ի «հաւատարմութիւնը» հանդէպ իրեն, թոյլ չտալով որ ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչներու Տունը Հայանպատ բանաձեւ ընդունի ճանչնալով հայկ. ցեղասպանութիւնը և ընդունելով, որ Թուրքիա մեղաւոր է:

Եւ յետոյ՝ Պրն. Վարչապետը կը ջանայ յուսադրել մեզ, որ խնդրոյ առարկայ բանաձեւը իր յարմար առնին քուէի դրուելով կը վաւերացուի: Կարելի՞ է հարց տալ իրեն ըսելով. — Ցեղասպանութենէն 87 տարի յետոյ արդեօ՞ք դեռ երկար սպասելու ենք, որ ԱՄՆ-ը ճանչնայ հայկ. ցեղասպանութիւնը:

միայն յաջողութիւն ու յաղթանակ արձանագրէ, խոհեմ հայ ղեկավարներու առաջնորդութեամբ:

Ձեր լաւատեսութիւնը կ'ոգետրէ մեզ: Կը հաւատանք, որ -կարծեցեալ- «Աստուծոյ Ընտրեալ»ներուն և իրենց զինակից ԱՄՆ-ին մեծատիրութիւնը պիտի չչաւերժանայ: Այսօր, Ձեր հայ ընթերցողներուն մէջ, կրնան գտնուիլ թերահաւատներ որոնք վերապահութեամբ ընկալեն Ձեր մարգարէական կոչելոյտ արժանի կանխատեսութիւնները, «Մի՛ մեղադրէք. ժողովուրդը շա՛տ յուսախարութիւններ կրած է», բայց ես կը հաւատամ, որ ժամանակը երթալով պիտի հիմնաւորէ Ձեր լաւատեսութիւնը, պիտի նուազի «Թովմաս»ներուն թիր, և տակաւ պիտի իրականանան Ձեր ճշմարիտ կանխատեսութիւնները: Պիտի կերտուի իսկապէ՛ս դեմոկրատական աշխարհ: Ձեր գաղափարները կը կազմեն փարոս մը, որ կ'առաջնորդէ մեր գիտակից, արթուն ժողովուրդը, և պիտի առաջնորդէ զայն մինչեւ այդ գաղափարներու ամբողջական իրականացումը:

Սիրելի երէց մարտընկեր՝ կ'ուզեմ կրկնել դեռ քսան տարի առաջ, իմ ղեկավար Մեծ ընկերոջ--այդ օրերուն արդէն ծերունազարդ- Յարութիւն Մատեանի յորդորը տրուած ինձի, իր կրտսեր գաղափարակից ընկերոջ թէ... Պէտք է գրել, պէտք է խօսիլ, պէտք է պայքարիլ: Պէտք չէ ընկրկիլ: Ուշ կամ կանուխ, մեր Գաղափարը պիտի յաղթէ: Եւ ես, այսօր, աւելի քան քսան տարի ետք, վստահ եմ, որ Պատմութեան անցած մեծ ղեկավարս իրաւունք ունէր: Մեր դատին չկայ նահանգ: Մեր դատին չկայ սպարտութիւն, կա՛յ միայն ու անխուսափելի՝ յաղթանակ:

Անսպառ ուժ և կարողութիւն՝ Ձեզի: Ծարունակեցէք լուսաւորել շրջապատը: Նամակագիր՝ ԱՐՏԱԾԷՍ ԳՈՒՅՈՒՄՇԵԱՆ